

مجموعه نظرات شورای نگهبان

در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی

دوره پنجم

(خرداد ۱۳۷۵ تا خرداد ۱۳۷۹)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

نشر داد گستر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«نرفع درجات من نشاء و فوق كل ذي علم عليم»
قرآن کریم

مجموعه نظریات شورای نگهبان

در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی

دوره پنجم

(خرداد ۱۳۷۵ تا خرداد ۱۳۷۶)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

نشر دادگستر

شورای نگهبان قانون اساسی، مرکز تحقیقات
مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره
پنجم) / تدوین مرکز تحقیقات شورای نگهبان. — تهران: دادگستر، ۱۳۸۵.
۹۷۶ ص: جدول.

ISBN 964-6352-05-7

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه: به صورت زیرنویس.

۱. ایران. قوانین و احکام. الف. عنوان.

۳۴۹/۵۵ KMH۱۵/ش۹م ۲۸

کتابخانه ملی ایران

۸۵-۱۰۷۶۲م

مجموعه نظریات شورای نگهبان
در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره پنجم)
تدوین: مرکز تحقیقات شورای نگهبان
ناشر: موسسه انتشارات دادگستر

چاپ اول: پاییز ۱۳۸۵

شمار: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۶۳۵۲-۰۵۷

دفتر مرکزی انتشارات: میدان حضرت ولی عصر(عج)، بلوار کشاورز، خ فلسطین،

کوی شهید ذاکری، پلاک ۱۶ - تلفن ۸۸۹۰۴۴۶۵

فهرست

مقدمه

فصل اول ۱

مصوبات تأیید شده در مرحله اول

فصل دوم ۳۳

مصوبات تأیید شده پس از رفع ابهام و ایراد

فصل سوم ۷۵۱

مصوبات لازم‌الاجرا شده به دلیل عدم اظهار نظر شورای نگهبان در موعد مقرر

فصل چهارم ۷۵۹

مصوبات اعاده شده به مجلس شورای اسلامی

فصل پنجم ۷۸۵

مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرحها و لوایح ارسال شده
از سوی مجلس شورای اسلامی

فهرست اصول ۹۵۵

اصول مورد استناد از قانون اساسی

فهرست تفصیلی ۹۵۹

بسم الله الرحمن الرحيم

در مقدمه کتاب هفتم (مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم، سال چهارم) وعده داده شد که از این پس نظریات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی به صورت دوره‌ای تدوین و ارائه خواهد شد.

مجموعه حاضر با بازگشت به ادوار گذشته مجلس شورای اسلامی، دربرگیرنده نظریات شورای نگهبان در خصوص مصوبات پنجمین دوره مجلس می‌باشد که در پنج فصل تهیه و تدوین گردیده است.

فصل اول دربرگیرنده دویست و پنجاه و شش مصوبه است که شورای نگهبان در اولین بررسی و بدون هیچ‌گونه ایرادی، عدم مغایرت آنها را با شرع و قانون اساسی اعلام کرده و مشخصات این دسته مصوبات به صورت جدول تنظیم و تدوین گردیده است. البته شورای نگهبان برخی از این مصوبات را دارای اشکال عبارتی دانسته و اینگونه ایرادات در ذیل جدول مربوطه درج شده است.

فصل دوم شامل هشتاد و هشت مصوبه است که به شورای نگهبان ارسال شده و پس از ایراد اشکال از سوی شورای نگهبان، به مجلس شورای اسلامی اعاده و با اصلاحات مجلس شورای اسلامی به تأیید نهایی شورای نگهبان رسیده است. از آنجا که برخی مصوبات مطول نظیر لوایح بودجه و یا موافقتنامه‌ها حجم زیادی را به خود اختصاص می‌دادند، از نقل متن کامل این دسته مصوبات صرف نظر شده و تنها متن مواد و تبصره‌های مورد ایراد شورای نگهبان درج گردیده است. لذا به منظور اطلاع خوانندگان محترم از متن کامل اینگونه مصوبات، تاریخ و شماره روزنامه رسمی (حاوی متن آنها) در پاورقی ذکر شده است.

فصل سوم تنها دربرگیرنده یک مصوبه می‌باشد که شورای نگهبان در موعد مقرر قانونی نسبت به آن اظهار نظر نکرده است و با انقضای موعد مقرر (به موجب اصل ۹۴ قانون اساسی) لازم‌الاجرا گردیده و جنبه الزامی و قانونی یافته است.

فصل چهارم شامل هشت مصوبه است که پس از اعلام ایراد از سوی شورای نگهبان به مجلس شورای اسلامی اعاده شده و تا پایان پنجمین دوره قانونگذاری برای اظهار نظر به شورای نگهبان ارائه نشده است.

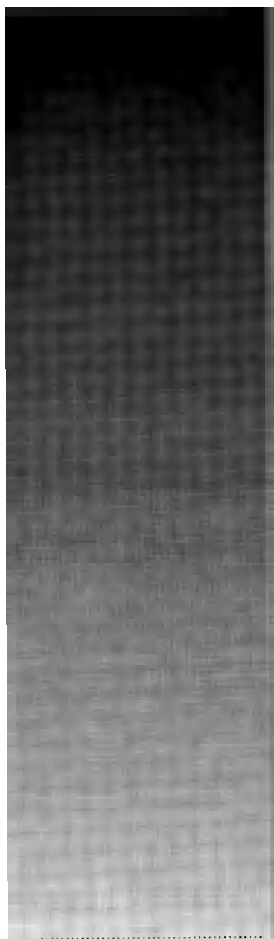
فصل پنجم دربرگیرنده سیزده مصوبه می باشد که پس از اصرار متقابل شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی بر نظریات خود، در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شده و به تصویب آن مجمع رسیده است. در نظر بود متن مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام تهیه و در این فصل درج گردد، اما علی رغم پیگیری های مکرر دسترسی به متن مصوبات مذکور امکان پذیر نگردید، لذا به نقل متن چاپ شده در روزنامه رسمی اکتفا شده است.

هر چند در گردآوری این مجموعه دقت کافی و تلاش فراوان صورت گرفته است، اما مدعی عاری بودن آن از عیب و نقص نیستیم و از تمامی صاحب نظران و دانش پژوهان تقاضا داریم نظرات اصلاحی خود را برای اعمال در چاپ های بعدی به مرکز تحقیقات شورای نگهبان منعکس نمایند.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

مردادماه ۱۳۸۴

فصل اول
مصوبات تأیید شده
در مرحله اول

ردیف	موضوع طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	مجلسین جهت اظهار نظر شورای اصل ۹۵ قانون اساسی ^(۱)	شماره و تاریخ نامه	تاریخ جلسه	شماره و تاریخ	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی استاندارد حملی آموزشی صدور گواهینامه و نگهبانی دریانوردان (STCW)	۱۳۷۵/۵/۷	۱۳۷۵/۵/۸ ^(۲)	۱-۹-۱۳۷۵/۵/۷	۷۵/۲۱/۰۹۸۶ ۱۳۷۵/۵/۸	۱۳۹۸۵ ۱۳۷۵/۵/۲۵	۱۳۷۵/۵/۲۵
۲	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب	۱۳۷۵/۶/۱۸	۱۳۷۵/۶/۲۰	۱-۱۵-۱۳۷۵/۶/۲۰	۷۵/۲۱/۰۸۳۳ ۱۳۷۵/۶/۲۸	۱۵-۲۴ ۱۳۷۵/۷/۲۱	۱۳۷۵/۷/۲۱
۳	طرح الحاق یک بند به تبصره (۲۵) قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور	۱۳۷۵/۶/۲۵	۱۳۷۵/۶/۲۸	۱-۱۷-۱۳۷۵/۶/۲۸	۷۵/۲۱/۰۸۳۵ ۱۳۷۵/۶/۲۸	۱۵-۲۴ ۱۳۷۵/۷/۲۱	۱۳۷۵/۷/۲۱
۴	طرح تصویب اسلحه‌های کتبی و شمشیر شوری اسلامی	۱۳۷۵/۶/۲۱	۱۳۷۵/۶/۲۴	۱-۱۵-۱۳۷۵/۶/۲۴	۷۵/۲۱/۰۸۳۶ ۱۳۷۵/۶/۲۸	۱۵-۲۴ ۱۳۷۵/۷/۲۱	۱۳۷۵/۷/۲۱
۵	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مربوط به متن معتبر پنج زبانی کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی	۱۳۷۵/۶/۲۱	۱۳۷۵/۶/۲۴	۱-۱۵-۱۳۷۵/۶/۲۴	۷۵/۲۱/۰۸۳۷ ۱۳۷۵/۶/۲۸	۱۵-۲۵ ۱۳۷۵/۷/۲۱	۱۳۷۵/۷/۲۱
۶	لایحه موافقتنامه اصلاح موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکیه	۱۳۷۵/۶/۲۱	۱۳۷۵/۶/۲۴	۱-۱۵-۱۳۷۵/۶/۲۴	۷۵/۲۱/۰۸۵۴ ۱۳۷۵/۷/۲۴	۱۵-۲۷ ۱۳۷۵/۷/۲۴	۱۳۷۵/۷/۲۴

(۱) اصل تود و پنجم: در مواردی که شورای نگهبان مدت ده روز را برای رسیدگی و اظهار نظر نهایی کافی نداند می‌تواند از مجلس شورای اسلامی جداگانه برای ده روز دیگر بازگردد.

(۲) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور، در ذیل نظریه خویش آورده است: ضمناً کلمه «دریانوردان» در متن ماده واحد از ظم الخاده که باید اضافه شود و کلمه «اطلاق» در بند ۴ ماده ۱۲ صحیح است و کلمه «محول» در ذیل بند الف ماده ۹ ضمیمه صحیح است و کلمه «باید» در بند ج ماده ۲/ ضمیمه باید به کلمه «باشد» اصلاح شود.

ردیف	متوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت انتظار نظر شورای امنیت	شماره و تاریخ تقاضای استعمال شروع (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای امنیت	شماره و تاریخ فرمان در روزنامه رسمی
۷	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کشورهای جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع مواد زائد و دیگر مواد	۱۳۷۵/۶/۲۵	ق-۱۷۸ ۱۳۷۵/۶/۲۸	_____	۱۳۷۵/۷/۱ ^(۱)	۱۵۰۴۲ ۱۳۷۵/۷/۳۰
۸	لایحه موافقتنامه کنفرانسی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان	۱۳۷۵/۶/۲۷	ق-۱۹۲ ۱۳۷۵/۶/۳۱	_____	۱۳۷۵/۷/۱۱	۱۵۰۵۰ ۱۳۷۵/۸/۹
۹	لایحه اصلاح ماده (۹) قانون نظام صناعی پرداخت کارکنان دولت	۱۳۷۵/۷/۱۵	ق-۲۵۱ ۱۳۷۵/۷/۱۷	_____	۱۳۷۵/۷/۱۸	۱۵۰۵۳ ۱۳۷۵/۸/۱۳
۱۰	لایحه بکارگیری اداره صندوق ضمانت صادرات ایران	۱۳۷۵/۷/۱۵	ق-۲۵۶ ۱۳۷۵/۷/۱۸	_____	۱۳۷۵/۷/۲۹	۱۵۰۶۱ ۱۳۷۵/۸/۲۲
۱۱	طرح الحاق یک ماده به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰	۱۳۷۵/۷/۱۵	ق-۲۶۰ ۱۳۷۵/۷/۱۸	_____	۱۳۷۵/۷/۲۹	۱۵۰۶۱ ۱۳۷۵/۸/۲۲
۱۲	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواکی	۱۳۷۵/۷/۱۱	ق-۲۵۸ ۱۳۷۵/۷/۱۸	_____	۱۳۷۵/۷/۲۹	۱۵۰۶۱ ۱۳۷۵/۸/۲۲
۱۳	لایحه موافقتنامه همکاری دریایی فرهنگی علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری گرجستان	۱۳۷۵/۷/۱۵	ق-۲۵۵ ۱۳۷۵/۷/۱۸	_____	۱۳۷۵/۷/۲۹	۱۵۰۶۱ ۱۳۷۵/۸/۲۲
۱۴	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کورئیس	۱۳۷۵/۷/۱۱	ق-۲۵۷ ۱۳۷۵/۷/۱۸	_____	۱۳۷۵/۷/۲۹	۱۵۰۶۱ ۱۳۷۵/۸/۲۲

(۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکوره در ذیل نظریه خویش آورده است:
ضمناً کلمه «زینیه» در آخر سطر بند الف ضمیمه (۲) در صفحه ۱۹ باید به کلمه «ضمیمه» اصلاح شود.

ردیف	عنوان طرح و تاریخ تصویب	تاریخ تصویب	مجلسه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورای اصل قانون اساسی)	تایید شورای	نامۀ تأیید شورای	شماره و تاریخ طرح قانون در روزنامه رسمی
۱۵	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بلغارستان	۱۳۷۵/۷/۱۸	۱۳۷۵/۷/۲۴	۷۵-۲۱/۱۰-۵۳ ۱۳۷۵/۷/۲۴	۱۳۷۵/۷/۲۹	۷۵/۲۱/۱۰-۵۳ ۱۳۷۵/۷/۲۹	۱۵-۶۱ ۱۳۷۵/۸/۲۴
۱۶	طرح تفسیر ماده (۵۶) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین	۱۳۷۵/۷/۲۴	۱۳۷۵/۷/۲۸	۷۵-۲۱/۱۰-۹۸ ۱۳۷۵/۷/۲۸	۱۳۷۵/۸/۹	۷۵/۲۱/۱۰-۹۸ ۱۳۷۵/۸/۹	۱۵-۶۶ ۱۳۷۵/۸/۲۸
۱۷	لایحه اصلاح بندهای الف)، ب)، ج) و د) ماده (۲۶) قانون مقررات مالی، اداری، استخدامی و تشکیلات جهاد سازندگی	۱۳۷۵/۷/۲۴	۱۳۷۵/۷/۲۸	۷۵-۲۱/۱۰-۹۸ ۱۳۷۵/۷/۲۸	۱۳۷۵/۸/۹	۷۵/۲۱/۱۰-۹۸ ۱۳۷۵/۸/۹	۱۵-۶۶ ۱۳۷۵/۸/۲۸
۱۸	لایحه تصویب اصلاحیه اسامی سازمان جهانی جهادگر در	۱۳۷۵/۸/۹	۱۳۷۵/۸/۱۴	۷۵-۲۱/۱۰-۱۳ ۱۳۷۵/۸/۱۴	۱۳۷۵/۸/۱۶	۷۵/۲۱/۱۰-۱۳ ۱۳۷۵/۸/۱۶	۱۵-۷۳ ۱۳۷۵/۹/۷
۱۹	طرح تفسیر بند د) تبصره (۱۶) قانون برنامه پانزدهم دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۵/۸/۸	۱۳۷۵/۸/۱۴	۷۵-۲۱/۱۰-۱۴ ۱۳۷۵/۸/۱۴	۱۳۷۵/۸/۱۶	۷۵/۲۱/۱۰-۱۴ ۱۳۷۵/۸/۱۶	۱۵-۷۳ ۱۳۷۵/۹/۷
۲۰	طرح دو فوریتی چگونگی اجرای نظام جدید آموزش و پرورش متوسطه	۱۳۷۵/۸/۲۴	۱۳۷۵/۸/۲۴	۷۵-۲۱/۱۰-۲۴ ۱۳۷۵/۸/۲۴	۱۳۷۵/۸/۲۴	۷۵/۲۱/۱۰-۲۴ ۱۳۷۵/۸/۲۴	۱۵-۷۸ ۱۳۷۵/۹/۱۴
۲۱	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان	۱۳۷۵/۸/۲۰	۱۳۷۵/۸/۲۴	۷۵-۲۱/۱۰-۷۱ ۱۳۷۵/۸/۲۴	۱۳۷۵/۹/۷	۷۵/۲۱/۱۰-۷۱ ۱۳۷۵/۹/۷	۱۵-۹۷ ۱۳۷۵/۱۰/۸
۲۲	لایحه موافقتنامه همکاری فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سربیه ویتنام	۱۳۷۵/۸/۱۵	۱۳۷۵/۸/۲۰	۷۵-۲۱/۱۰-۷۲ ۱۳۷۵/۸/۲۰	۱۳۷۵/۹/۷	۷۵/۲۱/۱۰-۷۲ ۱۳۷۵/۹/۷	۱۵-۸۸ ۱۳۷۵/۹/۲۶
۲۳	لایحه موافقتنامه همکاری بازرگانی - اقتصادی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران، جمهوری ارمنستان و ترکمنستان	۱۳۷۵/۸/۲۰	۱۳۷۵/۸/۲۴	۷۵-۲۱/۱۰-۷۳ ۱۳۷۵/۸/۲۴	۱۳۷۵/۹/۷	۷۵/۲۱/۱۰-۷۳ ۱۳۷۵/۹/۷	۱۵-۹۷ ۱۳۷۵/۱۰/۸
۲۴	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان	۱۳۷۵/۸/۱۵	۱۳۷۵/۸/۲۰	۷۵-۲۱/۱۰-۷۴ ۱۳۷۵/۸/۲۰	۱۳۷۵/۹/۷	۷۵/۲۱/۱۰-۷۴ ۱۳۷۵/۹/۷	۱۵-۸۸ ۱۳۷۵/۹/۲۶

ردیف	موضوع طرح و تاریخ تصویب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اطلاع نظر شورای	شماره و تاریخ تقاضای استماع شورای (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای	نام تأییدشده	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۵	لایحه موافقتنامه همکاریهای فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آرمستان	۱۳۷۵/۸/۱۵	ق-۳۷۰ ۱۳۷۵/۸/۲۰	۷۵/۲/۱/۱۰۷۵ ۱۳۷۵/۸/۳۰	۱۳۷۵/۹/۳۰ و ۱۳۷۵/۹/۷ ^(۱)	۷۵/۲/۱/۱۰۸۴ ۱۳۷۵/۹/۷	۱۵۰۸۸ ۱۳۷۵/۹/۲۶
۲۶	لایحه اصلاح ماده (۸) قانون تشکیل صندوق حمایت و کارگشایان دادگستری	۱۳۷۵/۸/۲۳	ق-۳۷۱ ۱۳۷۵/۸/۲۹	—	۱۳۷۵/۹/۷ ^(۱)	۷۵/۲/۱/۱۰۸۴ ۱۳۷۵/۹/۷	۱۵۰۸۸ ۱۳۷۵/۹/۲۶
۲۷	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده‌های بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان	۱۳۷۵/۹/۱۸	ق-۳۷۸ ۱۳۷۵/۹/۲۰	—	۱۳۷۵/۹/۲۸	۷۵/۲/۱/۱۱۶۹ ۱۳۷۵/۹/۲۸	۱۵۱۰۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷
۲۸	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده‌های بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان	۱۳۷۵/۹/۱۸	ق-۳۷۹ ۱۳۷۵/۹/۲۰	—	۱۳۷۵/۹/۲۸	۷۵/۲/۱/۱۱۷۰ ۱۳۷۵/۹/۲۸	۱۵۱۰۹ ۱۳۷۵/۱۰/۲۲
۲۹	طرح ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه	۱۳۷۵/۹/۱۴	ق-۳۸۴ ۱۳۷۵/۹/۲۰	—	۱۳۷۵/۹/۲۸	۷۵/۲/۱/۱۱۷۱ ۱۳۷۵/۹/۲۸	۱۵۱۰۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷
۳۰	طرح الحاق یک تبصره به ماده (۳۲) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی	۱۳۷۵/۹/۱۴	ق-۳۸۵ ۱۳۷۵/۹/۲۰	—	۱۳۷۵/۹/۲۸	۷۵/۲/۱/۱۱۷۲ ۱۳۷۵/۹/۲۸	۱۵۱۰۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷
۳۱	طرح الحاق یک تبصره به قانون استخدام جهادگران اسرا و افراد غنایم‌دفعی شده؛ جهادگران از کارافتاده اسرا و متقدرات و افراد دارای انتصاب اسلامی و جنگ تحصیل و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی با یکسال متناوب در وظیفه اجرایی در جبهه خدمت نمودند مصوب ۶۷/۱۰/۷	۱۳۷۵/۹/۷	ق-۳۸۷ ۱۳۷۵/۹/۱۴	۷۵/۲/۱/۱۱۳۵ ۱۳۷۵/۹/۲۱	۱۳۷۵/۹/۲۸	۷۵/۲/۱/۱۱۷۳ ۱۳۷۵/۹/۲۸	۱۵۱۰۹ ۱۳۷۵/۱۰/۲۲

(۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور، در ذیل نظریه خویش آورده است:

نظر به این که قانون صندوق تعاون و کارگشایان دادگستری به موجب قانون تشکیل صندوق حمایت و کارگشایان دادگستری، به نام صندوق تعاون و کارگشایان دادگستری وجود خارجی ندارد و با توجه به متن ماده واحده ظاهراً منظور مجلس شورای اسلامی در تبصره از صندوق تعاون و کارگشایان همان صندوق حمایت و کارگشایان دادگستری می‌باشد، لذا تبصره نیاز به اصلاح عبارتی دارد.

ردیف	متن طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورای نگهبان	شماره و تاریخ استعلام شورای نگهبان (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه	نام نماینده شورای نگهبان	شماره و تاریخ طرح
۲۲	لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور	۱۳۷۵/۹/۱۲	ق-۴۲۴ ۱۳۷۵/۹/۱۴	—	۱۳۷۵/۹/۲۸	۷۵/۲۱/۱۱۷۴ ۱۳۷۵/۹/۲۸	۱۵۱۰۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷
۲۳	اسلامنامه کنایه‌ها، موز و مرکز اسلام مجلس شورای اسلامی	۱۳۷۵/۹/۱۲	ق-۵۰۶ ۱۳۷۵/۹/۲۴	—	۱۳۷۵/۱۰/۵	۷۵/۲۱/۱۲۰۲ ۱۳۷۵/۱۰/۵	۱۵۱۲۱ ۱۳۷۵/۱۱/۶
۲۴	لایحه اصلاح مواظبتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر	۱۳۷۵/۹/۱۸	ق-۵۰۴ ۱۳۷۵/۹/۲۴	—	۱۳۷۵/۱۰/۵	۷۵/۲۱/۱۲۰۳ ۱۳۷۵/۱۰/۵	۱۵۱۲۵ ۱۳۷۵/۱۱/۱۰
۲۵	طرح تفسیر ماده (۸۴) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین	۱۳۷۵/۹/۲۰	ق-۵۰۵ ۱۳۷۵/۹/۲۴	—	۱۳۷۵/۱۰/۵	۷۵/۲۱/۱۲۰۴ ۱۳۷۵/۱۰/۵	۱۵۱۱۵ ۱۳۷۵/۱۰/۲۹
۲۶	لایحه اصلاح هوادی از قانون شکار و صید مصوب ۱۳۴۶ و اصلاحیه بعدی آن	۱۳۷۵/۹/۲۵	ق-۵۲۲ ۱۳۷۵/۹/۲۷	—	۱۳۷۵/۱۰/۵	۷۵/۲۱/۱۲۰۵ ۱۳۷۵/۱۰/۵	۱۵۱۱۵ ۱۳۷۵/۱۰/۲۹
۲۷	طرح برداشت هزینه‌های پرسنلی کارکنان برنامه ۲۰۲۰۳ (خدمات درمانی) از محل اعتبارات جاری (بودجه عمومی)	۱۳۷۵/۱۰/۲	ق-۵۴۴ ۱۳۷۵/۱۰/۵	—	۱۳۷۵/۱۰/۱۲	۷۵/۲۱/۱۲۲۳ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲	۱۵۱۳۱ ۱۳۷۵/۱۱/۱۷
۲۸	لایحه تصویب اصلاحیه‌های اجلاسهای لندن و کنفرانس راجع به پروتکل مونترآل در مورد مواد کلنده لایحه از آن	۱۳۷۵/۹/۲۸	ق-۵۴۰ ۱۳۷۵/۱۰/۳	—	۱۳۷۵/۱۰/۱۲	۷۵/۲۱/۱۲۳۴ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲	۱۵۱۳۱ ۱۳۷۵/۱۱/۱۷
۲۹	لایحه مواظبتنامه کشمیرالی تجاری، دریایی و دولتی جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند	۱۳۷۵/۱۰/۵	ق-۵۵۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۰	—	۱۳۷۵/۱۰/۱۲	۷۵/۲۱/۱۲۳۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲	۱۵۱۲۹ ۱۳۷۵/۱۱/۱۵
۳۰	لایحه اصلاح بند (۲) ماده (۱) قانون تشکلات و وظائف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۳۷۵/۱۰/۵	ق-۵۵۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۰	—	۱۳۷۵/۱۰/۱۲	۷۵/۲۱/۱۲۳۶ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲	۱۵۱۲۵ ۱۳۷۵/۱۱/۱۰
۳۱	لایحه اصلاح قانون نظارت بر مسائل تجاری خارجی کارکنان دولت	۱۳۷۵/۱۰/۵	ق-۵۶۷ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲	—	۱۳۷۵/۱۰/۱۹	۷۵/۲۱/۱۲۳۷ ۱۳۷۵/۱۰/۱۹	۱۵۵۲ ۱۳۷۵/۳/۲۳

ردیف	عنوان طرح ها و توابع مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه	شماره و تاریخ تصویب	تایید شورای	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۴۲	لایحه اصلاح ماده (۱) قانون اداره امور شرکت های بیمه	۱۳۷۵/۱۰/۱۱	۱۳۷۵/۱۰/۱۷ ق-۵۷۸ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷	۱۳۷۵/۱۰/۱۹ ق-۵۷۷ ۱۳۷۵/۱۰/۱۹	۱۳۷۵/۱۰/۱۹	۷۵/۲۱/۱۲۷۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۹	۱۵۱۳۱ ۱۳۷۵/۱۱/۱۷
۴۳	لایحه اصلاح ماده (۲) قانون اجازه پرداخت حقوق محرومیت از مطب	۱۳۷۵/۱۰/۱۳	۱۳۷۵/۱۰/۱۷ ق-۵۷۸ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷	۱۳۷۵/۱۰/۱۹ ق-۵۷۸ ۱۳۷۵/۱۰/۱۹	۱۳۷۵/۱۰/۱۹	۷۵/۲۱/۱۲۷۵ ۱۳۷۵/۱۰/۱۹	۱۵۱۲۵ ۱۳۷۵/۱۱/۱۰
۴۴	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بهبود و زایل کردن کشورهای که به طور جدی با خشونت و بیابان زایی مواجه می باشند به ویژه در آفریقا	۱۳۷۵/۱۰/۱۱	۱۳۷۵/۱۰/۱۵ ق-۵۷۴ ۱۳۷۵/۱۰/۱۵	۱۳۷۵/۱۰/۱۶ ق-۵۷۴ ۱۳۷۵/۱۰/۱۶	۱۳۷۵/۱۰/۱۶	۷۵/۲۱/۱۳۱۹ ۱۳۷۵/۱۰/۱۶	۱۵۱۲۹ ۱۳۷۵/۱۱/۲۹
۴۵	لایحه موافقت نامه همکاری های فرهنگی، آموزشی و علمی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت آکر این	۱۳۷۵/۱۱/۷	۱۳۷۵/۱۱/۱۳ ق-۵۷۵ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳	۱۳۷۵/۱۱/۱۶ ق-۵۷۵ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶	۱۳۷۵/۱۱/۱۶	۷۵/۲۱/۱۴۱۱ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶	۱۵۱۵۲ ۱۳۷۵/۱۲/۱۴
۴۶	لایحه اصلاح مواد (۲) و (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی	۱۳۷۵/۱۱/۹	۱۳۷۵/۱۱/۱۴ ق-۵۷۶ ۱۳۷۵/۱۱/۱۴	۱۳۷۵/۱۱/۱۶ ق-۵۷۶ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶	۱۳۷۵/۱۱/۱۶	۷۵/۲۱/۱۴۱۲ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶	۱۵۱۵۱ ۱۳۷۵/۱۲/۱۴
۴۷	لایحه اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بیمه پیشین کشور مصوب ۱۳۵۹	۱۳۷۵/۱۱/۹	۱۳۷۵/۱۱/۱۵ ق-۵۷۸ ۱۳۷۵/۱۱/۱۵	۱۳۷۵/۱۱/۲۸ ق-۵۷۸ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸	۱۳۷۵/۱۱/۲۸	۷۵/۲۱/۱۴۴۳ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸	۱۵۱۶۳ ۱۳۷۵/۱۲/۲۸
۴۸	لایحه تأسیس شرکت پلاپیش و پژوهش خون	۱۳۷۵/۱۱/۷	۱۳۷۵/۱۱/۱۳ ق-۵۷۱ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳	۱۳۷۵/۱۱/۲۸ ق-۵۷۱ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸	۱۳۷۵/۱۱/۲۸	۷۵/۲۱/۱۴۴۳ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸	۱۵۱۶۰ ۱۳۷۵/۱۲/۲۵
۴۹	طرح نحوه هزینه کردن اعتبارات دانشگاه پیام نور خارج از مقررات عمومی دولت	۱۳۷۵/۱۱/۳۰	۱۳۷۵/۱۲/۱۱ ق-۵۹۲ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱	۱۳۷۵/۱۲/۱۴ ق-۵۹۲ ۱۳۷۵/۱۲/۱۴	۱۳۷۵/۱۲/۱۴	۷۵/۲۱/۱۵۲۰ ۱۳۷۵/۱۲/۱۴	۱۵۱۷۰ ۱۳۷۵/۱۲/۱۴

(۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش آورده است:

لایحه به تذکر است برحسب شرایط موجود که قانون باید مسیر خود را طی کند تا ابلاغ شود این طرح در سال ۱۳۷۵ قابل اجرا نیست، برای سال ۱۳۷۶ نیز اعتبار ندارد، مگر این که مقید شود به باز زمان تصویب».

ردیف	عنوان طرح و تاریخ مصوب	تاریخ تصویب مجلس در جلسه	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اطلاع نظر شورای اصل	شماره و تاریخ تقاضای استعمال شورای (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تایید شورای تاریخ جلسه	شماره و تاریخ نامه تقاضا	درج قانون در روزنامه رسمی
۵۰	لایحه تأسیس مرکز بین المللی علوم تکنولوژی پیشرفته و علوم محیطی و کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی	۱۳۷۵/۱۱/۳۰	ق. ۶۹۴ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱	—	۱۳۷۵/۱۲/۱۲	۷۵/۲۱/۱۵۲۱ ۱۳۷۵/۱۲/۱۳	۱۵۱۰ ۱۳۷۶/۱/۱۴
۵۱	لایحه اصلاح ماده (۲۰) قانون مقررات استیضاحی شیرکت های دولتی	۱۳۷۵/۱۱/۲۸	ق. ۶۹۱ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱	—	۱۳۷۵/۱۲/۱۲	۷۵/۲۱/۱۵۲۲ ۱۳۷۵/۱۲/۱۳	۱۵۱۸ ۱۳۷۶/۱/۲۴
۵۲	لایحه اصلاح تبصره ماده (۷) قانون تفکیک وظائف وزارتخانه های کشاورزی و جهاد سازندگی	۱۳۷۵/۱۱/۲۸	ق. ۶۹۷ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱	—	۱۳۷۵/۱۲/۱۲	۷۵/۲۱/۱۵۲۳ ۱۳۷۵/۱۲/۱۳	۱۵۱۰ ۱۳۷۶/۱/۱۴
۵۳	لایحه یکسان سازی برخی از مواد قانون مقررات استیضاحی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۵/۱۱/۲۸	ق. ۷۰۰ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱	—	۱۳۷۵/۱۲/۱۹	۷۵/۲۱/۱۵۵۰ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱	۱۵۱۷ ۱۳۷۶/۱/۲۴
۵۴	لایحه اصلاح ماده (۱۶) قانون حقوق و مزایای مستمرا پس انداز نایب، حق بیمه و بیمه درمانی مشمولان قانون	۱۳۷۵/۱۲/۸	ق. ۷۰۵ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱	—	۱۳۷۵/۱۲/۱۹	۷۵/۲۱/۱۵۵۱ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱	۱۵۱۷ ۱۳۷۶/۱/۲۴
۵۵	لایحه شمول قانون استخدام کشوری به کارکنان داستانی و ژو و روحانیت	۱۳۷۵/۱۱/۳۰	ق. ۶۹۳ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱	—	۱۳۷۵/۱۲/۲۲	۷۵/۲۱/۱۵۵۰ ۱۳۷۵/۱۲/۲۲	۱۵۱۷ ۱۳۷۶/۱/۲۴
۵۶	لایحه موافقتنامه همکاری های فرهنگی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدرال جمهوری نیجریه	۱۳۷۵/۱۱/۲۸	ق. ۶۹۹ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱	—	۱۳۷۵/۱۲/۲۲	۷۵/۲۱/۱۵۶۱ ۱۳۷۵/۱۲/۲۲	۱۵۱۸ ۱۳۷۶/۱/۲۴
۵۷	لایحه تأسیس صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک	۱۳۷۵/۱۲/۱۹	ق. ۷۴۳ ۱۳۷۵/۱۲/۲۰	—	۱۳۷۵/۱۲/۲۲	۷۵/۲۱/۱۵۶۸ ۱۳۷۵/۱۲/۲۳	۱۵۱۵ ۱۳۷۶/۱/۲۴
۵۸	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین	۱۳۷۵/۱۲/۸	ق. ۷۱۶ ۱۳۷۵/۱۲/۲۴	—	۱۳۷۵/۱۲/۲۲	۷۵/۲۱/۱۵۶۹ ۱۳۷۵/۱۲/۲۳	۱۵۱۵ ۱۳۷۶/۱/۲۴
۵۹	لایحه اصلاح ماده (۸۲) قانون مالیات های مستقیم و اصلاحات بعدی آن	۱۳۷۵/۱۲/۱۹	ق. ۷۴۰ ۱۳۷۵/۱۲/۲۰	—	۱۳۷۵/۱۲/۲۶	۷۵/۲۱/۱۵۸۱ ۱۳۷۵/۱۲/۲۶	۱۵۱۸ ۱۳۷۶/۱/۲۴

ردیف	موضوع و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اطلاع نظر شورای	شماره و تاریخ تصویب استیضاح شورای (بر اساس اصل قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای	شماره و تاریخ طرح قانون در روزنامه رسمی
۶۰	لایحه تعدیل مدت اجرای آزمایشی قانون مجازات اسلامی	۱۳۷۵/۱۲/۱۲	ق. ۷۳۳ ۱۳۷۵/۱۲/۱۹	—	۱۳۷۵/۱۲/۲۶	۷۵/۱۱/۱۵۸۲ ۱۳۷۵/۱۲/۲۶	۱۵۱۸۷ ۱۳۷۵/۲/۳
۶۱	طرح الحاق یک بند به ماده (۳۳) قانون تأسیس شوراهای شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/۱/۲/۲۴	۱۳۷۶/۱/۱۷	ق. ۸۱۶ ۱۳۷۶/۱/۱۸	—	۱۳۷۶/۱/۱۹	۷۶/۲۱/۱۵۰ ۱۳۷۶/۱/۱۹	۱۵۱۹۱ ۱۳۷۶/۲/۹
۶۲	لایحه اصلاح ماده (۱۲) اساسنامه سازمان صنایع دستی ایران	۱۳۷۶/۱/۱۷	ق. ۸۱۹ ۱۳۷۶/۱/۱۸	—	۱۳۷۶/۱/۱۹	۷۶/۲۱/۱۵۱ ۱۳۷۶/۱/۱۹	۱۵۱۹۰ ۱۳۷۶/۲/۸
۶۳	لایحه موافقتنامه همکاریهای فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان	۱۳۷۶/۱/۱۷	ق. ۸۱۷ ۱۳۷۶/۱/۱۸	—	۱۳۷۶/۱/۱۹	۷۶/۲۱/۱۵۳ ۱۳۷۶/۱/۱۹	۱۵۱۹۷ ۱۳۷۶/۲/۱۶
۶۴	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت	۱۳۷۶/۱/۱۷	ق. ۸۲۰ ۱۳۷۶/۱/۱۸	—	۱۳۷۶/۱/۱۹	۷۶/۲۱/۱۵۴ ۱۳۷۶/۱/۱۹	۱۵۱۹۱ ۱۳۷۶/۲/۹
۶۵	لایحه اصلاح ماده (۲۳) اساسی، قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع	۱۳۷۶/۱/۱۷	ق. ۸۲۳ ۱۳۷۶/۱/۱۹	—	۱۳۷۶/۱/۱۹	۷۶/۲۱/۱۵۵ ۱۳۷۶/۱/۱۹	۱۵۱۹۰ ۱۳۷۶/۲/۸
۶۶	لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیاتی‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان	۱۳۷۶/۱/۳۱	ق. ۸۹۵ ۱۳۷۶/۱/۳	۷۶/۲۱/۲۸۸ ۱۳۷۶/۲/۱۰	۱۳۷۶/۲/۱۴	۷۶/۲۱/۳۱۷ ۱۳۷۶/۲/۱۵	۱۵۲۲۵ ۱۳۷۶/۲/۲۱
۶۷	لایحه اعتبار گواهی ایجاد شهید انقلاب اسلامی در خصوص صدور حکم موت فرض غایبان مفقود الاثر انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در محاکم صلح	۱۳۷۶/۱/۲۰	ق. ۸۶۴ ۱۳۷۶/۱/۲۷	—	۱۳۷۶/۲/۱۰	۷۶/۲۱/۰۸۹ ۱۳۷۶/۲/۱۰	۱۵۲۰۸ ۱۳۷۶/۲/۳۰
۶۸	طرح الحاق یک بند به قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان	۱۳۷۶/۱/۱۹	ق. ۸۳۰ ۱۳۷۶/۱/۳۰	—	۱۳۷۶/۲/۱۰	۷۶/۲۱/۰۲۹ ۱۳۷۶/۲/۱۰	۱۵۲۰۵ ۱۳۷۶/۲/۲۵

ردیف	عنوان طرحها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مجموعه در مجلس	شماره و تاریخ نامه محلی جهت انطباق نظر شورای اصل	شماره و تاریخ تقاضای استیفاء شورای (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تایید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۶۹	لایحه استیفاء از موسسات و واحدها و مراکز فرهنگی مندرج در قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب ۱۳۶۵ و تبصره (۶) ماده (۳۵) قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۷۱	۱۳۷۶/۱/۳۱	ق-۸۹۴ ۱۳۷۶/۲/۳	—	۱۳۷۶/۲/۱۰	۷۶/۲۱/۰۲۹۱ ۱۳۷۶/۲/۱۰	۱۵۲۰۸ ۱۳۷۶/۲/۳۰
۷۰	لایحه اصلاح تبصره (۷) ماده (۱۳۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	۱۳۷۶/۱/۱۹	ق-۸۷۸ ۱۳۷۶/۱/۲۰	—	۱۳۷۶/۱/۱۰	۷۶/۲۱/۰۲۹۲ ۱۳۷۶/۲/۱۰	۱۵۲۰۸ ۱۳۷۶/۲/۳۰
۷۱	لایحه مستثنی شدن ماشین آلات، خودروهای اداری و قطعات و لوازم مربوط به آنها از شمول تبصره (۱۷) ماده واحد و قانون چگونگی محاسبه وصول حقوق گمرکی، سود بازگاری و مالیات انواع خودرو، ماشین آلات راهسازی و دارائی و ساخت داخل و قطعات	۱۳۷۶/۲/۲	ق-۹۳۰ ۱۳۷۶/۲/۱۳	—	۱۳۷۶/۲/۱۶	۷۶/۲۱/۰۳۳۳ ۱۳۷۶/۲/۱۶	۱۵۲۱۵ ۱۳۷۶/۲/۷
۷۲	لایحه موافقتنامه حقوق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان	۱۳۷۶/۱/۱۹	ق-۸۷۹ ۱۳۷۶/۱/۲۰	۷۶/۲۱/۲۶۱ ۱۳۷۶/۲/۷	۱۳۷۶/۲/۱۳	۷۶/۲۱/۰۳۱۱ ۱۳۷۶/۲/۱۳	۱۵۲۲۲ ۱۳۷۶/۲/۱۸
۷۳	لایحه موافقتنامه تأسیس مرکز جنوب	۱۳۷۶/۱/۲۰	ق-۸۷۶ ۱۳۷۶/۱/۳۰	۷۶/۲۱/۲۵۸ ۱۳۷۶/۲/۷	۱۳۷۶/۲/۱۴	۷۶/۲۱/۰۳۱۲ ۱۳۷۶/۲/۱۴	۱۵۲۱۴ ۱۳۷۶/۲/۶
۷۴	لایحه موافقتنامه بازگاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی	۱۳۷۶/۲/۱۳	ق-۹۳۸ ۱۳۷۶/۲/۱۶	—	۱۳۷۶/۲/۱۷	۷۶/۲۱/۰۳۵۱ ۱۳۷۶/۲/۱۷	۱۵۲۱۵ ۱۳۷۶/۲/۷
۷۵	لایحه انزام اختصاص شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع ایرانی	۱۳۷۶/۲/۱۷	ق-۹۵۷ ۱۳۷۶/۲/۱۷	—	۱۳۷۶/۲/۲۴	۷۶/۲۱/۰۳۳۶ ۱۳۷۶/۲/۲۴	۱۵۲۲۷ ۱۳۷۶/۲/۲۴
۷۶	لایحه ایجاد استان قزوین	۱۳۷۶/۲/۴	ق-۹۱۸ ۱۳۷۶/۲/۷	—	۱۳۷۶/۲/۱۸	۷۶/۲۱/۰۳۷۹ ۱۳۷۶/۲/۱۸	۱۵۲۳۲ ۱۳۷۶/۲/۱۱

ردیف	شماره و تاریخ قانون در روزنامه رسمی	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای تأیید شورای	تاریخ جلسه تأیید شورای	شماره و تاریخ تقاضای استعمال شورای (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	شماره و تاریخ نامه محلی جهت اطلاع نظر شورای	تاریخ تصویب مجلس در مجلس	موضوع و توضیحات	ردیف
۷۷	۱۵۲۳۲ ۱۳۷۶/۴/۱۱	۷۶/۲۱/۷۷۲۵ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۱۱	لایحه تطبیق سقف معاملات شهر دارایی کشور شهر داری تهران با نهادهای مذکور در قانون اصلاح بنحوی (الف) (ب) و (ج) ماده (۸۰) و ماده (۸۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۲ و تغییرات بعدی آن	۷۷
۷۸	۱۵۲۳۳ ۱۳۷۶/۴/۱۱	۷۶/۲۱/۷۷۲۳ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۱۵	لایحه الحاق یک تبصره به قانون تعیین حق الزحمه مستشاران اینکساکهای اقلیم شناسی و باران سنجی	۷۸
۷۹	۱۵۲۳۴ ۱۳۷۶/۴/۱۱	۷۶/۲۱/۷۷۲۲ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۷	لایحه موافقتنامه همکاریهای شهرداری تهران و دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه	۷۹
۸۰	۱۵۲۳۵ ۱۳۷۶/۴/۱۱	۷۶/۲۱/۷۷۲۴ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۶	لایحه معافیت شرکتیهای پست جمهوری اسلامی ایران و مخابرات ایران از پرداخت مالیات	۸۰
۸۱	۱۵۲۳۸ ۱۳۷۶/۴/۱۸	۷۶/۲۱/۷۷۲۶ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۷	لایحه الحاق یک تبصره به بند (الف) و اصلاح بند (ج) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و معارف آن در موارد معین	۸۱
۸۲	۱۵۲۳۸ ۱۳۷۶/۴/۱۸	۷۶/۲۱/۷۷۲۶ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۷	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده های بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مقدونیه	۸۲
۸۳	۱۵۲۳۶ ۱۳۷۶/۴/۱۶	۷۶/۲۱/۷۷۱۵ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۱۳	لایحه اصلاح قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استادان ارد و تحقیقات صنعتی ایران	۸۳
۸۴	۱۵۲۳۸ ۱۳۷۶/۴/۱۸	۷۶/۲۱/۷۷۱۳ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۱۸	لایحه اصلاح ترکیب کمیته برنامه ریزی استان موضوع بند (الف) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور	۸۴
۸۵	۱۵۲۳۸ ۱۳۷۶/۴/۱۸	۷۶/۲۱/۷۷۱۳ ۱۳۷۶/۴/۲۱	۱۳۷۶/۴/۲۱	—	$\frac{1-1}{1376/4/14}$	۱۳۷۶/۴/۱۸	طرح تسهیل تبصره (۲) ماده (۲۲) قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران	۸۵

ردیف	موضوع طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب موضوع در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اطلاع نظر شورای امنیت	شماره و تاریخ تقاضای استعمال شورای (بر اساس اصل قانون اساسی)	تاریخ جلسه تایید شورای امنیت	شماره و تاریخ نامه تایید شورای امنیت	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۸۶	لایحه الحاق دو تبصره به ماده (۳۱) قانون خدمت وظیفه عمومی	۱۳۷۶/۳/۱۸	۱۳۷۶/۳/۲۰ ق-۱۰۵۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۷۶/۲۱/۸۱۷ ۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۵۲۴۶ ۱۳۷۶/۳/۱۶
۸۷	لایحه موافقتنامه همکاریهای تجاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری پروسی و هرگزین	۱۳۷۶/۳/۱۸	۱۳۷۶/۳/۲۰ ق-۱۰۵۹	۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۷۶/۲۱/۸۱۸ ۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۵۲۴۸ ۱۳۷۶/۳/۱۸
۸۸	لایحه چگونگی دریافت و تعیین اعتبار موضوع قانون نحوه معاینه پزشکی مسئولان خدمت وظیفه عمومی	۱۳۷۶/۳/۲۰	۱۳۷۶/۳/۲۶ ق-۱۰۷۹	۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۷۶/۲۱/۸۵۶ ۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۵۲۵۲ ۱۳۷۶/۳/۲۳
۸۹	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کشورهای بین‌المللی که کمدهای متقابل اداری به منظور پیشگیری، پیشگیری و جلوگیری از تخلفات گمرکی	۱۳۷۶/۳/۲۰	۱۳۷۶/۳/۲۶ ق-۱۰۸۰	۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۷۶/۲۱/۸۵۷ ۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۵۲۵۲ ۱۳۷۶/۳/۲۳
۹۰	لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به قانون الزام تخلیه ساختمانهای وزارت تعاون، فرهنگ و آموزش عالی و پیدا شدن درمان و آموزش پزشکی و مؤسسات وابسته و دانشگاهها که در اختیار سایر وزارتخانهها و ارگانها می‌باشد.	۱۳۷۶/۳/۲۰	۱۳۷۶/۳/۲۶ ق-۱۰۸۱	۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۷۶/۲۱/۸۵۷ ۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۵۲۵۲ ۱۳۷۶/۳/۲۳
۹۱	لایحه اصلاح ماده (۸) قانون خدمت وظیفه عمومی	۱۳۷۶/۳/۲۰	۱۳۷۶/۳/۲۶ ق-۱۰۸۲	۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۷۶/۲۱/۸۵۷ ۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۵۲۵۲ ۱۳۷۶/۳/۲۳
۹۲	لایحه مربوط به معیارات شواهدی انقلاب فرهنگی در خصوص ترکیب هیأت انضباطی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهش	۱۳۷۶/۳/۲۰	۱۳۷۶/۳/۲۶ ق-۱۰۸۳	۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۷۶/۲۱/۸۵۷ ۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۵۲۵۲ ۱۳۷۶/۳/۲۳
۹۳	لایحه افزایش میزان محدودیت خام موضوع تبصره (۲) به قانون بودجه سال ۱۳۷۲ کل کشور	۱۳۷۶/۳/۲۰	۱۳۷۶/۳/۲۶ ق-۱۰۸۴	۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۳۷۶/۳/۲۸	۷۶/۲۱/۸۵۷ ۱۳۷۶/۳/۲۸	۱۵۲۵۲ ۱۳۷۶/۳/۲۳

ردیف	موضوع	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس	شماره و تاریخ استماع مال شورا (اوراسی)	تاریخ جلسه	تایید شورا	شماره و تاریخ نامه قانون در روزنامه رسمی
۹۳	لایحه اصلاح قانون پرداخت کمک هزینه مسکن و کمک هزینه تحصیلی به فرزندان دانشجویان لایحه توزیع مسکن جمهوری اسلامی ایران، وزارت بهداشت، موسسات و شرکت های دولتی در خارج از کشور	۱۳۷۶/۴/۱۱	۱۳۷۶/۴/۱۶ ق-۱۶۳	—	۱۳۷۶/۴/۱۸	۱۳۷۶/۴/۱۸	۱۵۲۶۹ ۱۳۷۶/۵/۱۳
۹۵	لایحه اجازه تصویب اسامی مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری	۱۳۷۶/۴/۱۱	۱۳۷۶/۴/۱۵ ق-۱۶۵	—	۱۳۷۶/۴/۱۸	۱۳۷۶/۴/۱۸	۱۵۲۶۹ ۱۳۷۶/۵/۱۳
۹۶	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کشورهای عضو سازمان همکاری و همکاران در برابر گروه های نژادی، بین المللی، آمادگی، مقابله و همکاری در برابر گروه های نژادی	۱۳۷۶/۴/۲۹	۱۳۷۶/۵/۵ ق-۱۲۰	—	۱۳۷۶/۵/۸	۱۳۷۶/۵/۸	۱۵۲۸۷ ۱۳۷۶/۵/۱۳
۹۷	طرح اصلاح تبصره (۱) ماده (۶۸۸) قانون مجازات اسلامی (تجزیاتی) مصوب ۷۵/۳/۲	۱۳۷۶/۵/۸	۱۳۷۶/۵/۱۳ ق-۱۲۳	—	۱۳۷۶/۵/۱۹	۱۳۷۶/۵/۱۹	۱۵۲۸۷ ۱۳۷۶/۵/۱۳
۹۸	طرح اختصاص تعدادی از دادگاه های موجود به دادگاه های موضوع اصل (۲۱) قانون اساسی (دادگاه خانواده)	۱۳۷۶/۵/۸	۱۳۷۶/۵/۱۳ ق-۱۲۵	—	۱۳۷۶/۵/۱۹	۱۳۷۶/۵/۱۹	۱۵۲۸۷ ۱۳۷۶/۵/۱۳
۹۹	لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان در خصوص ارتباط بین المللی راه آهن	۱۳۷۶/۵/۱۵	۱۳۷۶/۵/۱۹ ق-۱۲۶	—	۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۵۲۹۹ ۱۳۷۶/۵/۱۷
۱۰۰	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکمنستان	۱۳۷۶/۵/۱۴	۱۳۷۶/۵/۱۹ ق-۱۲۶	—	۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۵۲۹۹ ۱۳۷۶/۵/۱۷
۱۰۱	لایحه موافقتنامه همکاری فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بوسنی و هرزگوین	۱۳۷۶/۵/۱۴	۱۳۷۶/۵/۱۹ ق-۱۲۶	—	۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۵۲۹۹ ۱۳۷۶/۵/۱۷
۱۰۲	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری - دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه	۱۳۷۶/۵/۱۴	۱۳۷۶/۵/۱۹ ق-۱۲۶	—	۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۵۲۹۹ ۱۳۷۶/۵/۱۷
۱۰۳	لایحه استفاده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از مشمولان خدمت وظیفه عمومی در زمان صلح	۱۳۷۶/۵/۲۱	۱۳۷۶/۵/۲۵ ق-۱۲۹	—	۱۳۷۶/۵/۲۹	۱۳۷۶/۵/۲۹	۱۵۳-۳ ۱۳۷۶/۵/۲۲

ردیف	عنوان طرحها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب معمول و مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اطلاع نظر شورای اعمال (۹۵ قانون اساسی)	شماره و تاریخ تقاضای استماعال شورا (در اساس)	تاریخ جلسه تایید شورا	شماره و تاریخ نامه تأیید شورا	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۰۳	لایحه اصلاح ماده (۴) اصلاحی قانون رسیدگی به تخلفات و اطلاع حاصله از کمیته	۱۳۷۶/۵/۲۱	ق-۱۳۹۳ ق-۱۳۹۳ ۱۳۷۶/۵/۲۵	—	۱۳۷۶/۵/۲۹	۷۶/۲۱/۱۳۹۳ ۱۳۷۶/۵/۲۵	۱۵۳۰۳ ۱۳۷۶/۵/۲۲
۱۰۵	لایحه اصلاح مواد (۱۳۷) و (۱۳۸) اصلاحی قانون ثبت اسناد و املاک	۱۳۷۶/۵/۲۶	ق-۱۳۰۳ ق-۱۳۰۳ ۱۳۷۶/۵/۲۸	—	۱۳۷۶/۵/۲۹	۷۶/۲۱/۱۳۹۳ ۱۳۷۶/۵/۲۹	۱۵۳۹۹ ۱۳۷۶/۵/۱۷
۱۰۶	لایحه موافقتنامه کشیداری تجاری - دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی	۱۳۷۶/۵/۲۶	ق-۱۳۰۱ ق-۱۳۰۱ ۱۳۷۶/۵/۲۷	—	۱۳۷۶/۵/۲۹	۷۶/۲۱/۱۳۹۳ ۱۳۷۶/۵/۲۹	۱۵۳۰۳ ۱۳۷۶/۵/۲۲
۱۰۷	طرح دو فوریتی بازگشایی مدارس در طول مهر ماه هر سال	۱۳۷۶/۵/۱۸	ق-۱۳۲۶ ق-۱۳۲۶ ۱۳۷۶/۵/۱۸	—	۱۳۷۶/۵/۱۹	۷۶/۲۱/۱۳۹۳ ۱۳۷۶/۵/۱۹	۱۵۳۱۵ ۱۳۷۶/۷/۵
۱۰۸	لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سازمان همکاری اقتصادی (اکی) درباره حقوق مرزها و مصیبتی دیرجوان اکی	۱۳۷۶/۵/۱۹	ق-۱۳۲۶ ق-۱۳۲۶ ۱۳۷۶/۵/۲۵	—	۱۳۷۶/۷/۲	۷۶/۲۱/۱۳۸۷ ۱۳۷۶/۷/۲	۱۵۳۲۸ ۱۳۷۶/۷/۲۰
۱۰۹	برخی از درآمدهای دولت و مصروف آن در موارد معین	۱۳۷۶/۵/۱۹	ق-۱۳۲۷ ق-۱۳۲۷ ۱۳۷۶/۵/۲۵	—	۱۳۷۶/۵/۲۶	۷۶/۲۱/۱۳۸۳ ۱۳۷۶/۵/۲۶	۱۵۳۱۵ ۱۳۷۶/۷/۵
۱۱۰	لایحه موافقتنامه درباره وضعیت حقوقی سازمان همکاری اقتصادی (اکی) نمایندگان ملی و کارکنان بین المللی	۱۳۷۶/۵/۲۳	ق-۱۳۵۴ ق-۱۳۵۴ ۱۳۷۶/۵/۲۵	—	۱۳۷۶/۷/۲	۷۶/۲۱/۱۳۸۸ ۱۳۷۶/۷/۲	۱۵۳۲۸ ۱۳۷۶/۷/۲۰
۱۱۱	لایحه پیشنهادی ازبهر	۱۳۷۶/۵/۲۳	ق-۱۳۵۶ ق-۱۳۵۶ ۱۳۷۶/۵/۲۵	—	۱۳۷۶/۷/۲	۷۶/۲۱/۱۳۸۹ ۱۳۷۶/۷/۲	۱۵۳۲۸ ۱۳۷۶/۷/۲۰
۱۱۲	لایحه دو فوریتی تأمین تسهیلات اعتباری جدید جهت جهان خسارت کشتاوران و دامداران خسارت دیده ناشی از خشکسالی و تسریع در تسلیات اعتباری طرح افزایش ظرفیت پایانهگاه وایر عمر کنگان	۱۳۷۶/۵/۳۰	(۱) ق-۱۳۵۷ ق-۱۳۵۷ ۱۳۷۶/۵/۲۵	—	۱۳۷۶/۵/۳۰	۷۶/۲۱/۱۳۹۳ ۱۳۷۶/۵/۳۰	۱۵۳۲۶ ۱۳۷۶/۷/۱۷

(۱) طرحها و لوایح دو فوریتی با حضور اعضای شورای نگهبان در مجلس شورای اسلامی به تصویب میرسد و در همان جلسه نیز شورای نگهبان نظر خود را اعلام می‌دارد؛ لذا مجموعه مجدداً به شورای نگهبان ارسال نمی‌شود. به همین دلیل شماره و تاریخ دوستانه مجلس شورای اسلامی از شورای نگهبان برای شرکت در جلسه علنی مجلس که مقدم بر تاریخ تصویب مجموعه می‌باشد در این طرحها و لوایح درج می‌گردد (از کت: اصل نبود و فتمت قانون اساسی).

ردیف	موضوع طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورای	شماره و تاریخ تقاضای استماع مال شورا (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورا	شماره و تاریخ نامه تأیید شورا	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۱۲	طرح اصلاح ماده (۲۲) قانون دیوان محاسبات کشور	۱۳۷۶/۷/۷	ق-۱۳۰۷-۱۳۷۶/۷/۶	—	۱۳۷۶/۷/۹	۷۶/۲۱/۱۵۹۲ ۱۳۷۶/۷/۹	۱۵۳۳۵ ۱۳۷۶/۷/۸
۱۱۳	لایحه دادرسی تجاری بین المللی	۱۳۷۶/۶/۲۶	ق-۱۳۷۲-۱۳۷۶/۵/۳۰	—	(۱) ۱۳۷۶/۷/۹	۷۶/۲۱/۱۵۸۵ ۱۳۷۶/۷/۹	۱۵۳۳۵ ۱۳۷۶/۷/۸
۱۱۵	لایحه دو فوریتی تأمین اعتبار لازم برای برگزاری اجلاس سران کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی	۱۳۷۶/۷/۱۶	ق-۱۳۷۱-۱۳۷۶/۷/۱۵	—	۱۳۷۶/۷/۱۶	۷۶/۲۱/۱۶۴۳ ۱۳۷۶/۷/۱۶	۱۵۳۳۹ ۱۳۷۶/۷/۳
۱۱۶	لایحه تأسیس مؤسسه تحقیقات بین المللی	۱۳۷۶/۷/۱۵	ق-۱۳۳۵-۱۳۷۶/۷/۲۰	—	۱۳۷۶/۷/۲۳	۷۶/۲۱/۱۷۰۵ ۱۳۷۶/۷/۲۳	۱۵۳۳۷ ۱۳۷۶/۷/۳
۱۱۷	طرح الحاق دو بند به قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۷۳/۳/۱۹	۱۳۷۶/۷/۲۷	ق-۱۳۷۳-۱۳۷۶/۷/۲۹	—	۱۳۷۶/۷/۷	۷۶/۲۱/۱۷۸۴ ۱۳۷۶/۷/۷	۱۵۳۵۹ ۱۳۷۶/۷/۶
۱۱۸	لایحه موافقتنامه مربوط به اجرای مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریایا مصوب ۱۹ آذر ۱۳۶۱ هجری شمسی برابر با ۱۰ آذر ۱۳۸۲ میلادی و رایج به حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان مهاجر و دوکلافه ای	۱۳۷۶/۷/۲۳	ق-۱۳۶۵-۱۳۷۶/۷/۲۹	—	(۲) ۱۳۷۶/۷/۷	۷۶/۲۱/۱۷۹۴ ۱۳۷۶/۷/۷	۱۵۳۶۲ ۱۳۷۶/۷/۲۹

(۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش آورده است:

ضمناً گفته «برود» در سطر اول بند ط ماده ۲۳ بعد از کلمه (مترخص) جای افتاده است.

(۲) شورای نگهبان ضمن تأیید لایحه مزبور در ذیل نظریه خویش آورده است:

صفحه ۲۶ سطر ۲ (ایرانی) (ایرانی) می باشد.

صفحه ۲۵ سطر اول یکی از دو کلمه (اجرایی) زائد است.

صفحه ۱۹ سطر ۱۹ (به مقتضی) (به نحو مقتضی) اصلاح شود.

صفحه ۲۴ سطر آخر کلمه (کنون) در سطر آخر زائد است.

صفحه ۲۸ سطر ۱۹ (مطیع نظر) به (مطیع نظر) اصلاح شود.

ردیف	متون طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورای نگهبان	شماره و تاریخ تقاضای استعمال شورای (اوراساس) اصل ۹۵ قانون اساسی	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۱۹	لایحه موافقتنامه همکاریهای بازرگانی و اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قدریسویون روسیه	۱۳۷۶/۷/۳۰	$\frac{۱۳۸۰-۱۳۸۰}{۱۳۷۶/۷/۳۰}$	—	۱۳۷۶/۸/۷	$\frac{۷۶/۲۱/۱۷۹۱}{۱۳۷۶/۸/۷}$	۱۵۳۵۹- درج قانون در روزنامه رسمی ۱۳۷۶/۸/۲۶
۱۲۰	لایحه اصلاح بند (ب) مواد (۷-۱۰) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۲۱-۱۰) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۶/۷/۲۹	$\frac{۱۳۸۸-۱۳۸۸}{۱۳۷۶/۸/۲۳}$	—	۱۳۷۶/۸/۷	$\frac{۷۶/۲۱/۱۷۹۲}{۱۳۷۶/۸/۷}$	۱۵۳۵۹- ۱۳۷۶/۸/۲۶
۱۲۱	لایحه حمایت قضایی از کارکنان دولت و پرسنل نیروهای مسلح	۱۳۷۶/۷/۲۹	$\frac{۱۳۸۹-۱۳۸۹}{۱۳۷۶/۸/۲۳}$	—	۱۳۷۶/۸/۷	$\frac{۷۶/۲۱/۱۷۸۳}{۱۳۷۶/۸/۷}$	۱۵۳۵۹- ۱۳۷۶/۸/۲۶
۱۲۲	لایحه موافقتنامه ترانزیت بین‌المللی کالا بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری هند و ترکمنستان	۱۳۷۶/۷/۳۰	$\frac{۱۳۹۳-۱۳۹۳}{۱۳۷۶/۸/۲۵}$	—	۱۳۷۶/۸/۷	$\frac{۷۶/۲۱/۱۷۸۹}{۱۳۷۶/۸/۷}$	۱۵۳۵۹- ۱۳۷۶/۸/۲۶
۱۲۳	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری - دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین	۱۳۷۶/۷/۳۰	$\frac{۱۳۹۵-۱۳۹۵}{۱۳۷۶/۸/۲۵}$	—	۱۳۷۶/۸/۷	$\frac{۷۶/۲۱/۱۷۹۰}{۱۳۷۶/۸/۷}$	۱۵۳۵۹- ۱۳۷۶/۸/۲۶
۱۲۴	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان	۱۳۷۶/۷/۳۰	$\frac{۱۳۹۵-۱۳۹۵}{۱۳۷۶/۸/۲۵}$	—	۱۳۷۶/۸/۷	$\frac{۷۶/۲۱/۱۷۹۳}{۱۳۷۶/۸/۷}$	۱۵۳۵۹- ۱۳۷۶/۸/۲۶
۱۲۵	طرح اصلاح ماده (۱۷۳) قانون مدنی	۱۳۷۶/۸/۱۱	$\frac{۱۵۲۳-۱۵۲۳}{۱۳۷۶/۸/۱۳}$	—	۱۳۷۶/۸/۱۴	$\frac{۷۶/۲۱/۱۸۲۱}{۱۳۷۶/۸/۱۴}$	۱۵۳۷۰- ۱۳۷۶/۸/۹
۱۲۶	لایحه تعدیل مدت اجرای آزمایشی قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۶/۸/۱۱	$\frac{۱۵۲۵-۱۵۲۵}{۱۳۷۶/۸/۱۳}$	—	۱۳۷۶/۸/۱۴	$\frac{۷۶/۲۱/۱۸۲۰}{۱۳۷۶/۸/۱۴}$	۱۵۳۷۰- ۱۳۷۶/۸/۹
۱۲۷	لایحه تعیین مدت اعتبار گواهی عدم امکان سازش	۱۳۷۶/۸/۱۱	$\frac{۱۵۳۰-۱۵۳۰}{۱۳۷۶/۸/۱۷}$	—	۱۳۷۶/۸/۲۸	$\frac{۷۶/۲۱/۱۹۲۱}{۱۳۷۶/۸/۲۸}$	۱۵۳۸۴- ۱۳۷۶/۹/۲۶

ردیف	موضوع طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مجلس در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اطلاع نظر شورای اعلیٰ	شماره و تاریخ تصویب استیضال شورای اعلیٰ (بر اساس قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای اعلیٰ	شماره و تاریخ نامه شورای اعلیٰ	شماره و تاریخ قانون در روزنامه رسمی
۱۲۸	لایحه اصلاح بند (الف) مواد (۱۴۱) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۵۲) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و (۱۴۷) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۶/۸/۱۴	۱۳۷۶/۸/۲۱ ق-۱۵۶۰	—	۱۳۷۶/۸/۲۸	۷۶/۲۱/۱۹۲۲ ۱۳۷۶/۸/۲۸	۱۵۳۸۴ ۱۳۷۶/۹/۲۶
۱۲۹	لایحه اجازه ثبت شعبه با نمایندگی شرکت‌های خارجی لایحه استفساریه راجع به شمول حکم موضوع ماده واحده قانون تعیین مرتجع تصویب و با اصلاح و تغییر اسمنامه شرکت‌ها و مؤسسات تأیید وزارتخانه‌ها به سازش‌های مطابق آزاد تجاری - صنعتی	۱۳۷۶/۸/۲۱	۱۳۷۶/۸/۲۶ ق-۱۵۷۸	—	۱۳۷۶/۸/۲۸	۷۶/۲۱/۱۹۲۳ ۱۳۷۶/۸/۲۸	۱۵۳۸۴ ۱۳۷۶/۹/۲۶
۱۳۰	لایحه اصلاح ماده (۲) قانون دریانت جراثیم از کارفرمایان کارگاه‌های مشغول قانون تأمین اجتماعی که طرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مرده و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند مصوب ۱۳۷۲	۱۳۷۶/۸/۲۸	۱۳۷۶/۹/۲ ق-۱۵۸۴	—	۱۳۷۶/۹/۱۲	۷۶/۲۱/۲۰۱۵ ۱۳۷۶/۹/۱۲	۱۵۳۹۴ ۱۳۷۶/۱۰/۱۸
۱۳۱	طرح تقسیم استان خراسان	۱۳۷۶/۹/۹	۱۳۷۶/۹/۱۶ ق-۱۵۲۷	—	۱۳۷۶/۹/۱۷	۷۶/۲۱/۲۰۲۳ ۱۳۷۶/۹/۱۷	۱۵۴۰۰ ۱۳۷۶/۱۰/۱۵
۱۳۲	لایحه اصلاح ماده (۲) قانون دریانت جراثیم از کارفرمایان کارگاه‌های مشغول قانون تأمین اجتماعی که طرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مرده و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی‌نمایند مصوب ۱۳۷۲	۱۳۷۶/۹/۱۶	۱۳۷۶/۹/۲۳ ق-۱۵۵۵	—	۱۳۷۶/۹/۳۰	۷۶/۲۱/۲۰۵۷ ۱۳۷۶/۹/۳۰	۱۵۴۰۳ ۱۳۷۶/۱۰/۱۸
۱۳۳	طرح لایحه مواد مصدق قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصوب آن در موارد معین	۱۳۷۶/۹/۲۳	۱۳۷۶/۹/۲۶ ق-۱۵۶۶	—	۱۳۷۶/۹/۳۰	۷۶/۲۱/۲۰۵۹ ۱۳۷۶/۹/۳۰	۱۵۴۰۳ ۱۳۷۶/۱۰/۱۸
۱۳۴	لایحه اصلاح قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری	۱۳۷۶/۹/۲۳	۱۳۷۶/۹/۲۶ ق-۱۵۶۸	—	۱۳۷۶/۹/۳۰	۷۶/۲۱/۲۰۶۱ ۱۳۷۶/۹/۳۰	۱۵۴۱۲ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹

ردیف	موضوع طرح و تاریخ تصویب	تاریخ تصویب	مجموعه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر	شماره و تاریخ تقاضای استعمال طرح (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه	شماره و تاریخ نامه تایید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۳۵	لایحه الحاق جهاد دانشگاهی به فهرست قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی	۱۳۷۶/۹/۲۶	۱۳۷۶/۹/۲۶	ق-۱۶۸۵ ۱۳۷۶/۱۰/۱	—	۱۳۷۶/۱۰/۳	۷۶/۲۱/۲۱-۵ ۱۳۷۶/۱۰/۳	۱۵۴۱۲ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹
۱۳۶	لایحه اصلاح ماده (۷۰) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم	۱۳۷۶/۹/۲۶	۱۳۷۶/۹/۲۶	ق-۱۶۸۶ ۱۳۷۶/۱۰/۱	—	۱۳۷۶/۱۰/۳	۷۶/۲۱/۲۱-۵ ۱۳۷۶/۱۰/۳	۱۵۴۱۲ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹
۱۳۷	لایحه چگونگی وصول مطالبات دولت جمهوری اسلامی ایران از کشور تاجیکستان	۱۳۷۶/۹/۲۶	۱۳۷۶/۹/۲۶	ق-۱۶۸۷ ۱۳۷۶/۱۰/۱	—	۱۳۷۶/۱۰/۳	۷۶/۲۱/۲۱-۷ ۱۳۷۶/۱۰/۳	۱۵۴۱۲ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹
۱۳۸	لایحه اصلاح تبصره (۱) قانون استخدام جهادگران، اسرا و افراد خوار و محقر شهیدان جهادگران از کار افتاده، اسرا و مستقران راهی انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یکسال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نمودند	۱۳۷۶/۹/۳۰	۱۳۷۶/۱۰/۱۳	ق-۱۶۸۸ ۱۳۷۶/۱۰/۲	—	۱۳۷۶/۱۰/۳	۷۶/۲۱/۲۱-۱۵ ۱۳۷۶/۱۰/۳	۱۵۴۱۲ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹
۱۳۹	لایحه اصلاح ذیل تبصره (۱) ماده (۱۲) قانون صدور چک و الحاق یک تبصره به آن	۱۳۷۶/۱۰/۱۳	۱۳۷۶/۱۰/۱۳	ق-۱۶۸۹ ۱۳۷۶/۱۰/۱۶	—	۱۳۷۶/۱۱/۱	۷۶/۲۱/۲۱-۲۳ ۱۳۷۶/۱۱/۱	۱۵۴۲۲ ۱۳۷۶/۱۱/۲۵
۱۴۰	لایحه مسئولیت سازمان ایمنه خدمات درمانی از پرداخت مالیات حق بیمه‌های درمانی	۱۳۷۶/۱۰/۱۳	۱۳۷۶/۱۱/۷	ق-۱۶۹۰ ۱۳۷۶/۱۱/۷	—	۱۳۷۶/۱۱/۱	۷۶/۲۱/۲۱-۲۳ ۱۳۷۶/۱۱/۱	۱۵۴۲۲ ۱۳۷۶/۱۱/۲۵
۱۴۱	لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور	۱۳۷۶/۱۱/۷	۱۳۷۶/۱۲/۱۳	ق-۱۶۹۱ ۱۳۷۶/۱۲/۳	—	۱۳۷۶/۱۲/۲۴	۷۶/۲۱/۲۱-۵۱ ۱۳۷۶/۱۲/۲۴	۱۵۴۲۲ ۱۳۷۶/۱۲/۲۸
۱۴۲	طرح سربازان غیر نظامی	۱۳۷۶/۱۱/۲۹	۱۳۷۶/۱۲/۲۹	ق-۱۶۹۲ ۱۳۷۶/۱۲/۲۹	—	۱۳۷۶/۱۲/۲۹	۷۶/۲۱/۲۱-۱۵ ۱۳۷۶/۱۲/۲۹	۱۵۴۲۲ ۱۳۷۶/۱۲/۲۸
۱۴۳	لایحه الحاق دو تبصره به ماده (۱۱۵) اصلاحی قانون عملیات بانکی بدون ربا	۱۳۷۶/۱۲/۲۹	۱۳۷۶/۱۲/۲۹	ق-۱۶۹۳ ۱۳۷۶/۱۲/۲۹	—	۱۳۷۶/۱۲/۲۹	۷۶/۲۱/۲۱-۱۵ ۱۳۷۶/۱۲/۲۹	۱۵۴۲۲ ۱۳۷۶/۱۲/۲۸

ردیف	موضوع طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلسین جهت انتشار نظر شورای	شماره و تاریخ تصویب استیضاح شورای (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۳۳	طرح در تشریح استفساریه در مورد قسمت آخر بند (الف) تبصره (۱۰) قانون بودجه سال ۱۳۷۷ و ماده (۱) قانون بودجه همگانی	۱۳۷۷/۱/۲۵	$\frac{۱۳۰۰}{۱۳۷۷/۱/۲۳}$	_____	۱۳۷۷/۱/۲۶	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۶۱۰}{۱۳۷۷/۱/۲۶}$	$\frac{۱۵۴۹۲}{۱۳۷۷/۲/۱۹}$
۱۳۵	طرح الحاق دو تبصره به ماده (۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی	۱۳۷۶/۱۲/۲۷	$\frac{۱۸۹۸}{۱۳۷۶/۱۲/۲۷}$	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۵۵۲}{۱۳۷۷/۱/۸}$	۱۳۷۷/۱/۱۰ ^(۱)	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۵۵۹}{۱۳۷۷/۱/۱۰}$	۱۵۴۸۰ $\frac{۱۳۷۷/۲/۲}{۱۳۷۷/۱/۱۰}$
۱۳۶	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان	۱۳۷۷/۱/۲۶	$\frac{۱۹۵۶}{۱۳۷۷/۱/۲۱}$	_____	۱۳۷۷/۲/۲	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۶۳}{۱۳۷۷/۲/۲}$	$\frac{۱۵۵۰۳}{۱۳۷۷/۲/۲۱}$
۱۳۷	طرح فراهم به پذیرش افراد واجد شرایط استناد از سهمیه ابتکارگران در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور	۱۳۷۷/۱/۱۸	$\frac{۱۹۶۵}{۱۳۷۷/۲/۲۳}$	_____	۱۳۷۷/۲/۹	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۶۵۵}{۱۳۷۷/۲/۹}$	$\frac{۱۵۵۰۳}{۱۳۷۷/۲/۲۱}$
۱۳۸	لایحه استفساریه اختیار اصلاح اساسنامه سازمانها شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت	۱۳۷۷/۱/۳۰	$\frac{۱۹۶۶}{۱۳۷۷/۲/۲۷}$	_____	۱۳۷۷/۲/۹	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۶۷۴}{۱۳۷۷/۲/۹}$	$\frac{۱۵۵۰۷}{۱۳۷۷/۲/۵}$
۱۳۹	طرح عدم ممنوعیت استخدام دارندگان معافیت پزشکی	۱۳۷۷/۲/۲۳	$\frac{۲۰۰۳}{۱۳۷۷/۲/۲۷}$	_____	۱۳۷۷/۲/۳۰	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۶۸۷}{۱۳۷۷/۲/۳۰}$	$\frac{۱۵۵۱۶}{۱۳۷۷/۲/۱۷}$
۱۵۰	لایحه الحاق تسهیلات مرزود به آزادگان به آن دسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند	۱۳۷۷/۲/۳۰	$\frac{۲۰۶۵}{۱۳۷۷/۲/۲۳}$	_____	۱۳۷۷/۲/۶	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۸۸۲}{۱۳۷۷/۲/۶}$	$\frac{۱۵۵۲۵}{۱۳۷۷/۲/۸}$
۱۵۱	طرح الحاق یک تبصره به ماده (۳۱) قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳	۱۳۷۷/۲/۳۰	$\frac{۲۰۷۹}{۱۳۷۷/۲/۱۱}$	_____	۱۳۷۷/۲/۲۰ ^(۲)	$\frac{۷۷/۲/۱/۲۹۱۱}{۱۳۷۷/۲/۲۰}$	$\frac{۱۵۵۳۵}{۱۳۷۷/۲/۱۱}$

- (۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش آورده است:
- لازم به ذکر است در تبصره ۵ عبارت «این قانون» باید به عبارت «این تبصره» اصلاح شود.
- (۲) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش آورده است:
- ۱- باید در قانون پس از ذکر عنوان مصوب سال ۱۳۶۳ عبارت و اصلاحات بعدی افزوده شود.
- ۲- مفاد قسمت اول تبصره مذکور با بخشی از ماده ۲۵ مطابقت دارد و تکرار آن است.

ردیف	عنوان طرح و تاریخ تصویب	تاریخ تصویب مجموعه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت انتظار نظر شورای اصل قانون اساسی)	تاریخ جلسه تایید شورای تایید شورای	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای	شماره و تاریخ دفع قانون در روزنامه رسمی
۱۵۲	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌های بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان	۱۳۷۷/۳/۱۳	$\frac{ق-۲۱۰۰}{۱۳۷۷/۳/۱۸}$	۱۳۷۷/۳/۲۰	$\frac{۷۷/۲۱/۲۹۱۰}{۱۳۷۷/۳/۲۰}$	$\frac{۱۵۵۳۲}{۱۳۷۷/۳/۸}$
۱۵۳	طرح دوفورزش ایجاد تسهیلات برای توسعه طرح‌های فانلاب و بازسازی شبکه‌های آب شهری	۱۳۷۷/۳/۲۴	$\frac{ق-۲۱۲۱}{۱۳۷۷/۳/۲۴}$	۱۳۷۷/۳/۲۴	$\frac{۷۷/۲۱/۲۹۹۲}{۱۳۷۷/۳/۲۴}$	$\frac{۱۵۵۳۵}{۱۳۷۷/۳/۱۱}$
۱۵۴	طرح تنظیم روز شهدای نظام هشتم (ع)	۱۳۷۷/۳/۲۷	$\frac{ق-۲۱۳۱}{۱۳۷۷/۳/۲۷}$	۱۳۷۷/۳/۳۱	$\frac{۷۷/۲۱/۲۹۹۶}{۱۳۷۷/۳/۳۱}$	$\frac{۱۵۵۳۴}{۱۳۷۷/۳/۲۲}$
۱۵۵	طرح تأسیس مخابراتهای خورشیدی در روستاهای کشور	۱۳۷۷/۳/۱۴	$\frac{ق-۲۱۸۵}{۱۳۷۷/۳/۱۶}$	۱۳۷۷/۳/۱۷	$\frac{۷۷/۲۱/۳۰۵۲}{۱۳۷۷/۳/۱۷}$	$\frac{۱۵۵۵۸}{۱۳۷۷/۵/۸}$
۱۵۶	لایحه موافقتنامه اجتناب از ایجاد مداخلات مضامین و تبادل اطلاعات در مورد مداخلات‌های برآمده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی	۱۳۷۷/۳/۱۴	$\frac{ق-۲۱۸۵}{۱۳۷۷/۳/۱۶}$	۱۳۷۷/۳/۱۷	$\frac{۷۷/۲۱/۳۰۵۱}{۱۳۷۷/۳/۱۷}$	$\frac{۱۵۵۵۸}{۱۳۷۷/۵/۸}$
۱۵۷	لایحه موافقتنامه اجتناب از ایجاد مداخلات مضامین و جلوگیری از قرار حاکم در مورد مداخلات‌های برآمده و سرریزهای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان	۱۳۷۷/۳/۱۴	$\frac{ق-۲۱۸۸}{۱۳۷۷/۳/۱۶}$	۱۳۷۷/۳/۱۷	$\frac{۷۷/۲۱/۳۰۵۳}{۱۳۷۷/۳/۱۷}$	$\frac{۱۵۵۵۸}{۱۳۷۷/۵/۸}$
۱۵۸	لایحه اصلاح ماده (۸) قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متمم به دولت به اینبارگران و کارگران	۱۳۷۷/۳/۱۷	$\frac{ق-۲۲۶۲}{۱۳۷۷/۵/۱۹}$	۱۳۷۷/۵/۱۵	$\frac{۷۷/۲۱/۳۲۳۰}{۱۳۷۷/۵/۱۶}$	$\frac{۱۵۵۹۵}{۱۳۷۷/۵/۲۱}$
۱۵۹	طرح الحاق یک بند و یک تبصره به ماده (۶) قانون مطبوعات	۱۳۷۷/۵/۲۱	$\frac{ق-۲۲۷۱}{۱۳۷۷/۵/۲۵}$	۱۳۷۷/۵/۲۵	$\frac{۷۷/۲۱/۳۲۵۲}{۱۳۷۷/۵/۲۶}$	$\frac{۱۵۵۹۰}{۱۳۷۷/۵/۱۵}$
۱۶۰	طرح یک مرحله‌ای نمودن آزمون سراسری	۱۳۷۷/۵/۲۱	$\frac{ق-۲۲۷۲}{۱۳۷۷/۵/۲۵}$	۱۳۷۷/۵/۲۵	$\frac{۷۷/۲۱/۳۲۵۱}{۱۳۷۷/۵/۲۶}$	$\frac{۱۵۵۹۰}{۱۳۷۷/۵/۱۵}$

ردیف	موضوع طرح و تاریخ تصویب	تاریخ تصویب در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورای	شماره و تاریخ تصویب اصل ۹۵ قانون اساسی	تاریخ جلسه تأیید شورای	شماره و تاریخ طرح	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۶۱	لایحه ترمیم معادله شماره ۳ قانون نحوه بازپرسنگی جانیان ارتش اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معنولین و شافعین سخت و زبان آور مصوب ۱۳۶۷ به شانسلان معنولین سخت و زبان آور کلیه نیروهای نظامی و انتظامی و وزارت دفاع	۱۳۷۷/۵/۲۱	ق-۲۲۷۳ ۱۳۷۷/۵/۲۵	—	۱۳۷۷/۵/۲۵	۷۷/۲۱/۳۳۵۵ ۱۳۷۷/۵/۲۶	۱۵۵۹۰ ۱۳۷۷/۶/۱۵
۱۶۲	طرح اصلاح قانون معافیت یک نفر از فرزندان علوفه ادعای شهید معنولین، اسراء مقتولان و از خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۶	۱۳۷۷/۶/۲۹	ق-۲۳۵۹ ۱۳۷۷/۶/۳۱	۷۷/۲۱/۳۳۸۳ ۱۳۷۷/۷/۸	۱۳۷۷/۷/۱۲	۷۷/۲۱/۳۳۹۶ ۱۳۷۷/۷/۱۲	۱۵۶۳۹ ۱۳۷۷/۸/۱۱
۱۶۳	لایحه اصلاح قانون نحوه تأمین هزینه های انقلابی بازگشت و منابع و معادن جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۷/۶/۲۹	ق-۲۳۶۱ ۱۳۷۷/۶/۳۱	۷۷/۲۱/۳۳۸۱ ۱۳۷۷/۷/۸	۱۳۷۷/۷/۱۲	۷۷/۲۱/۳۳۹۵ ۱۳۷۷/۷/۱۲	۱۵۶۳۹ ۱۳۷۷/۸/۱۱
۱۶۴	لایحه اصلاح بند ۱۰ تبصره (۵) ماده واحده قانون دریافت عوارض خروج از کشور	۱۳۷۷/۶/۲۹	ق-۲۳۶۶ ۱۳۷۷/۶/۳۱	۷۷/۲۱/۳۳۸۳ ۱۳۷۷/۷/۸	۱۳۷۷/۷/۱۲	۷۷/۲۱/۳۳۹۳ ۱۳۷۷/۷/۱۲	۱۵۶۳۹ ۱۳۷۷/۸/۱۱
۱۶۵	طرح رفع محدودیت صادرات تولیدات کشاورزی و دامی	۱۳۷۷/۷/۸	ق-۲۳۹۵ ۱۳۷۷/۷/۱۱	—	۱۳۷۷/۷/۱۵	۷۷/۲۱/۳۳۵۷ ۱۳۷۷/۷/۱۵	۱۵۶۳۹ ۱۳۷۷/۸/۱۱
۱۶۶	لایحه موافقتنامه اجتناب از ایجاد مداخلات مضایف از درآمد حاصل از حمل و نقل هوایی بین المللی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سلطنت عمان	۱۳۷۷/۷/۸	ق-۲۳۹۶ ۱۳۷۷/۷/۱۱	—	۱۳۷۷/۷/۱۵	۷۷/۲۱/۳۳۵۸ ۱۳۷۷/۷/۱۵	۱۵۶۳۹ ۱۳۷۷/۸/۱۱
۱۶۷	لایحه موافقتنامه اجتناب از ایجاد مداخلات مضایف در مورد مأمورانهای برادر آمد و سر مایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان	۱۳۷۷/۷/۸	ق-۲۳۹۷ ۱۳۷۷/۷/۱۱	—	۱۳۷۷/۷/۱۹	۷۷/۲۱/۳۳۵۵ ۱۳۷۷/۷/۱۹	۱۵۶۳۶ ۱۳۷۷/۸/۲۰
۱۶۸	طرح اصلاح قانون معنولین، پزیشکان و پیران پزشکان وظیفه	۱۳۷۷/۷/۱۲	ق-۲۳۹۸ ۱۳۷۷/۷/۱۴	—	۱۳۷۷/۷/۲۱	۷۷/۲۱/۳۳۵۶ ۱۳۷۷/۷/۲۱	۱۵۶۳۲ ۱۳۷۷/۸/۱۶

ردیف	موضوع طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورای نگهبان	شماره و تاریخ تقاضای استعفاءات شورای (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۶۹	طرح الحاق یک تبصره به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران دولتی به کمیسیون به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی	۱۳۷۷/۷/۱۵	ق-۲۳۸ ۱۳۷۷/۷/۲۱	_____	۱۳۷۷/۷/۲۶	۷۷/۲۱/۳۵۹۱ ۱۳۷۷/۷/۲۶	۱۵۶۳۲ ۱۳۷۷/۸/۱۶
۱۷۰	لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور	۱۳۷۷/۷/۲۲	ق-۲۴۰ ۱۳۷۷/۷/۲۵	_____	۱۳۷۷/۷/۲۶	۷۷/۲۱/۳۵۹۲ ۱۳۷۷/۷/۲۶	۱۵۶۳۹ ۱۳۷۷/۸/۱۱
۱۷۱	لایحه استفسار به نسبت به (۱) تلقی یا عدم تلقی وجود در یافتن بابت حق اشغال یا و دیده به عنوان حقوق عمومی و (۲) بند (ک) تبصره (۹) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۷/۸/۶	ق-۲۵۱۳ ۱۳۷۷/۸/۱۰	_____	۱۳۷۷/۸/۱۳	۷۷/۲۱/۳۷۰۸ ۱۳۷۷/۸/۱۳	۱۵۶۵۵ ۱۳۷۷/۹/۲
۱۷۲	طرح استفسار به بند (ب) تبصره ۳۸ قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور	۱۳۷۷/۸/۶	ق-۲۵۱۵ ۱۳۷۷/۸/۱۰	_____	۱۳۷۷/۸/۱۳	۷۷/۲۱/۳۷۰۷ ۱۳۷۷/۸/۱۳	۱۵۶۵۵ ۱۳۷۷/۹/۲
۱۷۳	لایحه تفکیکات شورای نگهبان	۱۳۷۷/۸/۱۰	ق-۲۵۲۳ ۱۳۷۷/۸/۱۶	_____	۱۳۷۷/۸/۲۰	۷۷/۲۱/۳۷۳۴ ۱۳۷۷/۸/۲۰	۱۵۶۶۸ ۱۳۷۷/۹/۱۸
۱۷۴	طرح استفسار به بند (ا) تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور	۱۳۷۷/۸/۱۷	ق-۲۵۳۰ ۱۳۷۷/۸/۱۹	_____	۱۳۷۷/۸/۲۷	۷۷/۲۱/۳۷۹۳ ۱۳۷۷/۸/۲۷	۱۵۶۶۸ ۱۳۷۷/۹/۱۸
۱۷۵	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به اصلاحات به عمل آمده در کانونسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی در استنگیم به ستهای ۱۹۶۷ و ۱۹۷۹ میلادی برابر با ستهای ۱۳۴۶ و ۱۳۵۸ هجری شمسی	۱۳۷۷/۸/۱۷	ق-۲۵۴۱ ۱۳۷۷/۸/۱۹	_____	۱۳۷۷/۸/۲۷	۷۷/۲۱/۳۷۹۳ ۱۳۷۷/۸/۲۷	۱۵۶۶۸ ۱۳۷۷/۹/۱۸

ردیف	عنوان طرحها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت انتظار نظر شورای اصل	شماره و تاریخ تقاضای استعمال شورا (اگر اساسی اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تایید شورا	شماره و تاریخ نامه تایید شورا	شماره و تاریخ فرع قانون در روزنامه رسمی
۱۷۶	لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (د) به قانون گذرانیدن مدت خدمت وظیفه ناراضان مصححان دانستده علوم قضایی در مقام قضایی کشور مصوب ۱۳۷۳	۱۳۷۷/۹/۱	ق-۲۶۴۳ ۱۳۷۷/۹/۳	_____	۱۳۷۷/۹/۴	۷۷/۲۱/۳۸۴۵ ۱۳۷۷/۹/۴	۱۵۶۷۵ ۱۳۷۷/۹/۲۶
۱۷۷	طرح اصلاح ماده ۲۰ قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۴/۲۷ و الحاق یک تبصره به آن	۱۳۷۷/۹/۱	ق-۲۶۴۴ ۱۳۷۷/۹/۳	_____	(۱) ۱۳۷۷/۹/۴	۷۷/۲۱/۳۸۴۶ ۱۳۷۷/۹/۴	۱۵۶۷۵ ۱۳۷۷/۹/۲۶
۱۷۸	طرح دو فوریتی اصلاح تبصره ذیل ماده (۲۲۱) قانون مالیاتهای مستقیم	۱۳۷۷/۹/۱۸	ق-۲۶۴۵ ۱۳۷۷/۹/۱۶	_____	۱۳۷۷/۹/۱۸	۷۷/۲۱/۳۸۴۹ ۱۳۷۷/۹/۱۸	۱۵۶۹۰ ۱۳۷۷/۱۰/۱۳
۱۷۹	لایحه الحاق ماده (۹) مکرر به اساسنامه نهضت سواد آموزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۳	۱۳۷۷/۹/۱۵	ق-۲۶۴۶ ۱۳۷۷/۹/۲۱	_____	۱۳۷۷/۹/۲۵	۷۷/۲۱/۳۸۳۲ ۱۳۷۷/۹/۲۵	۱۵۶۹۰ ۱۳۷۷/۱۰/۱۳
۱۸۰	لایحه اجازه افزایش سهمیه دولت جمهوری اسلامی در صندوق بین المللی پول	۱۳۷۷/۱۰/۱۶	ق-۲۸۰۶ ۱۳۷۷/۱۰/۲۰	_____	۱۳۷۷/۱۰/۲۳	۷۷/۲۱/۳۸۳۷ ۱۳۷۷/۱۰/۲۶	۱۵۷۱۶ ۱۳۷۷/۱۱/۱۷
۱۸۱	لایحه موافقتنامه استرداد مجرمین بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان	۱۳۷۸/۱/۲۵	ق-۲۸۴۳ ۱۳۷۸/۱/۲۹	_____	۱۳۷۸/۲/۵	۷۸/۲۱/۳۵۴۷ ۱۳۷۸/۲/۵	۱۵۷۹۰ ۱۳۷۸/۷/۲۶
۱۸۲	لایحه موافقتنامه انتقال محکومیت به حبس بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان	۱۳۷۸/۱/۲۵	ق-۲۸۴۶ ۱۳۷۸/۱/۲۹	_____	(۲) ۱۳۷۸/۲/۵	۷۸/۲۱/۳۵۴۶ ۱۳۷۸/۲/۵	۱۵۷۹۰ ۱۳۷۸/۷/۲۶

(۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش آورده است:

چون ماده (۲۰) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۴/۲۷ نیز دارای تبصره بوده است و تبصره فعلی به منزله اصلاح آن است لذا می بایست عنوان طرح به عنوان (طرح اصلاح ماده ۲۰ قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۴/۲۷ و تبصره آن) اصلاح گردد.

(۲) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور متذکر شده است:

در بند ۱۴ ماده یک کلمه «باشد» به «باشند» و در ذیل ماده ۲۲ کلمه «امام» به کلمه «امامجه» اصلاح شود.

ردیف	عنوان طرح و نوع مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر	شماره و تاریخ تقاضای استیفاء شورا (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورا	شماره و تاریخ نامه تأیید شورا	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۸۳	لایحه اسدنامه شرکت سهامی تأسیساتهای بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۸/۱/۲۹	۱۳۷۸/۱/۳۱ ۱۳۷۸/۱/۳۱	—	(۱) ۱۳۷۸/۲/۹	۷۸/۲۱/۴۵۵۵ ۱۳۷۸/۲/۹	۱۵۸۰۶ ۱۳۷۸/۲/۱۳
۱۸۴	طرح استفساریه بند (ب) تبصره (۵) قانون بودجه	۱۳۷۸/۱/۲۹	۱۳۷۸/۱/۳۱ ۱۳۷۸/۱/۳۱	—	۱۳۷۸/۲/۹	۷۸/۲۱/۴۵۵۳ ۱۳۷۸/۲/۹	۱۵۷۹۰ ۱۳۷۸/۲/۲۶
۱۸۵	طرح اصلاح موادی از قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۶۰ سال ۱۳۷۸ کل کشور	۱۳۷۸/۲/۱	۱۳۷۸/۲/۵ ۱۳۷۸/۲/۵	—	۱۳۷۸/۲/۹	۷۸/۲۱/۴۵۵۲ ۱۳۷۸/۲/۹	۱۵۷۹۰ ۱۳۷۸/۲/۲۶
۱۸۶	طرح نحوه تأمین بودجه سازمان فرهنگ، خبری، خبرداری تهران	۱۳۷۸/۲/۱۲	۱۳۷۸/۲/۱۳ ۱۳۷۸/۲/۱۳	—	۱۳۷۸/۲/۱۶	۷۸/۲۱/۴۵۰۰ ۱۳۷۸/۲/۱۸	۱۵۸۰۰ ۱۳۷۸/۳/۲۶
۱۸۷	طرح تسهیل در برقراری کردن موتورهای کشاورزی	۱۳۷۸/۳/۱۹	۱۳۷۸/۳/۲۲ ۱۳۷۸/۳/۲۲	—	۱۳۷۸/۳/۲۶	۷۸/۲۱/۴۸۰۱ ۱۳۷۸/۳/۲۶	۱۵۸۳۳ ۱۳۷۸/۴/۱۹
۱۸۸	دو فوریت لایحه تهران و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی	۱۳۷۸/۴/۱۵	۱۳۷۸/۴/۱۵ ۱۳۷۸/۴/۱۵	—	۱۳۷۸/۴/۱۶	۷۸/۲۱/۴۹۵۹ ۱۳۷۸/۴/۱۶	۱۵۸۵۷ ۱۳۷۸/۵/۱۶
۱۸۹	طرح تفسیر تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور	۱۳۷۸/۵/۱۰	۱۳۷۸/۵/۱۱ ۱۳۷۸/۵/۱۱	—	۱۳۷۸/۵/۱۳	۷۸/۲۱/۵۱۰۰ ۱۳۷۸/۵/۱۳	۱۵۸۷۱ ۱۳۷۸/۶/۱
۱۹۰	لایحه پذیرش اصلاحیه کنونیسیون بین‌المللی اینمارست؛ ضمیمه و موافقتنامه عملیاتی آن	۱۳۷۸/۵/۱۷	۱۳۷۸/۵/۱۹ ۱۳۷۸/۵/۱۹	۷۸/۲۱/۵۱۷۰ ۱۳۷۸/۵/۲۸	۱۳۷۸/۵/۳۱	۷۸/۲۱/۵۱۸۰ ۱۳۷۸/۶/۱	۱۵۸۹۸ ۱۳۷۸/۷/۳
۱۹۱	لایحه اصلاح لایحه قانون تعیین تعطیلات رسمی کشور	۱۳۷۸/۵/۲۵	۱۳۷۸/۵/۲۶ ۱۳۷۸/۵/۲۶	—	۱۳۷۸/۵/۲۷	۷۸/۲۱/۵۱۶۹ ۱۳۷۸/۵/۲۸	۱۵۸۸۹ ۱۳۷۸/۶/۲۲

(۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور، در ذیل نظریه خویش آورده است:

چون لایحه ماده ۲ این است که حتی تمام سهام شرکت به بخش غیردولتی واگذار گردد و احتمالاً این امر خلاف نظر مجلس محترم باشد در این صورت لازم است عبارت اصلاح شود.

ردیف	موضوع طرح و قوانین مصوب	تاریخ تصویب	مجلس جهت اظهار نظر شورای	شماره و تاریخ تقاضای استعفاء شورای (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۹۱	طرح دو فوریتی آیین نامه رسیدگی به لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در مجلس شورای اسلامی	۱۳۷۸/۶/۳۰	ق-۳۳۲۳ ۱۳۷۸/۶/۳۱	—	۱۳۷۸/۶/۳۱	۷۸/۲۱/۵۳۱۶ ۱۳۷۸/۶/۳۱	۱۵۹۱۲ ۱۳۷۸/۷/۱۹
۱۹۲	لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن	۱۳۷۸/۷/۲۱	ق-۳۳۷۷ ۱۳۷۸/۷/۲۱	—	۱۳۷۸/۷/۲۹	۷۸/۲۱/۵۵۰۷ ۱۳۷۸/۷/۲۹	۱۵۹۲۰ ۱۳۷۸/۸/۲۴
۱۹۳	لایحه دو فوریتی اصلاح بند (الف) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور	۱۳۷۸/۸/۱۱	ق-۳۴۰۷ ۱۳۷۸/۸/۱۲	—	۱۳۷۸/۸/۱۲	۷۸/۲۱/۵۶۲۳ ۱۳۷۸/۸/۱۳	۱۵۹۲۵ ۱۳۷۸/۸/۳۰
۱۹۵	لایحه اصلاح جدول حوزه های انتخابیه مجلس شورای اسلامی	۱۳۷۸/۸/۱۲	ق-۳۳۱۰ ۱۳۷۸/۸/۱۷	—	۱۳۷۸/۸/۱۹	۷۸/۲۱/۵۶۵۰ ۱۳۷۸/۸/۱۹	۱۵۹۵۲ ۱۳۷۸/۹/۹
۱۹۶	لایحه دو فوریتی راجع به تعطیل روز ملی شدن صنعت نفت	۱۳۷۸/۸/۱۸	ق-۳۳۲۹ ۱۳۷۸/۸/۱۹	—	۱۳۷۸/۸/۱۹	۷۸/۲۱/۵۶۶۱ ۱۳۷۸/۸/۱۹	۱۵۹۵۰ ۱۳۷۸/۹/۷
۱۹۷	طرح دو فوریتی تفسیر قانون تسریع در برقراری کردن مونوپولهای کشاورزی مصوب ۱۳۷۸/۳/۱۹ و بند (ج) تبصره (۲۷) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور	۱۳۷۸/۸/۱۸	ق-۳۳۲۶ ۱۳۷۸/۸/۱۹	—	۱۳۷۸/۸/۱۹	۷۸/۲۱/۵۶۶۲ ۱۳۷۸/۸/۱۹	۱۵۹۵۰ ۱۳۷۸/۹/۷
۱۹۸	طرح دو فوریتی صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعای مدعی علیه دولتهای خارجی	۱۳۷۸/۸/۱۸	ق-۳۳۲۵ ۱۳۷۸/۸/۱۹	—	۱۳۷۸/۸/۱۹ ^(۱)	۷۸/۲۱/۵۶۶۳ ۱۳۷۸/۸/۱۹	۱۵۹۵۰ ۱۳۷۸/۹/۷
۱۹۹	طرح تعدیل مدت مواد اصلاحی (۱۳۷) و (۱۳۸) قانون ثبت اسناد و املاک کشور	۱۳۷۸/۸/۱۸	ق-۳۳۲۱ ۱۳۷۸/۸/۱۸	—	۱۳۷۸/۸/۱۹	۷۸/۲۱/۵۶۵۹ ۱۳۷۸/۸/۱۹	۱۵۹۵۰ ۱۳۷۸/۹/۷

(۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش آورده است:

در تبصره ۲ لازم است عبارت «همکاری نماینده» به «همکاری نماینده» و عبارت «خواهش» به «خواهش» اصلاح شود.

ردیف	عنوان طرح ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورای نگهبان	شماره و تاریخ تقاضای استماع شورای نگهبان (بر اساس اصل ۵۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۰۰	طرح دو فوریتی اصلاح مواد ۱ از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸	۱۳۷۸/۱۰/۱۳	ق-۳۲۹۶ ۱۳۷۸/۱۰/۱۳	۷۸/۲۱/۵۱۵۳ ۱۳۷۸/۱۰/۱۳	۷۸/۲۱/۵۱۵۳ ۱۳۷۸/۱۰/۱۳	۱۵۹۹۱ ۱۳۷۸/۱۰/۲۸
۲۰۱	لایحه استفسار به رایج به شمول تبصره (۱۷) قانون پیگردگی مجلس و وصول حقوق گمرک، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو، مشین آلات رانندگی و وارداتی و ساخت داخلی و قطعات آنها به خودروهایی اهدایی به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۸/۱۰/۲۶	ق-۳۵۷۱ ۱۳۷۸/۱۰/۲۷	۷۸/۲۱/۶۱۱۳ ۱۳۷۸/۱۱/۱۷	۷۸/۲۱/۶۱۵۰ ۱۳۷۸/۱۱/۱۷	۱۶۰۲۲ ۱۳۷۸/۱۲/۵
۲۰۲	طرح دو فوریتی اصلاح تبصره الحاقی به ماده (۹) قانون مجازات اسلامی در خصوص تعیین تقاضا لایق اجباری محکومین	۱۳۷۸/۱۰/۲۷	ق-۳۵۲۴ ۱۳۷۸/۱۰/۲۸	۷۸/۲۱/۶۰۴۶ ۱۳۷۸/۱۰/۲۸	۷۸/۲۱/۶۰۴۶ ۱۳۷۸/۱۰/۲۸	۱۶۰۰۴ ۱۳۷۸/۱۱/۱۴
۲۰۳	طرح دو فوریتی تبصره بند (۲) قانون اصلاح مواد از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۷۸/۱۰/۱۳	۱۳۷۸/۱۰/۲۹	ق-۳۵۲۶ ۱۳۷۸/۱۰/۲۹	۷۸/۲۱/۶۰۵۲ ۱۳۷۸/۱۰/۳۰	۷۸/۲۱/۶۰۵۲ ۱۳۷۸/۱۰/۳۰	۱۶۰۰۳ ۱۳۷۸/۱۱/۱۴
۲۰۴	طرح دو فوریتی اصلاح ماده (۴) قانون الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۵/۵/۹ و الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸	۱۳۷۸/۱۱/۴	ق-۳۵۴۱ ۱۳۷۸/۱۱/۴	۷۸/۲۱/۶۰۹۹ ۱۳۷۸/۱۱/۵	۷۸/۲۱/۶۰۹۹ ۱۳۷۸/۱۱/۵	۱۶۰۰۸ ۱۳۷۸/۱۱/۱۹
۲۰۵	لایحه الحاق یک تبصره به لایحه قانونی اصلاح ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی	۱۳۷۸/۱۱/۴	ق-۳۵۴۳ ۱۳۷۸/۱۱/۵	۷۸/۲۱/۶۱۳۷ ۱۳۷۸/۱۱/۱۳	۷۸/۲۱/۶۱۳۷ ۱۳۷۸/۱۱/۲۰	۱۶۰۰۳- ۱۳۷۸/۱۲/۱۵
۲۰۶	لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور	۱۳۷۸/۱۱/۳	ق-۳۵۴۵ ۱۳۷۸/۱۱/۶	۷۸/۲۱/۶۱۱۰ ۱۳۷۸/۱۱/۷	۷۸/۲۱/۶۱۱۰ ۱۳۷۸/۱۱/۷	۱۶۰۰۸ ۱۳۷۸/۱۱/۱۹
۲۰۷	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده های این دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری روسیه سفید	۱۳۷۸/۱۲/۳	ق-۳۵۷۲ ۱۳۷۸/۱۲/۷	۷۸/۲۱/۶۲۱۱ ۱۳۷۸/۱۲/۸	۷۸/۲۱/۶۲۱۱ ۱۳۷۸/۱۲/۸	۱۶۰۰۳۸ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴

ردیف	هئولت طرحها و لوايح مصوب	تاريخ تصويب	شماره و تاريخ نامه جهت اظهار نظر شوراي استيعمال شوراي (اوراساس) اصل ۹۵ قانون اساسي	تاريخ جلسه تاييد شوراي	شماره و تاريخ نامه تاييد شوراي	شماره و تاريخ طرح قانون در روزنامه رسمي
۲۰۸	طرح اختصاص قسمتي از خدمت اعضاي هيئت نيروي مقاومت سپاه پاسداران انقلاب اسلامي به عنوان خدمت دوره ضرورت	۱۳۷۸/۱/۳	۱۳۷۸/۱/۲۷ ق. ۳۵۴۴	۱۳۷۸/۱/۲۸	۷۸/۲/۱/۶۳۳ ۱۳۷۸/۱۲/۸	۱۶۰۳۸ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴
۲۰۹	طرح مربوط به واگذاري منابع و تشييد اماكن، غرف و دكهاي واقع در مراكز افش و مراكز سياحتي و تشریحي تحت نظارت و سرپرستي بهاد مستقيمات و چالپازان و بنياد شهيد انقلاب اسلامي، سازمان ايرانگردی و جهاتگرددی و نيروهاي مسلح	۱۳۷۸/۱/۲/۳	۱۳۷۸/۱/۲۷ ق. ۳۵۷۵	۱۳۷۸/۱/۲۸	۷۸/۲/۱/۶۳۱ ۱۳۷۸/۱۲/۹	۱۶۰۴۱ ۱۳۷۸/۱۲/۲۸
۲۱۰	لايهه اصلاح تبصره (۱) قانون فروش خانههاي سازمانی	۱۳۷۸/۱/۲/۳	۱۳۷۸/۱/۲۷ ق. ۳۵۷۶	۱۳۷۸/۱/۲۸	۷۸/۲/۱/۶۳۱ ۱۳۷۸/۱۲/۸	۱۶۰۳۸ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴
۲۱۱	لايهه موافقتنامه اجتناب از ايجاد مشكلات مضاعف و جلوگیری از فرار مالي در مورد مليتهاي برادرآمد و سرمايه بين دولت جمهوري اسلامي ايران و دولت گرجستان	۱۳۷۸/۱/۲/۴	۱۳۷۸/۱/۲۸ ق. ۳۵۸۳	۱۳۷۸/۱/۲۹	۷۸/۲/۱/۶۳۳ ۱۳۷۸/۱۲/۱۰	۱۶۰۴۰ ۱۳۷۸/۱۲/۲۶
۲۱۲	لايهه الحاق دولت جمهوري اسلامي ايران به پروكل ۱۹۷۸ ميلادي (۱۳۵۷ هجري شمسي) مربوط به كنوسيون بين المللي ايندي جان اشخاص در دريا	۱۳۷۸/۱/۲/۴	۱۳۷۸/۱/۲۸ ق. ۳۵۸۴	۱۳۷۸/۱/۲۹	۷۸/۲/۱/۶۳۳ ۱۳۷۸/۱۲/۱۰	۱۶۰۴۰ ۱۳۷۸/۱۲/۲۶
۲۱۳	طرح استقاره ماده (۲۶) قانون نوسازي و عمران شهري	۱۳۷۹/۱/۱۶	۱۳۷۹/۱/۲۰ ق. ۳۶۸۵	۱۳۷۹/۱/۲۳	۷۹/۲/۱/۱۹۶ ۱۳۷۹/۱/۲۴	۱۶۰۷۲ ۱۳۷۹/۱/۱۳
۲۱۴	لايهه موافقتنامه تشويق و حمايت متقابل از سرمايه گذاري بين دولت جمهوري اسلامي ايران و دولت جمهوري يوسني و هرگوئين	۱۳۷۹/۱/۱۷	۱۳۷۹/۱/۲۰ ق. ۳۶۸۷	(۱)	۷۹/۲/۱/۱۹۵ ۱۳۷۹/۱/۲۴	۱۶۰۷۲ ۱۳۷۹/۱/۱۳

(۱) شوراي نگهبان ضمن تاييد مصوبه مذکور در ذيل نظريه تيريش آورده است:

- ۱- در شق الف بند ۴ ماده يك حرف ب قبل از عبارت «به عنوان خدمت دوره ضرورت» عبارت «به عنوان خدمت دوره ضرورت» را حذف شود.
- ۲- در شق ت بند يك ماده يك كلمه «انتخاب» بايد به كلمه «انتخاب» اصلاح شود.

ردیف	عنوان طرحها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مجموعه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت انتظار نظر شورای اصل	شماره و تاریخ تقاضای استعمال شورای (زر اسامی) اصل	تاریخ جلسه تایید شورای	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۱۵	لایحه موافقتنامه تقویت و حمایت متقابل از ارسامیه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان	۱۳۷۹/۱/۱۷	$\frac{۳۶۸۸}{۱۳۷۹/۱/۳۰}$	_____	۱۳۷۹/۱/۲۳	$\frac{۷۹/۲۱/۱۹۷}{۱۳۷۹/۱/۲۴}$	$\frac{۱۶۰۷۰}{۱۳۷۹/۲/۱۱}$
۲۱۶	لایحه موافقتنامه صل و نقل هوایی در جنبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان	۱۳۷۹/۱/۱۷	$\frac{۳۶۸۹}{۱۳۷۹/۱/۳۰}$	_____	۱۳۷۹/۱/۲۸	$\frac{۷۹/۲۱/۲۲۸}{۱۳۷۹/۱/۳۰}$	$\frac{۱۶۰۷۳}{۱۳۷۹/۲/۱۵}$
۲۱۷	طرح اصلاح قانون مطبوعات	۱۳۷۹/۱/۳۰	$\frac{۳۷۱۲}{۱۳۷۹/۱/۳۱}$	_____	^(۱) ۱۳۷۹/۲/۷	$\frac{۷۹/۲۱/۲۹۱}{۱۳۷۹/۲/۷}$	$\frac{۱۶۰۸۰}{۱۳۷۹/۲/۲۲}$
۲۱۸	لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان در مورد ایجاد و بهره‌برداری از سد مخزنی دوستی	۱۳۷۹/۲/۱۳	$\frac{۳۷۳۱}{۱۳۷۹/۲/۱۷}$	_____	۱۳۷۹/۲/۵	$\frac{۷۹/۲۱/۳۶۴}{۱۳۷۹/۲/۲۵}$	$\frac{۱۶۰۹۵}{۱۳۷۹/۲/۱۰}$
۲۱۹	طرح الحاق یک تبصره به قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نمایندگی حقوقی در مراجع قضایی و مسئولیت نهاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی مصوب ۱۳۷۳/۲/۷	۱۳۷۹/۲/۱۳	$\frac{۳۷۳۲}{۱۳۷۹/۲/۱۷}$	_____	۱۳۷۹/۲/۲۱	$\frac{۷۹/۲۱/۳۵۲}{۱۳۷۹/۲/۲۱}$	$\frac{۱۶۰۹۳}{۱۳۷۹/۲/۸}$
۲۲۰	لایحه دو فوریتی جریان خسارات و پیشگیری موارد ناشی از خستگی	۱۳۷۹/۲/۲۰	$\frac{۳۷۶۵}{۱۳۷۹/۲/۲۱}$	_____	۱۳۷۹/۲/۲۱	$\frac{۷۹/۲۱/۳۵۳}{۱۳۷۹/۲/۲۱}$	$\frac{۱۶۰۹۰}{۱۳۷۹/۲/۳}$

۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش آورده است:

۱- کلمه «وزارتخانه‌ها» در تبصره (۹) ماده (۹) باید به کلمه «وزارت» تبدیل شود (که در صورت شمول وزارت علوم دانشگاهی ایراد اصل ۱۶۰ قانون اساسی خواهد داشت و با اصلاح عبارت پیشنهادی این ایراد رفع خواهد شد).

۲- چون شورای مدیریت در حوزه علمیه وجود ندارد، این عبارت باید به «شورای عالی حوزه علمیه» تبدیل شود و به عنوان بند «و» به ماده (۱۰) اضافه شود.

۳- در ماده ۲۳ بعد از عبارت (نظر کمیسیون) کلمه «و» اضافه شود.

۴- با تغییر ماده ۳۵ به ۴۷ است عنوان «وزارت ارشاد» به «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» اصلاح شود.

ردیف	موضوع طرح و تاریخ تصویب	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اطلاع نظر شورای	شماره و تاریخ تقاضای استماع ال‌شورا (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تأیید شورای	تأیید شورای	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۲۱	طرح استفساریه ماده (۲۹) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷	۱۳۷۹/۲/۱۸	ق-۳۷۶۳ ۱۳۷۹/۲/۲۰	_____	۱۳۷۹/۲/۲۸	۷۹/۲۱/۳۸۹ ۱۳۷۹/۲/۲۸	۱۶-۹۵ ۱۳۷۹/۲/۱۰
۲۲۲	طرح پیمانه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری	۱۳۷۹/۲/۱۸	ق-۳۷۶۲ ۱۳۷۹/۲/۲۰	_____	۱۳۷۹/۲/۲۵	۷۹/۲۱/۳۲۵ ۱۳۷۹/۲/۲۵	۱۶-۹۵ ۱۳۷۹/۲/۱۰
۲۲۳	طرح استفساریه ماده (۳۳) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷	۱۳۷۹/۲/۱۸	ق-۳۷۶۷ ۱۳۷۹/۲/۲۱	_____	۱۳۷۹/۲/۲۸	۷۹/۲۱/۳۹۰ ۱۳۷۹/۲/۲۸	۱۶-۹۵ ۱۳۷۹/۲/۱۰
۲۲۴	طرح الحاق چهار تبصره به ماده (۱۸) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش استثنایی، شهرستانها و مناطق کشور	۱۳۷۹/۲/۲۱	ق-۳۷۷۹ ۱۳۷۹/۲/۲۴	_____	(۱) ۱۳۷۹/۲/۲۸	۷۹/۲۱/۳۰۵ ۱۳۷۹/۲/۲۱	۱۶-۹۷ ۱۳۷۹/۲/۱۲
۲۲۵	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره و لایحه موافقتنامه عمومی همکاری‌های اقتصادی بازرگانی، سرمایه‌گذاری، فنی، علمی، فرهنگی، ورزشی و جوانان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت آذربایجان مرستانه سودوی	۱۳۷۹/۲/۲۱	ق-۳۷۸۱ ۱۳۷۹/۲/۲۴	_____	۱۳۷۹/۲/۲۸	۷۹/۲۱/۳۹۲ ۱۳۷۹/۲/۲۸	۱۶-۹۵ ۱۳۷۹/۲/۱۰
۲۲۶	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پاکستان	۱۳۷۹/۲/۲۱	ق-۳۷۸۳ ۱۳۷۹/۲/۲۴	_____	۱۳۷۹/۲/۲۹	۷۹/۲۱/۳۰۳ ۱۳۷۹/۲/۲۱	۱۶-۹۷ ۱۳۷۹/۲/۱۲
۲۲۷	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون کنسرسیشن به هنگام وقوع حادثه هسته‌ای با فوریت	۱۳۷۹/۲/۲۱	ق-۳۷۸۴ ۱۳۷۹/۲/۲۴	_____	۱۳۷۹/۲/۲۸	۷۹/۲۱/۳۸۷ ۱۳۷۹/۲/۲۸	۱۶-۹۵ ۱۳۷۹/۲/۱۰
۲۲۸	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون رادینولوفسکی و کنوانسیون اعلام فوری حادثه هسته‌ای	۱۳۷۹/۲/۲۱	ق-۳۷۸۵ ۱۳۷۹/۲/۲۴	_____	۱۳۷۹/۲/۲۹	۷۹/۲۱/۳۰۴ ۱۳۷۹/۲/۲۱	۱۶-۹۷ ۱۳۷۹/۲/۱۲

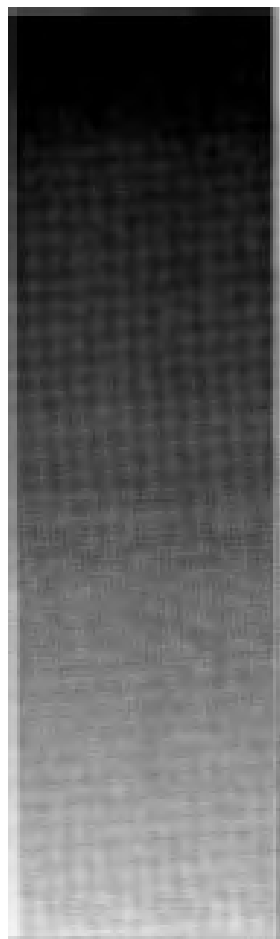
(۱) شورای نگهبان ضمن تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش آورده است:

- ۱- گرچه مراد از عبارت «از تاریخ تصویب قانون» مذکور در تبصره ۳ تاریخ قانونی شدن اجرای آن است، لکن برای رفع تعویض به عبارت «از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون» تغییر یافته.
- ۲- چون ماده مذکور مذکور خصوصاً به دلیل تبصره ۱ شامل غیرشهرکها نیز می‌شود متأسف است عبارت «همان شهرکها» به عبارت «همان محل» تبدیل شود.

ردیف	عنوان طرحها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مجموعه در مجلس	شماره و تاریخ نامه محیط جنت انتظار نظیر شورای اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تایید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۲۹	لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه	۱۳۷۹/۲/۲۱	$\frac{ق-۳۷۹-۰}{۱۳۷۹/۲/۲۵}$	۱۳۷۹/۲/۲۹	$\frac{۷۹/۲۱/۴۰-۲}{۱۳۷۹/۲/۳۱}$	$\frac{۱۴-۹۷}{۱۳۷۹/۲/۱۲}$
۲۳۰	طرح دوفرضی طرح تشکیل ستاد سال حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام (م)	۱۳۷۹/۲/۲۷	$\frac{ق-۳۸۰-۹}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	۱۳۷۹/۲/۲۸	$\frac{۷۹/۲۱/۳۸۸}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	$\frac{۱۴-۹۵}{۱۳۷۹/۲/۱۰}$
۲۳۱	لایحه موافقتنامه جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن بنابراین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن	۱۳۷۹/۲/۲۵	$\frac{ق-۳۸۱-۱}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	۱۳۷۹/۲/۳۱	$\frac{۷۹/۲۱/۳۳۲}{۱۳۷۹/۲/۳۱}$	$\frac{۱۴-۹۷}{۱۳۷۹/۲/۱۲}$
۲۳۲	لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ایرانی هرزگزین به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیاتهای بر درآمد و دارایی	۱۳۷۹/۲/۲۵	$\frac{ق-۳۸۰-۸}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	۱۳۷۹/۲/۳۱	$\frac{۷۹/۲۱/۴۴۱}{۱۳۷۹/۲/۳۱}$	$\frac{۱۴-۹۷}{۱۳۷۹/۲/۱۲}$
۲۳۳	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده های کلا و سنلتر بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مقدونیه	۱۳۷۹/۲/۲۵	$\frac{ق-۳۸۱-۰}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	۱۳۷۹/۲/۳۱	$\frac{۷۹/۲۱/۴۴۰-۲}{۱۳۷۹/۲/۳۱}$	$\frac{۱۴-۹۷}{۱۳۷۹/۲/۱۲}$
۲۳۴	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سلطنت عمان	۱۳۷۹/۲/۲۵	$\frac{ق-۳۸۱-۳}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	۱۳۷۹/۲/۳۱	$\frac{۷۹/۲۱/۴۴۳}{۱۳۷۹/۲/۳۱}$	$\frac{۱۴-۹۷}{۱۳۷۹/۲/۱۲}$
۲۳۵	لایحه موافقتنامه هواپیما دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت یمن و هرزگزین	۱۳۷۹/۲/۲۵	$\frac{ق-۳۸۱-۷}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	۱۳۷۹/۲/۳۱	$\frac{۷۹/۲۱/۴۴۵}{۱۳۷۹/۲/۳۱}$	$\frac{۱۴-۹۷}{۱۳۷۹/۲/۱۲}$
۲۳۶	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریای و موضوعات مربوط دریایی و بندری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تونس	۱۳۷۹/۲/۲۵	$\frac{ق-۳۸۱-۸}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	۱۳۷۹/۲/۳۱	$\frac{۷۹/۲۱/۴۴۴}{۱۳۷۹/۲/۳۱}$	$\frac{۱۴-۹۷}{۱۳۷۹/۲/۱۲}$
۲۳۷	لایحه موافقتنامه سرمایه های هواپیما بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان در خصوص حمل و نقل هوایی منظم بین المللی و هوایی سرمایه های خود	۱۳۷۹/۲/۲۵	$\frac{ق-۳۸۱-۹}{۱۳۷۹/۲/۲۸}$	۱۳۷۹/۲/۳۱	$\frac{۷۹/۲۱/۴۴۷}{۱۳۷۹/۲/۳۱}$	$\frac{۱۴-۹۷}{۱۳۷۹/۲/۱۲}$

ردیف	عنوان طرح ها و توافقات مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اطلاع نظر شورای اصل	شماره و تاریخ تصویب استیصال شورا (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه تایید شورا	شماره و تاریخ نامه تأیید شورا	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۲۸	لایحه موافقتنامه بازگشایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلژیک	۱۳۷۹/۲/۲۵	ق-۳۸۱۶ ۱۳۷۹/۲/۲۸	—	۱۳۷۹/۲/۳۱	۷۹/۲/۳۵ ۱۳۷۹/۲/۳۱	۱۴-۹۷ ۱۳۷۹/۲/۱۳
۲۲۹	طرح دو فوریتی تأمین اعتبار و کنترول و انسداد مرزهای شرقی کشور	۱۳۷۹/۲/۲۸	ق-۳۸۲۱ ۱۳۷۹/۲/۲۹	—	۱۳۷۹/۲/۲۸	۷۹/۲/۳۹ ۱۳۷۹/۲/۲۹	۱۴-۹۷ ۱۳۷۹/۲/۱۳
۲۳۰	لایحه موافقتنامه دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان در خصوص کشیدنیایی تجاری دریایی	۱۳۷۹/۲/۲۷	ق-۳۸۲۵ ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۳	۷۹/۲/۳۷ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۱ ۱۳۷۹/۲/۱
۲۳۱	طرح استسار به تصدیق ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳	۱۳۷۹/۲/۲۸	ق-۳۸۲۶ ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۲	۷۹/۲/۳۵ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۱ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۳۲	لایحه اصلاح بند (۲) ماده (۸۳) قانون وصول اراضی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین	۱۳۷۹/۲/۲۸	ق-۳۸۲۷ ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۲	۷۹/۲/۳۵ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۱ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۳۳	لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلژیک به منظور اجتناب از اخذ عملیات مشابه و جایگزینی از ذخایر ملی در مورد پیمانهای برداشت و اموال (اسراییل)	۱۳۷۹/۲/۲۵	ق-۳۸۲۸ ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۳	۷۹/۲/۳۷ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۱ ۱۳۷۹/۲/۱
۲۳۴	لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلژیک در زمینه فرایند گیاهی و حفظ نباتات	۱۳۷۹/۲/۲۷	ق-۳۸۲۹ ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۲	۷۹/۲/۳۵ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۱ ۱۳۷۹/۲/۱
۲۳۵	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلژیک	۱۳۷۹/۲/۲۷	ق-۳۸۳۰ ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۳	۷۹/۲/۳۷ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۱ ۱۳۷۹/۲/۱
۲۳۶	لایحه اصلاح ماده (۲۰) قانون اساسی موافقتنامه هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۹/۲/۲۸	ق-۳۸۳۱ ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۲	۷۹/۲/۳۵ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۱ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۳۷	لایحه موافقتنامه انجمن نظامی و مبارزه با مواد مخدر بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یونان	۱۳۷۹/۲/۲۷	ق-۳۸۳۲ ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۲	۷۹/۲/۳۵ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۱ ۱۳۷۹/۲/۱

ردیف	متن طرح و لوایح مصوب	تاریخ تصویب	مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر	استعمال شورای (بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی)	تاریخ جلسه	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۵۸	لایحه استفساریه راجع به تبصره (۳۰) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۹/۲/۲۸	۱۳۷۹/۲/۳۱	۳۸۳۴-ق ۱۳۷۹/۲/۳۱	—	۱۳۷۹/۲/۲	۷۹/۲/۱/۴۵۳ ۱۳۷۹/۲/۳	۱۴۱۰ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۳۹	طرح اصلاح ماده (۱۸۴) قانون مدنی	۱۳۷۹/۲/۱	۱۳۷۹/۲/۲	۳۸۴۴-ق ۱۳۷۹/۲/۲	—	۱۳۷۹/۲/۴	۷۹/۲/۱/۴۷۰ ۱۳۷۹/۲/۴	۱۴۱۰ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۵۰	لایحه پذیرش اصلاحیه استفساریه صندوق بین‌المللی پول توسط دولت جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۹/۲/۱	۱۳۷۹/۲/۲	۳۸۴۵-ق ۱۳۷۹/۲/۲	—	۱۳۷۹/۲/۴	۷۹/۲/۱/۴۷۲ ۱۳۷۹/۲/۴	۱۴۱۰ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۵۱	لایحه اصلاح بند (۵) ماده (۸) و بند (۸) ماده (۹) استفساریه جامعه مشاوران آسیا (APST) و اجازه تسلیم اسناد آن	۱۳۷۹/۲/۱	۱۳۷۹/۲/۲	۳۸۵۰-ق ۱۳۷۹/۲/۲	—	۱۳۷۹/۲/۴	۷۹/۲/۱/۴۷۳ ۱۳۷۹/۲/۴	۱۴۱۰ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۵۲	طرح الحاق یک تبصره به ماده (۴۴) قانون خدمت وظیفه عمومی	۱۳۷۹/۲/۱	۱۳۷۹/۲/۲	۳۸۵۲-ق ۱۳۷۹/۲/۲	—	۱۳۷۹/۲/۴	۷۹/۲/۱/۴۷۱ ۱۳۷۹/۲/۴	۱۴۱۰ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۵۳	طرح اصلاح تبصره (۱) ماده (۴۴) قانون وظیفه عمومی	۱۳۷۹/۲/۱	۱۳۷۹/۲/۴	۳۸۷۱-ق ۱۳۷۹/۲/۴	—	۱۳۷۹/۲/۱۱	۷۹/۲/۱/۵۰۶ ۱۳۷۹/۲/۱۱	۱۴۱۴ ۱۳۷۹/۲/۵
۲۵۴	لایحه دو فوریتی استفساریه ماده (۹۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۹/۲/۳	۱۳۷۹/۲/۴	۳۸۷۰-ق ۱۳۷۹/۲/۴	—	۱۳۷۹/۲/۴	۷۹/۲/۱/۴۶۹ ۱۳۷۹/۲/۴	۱۴۱۰ ۱۳۷۹/۲/۳۰
۲۵۵	طرح معینیت کارگزاران و مشاوران دارای پنج کسر کار و کمتر از شمول قانون کار تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۸/۲/۸	۱۳۷۸/۲/۹	۳۸۹۵-ق ۱۳۷۸/۲/۹	—	۱۳۷۸/۲/۹	۷۸/۲/۱/۴۲۱ ۱۳۷۸/۲/۱۰	۱۴۰۴ ۱۳۷۸/۲/۲۶
۲۵۶	طرح دو فوریتی تأمین اعتبار اعداد تکمیل توسعه و تجهیز اماکن ورزشی	۱۳۷۹/۲/۲۶	۱۳۷۹/۲/۲۷	۱۸۹۷-ق ۱۳۷۹/۲/۲۷	—	۱۳۷۹/۲/۲۷	۷۹/۲/۱/۴۵۳ ۱۳۷۹/۲/۲۷	۱۴۰۴ ۱۳۷۹/۲/۲۷

فصل دوم
مصوبات تأیید شده
پس از رفع ابهام و ایراد

مغایرت لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین با قانون اساسی

شماره: ۱۵۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۶/۲۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۲۳۹/۸۲۳۰۹ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۴ دولت در خصوص موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۶/۱۸ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده

ماده ۱-

ماده ۱۳- در صورت بروز هرگونه اختلاف یا مسأله‌ای در رابطه با اجرای این موافقتنامه هرکدام از طرفهای متعاقد بدو از طریق مجاری سیاسی یا دوستانه نسبت به حل مسایل یا رفع اختلاف سعی خواهند نمود. لیکن چنانچه نتوان اختلافات فی مابین را از طریق روابط دوستانه یا مجاری سیاسی حل و فصل نمود، اینگونه اختلافات به مرجعی بین‌المللی با اختیار حکمیت مورد قبول طرفهای متعاقد ارجاع خواهد شد.

ماده ۱۴-

(۱) اصل نود و چهارم: کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدید نظر به مجلس بازگرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۰۷۳ مورخ ۱۳۷۵/۹/۷.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و پانزده ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۸۳۴

تاریخ: ۱۳۷۵/۶/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۱ - ق مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۰: «لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین» که در جلسه مورخ هجدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ماده ۱۳ مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۶۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۸۳۴ مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۸ و پیرو نامه شماره ۱۵۱ - ق مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۰ لایحه شماره ۱۵۲۳۹/۸۲۳۰۹ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۴ در خصوص موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین که در

(۱) اصل یکصد و سی و نهم: صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد موکول به تصویب هیأت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند.

جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحی در ماده (۱۳) به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-...

ماده ۱۳- در صورت بروز هرگونه اختلاف یا مسأله‌ای در رابطه با اجرای موافقتنامه هرکدام از طرفهای متعاقد بدو از طریق مجاری سیاسی یا دوستانه نسبت به حل مسایل یا رفع اختلافات سعی خواهند نمود. لیکن چنانچه نتوان اختلافات فی مابین را از طریق روابط دوستانه یا مجاری سیاسی حل و فصل نمود با تصویب مراجع ذیصلاح اختلاف به مرجعی بین‌المللی با اختیار حکمیت مورد قبول طرفهای متعاقد ارجاع خواهد شد. اصلاح فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۰۱۶

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۳- ق مورخ ۷۵/۸/۱۴ و ۱۵۱- ق مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۰ و پرونامه شماره ۷۵/۲۱/۰۸۳۴ مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۸: «لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ سیزدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۰۷۳ مورخ ۱۳۷۵/۹/۷.

تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه نحوه تشکیل پیام آوران بهداشت با قانون اساسی

شماره: ۱۹۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۶/۳۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۸۳۹/۶۱۴۰۵ مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۶ دولت در خصوص نحوه تشکیل پیام آوران بهداشت که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱- به منظور تأمین نیروی انسانی مورد نیاز در امور بهداشتی و درمانی و آموزشی مناطق روستایی محروم و عشایری کشور در زمان صلح گروهی از مشمولان وظیفه عمومی در گروه پزشکی و پیراپزشکی و بهیاران وظیفه در هر تقسیم به وسیله کمیسیون مذکور در تبصره (۱) این ماده پس از طی آموزش مقدماتی نظامی که بیش از یک و نیم ماه به طول نخواهد انجامید، به عنوان پیام آوران بهداشت تعیین و فهرست آن توسط ستاد کل نیروهای مسلح به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام خواهد شد.

تبصره ۱- کمیسیونی مرکب از: یک نفر از ستاد کل نیروهای مسلح و یک نفر از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یک نفر از کمیسیون بهداشتی و بهزیستی با معرفی کمیسیون و انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر هر شش ماه یک بار سهمیه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را از مشمولان وظیفه هر دوره مشخص خواهند نمود.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۰۷۳ مورخ ۱۳۷۵/۹/۷.

تبصره ۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجاز است در سقف سهمیه خود نیروهای داوطلب خدمت در مناطق محروم و نیازمند و نیروهای متخصص مورد نیاز را شناسایی و لیست آنان را به حوزه وظیفه عمومی و ستاد کل نیروهای مسلح تحویل دهد. ستاد کل لیست معرفی شده را در قالب سهمیه وزارت مذکور قراردادده و بقیه سهمیه را طبق ضوابط خود معرفی خواهد نمود.

ماده ۲- محل خدمت پیام‌آوران بهداشت مناطق از کشور می‌باشد که دارای ضریب محرومیت چهار پنجم، سه و نیم پنجم، و سه پنجم باشد.

ماده ۳- ...

لایحه فوق مشتمل بر شش ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و هفتم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۸۸۰

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۱ - ق مورخ ۷۵/۶/۳۱: «لایحه نحوه تشکیل پیام‌آوران بهداشت» که در جلسه مورخ بیست و هفتم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

لازم است دو قید ذیل اصل ۱۴۷ قانون اساسی^(۱) مبنی بر رعایت کامل عدل اسلامی و آسیب نرساندن به آمادگی رزمی بر مصوبه مذکور اضافه شود.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) اصل یکصد و چهل و هفتم: دولت باید در زمان صلح از افراد و تجهیزات فنی ارتش در کارهای امدادی، آموزشی، تولیدی و جهادسازی، با رعایت کامل موازین عدل اسلامی استفاده کند در حدی که به آمادگی رزمی ارتش آسیبی وارد نیاید.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۱۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۸۸۰ مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱ و پیرونامه شماره ۱۹۱-ق مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۱ لایحه شماره ۱۵۸۳۹/۶۱۴۰۵ دولت مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۶ در خصوص نحوه تشکیل پیام‌آوران بهداشت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۸/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- به منظور تأمین نیروی انسانی مورد نیاز در امور بهداشتی و درمانی و آموزشی مناطق روستایی محروم و عشایری کشور در زمان صلح با رعایت کامل عدل اسلامی گروهی از مشمولان وظیفه عمومی در گروه پزشکی و پیراپزشکی و بهیاران وظیفه به نحوی که به آمادگی رزمی آنان آسیب نرساند در هر تقسیم به وسیله کمیسیون مذکور در تبصره (۱) این ماده پس از طی آموزش مقدماتی نظامی که بیش از یک و نیم ماه به طول نخواهد انجامید، به عنوان پیام‌آوران بهداشت تعیین و فهرست آن توسط ستاد کل نیروهای مسلح به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام خواهد شد.

تبصره ۱-....

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ششم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۰۱۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۴۳-ق مورخ ۷۵/۸/۱۲ و ۱۹۱-ق مورخ ۷۵/۶/۲۱ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۸۸۰ مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱: «لایحه نحوه تشکیل پیام‌آوران بهداشت»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ ششم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۰۷۳ مورخ ۱۳۷۵/۹/۷.

مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی با قانون اساسی

شماره: ۱۹۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۴۳۸۳/۶۲۱۷۶ مورخ ۱۳۷۵/۴/۲۴ دولت در خصوص الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۷ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی مشتمل بر یک مقدمه، (۱۷) ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از مواد غیرنفتی مشتمل بر یک مقدمه و (۱۱) ماده به شرح پیوست ملحق شود و اسناد الحاق را تسلیم نماید.

تبصره - ...

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه، هفده ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۵۷ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱.

مشمول بر یک مقدمه و یازده ماده و یک ضمیمه در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و هفتم شهریور ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۸۸۱

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۳ - ق مورخ ۷۵/۷/۱: «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی» که در جلسه مورخ بیست و هفتم شهریور ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

چون رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) در کنوانسیون، مصالحه داوری و اصلاحیه نشده مغایر با قانون اساسی شناخته شد.

چنانچه رعایت اصل مذکور در کلیه موارد بالا به نحوی در ماده واحده گنجانده شود، رافع اشکال خواهد بود.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۲۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۸۸۱ مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱ و پیرونامه شماره ۱۹۳ - ق

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۵.

مورخ ۱۳۷۵/۷/۱ لایحه شماره ۱۴۳۸۳/۶۲۱۷۶ مورخ ۱۳۷۵/۴/۲۴ دولت در خصوص الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهاى آزاد در صورت بروز سوانح آلودگى نفتى و پروتکل مداخله در دریاهاى آزاد در صورت بروز آلودگى غیرنفتى که در جلسه علنى روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتى به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسى جهت بررسى و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریاهاى آزاد در صورت بروز سوانح آلودگى مشتمل بر یک مقدمه، (۱۷) ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریاهاى آزاد در صورت بروز آلودگى ناشى از مواد غیرنفتى مشتمل بر یک مقدمه و (۱۱) ماده به شرح پیوست ملحق شود و اسناد الحاق را تسلیم نماید. تبصره - ارجاع اختلافهای ناشى از اجرای این کنوانسیون به مصالحه یا داوری با تصویب مراجع ذیصلاح قانونى خواهد بود.

ماده ۱-....

اصلاحیه فوق در جلسه علنى روز یکشنبه مورخ هفتم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۴۱۳

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۲۳- ق مورخ ۷۵/۱۱/۱۳ و ۱۹۳- ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۱ و

پیرونامه شماره ۷۵/۲۱/۰۸۸۱ مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱: «لایحه الحاق دولت جمهوری

اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ هفتم بهمن ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه موافقتنامه تسهیل صدور روادید برای بازرگانان کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) با قانون اساسی

شماره: ۲۸۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۷۸۳/۸۲۹۴۸ مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۰ دولت در خصوص موافقتنامه تسهیل صدور روادید برای بازرگانان کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده

ماده ۱-

ماده ۵- هرگونه اصلاح این موافقتنامه می‌تواند از سوی هر یک از طرفهای متعاقد پیشنهاد شود که اجرای آن منوط به تصویب شورای وزیران اکو خواهد بود.

ماده ۶-

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده متضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و ده ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هجدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۰۹۴ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۳.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۹۴۸

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۸۲ - ق مورخ ۷۵/۷/۲۴: «لایحه موافقتنامه تسهیل صدور روادید برای بازرگانان کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو)» که در جلسه مورخ هجدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ماده ۵ لایحه مغایر اصل ۷۷ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۴۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۹/۱۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۹۴۸ مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۹ و پیرو نامه شماره ۲۸۲ - ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۴ لایحه شماره ۱۵۷۸۳/۸۲۹۴۸ مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۰ دولت در خصوص موافقتنامه تسهیل صدور روادید برای بازرگانان کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۵/۹/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) اصل هفتاد و هفتم: عهدنامه‌ها، مقاله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

متن لایحه

ماده واحده - ...

ماده ۱- ...

ماده ۵- هرگونه اصلاح این موافقتنامه می‌تواند از سوی هر یک از طرفهای متعاقد پیشنهاد شود که اجرای آن منوط به تصویب شورای وزیران اکوپس از طی مراحل قانونی خواهد بود.

ماده ۶- ...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ششم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۱۱۱

تاریخ: ۱۳۷۵/۹/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۴۴۸-ق مورخ ۷۵/۹/۱۱ و ۲۸۲-ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۴ و پیرونامه شماره ۷۵/۲۱/۰۹۴۸ مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۹: «لایحه موافقتنامه تسهیل صدور روادید برای بازرگانان کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو)»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ ششم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۹/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۰۹۴ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۳.

مغایرت طرح افزایش مستمری والدین شهدا با قانون اساسی

شماره: ۲۸۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۲۴

شورای محترم نگهبان

طرح الزام دولت به تأمین اعتبار لازم جهت اجرای بند (الف) تبصره (۱۳) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دولت موظف است از محل ردیف (۲۷) جدول موضوع بند (ج) ماده واحده بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور^(۳) مستمری والدین یک شهید تحت پوشش بنیاد شهید انقلاب اسلامی را از تاریخ ۱۳۷۵/۷/۱ معادل حداقل حقوق کارکنان دولت پرداخت نماید.

تبصره ۱ - دولت موظف است همه ساله افزایش مستمری والدین شهدا را لااقل به میزان

(۱) بند (الف) تبصره (۱۳) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران: به منظور حل مشکلات ایثارگران، دولت مکلف است اقدامات ذیل را در برنامه دوم معمول دارد: الف - پرداخت مستمری به والدین شاهد تا میزان یکصد هزار ریال افزایش می‌یابد.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۴۴.

(۳) بند (ج) ماده واحده بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور: به دولت اجازه داده می‌شود در صورت افزایش درآمد ریالی ناشی از فروش نفت و یا فروش ارز نسبت به میزان پیش‌بینی شده در این قانون، در مقاطع ماهانه تا مبلغ یکپهزار و هشتصد و پنجاه و هفت میلیارد و نهصد و پنج میلیون (۱/۸۵۷/۹۰۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال بر اساس جدول قسمت دهم این قانون بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران، بر اساس تخصیص اعتبار تعهد و پرداخت نماید.

برای آشنایی با جدول موضوع بند ج ماده واحده، به جداول پیوست لایحه بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور مراجعه کنید.

تورم در بودجه سالانه پیش‌بینی و درج نماید.
تبصره ۲- ضوابط جاری پرداخت مستمری به والدین دوفر یا چند شهید توسط بنیاد فوق‌الذکر به قوت خود باقی خواهد بود.
طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هجدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۹۵۰

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۸۱- ق مورخ ۷۵/۷/۲۴: «طرح افزایش مستمری والدین شهدا» که در جلسه مورخ هجدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد: تبصره ۱ ماده واحده مغایر اصول ۵۲ و ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۰۰- ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۲۲

شورای محترم نگهبان

(۱) اصل پنجاه و دوم: بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد، هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود.
اصل هفتاد و پنجم: طرحهای قانونی و پیشنهادهای اصلاحاتی که نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه عمومی می‌انجامد در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد.

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۹۵۰ مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۹ و پیرو نامه شماره ۲۸۱-ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۴، طرح افزایش مستمری والدین شهدا که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۸/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دولت موظف است از محل ردیف (۲۷) جدول موضوع بند (ج) ماده واحده بودجه ساله ۱۳۷۵ کل کشور مستمری والدین یک شهید تحت پوشش بنیاد شهید انقلاب اسلامی را از تاریخ ۱۳۷۵/۷/۱ معادل حداقل حقوق کارکنان دولت پرداخت نماید.

تبصره - ضوابط جاری پرداخت مستمری به والدین دو نفر یا چند شهید توسط بنیاد فوق‌الذکر به قوت خود باقی خواهد بود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۰۶۷

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۴۰۰-ق مورخ ۷۵/۸/۲۲ و ۲۸۱-ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۴ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۹۵۰ مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۹: «طرح افزایش مستمری والدین شهدا»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ بیستم آبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۰۸۵ مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۲.

ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۸/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مقایرت لایحه موافقتنامه فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی با موازین شرع

شماره: ۲۵۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۷۱۰۱ مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۱ دولت در خصوص موافقتنامه فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - موافقتنامه فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی مشتمل بر یک مقدمه و (۱۵) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه همکاری در زمینه های فرهنگی، علمی و آموزشی

بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلوونی که از این پس طرفین متعاهد نامیده می شوند، نظر به علاقه ای که به گسترش همکاریهای بین دو کشور در زمینه های آموزشی، فرهنگی و علمی دارند و با اعتقاد به اینکه چنین همکاریهایی به تفاهم متقابل

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به متن ماده واحده و مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۰۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷.

بهتر و توسعه روابط در سطوح مختلف کمک خواهد نمود، به شرح زیر موافقت نموده‌اند:

ماده ۱- طرفین متعاقد تماس و همکاریهای بین دو کشور در زمینه‌های آموزشی، فرهنگی و علمی را افزایش خواهند داد و بدین منظور از برقراری تماسها و همکاریهای مستقیم بین دانشگاهها و سایر سازمانها و مؤسسات آموزشی، علمی و فرهنگی حمایت خواهند نمود. همچنین طرفین متعاقد تبادل استاد، دانشجو، دانشمند، کارشناس و هنرمند را حمایت خواهند نمود.

ماده ۲-...

ماده ۵- «طرفین متعاقد کسب اطلاعات بیشتر از فرهنگ طرف دیگر را به وسیله همکاریهای مستقیم در کلیه زمینه‌های فرهنگی به ویژه از طرق زیر ترغیب خواهند نمود: - ترجمه و انتشار آثار ادبی نویسندگان طرف دیگر

- برگزاری نمایشگاههای هنری

- مبادله هنرمندان و گروههای هنری.»

ماده ۶-...

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و پانزده ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پانزدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۹۵۴

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۵۹- ق مورخ ۷۵/۷/۱۸: «لایحه موافقتنامه فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی» که در جلسه مورخ پانزدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اطلاق موادی از قبیل ذیل ماده ۵ که شامل همکاری در عرصه آثار فرهنگی هنری خلاف ضوابط اسلامی می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد. با تقید به «رعایت مقررات قوانین داخلی» و امثال آن رفع اشکال خواهد شد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۰۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۹/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۹۵۴ مورخ ۱۳۷۵/۷/۳۰ و پیرونامه شماره ۲۵۹-ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۸ لایحه شماره ۷۱۰۱ مورخ ۱۳۷۵/۶/۱۱ دولت در خصوص موافقتنامه فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۹/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحی در مقدمه به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی مشتمل بر یک مقدمه و (۱۵) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه همکاری در زمینه‌های فرهنگی، علمی و آموزشی بین

دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلوونی که از این پس طرفین متعاقد

نامیده می‌شوند، نظر به علاقه‌ای که به گسترش همکاری‌های بین دو کشور در زمینه‌های آموزشی، فرهنگی و علمی دارند و با اعتقاد به اینکه چنین همکاری‌هایی به تفاهم متقابل بهتر و توسعه روابط در سطوح مختلف کمک خواهد نمود، با رعایت مقررات قوانین داخلی به شرح زیر موافقت نموده‌اند:

ماده ۱- ...

اصلاح فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۱۷۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۹/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۰۰-ق مورخ ۷۵/۹/۲۰ و ۲۵۹-ق مورخ ۷۵/۷/۱۸ و پرونامه شماره ۷۵/۲۱/۰۹۵۴ مورخ ۱۳۷۵/۷/۳۰: «لایحه موافقتنامه فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلونی»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه هجدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۰۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷

مغایرت لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین با موازین شرع

شماره: ۲۵۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۱۴۵/۸۲۳۰۷ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۴ دولت در خصوص موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین، مشتمل بر یک مقدمه و (۱۴) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین که از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می‌شوند با تمایل به تحکیم روابط دوستانه و گسترش همکاری دوجانبه در زمینه‌های فرهنگی، علمی و آموزشی، تصمیم به امضای موافقتنامه زیر گرفتند:

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به متن ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۰۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷.

ماده ۱- طرفهای متعاقد کوشش خواهند کرد با استفاده از تمامی روشهای ممکن روابط فرهنگی بین دو کشور را توسعه داده و خود سعی خواهند کرد مردم کشور خود را با فرهنگ و تمدن طرف دیگر آشنا سازند.

ماده ۲- طرفهای متعاقد همکاری دو جانبه در زمینه‌های فرهنگی، علمی، فنی، آموزشی، هنری و سایر زمینه‌های مربوط را تشویق و تسهیل نموده و بدین منظور اقدامات زیر را معمول خواهند داشت:

الف - مبادله کتب، نشریات، عکس، اسلاید، نوار، فیلم و میکروفیلم در زمینه‌های آموزشی، علمی، تاریخی، فرهنگی و هنری، ...
ماده ۳- ...

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و چهارده ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پانزدهم مهر ماه هزار سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۹۵۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۷/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۵۴- ق مورخ ۷۵/۷/۱۸: «لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین» که در جلسه مورخ پانزدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۷/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اطلاق موادی از قبیل ماده ۲ که شامل همکاری در عرصه آثار فرهنگی، هنری خلاف ضوابط اسلامی می‌شود، خلاف موازین شرع شناخته شد با تقیید به «رعایت مقررات قوانین داخلی» و امثال آن رفع اشکال خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۰۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۹/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۹۵۵ مورخ ۱۳۷۵/۷/۳۰ و پیرو نامه شماره ۲۵۴ - ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۸ لایحه شماره ۱۵۱۴۵/۸۲۳۰۷ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۴ دولت در خصوص موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۹/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحی در مقدمه به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین، مشتمل بر یک مقدمه و (۱۴) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین که از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می‌شوند با تمایل به تحکیم روابط دوستانه و گسترش همکاری دو جانبه در زمینه‌های فرهنگی، علمی و آموزشی با رعایت مقررات قوانین داخلی، تصمیم به امضای موافقتنامه زیر گرفتند:

ماده ۱- ...

اصلاح فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۱۷۶

تاریخ: ۱۳۷۵/۹/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۰۱-ق مورخ ۷۵/۹/۲۰ و ۲۵۴-ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۸ و
 پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۹۵۵ مورخ ۱۳۷۵/۷/۳۰: «لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت
 جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان
 مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ هجدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به
 تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۸ شورای
 نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی
 شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور با قانون اساسی

شماره: ۵۹۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۰/۲۲

شورای محترم نگهبان

طرح حداکثر استفاده از توان اجرایی، تولیدی و صنعتی کشور در اجرای پروژه ها که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۲)

ماده ۱-....

ماده ۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور حمایت از شرکتهای ایرانی و افزایش توان تولید و ارائه خدمات موضوع این قانون نسبت به موارد زیر اقدام نماید.

۱- گشایش اعتبار و یا صدور مجوز گشایش اعتبار توسط بانکهای تجاری در چهارچوب قوانین بودجه های سنواتی و تسهیلات ارزی دستگاههای اجرایی حسب درخواست دستگاه ذیربط به نفع شرکتهای ایرانی یا مشارکت ایرانی - خارجی به صورت قابل تقسیم و یا اتکایی که طرف قرارداد دستگاههای اجرایی موضوع این قانون می باشد.

۲- صدور ضمانت های ارزی و ریالی مورد نیاز شرکتهای و مؤسسات برای مناقصه ها و قراردادهای موضوع این قانون در مقابل حداکثر ده درصد (۱۰٪) مبلغ ضمانتنامه به

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل طرح مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۸۷ مورخ ۱۳۷۶/۲/۳.

صورت وجه نقد و یا وثایق مورد قبول بانکها و بقیه به صورت اوراق تعهدآور با نرخ کارمزد حداکثر یک درصد (۱٪) ارزش ضمانتنامه.

۳- افتتاح حساب ارزی و نیز صدور اجازه استفاده مستقیم از ارزی که توسط مؤسسات و شرکتهای مهندسی مشاور یا پیمانکاری ساختمانی تأسیساتی، تجهیزاتی، بازرسی فنی داخلی در پیمانها و قراردادهای ارزی یا ارزی ریالی مربوط، اعم از پیمانها و قراردادهای بخش دولتی یا غیردولتی حاصل می شود.

ماده ۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی از تاریخ تصویب این قانون مکلف است:

۱- ظرف مدت دو ماه با مشارکت سازمان برنامه و بودجه آیین نامه مربوط به پوشش بیمه قراردادهای موضوع این قانون به خصوص در مورد تضمین پرداخت و ضمانت نامه ها را توسط بیمه های ایرانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

۲- مجموعه تعرفه حقوق گمرکی در رابطه با مواد اولیه و قطعات و تجهیزات تشکیل دهنده سیستم اصلی یک ماشین بایستی حداکثر برابر با مجموع تعرفه های حقوق گمرکی و سود بازرگانی ماشین اصلی باشد.

۳- خروج ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز فعالیت در خارج از کشور به صورت صادرات موقت با ارائه سفته معادل ارزش صادراتی اقلام و با تأیید وزیر وزارتخانه ذیربط و یا سازمان برنامه و بودجه مجاز باشد.

۴- ایجاد تسهیلات لازم برای خروج مصالح، لوازم و کالاهای مصرفی مورد نیاز اجرای قراردادهای خارج از کشور.

ماده ۶-

۱- کلیه قراردادهای دست دوم، سوم و... مشاوران، سازندگان و پیمانکاران ایرانی با شرکتهای ایرانی یا مشارکتهای ایرانی - خارجی طرف قرارداد دستگاههای اجرایی موضوع این قانون مشمول کسر علی الحساب موضوع ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه بعدی^(۱) نمی باشند.

(۱) ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم: وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، شهرداریها، مؤسسات وابسته به دولت و شهرداریها و کلیه اشخاص حقوقی اعم از انتفاعی و غیرانتفاعی و اشخاص حقیقی که طبق مقررات این قانون مکلف به نگاهداری دفاتر قانونی روزنامه و کل می باشند مکلفند در هر مورد که بابت حق الزحمه ... پرداخت می کنند پنج درصد آن را به عنوان علی الحساب مالیات مودی (دریافت کننده وجوه) کسر و ظرف سی روز به حساب تعیین شده از طرف

۲- کلیه شرکتهای ایرانی یا مشارکتهای ایرانی - خارجی طرف قرارداد دستگاههای اجرایی موضوع این قانون مشمول معافیتهای مالیاتی تبصره ذیل ماده ۱۱۱ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی^(۱) می باشند.

تبصره - معافیت کارگران اعزامی موضوع قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور از پرداخت عوارض خروج به شرط داشتن کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی است.

ماده ۷-

الف - وزارت کار و امور اجتماعی از تاریخ تصویب این قانون مکلف است کارنامه شغلی برای کلیه کارگران ایرانی که در ارتباط با صدور خدمات فنی اعزام می شوند صادر و مراتب را به سازمان تأمین اجتماعی جهت وصول حق بیمه و تحت پوشش قراردادن آنها اطلاع دهد.

ب - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه افراد مذکور در قانون تأمین اجتماعی، آنها را بیمه نماید.

ماده ۸- وزارتخانه های صنعتی مکلفند در پایان هر سال آن بخش از کالاهای صنعتی را که قادر به ساخت آنها در داخل می باشند از نظر نوع و مشخصات فنی، تعداد و زمان ساخت به دستگاههای اجرایی موضوع این قانون اعلام دارند.

طرح فوق مشتمل بر هشت ماده و پنج تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۳۹۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۹۳- ق مورخ ۷۵/۱۰/۲۲ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۶۹

وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز و رسید آن را به مودی تسلیم نمایند و همچنین ظرف همین مدت مشخصات دریافت کنندگان را با ذکر نام و نشانی آنها به حوزه مالیاتی ذیربط ارسال دارند.

(۱) تبصره ۴ ماده ۱۱۱ قانون مالیاتهای مستقیم: در مورد عملیات پیمانکاری که توسط اشخاص خارجی انجام می شود در صورتی که کارفرما وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی یا شهرداریها باشند آن قسمت از مبلغ قرارداد که به مصرف خرید لوازم و تجهیزات از خارج از کشور می رسد از پرداخت مالیات بر درآمد معاف خواهد بود.

مورخ ۷۵/۱۱/۳: (۱) «طرح حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات» که در جلسه مورخ نهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

- ۱- بند ۲ ماده ۴ مغایر اصول ۷۵ و ۱۱۲ (۳ و ۲) قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- اطلاق بند ۳ ماده ۴ مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- بند ۲ ماده ۵ چون موجب کاهش درآمد دولت است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۴- بندهای ۱ و ۲ ماده ۶ مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۲۲-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۳۹۵ مورخ ۷۵/۱۱/۱۳ و شماره ۷۵/۲۱/۱۳۶۹ مورخ ۷۵/۱۱/۳ و پیرو نامه شماره ۵۹۳-ق مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۲، طرح حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ

(۱) تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۷).

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۳) اصل یکصد و دوازدهم: مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تشخیص مصلحت در مواردی که مصوبه مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند و مشاوره در اموری که رهبری به آنان ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که در این قانون ذکر شده است به دستور رهبری تشکیل می‌شود. اعضای ثابت و متغیر این مجمع را مقام رهبری تعیین می‌نماید. مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضا تهیه و تصویب و به تأیید مقام رهبری خواهد رسید.

۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱-۱....

ماده ۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور حمایت از شرکتهای ایرانی و افزایش توان تولید و ارائه خدمات موضوع این قانون نسبت به موارد زیر اقدام نماید.

۱- گشایش اعتبار و یا صدور مجوز گشایش اعتبار توسط بانکهای تجاری در چهارچوب قوانین بودجه‌های سنواتی و تسهیلات ارزی دستگاههای اجرایی حسب درخواست دستگاه ذیربط به نفع شرکتهای ایرانی یا مشارکت ایرانی - خارجی به صورت قابل تقسیم و یا اتکایی که طرف قرارداد دستگاههای اجرایی موضوع این قانون می‌باشد.

۲- صدور ضمانت‌نامه‌های مورد نیاز شرکتهای و مؤسسات برای مناقصه‌ها و قراردادهای موضوع این قانون بر اساس مصوبات هیأت وزیران.

۳- افتتاح حساب ارزی و نیز صدور اجازه استفاده مستقیم از ارزی که توسط مؤسسات و شرکتهای مهندسی مشاور یا پیمانکاری ساختمانی تأسیساتی، تجهیزاتی، بازرسی فنی داخلی در پیمانها و قراردادهای ارزی یا ارزی ریالی مربوط، اعم از پیمانها و قراردادهای بخش دولتی یا غیردولتی حاصل می‌شود با رعایت مصوبات هیأت وزیران.

ماده ۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی از تاریخ تصویب این قانون مکلف است:

۱- ظرف مدت دوماه با مشارکت سازمان برنامه و بودجه آیین‌نامه مربوط به پوشش بیمه قراردادهای موضوع این قانون به خصوص در مورد تضمین پرداخت و ضمانت‌نامه‌ها را توسط بیمه‌های ایرانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

۲- خروج ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز فعالیت در خارج از کشور به صورت صادرات موقت با ارائه سفته معادل ارزش صادراتی اقلام و با تأیید وزیر وزارتخانه ذیربط و یا سازمان برنامه و بودجه مجاز باشد.

۳- ایجاد تسهیلات لازم برای خروج مصالح، لوازم و کالاهای مصرفی مورد نیاز اجرای قراردادهای خارج از کشور.

ماده ۶- معافیت کارگران اعزامی موضوع قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور از پرداخت عوارض خروج به شرط داشتن کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی است.

ماده ۷-....

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوازدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۵۷۱

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۲۲- ق مورخ ۷۵/۱۲/۱۹ و ۵۹۳- ق مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۲ و پیرو نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۳۵۹ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳ و ۷۵/۲۱/۱۳۶۹ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۳: «طرح حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات»^(۱) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ دوازدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

وجود ابهام در طرح چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا

شماره: ۵۷۹-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۰/۱۷

شورای محترم نگهبان

طرح چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - در اجرای تبصره ۳۳ قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران،^(۲) وزارت بازرگانی موظف است حداکثر تا پایان برنامه دوم نسبت به اصلاح اساسنامه سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و تبدیل آن به «شرکت سهامی عام بازرگانی شهر و روستا» اقدام نموده و تدابیر لازم را جهت کاهش نصاب سهام دولت از طرق مختلف از جمله افزایش سرمایه سازمان، فروش سهام جدید یا سهام موجود سازمان به تعاونیها و مردم و پرداخت زیان انباشته آن سازمان اتخاذ و اعمال نماید.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) تبصره ۳۳ قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): کلیه وزارتخانهها، مؤسسات و شرکتهای دولتی مکلفند طی سال اول برنامه ساختار سازمانی و تشکیلات تفصیلی خود را بر اساس ضوابط ابلاغی سازمان امور اداری و استخدامی که متضمن تعداد معاونتها، سطوح سازمانی و گستره فعالیتهای آنها می باشد و نیز در انطباق با اهداف و سیاستهای مندرج در برنامه مورد بازنگری قرار دهند و با جهت گیری واگذاری امور به بخش غیردولتی و تقویت واحدهای ستادی در حوزه مرکزی و انتقال وظایف اجرایی به واحدهای استانی به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور برسانند. در صورتی که در مهلت مقرر دستگاههای مذکور پیشنهادی ارائه نکنند سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است رأساً در این زمینه اقدام نماید.

تبصره ۱- تا تشکیل شرکت فوق‌الذکر سازمان در انجام معاملات از شمول قانون محاسبات عمومی^(۱) معاف بوده و براساس قانون تجارت اداره خواهد شد و وظایف مجمع عمومی به عهده وزیر بازرگانی است.

تبصره ۲- اساسنامه شرکت مذکور و ضوابط تطبیقی وضعیت استخدامی کارکنان و نحوه استفاده از خدمات و سهام نمودن آنان از طریق واگذاری سهام توسط وزارت بازرگانی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دوازدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۳۲۰

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۰/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۷۹- ق مورخ ۷۵/۱۰/۱۷: «طرح چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا» که در جلسه مورخ دوازدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نحوه پرداخت زیان انباشته ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۱۰- ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۲۰ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۶ و پیرو نامه شماره ۵۷۹- ق

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۲۴۰۰ مورخ ۱۳۶۶/۶/۳۱

مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷، طرح چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - در اجرای تبصره ۳۳ قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، وزارت بازرگانی موظف است حداکثر تا پایان برنامه دوم نسبت به اصلاح اساسنامه سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و تبدیل آن به «شرکت سهامی عام بازرگانی شهر و روستا» اقدام نموده و تدابیر لازم را جهت کاهش نصاب سهام دولت از طرق مختلف از جمله افزایش سرمایه سازمان، فروش سهام جدید یا سهام موجود سازمان به تعاونیها و مردم و پرداخت زیان انباشته آن سازمان اتخاذ و اعمال نماید.

تبصره ۱- پرداخت زیان انباشته از محل عایدات سازمان خواهد بود.

تبصره ۲- تا تشکیل شرکت فوق‌الذکر سازمان در انجام معاملات از شمول قانون محاسبات عمومی معاف بوده و براساس قانون تجارت اداره خواهد شد و وظایف مجمع عمومی به عهده وزیر بازرگانی است.

تبصره ۳- اساسنامه شرکت مذکور و ضوابط تطبیقی وضعیت استخدامی کارکنان و نحوه استفاده از خدمات و سهام نمودن آنان از طریق واگذاری سهام توسط وزارت بازرگانی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوازدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۵۶۶

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۱۰- ق مورخ ۷۵/۱۲/۱۲ و ۵۷۹- ق مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۲۰ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۶: «طرح چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا»^(۱) که در جلسه مورخ دوازدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ شورای نگهبان مطرح گردید و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۸۱ مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۷.

مغایرت لایحه نقل و انتقال قضات با قانون اساسی

شماره: ۵۸۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۰/۱۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۳۹۲۱/۹۴۳۶ مورخ ۱۳۷۴/۸/۲ دولت در خصوص نقل و انتقال دوره‌ای قضات که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱-....

ماده ۴- کسانی که خدمت موظف خود را در محلهای استقرار واحدهای قضایی درجه ۳ و ۲ با رعایت ماده (۲) و تبصره‌های آن به پایان رسانیده‌اند چنانچه با تمایل خود در محلهای استقرار واحدهای قضایی درجه ۳ و ۲ خدمت کنند در ازای هر دو سال خدمت یک پایه قضایی به آنان اعطا و مادامی که در واحدهای قضایی مذکور خدمت می‌نمایند به میزان یک پنجم حقوق مبنای گروه مربوط به حقوق آنان افزوده می‌شود. تبصره مزایای مندرج در این ماده شامل کلیه قضاتی که واجد شرایط مذکور باشند نیز خواهد شد.

ماده ۵- رسیدگی به تقاضاهای نقل و انتقال قضات در هر سال یک بار انجام می‌گیرد. چگونگی و زمان رسیدگی به آنها برابر ضوابطی خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به متن مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۷۰ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۴.

ماده ۶- انتصاب مدیران کل و مشاغل گروه ۸ و همچنین کسانی که دارای شش سال سابقه تحصیل در دوره خارج فقه و اصول به تأیید شورای مدیریت حوزه علمیه قم و یا دارای درجه دکترا در یکی از رشته‌های حقوق می‌باشند مشمول مقررات این قانون نخواهند بود.

لایحه فوق مشتمل بر شش ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ یازدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۲۷۷

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۰/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۸۱- ق مورخ ۷۵/۱۰/۱۷: «لایحه نقل و انتقال دوره‌ای قضات» که در جلسه مورخ یازدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۵/۱۰/۱۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

تبصره ماده ۴ لایحه از این جهت که بر لایحه دولت اضافه شده موجب بار مالی است و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۹۸-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۱۳۷۷/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۹ و پرونامه شماره ۵۸۱-ق مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷، لایحه شماره ۱۳۹۲۱/۹۴۳۶ مورخ ۱۳۷۴/۸/۲ دولت در خصوص نقل و انتقال دوره‌ای قضات که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۴- کسانی که خدمات موظف خود را در محلهای استقرار واحدهای قضایی درجه ۳ و ۳ با رعایت ماده (۲) و تبصره‌های آن به پایان رسانیده‌اند چنانچه با تمایل خود در محلهای استقرار واحدهای قضایی درجه ۳ و ۲ خدمت کنند در ازای هر دو سال خدمت یک پایه قضایی به آنان اعطا و مادامی که در واحدهای قضایی مذکور خدمت می‌نمایند به میزان یک پنجم حقوق مبنای گروه مربوطه به حقوق آنان افزوده می‌شود.

ماده ۵- رسیدگی به تقاضاهای نقل و انتقال قضات در هر سال یک بار انجام می‌گیرد. چگونگی و زمان رسیدگی به آنها برابر ضوابطی خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده ۶- انتصاب مدیران کل و مشاغل گروه ۸ و همچنین کسانی که دارای شش سال سابقه تحصیل در دوره خارج فقه و اصول به تأیید شورای مدیریت حوزه علمیه قم و یا دارای درجه دکترا در یکی از رشته‌های حقوق می‌باشند مشمول مقررات این قانون نخواهند بود.

لایحه فوق مشتمل بر شش ماده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۵۲۴

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۹۸ - ق مورخ ۷۵/۱۲/۱۱ و ۵۸۱ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۲۷۷ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۹: «لایحه نقل و انتقال دوره‌ای قضات»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ بیست و هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح گردید و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱۱

مغایرت طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری با قانون اساسی

شماره: ۵۸۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۰/۱۷

شورای محترم نگهبان

طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح (۲)

ماده ۱-...

ماده ۲-...

تبصره ۱- کانونهای وکلا مکلفند به منظور احراز شرایط فوق از مراجع ذیصلاح مربوطه استعلام نمایند و مراجع مزبور مکلفند حداکثر ظرف مدت ۲ ماه پاسخ لازم را اعلام نمایند.

تبصره ۲- برای اشخاصی که مطابق قانون از کارآموزی معاف هستند در صورتی پروانه وکالت صادر می‌شود که دارای شرایط این ماده باشند.

تبصره ۳- مدت کارآموزی اعضای هیأت علمی دانشکده‌های حقوق نصف مدت سایر کارآموزان خواهد بود.

تبصره ۴- اقلیتهای مذهبی رسمی از دارا بودن شرایط مندرج در بند (الف) مستثنی می‌باشند.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به متن مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل طرح مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۸۸ مورخ ۱۳۷۶/۲/۴.

تبصره ۵- اعتبار پروانه وکالت سه سال می‌باشد و در صورت تقاضای تمدید، کانون وکلا مکلف است شرایط مندرج در این قانون را در مورد متقاضی احراز نماید. مدت مزبور، نسبت به وکلای موجود از تاریخ آخرین تمدید پروانه خواهد بود.

ماده ۳- سی درصد (۳۰٪) سهمیه مورد نیاز کانون وکلای هر حوزه به ایثارگران (رزمندگانی که شش ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه جنگ داشته و یا در اسارت دشمن بوده‌اند و یا جانبازان ۲۵٪ و بالاتر و بستگان درجه اول شهدا و جانبازان ۵۰٪ به بالا) اختصاص می‌یابد که از بین ایثارگرانی که بیشترین نمره را آورده‌اند انتخاب خواهند شد.

تبصره - استفاده از این سهمیه منابع از پذیرش ایثارگرانی که نمره قبولی سهمیه آزاد را آورده‌اند نمی‌باشد.

ماده ۴- ...

ماده ۵- در صورت تخلف هر یک از اعضای هیأت مدیره کانونهای وکلای دادگستری از مفاد این قانون به حکم دادگاه عالی انتظامی قضات علاوه بر محرومیت دائم از عضویت در هیأتهای مدیره کانونهای وکلا به انفصال از وکالت به مدت دو تا پنج سال محکوم خواهند شد.

ماده ۶- وکلا نمی‌توانند در غیر از حوزه کانونی که از آنجا پروانه وکالت دریافت کرده‌اند دفتر وکالت تأسیس نمایند و همچنین نمی‌توانند عملاً فعالیت وکالتی خود را در محل دیگری متمرکز نمایند. تخلف از این حکم مستوجب مجازات انتظامی درجه ۳ در نوبت اول و درجه ۴ در نوبت دوم و درجه ۵ در نوبت سوم خواهد بود. به این تخلف در دادسرا و دادگاه انتظامی کانونی رسیدگی خواهد شد که تخلف در حوزه آن انجام شده است. در صورت عدم توجه و رسیدگی کانون اخیر، کانون متبوع وکیل مزبور نیز حق رسیدگی خواهد داشت.

ماده ۷- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۳۱۸

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۰/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۸۰ - ق مورخ ۷۵/۱۰/۱۷: «طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت

دادگستری» که در جلسه مورخ یازدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

تبصره ۵ ماده ۲ مغایر اصول ۲۲ و ۲۸ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

ضمناً با توجه به گسترش حوزه کانون نسبت به محلهای مختلف و با استفاده از سیاق عبارت، مناسب است به جای کلمه حوزه در سطر اول ماده ۶ از عنوان محل استفاده شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۹۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۱۳۱۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲۶ و پیرو نامه شماره ۵۸۰-ق مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷، طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ...

۱) اصل بیست و دوم: حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.

اصل بیست و هشتم: هر کس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند. دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید.

ماده ۲-...

تبصره ۱-...

تبصره ۲- برای اشخاصی که مطابق قانون از کارآموزی معاف هستند در صورتی پروانه وکالت صادر می شود که دارای شرایط این ماده باشند.

تبصره ۳- مدت کارآموزی اعضای هیأت علمی دانشکده های حقوق نصف مدت سایر کارآموزان خواهد بود.

تبصره ۴- اقلیتهای مذهبی رسمی از دارا بودن شرایط مندرج در بند (الف) مستثنی می باشند.

تبصره ۵- اعتبار پروانه وکالت سه سال است و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی می باشد. چنانچه متقاضی تمدید فاقد یکی از شرایط قانونی تشخیص داده شود، کانون موظف است موضوع و دلایل آنرا به دادگاه انتظامی وکلا، اعلام و درخواست رسیدگی نماید. دادگاه مذکور پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه رأی مقتضی صادر می کند.

ماده ۳-...

ماده ۶- وکلای نمی توانند در غیر از محلی که برای آنجا پروانه وکالت دریافت کرده اند دفتر وکالت تأسیس نمایند و همچنین نمی توانند عملاً فعالیت وکالتی خود را در محل دیگری متمرکز نمایند. تخلف از این حکم مستوجب مجازات انتظامی درجه ۳ در نوبت اول و درجه ۴ در نوبت دوم و درجه ۵ در نوبت سوم خواهد بود. به این تخلف در دادسرا و دادگاه انتظامی کانونی رسیدگی خواهد شد که تخلف در حوزه آن انجام شده است. در صورت عدم توجه و رسیدگی کانون اخیر، کانون متبوع وکیل مزبور نیز حق رسیدگی خواهد داشت.

ماده ۷-...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۵۲۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۶۹۶- ق مورخ ۷۵/۱۲/۱۱ و ۵۸۰- ق مورخ

۱۳۷۵/۱۰/۱۷ و پیرونامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۱۸ مورخ ۷۵/۱۰/۲۶: «طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری» که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ بیست و هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اصلاح به عمل آمده در تبصره ۵ ماده ۲ رافع اشکال نمی‌باشد و اشکال همچنان باقی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۱۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱/۱۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۵۲۵ مورخ ۷۵/۱۲/۱۳ و شماره ۷۵/۲۱/۱۳۱۸ مورخ ۷۵/۱۰/۲۶ و پیرونامه‌های شماره ۶۹۶ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱ و شماره ۵۸۰ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۷. طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱-....

ماده ۲-....

تبصره ۱-....

تبصره ۲- برای اشخاصی که مطابق قانون از کارآموزی معاف هستند در صورتی پروانه

- وکالت صادر می شود که دارای شرایط این ماده باشند.
- تبصره ۳- مدت کارآموزی اعضای هیأت علمی دانشکده های حقوق نصف مدت سایر کارآموزان خواهد بود.
- تبصره ۴- اقلیتهای مذهبی رسمی از دارا بودن شرایط مندرج در بند (الف) مستثنی می باشند.
- تبصره ۵- اعتبار پروانه وکالت سه سال است و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی می باشد. هرگاه وکیل فاقد یکی از شرایط این قانون تشخیص داده شود، کانون موظف است موضوع و دلایل آنرا به دادگاه انتظامی وکلا، اعلام و درخواست رسیدگی نماید. دادگاه مذکور پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه رأی مقتضی صادر می کند. پروانه این اشخاص تا صدور حکم قطعی معتبر خواهد بود مگر در مواردی که دادگاه با توجه به ضرورت حکم تعلیق صادر نماید.
- ماده ۳- سی درصد (۳۰٪) سهمیه مورد نیاز کانون وکلای هر حوزه به ایثارگران (رزمندگانی که شش ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه جنگ داشته و یا در اسارت دشمن بوده اند و یا جانبازان ۲۵٪ و بالاتر و بستگان درجه اول شهدا و جانبازان ۵۰٪ به بالا) اختصاص می یابد که از بین ایثارگرانی که بیشترین نمره را آورده اند انتخاب خواهند شد.
- تبصره - استفاده از این سهمیه مانع از پذیرش ایثارگرانی که نمره قبولی سهمیه آزاد را آورده نمی باشد.
- ماده ۴-

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۵۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۱/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۸۱۸- ق مورخ ۷۶/۱/۱۸ و ۶۹۶- ق مورخ ۷۵/۱۲/۱۱ و ۵۸۰- ق مورخ ۷۵/۱۰/۱۷ و پیرو نامه های شماره ۷۵/۲۱/۱۵۲۵ مورخ ۷۵/۱۲/۱۳ و

۷۵/۱۲/۱۳۱۸ مورخ ۷۵/۱۰/۲۶: «طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری»^(۱) که در جلسه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۹ شورای نگهبان مطرح گردید و با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۸۸ مورخ ۱۳۷۶/۲/۴.

مغایرت لایحه الحاق یک بند و یک تبصره به ماده (۱) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه (مصوب ۱۳۶۳) با موازین شرع

شماره: ۶۲۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۳۲۶/۶۳۲۵۷ مورخ ۱۳۷۵/۶/۱۱ دولت در خصوص الحاق یک بند و یک تبصره به ماده (۱) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه - مصوب ۱۳۶۳ که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - متن های زیر به ترتیب به عنوان بند (۷) و تبصره (۳) به ماده (۱) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه - مصوب ۱۳۶۳^(۲) - اضافه می شود:

۷- اثلاث باقیه، محبوسات، نذور، صدقات و هر مال دیگری که به غیر از عنوان وقف برای امور عام المنفعه و خیریه اختصاص یافته در حکم موقوفات عامه است و چنانچه فاقد متولی و متصدی باشد، تحت اداره و نظارت سازمان اوقاف و امور خیریه قرار

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده (۱) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳: از تاریخ تصویب این قانون سازمان اوقاف به سازمان حج و اوقاف و امور خیریه تغییر نام می یابد و امور ذیل به عهده این سازمان واگذار می گردد:

۱- اداره امور موقوفات عام که فاقد متولی بوده

۲- اداره امور اماکن مذهبی اسلامی

۳- اداره امور مؤسسات و انجمنهای خیریه

خواهد گرفت. رعایت مفاد اسناد تنظیمی مربوط به این اموال و رقبات اعم از وصیتنامه و حبس نامه و سیره جاریه در اداره امور و مصرف عواید آنها ضروری خواهد بود. تبصره ۳- سازمان اوقاف و امور خیریه در صورت نیاز در مورد رقبات و اموال موضوع بند (۷) بالا با تأیید نماینده ولی فقیه و سرپرست آن سازمان، به منظور جلوگیری از تعدی و تفریط در اداره آنها نسبت به نصب امین یا هیأت امنا اقدام خواهد کرد. لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ نهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۴۴۶

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۲۷- ق مورخ ۷۵/۱۱/۱۵ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۴۲۳ مورخ ۷۵/۱۱/۲۳: (۱) «لایحه الحاق یک بند و یک تبصره به ماده ۱ قانون تشکیلات و اختیارات سامان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳»، که در جلسه مورخ نهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

از آنجایی که موارد مذکور در بند ۷ ماده واحده از نظر موازین شرعی تحت نظر مقام ولایت امر می باشد، واگذاری آنها به سازمان اوقاف و امور خیریه نیاز به اجازه موردی و خاص از طرف ولایت امر دارد و با مجرد تصویب مجلس شورای اسلامی حاصل نمی گردد، لهذا ماده واحده مغایر موازین شرع شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۲۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۴۴۶ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ و شماره ۷۵/۲۱/۱۴۲۳ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۳ و پرونامه شماره ۶۲۷ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۵ لایحه شماره ۱۵۳۲۶/۶۳۲۵۷ مورخ ۱۳۷۵/۶/۱۱ دولت در خصوص الحاق یک بند و یک تبصره به ماده (۱) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه - مصوب ۱۳۶۳ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - متن‌های زیر به ترتیب به عنوان بند (۷) و تبصره (۳) به ماده (۱) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه - مصوب ۱۳۶۳ - اضافه می‌شود:

۷- اثلات باقیه، محبوسات، ندور، صدقات و هر مال دیگری که به غیر از عنوان وقف برای امور عام‌المنفعه و خیریه اختصاص یافته در حکم موقوفات عامه است و چنانچه فاقد متولی و متصدی باشد با اذن ولی فقیه، تحت اداره و نظارت سازمان اوقاف و امور خیریه قرار خواهد گرفت. رعایت مفاد اسناد تنظیمی مربوط به این اموال و رقبات اعم از وصیتنامه و حبس‌نامه و سیره جاریه، در اداره امور و مصرف عواید آنها ضروری خواهد بود.

تبصره ۳- سازمان اوقاف و امور خیریه در صورت نیاز در مورد رقبات و اموال موضوع بند (۷) بالا با تأیید نماینده ولی فقیه و سرپرست آن سازمان، به منظور جلوگیری از تعدی و تفریط در اداره آنها نسبت به نصب امین یا هیأت امنا اقدام خواهد کرد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ نهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۵۶۷

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۲۴- ق مورخ ۷۵/۱۲/۱۹ و ۶۲۷- ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۵ و پیرونامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۴۴۶ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ و ۷۵/۲۱/۱۴۲۳ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۳: «لایحه الحاق یک بند و یک تبصره به ماده (۱) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ دوازدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مقایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۶۱۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۶۴۸۰۳ مورخ ۱۳۷۵/۹/۳ دولت در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کشور که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده

تبصره ۱-

تبصره ۵-

الف -

ی - به منظور بهبود کیفیت و کاهش ضایعات نان، دولت موظف است برای متقاضیان تولید نان‌های صنعتی و مرغوب تمهیداتی از قبیل واگذاری زمین به قیمت منطقه‌ای، صدور مجوز ساخت و ساز سریع توسط دستگاههای ذیربط، ضرایب مالیاتی و حق بیمه مشابه نانهای سنتی تأمین حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه لازم از محل تسهیلات بانکی با سود و کارمزد حداکثر ده درصد (۱۰٪)، آرد مناسب و سایر مواد بهبود دهنده

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به بندها و تبصره‌های مورد ایراد شورای نگهبان به ترتیب ایرادات مرتبط با آنها اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۱۴۳ مورخ

۱۳۷۵/۱۲/۴.

نان، ماشین آلات پخت نان استاندارد فراهم نماید. دستگاههای اجرایی و شرکتهای دولتی و شهرداریها حسب مورد همکاری لازم را با تولیدکنندگان نانهای ماکول این بند با معرفی ادارات کل صنایع و شوراهای آرد و نان به عمل خواهند آورد. آیین نامه اجرایی این بند تا پایان فروردین ماه سال ۱۳۷۶ با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه، وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشور و صنایع به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۶-...

الف -...

د - میزان تسهیلات اعتباری نظام بانکی موضوع بند (ب) تبصره (۱۵) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی^(۱) ایران مبلغ دویست میلیارد (۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال تعیین می شود. مابه التفاوت سود و کارمزد تسهیلات اعطایی بانکی در قانون بودجه سالهای آینده منظور خواهد شد. دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط بانکها را که در این بند پیش بینی شده است تضمین نماید. مبلغ تسهیلات پرداختی در رابطه با ساخت اماکن خسارت دیده ناشی از حوادث غیرمترقبه در شهر و روستا برابر خواهد بود. خرید لوازم خانگی که بر اثر حوادث غیرمترقبه از بین رفته است نیز مشمول موضوع این بند می شود. مالکین ماشین آلاتی که ماشین آلات ممر معاش آنان می باشد و این ماشین آلات در اثر حوادث غیرمترقبه دچار خسارت می گردد، به تشخیص وزارت کشور می توانند از تسهیلات این بند استفاده نمایند.

تضمین دولت نافی وظایف بانک جهت وصول مطالبات معوق لاوصول فوق الذکر نخواهد بود. استفاده کنندگان از تسهیلات اعتباری این بند ملزم به بازپرداخت مطالبات بانک بوده و عدم پرداخت آن در حکم تصرف غیرقانونی در اموال و وجوه دولتی است.

(۱) بند ب تبصره ۱۵ قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): وزارت کشور می تواند از محل منابع قرض الحسنه سیستم بانکی وام و در صورت عدم تکافؤ، از محل سایر منابع بانکی تسهیلات مورد نیاز به مالکان واحدهای مسکونی، تجاری، صنعتی، معدنی و کشاورزی خسارت دیده در مناطق فوق الذکر (مناطق آسیب دیده از حوادث غیرمترقبه) اعطاء نماید. مابه التفاوت سود تسهیلات اعطایی و کارمزد در لوابح بودجه سالیانه منظور خواهد شد. دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط سیستم بانکی را که در این بند پیش بینی شده است، تضمین نماید.

مابه‌التفاوت کارمزد و تسهیلات اعطایی این بند و نیز مطالبات سالهای قبل نظام بانکی از محل ردیف ۶۰۱۰۷۰ توسط سازمان برنامه و بودجه تأمین و پرداخت می‌گردد.

تبصره ۷-...

تبصره ۸-...

الف -...

ب - مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از منابع نظام بانکی به نسبت یک سوم به صورت قرض‌الحسنه و دو سوم به صورت سایر تسهیلات بانکی با حداقل کارمزد به منظور تقویت تعاونی فرهنگیان وزارت آموزش و پرورش و خرید کاغذ کتابهای درسی به عنوان سرمایه در گردش در اختیار اتحادیه و شرکت‌های تعاونی مصرف و مسکن فرهنگیان وزارت آموزش و پرورش و شرکت‌های افست و چاپ و نشر قرار می‌گیرد.

دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط بانک را که در این بند پیش‌بینی گردیده است، تضمین نماید. تضمین فوق نافذ و وظایف بانکها جهت وصول مطالبات معوق فوق‌الذکر نخواهد بود.

استفاده‌کنندگان از تسهیلات اعتباری این بند ملزم به بازپرداخت مطالبات بانک بوده و عدم پرداخت بدهی در حکم تصرف غیرقانونی در اموال و وجوه دولتی است.

تبصره ۹-...

تبصره ۱۰-...

الف -...

ف - به سازمان تأمین اجتماعی اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ جهت ارائه وام ارزان قیمت ساخت مسکن، ودیعه مسکن، ازدواج، دانشجویی، ضروری تا سقف حداکثر سیصد میلیارد (۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل درآمد و ذخایر خود با تصویب شورای عالی سازمان تأمین اجتماعی به کارگران و مستمری‌بگیران مشمول بپردازد. همچنین اصل سرمایه و امه‌های فوق‌الذکر و سود حاصله که از طریق بانک رفاه کارگران پرداخت می‌گردد از هر نوع کسور بانکی و مالیاتی معاف بوده و عیناً به سازمان تأمین اجتماعی در تاریخ سررسید بازخواهد گشت.

تبصره ۱۱-...

تبصره ۱۷-...

الف -...

و- به وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود که برای خرید تعهد و آزاد نمودن مدارک و وثایق همچنین صدور اجراییه ثبتی دانشجویان بورسیه و یا اعزامی که از ایفای تعهدات خودداری کرده‌اند، علاوه بر جبران تعهدات مربوط معادل مابه‌التفاوت ریالی نرخ روز ارز و نرخ پرداخت شده قبلی را از آنها دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور، موضوع ردیف ۴۱۰۳۶۰ قسمت سوم این قانون، واریز نماید.

معادل صد درصد (۱۰۰٪) مبالغ واریزی تا مبالغ یک میلیارد و پانصد میلیون (۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال و هفتصد و چهل و دو میلیون و پانصد هزار (۷۴۲۵۰۰۰۰۰) ریال از محل ردیف‌های ۱۱۳۵۰۴ و ۱۲۹۰۹۱ به ترتیب در اختیار وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار داده می‌شود تا جهت تقویت دوره‌های تخصصی داخل کشور و حداکثر ده درصد (۱۰٪) جهت هزینه‌های اجرای وصول مطالبات به مصرف برسد.

تبصره ۱۸-...

تبصره ۲۳-...

الف -...

ج- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است تا سقف سی میلیارد (۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از طریق نظام بانکی جهت بهره‌وری و احیاء آثار تاریخی و آثار دوران انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و ایجاد امکانات جنبی و رفاهی در اختیار سازمان ایرانگردی و جهانگردی قرار دهد تا به نظر سازمان میراث فرهنگی کشور در جهت احیای این آثار و توسعه امور ایرانگردی و گردشگری هزینه نماید. چهارده درصد (۱۴٪) از سود و کارمزد بانکی توسط دولت پرداخت خواهد شد و سازمان ایرانگردی و جهانگردی موظف است از محل درآمدهای سازمان، بازپرداخت وام دریافتی را در بودجه سالانه خود پیش‌بینی نماید.

تبصره ۲۴-...

تبصره ۵۷- به وزارت جهادسازندگی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود که

درآمد حاصل از فروش انرژی حاصل از نیروگاههای آبی، بادی و خورشیدی و فروش انرژی برق حاصله خود را به وزارت نیرو با قیمت تضمینی برق به فروش برساند و درآمد حاصله را به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل موضوع ردیفهای شماره ۵۹۴۵۵۰ و ۵۹۴۵۶۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل آن را از محل ردیفهای شماره ۵۰۳۲۹۳ و ۵۰۳۲۹۲ از خزانه وصول و طبق موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه به منظور احداث و تکمیل، نگهداری و بهره برداری از نیروگاههای مذکور به مصرف برساند. وزارت نیرو موظف به رعایت مفاد این قانون می باشد.

تبصره ۵۸-...

تبصره ۶۲-...

الف -...

ب - به منظور فراهم آوردن تسهیلات لازم برای اجرای مؤثر تبصره (۷۶) قانون برنامه دوم توسعه،^(۱) اعتبار مندرج در طرح شماره ۴۰۲۰۲۳۴۰ قسمت چهارم این قانون ذیل عنوان وزارت نیرو بنا به تشخیص وزارت نیرو و سازمان برنامه و بودجه برای طرحهای مشمول تبصره مذکور هزینه خواهد شد. همچنین در اجرای این تبصره بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از طریق منابع نظام بانکی کشور تسهیلات اعتباری لازم را بدون وثیقه از طریق بانک کشاورزی و یا سایر بانکها در جهت اجرای طرحهای فوق به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول اعطاء نماید.

شرکتهای آب و فاضلاب می توانند در جاهایی که اجرای شبکه فاضلاب منجر به تولید آب کشاورزی می شود از تسهیلات این تبصره با استفاده از منابع مالی خود اقدام نمایند. تبصره ۵-...

(۱) تبصره (۷۶) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): به منظور تسریع و جلب منابع بیشتر جهت سرمایه گذاری در اجرای طرحهای آب و خاک کشاورزی شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی، دام و طیور و شیلات، احیای منابع طبیعی، شبکه های آبیاری و زهکشی و آبخیزداری دولت مکلف است حداکثر تا سقف سی درصد (۳۰٪) از اعتبارات مصوب طرحهای فوق در بودجه سالانه را با اعلام وزرای مسؤول و از طریق وزارتخانه ذیربط در اختیار بانک کشاورزی قرار دهد ذیحسابان مکلفند مبالغ پرداختی به بانک کشاورزی را به هزینه قطعی منظور دارند. بانک کشاورزی موظف است از محل تلفیق منابع مذکور با منابع اعتباری سیستم بانکی و منابع حاصل از مشارکت کشاورزان و دامداران جهت سرمایه گذاری در این طرحها در چارچوب مقررات اعتباری بانک مبادرت به اعطای تسهیلات نماید....

الف - ...

ی - ... (۱)

م - به منظور بررسی و رفع مشکلات و موانع صنعت فرش و فعالیت بافندگان، تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف و تعیین متولی برای این صنعت در کشور کمیته‌ای به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت مقامات زیر تشکیل می‌گردد:

۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی

۲- وزیر بازرگانی

۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه

۴- وزیر جهادسازندگی

۵- وزیر تعاون

۶- وزیر صنایع

۷- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۸- دو نفر به نمایندگی از اطاق بازرگانی و صنایع و معادن

۹- دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر

وزیر بازرگانی به عنوان دبیر کمیته مذکور تعیین و مکلف است هر سه ماه یکبار گزارش فعالیت کمیته مذکور را به کمیسیونهای امور بازرگانی و توزیع، امور اقتصادی و دارایی و تعاون و امور برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی اعلام دارد.

تبصره ۷- ...

الف - ...

ط - به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی اجازه داده می‌شود نسبت به استخدام ۱۱۵۰ نفر نیروی انسانی مورد نیاز جهت بهره‌برداری از ۴۶ مرکز احداث و تکمیل شده طرح (۷۰ مرکز) در سال ۱۳۷۶ با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی کشور اقدام نماید.

تبصره ۱۳-

الف - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی (شامل سازمانها و شرکتهایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام است، مانند شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی و...) و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی که برای

اجرای طرحهای عمرانی خود و یا دستگاههای دیگر و یا به هر شکل، ماشین آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سنگین که از محل اعتبارات عمومی خریداری شده است در اختیار دارند موظفند در سال ۱۳۷۶ وسایل مذکور را که نامتناسب با نیازهای فعلی طرحها و پروژههایشان بوده و یا به نحو مطلوب از آنها استفاده نمی شود بر اساس قانون نحوه استفاده از اتومبیل های دولتی و فروش اتومبیل های زاید مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷ شورای انقلاب^(۱) به صورت مزایده به فروش رسانده و وجوه حاصله را به حساب درآمد عمومی ردیف ۴۲۳۵۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند و معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی هر دستگاه تا مبلغ پنجاه میلیارد (۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل ردیف ۵۰۳۲۰۷ قسمت چهارم این قانون برای خرید ماشین آلات و تجهیزات وسایل نقلیه سنگین داخلی و خارجی در صورت عدم ساخت در داخل کشور اختصاص می یابد.

کلیه قوانین و مقررات مغایر با مفاد این بند در سال ۱۳۷۶ ملغی الاثر می گردد. نهاد ریاست جمهوری و سازمان هواپیمایی کشوری مجاز هستند نسبت به فروش هواپیماهای مازاد یا فرسوده که از آنها استفاده نمی شود به قیمت کارشناسی رسمی اقدام و یا با شرکتهای هواپیمایی داخلی و خارجی معاوضه نمایند. در صورت فروش، وجوه مذکور را به حساب درآمد عمومی موضوع ردیفهای ۴۲۵۳۳۰ و ۳۳۱۳۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند. معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه مذکور در اختیار نهاد ریاست جمهوری و سازمان هواپیمایی کشوری قرار می گیرد تا برای پرداخت دیون خود به هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و خرید هواپیماهای آموزشی مناسب یا تجهیزات مورد نیاز هواپیما هزینه نماید.

تبصره ۱۷-...

الف -...

ط - دانشگاههای غیردولتی غیرانتفاعی موظف هستند مددجویان تحت پوشش کمیته

(۱) قانون فوق مشتمل بر هشت ماده می باشد که ماده (۱) آن مقرر می دارد: وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی مکلفند اتومبیل های زائد خود را طبق آیین نامه ای که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ خواهد شد به فروش برسانند فروش اتومبیل های مزبور مشمول قانون منع مداخله کارمندان دولت در معاملات دولتی مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۲۲ بوده و نیز از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض معاف خواهد بود وجوه حاصله از فروش آنها پس از وضع هزینه های مربوط حسب مورد به درآمد عمومی خزانه یا به حساب شرکت و مؤسسه دولتی مربوط منتقل خواهد شد.

امداد حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه و سازمان بهزیستی قبولی در کنکور دانشگاههای مزبور را (حداکثر دو درصد (۲٪) در ظرفیت آن دانشگاه) از پرداخت شهریه معاف نمایند.

تبصره ۲۱-...

الف - به منظور تسریع در پیشرفت طرحهای عمرانی ملی و تسهیل در پرداختهای مربوط اجازه داده می شود: وزارت امور اقتصادی و دارایی با رعایت سقف تبصره یک این قانون، تنخواه گردانی معادل ده درصد (۱۰٪) اعتبار هر یک از طرحهای عمرانی ملی را به هر یک از دستگاههای اجرایی ملی واگذار نماید تا بر اساس تخصیص اعتبار مورد استفاده قرار گیرد.

تنخواه گردان فوق الذکر باید حداکثر تا پایان سال ۱۳۷۶ واریز گردد.

تغییر عنوان طرحهای ملی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون که عملیات آنها به اتمام نرسیده است ممنوع می باشد دولت موظف است در درج عناوین طرحهای ملی لوایح بودجه سنواتی این اصل را مراعات نماید.

تبصره ۲۲-

الف - ...

ب - خرید دانش فنی از خارج از کشور توسط دستگاههای موضوع این قانون جهت اجرای طرحها و پروژههای مربوط، به شرطی مجاز خواهد بود که با تشخیص شورای پژوهشهای علمی کشور، دانش فنی مورد نیاز آن در داخل کشور وجود نداشته باشد. شورای مذکور موظف است حداکثر ظرف مدت دو ماه نظر خود را حسب مورد به دستگاه اجرایی درخواست کننده اعلام نماید.

ج - ...

د - کلیه دستگاههای اجرایی اعم از مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و غیردولتی موظفند قبل از انجام هرگونه خرید خارجی در زمینه مواد پرتوزا و دستگاههایی که به نحوی با پرتوهای یون ساز و غیر یون ساز سروکار دارند از سازمان انرژی اتمی گواهی عدم تولید داخلی و عدم وجود دانش فن داخلی را دریافت نمایند. سازمان مذکور موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت تقاضا نسبت به صدور گواهی مزبور اقدام نماید.

در صورت توان داخلی طبق استانداردهای لازم موظفند از طریق عقد قرارداد با مراکز تحقیقاتی و سازنده و تولیدی سازمان انرژی اتمی ایران اعتبارات مربوط را هزینه نمایند.

ه- ...

و- در اجرای تبصره (۸۸) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی^(۱) شرکتهای دولتی موظفند هزینههای تحقیقاتی از محل منابع داخلی خود اعم از جاری و عمرانی را به شورای پژوهشهای علمی اعلام نمایند.

تبصره ۲۸-

الف- ...

ب- به وزارت جهادسازندگی اجازه داده می شود درآمد حاصل از ارائه فروش خدمات فنی و تخصصی، اجاره ماشین آلات سنگین و کشاورزی، ساختمانها، اماکن، فروش اموال و ماشین آلات و تجهیزات فرسوده و یا مازاد غیر ضروری نمایندگیها مؤسسات و شرکتهای فعال در خارج از کشور خود را دریافت و وجوه ارزی حاصله را به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید. معادل هشتاد درصد (۸۰٪) وجوه ارزی واریزی جهت افزایش کمی و کیفی فعالیتهای خرید ماشین آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سبک و سنگین برای انجام امور مربوط به فعالیتهای هر نمایندگی اختصاص می یابد. مبالغ مذکور تخصیص یافته می باشد.

تبصره ۲۹-

الف- ...

د- ...

۱- ...

۸- وزارت نفت مکلف است بنا به تقاضای متقاضیانی که دارای توان کافی مالی بوده، یا

(۱) تبصره (۸۸) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): جهت دستیابی به هدف افزایش سهم هزینههای صرف شده در امر تحقیقات در تولید ناخالص داخلی به یک و نیم (۱/۵٪) درصد در سال ۱۳۷۸ و تأمین پنجاه درصد (۵۰٪) از کل این هزینهها از محل درآمدهای عمومی، سازمان برنامه و بودجه مکلف است با هماهنگی شورای پژوهشهای علمی کشور در هر سال سهم بخش تحقیقات هر یک از دستگاههای دولتی و تحت پوشش دولت از درآمدهای عمومی را تعیین و در ردیف مستقل و جداگانه منظور نماید احداث، خرید و اجاره ساختمانهای اداری و خرید تجهیزات که مرتبط با امر تحقیقات نیست و خرید خودروهای سواری از چنین ردیفهایی ممنوع است و به عنوان هزینه تحقیقاتی نمی تواند منظور گردد....

تقاضای آنها از نظر مالی توجیه داشته باشد، مجوز احداث پالایشگاه صادر نماید. نفت خام با قیمت بین‌المللی به این نوع پالایشگاهها تحویل و فرآورده آنها نیز با همان قیمت (بین‌المللی) در صورت نیاز، خریدار می‌گردد.

و- ...

۱-۱- ...

۳-۱- به منظور تأمین منبع مالی طرح خط لوله گاز ایران - ترکیه از تسهیلات موضوع بند (م) تبصره (۲۲) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) استفاده نماید.

ز- به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود تأمین منابع مالی و اجرای طرحهای تولید برق را در سقف اهداف برنامه دوم توسعه و بند (م) تبصره (۲۲) این برنامه به شرکت و یا شرکتهای مؤسسات داخلی و خارجی که آمادگی شرکت در این امر را دارند واگذار نماید.

نیروگاههای احداث شده بر طبق این تبصره تحت مالکیت شرکت توانیر خواهد بود و وزارت نیرو مکلف است در قبال سرمایه‌گذاری طرحهای موضوع این تبصره منافع بهره‌برداری از آنها را تا استهلاك هزینه سرمایه‌گذار با حفظ مالکیت شرکت توانیر به شرکت‌های مربوطه واگذار نماید.

رعایت قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی در مورد اجرای طرحهای فوق‌الذکر الزامی است. همچنین تعهدات ارزی این بند منحصراً در سقف بند (م) و جدول شماره (۱۴) تبصره (۲۲) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۲) قابل انجام است.

۱) بند (م) تبصره (۲۲) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): به دستگاههای اجرایی ذیربط اجازه داده می‌شود در چهارچوب اعتبارات این قانون و با رعایت بند ج و دیگر ضوابط این تبصره، تا سقف شش میلیارد و پانصد میلیون (۶/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار با استفاده از روشهای بیع متقابل، طرحهای اجرایی مندرج در جدول شماره ۱۳ و تا سقف سه میلیارد و پانصد میلیون دلار از طریق تعهدات فاینانس، طرحهای اجرایی مندرج در جدول شماره ۱۴ را با رعایت شرایط ذیل اجرا نماید....

۲) جدول شماره ۱۴ تبصره ۲۲ قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): طرح‌های موضوع بند م تبصره ۲۲ (تسهیلات فاینانس)

۱- طرح‌های وزارت نیرو

۱-۱- احداث نیروگاه‌های سیکل ترکیبی

وزارت نیرو آیین‌نامه نحوه محاسبه استهلاك هزینه سرمایه‌گذار و نرخ اجاره خدمات بهره‌برداری را ظرف دو ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رساند.

ح-....

ط- کلیه دستگاههای مشمول این تبصره مکلفند هرگونه معامله و قراردادهای خارجی خود را که بیش از یک میلیون دلار باشد صرفاً از طریق مناقصه محدود و یا بین‌المللی (با درج آگهی مناقصه در روزنامه‌های کثیرالتشعار داخلی و خارجی) انجام و منعقد نمایند. هر مورد استثناء باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فقط مجاز به ایجاد تعهد یا پرداخت معاملات و قراردادهایی است که مدارک لازم مبنی بر رعایت مفاد این بند از سوی دستگاههای اجرایی ارائه شود.

ی-....

ن- صادرات نفت خام جهت واردات فرآورده‌های نفتی توسط شرکت ملی نفت ایران در سال ۱۳۷۲ تا مقدار ۲۸۵۰۰۰ بشکه در روز با تأیید هیأت وزیران مجاز محسوب می‌شود.

ع- عنوان ردیف ۲-۳ جدول شماره (۱۴) قانون برنامه دوم توسعه، موضوع طرحهای

۱-۲-۱- احداث سد کارون ۳

۱-۳- احداث سد کارون جریان ۴

۱-۴- احداث سد کرخه

۱-۵- احداث سد گاویشان

۲- طرح‌های وزارت صنایع

۲-۱- تولید ماشینهای الکتریکی سنگین

۲-۲- تولید موتورهای دیزلی سنگین

۲-۳- تولید ماشینهای ابزار سنگین

۲-۴- ریخته‌گری و آهنگری قطعات سنگین

۲-۵- تولید ماشین‌آلات تغییر شکل فلزات

۲-۶- اصلاح ریخته‌گری و آهنگری اراک

۲-۷- کشتی‌سازی خلیج فارس

۳- طرح‌های وزارت کشاورزی

۳-۱- توسعه نیشکر (۷ طرح)

۴- طرح‌های وزارت راه و ترابری

۴-۱- بهسازی راه آهن تهران - مشهد

وزارت صنایع مشمول بند (م) تبصره (۲۲) قانون مزبور به «طرح تولید تجهیزات نفت و گاز و پتروشیمی» تغییر می‌یابد.

ق - ارز حاصل از صادرات فرش در اختیار صادرکننده یا نماینده آن جهت واردات مواد اولیه فرش و سایر کالاهای مجاز قرار گیرد.

تبصره ۳۰ - ...

تبصره ۳۳ - ...

الف - ...

و - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود از طریق جلب سرمایه‌های غیردولتی، نسبت به احداث بزرگ راهها در قالب قانون مشارکت اقدام نماید و از محل اخذ عوارض مربوط نسبت به بازگشت سرمایه‌گذاری اقدام کند. دولت موظف است سهم‌الشرکه مربوط را در بودجه منظور نماید.

ح - سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور موظف است در کلیه برنامه‌های صادره از طریق شرکت‌های حمل و نقل کالا کد اقتصادی صاحبان کالا را درج و جهت وصول مالیات اطلاعات لازم را در اختیار وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار دهد.

تبصره ۳۴ -

الف - به منظور بازنگری در تشکیلات و روشهای دریافت مالیات و افزایش کارایی نظام مالیاتی و تحقق درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده در سال ۱۳۷۶ به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود:

۱ - نسبت به استخدام (۱۵۰۰) نفر نیروی انسانی مورد نیاز به تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی، اقدام نماید.

تبصره ۳۶ - ...

الف - ...

ز - در اجرای تبصره (۸۴) قانون برنامه دوم توسعه^(۱) به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

(۱) تبصره ۸۴ قانون برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): الف - وزارت مسکن و شهرسازی موظف است اراضی با کاربری‌های آموزشی، فرهنگی و خدماتی، در قالب طرح‌های مصوب شهری متناسب با قانون برنامه را در کلیه شهرهای کشور به قیمت عادلانه روز و طبق قوانین مربوط خریداری و تملک نموده و جهت احداث و توسعه مدارس و مراکز فرهنگی و هنری، پرورشی،

اجازه داده می شود که در جهت توسعه صنعت گردشگری و سیاحتی پس از آماده سازی قطب های سیاحتی و گردشگری و ایجاد زمینه های لازم به واگذاری محل های مزبور جهت ایجاد تأسیسات مورد نیاز این صنعت اقدام نماید. وجوه حاصل برای توسعه و ایجاد قطبها به مصرف خواهد رسید. آیین نامه اجرایی این تبصره با پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴۳- به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می شود با استفاده از ظرفیتهای نوبت دوم و ایام تعطیلات مراکز آموزشی تحت پوشش خود نسبت به برقراری دوره های آموزش کوتاه مدت شبانه، تقویتی و جبرانی به استثنای آموزش های ابتدایی و مسابقات علمی با دریافت هزینه های آموزشی از افراد متقاضی و مؤسسات اقدام نماید. وجوه دریافتی از این بابت به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل موضوع ردیف ۴۱۰۳۴۷ قسمت سوم این قانون واریز می شود. معادل آن از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۱۶۲ قسمت چهارم این قانون برای تأمین بخشی از هزینه های مدارس و دوره های مذکور در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار خواهد گرفت.

۳۳ ورزشی، بهداشتی، درمانی، توانبخشی، حمایتی و آموزشی و اشتغال - آموزش فنی و حرفه ای ایستگاه های آتش نشانی، جمع آوری زباله، پمپاژ آب و فاضلاب و کشتارگاه ها با قیمت منطقه ای سال ۱۳۷۲ به دستگاه های ذیربط واگذار نماید. تملک و تأمین هزینه های موضوع این تبصره به روش های زیر انجام می پذیرد:

- دریافت قسمتی از ارزش اضافی اراضی شهری که بر اثر تغییر کاربری های موجود به انتفاعی در طرح های جامع، تفصیلی و هادی حاصل می شود، از مالکان این گونه زمین ها.
- سرشکن کردن بخشی از هزینه ها بر روی قیمت قطعات مسکونی قابل واگذاری مسکن در شهر های مربوط به هر استان.
- واگذاری زمین معوض به مالکان اراضی تملک شده.

ب - شهرداری ها موظفند زمین های با کاربری مذکور در بند الف این تبصره را بر اساس طرح های جامع هادی و تفصیلی مصوب، سریعاً به دستگاه های ذیربط معرفی نمایند و به هنگام شروع اجرای طرح های مزبور توسط دستگاه های مربوطه مجوز احداث بنا را بدون رعایت تشریفات صدور پروانه ساختمانی و فقط با اعلام بر و کف صادر نمایند. در هر صورت رعایت ضوابط و مقررات فنی و شهرسازی از سوی دستگاه های مذکور ضروری است.

ج - دولت موظف است هر ساله در لوائح بودجه، اعتبار لازم برای خرید زمین را در بودجه وزارت آموزش و پرورش منظور نماید.

د - دستگاه هایی که دارای مراکز فرهنگی، هنری، ورزشی، بهداشتی، درمانی، آموزشی، اداری و نظامی می باشند و بر اساس طرح های مصوب شهری تغییر کاربری می یابند، اجازه داده می شود که مراکز مذکور را با رعایت قوانین مربوطه از طریق مزایده به فروش برسانند و درآمد حاصله را به خزانه داری کل واریز و معادل آن را جهت جایگزینی، تکمیل و نوسازی مراکز مشابه و تعمیر و نگهداری طبق قوانین بودجه های سنواتی هزینه نمایند.

ه - آیین نامه اجرایی این تبصره توسط وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشور طرف سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴۷- در اجرای بند (۲) تبصره (۷۷) و تبصره (۷۹) قانون برنامه دوم توسعه^(۱) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از محل منابع شبکه بانکی کشور، وجوه مورد نیاز جهت خریدهای تضمینی محصولات اساسی کشاورزی و دامی و تنظیم بازار محصولات کشاورزی و دامی را بر اساس مصوبات هیأت وزیران در نیمه اول سال ۱۳۷۶ تأمین و به صورت وام کوتاه مدت (تنخواه) در اختیار دستگاههای اجرایی ذیربط قرار دهد.

چنانچه دستگاههای اجرایی ذیربط از بابت ضرر و زیان خریدهای تضمینی محصولات کشاورزی و دامی در سالهای گذشته به بانک عامل بدهکار باشند تا تأمین اعتبار و پرداخت آن از ردیف ۵۰۳۲۸۷ معادل پنجاه درصد (۵۰٪) اعتبار تصویری بدون در نظر

(۱) تبصره ۷۷ قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): به منظور تحقق محوریت بخش های آب و کشاورزی در برنامه دوم دولت موظف است اقدامات زیر را به عمل آورد:

۱-...

۲- قیمت تضمینی محصولات کشاورزی و دامی را بر اساس قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۸ و اصلاحیه های بعدی آن همه ساله به گونه ای تنظیم و اعلام نماید که علاوه بر قیمت های تمام شده با منظور نمودن شاخص تورم سود مناسبی که فعالیت های کشاورزی را در مقایسه با سایر فعالیت های بخش های اقتصادی به ویژه خدمات و بازرگانی قابل رقابت کند حاصل نماید همچنین اعتبار مورد نیاز خرید محصولات تضمین شده را همه ساله از طریق سیستم بانکی و با اولویت نسبت به سایر موارد در شش ماهه اول هر سال به نحوی تأمین و پرداخت کند که وقفه ای در امر خرید تضمینی محصولات مذکور ایجاد نگردد و همچنین جهت اجرای این بند تمهیدات لازم از قبیل احداث انبار و سردخانه را فراهم نماید.

سازمان برنامه و بودجه موظف است اعتبار مورد نیاز جهت جبران ضرر و زیان احتمالی محصولات تضمینی را در بودجه سالانه منظور نماید سوبسیدهای اعطایی به نهاده های کشاورزی و دامی کماکان در طول سال های برنامه دوم ادامه خواهند داشت. اثرات افزایش احتمالی قیمت نهاده ها در بازار آزاد در تعیین قیمت های تضمینی محاسبه خواهد شد.

۳-...

- تبصره ۷۹ قانون پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): دولت موظف است به منظور تنظیم بازار محصولات کشاورزی و حمایت از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان اقدامات ذیل را به عمل آورد:

۱- نسبت به احداث و گسترش صنایع لازم و انبارهای فنی و سردخانه و تقویت سیستم حمل و نقل مورد نیاز با تأکید بر استفاده از تسهیلات بانکی ارزان قیمت و با اولویت بخش های خصوصی و تعاونی اقدام نماید.

۲- از طریق وزارتخانه های کشاورزی، جهاد سازندگی، تعاون، کشور و بازرگانی حسب وظایف با ایجاد مکانیزم های مناسب زمینه عرضه مستقیم محصولات تولیدی بخش کشاورزی را فراهم و با حذف واسطه ها از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان حمایت نماید.

- آیین نامه اجرایی این تبصره به پیشنهاد وزارتخانه های کشاورزی، جهاد سازندگی، بازرگانی و کشور و سازمان برنامه و بودجه ظرف مدت ۳ ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

گرفتن بدهی قبلی در اختیار دستگاههای اجرایی قرار خواهد گرفت. سازمان برنامه و بودجه مکلف است بازپرداخت اصل و کارمزد وامهای مذکور را که با رعایت ماده (۷۰) قانون محاسبات عمومی کشور^(۱) هزینه می‌گردد، تضمین نماید. تضمین فوق نافی وظایف بانکها جهت وصول مطالبات لاوصول فوق‌الذکر نخواهد بود. دستگاههای اجرایی استفاده کننده از تسهیلات اعتباری این بند مکلف به بازپرداخت مطالبات بانک بوده و عدم پرداخت بدهی در حکم تصرف غیرقانونی در اموال و وجوه دولتی می‌باشد.

تبصره ۵۰....

الف - ...

هـ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور ایجاد و تجهیز مراکز تحقیقاتی و آزمایشگاهی و سیستم مدیریت کیفیت تولیدات و خدمات و دستیابی به استانداردهای ملی و جهانی و همچنین حضور فعال در بازارهای جهانی، با معرفی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، تسهیلات اعتباری لازم را از محل منابع خود یا بانکهای عامل در اختیار واحدهای متقاضی قرار دهد.

سازمان برنامه و بودجه مکلف است تمام یا قسمتی از سود و کارمزد متعلقه را که توسط هیأت وزیران تعیین می‌گردد، در سررسید در لایحه بودجه سنوات آینده منظور نماید. تضمین فوق نافی وظایف بانکها جهت وصول مطالبات معوقه لاوصول فوق‌الذکر نخواهد بود. استفاده کنندگان از تسهیلات اعتباری این بند ملزم به بازپرداخت مطالبات بانک هستند. بانکها می‌توانند اموال منقول و غیرمنقول را هم به عنوان وثیقه بپذیرند.

تبصره ۵۴-

الف - به وزارت جهادسازندگی اجازه داده می‌شود بهای روز اراضی موضوع مواد (۳۱) و (۳۲) آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در

(۱) ماده ۷۰ قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۶۶): کلیه وجوهی که از خارج از منابع داخلی شرکت‌های دولتی و اعتبارات دستگاههای اجرایی بابت خرید و تدارک مواد غذایی و کالاهای اساسی مورد نیاز عامه اختصاص داده می‌شود باید منحصراً به مصرف تدارک همان مواد و کالاهای برسد. وجود حاصل از فروش مواد و کالاهای مزبور باید مستقیماً به منظور واریز وجوه دریافتی از این بابت به حسابهای بانکی مربوط تودیع شود. زیان احتمالی حاصل از خرید و فروش این قبیل مواد و کالاهای بر اساس قوانین و مقررات مربوط و در حدود اعتبارات مصوب پس از رسیدگی و تأیید حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی قابل پرداخت و احتساب به هزینه قطعی می‌باشد.

حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب^(۱) واگذار شده به اشخاص حقیقی و حقوقی را که در خلاف جهت و هدف اولیه واگذاری تغییر کاربری شده از متخلفین دریافت و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۲۴۷۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. دریافت بهای روز اراضی مانع سایر پیگیریهای قانونی توسط دستگاه قضایی نخواهد بود.

معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق از محل طرح شماره ۴۰۱۰۲۲۰۸ مندرج در پیوست شماره یک این قانون در اختیار سازمان جنگلها و مراتع کشور قرار می‌گیرد. تبصره ۵۹- به سازمان ثبت احوال کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ به ازای ارائه خدمات ویژه سجلی مبالغی را به شرح زیر از متقاضیان دریافت و نزد خزانه‌داری کل موضوع ردیف ۴۱۰۱۱۴ قسمت سوم این قانون واریز نماید:

- ۱- تغییر نام یا نام خانوادگی ۲۰۰۰۰ ریال
- ۲- تغییر سن ۵۰۰۰۰ ریال
- ۳- حل اختلاف سند سجلی ۱۰۰۰۰ ریال
- ۴- الصاق عکس ۲۰۰۰ ریال
- ۵- صدور گواهی تجرد ۱۰۰۰۰ ریال
- ۶- صدور اولین شناسنامه المثنی ۲۰۰۰۰ ریال
- ۷- صدور دومین شناسنامه المثنی ۳۰۰۰۰ ریال
- ۸- صدور کارت شناسایی ۲۵۰۰ ریال

۱) ماده ۳۱ آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب): به منظور کمک به توسعه و ایجاد مؤسسات دامداری و پرورش طیور و آبزیان و واحدهای وابسته به آنها، وزارت کشاورزی و عمرانی روستایی مجاز است طرح‌های اشخاص حقیقی یا حقوقی ایران را مورد بررسی قرار دهد و در صورت تصویب رأساً نسبت به واگذاری اراضی متناسب با طرح مصوبه از اراضی ملی شده یا سایر زمین‌های دولتی از طریق اجاره اقدام نماید. موقعیت و مساحت و اجاره‌بها و سایر شرایط مربوط در هر مورد به وسیله کارشناسان منتخب وزارت مذکور و متناسب با طرح مصوبه تعیین خواهد گردید. وزارت کشاورزی و عمران روستایی بر اجرای طرح‌های مذکور نظارت خواهد داشت و اجاره‌بهای وصولی را پس از کسر هزینه‌های کارشناسی به خزانه دولت واریز خواهد کرد.

- ماده ۳۲ آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب): اراضی مورد احتیاج وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و مؤسسات خیریه و عام‌المنفعه و همچنین اراضی مورد نیاز برای مصارف غیرکشاورزی، بر اساس طرح‌های مصوبه سازمان‌های مربوط به وسیله وزارت کشاورزی و عمران روستایی بررسی و از زمین‌های ملی شده و دولتی اختصاص و با شرایط متناسب با طرح رأساً توسط وزارت مذکور واگذار خواهد شد.

معادل نود درصد (۹۰٪) وجوه واریزی از محل اعتبار ردیفهای ۱۰۵۵۰۲ و ۱۰۴۰۰۷ قسمت چهارم این قانون در اختیار سازمان ثبت احوال کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور قرار می‌گیرد تا به شرح زیر به مصرف برسد:

۱- هفتاد درصد (۷۰٪) در اختیار سازمان ثبت احوال به منظور پوشش کامل وقایع حیاتی چهارگانه و اصلاح سیستم و مطالعه و اجرای طرح کارت شناسایی.
تبصره ۶۲-

الف - به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود نرخ آب بهای زراعی را در سال ۱۳۷۶ به نحوی تغییر دهد که به طور متوسط در ازای هر متر مکعب آب تحویلی از طریق سدهای مخزنی و انحرافی مستقل در دست بهره‌برداری به طور متوسط معادل شش (۶) ریال نسبت به نرخ آب بهای مصوب افزایش یابد.

درآمد مذکور به حساب درآمد عمومی ردیف ۵۹۵۷۷۰ قسمت چهارم این قانون واریز و معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی مذکور از محل ردیف ۵۰۳۰۱۰ قسمت چهارم این قانون بر اساس پیشنهاد وزارت نیرو و تأیید سازمان برنامه و بودجه به اعتبارات مصوب طرح‌های مندرج در پیوست شماره (۱) فصل منابع آب اضافه می‌گردد تا براساس موافقتنامه ذریبیط هزینه گردد.

تبصره ۶۳-....

الف -....

ج - نرخ آب بهای سدهای کوتاه که با مشارکت مردمی و استفاده از تسهیلات تبصره (۷۶) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اجرا شده است، به نسبت مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری سد معین می‌گردد.

تبصره ۷۰- هیأت وزیران موظف است آیین‌نامه اجرایی این قانون را حسب مورد حداکثر تا پایان فروردین ماه ۱۳۷۶ تصویب و ابلاغ نماید. در صورت عدم تصویب و ابلاغ پس از انقضای مهلت مذکور، آیین‌نامه‌های اجرایی مصوب سال ۱۳۷۵ در صورت عدم مغایرت با مفاد تبصره‌های این قانون لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره ۷۲- در اجرای مفاد تبصره (۷۱) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

فرهنگی^(۱) و به منظور تهیه نقشه تفکیکی ثبتی روستاهای بالای ۳۰۰ خانوار و مراکز دهستانها، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است به ازای عملیات و هزینه‌های انجام یافته جهت تفکیک و آماده نمودن اسناد جهت صدور اسناد مالکیت اراضی فاقد سند طبق تعرفه‌هایی که به تصویب دولت می‌رسد از مالک یا مالکین دریافت و به حساب درآمد عمومی این قانون واریز نماید و معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق از محل اعتبار طرح ۳۰۸۰۶۲۰۱ مندرج در پیوست شماره (۱) در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی قرار می‌گیرد تا براساس موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه به مصرف برسد.

تبصره الحاقی ۱:

الف - به گمرک ایران اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ نسبت به استخدام پانصد (۵۰۰) نفر با مدرک دیپلم برای تصدی پستهای انبارداری، متصدی تخلیه و بارگیری، بارشمار، اپراتور کامپیوتر، مسؤول باسکول در واحدهای اجرایی گمرک کشور اقدام نماید. سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است با هماهنگی گمرک ایران نسبت به ایجاد پستهای مورد نیاز در واحدهای اجرایی گمرکی کشور اقدام نماید.

ب - به سازمان بازرسی کل کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ از محل ردیف ۱۰۸۰۰۲ پنجاه (۵۰) نفر کارمند دیپلم استخدام نماید.

ج - به سازمان پزشکی قانونی کشور در سال ۱۳۷۶ اجازه داده می‌شود برای دانشجویان رشته‌های تخصصی (پزشکی قانونی) که از طریق آزمون سراسری و با هماهنگی

(۱) تبصره ۷۱ قانون برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): به منظور تحدید حدود و رسمیت بخشیدن به مالکیت روستاییانی که فاقد سند رسمی مالکیت بر عرصه و اعیان واحدهای مسکونی خود می‌باشند و همچنین ایجاد انگیزه لایم جهت ادامه اقامت و سرمایه‌گذاری در روستاها و امکان بهره‌گیری این افراد از تسهیلاتی که می‌تواند از طرف دستگاه‌های دولتی و اعتباری در اختیار آنان قرار گیرد و در راستای توسعه کالبدی موزون و طراحی شده خصوصاً در روستاهای بزرگ، وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) موظف است طی مدت برنامه برای کلیه روستاهای بالای ۴۰۰ خانوار و مراکز دهستان‌ها نقشه تفکیکی وضع موجود روستاها را تهیه نماید.

نقشه تفکیکی تهیه شده مذکور به عنوان نقشه تفکیکی ثبتی معتبر بوده و ادارات ثبت اسناد و املاک موظفند نسبت به صدور سند ثبتی به نام مالکین در طول برنامه اقدام و تسریع لازم به عمل آورند. صدور اولین سند توسط ادارات ثبت از پرداخت هرگونه عوارض و مالیات معاف می‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره توسط وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

سازمان امور اداری و استخدامی کشور انتخاب و از طریق دانشکده‌های پزشکی سراسر کشور تربیت می‌نماید، در قبال اخذ تعهد خدمت در سازمان کمک هزینه مناسب از محل اعتبار فصل چهارم ردیف ۱۰۸۰۰۵ پرداخت نماید. ضمناً سازمان می‌تواند از این محل نسبت به پرداخت دیون معوقه موضوع این تبصره اقدام نماید. میزان و نحوه پرداخت کمک هزینه فوق به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب هیأت وزیران خواهد بود. تبصره الحاقی ۲- در صورتی که دستگاههای اجرایی موضوع این قانون از وظایف و تکالیفی که در تبصره‌های مختلف این قانون برای آنها مقرر شده است تخلف نمایند، تخلف آنها پس از رسیدگی در کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ مجلس شورای اسلامی^(۱) جهت تعیین نوع و میزان مجازات حسب مورد به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری دستگاه مربوطه یا مراجع ذیصلاح قضایی ارجاع می‌گردد تا به صورت خارج از نوبت رسیدگی و احکام مربوطه صادر گردد.

ت- بانکهای ملی ایران، سپه، تجارت، صادرات ایران و ملت مکلفند سهام خود در بانک توسعه صادرات ایران را به نام دولت منتقل نمایند. سرمایه بانکهای مذکور به قیمت اسمی در بانک توسعه صادرات ایران به حساب بدهی دولت منظور می‌شود و دولت مجاز است از محل صرفه‌جویی اعتبارات مصوب مطالبات مذکور را تأمین و پرداخت نماید. تبصره ۳۳-...

الف - ...

ز- به سازمان حمل و نقل پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود با تصویب وزیر راه و ترابری قسمتی از یارانه‌های پرداختی جمهوری اسلامی ایران بابت حمل و نقل کالاهای داخل کشور را از شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی که مبادرت به حمل و نقل کالاهای ترانزیتی می‌نمایند از طریق دفاتر مرزی خود دریافت و به حساب درآمد عمومی

(۱) اصل هشتم و هشتم: در هر مورد که حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس جمهور و یا هر یک از نمایندگان از وزیر مسؤل درباره یکی از وظایف آنان سؤال کنند رئیس جمهور یا وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سؤال جواب دهد و این جواب نباید در مورد رئیس جمهور بیش از یک ماه و در مورد وزیر بیش از ده روز به تأخیر افتد مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای اسلامی.

اصل نودم: هر کسی شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد می‌تواند شکایت خود را کتباً به مجلس شورای اسلامی عرضه کند مجلس موظف است به این شکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه و یا قوه قضائیه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در موردی که مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند.

موضوع ردیف ۴۱۹۹۷۳ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق از محل طرحهای شماره ۴۰۹۰۰۰۰۰ «نگهداری و روکش راههای ترانزیتی» و شماره ۴۰۹۲۴۲۱۳ «احداث، تکمیل و نگهداری پایانههای مرزی، مسافری و کالایی» قسمت چهارم این قانون به ترتیب در اختیار وزارت راه و ترابری و سازمان حمل و نقل پایانههای کشور قرار میگیرد. تبصره ۴۵-...

۱- بر اساس بند (د) تبصره (۲) قانون برنامه دوم توسعه^(۱) به منظور افزایش نقش استانها در تأمین درآمدهای استانی، ستاد درآمدهای استان به ریاست استاندار، مدیرکل امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه استان به دبیری سازمان برنامه و بودجه تشکیل می شود، این ستاد موظف است با همکاری و هماهنگی دستگاههای اجرایی علاوه بر وصول درآمدهای مصوب استانی درآمدهای جدید را با توجه به بافت اقتصادی فرهنگی و امکانات درآمدی استان بررسی و پیشنهادات همراه با گزارش توجیهی را جهت درج در لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ به سازمان برنامه و بودجه اعلام نماید. کلیه دستگاههای اجرایی وصول کننده درآمد استانی موظفند درآمدهای وصولی در استان را به حساب نمایندگی خزانه همان استان واریز نمایند. تبصره ۴۹-

الف - به وزارت صنایع اجازه داده می شود از محل اعتبار عمرانی طرح اعطای کمکهای فنی و تکنولوژی به صنایع و نمونه سازی ماشین آلات و تجهیزات صنعتی و تجهیزات الکترونیکی و طرح ایجاد و تجهیز مرکز آزمایش و تحقیق و استاندارد نمودن قطعات خودرو با شرکتها، مؤسسات و کارگاههای دولتی و غیردولتی و اشخاص حقیقی که صلاحیت آنها از نظر کار مورد تأیید وزارت مزبور است، برای نمونه سازی - ماشین آلات و تجهیزات صنعتی، ایجاد و تجهیز مرکز آزمایش و تحقیق و استاندارد نمودن قطعات خودرو قرارداد منعقد نماید و به جای دریافت ضمانتنامه بانکی جهت وجوه پیش پرداخت با اخذ سفته و یا هر وثیقه دیگری مبلغ پیش پرداخت را به طرف قرارداد خود پرداخت نماید.

وزارت صنایع می تواند رأساً یا از طریق نظام بانکی به این افراد شرکتها، مؤسسات و کارگاهها در مقابل اخذ وثیقه یا سفته وام به صورت قرض الحسنه پرداخت نماید. تعرفه

(۱) بند د تبصره ۲ قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): مقررات و روش های مورد نیاز برای اجرای این تبصره در قوانین بودجه سالانه منظور خواهد شد.

ثبت اسناد رسمی موضوع قراردادهای این بند مشمول تعرفه بخش های تولیدی می گردد. مبالغ دریافتی از وام گیرندگان سالهای قبل بابت استهلاك قرض الحسنه مزبور باید به حساب درآمد عمومی ردیف ۴۱۰۵۰۸ قسمت سوم این قانون واریز می گردد. کل درآمد حاصل در سال ۱۳۷۶ تا سقف معادل هفت میلیارد (۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل ردیف ۵۰۳۲۸۴ به روش فوق الذکر به افراد دیگر پرداخت گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۳۸۸

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۱۱-ق مورخ ۷۵/۱۱/۶: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور» که در جلسه مورخ سوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

- ۱- بند ۵ تبصره ۵ نظر به اینکه تحمیل شرطی است بر بانکها برخلاف قراردادی که با صاحبان پولها دارند مغایر موازین شرع شناخته شد.
- ۲- اطلاق پاراگراف بند ۶ تبصره ۶ چون موارد عذر و عدم توانایی افراد را نیز شامل می گردد مغایر موازین شرع شناخته شد.
- ۳- اطلاق پاراگراف سوم بند ۸ تبصره ۸ چون موارد عذر و عدم توانایی افراد را نیز شامل می گردد مغایر موازین شرع شناخته شد.
- ۴- بند ۱۰ تبصره ۱۰ از جهت اینکه برای وام سود در نظر گرفته شده مغایر موازین شرعی است.
- ۵- بند ۱۷ تبصره ۱۷: اگر جزء خسارات مورد قرارداد است اشکالی ندارد و اگر علاوه بر آن خسارات است خلاف موازین شرع است.
- ۶- بند ۲۳ تبصره ۲۳ چون ربا است مغایر موازین شرع شناخته شد.
- ۷- در پاراگراف دوم تبصره ۵۷ باید ذکر شود که ما به التفاوت کارمزد را سازمان برنامه و بودجه باید بدهد و نیز نسبت به بازپرداخت نیاز به تضمین یا تعهد دولت است، لذا مغایر موازین شرع شناخته شد.
- ۸- بند ۶۳ تبصره ۶۳: الزام بانک به اینکه تسهیلات اعتباری را بدون وثیقه در اختیار اشخاص قرار دهد خلاف موازین شرع است.^(۱)

(۱) منظور بند (ب) تبصره ۶۲ می باشد.

- ۹- بند ۵ تبصره ۵ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی^(۱) است.
- ۱۰- بند ۵ تبصره ۵ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۱- بند ۷ تبصره ۷ چون سقف مشخص نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۲- پاراگراف دوم بند الف تبصره ۱۳ چون ردیف و سقف ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۳- بند ۷ تبصره ۱۷ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۴- پاراگراف بند الف تبصره ۲۱ چون یکساله نیست و سالهای آینده را نیز در برمی‌گیرد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۵- بند ۲۲ تبصره ۲۲ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۶- بند ۲۲ تبصره ۲۲ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۷- بند ۲۲ تبصره ۲۲ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۸- بند ۲۸ تبصره ۲۸ چون سقف ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۱۹- قسمت ۸ بند تبصره ۲۹ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۲۰- قسمت ۳-۱ بند و تبصره ۲۹ چون سقف ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۲۱- بند ۲۹ تبصره ۲۹ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۲۲- بند ۲۹ تبصره ۲۹ در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی مغایر ملاک اصل ۸۲ قانون اساسی^(۲) است.
- ۲۳- ذیل بند تبصره ۲۹ چون اختیار هیأت وزیران را به شورای اقتصاد محول کرده است مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی^(۳) است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۲) اصل هشتاد و دوم: استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی.

(۳) اصل یکصد و سی و هشتم: علاوه بر مواردی که هیأت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین می‌شود هیأت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری به وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد. دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیونهای متشکل از چند وزیر واگذار نماید مصوبات این کمیسیونها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم‌الاجرا است. تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبه کمیسیونهای مذکور در این اصل ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آنها را برخلاف قوانین بیاید با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیأت وزیران بفرستد.

- ۲۴- بند ن تبصره ۲۹ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۲۵- بند ع تبصره ۲۹ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده است مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۲۶- بند ق تبصره ۲۹ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۲۷- بند و تبصره ۳۳ چون سال و سقف ندارد ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۲۸- بند ح تبصره ۳۳ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۲۹- قسمت اول بند الف تبصره ۳۴ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۰- بند ز تبصره ۳۶ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۱- تبصره ۴۳ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۲- صدر تبصره ۴۷ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۳- بند ه تبصره ۵۰ چون سقف ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۴- پاراگراف دوم بند الف تبصره ۵۴ چون سقف ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۵- پاراگراف دوم تبصره ۵۹ چون ردیف ذکر نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۶- پاراگراف دوم بند الف تبصره ۶۳ چون سقف ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۷- بند ج تبصره ۶۳ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۸- صدر تبصره ۷۰ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۳۹- ذیل تبصره ۷۰ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۴۰- تبصره ۷۲ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۴۱- بند الف تبصره الحاقی ۱ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۴۲- بند ب تبصره الحاقی ۱ چون ردیف ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۴۳- بند ج تبصره الحاقی ۱ چون سقف ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- ۴۴- تبصره الحاقی ۲ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.
- اظهار نظر تکمیلی در خصوص سایر تبصره‌ها متعاقباً اعلام خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

نظریه تکمیلی (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۳۹۶

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۱۱ - ق مورخ ۷۵/۱۱/۶ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۷۵/۱۱/۱۱: نظرات تکمیلی شورای نگهبان در خصوص «لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور» که در جلسه مورخ سوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- بند ۱ تبصره ۲ مکرر چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.

۲- بند ۲ تبصره ۳۳ مبهم است، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۳- بند ۱ تبصره ۴۵ چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.

ضمناً اشکالات عبارتی مناسب است به شرح ذیل اصلاح شود:

کلمه (ارسال) در آخر قسمت ۸ بند و تبصره ۲۹ صحیح است.

سطر آخر بند الف تبصره ۴۹ عبارت (واریز گردد) صحیح است.

سطر ماقبل آخر بند الف تبصره ۴۹ کلمه (معادل) زاید است.

کلمه (از) در قسمت پاراگراف سوم بند دو تبصره ۵۰ زاید است.

کلمه (سوم) در آخر پاراگراف اول تبصره ۵۹ صحیح است.

پاراگراف آخر بند ب تبصره ۶۳ تکراری است و باید حذف شود.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۳۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۷۵/۱۱/۱۱ و شماره

۱۳۹۶/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳^(۱) و پیرو نامه شماره ۶۱۱-ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۶، لایحه شماره ۶۴۸۰۳ مورخ ۱۳۷۵/۹/۳ دولت در خصوص بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه ۱۳۷۵/۱۱/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ...

تبصره ۱ - ...

.....

تبصره ۲ مکرر -

الف - ...

ح - ...

بند «ت» حذف شد.^(۲)

ث - ...

تبصره ۳ -

.....

تبصره ۵ -

الف - ...

در سطر چهارم بند «ی» تبصره ۵ عبارت «بانکی با سود و کارمزد حداکثر ده درصد (۱۰٪)» به عبارت «پیش‌بینی شده در بند (الف) تبصره (۳) این قانون» اصلاح گردید.^(۳)

(۱) نظرات تکمیلی شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۱ در نظرات تکمیلی شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۹۶ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳.

(۳) مستند به ایراد ردیف ۱ و ۹ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

تبصره ۶-

الف - ...

در سطر سوم پاراگراف سوم بند د تبصره ۶ پس از عبارت «عدم پرداخت آن» عبارت «بدون عذر موجه» اضافه گردید.^(۱)

تبصره ۷-

الف - ...

متن زیر به انتهای بند (ط) الحاق گردید:
اعتبار مورد نیاز تا مبلغ سه میلیارد (۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل ردیف ۱۱۲۵۰۱ قسمت چهارم این قانون تأمین خواهد شد.^(۲)

.....

تبصره ۸-

در سطر دوم پاراگراف سوم تبصره ۸ بعد از عبارت «عدم پرداخت بدهی» عبارت «بدون عذر موجه» اضافه گردید.^(۳)

.....

د -

۱- ...

۶-۶- احداث و تکمیل و تجهیز مدارس راهنمایی تحصیلی و متوسطه شبانه روزی تا مبلغ دو بیست و چهل میلیارد (۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال.

مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبار این بند به منظور تحت پوشش قرارداد دانش آموزان دوره راهنمایی و متوسطه روستایی مناطق آموزشی که نسبت دانش آموزان راهنمایی و متوسطه به ابتدایی آنها به ترتیب کمتر از متوسط روستایی کشور در سال تحصیلی ۱۳۷۴-۷۵ می باشد اختصاص می یابد. وزارت آموزش و پرورش موظف است در این گونه مناطق آموزشی با دایر نمودن مدارس شبانه روزی یا اجاره سرویس نقلیه برای جابجایی دانش آموزان یا معلمان و همچنین حداکثر سی درصد (۳۰٪) کاهش در نصاب جهت تشکیل کلاس و دایر نمودن کلاسهای ضمیمه

(۱) مستند به ایراد ردیف ۲ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۱۱ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۳) مستند به ایراد ردیف ۳ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

ابتدایی و راهنمایی و کلاسهای اقماری و راهنمایی و متوسطه نسبت به تحصیل دانش‌آموزان روستایی در مقاطع راهنمایی و متوسطه اقدام نماید.

معادل دو درصد (۲٪) از درآمدهای واریزی جزءهای (د-۱) و (د-۲) و (د-۳) فوق از محل ردیف ۵۰۳۱۳۲ قسمت چهارم این قانون جهت تأمین هزینه‌های سرمایه‌ای، اداری و پرسنلی در اختیار وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار می‌گیرد. معادل یک درصد (۱٪) از درآمد واریزی فوق‌الذکر نیز از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۱۳۳ قسمت چهارم برای امور فرهنگی و آموزشی کودکان شاهد اختصاص می‌یابد.

سرانه آموزش دانش‌آموزان این قبیل مناطق در کلیه مقاطع نباید از متوسط سرانه کشور کمتر باشد. وزارت آموزش و پرورش موظف است همزمان با احداث فضاهای آموزشی جدید در روستاها هزینه مسکن معلمان مقیم روستاها را در صورت عدم واگذاری محل سکونت از اعتبارات همین بند پرداخت نماید. وزارت آموزش و پرورش می‌تواند از محل این بند به کانونهای پرورش فکری کودکان و نوجوانان کمک کند.

جز ۶-۶- [بند تبصره ۸] به شرح ذیل اصلاح گردید:

۶-۶- احداث و تکمیل و تجهیز مدارس راهنمایی تحصیلی و متوسطه شبانه‌روزی تا مبلغ دو بیست و چهل میلیارد (۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال.

مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبار این بند به منظور تحت پوشش قرارداد دانش‌آموزان دوره راهنمایی و متوسطه روستایی مناطق آموزشی که نسبت دانش‌آموزان راهنمایی و متوسطه به ابتدایی آنها به ترتیب کمتر از متوسط روستایی کشور در سال تحصیلی ۷۵-۱۳۷۴ می‌باشد اختصاص می‌یابد. وزارت آموزش و پرورش موظف است در این‌گونه مناطق آموزشی با دایر نمودن مدارس شبانه‌روزی یا اجاره سرویس نقلیه برای جابجایی دانش‌آموزان یا معلمان و همچنین حداکثر سی درصد (۳۰٪) کاهش در نصاب جهت تشکیل کلاس و دایر نمودن کلاسهای ضمیمه ابتدایی و راهنمایی و کلاسهای اقماری و راهنمایی و متوسطه نسبت به تحصیل دانش‌آموزان روستایی در مقاطع راهنمایی و متوسطه اقدام نماید. سرانه آموزشی دانش‌آموزان این قبیل مناطق در کلیه مقاطع نباید از متوسط سرانه دانش‌آموزان کشور کمتر باشد. وزارت آموزش و پرورش موظف است همزمان با احداث فضاهای آموزشی جدید در روستاها هزینه مسکن معلمان مقیم روستاها را در صورت عدم واگذاری محل سکونت از اعتبارات همین

بند پرداخت نماید. وزارت آموزش و پرورش می‌تواند از محل این بند به کانونهای پرورش فکری کودکان و نوجوانان کمک کند.

معادل دو درصد (۲٪) از درآمدهای واریزی جزءهای (د - ۱) و (د - ۲) و (د - ۳) فوق از محل ردیف ۵۰۳۱۳۲ قسمت چهارم این قانون جهت تأمین هزینه‌های سرمایه‌ای، اداری و پرسنلی در اختیار وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار می‌گیرد. معادل یک درصد (۱٪) از درآمد واریزی فوق‌الذکر نیز از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۱۳۳ قسمت چهارم برای امور فرهنگی و آموزشی فرزندان شاهد اختصاص می‌یابد.

.... ه

.....

بند (ی) تبصره ۸ به شرح ذیل اصلاح گردید:

ی - به منظور تسهیل در اجرای قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش^(۱) به ویژه ماده (۱۱) و تبصره (۲) ماده (۱۴) قانون مذکور^(۲) به ادارات کل آموزش و پرورش استانها اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ اعتبارات غیرپرسنلی، برنامه‌های آموزشی و پرورشی خود را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی^(۳) و سایر مقررات عمومی دولت و با رعایت قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی می‌باشد^(۴) هزینه نمایند. واحدهای آموزشی تابعه وزارت آموزش و پرورش مجازند وجوه حاصل از کمکهای مردمی و فعالیتهای فوق‌العاده آموزشی را به حساب دولتی واحدهای آموزشی واریز و با نظر شورای مالی مدرسه به مصرف برسانند.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۴۲۵۳ مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۱۸.

(۲) ماده ۱۱ قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش (مصوب ۱۳۷۲): مدیران مدارس موظفند مدارس تحت مدیریت خود را براساس بودجه تخصیص یافته از محل منابع زیر و در چهارچوب ضوابط آموزش و پرورش و خط‌مشی‌ها و سیاستهای شوراهای مناطق و با همکاری انجمن اولیا و مربیان با کیفیت مناسب اداره نمایند: ۱- اعتبارات دولت... ۲- کمکهای مردمی ۳- سهمی که از طریق شورای آموزش و پرورش یا منطقه از عوارض اخذ شده در اختیار مدرسه قرار می‌گیرد. ۴- وجوه حاصل از ارائه خدمات آموزشی و پرورشی فوق برنامه.

- تبصره ۲ ماده ۱۴ قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش (مصوب ۱۳۷۲): اعتبار مربوط به برنامه خدمات آموزشی و پرورشی به صورت کمک بوده و مطابق با دستورالعملی که وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می‌نماید هزینه می‌شود.

(۳) روزنامه رسمی شماره ۱۲۴۰۰ مورخ ۱۳۶۶/۶/۳۱.

(۴) روزنامه رسمی شماره ۱۱۹۴۰ مورخ ۱۳۶۴/۱۲/۱.

تبصره ۹-

.....

تبصره ۱۰-

الف - ...

بند (ف) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ف - به سازمان تأمین اجتماعی اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ جهت ارائه تسهیلات ارزان قیمت ساخت مسکن، ودیعه مسکن، ازدواج، دانشجویی، ضروری تا سقف حداکثر سیصد میلیارد (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل درآمد و ذخایر خود با تصویب شورای عالی سازمان تأمین اجتماعی به کارگران و مستمری بگیران مشمول بپردازد. همچنین اصل تسهیلات فوق‌الذکر و سود حاصله که از طریق بانک رفاه کارگران پرداخت می‌گردد از هر نوع کسور بانکی و مالیاتی معاف بوده و عیناً به سازمان تأمین اجتماعی در تاریخ سررسید بازخواهد گشت.^(۱)

تبصره ۱۱- ...

تبصره ۱۳-

الف - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی (شامل سازمانها و شرکتهایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام است، مانند شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی و ...) و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی که برای اجرای طرحهای عمرانی خود و یا دستگاههای دیگر و یا به هر شکل، ماشین‌آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سنگین که از محل اعتبارات عمومی خریداری شده است در اختیار دارند، موظفند در سال ۱۳۷۶ وسایل مذکور را که نامتناسب با نیازهای فعلی طرحها و پروژه‌هایشان بوده و به نحو مطلوب از آنها استفاده نمی‌شود، براساس قانون نحوه استفاده از اتومبیل‌های دولتی و فروش اتومبیل‌های زاید مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷ شورای انقلاب به صورت مزایده به فروش رسانده و وجوه حاصله را به حساب درآمد عمومی ردیف ۴۲۳۵۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند و معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی هر دستگاه تا مبلغ پنجاه میلیارد (۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از

(۱) مستند به ایراد ردیف ۴ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

محل ردیف ۵۰۳۲۰۷ قسمت چهارم این قانون برای خرید ماشین آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سنگین داخلی و خارجی در صورت عدم ساخت در داخل کشور اختصاص می‌یابد.

کلیه قوانین و مقررات مغایر با مفاد این بند در سال ۱۳۷۶ ملغی‌الثر می‌گردد. نهاد ریاست جمهوری و سازمان هواپیمایی کشوری مجاز هستند نسبت به فروش هواپیماهای مازاد یا فرسوده که از آنها استفاده نمی‌شود به قیمت کارشناسی رسمی اقدام و یا با شرکتهای هواپیمایی داخلی و خارجی معاوضه نمایند. در صورت فروش، وجوه مذکور را به حساب درآمد عمومی موضوع ردیفهای ۴۲۵۳۳۰ و ۳۳۱۳۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند. معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه مذکور در اختیار نهاد ریاست جمهوری و سازمان هواپیمایی کشوری قرار می‌گیرد تا برای پرداخت دیون

در سطر بالا بعد از عبارت «وجوه مذکور» عبارت «از محل اعتبار ردیفهای ۱۰۱۰۲۵ و ۵۰۳۱۱۷ قسمت چهارم این قانون» اضافه گردید. (۱)

خود به هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و خرید هواپیماهای آموزشی مناسب با تجهیزات مورد نیاز هواپیما هزینه نماید.

تبصره ۱۴-...

تبصره ۱۷-

الف-...

در سطر سوم بند و تبصره ۱۷ عبارت «جهت جبران تعهدات و خسارات مربوط از جمله» جایگزین عبارت «علاوه بر جبران تعهدات مربوط» گردید. (۲)

تبصره ۲۱-

از سطر دوم پاراگراف سوم بند الف تبصره ۲۱ عبارت «دولت موظف است در درج عناوین طرحهای ملی لوايح بودجه سنواتی این اصل را مراعات نماید.» حذف گردید. (۳)

.....

تبصره ۲۲-.....

(۱) مستند به ایراد ردیف ۱۲ شورای نگهبان طی نامه ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۷۵.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۵ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۷۵.

(۳) مستند به ایراد ردیف ۱۴ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۷۵.

تبصره ۲۳-

الف - ...

بند (ج) تبصره ۲۳ به شرح ذیل اصلاح گردید:

ج - به منظور افزایش بهره‌وری آثار تاریخی و آثار دوران انقلاب اسلامی و دفاع مقدس از طریق ایجاد امکانات جنبی و رفاهی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است تا سقف سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از طریق نظام بانکی در اختیار سازمان ایرانگردی و جهانگردی قرار دهد تا با نظر سازمان میراث فرهنگی کشور هزینه نماید. چهارده درصد (۱۴٪) از سود و کارمزد بانکی توسط دولت پرداخت خواهد شد و سازمان ایرانگردی و جهانگردی موظف است از محل درآمدهای خود بازپرداخت تسهیلات دریافتی را در بودجه سالانه پیش‌بینی نماید.^(۱)

د - ...

تبصره ۲۴-

.....

تبصره ۲۸-

الف - ...

بند (ب) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ب - به وزارت جهادسازندگی اجازه داده می‌شود درآمد حاصل از ارائه فروش خدمات فنی و تخصصی، اجاره ماشین آلات سنگین و کشاورزی، ساختمانها، اماکن، فروش اموال و ماشین آلات و تجهیزات فرسوده و یا مازاد غیرضروری نمایندگیها مؤسسات و شرکتهای فعال در خارج از کشور خود را دریافت و وجوه ارزی حاصله را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحویل و معادل ریالی آن را به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۲۱۴۱۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل هشتاد درصد (۸۰٪) وجوه ارزی واریزی از محل اعتبار ردیف ۱۴۹۵۱۳ قسمت چهارم این قانون جهت افزایش کمی و کیفی فعالیتهای و خرید ماشین آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سبک و سنگین برای انجام امور مربوط به فعالیتهای هر نمایندگی اختصاص می‌یابد. مبالغ مذکور تخصیص یافته می‌باشد.^(۲)

(۱) مستند به ایراد ردیف ۶ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۱۸ شورای نگهبان طی نامه ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

ج - ...

تبصره ۲۹ -

الف - ...

د -

۱ - ...

جزء ۸ بند (د) تبصره ۲۹ به شرح زیر اصلاح گردید:

۸- وزارت نفت مکلف است در سال ۱۳۷۶ بنا به تقاضای متقاضیان داخلی که دارای توان کافی مالی بوده، یا تقاضای آنها از نظر مالی توجیه داشته باشد، مجوز احداث پالایشگاه را طبق قرارداد تنظیمی مبنی بر تحویل نفت خام و خرید فرآورده‌های آن به قیمتهای بین‌المللی در صورت نیاز صادر نماید.

نفت خام با قیمت بین‌المللی به این نوع پالایشگاهها تحویل و فرآورده آنها نیز با قیمت (بین‌المللی) در صورت نیاز، خریداری می‌گردد.^(۱)

ه - ...

و -

۱ - ...

۱-۱ - ...

۱-۳- در سطر اول قسمت ۳-۱ بند و تبصره ۲۹ پس از عبارت «ایران - ترکیه» عبارت «تا سقف دویست میلیون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار» اضافه گردید.

موضوع بند (م) تبصره (۲۲) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران استفاده نماید.^(۲)

۲ - ...

بند (ز) تبصره ۲۹ حذف گردید.^(۳)

.....

سطر آخر بند ط تبصره ۲۹ به شرح زیر اصلاح گردید:

منعقد نمایند. موارد استثناء پس از تأیید شورای اقتصاد به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.^(۴)

(۱) مستند به ایراد ردیف ۱۹ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۲۰ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۳) مستند به ایراد ردیفهای ۲۱ و ۲۲ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۴) مستند به ایراد ردیف ۲۳ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

.....

بند (ن) تبصره ۲۹ حذف شد. (۱)

س - ...

تبصره ۳۰ - ...

تبصره ۳۳ -

الف - ...

بند (و) تبصره ۳۳ حذف شد. (۲)

بند (ز) تبصره ۳۳ به شرح ذیل اصلاح گردید:

ز - به سازمان حمل و نقل پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود با تصویب وزیر راه و ترابری حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن کیلومتر راه بابت حمل و نقل کالاهای در داخل کشور را از شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی خارجی که مبادرت به حمل و نقل کالاهای ترانزیتی می‌نمایند از طریق دفاتر مرزی خود دریافت و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۱۹۹۷۳ قسمت سوم این قانون واریز نماید.

معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق از محل طرحهای شماره ۴۰۹۲۴۲۱۳ «نگهداری و روکش راههای ترانزیتی» و شماره ۴۰۹۰۳۲۱۱ «احداث، تکمیل و نگهداری پایانه‌های مرزی، مسافری و کالایی» پیوست شماره (۱) این قانون به ترتیب در اختیار وزارت راه و ترابری و سازمان حمل و نقل پایانه‌های کشور قرار می‌گیرد. (۳)

تبصره ۳۴ -

جزء ۱ - بند (الف) تبصره ۳۴ به شرح ذیل اصلاح گردید:

۱ - نسبت به استخدام ۱۵۰۰ نفر نیروی انسانی مورد نیاز از محل اعتبار جاری ردیف ۱۱۰۰۳۰ تا سقف سه میلیارد و پانصد میلیون (۳/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی اقدام نماید. (۴)

(۱) مستند به ایراد ردیف ۲۴ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۲۷ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۳) مستند به ایراد ردیف ۲ مطرح در نظرات تکمیلی شورای نگهبان طی نامه ۷۵/۲۱/۱۳۹۶ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳.

(۴) مستند به ایراد ردیف ۲۹ شورای نگهبان طی نامه ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

۲- ...

تبصره ۳۵-

.....

تبصره ۳۶-

الف - ...

بند (ز) تبصره ۳۶ به شرح ذیل اصلاح شد:

ز - در اجرای تبصره (۸۴) قانون برنامه دوم توسعه^(۱) به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ جهت توسعه صنعت گردشگری و سیاحتی پس از آماده سازی قطب‌های سیاحتی و گردشگری و ایجاد زمینه‌های لازم به واگذاری محلهای مزبور برای ایجاد تأسیسات مورد نیاز این صنعت اقدام و وجوه حاصل را به ردیف ۴۲۲۹۵۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل وجوه حاصله از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۳۱۴ قسمت چهارم این قانون برای توسعه و ایجاد قطبها به مصرف خواهد رسید. آیین‌نامه اجرایی این تبصره با پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.^(۲)

تبصره ۳۷-

.....

در سطر ماقبل آخر بند الف تبصره ۴۹ کلمه «معادل» حذف گردید.^(۳)

ب - ...

تبصره ۵۰-

.....

تبصره ۵۴-

سطر آخر پاراگراف دوم بند الف تبصره ۵۴ به شرح ذیل اصلاح گردید:

مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون تا سقف یازده میلیارد (۱۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال در اختیار سازمان جنگلها و مراتع کشور قرار می‌گیرد.^(۴)

(۱) همین مجموعه، صفحه ۹۷.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۳۰ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۷۵.

(۳) مستند به تذکر اصلاحی شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۹۶ مورخ ۱۱/۱۳/۱۳۷۵.

(۴) مستند به ایراد ردیف ۳۴ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۷۵.

ب - ...

تبصره ۵۵ - ...

تبصره ۵۶ - ...

تبصره ۵۷ - ...

پاراگراف دوم تبصره ۵۷ به شرح ذیل اصلاح گردید:

سازمان برنامه و بودجه اصل و کارمزد تسهیلات اعطایی را تعهد می‌نماید و در صورت عدم بازپرداخت مبلغ دریافتی در سررسید، سازمان برنامه و بودجه مجاز خواهد بود عین مبلغ را از اعتبار نیروی مربوط برداشت و به بانک ذیربط پرداخت نماید.^(۱)

تبصره ۵۸ - ...

تبصره ۵۹ - ...

پاراگراف دوم تبصره ۵۹ به شرح ذیل اصلاح گردید:

معادل صد در صد (۱۰۰٪) درآمد این تبصره از محل اعتبارات ردیفهای مربوط تا مبلغ سی و نه میلیارد و چهارصد هفتاد و یک میلیون (۳۹/۴۷۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون در اختیار سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا به مصرف اهداف سازمان برساند.^(۲)

تبصره ۶۰ - ...

تبصره ۶۳ - ...

الف - ...

بند (ب) تبصره ۶۳ به شرح ذیل اصلاح شد:^(۳)

ب - به منظور فراهم آوردن تسهیلات لازم برای اجرای مؤثر تبصره (۷۶) قانون برنامه دوم توسعه،^(۴) اعتبار مندرج در طرح شماره ۴۰۲۰۲۳۴۰ قسمت چهارم این قانون ذیل عنوان وزارت نیرو بنا به تشخیص وزارت نیرو و سازمان برنامه و بودجه برای طرحهای مشمول تبصره مذکور هزینه خواهد شد.

شرکتهای آب و فاضلاب می‌توانند در جاهایی که اجرای شبکه فاضلاب منجر به تولید

(۱) مستند به ایراد ردیف ۷ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۷۵.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۳۵ شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۷۵.

(۳) منظور بند (ب) تبصره ۶۲ می‌باشد.

(۴) همین مجموعه، صفحه ۹۰.

آب کشاورزی می‌شود از تسهیلات این تبصره با استفاده از منابع مالی خود اقدام نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از طریق نظام بانکی کشور تسهیلات اعتباری لازم را بدون وثیقه از طریق بانک کشاورزی یا سایر بانکها در جهت اجرای طرحهای فوق به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول اعطا نماید. سازمان برنامه و بودجه اصل و کارمزد تسهیلات اعطایی از بابت اجرای این بند را تضمین می‌نماید.^(۱)

تبصره ۶۴....

تبصره ۷۰-

عبارت «و در صورت بالا رفتن تعداد داوطلبین در سنوات بعدی افزایش می‌یابد» از انتهای تبصره ۷۰ حذف گردید.^(۲)

تبصره الحاقی ۱ به شرح ذیل اصلاح گردید:

الف - به گمرک ایران اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ نسبت به استخدام پانصد (۵۰۰) نفر با مدرک دیپلم برای تصدی پستهای انبارداری، متصدی تخلیه و بارگیری، بارشمار، اپراتور کامپیوتر، مسؤول باسکول از محل اعتبار ردیف ۱۱۰۵۰۲ قسمت چهارم این قانون تا سقف چهار میلیارد (۴/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال در واحدهای اجرایی گمرک کشور اقدام نماید.

سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است با هماهنگی گمرک ایران نسبت به ایجاد پستهای مورد نیاز در واحدهای اجرایی گمرکی کشور اقدام نماید.

ب - به سازمان بازرسی کل کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ از محل اعتبار ردیف ۱۰۸۰۰۲ تا مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال پنجاه (۵۰) نفر کارمند دیپلم استخدام نماید.

ج - به سازمان پزشکی قانونی کشور در سال ۱۳۷۶ اجازه داده می‌شود برای دانشجویان رشته‌های تخصصی (پزشکی قانونی) که از طریق آزمون سراسری و با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی کشور انتخاب و از طریق دانشکده‌های پزشکی سراسر کشور تربیت می‌نماید، در قبال اخذ تعهد خدمت در سازمان کمک هزینه مناسب تا مبلغ هفتصد

(۱) مستند به ایراد ردیف ۳۶ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۳۹ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

و بیست میلیون (۷۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبار فصل چهارم ردیف ۱۰۸۰۰۵ پرداخت نماید. ضمناً سازمان می‌تواند از این محل نسبت به پرداخت دیون معوقه موضوع این تبصره اقدام نماید. میزان و نحوه پرداخت کمک هزینه فوق به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.^(۱)

تبصره الحاقی ۲ حذف شد.^(۲)

ضمناً در تبصره‌های ذیل عبارت «در سال ۱۳۷۶» جهت

تأمین نظر شورای محترم نگهبان اضافه گردید.

بندهای (ی) و (م) تبصره ۵

بند (ی) تبصره ۸

بند (ط) تبصره ۱۷

بندهای (ب)، (د) و (و) تبصره ۲۲

جزء ۸ بند (د) و بندهای (ز)، (ع) و (ق) تبصره ۲۹

بند (ج) تبصره ۳۳

بند (ز) تبصره ۳۶

تبصره ۴۳

بند (۱) تبصره ۴۵

تبصره ۴۷

بند (ه) تبصره ۵۰

تبصره ۷۰

تبصره ۷۱

تبصره ۷۲

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهاردهم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) مستند به ایرادات ردیفهای ۴۱، ۴۲ و ۴۳ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

(۲) مستند به ایراد ردیف ۴۴ شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۳۸۸/۲۱/۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۱.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۳۹۹

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۳۰ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۴ و ۶۱۱ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۶ و پیرو نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۷۵/۱۱/۱۱ و شماره ۷۵/۲۱/۱۳۹۶ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور» که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهاردهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۴ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- بند ۱ به عنوان بند الحاقی به تبصره ۸ نسبت به ذیل چون ماهیت بودجه‌ای ندارد و تقنین است مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.

۲- بند ۲ تبصره ۳۳ چون مقید به سال ۱۳۷۶ نشده و سقف نیز ذکر نشده مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی است.

۳- پاراگراف دوم بند الف تبصره ۶۳ چون سقف ندارد اشکال باقی است.

۴- تبصره ۷۲ چون سقف ندارد مغایر اصل قانون اساسی است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۳۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۳۹۹ مورخ ۷۵/۱۱/۱۴ و شماره ۷۵/۲۱/۱۳۹۶ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳ و شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۷۵/۱۱/۱۱ و ۱۳۷۵/۱۱/۶ پیرو نامه‌های شماره ۶۳۰ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۴ و شماره ۶۱۱ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۶، لایحه شماره ۶۴۸۰۳ مورخ ۱۳۷۵/۹/۳ دولت در خصوص بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور که در جلسه علنی عصر روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۴ مجلس

شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ...

تبصره ۱ - ...

تبصره ۸ - ...

الف - ...

ی - به منظور تسهیل در اجرای قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش به ویژه ماده (۱۱) و تبصره (۲) ماده (۱۴) قانون مذکور به ادارات کل آموزش و پرورش استانها اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ اعتبارات غیرپرسنلی، برنامه‌های آموزشی و پرورشی خود را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت و با رعایت قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی می‌باشد هزینه نمایند. واحدهای آموزشی تابعه وزارت آموزش و پرورش مجازند وجوه حاصل از کمکهای مردمی و فعالیتهای فوق‌العاده آموزشی را به حساب دولتی واحدهای آموزشی واریز و با نظر شورای مالی مدرسه به مصرف برسانند.

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

بند (ی) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ی - به منظور تسهیل در اجرای قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش به ویژه ماده (۱۱) و تبصره (۲) ماده (۱۴) قانون مذکور به ادارات کل آموزش و پرورش استانها اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ اعتبارات غیرپرسنلی، برنامه آموزشی و پرورشی خود را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت و با رعایت قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی می‌باشد هزینه نمایند. در سال ۱۳۷۶ نسبت به

مناطق که شوراهای آموزش و پرورش تشکیل نشده است شورای مالی مدرسه از جهت هزینه وجوه موضوع مواد (۱۱) و (۱۴) قانون فوق جانشین شوراهای مذکور خواهد بود.

.....

تبصره ۳۳-....

الف -....

ز - به سازمان حمل و نقل پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود با تصویب وزیر راه و ترابری حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن کیلومتر راه بابت حمل و نقل کالاها در داخل کشور را از شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی خارجی که مبادرت به حمل و نقل کالاهای ترانزیتی می‌نمایند، از طریق دفاتر مرزی خود دریافت و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۱۹۹۷۳ قسمت سوم این قانون واریز نماید.

معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق از محل طرحهای شماره ۴۰۹۲۴۲۱۳ «نگهداری و روکش راههای ترانزیتی» و شماره ۴۰۹۰۳۲۱۱ «احداث، تکمیل و نگهداری پایانه‌های مرزی، مسافری و کالایی» پیوست شماره (۱) این قانون به ترتیب در اختیار وزارت راه و ترابری و سازمان حمل و نقل پایانه‌های کشور قرار می‌گیرد.

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

بند (ز) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ز - به سازمان حمل و نقل پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۶ با تصویب وزیر راه و ترابری حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن کیلومتر راه بابت حمل و نقل کالاها در داخل کشور را از شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی خارجی که مبادرت به حمل و نقل کالاهای ترانزیتی می‌نمایند از طریق دفاتر مرزی خود دریافت و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۱۹۹۷۳ قسمت سوم این قانون واریز نماید.

معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق از محل طرحهای شماره ۴۰۹۲۴۲۱۳ «نگهداری و روکش راههای ترانزیتی» به میزان ده میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال و شماره ۴۰۹۰۳۲۱۱ «احداث، تکمیل و نگهداری پایانه‌های مرزی، مسافری و کالایی» به میزان چهل میلیارد (۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال پیوست شماره (۱) این قانون به ترتیب در اختیار وزارت راه و ترابری و سازمان حمل و نقل پایانه‌های کشور قرار می‌گیرد.

.....

تبصره ۶۳-

الف - به وزارت نیرو اجازه داده می شود نرخ آب بهای زراعی را در سال ۱۳۷۶ به نحوی تغییر دهد که به طور متوسط در ازای هر مترمکعب آب تحویلی از طریق سدهای مخزنی و انحرافی مستقل در دست بهره برداری به طور متوسط معادل شش (۶) ریال نسبت به نرخ آب بهای مصوب افزایش یابد.

درآمد مذکور به حساب درآمد عمومی ردیف ۵۹۵۷۷۰ قسمت چهارم این قانون واریز و معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی مذکور از محل ردیف ۵۰۳۰۱۰ قسمت چهارم این قانون بر اساس پیشنهاد وزارت نیرو و تأیید سازمان برنامه و بودجه به اعتبارات مصوب طرحهای مندرج در پیوست شماره (۱) فصل منابع آب اضافه می گردد تا بر اساس موافقتنامه ذیربط هزینه گردد.

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند فوق بعد از عبارت «ردیف ۵۰۳۰۱۰ قسمت چهارم این قانون» عبارت «مبلغ یکصد و پنجاه میلیارد (۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

ب - به منظور فراهم آوردن تسهیلات لازم برای اجرای مؤثر تبصره (۷۶) قانون برنامه دوم توسعه، اعتبار مندرج در طرح شماره ۴۰۲۰۲۳۴۰ قسمت چهارم این قانون ذیل عنوان وزارت نیرو بنا به تشخیص وزارت نیرو و سازمان برنامه و بودجه برای طرحهای مشمول تبصره مذکور هزینه خواهند شد.

شرکتهای آب و فاضلاب می توانند در جاهایی که اجرای شبکه فاضلاب منجر به تولید آب کشاورزی می شود از تسهیلات این تبصره با استفاده از منابع مالی خود اقدام نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از طریق نظام بانکی کشور تسهیلات اعتباری لازم را بدون وثیقه از طریق بانک کشاورزی یا سایر بانکها در جهت اجرای طرحهای فوق به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول اعطا نماید. سازمان برنامه و بودجه اصل و کارمزد تسهیلات اعطایی از بابت اجرای این بند را تضمین می نماید.

در بند فوق بعد از عبارت «طرح شماره ۴۰۲۰۲۳۴۰ قسمت چهارم این قانون» عبارت «به مبلغ یکصد و شش میلیارد (۱۰۶/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

ج- نرخ آب بهای سدهای کوتاه که با مشارکت مردمی و استفاده از تسهیلات تبصره (۷۶) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اجرا شده است به نسبت مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری سد معین می‌گردد.

به ابتدای بند فوق عبارت «در سال ۱۳۷۶» اضافه گردید.

.....

تبصره ۷۲- در اجرای مفاد تبصره (۷۱) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و به منظور تهیه نقشه تفکیکی ثبتی روستاهای بالای ۳۰۰ خانوار و مراکز دهستانها، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است در سال ۱۳۷۶ به ازای عملیات و هزینه‌های انجام یافته جهت تفکیک و آماده نمودن اسناد جهت صدور اسناد مالکیت اراضی فاقد سند طبق تعرفه‌هایی که به تصویب دولت می‌رسد از مالک یا مالکین دریافت و به حساب درآمد عمومی این قانون واریز نماید و معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق از محل اعتبار طرح ۳۰۸۰۶۲۰۱ مندرج در پیوست شماره (۱) در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی قرار می‌گیرد تا بر اساس موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه به مصرف برسد.

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در تبصره فوق بعد از عبارت «طرح ۳۰۸۰۶۲۰۱ مندرج در پیوست شماره (۱)» عبارت «تا سقف ده میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

اصلاحات فوق در جلسه علنی عصر روز یکشنبه مورخ چهاردهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۴۰۸

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۳۲- ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶ و ۶۳۰- ق مورخ

۱۳۷۵/۱۱/۱۴ و ۶۱۱- ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۶ و پرو نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۱۳۹۹

مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۴ و ۷۵/۲۱/۱۳۹۶ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۳ و شماره ۷۵/۲۱/۱۳۸۸ مورخ ۷۵/۱۱/۱۱: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور»^(۱) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه عصر مورخ چهاردهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه عصر مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات انجام شده و نیز ضرورت استفاده از تسهیلات بانکی مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح رسیدگی به صلاحیت قضات با قانون اساسی

شماره: ۷۰۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۱

شورای محترم نگهبان

طرح رسیدگی به صلاحیت قضات که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۵/۹/۱۴ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- رسیدگی به صلاحیت قضاتی که صلاحیت آنان طبق موازین شرعی و قانونی از ناحیه مقامات مصرحه در این قانون مورد تردید است از طریق محکمه عالی انتظامی قضات صورت می گیرد. ترکیب اعضای محکمه به شرح زیر است:

الف - رئیس قوه قضائیه.

ب - رئیس دیوانعالی کشور.

ج - رئیس شعبه اول دادگاه عالی انتظامی قضات.

ماده ۲- صلاحیت قاضی ممکن است توسط یکی از مقامات ذیل مورد تردید قرار گیرد:

الف - رئیس قوه قضائیه

ب - رئیس دیوانعالی کشور

ج - دادستان کل کشور

د - رؤسای شعب دادگاه عالی انتظامی قضات

ه - دادستان انتظامی قضات

و - رئیس سازمان بازرسی کل کشور

ز - رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح نسبت به قضات این سازمان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

ماده ۳- هرگاه از ناحیه مقامات موضوع ماده (۲) صلاحیت قاضی مورد تردید قرار گیرد ابتدا موضوع به کمیسیون کارشناسی مرکز مرکب از:

الف - معاون قضایی رئیس قوه قضائیه.

ب - معاون حقوقی و امور مجلس وزارت دادگستری.

ج - معاون قضایی رئیس دیوانعالی کشور.

د - معاون قضایی دادستان کل کشور.

و - دادستان انتظامی قضات.

ارجاع می‌گردد. کمیسیون به طریق مقتضی بررسی و نتیجه را حداکثر ظرف سه ماه به محکمه گزارش خواهد داد.

ماده ۴- چنانچه اکثریت اعضای محکمه رأی بر عدم صلاحیت قاضی مشتکی عنه صادر نمایند به حکم رئیس قوه قضائیه به یکی از مجازاتهای ذیل محکوم خواهد شد:

الف - انفصال دائم از مشاغل دولتی.

ب - انفصال دائم از مشاغل قضایی.

ج - بازخرید.

د - بازنشسته.

تبصره - چنانچه عدم صلاحیت قاضی ناشی از عدم توانایی در انجام وظایف محوله باشد به وضعیت اداری تبدیل خواهد شد.

ماده ۵- احکام صادره از محکمه عالی انتظامی قضات قطعی است.

ماده ۶- چنانچه عمل ارتكابی قاضی مشتکی عنه عنوان جزایی نیز داشته باشد، مدارک مربوطه به مراجع صالحه قضایی جهت رسیدگی ارسال خواهد گردید. رأی دادگاه تأثیری در حکم محکمه عالی نخواهد داشت.

ماده ۷- هرگاه محکمه عالی انتظامی قضات یا دادگاه عالی انتظامی قضات در ضمن رسیدگی به پرونده قضات، احکام صادره از ناحیه آنان را خلاف موازین شرع تشخیص دهند مراتب را جهت اقدام قانونی به مراجع تجدیدنظر ارسال خواهند داشت.

ماده ۸- این قانون پس از انقضای مهلت قانون تشکیل محکمه عالی انتظامی قضات مصوب ۱۳۷۰/۸/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام^(۱) لازم‌الاجرا خواهد شد.

(۱) ماده ۳ قانون تشکیل محکمه عالی انتظامی قضایی (مصوب ۱۳۷۰/۸/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام): این قانون از تاریخ اول خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و یک و برای مدت پنج سال لازم‌الاجرا است.

طرح فوق مشتمل بر هشت ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۵۴۹

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۰۷-ق مورخ ۷۵/۱۲/۱۱: «طرح رسیدگی به صلاحیت قضات» که در جلسه مورخ هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

تشکیل محکمه عالی انتظامی قضات به صورتی که در ماده ۱ آمده است مغایر اصل ۱۶۴ قانون اساسی^(۱) شناخته شد و سایر مواد نیز که مبتنی بر آن است اشکال دارد، البته اشکالات خاصی هم دارد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۵۸-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۵۴۹ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱ و پیرو نامه شماره ۷۰۷-ق مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱ طرح رسیدگی به صلاحیت قضات که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده

(۱) اصل یکصد و شصت و چهارم: قاضی را نمی توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوانعالی کشور و دادستان کل. نقل و انتقال دوره ای قضات بر طبق ضوابط کلی که قانون تعیین می کند صورت می گیرد.

است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- رسیدگی به صلاحیت قضاتی که صلاحیت آنان طبق موازین شرعی و قانونی از ناحیه مقامات مصرحه در این قانون مورد تردید است از طریق محکمه عالی انتظامی قضات که متشکل از سه نفر قضات گروه ۸ خواهد بود صورت می‌گیرد.
عزل و نصب این قضات با رئیس قوه قضائیه است.
ماده ۲-

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۴۳۷

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۵۸- ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ و ۷۰۷- ق مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۵۴۹ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱: «طرح رسیدگی به صلاحیت قضات»^(۲) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۲/۲۴ شورای نگهبان مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) از آنجا که در اصلاحیه مرحله اول مجلس شورای اسلامی فقط متن ماده یک طرح مزبور مورد اصلاح واقع شده است و در سایر مواد هیچ تغییری داده نشده است لذا فقط متن همین ماده آورده می‌شود.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۵۲۲۷ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۴.

مغایرت لایحه واگذاری قیمومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور
به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم توسط دادگاه صالح با موازین شرع

شماره: ۹۳۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۳۷۵۷/۶۲۴۳۷ مورخ ۱۳۷۵/۵/۲ دولت در مورد واگذاری قیمومت
محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم
توسط دادگاه صالح که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ مجلس شورای
اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون
اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ اجرای این قانون نمایندگی محجوران فاقد ولی خاص تحت
پوشش سازمان بهزیستی کشور، تا تعیین قیم برای ایشان با رعایت مصلحت و غبطه
محجور و با نظارت رئیس حوزه قضایی محل استقرار ادارات تحت نظارت سازمان یا
نماینده وی به عهده رئیس سازمان بهزیستی کشور و مدیران بهزیستی در استانها، با حق
توکیل و تفویض کلی و جزئی اختیارات به غیر، خواهد بود.

تبصره ۱- نماینده قانونی محجوران موضوع این قانون موظف است قبل از انجام هرگونه
اقدامی در ارتباط با وظایف نمایندگی، نظر مساعد رئیس حوزه قضایی محل استقرار
ادارات تحت نظارت سازمان یا نماینده وی را جلب نماید.

تبصره ۲- تهیه و تصویب آیین نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این
قانون به عهده وزارت دادگستری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهاردهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۳۵۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۳۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶: «لایحه واگذاری قیمومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم توسط دادگاه صالح» که در جلسه مورخ چهاردهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح گردید و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ماده واحده مغایر موازین شرع شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۰۳۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۰۳۵۰ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ و پرو نامه شماره ۹۳۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶، لایحه شماره ۱۳۷۵۷/۶۲۴۳۷ مورخ ۱۳۷۵/۵/۲ دولت در مورد واگذاری قیمومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم توسط دادگاه صالح که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم

قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - در کلیه مواردی که سازمان بهزیستی کشور متکفل امور فرد محجوری می گردد که محتاج نصب قیم باشد مکلف است جهت نصب قیم موضوع را به مراجع قضایی مربوطه اعلام نماید.

تا زمانی که دادگاه فرد معینی را به عنوان قیم نصب نکرده در موارد ضروری رئیس سازمان بهزیستی با حق توکیل به غیر به عنوان نماینده قانونی محجورین با اختیارات و مسؤولیتهای قانونی قیم اداره امور محجورین را عهده دار خواهد بود.

تشخیص ضرورت به عهده سازمان مذکور می باشد.

تبصره - تهیه و تصویب آیین نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به عهده وزارت دادگستری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یازدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۷۳۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۱۰۳۸ - ق مورخ ۷۶/۳/۱۳ و ۹۳۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۰۳۵۰ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷: «لایحه واگذاری قیمومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم توسط دادگاه صالح» که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ یازدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده

است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ایراد شورای نگهبان در نامه شماره ۷۶/۲۱/۳۵۰ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ باقی است و اگر قاضی دادگاه، رئیس سازمان بهزیستی کشور را در تهران و مدیران کل و رؤسای بهزیستی را در استانها و شهرستانها با حق توکیل غیر موقتاً به عنوان قیم معرفی نماید، رفع اشکال خواهد شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۹۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۷۳۶ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ و شماره ۷۶/۲۱/۰۳۵۰ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ و پیرو نامه‌های شماره ۱۰۳۸ - ق مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۳ و شماره ۹۳۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶، لایحه شماره ۱۳۷۵۷/۶۲۴۳۷ مورخ ۱۳۷۵/۵/۲ دولت در مورد واگذاری قیمومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم توسط دادگاه صالح که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - در کلیه مواردی که سازمان بهزیستی کشور متکفل امور فرد محجوری می‌گردد که محتاج نصب قیم باشد مکلف است جهت نصب قیم موضوع را به مراجع

قضایی مربوطه اعلام نماید.

تا زمانی که دادگاه فرد معینی را به عنوان قیم نصب نکرده در موارد ضروری رئیس دادگستری محل می تواند رئیس سازمان بهزیستی کشور و مدیران کل و رؤسای ادارات بهزیستی محل را با حق توکیل به غیر موقتاً به عنوان نماینده قانونی محجورین با اختیارات و مسؤولیتهای قانونی قیم منصوب نماید.

تشخیص ضرورت به عهده سازمان مذکور می باشد.

۸ تبصره - تهیه و تصویب آیین نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به عهده وزارت دادگستری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد. لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۱۱۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۱۱۹۸ - ق مورخ ۷۶/۵/۶ و ۱۰۳۸ - ق مورخ ۷۶/۳/۱۳ و ۹۳۷ - ق مورخ ۷۶/۲/۱۶ و پیرو نامه های شماره ۷۶/۲۱/۷۳۶ مورخ ۷۶/۳/۲۱ و ۷۶/۲۱/۳۵۰ مورخ ۷۶/۲/۱۷: «لایحه واگذاری قیمومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم توسط دادگاه صالح»^(۱) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اصلاح قانون تملک آپارتمانها با موازین شرع

شماره: ۹۳۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۴۷۵۳/۶۳۳۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۶/۱۱ دولت در مورد اصلاح قانون تملک آپارتمانها^(۱) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ماده (۴) قانون تملک آپارتمانها^(۳) به شرح زیر اصلاح و (۳) تبصره به آن ملحق می‌گردد:

ماده ۴- حقوق و تعهدات و همچنین سهم هر یک از مالکان قسمتهای اختصاصی از مخارج قسمتهای مشترک متناسب است با نسبت مساحت قسمت اختصاصی به مجموع مساحت قسمتهای اختصاصی تمام ساختمان به جز هزینه‌هایی که به دلیل عدم ارتباط با مساحت زیر بنا به نحو مساوی تقسیم خواهد شد و یا اینکه مالکان ترتیب دیگری را برای تقسیم حقوق و تعهدات و مخارج پیش‌بینی کرده باشند. پرداخت هزینه‌های مشترک اعم از اینکه ملک مورد استفاده قرار گیرد یا نگیرد الزامی است.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۵۸۹۵ مورخ ۱۳۴۴/۲/۳۰.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۳) ماده ۴ قانون تملک آپارتمانها (مصوب ۱۳۴۳/۱۲/۱۶): حقوق و تعهدات و همچنین حصه هر یک از مالکین قسمت‌های اختصاصی از مخارج قسمت‌های مشترک متناسب است با نسبت مساحت قسمت اختصاصی به مجموع مساحت قسمت‌های اختصاصی تمام ساختمان به جز آنچه که به موجب این قانون استثنا شده باشد یا این که قرارداد مالکین ترتیب دیگری را برای تقسیم حقوق و تعهدات و مخارج پیش‌بینی کرده باشد.

تبصره ۱- مدیران مجموعه با رعایت مفاد این قانون، میزان سهم هر یک از مالکان یا استفاده‌کنندگان را تعیین می‌کند.

تبصره ۲- در صورت موافقت مالکانی که دارای اکثریت مساحت زیربنای اختصاصی ساختمان می‌باشند هزینه‌های مشترک بر اساس نرخ معینی که به تصویب مجمع عمومی ساختمان می‌رسد، حسب زیربنای اختصاصی هر واحد، محاسبه می‌شود.

تبصره ۳- چنانچه چگونگی استقرار حیاط ساختمان یا بالکن یا تراس مجموعه به گونه‌ای باشد که تنها از یک یا چند واحد مسکونی، امکان دسترسی به آن باشد، هزینه حفظ و نگهداری آن قسمت به عهده استفاده‌کننده یا استفاده‌کنندگان است.

ماده ۲- تبصره زیر به عنوان تبصره (۱) به ماده (۱۰) مکرر قانون اضافه و شماره تبصره‌های آن به ترتیب به تبصره‌های (۲) و (۳) و (۴) و (۵) تغییر می‌یابد:

تبصره ۱- در صورتی که عدم ارائه خدمات مشترک ممکن یا مؤثر نباشد، مدیر یا مدیران مجموعه می‌توانند به مراجع قضایی شکایت کنند، دادگاهها موظفند این‌گونه شکایات را خارج از نوبت رسیدگی و واحد به‌کار را از دریافت خدمات دولتی که به مجموعه ارائه می‌شود محروم کنند و تا دو برابر مبلغ بدهی به نفع مجموعه جریمه نمایند.

استفاده مجدد از خدمات موکول به پرداخت هزینه‌های معوق واحد مربوط بنا به گواهی مدیر یا مدیران و یا به حکم دادگاه و نیز هزینه مربوط به استفاده مجدد خواهد بود.

ماده ۳- مواد زیر به عنوان مواد (۱۲)، (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به قانون ملحق می‌شود:

ماده ۱۲- دفاتر اسناد رسمی موظف می‌باشند در هنگام تنظیم هر نوع سند انتقال، اجاره، رهن، صلح، هبه و غیره گواهی مربوط به تسویه حساب هزینه‌های مشترک را که به تأیید مدیر یا مدیران ساختمان رسیده باشد از مالک یا قائم مقام او مطالبه نمایند و یا تعهد منتقل‌الیه را به پرداخت بدهی‌های معوق مالک نسبت به هزینه‌های موضوع این قانون در سند تنظیمی قید نمایند.

ماده ۱۳- در صورتی که به تشخیص سه نفر از کارشناسان رسمی دادگستری عمر مفید ساختمان به پایان رسیده و یا به هر دلیل دیگری ساختمان دچار فرسودگی کلی شده باشد و اقلیت مالکان قسمتهای اختصاصی در تجدید بنای آن موافق نباشند، آن دسته از مالکان که قصد بازسازی مجموعه را دارند، می‌توانند بر اساس حکم دادگاه، با تأمین مسکن استیجاری مناسب برای مالک یا مالکان که از همکاری خودداری می‌ورزند

نسبت به تجدید بنای مجموعه اقدام نمایند و پس از اتمام عملیات بازسازی و تعیین سهم هر یک از مالکان از بنا و هزینه‌های انجام شده، سهم مالک یا مالکان یادشده را به اضافه اجوری که برای مسکن اجاری ایشان پرداخت شده است از اموال آنها از جمله همان واحد استیفا کنند. در صورت عدم توافق در انتخاب کارشناسان، وزارت مسکن و شهرسازی با درخواست مدیر یا هیأت مدیره اقدام به انتخاب کارشناسان یاد شده خواهد کرد.

تبصره ۱- مدیر یا مدیران مجموعه به نمایندگی از طرف مالکان می‌توانند اقدامات موضوع این ماده را انجام دهند. همچنین در صورت تصویب اکثریت مالکان قسمتهای اختصاصی، مالکان می‌توانند جهت انجام امور موضوع این ماده، شرکت تعاونی تشکیل داده و با استفاده از مزایای مربوط به شرکتهای تعاونی اقدام کنند.

تبصره ۲- چنانچه مالک خودداری کننده از همکاری اقدام به تخلیه واحد متعلق به خود به منظور تجدید بنا نکند، حسب درخواست مدیر یا مدیران مجموعه، رئیس دادگستری یا رئیس مجتمع قضایی محل با احراز تأمین مسکن مناسب برای وی توسط سایر مالکان، دستور تخلیه آپارتمان یاد شده را صادر خواهد کرد.

ماده ۱۴- مدیر یا مدیران مکلفند تمام بنا را به عنوان یک واحد در مقابل آتش سوزی بیمه نمایند. سهم هر یک از مالکان به تناسب سطح زیربنای اختصاصی آنها وسیله مدیر یا مدیران تعیین و از شرکاء اخذ و به بیمه‌گر پرداخت خواهد شد. در صورت عدم اقدام و بروز آتش سوزی مدیر یا مدیران مسؤول جبران خسارات وارده می‌باشند.

ماده ۱۵- ثبت اساسنامه موضوع این قانون الزامی نیست. لایحه فوق مشتمل بر سه ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهاردهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۰۳۴۹

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۳۶- ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶: «لایحه اصلاح قانون تملک

آپارتمانها» که در جلسه مورخ چهاردهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق ماده ۱۲ اکتفا به منتقل الیه نسبت به موردی که مدیران موافق نباشند مغایر موازین شرع شناخته شد.

۲- اطلاق ماده ۱۳ در صورت عدم خطر و ضرر مغایر موازین شرع شناخته شد.

۳- قسمت اخیر تبصره ۱ ماده ۱۳ از جهت اینکه حق اقلیت را نادیده گرفته است مغایر موازین شرع شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۰۳۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۰۳۴۹/۷۶/۲۱ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ و پیرو نامه شماره ۹۳۶-ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶، لایحه شماره ۱۴۷۵۳/۶۳۳۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۶/۱۱ دولت در مورد اصلاح قانون تملک آپارتمانها که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۲-....

ماده ۳- مواد زیر به عنوان مواد (۱۲)، (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به قانون ملحق می شود:

ماده ۱۲- دفاتر اسناد رسمی موظف می باشند در هنگام تنظیم هر نوع سند انتقال، اجاره، رهن، صلح، هبه و غیره گواهی مربوط به تسویه حساب هزینه های مشترک را که به تأیید مدیر یا مدیران ساختمان رسیده باشد از مالک یا قائم مقام او مطالبه نمایند و یا با موافقت مدیر یا مدیران تعهد منتقل الیه را به پرداخت بدهی های معوق مالک نسبت به هزینه های موضوع این قانون در سند تنظیمی قید نمایند.

ماده ۱۳- در صورتی که به تشخیص سه نفر از کارشناسان رسمی دادگستری عمر مفید ساختمان به پایان رسیده و یا به هر دلیل دیگری ساختمان دچار فرسودگی کلی شده باشد و بیم خطر یا ضرر مالی و جانی برود و اقلیت مالکان قسمتهای اختصاصی در تجدید بنای آن موافق نباشند، آن دسته از مالکان که قصد بازسازی مجموعه را دارند، می توانند بر اساس حکم دادگاه، با تأمین مسکن استیجاری مناسب برای مالک یا مالکان که از همکاری خودداری می ورزند نسبت به تجدید بنای مجموعه اقدام نمایند و پس از اتمام عملیات بازسازی و تعیین سهم هر یک از مالکان از بنا و هزینه های انجام شده، سهم مالک یا مالکان یاد شده را به اضافه اجوری که برای مسکن اجاری ایشان پرداخت شده است از اموال آنها از جمله همان واحد استیفا کنند. در صورت عدم توافق در انتخاب کارشناسان، وزارت مسکن و شهرسازی با درخواست مدیر یا هیأت مدیره اقدام به انتخاب کارشناسان یاد شده خواهد کرد.

تبصره ۱- مدیر یا مدیران مجموعه به نمایندگی از طرف مالکان می توانند اقدامات موضوع این ماده را انجام دهند.

تبصره ۲- چنانچه مالک خودداری کننده از همکاری اقدام به تخلیه واحد متعلق به خود به منظور تجدید بنا نکند، حسب درخواست مدیر یا مدیران مجموعه، رئیس دادگستری یا رئیس مجتمع قضایی محل با احراز تأمین مسکن مناسب برای وی توسط سایر مالکان، دستور تخلیه آپارتمان یاد شده را صادر خواهد کرد.

ماده ۱۴- مدیر یا مدیران مکلفند تمام بنا را به عنوان یک واحد در مقابل آتش سوزی بیمه نمایند. سهم هر یک از مالکان به تناسب سطح زیربنای اختصاصی آنها وسیله مدیر یا مدیران تعیین و از شرکاء اخذ و به بیمه گر پرداخت خواهد شد. در صورت عدم اقدام و بروز آتش سوزی مدیر یا مدیران مسؤول جبران خسارات وارده می باشند.

ماده ۱۵- ثبت اساسنامه موضوع این قانون الزامی نیست.
لایحه فوق مشتمل بر سه ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۷۳۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۰۳۶- ق مورخ ۷۶/۳/۱۳ و ۹۳۶- ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۰۳۴۹ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷: «لایحه اصلاح قانون تملک آپارتمانها»^(۱) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اجازه وصول جریمه تأخیر تأدیه صورتحساب هزینه حمل کالا به وسیله شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران با موازین شرع

شماره: ۸۸۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۰۲۰/۹۴۳۵ مورخ ۱۳۷۴/۸/۲ دولت در مورد اجازه وصول جریمه تأخیر تأدیه صورتحساب هزینه حمل کالا به وسیله شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - چنانچه شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران موافقت نماید که کرایه و سایر هزینه های حمل و نقل به صورت اعتباری باشد و بر اساس صورتحساب پرداخت شود اشخاص طرف قرارداد حمل و نقل کالا که در موعد مقرر صورتحساب یاد شده را پرداخت نکنند ملزم به پرداخت جریمه نقدی مقطوع به شرح جدول ذیل به حساب راه آهن خواهند بود.

ردیف	زمان پرداخت کرایه	میزان کرایه
۱	از یک ماه تا سه ماه	۱۵ درصد کرایه مبنا به نسبت زمان + کرایه مبنا
۲	از سه ماه تا شش ماه	۲۰ درصد کرایه مبنا به نسبت زمان + کرایه مبنا
۳	از شش ماه تا نه ماه	۲۵ درصد کرایه مبنا به نسبت زمان + کرایه مبنا
۴	از نه ماه تا دوازده ماه	۳۰ درصد کرایه مبنا به نسبت زمان + کرایه مبنا

تبصره ۱- در صورت اعمال هر یک از ردیف‌های فوق زمان از ابتدای زمان حمل و صدور صورتحساب از جانب راه آهن تا زمان پرداخت کرایه محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲- در صورت پرداخت کرایه بعد از یکسال همواره کرایه براساس ۳۰ درصد افزایش سالیانه محاسبه خواهد شد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و هفتم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۳۱۸

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۸۷- ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۲ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۸۷ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۰:^(۱) «لایحه اجازه وصول جریمه تأخیر تأدیه صورتحساب هزینه حمل کالا به وسیله شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران» که در جلسه مورخ بیست و هفتم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

الزام پرداخت جریمه نقدی به صورتی که در ماده واحده آمده است از مصادیق ربا و خلاف موازین شرع شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) تقاضای استمهال بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۰۳۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۳۱۸ مورخ ۷۶/۲/۱۵ و شماره ۷۶/۲۱/۲۸۷ مورخ ۷۶/۲/۱۰ و پیرو نامه شماره ۸۸۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۲، لایحه شماره ۱۵۰۲۰/۹۴۳۵ مورخ ۱۳۷۴/۸/۲ دولت در مورد اجازه وصول جریمه تأخیر تأدیه صورتحساب هزینه حمل کالا به وسیله شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - در مواردی که کرایه و سایر هزینه‌های حمل و نقل به صورت اعتباری باشد، شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران مکلف است ضمن قرارداد شرط کند که در صورت عدم پرداخت صورتحساب در موعد مقرر (یک ماه) طرف قرارداد ملزم به پرداخت جریمه تقدی (به شرح جدول ذیل) به حساب راه آهن باشد.

ردیف	زمان پرداخت کرایه	میزان کرایه
۱	از یک ماه تا سه ماه	۱۵ درصد کرایه مبنا به نسبت زمان + کرایه مبنا
۲	از سه ماه تا شش ماه	۲۰ درصد کرایه مبنا به نسبت زمان + کرایه مبنا
۳	از شش ماه تا نه ماه	۲۵ درصد کرایه مبنا به نسبت زمان + کرایه مبنا
۴	از نه ماه تا دوازده ماه	۳۰ درصد کرایه مبنا به نسبت زمان + کرایه مبنا

تبصره ۱- در صورت اعمال هر یک از ردیف‌های فوق زمان از ابتدای زمان حمل و صدور صورتحساب از جانب راه آهن تا زمان پرداخت کرایه محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲- در صورت پرداخت کرایه بعد از یکسال همواره کرایه براساس ۳۰ درصد افزایش سالیانه محاسبه خواهد شد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یازدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۷۲۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۰۳۴- ق مورخ ۷۶/۳/۱۳ و ۸۸۷- ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۲ و پیرو نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۳۱۸ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۵ و ۷۶/۲۱/۲۸۷ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۰: «لایحه اجازه وصول جریمه تأخیر تأدیه صورتحساب هزینه حمل کالا به وسیله شرکت سهامی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که در جلسه مورخ یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه الحاق بندهای (۱۱) و (۱۲) به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۷۰۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۱۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۴۵۹۰/۸۰۲۷۲ مورخ ۱۳۷۴/۸/۷ دولت در خصوص الحاق بندهای (۱۱) و (۱۲) به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی^(۱) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - عبارتهای زیر به عنوان بندهای (۱۱) و (۱۲) به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳ اضافه می‌شود:

۱۱- فدراسیونهای ورزشی آماتوری جمهوری اسلامی ایران.

تبصره - اساسنامه فدراسیونهای مذکور حداکثر ظرف مدت (۳) ماه پس از تصویب این قانون بنا به پیشنهاد سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱۲- مؤسسه‌های جهاد نصر، جهاد استقلال و جهاد توسعه زیر نظر جهادسازندگی.

تبصره ۱- از زمان تصویب این قانون فعالیت کلیه مؤسسات و شرکتهایی که از سال ۱۳۶۶ به بعد به صورت هبه، صلح غیرمعوض و یا به طور کلی هر عقدی از عقود به

(۱) قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی (مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹): ماده واحده - واحدهای سازمانی مشروحه زیر و مؤسسات وابسته به آنها مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع تبصره ماده ۵ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ می‌باشند: ۱- شهرداریها... ۲- بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی ۳- هلال احمر ۴- کمیته امداد تبلیغات اسلامی ۵- بنیاد شهید ۶- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ۷- کمیته ملی المپیک ایران ۸- بنیاد ۱۵ خرداد ۹- سازمان تبلیغات اسلامی ۱۰- سازمان تأمین اجتماعی.

دستگاههای دولتی منتقل شده و یا خواهد شد لغو و ممنوع می‌گردد.

تبصره ۲- اساسنامه مؤسسات فوق حداکثر ظرف مدت (۳) ماه پس از تصویب این قانون در چهارچوب ذیل بنا به پیشنهاد جهادسازندگی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید:

۱- تعیین تکلیف کلیه شرکتهای وابسته به مؤسسات از نظر ادامه فعالیت، ادغام و یا انحلال.

۲- اختیارات مجمع عمومی مؤسسات به عهده وزرای جهادسازندگی، امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه می‌باشد.

۳- کلیه نیروهای رسمی جهادسازندگی مأمور در این مؤسسات و شرکتهای وابسته به محل مأموریت خود منتقل خواهند شد.

۴- سود مؤسسات در چهارچوب وظایف قانونی جهادسازندگی به مصرف خواهد رسید.

۵- خودکفا بودن مؤسسات از نظر مالی.

۶- قابلیت واگذاری سهام تقویم شده شرکتهای وابسته به مؤسسات به کارکنان مؤسسات شرکتهای وابسته و ایثارگران جهادسازندگی.

تبصره - کلیه اموال و داراییهای امانی جهادسازندگی نزد این مؤسسات و شرکتهای وابسته پس از قیمت‌گذاری به صورت اجاره به شرط تملیک ۱۰ ساله به آنان منتقل می‌شود.

وجه حاصل از اقساط اجاره به شرط تملیک در قالب انجام طرحهای عمرانی مورد نظر جهادسازندگی توسط مؤسسات و شرکتهای وابسته به اجرا درآمده و یا نقداً پس از واریز به خزانه در اختیار جهادسازندگی قرار می‌گیرد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۵۷۰

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۰۶- ق مورخ ۷۵/۱۲/۱۱: «لایحه الحاق بندهای (۱۱) و (۱۲)

به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی» که در جلسه مورخ بیست و هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- تبصره ۱ بند ۱۲ چون موجب بار مالی است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.
۲- عبارت (لغو و ممنوع می‌گردد) در تبصره ۱ بند ۱۲ ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۳- ذیل تبصره ردیف ۶ تبصره ۲ بند ۱۲ عبارت (وجه حاصل از اقساط...) مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی^(۲) شناخته شد علاوه بر این که تبصره بر تبصره خلاف شیوه قانون نویسی است.

۴- ردیف ۳ تبصره ۲ بند ۱۲ اشکال عبارتی دارد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۰۳۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۵۷۰ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۳ و پیرو نامه شماره ۷۰۶-ق مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱، لایحه شماره ۱۴۵۹۰/۸۰۲۷۲ مورخ ۱۳۷۴/۸/۷ دولت در مورد الحاق بندهای (۱۱) و (۱۲) به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۲) اصل پنجاه و سوم: کلیه دریافت‌های دولت در حسابهای خزانه‌داری کل متمرکز می‌شود و همه پرداختها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می‌گیرد.

متن لایحه

ماده واحده - ...

۱۱- ...

- ۱۲- مؤسسه‌های جهادنصر، جهاد استقلال و جهاد توسعه زیر نظر جهادسازندگی.
- تبصره ۱- از زمان تصویب این قانون پذیرش و مدیریت هرگونه مؤسسه، شرکت و عناوین مشابه و یا سهام آنان در قالب هبه، صلح غیرمعوض و یا به طور کلی هر عقدی از عقود، توسط جهادسازندگی ممنوع خواهد بود مگر به حکم قانون.
- تبصره ۲- اساسنامه مؤسسات فوق حداکثر ظرف مدت (۳) ماه پس از تصویب این قانون در چهارچوب ذیل بنا به پیشنهاد جهادسازندگی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید:
- ۱- تعیین تکلیف کلیه شرکتهای وابسته به مؤسسات از نظر ادامه فعالیت، ادغام و یا انحلال.
- ۲- اختیارات مجمع عمومی مؤسسات به عهده وزرای جهادسازندگی، امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه می‌باشد.
- ۳- کلیه اعضای رسمی جهادسازندگی در مؤسسات جهادنصر، توسعه و استقلال و شرکتهای وابسته، به مؤسسات و شرکتهای مذکور منتقل می‌شوند و وضعیت استخدامی آنان با حفظ سنوات قبلی خدمت، تغییر وضعیت می‌یابد.
- ۴- سود مؤسسات در چهارچوب وظایف قانونی جهادسازندگی به مصرف خواهد رسید.
- ۵- خودکفا بودن مؤسسات از نظر مالی.
- ۶- قابلیت واگذاری سهام تقویم شده شرکتهای وابسته به مؤسسات به کارکنان مؤسسات شرکتهای وابسته و ایثارگران جهادسازندگی.
- تبصره - کلیه اموال و داراییهای امانی جهادسازندگی نزد این مؤسسات و شرکتهای وابسته پس از قیمت‌گذاری به صورت اجاره به شرط تملیک ۱۰ ساله به آنان منتقل می‌شود.
- وجه حاصل از اقساط اجاره به شرط تملیک در قالب انجام طرحهای عمرانی مورد نظر

جهادسازندگی توسط مؤسسات و شرکتهای وابسته به اجرا درآمده و یا نقداً پس از واریز به خزانه در اختیار جهادسازندگی قرار می‌گیرد.

۷- وجه حاصل از اقساط اجاره به شرط تملیک به خزانه واریز و معادل صد در صد (۱۰۰٪) آن در بودجه سالیانه منظور و در اختیار جهادسازندگی قرار خواهد گرفت تا جهت اجرای طرحهای عمرانی مصوب جهادسازندگی ترجیحاً توسط مؤسسات و شرکتهای وابسته مذکور هزینه شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۷۳۲

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۰۳۳ - ق مورخ ۷۶/۳/۱۳ و ۷۰۶ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۱ و پیرونامه شماره ۷۵/۲۱/۱۵۷۰ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۳: «لایحه الحاق بندهای (۱۱) و (۱۲) به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی»^(۱) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

فراز دوم تبصره ذیل بند ۶ ماده واحده علاوه بر اینکه با بند ۷ آن معارض است، زائد و مغایر با اصل ۵۳ قانون اساسی می‌باشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

نامه اصلاحی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۲۷۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۱۹

برادر گرامی جناب آقای گنجی

سلام علیکم؛

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۷۳۲ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای محترم نگهبان در مورد لایحه الحاق بندهای (۱۱) و (۱۲) به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی، با مراجعه به مشروح مذاکرات جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۱ فراز دوم تبصره ذیل بند (۶) ماده واحده زائد بوده و حذف گردید و طبق نظر آن شورای محترم جهت اجرا به دولت ابلاغ گردید.

مراتب جهت استحضار اعلام می گردد.

حبيب الله شاملو

مدیر کل قوانین

مغایرت طرح الزام فراگیری آموزشهای فنی و حرفه‌ای برای اشتغال به کار با قانون اساسی

شماره: ۸۲۲-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

طرح الزام فراگیری آموزشهای فنی و حرفه‌ای برای اشتغال به کار که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور بهره‌گیری هر چه کاملتر از سرمایه‌گذاریهای انجام شده و ارتقای کیفی تولیدات و تنظیم مهارتهای موجود، کلیه کارفرمایان واحدهای صنعتی، تولیدی، خدماتی و صنفی موظفند از متقاضیان اشتغال به کار گواهینامه مهارت فنی و حرفه‌ای از مراجع ذیصلاح مطالبه و همچنین زمینه ارتقای آموزش کارگران ساده و ماهر و نیمه ماهر خویش را فراهم نمایند.

تبصره ۱ - زمینه ارتقای آموزش ضمن کار کارگرانی که قبلاً در واحدهای فوق‌الذکر اشتغال یافته‌اند بر اساس برنامه‌های زمانبندی شده سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای خواهد بود.

تبصره ۲ - کلیه دستگاههای ذیربط موظفند در برابر صدور پروانه کار، گواهینامه مهارت حرفه‌ای از مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی و یا دانشگاهها، هنرستانها و امثال آنها را مطالبه نمایند.

تبصره ۳- از زمان تصویب این قانون به مدت شش ماه فهرست مشاغلی که آموزش در آنها در شرایط مذکور مقدور نبوده و یا الزام به آموزش بدون برنامه‌ریزی قبلی موجب بروز اشکالاتی در امر تولید و نوسانات بازار کار می‌گردد توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور تهیه و پس از تأیید شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی می‌رسد.

تبصره ۴- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است با استفاده از امکانات موجود به منظور رفع مشکلات احتمالی زنان جویای کار در کلیه مراکز استانها و شهرستانها متناسب با فرصتهای شغلی زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای بانوان را فراهم نماید.

تبصره ۵- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است ضمن اعلام برنامه‌های آموزشی خود در ابتدای هر دوره در رسانه‌های گروهی جهت اطلاع مدیران مورد نظر در پایان هر دوره نسبت به ثبت‌نام از متقاضیان آموزش که توسط کارفرمایان معرفی می‌شوند اقدام نمایند.

کارفرمایان متخلف از مفاد این قانون و همچنین ماده ۱۴ قانون کارآموزی^(۱) در صورت دریافت اخطار از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ضمن پرداخت اصل بدهی به جریمه نقدی موضوع تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۱) و مواد (۳) و (۶) قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام

(۱) ماده ۱۴ قانون کارآموزی (مصوب ۱۳۴۹/۲/۲۸): کارفرمایان یا صاحبان صنایع طبق ضوابطی که شورای عالی کارآموزی با توجه به شرایط اقتصادی و صنعتی تعیین خواهد کرد ماهیانه مبلغی معادل ۲٪ مزد کارگران خود را بر طبق صورتهایی که همه ماهه به سازمان بیمه‌های اجتماعی می‌فرستند جهت هزینه‌های مذکور در این قانون در حساب بانک خاصی به نام صندوق کارآموزی واریز می‌نمایند.

تبصره ۱- صورت حقوق‌بگیران در هر صنعت یا هر کارگاه که مشمول مفاد این ماده نخواهند بود به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب شورای عالی کارآموزی تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- نحوه وصول دو درصد و جرایم عدم‌پرداخت یا دیرکرد پرداخت مبلغ مذکور در این ماده و اعتراض و شکایت مربوط به آن تابع مقرراتی است که در قانون بیمه‌های اجتماعی در مورد نحوه احتساب و وصول حق بیمه و پرداخت و یا دیرکرد پیش‌بینی شده است و به منظور صرفه‌جویی می‌توان از دستگاه وصول سازمان بیمه‌های اجتماعی استفاده نمود.

تبصره ۳- در مورد پیمانکاری‌های ساختمانی به جای ۲٪ مندرج در این ماده دو در هزار بالغ صورت وضعیت‌ها از طرف کارفرمایان مربوط پرداخت خواهد شد.

نمی نمایند مصوب ۱۳۷۳/۵/۹^(۱) محکوم می گردند.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۵۲

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۲۲- ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۹ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۲۲

۱) تبصره ۲ ماده ۱ قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی نمایند (مصوب ۱۳۷۳/۵/۹): کارفرمایی که در موعد مقرر در این قانون تمام یا قسمتی از حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر ماه را پرداخت نمایند علاوه بر تأدیه اصل حق بیمه و بیمه بیکاری ملزم به پرداخت جریمه نقدی مقطوع به ترتیب زیر خواهند بود:

الف - تا مبلغ ۳۰۰/۰۰۰ ریال بدهی ماهانه معادل ۷ درصد تمام یا کسر بدهی پرداخت نشده همان ماه.

ب - از مبلغ ۳۰۰/۰۰۰ ریال تا مبلغ ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال بدهی ماهانه معادل ۱۲ درصد تمام یا کسری بدهی پرداخت نشده همان ماه.

ج - از مبلغ ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال تا مبلغ ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال بدهی ماهانه معادل ۱۷ درصد تمام یا کسری بدهی پرداخت نشده همان ماه.

د - از مبلغ ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال به بالا بدهی ماهانه معادل ۲۲ درصد تمام یا کسری بدهی پرداخت نشده همان ماه.

- تبصره ۳ ماده ۱ قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی... (مصوب ۱۳۷۳/۵/۹): جریمه نقدی موضوع تبصره ۲ این ماده منحصراً برای یک سال می باشد و چنانچه کارفرمایان به تکالیف قانونی تعیین شده در این قانون عمل نمایند جرایم نقدی از ابتدای سال‌های بعد، همه ساله معادل جریمه سال اول اضافه خواهد شد.

- ماده ۳ قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی... (مصوب ۱۳۷۳/۵/۹): کارفرمایی که قبل از صدور اجرائیه اقدام به پرداخت کامل بدهی خود نمایند از ۳۰٪ جرایم مربوط معاف خواهند بود.

تبصره - در صورت تقسیط بدهی چنانچه کارفرما هر یک از اقساط مقرر را رأس موعد پرداخت نکند بقیه اقساط تبدیل به حال شده و جرایم نسبت به کل حق بیمه قبل از تقسیط با رعایت تبصره ۳ ماده ۱ این قانون به طور کامل دریافت خواهند شد.

- ماده ۶ قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی... (مصوب ۱۳۷۳/۵/۹): جرایم موضوع این قانون طبق ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی از طریق صدور اجرائیه وصول خواهد شد.

مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۷:^(۱) «طرح الزام فراگیری آموزشهای فنی و حرفه‌ای برای اشتغال به کار» که در جلسه مورخ بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

الزام به ایجاد زمینه ارتقای آموزش ضمن خدمت در ماده واحده و تبصره‌ها مستلزم بار مالی و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۲) است.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۰۳۷ - ق
تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۲۵۲ مورخ ۷۶/۲/۳ و شماره ۷۶/۲۱/۲۲۲ مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۷ و پیرونامه شماره ۸۲۲ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۹ طرح الزام فراگیری آموزشهای فنی و حرفه‌ای برای اشتغال به کار که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۳)

ماده واحده - ...

(۱) تقاضای استمهال بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۳) در اصلاحیه مجلس شورای اسلامی عبارت بالا به ذیل ماده واحده الحاق شده و متن ماده واحده و تبصره‌های پنج‌گانه آن عیناً و بدون هیچ‌گونه تغییری مجدداً آورده شده است.

تبصره ۵-...

بدیهی است بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل اخذ جرایم موضوع تبصره (۵) که به خزانه واریز می شود تأمین می گردد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۷۳۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۱۰۳۷-ق مورخ ۷۶/۳/۱۳ و ۸۲۲-ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۹ و پیرو نامه های شماره ۷۶/۲۱/۲۵۲ مورخ ۷۶/۲/۳ و ۱۳۷۶/۲۱/۲۲۲ مورخ ۷۶/۲۱/۲۲۲ و ۱۳۷۶/۱/۲۷: «طرح الزام فراگیری آموزشهای فنی و حرفه ای برای اشتغال به کار»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۲۴۲ مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۱.

مغایرت لایحه اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران با قانون اساسی

شماره: ۸۷۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱/۳۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۹۷۳/۶۳۸۶۴ مورخ ۱۳۷۵/۷/۷ دولت در مورد اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران^(۱) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۳)

ماده واحده -

بند (۵) ماده واحده^(۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۵- شرکت شهرکهای صنعتی ایران و شرکتهای تابع بر طبق مفاد اساسنامه خود و اصول قانون تجارت اداره می‌گردد و از شمول مقررات مغایر مستثنی بوده و ضوابط استخدامی این شرکتها تابع قانون کار^(۵) و تأمین اجتماعی^(۶) جمهوری اسلامی ایران است.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۱۳۸۹ مورخ ۱۳۶۳/۱/۶.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۳) برای رعایت اختصار فقط به متن بندهای مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۲۴۲ مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۱.

(۴) بند ۵ ماده واحده قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران (مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷): هر شرکت شهرک صنعتی بر طبق مفاد اساسنامه خود و اصول قانون تجارت اداره می‌گردد و از شمول مقررات مغایر مستثنی بوده و ضوابط استخدامی این شرکتها تابع قانون کار و تأمین اجتماعی جمهوری اسلامی ایران است. اعتبارات مصوب در بودجه مربوط به نواحی صنعتی پس از تشکیل شرکت شهرک صنعتی مذکور از طریق این شرکتها هزینه می‌شود.

(۵) روزنامه رسمی شماره ۱۳۳۸۷ مورخ ۱۳۶۹/۱۱/۲۸.

(۶) روزنامه رسمی شماره ۸۸۹۴ مورخ ۱۳۵۴/۴/۲۵.

اعتبارات مصوب در بودجه مربوط به نواحی صنعتی پس از تشکیل شرکت شهرک صنعتی مذکور از طریق این شرکتها هزینه می شود و نواحی صنعتی که از محل اعتبارات عمرانی در آنها هزینه گردیده است شهرک صنعتی موضوع این قانون تلقی می گردد. بند (۷) ماده واحده^(۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

۷- تعیین محل شهرک (در منطقه تصویب شده توسط مجمع) و طراحی نقشه شهرک برای نیازهای گوناگون بر اساس ضوابط اعلام شده توسط وزارت مسکن و شهرسازی انجام خواهد شد و در هر حال شهرکهای صنعتی از حریم قانونی و استحقاقی شهرها و قانون شهرداریها مستثنی بوده و واگذاری اراضی به متقاضیان و حدود و شرایط و نحوه عمل در این خصوص در اختیار مسؤولان شهرک صنعتی است که بر اساس آیین نامه اجرایی این قانون عمل خواهد کرد.

تشخیص ضرورت های فنی و اقتصادی به عهده مجمع عمومی شرکت شهرکهای صنعتی مربوط می باشد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۰۲۹۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۷۵- ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۳۰: «لایحه اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران» که در جلسه مورخ بیستم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد: بند ۷ ماده واحده به لحاظ بار مالی مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) بند ۷ ماده واحده قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران (مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷): تعیین محل شهرک (در منطقه تصویب شده توسط مجمع) و طراحی نقشه شهرک برای نیازهای گوناگون بر اساس ضوابط اعلام شده توسط وزارت مسکن و شهرسازی انجام خواهد شد. واگذاری اراضی به متقاضیان و حدود و شرایط و نحوه عمل در این خصوص در اختیار مسؤولان شهرک صنعتی است که بر اساس آیین نامه اجرایی این قانون عمل خواهد کرد. تشخیص ضرورت های فنی و اقتصادی به عهده مجمع عمومی شرکت شهرک صنعتی مربوط می باشد.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۰۳۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۰۲۹۵ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۰ و پیرونامه شماره ۸۷۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۳۰، لایحه شماره ۱۶۹۷۳/۶۳۸۶۴ مورخ ۱۳۷۵/۷/۷ دولت در مورد اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده -

بند (۷) ماده واحده به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۷- تعیین محل شهرک (در منطقه تصویب شده توسط مجمع) و طراحی نقشه شهرک برای نیازهای گوناگون بر اساس ضوابط اعلام شده توسط وزارت مسکن و شهرسازی انجام خواهد شد و در هر حال شهرکهای صنعتی از حریم قانونی و استحقاقی شهرها و قانون شهرداریها مستثنی بوده و واگذاری اراضی به متقاضیان و حدود و شرایط و نحوه عمل در این خصوص در اختیار مسئولان شهرک صنعتی است که براساس آیین‌نامه اجرایی این قانون عمل خواهد کرد.

تشخیص ضرورت‌های فنی و اقتصادی به عهده مجمع عمومی شرکت شهرکهای صنعتی مربوط می‌باشد.

تبصره - عوارض قانونی تولید صنعتگران از مقررات این بند مستثنی است. (۱)

(۱) در اصلاحیه مجلس شورای اسلامی متن تبصره مذکور عیناً به ذیل بند (۷) ماده واحده الحاق گردیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۷۳۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۰۳۵-ق مورخ ۷۶/۳/۱۳ و ۸۷۵-ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۳۰ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۰۲۹۵ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۰: «لایحه اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح الحاق دو تبصره به ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی در خصوص مهریه با موازین شرع

شماره: ۱۰۱۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۲

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۸۲) قانون مدنی در خصوص مهریه که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دو تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۰۸۲) قانون مدنی^(۲) الحاق می گردد:

تبصره ۱ - چنانچه مهریه وجه رایج باشد متناسب با تغییر شاخص قیمت سالانه زمان تأدیه نسبت به سال اجرای عقد که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می گردد محاسبه و پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ - دفاتر ازدواج موظفند رعایت شاخص قیمتها را ضمن عقد نکاح شرط نمایند. آیین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با همکاری وزارت دادگستری و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ششم خردادماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی: به مجرد عقد، زن مالک مهر می شود و می تواند هر نوع تصرفی که بخواهد در آن بنماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۸۱۹

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۱۶ - ق مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۲ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۷۲۷ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱: (۱) «طرح الحاق دو تبصره به ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی در خصوص مهریه» که در جلسه مورخ ششم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۸ شورای نگهبان مطرح و بدین شرح اعلام نظر می‌گردد:

اطلاق تبصره‌ها نسبت به مورد عدم تراضی طرفین مطابق موازین شرع شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۹۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۸۱۹ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۸ و شماره ۷۶/۲۱/۷۲۷ مورخ ۱۳۷۶/۲/۲۱ و پیرو نامه شماره ۱۰۱۶ - ق مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۲ طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۸۲) قانون مدنی در خصوص مهریه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) تقاضای استمهال بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

متن طرح

ماده واحده - یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۰۸۲) قانون مدنی الحاق می‌گردد:
تبصره ۱ - چنانچه مهریه وجه رایج باشد متناسب با تغییر شاخص قیمت سالانه زمان تأدیه نسبت به سال اجرای عقد که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌گردد محاسبه و پرداخت خواهد شد مگر اینکه زوجین در حین اجرای عقد به نحو دیگری تراضی کرده باشند.

آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با همکاری وزارت دادگستری و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۱۳۹

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۱۹۹ - ق مورخ ۷۶/۵/۶ و ۱۰۱۶ - ق مورخ ۷۶/۳/۱۲ و پسرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۸۱۹ مورخ ۷۶/۳/۲۸ و ۱۳۷۶/۳/۲۸ و ۷۶/۲۱/۷۲۷ مورخ ۷۶/۳/۲۱: «طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۸۲) قانون مدنی در خصوص مهریه»^(۱) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اصلاح ماده (۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد
در محاکم و دفاتر رسمی (مصوب ۱۳۱۶) و الحاق چند ماده به آن
با موازین شرع و قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۱۰۱۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۴۲۳۵/۸۲۰۳۶ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۱۰ دولت در مورد اصلاح ماده
(۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی مصوب ۱۳۱۶^(۱)
که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی
در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲)
جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

- ماده واحده - ماده (۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی -
مصوب ۱۳۱۶ - به شرح زیر اصلاح و مواد (۴) تا (۹) به آن الحاق می گردد:
- ماده ۳- به متقاضیان با احراز شرایط ذیل پروانه مترجمی رسمی اعطاء می گردد:
- الف - داشتن حداقل ۲۵ سال سن.
- ب - موفقیت در آزمون و اختبار علمی و کتبی.
- ج - نداشتن پیشینه مؤثر کیفری.
- د - عدم اشتغال به فساد اخلاقی عقیدتی.

(۱) ماده ۳ قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی (مصوب ۱۳۱۶/۳/۲۰): ترتیب
تعیین مترجمین رسمی و تصدیق امضای آنها و میزان حق الزحمه مترجمین و خرج تصدیق ترجمه مطابق نظامنامه که از
طرف وزارت عدلیه تنظیم می شود خواهد بود.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

هـ - عدم اعتیاد به مواد مخدر.

و - عدم محکومیت به انفصال از خدمات دولتی.

ماده ۴ - اعتبار پروانه مترجمی سه سال است و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی و پرداخت هزینه مطابق تعرفه قانونی می باشد چنانچه متقاضی تمدید فاقد یکی از شرایط مقرر قانونی تشخیص داده شود مراتب با ذکر دلایل آن به مرجع انتظامی مترجمان اعلام و درخواست رسیدگی می شود. مرجع انتظامی پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه مترجمی رأی مقتضی صادر می نماید.

ماده ۵ - مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامی مترجمین رسمی هیأتی مرکب از یک نفر قاضی و دو نفر از مترجمین رسمی به انتخاب رئیس قوه قضائیه می باشد که انشاء رأی با قاضی هیأت خواهد بود.

ماده ۶ - در صورت ارتکاب هر یک از تخلفات ذیل مرتکب برای بار اول به مدت یکسال و بار دوم به مدت دو سال و در صورت تکرار برای همیشه از مترجمی رسمی محروم می شود:

الف - ترجمه و تطبیق با پروانه ای که مدت آن منقضی شده است.

ب - امتناع از قبول امور ارجاعی متقاضیان ترجمه بدون عذر موجه.

ج - امتناع از حضور در مراجع قضایی بدون عذر موجه.

د - نداشتن دفاتر و اسناد و لوازم مربوط به امور ترجمه طبق مقررات قانونی.

هـ - عدم رعایت تعرفه حق الزحمه مترجمی.

و - ترجمه و تطبیق و تصدیق خلاق واقع.

تبصره - مجازاتهای فوق علاوه بر مجازات مندرج در سایر قوانین می باشد.

ماده ۷ - در صورت ارتکاب هر یک از تخلفات ذیل مرتکب به توبیخ کتبی با درج در پرونده و در صورت تکرار تا یکسال از مترجمی محروم می شود:

الف - امتناع از حضور در مراجع قانونی غیرقضایی بدون عذر موجه.

ب - تأخیر در انجام امور ترجمه بدون عذر موجه.

ج - عدم رعایت ضوابط ترجمه.

د - عدم ارائه دفاتر، اسناد و لوازم مربوط به ترجمه در موارد بازرسی.

ماده ۸- تشکیل دفتر یا مؤسسه و ترجمه اسناد و اظهارات افراد بدون رعایت مقررات این قانون ممنوع است و مرتکب به مجازات کلاهبرداری محکوم می‌گردد.

ماده ۹- تشکیلات و نحوه اداره دفتر، ضوابط ترجمه، تعرفه حق الزحمه مترجم به موجب آیین‌نامه‌ای می‌باشد که توسط وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ششم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۷۳۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۱۷- ق مورخ ۷۶/۳/۱۲: «لایحه اصلاح ماده (۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی مصوب ۱۳۱۶ و الحاق چند ماده به آن» که در جلسه مورخ ششم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- در ماده ۳، اطلاق این ماده به جهت عدم ذکر شرط احراز وثاقت متقاضی خلاف موازین شرع است.

۲- در ماده ۴:

الف) صدر ماده از این جهت که صلاحیت مترجم را در امر ترجمه منوط به سه سال نموده است، خلاف اصول ۲۲ و ۲۸ قانون اساسی^(۱) شناخته شد و اگر صلاحیت وی مطلق باشد و الزام شود که بعد از سه سال یا کمتر و یا بیشتر برای تمدید پروانه به مرجع ذیصلاح مراجعه کند، رفع اشکال خواهد شد.

ب) هرگاه مترجم قبل از وقت مقرر فاقد شرط وثاقت تشخیص داده شود اعتبار ترجمه او

(۱) همین مجموعه، صفحه ۷۷.

خلاف موازین شرع است و اطلاق ماده مقتضی اعتبار ترجمه او است، خلاف موازین شرعی است.

(ج) در جایی که رئیس دادگاه یا مسؤول دفتر مترجم را فاقد شرط وثاقت تشخیص دهد اعتبار ترجمه او خلاف موازین شرع است و اطلاق ماده از این نظر نیز باید اصلاح گردد.

(د) در صورتی که مترجم شرایط پروانه مترجمی نداشته باشد، ترجمه اش معتبر است و اطلاق قانون که ترجمه او را معتبر ندانسته است از این جهت خلاف شرع است.

(ه) کسی که مترجم را فاقد بعضی شرایط تشخیص می دهد در قانون مشخص نشده است که باید از این نظر رفع ابهام گردد.

۳- در ماده ۶، اطلاق بند (و) این ماده از این جهت که ترجمه غیرموثق را معتبر دانسته خلاف موازین شرع است.

۴- در ماده ۸، اطلاق این ماده از این جهت که تشکیل دفتر و مؤسسه و ترجمه را حتی در صورتی که به عنوان غیررسمی باشد، ممنوع دانسته است خلاف موازین شرع است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۲۰۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۷۳۱ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱ و پیرو نامه شماره ۱۰۱۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۲ لایحه شماره ۱۴۲۳۵/۸۲۰۳۶ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۱۰ دولت در مورد اصلاح ماده (۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی مصوب ۱۳۱۶ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ماده (۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی - مصوب ۱۳۱۶ - به شرح زیر اصلاح و مواد (۴) تا (۹) به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۳ - به متقاضیان با احراز شرایط ذیل پروانه مترجمی رسمی اعطاء می‌گردد:

الف - ...

ب - ...

ج - ...

د - ...

ه - ...

و - ...

ز - مورد وثوق و اعتماد باشد.

ماده ۴ - اعتبار پروانه مترجمی سه سال است و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی و پرداخت هزینه مطابق تعرفه قانونی می‌باشد چنانچه متقاضی تمدید فاقد یکی از شرایط مقرر قانونی تشخیص داده شود مراتب با ذکر دلایل آن به مرجع انتظامی مترجمان اعلام و درخواست رسیدگی می‌شود. مرجع انتظامی پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه مترجمی رأی مقتضی صادر می‌نماید.

تا زمان رسیدگی مرجع انتظامی اعتبار پروانه به قوت خود باقی است.

ماده ۵ - مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامی مترجمین رسمی هیأتی مرکب از یک نفر قاضی و دو نفر از مترجمین رسمی به انتخاب رئیس قوه قضائیه می‌باشد که انشاء رأی با قاضی هیأت خواهد بود.

ماده ۶ - در صورت ارتکاب هر یک از تخلفات ذیل مرتکب برای بار اول به مدت یکسال و بار دوم به مدت دو سال و در صورت تکرار برای همیشه از مترجمی رسمی محروم می‌شود:

الف - ترجمه و تطبیق با پروانه‌ای که مدت آن منقضی شده است.

ب - استناع از قبول امور ارجاعی متقاضیان ترجمه بدون عذر موجه.

ج - امتناع از حضور در مراجع قضایی بدون عذر موجه.

- د - نداشتن دفاتر و اسناد و لوازم مربوط به امور ترجمه طبق مقررات قانونی.
- ه - عدم رعایت تعرفه حق الزحمه مترجمی.
- و - ترجمه و تطبیق و تصدیق خلاف واقع.
- تبصره - مجازاتهای فوق علاوه بر مجازات مندرج در سایر قوانین می باشد.
- ماده ۷ - در صورت ارتکاب هر یک از تخلفات ذیل مرتکب به توییح کتبی با درج در پرونده و در صورت تکرار تا یکسال از مترجمی محروم می شود:
- الف - امتناع از حضور در مراجع قانونی غیر قضایی بدون عذر موجه.
- ب - تأخیر در انجام امور ترجمه بدون عذر موجه.
- ج - عدم رعایت ضوابط ترجمه.
- د - عدم ارائه دفاتر، اسناد و لوازم مربوط به ترجمه در موارد بازرسی.
- ماده ۸ - تشکیل دفتر یا مؤسسه و ترجمه اسناد و اظهارات افراد بدون رعایت مقررات این قانون ممنوع است و مرتکب به مجازات کلاهبرداری محکوم می گردد.
- ماده ۹ - تشکیلات و نحوه اداره دفتر، ضوابط ترجمه، تعرفه حق الزحمه مترجم و مرجع تشخیص شرایط مذکور در این قانون به موجب آیین نامه ای می باشد که توسط وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.
- لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۱۴۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۱۲۰۰ - ق مورخ ۷۶/۵/۶ و ۱۰۱۷ - ق مورخ ۷۶/۳/۱۲ و
پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۷۳۱ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۱: «لایحه اصلاح ماده (۳) قانون راجع به
ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی مصوب ۱۳۱۶ و الحاق چند ماده به آن»^(۱)

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۲۸۷ مورخ ۱۳۷۶/۶/۳.

که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ شورای نگهبان مطرح و بدین شرح اعلام نظر می‌گردد:

در ماده ۸ با استظهار اینکه کلمه ترجمه مکمل موضوع است اشکال منتفی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به کارگیری سلاحهای شیمیایی و انهدام آنها با قانون اساسی و وجود اشکالات عبارتی در آن

شماره: ۱۰۷۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۰۶۴/۵۲۱۹۵ مورخ ۱۳۷۶/۲/۲ دولت در مورد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به کارگیری سلاحهای شیمیایی و انهدام آنها که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۸ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود در زمان مناسب به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به کارگیری سلاحهای شیمیایی و انهدام آنها مصوب سال ۱۹۹۳ میلادی برابر با ۱۳۷۲ هجری شمسی به شرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید. تبصره - وزارت امور خارجه موظف است در تمامی مذاکرات و در چهارچوب سازمان کنوانسیون، اجرای بدون تبعیض و کامل کنوانسیون را به ویژه در زمینه بازرسی و انتقال تکنولوژی و مواد شیمیایی برای مصارف صلح آمیز پیگیری نماید. در صورت عدم تحقق شرایط فوق، به پیشنهاد وزارت امور خارجه و تصویب هیأت وزیران، مراحل خروج از کنوانسیون به موقع اجرا گذاشته شود.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به متن مواد و بندهای مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۹۷ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۱.

ماده ۱-....

ماده ۸-....

۱-....

۴۴- مدیرکل باید در مورد انتصاب کارکنان سازمان و نحوه انجام وظایف دبیرخانه فنی، در مقابل کنفرانس و شورای اجرایی مسؤول باشد جهت وصول اطمینان از حفظ بالاترین سطح استاندارد در استخدام کارکنان و تعیین شرایط خدمت آنها ملاحظه فوق العاده‌ای باید به سطح استاندارد کارایی، صلاحیت و صداقت آنان معطوف گردد. فقط افراد دارای تابعیت دولتهای عضو باید به عنوان مدیرکل، بازرسان و سایر اعضای حرفه‌ای و دفتری به خدمت اشتغال روند. به اهمیت استخدام کارکنان تا سرحد امکان بر اساس وسعت جغرافیایی باید توجه لازم مبذول گردد. استخدام باید بر اساس رعایت حداقل نیاز جهت انجام وظایف دبیرخانه فنی صورت گیرد.

۴۵- مدیرکل باید مسؤولیت سازمان و انجام وظیفه هیأت مشورتی علمی موضوع قسمت (ح) بند (۲۱) را داشته باشد. مدیرکل باید پس از رایزنی با دولتهای عضو، هیأت مشورتی علمی را که هر یک بر اساس توانایی خودکار می‌کنند منصوب نماید. اعضای هیأت باید با توجه به تخصص کارشناسی آنان در زمینه‌های علمی خاص که مربوط به اجرای این کنوانسیون می‌باشد منصوب گردند. مدیرکل ممکن است همچنین در صورت مقتضی در مشورت با اعضای هیأت علمی، گروههای کاری موقت از متخصصان علمی را برای ارائه توصیه در مسایل علمی تأسیس کند. با توجه به نکات فوق، دولتهای عضو می‌توانند لیست کارشناسان مربوطه را به مدیرکل تقدیم نمایند.

۴۶- مدیرکل، بازرسان و سایر اعضای دبیرخانه در انجام وظایف خود نباید در پی دریافت دستور یا کسب تکلیف از هیچ دولت یا منبعی خارج از سازمان باشند. آنها باید از هر عملی که ممکن است بر موقعیت آنان به عنوان کارمندان بین‌المللی مسؤول در برابر کنفرانس و شورای اجرایی تأثیر گذارد خودداری نمایند.

۴۷- هر دولت عضو باید به ویژگی مسؤولیت بین‌المللی منحصر به فرد مدیرکل، بازرسان و سایر اعضای دبیرخانه احترام گذارده و از هرگونه اعمال نفوذ در ایفای مسؤولیتهای آنان خودداری نماید.

ث - مصونیتها و مزایا

۴۸- سازمان در قلمرو یا هر مکانی تحت صلاحیت یا کنترل دولت عضو باشد باید از

اهلیت حقوقی و مصونیتها و مزایای لازم برای انجام وظایف محوله بهره‌مند باشد.

۴۹- هیأت‌های نمایندگی دولتهای عضو به همراه جانشینان و مشاوران آنها، نمایندگان انتصابی در شورای اجرای، جانشینان و مشاوران مربوطه، مدیر کل و کارمندان سازمان باید چند مورد از اقدامات زیر را انتخاب نماید:

الف) در کمک به صندوق اعانه داوطلبانه که در نخستین اجلاس کنفرانس تأسیس می‌شود مشارکت نماید،

ب) در صورت امکان حداکثر ظرف مدت (۱۸۰) روز بعد از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد آن دولت در صورت تقاضا با سازمان در مورد تهیه و فراهم آوردن کمک موافقتنامه‌ای منعقد نماید،

پ) حداکثر ظرف مدت (۱۸۰) روز بعد از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون در مورد آن دولت نوع کمکی را که در پاسخ به تقاضای سازمان ممکن است فراهم نماید، اعلام کند. اگر چنانچه دولت عضوی متعاقباً قادر به فراهم کردن کمک مورد نظر در اظهارنامه خود نباشد، بر طبق این بند همچنان متعهد به فراهم کردن کمک می‌باشد.

۸- هر دولت عضو دارای حق درخواست بر اساس روشهایی که در بندهای (۹)، (۱۰) و (۱۱)، بیان خواهد شد جهت دریافت کمک و حفاظت بر علیه استفاده یا تهدید به استفاده از سلاحهای شیمیایی می‌باشد در صورتی که آن دولت بر این عقیده باشد که:

الف) سلاحهای شیمیایی بر علیه او استفاده شده است،

ب) از عوامل کنترل اغتشاش بر علیه او به عنوان روش جنگی استفاده شده است، یا

پ) با اقدامات یا فعالیتهای منع شده برای دولتهای عضو براساس ماده (۱) مورد تهدید هر دولتی قرار گرفته باشد.

ماده ۹-...

ماده ۱۰-...

۱-...

۲-...

۹- درخواست مبتنی بر اطلاعات مربوطه باید به مدیرکل تسلیم شود و او باید آنرا فوراً به شورای اجرایی و کلیه دولتهای عضو ارسال دارد. مدیرکل باید درخواست را بلادرنگ ظرف مدت حداکثر (۱۲) ساعت پس از دریافت آن، برای دولتهای عضوی ارسال نماید که براساس قسمتهای (ب) و (پ) بند (۷) داوطلب ارسال کمکهای اضطراری در

صورت کاربرد سلاحهای شیمیایی و یا استفاده از عوامل کنترل شیمیایی و یا استفاده از عوامل کنترل اغتشاش به عنوان یک روش جنگی شده یا در صورت تهدید جدی به کاربرد سلاحهای شیمیایی و یا تهدید جدی به کاربرد عوامل کنترل اغتشاش به عنوان یکی روش جنگی علیه دولت عضو مربوطه داوطلب ارسال کمکهای انسان دوست گردیده‌اند، مدیرکل حداکثر ظرف مدت (۲۴) ساعت بعد از دریافت درخواست، باید تحقیقی را برای فراهم آوردن اساس اقدامات بعدی آغاز نماید. تحقیقات او ظرف مدت (۷۲) ساعت باید کامل گردد و گزارش مربوطه را به شورای اجرایی ارسال دارد. در صورت احتیاج به زمان بیشتر برای تکمیل تحقیقات، یک گزارش موقت در همین چهارچوب زمانی تقدیم می‌گردد. زمان اضافی مورد لزوم برای تحقیقات نباید از (۷۲) ساعت تجاوز نماید. به هر حال ممکن است زمان تحقیق در دوره‌های مشابه تمدید شود. گزارشها در پایان هر دوره اضافی به شورای اجرایی تقدیم می‌شود. تحقیق باید متناسب و منطبق با درخواست و اطلاعات همراه درخواست، حقایق مربوط به درخواست و همچنین نوع و دامنه کمکهای تکمیلی و حفاظتهای مورد نیاز را مشخص کند.

۱۰- شورای اجرایی حداکثر ظرف مدت (۲۴) ساعت بعد از دریافت گزارش تحقیق، جهت بررسی وضعیت تشکیل جلسه داده و ظرف مدت (۲۴) ساعت بعد با اکثریت نسبی در مورد ارائه رهنمود به دبیرخانه فنی برای ارسال کمک تکمیلی تصمیم‌گیری کند. دبیرخانه فنی باید فوراً گزارش تحقیق و تصمیم اتخاذ شده به وسیله شورای اجرایی را به کلیه دولتهای عضو و سازمان بین‌المللی مرتبط ارسال دارد. در صورت چنین تصمیم‌گیری توسط شورای اجرایی، مدیرکل باید فوراً کمک را فراهم نماید. برای این منظور، مدیرکل می‌تواند با دولت عضو درخواست کننده، سایر دولتهای عضو و سازمانهای بین‌المللی مرتبط همکاری کند می‌تواند با دولت عضو درخواست کننده، سایر دولتهای عضو و سازمانهای بین‌المللی مرتبط همکاری کند، دولتهای عضو باید کلیه تلاشهای ممکن را برای فراهم آوردن کمک مبذول دارند.

۱۱- چنانچه اطلاعات موجود از تحقیق جاری یا سایر منابع قابل اعتماد دلیل کافی مبنی بر وجود قربانیان استفاده از سلاحهای شیمیایی بوده و اقدام فوری را اجتناب‌ناپذیر بدانند، مدیرکل باید کلیه دولتهای عضو را آگاه ساخته و با به کار بردن منابعی که کنفرانس

برای چنین احتمالاتی در اختیار گذاشته اقدامات اضطراری کمک‌رسانی را انجام دهد. مدیرکل باید از اقدامات انجام شده طبق این بند، شورای اجرایی را مطلع سازد.

ماده ۱۱- توسعه اقتصادی و تکنولوژیکی

۱- مقررات این کنوانسیون باید به گونه‌ای اجرا شود که به توسعه اقتصادی یا برای حصول اطمینان از پایداری به این کنوانسیون و تغییر و بهبود هر وضعیتی که برخلاف مقررات این کنوانسیون است را به عمل آورد. کنفرانس باید در بررسی اقداماتی که به موجب این بند به عمل می‌آورد کلیه اطلاعات و توصیه‌های راجع به موضوعاتی که توسط شورای اجرایی تقدیم شده را مورد توجه قرار دهد.

۲- در مواردی که از دولت عضوی توسط شورای اجرایی خواسته شده که اقداماتی را جهت تغییر وضعیتی که در ارتباط با پایداری آن دولت (به این پیمان) مسأله ساز شده انجام دهد و در مواردی که دولت عضو موفق به اجرای درخواست در زمان مقرر نشود کنفرانس می‌تواند بر اساس توصیه شورای اجرایی به اقداماتی از قبیل تحدید و تعلیق حقوق و امتیازات دولت عضو طبق این کنوانسیون تا انجام اقدام لازم توسط آن دولت جهت انطباق با تعهداتش در این کنوانسیون انجام دهد.

۳- در مواردی که ممکن است صدمه جدی ناشی از فعالیتهای منع شده طبق کنوانسیون به ویژه در مورد ماده (۱) به هدف و مقصد این کنوانسیون وارد شود، کنفرانس می‌تواند اقداماتی دسته جمعی را مطابق حقوق بین‌الملل به دولتهای عضو توصیه نماید.

ماده ۱۲- ...

....۱

۴- کنفرانس باید، در مواد بسیار دشوار مراتب را به همراه اطلاعات و نتایج مربوطه به استحضار مجمع عمومی سازمان ملل و شورای امنیت سازمان ملل برساند.

ماده ۱۳- روابط با سایر موافقتنامه‌های بین‌المللی

هیچ موردی از این کنوانسیون نباید به هیچ طریقی به عنوان عامل محدودکننده یا کاهش‌دهنده تعهدات هر دولتی به موجب پروتکل ممنوعیت استفاده از گازهای خفه‌کننده، سمی یا سایر گازها و روشهای جنگ میکربی^(۱) که در تاریخ (۱۷) ژوئن ۱۹۲۵ برابر با (۲۸) خردادماه سال ۱۳۰۴ هجری شمسی در ژنو به امضا رسیده و

(۱) مجموعه کنوانسیون‌های بین‌المللی، تهران: ریاست جمهوری، اداره کل قوانین و مقررات کشور، ج ۱، ص ۱۷.

کنوانسیون ممنوعیت توسعه، تولید و ذخیره سازی سلاحهای باکتریولوژی (میکربی) و سمی و انهدام آنها^(۱) که در تاریخ (۱۰) آوریل ۱۹۷۲ برابر با (۲۲) فروردین ماه سال ۱۳۵۱ هجری شمسی در لندن، مسکو و واشنگتن به امضا رسیده تفسیر گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۹۰۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۴/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۷۷ - ق مورخ ۷۶/۳/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۸۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۴/۴: «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به کارگیری سلاحهای شیمیایی و انهدام آنها» که در جلسه مورخ هجدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسات شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

ماده واحده و تبصره آن از این جهت که الحاق به کنوانسیون و خروج از آن باید با موافقت مقام معظم فرماندهی کل قوا باشد مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

همچنین مناسب است اشکالات زیر اصلاح شود:

- در سطر شش بند ۴۴ ماده ۸ کلمه (ورزند) صحیح است.
- در سطر اول قسمت الف بند ۱۲ کلمه (می تواند) صحیح است.
- در سطر هفت بند ۹ ماده ۱۰ کلمه (یک) و در سطر هشت کلمه (انسان دوستانه) صحیح است.
- در سطر هشت بند ۱۰ ماده ۱۰ از عبارت (می تواند با دولت... تا همکاری کند) در سطر نهم تکرار است و باید حذف شود.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۸۲۹۰ مورخ ۱۳۵۲/۴/۱۶.

(۲) بند ۴ اصل یکصد و دهم:

وظایف و اختیارات رهبر:

۱- ...

۴- فرماندهی کل نیروهای مسلح

۵- ...

- در سطر اول بند ۴ ماده ۱۲ کلمه (موارد) صحیح است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۲۱۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۹۰۶ مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۱ و شماره ۷۶/۲۱/۸۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۴/۴ و پیرونامه شماره ۱۰۷۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۶ لایحه شماره ۱۵۰۶۴/۵۲۱۹۵ مورخ ۱۳۷۶/۲/۲ دولت در مورد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به کارگیری سلاحهای شیمیایی و انهدام آنها که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در زمان مناسب به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به کارگیری سلاحهای شیمیایی و انهدام آنها مصوب سال ۱۹۹۳ میلادی برابر با ۱۳۷۲ هجری شمسی به شرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید. تبصره - وزارت امور خارجه موظف است در تمامی مذاکرات و در چهارچوب سازمان کنوانسیون، اجرای بدون تبعیض و کامل کنوانسیون را به ویژه در زمینه بازرسی و انتقال تکنولوژی و مواد شیمیایی برای مصارف صلح آمیز پیگیری نماید. در صورت عدم تحقق شرایط فوق، به پیشنهاد هیأت وزیران و تصویب شورایعالی امنیت ملی، مراحل خروج از کنوانسیون به موقع اجرا گذاشته شود.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پنجم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۱۱۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۲۱۲ - ق مورخ ۷۶/۵/۷ و ۱۰۷۷ - ق مورخ ۷۶/۳/۲۶ و پیرو نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۹۰۶ مورخ ۷۶/۴/۱۱ و ۷۶/۲۱/۸۵۹ مورخ ۷۶/۴/۴: ۱۳۷۶/۴/۴ «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به کارگیری سلاح‌های شیمیایی و انهدام آنها»^(۱) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ پنجم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه روابط موجر و مستأجر با موازین شرع

شماره: ۱۱۶۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۴/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۳۳۸ مورخ ۱۳۷۴/۵/۲ دولت در مورد روابط موجر و مستأجر که در اجرای ماده (۶۰) آیین‌نامه داخلی^(۱) و براساس تقاضای مورخ ۱۳۷۵/۵/۷ دولت در دستور کار مجلس قرار گرفته بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، اجاره کلیه اماکن اعم از مسکونی، تجاری، محل کسب و پیشه، اماکن آموزشی، خوابگاههای دانشجویی و ساختمانهای دولتی و نظایر آن که با قرارداد رسمی یا عادی منعقد می‌شود تابع مقررات قانون مدنی و مقررات مندرج در این قانون و شرایط مقرر بین موجر و مستأجر خواهد بود.

ماده ۲- قراردادهای عادی اجاره باید با قید مدت اجاره در دو نسخه تنظیم شود و به

(۱) ماده ۶۰ آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۶۲/۲/۱۸): در ابتدای هر دوره قانونگذاری هیأت رئیسه صورتی از طرح‌ها و لوایحی را که معوق مانده به وسیله اداره قوانین تهیه و در اختیار نمایندگان می‌گذارد و صورتی نیز برای دولت ارسال می‌دارد. هر یک از طرح‌ها و لوایح معوقه که لزوم رسیدگی به آن به وسیله ۱۵ نفر از نمایندگان یا از طرف دولت تقاضا شود طبق آیین‌نامه به کمیسیون‌های مربوط ارجاع می‌شود و کمیسیون‌ها رسیدگی را به ترتیب مندرج در آیین‌نامه انجام می‌دهند و هرگاه شور اول آن طرح‌ها یا لوایح قبلاً خاتمه یافته باشد رسیدگی به طرح یا لایحه با پیشنهاد کمیسیون و تصویب مجلس یک شوری انجام خواهد شد و در مورد تغییر دولت لوایحی که دولت جدید رسماً استرداد آنها را اعلام کرده است از جریان خارج خواهد شد.

امضای موجر و مستأجر برسد و به وسیله دو نفر افراد مورد اعتماد طرفین به عنوان شهود گواهی گردد.

ماده ۳- پس از انقضای مدت اجاره بنا به تقاضای موجر یا قائم مقام قانونی وی تخلیه عین مستأجره در اجاره با سند رسمی توسط دوایر اجرای ثبت ظرف یک هفته و در اجاره با سند عادی ظرف یک هفته پس از تقدیم تقاضای تخلیه به دستور مقام قضایی در مرجع قضایی توسط ضابطین قوه قضائیه انجام خواهد گرفت.

ماده ۴- در صورتی که موجر مبلغی به عنوان ودیعه یا تضمین یا قرض الحسنه و یا سند تعهد آور و مشابه آن از مستأجر دریافت کرده باشد تخلیه و تحویل مورد اجاره به موجر موکول به استرداد سند یا وجه مذکور به مستأجر و یا سپردن آن به دایره اجراست. چنانچه موجر مدعی ورود خسارت به عین مستأجره از ناحیه مستأجر و یا عدم پرداخت مال الاجاره یا بدهی بابت قبوض تلفن، آب، برق و گاز مصرفی بوده و متقاضی جبران خسارات وارده و یا پرداخت بدهی های فوق از محل وجوه یاد شده باشد موظف است همزمان با تودیع وجه یا سند، گواهی دفتر شعبه دادگاه صالح را مبنی بر تسلیم دادخواست مطالبه ضرر و زیان به میزان مورد ادعا به دایره اجرا تحویل نماید. در این صورت دایره اجرا از تسلیم وجه یا سند به مستأجر به همان میزان خودداری و پس از صدور رأی دادگاه و کسر مطالبات موجر اقدام به رد آن به مستأجر خواهد کرد.

ماده ۵- چنانچه مستأجر در مورد مفاد قرارداد ارائه شده از سوی موجر مدعی هرگونه حقی باشد ضمن اجرای دستور تخلیه شکایت خود را به دادگاه صالح تقدیم و پس از اثبات حق مورد ادعا و نیز جبران خسارات وارده حکم مقتضی صادر می شود.

ماده ۶- هرگاه مالک، ملک تجاری خود را به اجاره واگذار نماید می تواند مبلغی را تحت عنوان سرقفلی از مستأجر دریافت نماید. همچنین مستأجر می تواند در اثناء مدت اجاره برای واگذاری حق خود مبلغی را از موجر یا مستأجر دیگر به عنوان سرقفلی دریافت کند، مگر آنکه در ضمن عقد اجاره حق انتقال به غیر از وی سلب شده باشد.

تبصره - در صورتی که موجر به طریق صحیح شرعی سرقفلی را به مستأجر منتقل نماید، هنگام تخلیه مستأجر حق مطالبه سرقفلی به قیمت عادلانه روز را دارد.

ماده ۷- هرگاه ضمن عقد اجاره شرط شود، تازمانی که عین مستأجره در تصرف مستأجر باشد مالک حق افزایش اجاره بها و تخلیه عین مستأجره را نداشته باشد و متعهد شود که

هر ساله عین مستأجره را به همان مبلغ به او واگذار نماید در این صورت مستأجر می‌تواند از موجر و یا مستأجر دیگر مبلغی به عنوان سرقفلی برای اسقاط حقوق خود دریافت نماید.

ماده ۸- هرگاه ضمن عقد اجاره شرط شود که مالک عین مستأجره را به غیر مستأجر اجاره ندهد و هر ساله آن را به اجاره متعارف به مستأجر متصرف واگذار نماید، مستأجر می‌تواند برای اسقاط حق خود و یا تخلیه محل مبلغی را به عنوان سرقفلی مطالبه و دریافت نماید.

ماده ۹- چنانچه مدت اجاره به پایان برسد یا مستأجر سرقفلی به مالک نپرداخته باشد و یا اینکه مستأجر کلیه حقوق ضمن عقد را استیفاء کرده باشد هنگام تخلیه عین مستأجره حق دریافت سرقفلی نخواهد داشت.

ماده ۱۰- در مواردی که طبق این قانون دریافت سرقفلی مجاز می‌باشد هرگاه بین طرفین نسبت به میزان آن توافق حاصل نشود با نظر دادگاه تعیین خواهد شد.

تبصره - مطالبه هرگونه وجهی خارج از مقررات فوق در روابط استیجاری ممنوع می‌باشد.

ماده ۱۱- اماکنی که قبل از تصویب این قانون به اجاره داده شده از شمول این قانون مستثنی و حسب مورد مشمول مقررات حاکم بر آن خواهند بود.

ماده ۱۲- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط وزارتین دادگستری و مسکن و شهرسازی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌شود.

لایحه فوق مشتمل بر دو فصل و سیزده ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ یازدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۹۷۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۴/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۶۱- ق مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۶: «لایحه روابط موجر و مستأجر»

که در جلسه مورخ یازدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۸ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اطلاق ماده ۶ از این جهت که شامل می‌شود صورتی را که مالک بدون سرقتی، عین مستأجره را به مستأجر واگذار نموده و مستأجر جهت واگذاری به مستأجر بعدی سرقتی دریافت نموده و مستأجر دوم پس از پایان مدت اجاره حق رجوع به مالک و مطالبه سرقتی از او را دارد خلاف موازین شرع شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۰۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۹۷۴ مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۸ و پیرو نامه شماره ۱۱۶۱ - ق مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۶ لایحه شماره ۵۳۳۸ مورخ ۱۳۷۴/۵/۲ دولت در مورد روابط موجر و مستأجر که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-

ماده ۶- هرگاه مالک، ملک تجاری خود را به اجاره واگذار نماید می‌تواند مبلغی را تحت عنوان سرقتی از مستأجر دریافت نماید. همچنین مستأجر می‌تواند در اثنا مدت اجاره برای واگذاری حق خود مبلغی را از موجر یا مستأجر دیگر به عنوان سرقتی دریافت

کند، مگر آنکه در ضمن عقد اجاره حق انتقال به غیر از وی سلب شده باشد.
تبصره ۱- چنانچه مالک سرقفلی نگرفته باشد و مستأجر با دریافت سرقفلی ملک را به دیگری واگذار نماید پس از پایان مدت اجاره مستأجر اخیر حق مطالبه سرقفلی از مالک را ندارد.

تبصره ۲- در صورتی که موجر به طریق صحیح شرعی سرقفلی را به مستأجر منتقل نماید، هنگام تخلیه مستأجر حق مطالبه سرقفلی به قیمت عادله روز را دارد.
ماده ۷-...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۲۹۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۰۲ - ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۷ و ۱۱۶۱ - ق مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۶ و پیرونامه شماره ۷۶/۲۱/۹۷۴ مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۸: «لایحه روابط موجر و مستأجر»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ بیست و ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۹ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۲۹۹ مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۷.

مغایرت لایحه نحوه انتشار اوراق مشارکت با قانون اساسی

شماره: ۱۲۹۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۲۸۰/۶۲۶۰۰ مورخ ۱۳۷۵/۵/۸ دولت در مورد نحوه انتشار اوراق مشارکت که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱-....

ماده ۶- شرکتهای سهامی عام می توانند طبق این قانون اوراق مشارکت قابل تبدیل یا تعویض با سهام منتشر کنند. شرایط و نحوه تبدیل و تعویض این قبیل اوراق طبق آیین نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

ماده ۷- مبالغ پرداختی و یا تخصیصی بابت سود متعلق به اوراق مشارکت مشمول مالیات مقطوع به نرخ پنج درصد (۵٪) می باشد و به سود اوراق مشارکت و معاملات اوراق مذکور هیچگونه مالیات دیگری تعلق نمی گیرد. پرداخت کنندگان سود اوراق مشارکت اعم از علی الحساب و قطعی مکلفند در هر پرداخت یا تخصیص، مالیات متعلق را به نرخ مذکور کسر و ظرف مدت ده روز از تاریخ پرداخت یا تخصیص به حسابی که توسط

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۲۸ مورخ ۱۳۷۶/۷/۲۰.

وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود و اریز و رسید آن را ظرف سی روز از تاریخ و اریز همراه با فهرستی متضمن میزان سود پرداختی به حوزه مالیاتی مربوط تسلیم نمایند.

پرداخت‌کنندگان سود اوراق مشارکت و در صورت تخلف از انجام تکالیف مذکور مشمول مقررات متن ماده ۱۹۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶^(۱) خواهند بود.

تبصره - پرداخت مالیات سود پرداختی و یا تخصیصی به اوراق مشارکتی که قبل از تاریخ اجرای این قانون منتشر شده است با نرخ مقرر در این ماده برعهده دستگاههای منتشرکننده اوراق مذکور می‌باشد.

ماده ۸- در صورتی که شرکت‌های سهامی خاص وابسته به دستگاههای مذکور در ماده (۱) این قانون به سهامی عام تبدیل شوند، دارندگان اوراق مشارکت شرکتهای مزبور در خرید سهام از اولویت برخوردار می‌باشند.

ماده ۹- سود پرداختی به دارندگان اوراق مشارکت جزو هزینه‌های قابل قبول در حساب مالیاتی موضوع ماده (۱۴۸) قانون مالیاتهای مستقیم^(۲) محسوب می‌گردد.

ماده ۱۰- مصرف وجوه حاصل از واگذاری اوراق مشارکت در غیراجرای طرحهای مربوط، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی محسوب خواهد شد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۳۷۲

تاریخ: ۱۳۷۶/۶/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۹۰ - ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۵ و پیرونامه شماره

(۱) ماده ۱۹۹ قانون مالیاتهای مستقیم: هر شخص حقیقی یا حقوقی که به موجب مقررات این قانون مکلف به کسر و ایصال مالیات مؤدیان دیگر می‌باشد در صورت تخلف از انجام وظایف مقرر علاوه بر مسؤولیت تضامنی که با مؤدی در پرداخت مالیات خواهد داشت مشمول جریمه‌ای معادل ۲۰٪ مالیات پرداخت نشده خواهد بود....

(۲) مجموعه قوانین سال ۱۳۶۷، صفحه ۵۸.

۱۳۲۷/۲۱/۷۶ مورخ ۱۳۷۶/۶/۳: (۱) «لایحه نحوه انتشار اوراق مشارکت» که در جلسه مورخ بیست و یکم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات مورخ ۵/۲۸ و ۱۳۷۶/۶/۱۲ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه اطلاق عبارت (حسابی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود) در فراز اول ماده ۷ قانون شامل تعیین حسابی غیر از خزانه‌داری کل نیز می‌گردد، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی (۲) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۸۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۷۲/۲۱/۷۶ مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۲ و شماره ۱۳۲۷/۲۱/۷۶ مورخ ۱۳۷۶/۶/۳ و پیرو نامه شماره ۱۲۹۰ - ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۵، لایحه شماره ۱۵۲۸۰/۶۲۶۰۰ مورخ ۱۳۷۵/۵/۸ دولت در مورد نحوه انتشار اوراق مشارکت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۶/۳۰ با اصلاحی در ماده (۷) به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) تقاضای استمهال بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

(۲) همین مجموعه، صفحه ۱۵۰.

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۷- مبالغ پرداختی و یا تخصیصی بابت سود متعلق به اوراق مشارکت مشمول مالیات مقطوع به نرخ پنج درصد (۵٪) می باشد و به سود اوراق مشارکت و معاملات اوراق مذکور هیچگونه مالیات دیگری تعلق نمی گیرد. پرداخت کنندگان سود اوراق مشارکت اعم از علی الحساب و قطعی مکلفند در هر پرداخت یا تخصیص، مالیات متعلق را به نرخ مذکور کسر و ظرف مدت ده روز از تاریخ پرداخت یا تخصیص به حسابی که توسط خزانه داری کل تعیین می شود واریز و رسید آن را ظرف سی روز از تاریخ واریز همراه با فهرستی متضمن میزان سود پرداختی به حوزه مالیاتی مربوط تسلیم نمایند. پرداخت کنندگان سود اوراق مشارکت و در صورت تخلف از انجام تکالیف مذکور مشمول مقررات متن ماده ۱۹۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ خواهند بود.

تبصره - پرداخت مالیات سودپرداختی و یا تخصیصی به اوراق مشارکتی که قبل از تاریخ اجرای این قانون منتشر شده است با نرخ مقرر در این ماده برعهده دستگاههای منتشرکننده اوراق مذکور می باشد.

ماده ۸-....

اصلاح فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیام شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۴۹۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۱۳۸۹ - ق مورخ ۷۶/۷/۲ و ۱۲۹۰ - ق مورخ ۱۳۷۶/۶/۲۵ و پیرو نامه شماره ۱۳۷۲/۲۱/۷۶ مورخ ۱۳۷۲/۶/۱۲: «لایحه نحوه انتشار اوراق

مشارکت»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ سی‌ام شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۷/۲ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه تصویب احکام و مصوبات بیستمین کنگره پست جهانی

منعقد شده در واشنگتن - ۱۹۸۹ با موازین شرع

شماره: ۱۳۳۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۶/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۳۰۵۱/۵۶۹۷۲ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۰ دولت در مورد تصویب احکام و مصوبات بیستمین کنگره پست جهانی منعقد شده در واشنگتن - ۱۹۸۹ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - اصلاحات و الحاقات اساسنامه اتحادیه پستی جهانی، پروتکل الحاقی و آیین‌نامه عمومی آن، قرارداد پستی جهانی، موافقتنامه امانات پستی و آیین‌نامه‌های اجرایی آنها و همچنین موافقتنامه‌های حواله‌های پستی، سرویس چکهای پستی، مرسولات در مقابل پرداخت بها و آیین‌نامه‌های اجرایی آنها - مصوب بیستمین کنگره اتحادیه پستی جهانی، منعقد شده در واشنگتن (۱۹۸۹) - شامل موارد زیر به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می‌شود:

۱- اصلاحات و الحاقات اساسنامه اتحادیه پستی جهانی مشتمل بر (۹) ماده، پروتکل الحاقی آن مشتمل بر (۳) ماده و آیین‌نامه عمومی اتحادیه پستی جهانی مشتمل بر (۱۴) ماده،

۲- اصلاحات و الحاقات قرارداد پستی جهانی مشتمل بر (۷۵) ماده، پروتکل نهایی آن

مشمول بر (۲۱) ماده، آیین نامه اجرایی قرارداد پستی جهانی مشتمل بر (۱۰۳) ماده و نمونه‌های پستی مربوط،

۳- اصلاحات و الحاقات موافقتنامه امانات پستی مشتمل بر (۲۶) ماده، پروتکل نهایی آن مشتمل بر (۱۵) ماده، آیین نامه اجرایی موافقتنامه امانات پستی و نمونه‌های پستی مربوط مشتمل بر (۱۹) ماده:

۴- موافقتنامه حواله‌های پستی مشتمل بر (۱۳) ماده، آیین نامه اجرایی آن مشتمل بر (۵۱) ماده، پروتکل نهایی آیین نامه اجرایی یاد شده مشتمل بر (۱) ماده و (۱۵) فقره نمونه پیوست.

۵- موافقتنامه سرویس چکهای پستی مشتمل بر (۱۷) ماده، آیین نامه اجرایی آن در (۵۳) ماده و (۱۳) فقره نمونه پیوست،

۶- موافقتنامه مرسولات در مقابل پرداخت بها مشتمل بر (۹) ماده، آیین نامه اجرایی آن مشتمل بر (۲۲) ماده و (۱۵) فقره نمونه پیوست،

۷- تصمیمات سه گانه راجع به موافقتنامه‌های سرویس پست مالی.

بخش اول - موارد اصلاح و الحاق

فصل اول - اصلاحات و الحاقات به اساسنامه اتحادیه پستی جهانی

ماده ۱- ماده (۷) به شرح زیر اصلاح گردید:

واحد پولی

واحد پول مورد استفاده در احکام اتحادیه واحد محاسبه صندوق بین‌المللی پول (IMF) می‌باشد.

ماده ۲- بندهای (۳) و (۵) ماده (۱۱) به شرح زیر اصلاح گردید:

۳- درخواست پذیرفته شدن در اتحادیه یا الحاق به آن باید شامل تقاضای رسمی الحاق به اساسنامه و احکام اجباری باشد. این تقاضا باید از طریق دولت کشور علاقمند، به مدیرکل دفتر بین‌المللی تسلیم شود، نامبرده برحسب مورد، الحاق را اعلام می‌دارد یا با کشورهای عضو در مورد تقاضای پذیرش مشاوره می‌کند.

۵- الحاق یا پذیرفته شدن به عنوان عضو، توسط مدیرکل دفتر بین‌المللی به کشورهای عضو ابلاغ می‌شود و از تاریخ ابلاغ مزبور، الحاق یا پذیرش قابل اجراست.

ماده ۳- بندهای ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

۱- هر کشور عضو اتحادیه اختیار دارد که از اتحادیه با اعلام صرفنظر کردن از اساسنامه خارج شود. اعلام خروج باید توسط دولت کشور علاقه‌مند به اطلاع مدیرکل دفتر بین‌المللی برسد و نامبرده موضوع را به سایر کشورهای عضو ابلاغ می‌نماید.

۲- خروج از اتحادیه یک سال بعد از وصول اعلامیه خروج از اتحادیه پیش‌بینی شده در بند (۱) توسط مدیرکل دفتر بین‌المللی انجام می‌گیرد.

ماده ۴- بند (۴) ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح گردید:

۴- در صورت الحاق به اتحادیه یا پذیرش در اتحادیه برابر ماده (۱۱)، کشور مربوط با آزادی، طبقه‌ای را که آن کشور باید از نظر پرداخت سهمیه هزینه‌های اتحادیه در آن قرار بگیرد، مشخص می‌نماید.

ماده ۵- بند (۵) ماده (۲۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

۵- آیین نامه‌های اجرایی که شامل حدود عملیات ضروری برای اجرای کنوانسیون و موافقتنامه‌ها می‌باشند توسط شورای اجرایی، با توجه به تصمیمات اخذ شده توسط کنگره، به تصویب می‌رسند.

ماده ۶- بندهای (۲، ۳ و ۴) ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

۲- اعلامیه ذکر شده در بند (۱) باید به مدیرکل دفتر بین‌المللی تسلیم شود.

۳- هر کشور عضو در هر زمان می‌تواند طی یادداشتی که تسلیم مدیرکل دفتر بین‌المللی می‌نماید عدم اجرای احکام اتحادیه را در سرزمینهای یاد شده در بند (۱)، اعلام دارد. این یادداشت پس از یک سال از تاریخ وصول توسط مدیرکل دفتر بین‌المللی به مورد اجرا گذارده می‌شود.

۴- اعلامیه‌ها و یادداشتهای پیش‌بینی شده در بندهای (۱) و (۳) توسط مدیرکل دفتر بین‌المللی به اطلاع کشورهای عضو می‌رسد.

ماده ۷- عنوان و بند (۱) ماده (۲۵) به شرح زیر اصلاح گردید:

امضا، قانونی کردن، تصویب و طرق دیگر موافقت با احکام اتحادیه

۱- احکام اتحادیه که به تصویب کنگره رسیده باشند، توسط نمایندگان تام‌الاختیار کشورهای عضو به امضا می‌رسند.

ماده ۸- بند زیر به عنوان بند (۲) به ماده (۲۵) اضافه گردید:

۲- اعتبار آیین نامه های اجرایی توسط رئیس و دبیرکل شورای اجرایی اعلام خواهد شد.

ماده ۹- ماده (۲۶) به شرح زیر اصلاح گردید:

اسناد مربوط به تصویب اساسنامه، پروتکل های الحاقی به آن و در صورت اقتضا تصویب سایر احکام اتحادیه باید در اسرع وقت به مدیرکل دفتر بین المللی تسلیم گردند تا توسط نامبرده مراتب به دولتهای کشورهای عضو اطلاع داده می شود.

فصل دوم - اصلاحات و الحاقات به پروتکل الحاقی به اساسنامه

ماده ۱۰- ماده نهم به شرح زیر اضافه گردید:

ابلاغ الحاق به پروتکل های الحاقی به اساسنامه اتحادیه پستی جهانی

از زمان به موقع اجرا درآمدن احکام کنگره واشنگتن (۱۳۶۸) ۱۹۸۹، مدارک مربوط به الحاق به اولین پروتکل الحاقی - توکیو (۱۳۴۸) ۱۹۶۹ - به دومین پروتکل الحاقی - لوزان (۱۳۵۳) ۱۹۷۴ - و به سومین پروتکل الحاقی - هامبورگ (۱۳۶۳) ۱۹۸۴ - باید در اختیار مدیرکل دفتر بین المللی قرار گیرند. نامبرده این مدارک را به دولتهای کشورهای عضو، ابلاغ می نماید:

ماده ۱۱- بند (۳) ماده ششم تحت عنوان ماده دهم، به شرح زیر اصلاح گردید:

۳- مدارک مربوط به الحاق، پیش بینی شده در بندهای (۱) و (۲) باید برای مدیرکل دفتر بین المللی ارسال شوند و نامبرده آنها را به دولتهای کشورهای عضو، ابلاغ نماید.

ماده ۱۲- ماده هفتم تحت عنوان ماده یازدهم به شرح زیر اصلاح گردید:

پروتکل الحاقی حاضر از (یازدهم دی ماه ۱۳۶۹) اول ژانویه ۱۹۹۱ به مورد اجرا گذاشته خواهد شد و برای مدتی نامحدود به قوت خود باقی خواهد بود.

نمایندگان دولتهای کشورهای عضو، پروتکل الحاقی حاضر را که همان ارزش و اعتبار یاد شده در متن اساسنامه را خواهد داشت تدوین و یک نسخه از آن را که در اختیار مدیرکل دفتر بین المللی قرار دارد، امضا نموده اند. یک رونوشت از آن توسط کشور مقرر کنگره برای کشورهای عضو ارسال می گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۳۹۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۶/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۳۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۸: «لایحه تصویب احکام و مصوبات بیستمین کنگره پست جهانی منعقد شده در واشنگتن - ۱۹۸۹» که در جلسه مورخ شانزدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۹ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

در صفحه ۱۰۴ ماده ۹ بند ۳ - ۶ از باب تجویز ربا خلاف موازین شرع شناخته شد. همچنین در صفحه ۱۰۶ بند ۱ از شق ۵، و در صفحه ۱۰۸ بند ۴ از ماده ۱۲، و در صفحه ۱۱۵ بند ۵ از ماده ۱۰۲ تجویز ربا و خلاف موازین شرع شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۸۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۳۹۵ مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۹ و پیرونامه شماره ۱۳۳۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۸ لایحه شماره ۱۳۰۵۱/۵۶۹۷۲ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۰ دولت در مورد تصویب احکام و مصوبات بیستمین کنگره پست جهانی منعقد شده در واشنگتن - ۱۹۸۹ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن اصلاحی لایحه

اصلاحات مجلس:

- ۱- در صفحه ۱۰۴ ماده (۹) بند (۶-۳) به جای کلمه «بهره‌ای» عبارت «جریمه دیرکرد» جایگزین گردید.
 - ۲- در صفحه ۱۰۶ بند (ب) از شق (۵) به جای کلمه «بهره‌های» عبارت «جریمه‌های دیرکرد» جایگزین گردید.
 - ۳- در صفحه ۱۰۸ بند (۴) از ماده (۱۲) به جای کلمه «بهره‌ای» عبارت «جریمه دیرکرد» جایگزین گردید.
 - ۴- در صفحه ۱۱۵ بند (۵) از ماده (۱۰۲) در سطر دوم به جای عبارت «به نرخ بهره» عبارت «جریمه دیرکرد» جایگزین گردید.
 - ۵- در صفحه ۱۱۵ ماده (۱۰۲) در انتهای سطر به جای عبارت «بهره‌های دیرکرد» عبارت «جریمه‌های دیرکرد» جایگزین گردید.
- اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هفتم مهرماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۷۸۷

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۴۸۱- ق مورخ ۷۶/۷/۳۰ و ۱۳۳۵- ق مورخ ۷۶/۶/۱۸ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۳۹۵ مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۹: «لایحه تصویب احکام و مصوبات بیستمین کنگره پست جهانی منعقد شده در واشنگتن - ۱۹۸۹»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و هفتم مهرماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۷ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه چگونگی تعیین وظایف و صلاحیت شاغلان حرفه‌های پزشکی و وابسته به آن با قانون اساسی

شماره: ۱۳۹۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۰۸۶۶/۱۷۲۷۶ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۸ دولت در مورد چگونگی تعیین وظایف و صلاحیت شاغلان حرفه‌های پزشکی و وابسته به آن که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۶/۷/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - وظایف و صلاحیت شاغلان حرفه‌های پزشکی و وابسته به آن بر اساس آیین‌نامه‌هایی که توسط سازمان نظام پزشکی تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد تعیین خواهد شد.

اصلاح آیین‌نامه‌های یاد شده نیز به ترتیب بالا انجام خواهد پذیرفت.

تبصره ۱ - چنانچه سازمان نظام پزشکی ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون اقدام به تهیه آیین‌نامه‌های موضوع ماده واحده بالا ننماید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از کسب نظر از سازمان نظام پزشکی اقدام به تهیه یا اصلاح آیین‌نامه‌های لازم کند.

تبصره ۲ - شاغلان حرف وابسته به گروه پزشکی در صورتی که از حدود وظایف تعیین شده در آیین‌نامه‌های یاد شده تجاوز نمایند مشمول قانون اصلاح ماده (۳) قانون مربوط

به مقررات امور پزشکی و دارو و مواد خوراکی و آشامیدنی مصوب ۱۳۷۴/۱/۲۹^(۱) خواهند شد.

تبصره ۳- گروههایی که به موجب قوانین خاص مجاز به فعالیت شده‌اند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ اول مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۵۹۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۹۷- ق مورخ ۱۳۷۶/۷/۵: «لایحه چگونگی تعیین وظایف و صلاحیت شاغلان حرفه‌های پزشکی و وابسته به آن» که در جلسه مورخ اول مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۷/۹ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

باتوجه به اینکه آیین‌نامه در جهت اجرای قانون تنظیم می‌گردد، چنانچه ماده واحده براین اساس می‌باشد لازم است به قانون مصوب تصریح شود وگرنه مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی^(۲) است.

(۱) قانون اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات پزشکی و دارو و مواد خوراکی و آشامیدنی (مصوب ۱۳۷۴): هر کس بدون داشتن پروانه رسمی به امور پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی، آزمایشگاهی، فیزیوتراپی و مامائی اشتغال ورزد یا بدون پروانه از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اقدام به تأسیس یکی از مؤسسات پزشکی مصرح در ماده (۱) نماید یا پروانه خود را به دیگری واگذار یا پروانه دیگری را مورد استفاده قرار دهد بلافاصله محل کار آنها توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعطیل و به حبس تعزیری از شش ماه تا سه سال و پرداخت جریمه نقدی از پنج میلیون تا پنجاه میلیون ریال محکوم خواهد شد و در صورت تکرار به حبس از دو تا ده سال و پرداخت جریمه از پنج میلیون تا صد میلیون ریال یا دو برابر قیمت داروهای مکشوفه (هر کدام که بیشتر باشد) محکوم خواهد شد....

(۲) اصل هشتاد و پنجم: سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیونهای داخلی خود تفویض کند. در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود. همچنین مجلس شورای اسلامی

و نیز اطلاق تبصره ۲ نسبت به مواردی که در قانون نیامده است مغایر قانون اساسی است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۷۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۱۵۹۰/۲۱/۷۶ مورخ ۱۳۷۶/۷/۹ و پیرو نامه شماره ۱۳۹۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۷/۵ لایحه شماره ۵۰۸۶۶/۵۰۸۶۶ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۸ دولت در مورد چگونگی تعیین وظایف و صلاحیت شاغلان حرفه‌های پزشکی و وابسته به آن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - وظایف و صلاحیت شاغلان حرفه‌های پزشکی و وابسته به آن بر اساس قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی و سایر قوانین مربوطه مطابق آیین نامه‌هایی خواهد بود که توسط سازمان نظام پزشکی تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد.

«... می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیونهای ذی ربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

تبصره ۱- چنانچه سازمان نظام پزشکی ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون اقدام به تهیه آیین نامه‌های موضوع ماده واحده بالا ننماید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از کسب نظر از سازمان نظام پزشکی اقدام به تهیه یا اصلاح آیین نامه‌های لازم کند.

تبصره ۲- شاغلان حرف وابسته به گروه پزشکی در صورتی که از حدود وظایف تعیین شده تجاوز نمایند مشمول قانون اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارو و مواد خوراکی و آشامیدنی مصوب ۱۳۷۴/۱/۲۹ خواهند شد.

تبصره ۳- گروههایی که به موجب قوانین خاصی مجاز به فعالیت شده‌اند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هفتم مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۷۸۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۴۷۴- ق مورخ ۷۶/۷/۲۹ و ۱۳۹۷- ق مورخ ۷۶/۷/۵ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۵۹۰ مورخ ۱۳۷۶/۷/۹: «لایحه چگونگی تعیین وظایف و صلاحیت شاغلان حرفه‌های پزشکی و وابسته به آن»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و هفتم مهر یک هزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۷ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

وجود ابهام در لایحه اصلاح مواد (۴۳)، (۴۴) و (۸۰) قانون تأمین اجتماعی

شماره: ۱۳۸۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۶/۳۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۵۷۷/۵۳۵۷۹ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶ دولت در مورد اصلاح مواد (۴۳)، (۴۴) و (۸۰) قانون تأمین اجتماعی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۶/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - مواد (۴۳) و (۴۴) قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به ماده (۸۰) قانون مزبور الحاق می شود:

۱- نصاب اعتراض به آرای هیأت های بدوی تشخیص مطالبات، مندرج در قسمت اخیر بند (۴) ماده (۴۳)^(۲) به یک میلیون و پانصد هزار (۱/۵۰۰/۰۰۰) ریال تغییر می یابد.

۲- در ماده (۴۴) قانون تأمین اجتماعی^(۳) عبارت «در تهران» به عبارت «در مراکز استانها» تغییر می یابد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) قسمت اخیر بند (۴) ماده ۴۳ قانون تأمین اجتماعی: ... آراء هیأت های بدوی در صورتی که مبلغ مورد مطالبه سازمان اعم از اصل حق بیمه و خسارت دویست هزار ریال یا کمتر باشد و یا اینکه در موعد مقرر مورد اعتراض واقع نشود قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. در صورتی که مبلغ مورد مطالبه بیش از دویست هزار ریال باشد کارفرما و سازمان ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ واقعی یا قانونی رأی هیأت بدوی حق تقاضای تجدیدنظر خواهند داشت.

(۳) ماده ۴۴ قانون تأمین اجتماعی: هیأت های تجدیدنظر تشخیص مطالبات در تهران با شرکت افراد زیر تشکیل می شود....

۳- بند (۳) ماده (۸۰)^(۱) به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به آن الحاق می‌شود:

«۳- در صورت فوت بیمه شده‌ای که در ده سال آخر حیات خود، حداقل حق بیمه یک سال کار، مشروط بر اینکه ظرف آخرین سال حیات حق بیمه ۹۰ روز کار را پرداخت کرده باشد.

تبصره ۱- بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که قبل از تصویب این ماده واحده فوت شده و به هر علت در مورد آنان مستمری برقرار نشده است، حسب مورد مشمول شرایط مقرر در این بند یا تبصره (۲) هستند.

تبصره ۲- بازماندگان بیمه شده چنانچه فاقد شرایط مقرر در این بند باشند ولی حداقل (۲۰) سال حق بیمه مقرر را قبل از فوت پرداخت کرده باشند، از مستمری برخوردار خواهند شد. در تعیین متوسط مزد یا حقوق ماهانه مشمولان این تبصره برای محاسبه میزان مستمری، تبصره ماده (۷۷) قانون تأمین اجتماعی^(۲) ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره ۳- به بازماندگان بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شوند و فاقد شرایط مقرر در این بند هستند، چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه آنان کمتر از (۲۰) سال و بیشتر از (۱۰) سال باشد، در ازای هر سال سابقه پرداخت حق بیمه، غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی^(۳) پرداخت می‌شود.

(۱) ماده ۸۰ قانون تأمین اجتماعی: بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی در یکی از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند داشت: ۱- در صورت فوت بیمه شده بازنشسته ۲- در صورت فوت بیمه شده از کار افتاده کلی مستمری بگیر...

(۲) تبصره ماده ۷۷ قانون تأمین اجتماعی: متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارتست از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

(۳) ماده ۸۳ قانون تأمین اجتماعی: سهم مستمری هر یک از بازماندگان بیمه شده متوفی به شرح زیر می‌باشد:

۱- میزان مستمری همسر بیمه شده متوفی معادل پنجاه درصد مستمری استحقاقی بیمه شده است و در صورتی که بیمه شده مرد دارای چند همسر دائم باشد مستمری به تساوی بین آنها تقسیم خواهد شد.

۲- میزان مستمری هر فرزند بیمه شده متوفی معادل بیست و پنج درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می‌باشد و در صورتی که پدر و مادر را از دست داده باشد مستمری او دو برابر میزان مذکور خواهد بود.

۳- میزان مستمری هر یک از پدر و مادر بیمه شده متوفی معادل بیست درصد مستمری استحقاقی بیمه شده باشد.

مجموع مستمری بازماندگان بیمه شده متوفی نباید از میزان مستمری استحقاقی متوفی تجاوز نماید هرگاه مجموع مستمری از این میزان تجاوز کند سهم هر یک از مستمری بگیران به نسبت تقلیل داده می‌شود و در این صورت اگر یکی

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و ششم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۵۸۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۸۴ - ق مورخ ۱۳۷۶/۶/۳۱: «لایحه اصلاح مواد (۴۳)، (۴۴) و (۸۰) قانون تأمین اجتماعی» که در جلسه مورخ بیست و ششم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۷/۲ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

(چون تبصره ۲ و ۳ ماده واحده نامفهوم است، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد).

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۷۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۵۸۳ مورخ ۱۳۷۶/۷/۹ و پیرو نامه شماره ۱۳۸۴ - ق مورخ ۱۳۷۶/۶/۳۱ لایحه شماره ۱۶۵۷۷/۵۳۵۷۹ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶ دولت در مورد اصلاح مواد (۴۳)، (۴۴) و (۸۰) قانون تأمین اجتماعی که در جلسه علنی روز یکشنبه

از مستمری‌بگیران فوت شود یا فاقد شرایط استحقاقی دریافت مستمری گردد سهم بقیه آنان با توجه به تقسیم‌بندی مذکور در این ماده افزایش خواهد یافت و در هر حال بازماندگان بیمه‌شده از صد درصد مستمری بازماندگان متوفی استفاده خواهند کرد.

تبصره - منظور از مستمری استحقاقی بیمه‌شده متوفی مستمری حین فوت او می‌باشد. در مورد بیمه‌شدگانی که در اثر هر نوع حادثه یا بیماری فوت شوند مستمری استحقاقی عبارت است از مستمری که برای بیمه‌شده از کارافتاده کلی حسب مورد برقرار می‌شود.

مورخ ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - مواد (۴۳) و (۴۴) قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به ماده (۸۰) قانون مزبور الحاق می‌شود:

- ۱- نصاب اعتراض به آرای هیأت‌های بدوی تشخیص مطالبات، مندرج در قسمت اخیر بند (۴) ماده (۴۳) به یک میلیون و پانصد هزار (۱/۵۰۰/۰۰۰) ریال تغییر می‌یابد.
- ۲- در ماده (۴۴) قانون تأمین اجتماعی عبارت «در تهران» به عبارت «در مراکز استانها» تغییر می‌یابد.

۳- بند (۳) ماده (۸۰) به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به آن الحاق می‌شود:

«۳- در صورت فوت بیمه شده‌ای که در ده سال آخر حیات خود، حداقل حق بیمه یک سال کار، مشروط بر اینکه ظرف آخرین سال حیات حق بیمه ۹۰ روز کار را پرداخت کرده باشد.

تبصره ۱- بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که قبل از تصویب این ماده واحده فوت شده و به هر علت در مورد آنان مستمری برقرار نشده است، حسب مورد مشمول شرایط مقرر در این بند یا تبصره (۲) هستند.

تبصره ۲- چنانچه بیمه شده فاقد شرایط مقرر در این بند باشد ولی حداقل (۲۰) سال حق بیمه مقرر را قبل از فوت پرداخت کرده باشد، بازماندگان وی از مستمری برخوردار خواهند شد. در تعیین متوسط مزد یا حقوق ماهانه مشمولان این تبصره برای محاسبه میزان مستمری، تبصره ماده (۷۷) قانون تأمین اجتماعی ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره ۳- بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود و فاقد شرایط مقرر در این بند می‌باشد، چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او کمتر از (۲۰) سال و بیشتر از (۱۰) سال باشد، به بازماندگان وی در ازای هر سال سابقه پرداخت حق بیمه، غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به

نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می شود. لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هفتم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۷۸۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۱۴۷۹ - ق مورخ ۷۶/۷/۳۰ و ۱۳۸۴ - ق مورخ ۷۶/۶/۳۱ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۵۸۳ مورخ ۷۶/۷/۹: «لایحه اصلاح مواد (۴۳)، (۴۴) و (۸۰) قانون تأمین اجتماعی»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و هفتم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۷ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۶.

مغایرت لایحه تأسیس سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی

شماره: ۱۴۲۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۱۵۴/۱۲۶۱۷۲ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۵ دولت در مورد تأسیس سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۷/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱-

ماده ۶- نامزدهای عضویت در شورای مرکزی سازمان نظام دامپزشکی و شوراهای استانی باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به مواد مخدر.
- ۳- داشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی.
- ۴- نداشتن محکومیت مؤثر کیفری و عدم وابستگی به گروههای غیرقانونی.
- ۵- داشتن حسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به متن مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی رک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۸۴ مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶.

تبصره ۱- اقلیتهای دینی به رسمیت شناخته در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در صورت داشتن شرایط بندهای (۱) تا (۴) این ماده می‌توانند به عضویت شورای مرکزی درآیند.

تبصره ۲- تأیید صلاحیت نامزدهای عضویت در شورای مرکزی و نظارت بر حسن جریان انتخابات توسط هیأت سه نفری متشکل از نمایندگان وزارت جهاد، قوه قضائیه و شورای مرکزی بر اساس آیین نامه‌ای خواهد بود که توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷- رئیس سازمان که مسئولیت اجرای مصوبات شورای مرکزی و نمایندگی سازمان در مراجع ملی و بین‌المللی را برعهده دارد، از بین سه نفر از اعضای شورای مرکزی که بیشترین رأی را کسب کنند، توسط وزیر جهادسازندگی برای صدور حکم به رئیس جمهور معرفی می‌شود.

تبصره ۱- در صورتی که رئیس جمهور افراد انتخابی شورای مرکزی را برای ریاست سازمان مناسب تشخیص ندهد، شورای مرکزی موظف است حداکثر ظرف دو هفته افراد دیگری را انتخاب و معرفی کند.

تبصره ۲- شورای مرکزی دارای یک نایب رئیس، یک دبیر و یک خزانه‌دار است که با اکثریت آرا از بین اعضای شورا انتخاب می‌شوند.

تبصره ۳- جلسات شورای مرکزی هر ماه حداقل یک بار تشکیل می‌شود. رئیس سازمان ریاست جلسات شورا را برعهده دارد و دبیر شورا مسئول تشکیل جلسات و اداره دبیرخانه شورا است.

ماده ۸- تشکیل اولین شورای مرکزی حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت جهادسازندگی از طریق تشکیل مجمع عمومی مشمولان این قانون و انجام انتخابات عمومی برای انتخاب اعضای اولین شورای مرکزی صورت می‌گیرد.

ماده ۹-

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۷۰۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۴۲۲- ق مورخ ۱۳۷۶/۷/۱۶: «لایحه تأسیس سازمان نظام

دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران» که در جلسه مورخ سیزدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۷/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اطلاق تبصره ۱ ماده ۶ از این جهت که استثناء اقلیتهای دینی از بند ۵ ماده نسبت به وفاداری به قانون اساسی شامل نقض قانون اساسی توسط آنان نیز می‌گردد، خلاف اصل ۲۶ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۵۶۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۷۰۶ مورخ ۱۳۷۶/۷/۲۳ و پیرو نامه شماره ۱۴۲۲ - ق مورخ ۱۳۷۶/۷/۱۶، لایحه شماره ۱۶۱۵۴/۱۲۶۱۷۲ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۵ دولت در مورد تأسیس سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

فصل اول - اهداف، وظایف و اختیارات

ماده ۱ - ...

(۱) اصل بیست و ششم: احزاب، جمعیتها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمنهای اسلامی یا اقلیتهای دینی شناخته شده آزادند، مشروط به اینکه اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند. هیچکس را نمی‌توان از شرکت در آنها منع کرد یا به شرکت در یکی از آنها مجبور ساخت.

ماده ۶- نامزدهای عضویت در شوراهای مرکزی سازمان دامپزشکی و شوراهای استانی باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

۲- نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به مواد مخدر.

۳- داشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی.

۴- نداشتن محکومیت مؤثر کیفری و عدم وابستگی به گروههای غیرقانونی.

۵- داشتن حسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام.

تبصره ۱- ...

ماده ۷- ...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۹۲۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۵۶۱- ق مورخ ۷۶/۸/۲۱ و ۱۴۲۲- ق مورخ ۷۶/۷/۱۶ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۷۰۶ مورخ ۷۶/۷/۲۳: «لایحه تأسیس سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که در جلسه مورخ هجدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۸۴ مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶.

مغایرت لایحه چگونگی تأدیه مطالبات صندوق معذوریت از کار و از کارافتادگی جهادسازندگی از دولت با قانون اساسی

شماره: ۱۵۱۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۱۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۶۹۶۸/۱۶۲۶۰ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۰ دولت در مورد چگونگی تأدیه مطالبات صندوق معذوریت از کار و کارافتادگی جهادسازندگی از دولت که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۷/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به وزارت جهادسازندگی اجازه داده می شود مطالبات صندوق معذوریت از کار و از کارافتادگی جهادسازندگی از دولت را، از محل واگذاری یا فروش سهام شرکتهای دولتی و وابسته به دولت و واحدهای خدماتی و تجاری تحت پوشش وزارت جهادسازندگی تسویه کند.

تبصره - میزان مطالبات و آیین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ آن توسط وزارتخانه های جهادسازندگی و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ سی ام مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۸۱۹

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۱۶ - ق مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۱: «لایحه چگونگی تأدیه مطالبات صندوق معذوریت از کار و از کارافتادگی جهادسازندگی از دولت» که در جلسه مورخ سی ام مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

ماده واحده از این جهت وجوه حاصله به خزانه واریز نمی گردد و پرداختها در حدود اعتبار مصوب و مقید به قانون نگردیده، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی^(۱) شناخته گردید. با اکثریت آراء.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۲۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۸۱۹ مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۴ و پیرونامه شماره ۱۵۱۶ - ق مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۱، لایحه شماره ۵۶۹۶۸/۱۶۲۶۰ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۰ دولت در مورد چگونگی تأدیه مطالبات صندوق معذوریت از کار و کارافتادگی جهادسازندگی از دولت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و

(۱) همین مجموعه، صفحه ۱۵۰.

اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به وزارت جهادسازندگی اجازه داده می شود مطالبات صندوق معذوریت از کار و از کارافتادگی جهادسازندگی از دولت راه، از محل واگذاری یا فروش سهام شرکتهای دولتی و وابسته به دولت و واحدهای خدماتی و تجاری تحت پوشش وزارت جهادسازندگی تسویه کند.

وجوه حاصل از فروش موضوع این قانون به حساب خزانه داری کل واریز و معادل صددرصد (۱۰۰٪) آن جهت جبران مطالبات صندوق فوق از دولت به ترتیبی که به همین منظور در قانون بودجه سالانه کشور پیش بینی می گردد در اختیار آن صندوق قرار می گیرد.

تبصره - میزان مطالبات و آیین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ آن توسط وزارتخانه های جهادسازندگی و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۰۳۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۱۶۲۵ - ق مورخ ۷۶/۹/۱۶ و ۱۵۱۶ - ق مورخ ۷۶/۸/۱۱

و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۸۱۹ مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۴: «لایحه چگونگی تأدیه مطالبات

صندوق معذوریت از کار و از کارافتادگی جهادسازندگی از دولت»^(۱) که در جلسه مورخ نهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش و با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع یا قانون اساسی شناخته نگردید.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۰۰ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۵.

مغایرت لایحه تشکیل حساب پس انداز کارکنان دولت با موازین شرع

شماره: ۱۶۳۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۴۱۱۶/۵۵۶۰۴ مورخ ۱۳۷۶/۳/۶ دولت در مورد ایجاد صندوقهای اندوخته کارکنان دولت که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تشویق پس انداز و حمایت از کارکنان دولت از طریق تأمین اندوخته، بنا به درخواست هر یک از مستخدمین شاغل (اعم از رسمی، ثابت و پیمانی) وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی:

الف - حساب سپرده ثابت خاصی، تحت عنوان حساب پس انداز سهم مستخدم، نزد یکی از بانکها به نام او افتتاح و همه ماهه برابر (۳۵٪) حداقل حقوق مبنای جدول موضوع ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت^(۲) را به عنوان پس انداز

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۱ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): حقوق مبنای مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری و مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی مصوب ۱۳۵۲ برابر است با حاصلضرب ضریب حقوق موضوع ماده ۳۳ قانون مذکور در عدد مبنای گروه مربوط به شرح جدول زیر که جایگزین جدول حقوق ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری می‌شود تعیین می‌گردد:

گروه	عدد مبنای	گروه	عدد مبنای	گروه	عدد مبنای	گروه	عدد مبنای
۱	۴۰۰	۴	۵۶۰	۷	۷۴۰	۱۰	۹۵۰
۲	۴۵۰	۵	۶۲۰	۸	۸۱۰	۱۱	۱۰۲۰
۳	۵۰۰	۶	۶۸۰	۹	۸۸۰		

فواصل اعداد مبنای گروه‌های متوالی بعد از گروه ۱۱ به ترتیب ۷۰ و حداکثر گروه قابل احراز، گروه ۲۰ خواهد بود.

سهم مستخدم از دریافتی او کسر و به حساب مزبور واریز نماید.

ب - هر ماه برابر ۱۰٪ سهم پس انداز هر مستخدم موضوع بند (الف) فوق از محل اعتبارات پرسنلی دستگاه مربوط حسب مورد به عنوان پس انداز سهم دولت، یا شرکت دولتی به حساب سپرده ثابت جداگانه‌ای که به نام مستخدم افتتاح خواهد شد، واریز کند.

ج - کلیه دستگاههای موضوع این ماده موظفند سهم خود را در بودجه سالانه دستگاه منظور نمایند.

ماده ۲ - نرخ سود علی الحساب متعلق به حسابهای پس انداز سهم مستخدم و سهم دولت یا شرکت دولتی متناسب با مدت سرمایه‌گذاری، با رعایت مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا، توسط شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد. سود علی الحساب متعلق به هر یک از حسابهای موضوع بندهای (الف) و (ب)، ماده (۱) بایستی به همان حساب واریز گردد.

ماده ۳ - موجودی حسابهای موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۱)، در زمان اشتغال مستخدم مربوط، غیر قابل برداشت می‌باشد.

ماده ۴ - کلیه موجودی حسابهای موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۱) اعم از اصل وجوه و سود حاصل از آنها در مورد مستخدمین رسمی و ثابت به هنگام بازنشستگی، بازخریدی و از کار افتادگی یا خروج از خدمت به دلایل دیگر و در مورد مستخدمین پیمانی به هنگام لغو یا خاتمه قرارداد به طور یکجا در وجه آنان پرداخت می‌شود.

ماده ۵ - در صورت فوت مستخدم موجودی حساب پس انداز سهم او و سهم دولت یا شرکت دولتی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۱) اعم از اصل وجوه و سود حاصل از آنها بین وراث قانونی مستخدم متوفی، موضوع ماده (۸۶) قانون استخدام کشوری^(۱) تقسیم و پرداخت خواهد شد.

ماده ۶ - بانک و یا بانکهای عامل برای رفع حوایج ضروری و همچنین احداث و یا خرید مسکن طبق ضوابطی که ضمن آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۹) به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به مستخدمین مشمول این قانون تسهیلات بانکی اعطاء خواهند نمود.

ماده ۷ - آن تعداد از وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی که دارای صندوق

(۱) ماده ۸۶ قانون استخدام کشوری: وراث قانونی از لحاظ این قانون عبارتند از: فرزندان و زوج یا زوجه دائمی و مادر و پدری که در کفالت متوفی بوده‌اند همچنین نوادگانی که پدرشان فوت شده و در کفالت مستخدم متوفی بوده‌اند با دارا بودن شرایط زیر....

پس‌انداز و یا اندوخته و یا عناوین مشابه هستند، در صورتی می‌توانند از مقررات و تسهیلات مقرر در این قانون برخوردار شوند که نسبت به انحلال صندوق مربوط اقدام و سهم مستخدم و دولت یا شرکت دولتی را به ترتیب و تفکیک در حسابهای پس‌انداز سهم مستخدم و سهم دولت و یا شرکت دولتی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۱) واریز نمایند.

ماده ۸- وجوه پرداختی توسط شرکتهای دولتی بابت سهم شرکت موضوع بند (ب) ماده (۱)، به عنوان هزینه قابل قبول از نظر مالیاتی محسوب می‌شود.

ماده ۹- شهدا، جانبازان از کار افتاده کلی و آزادگان از کار افتاده کلی مادامی که طبق مقررات مربوط ورثه و وظیفه‌بگیر داشته باشند مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

ماده ۱۰- آیین‌نامه اجرایی این قانون متضمن تعیین بانک عامل و یا بانکهای عامل، نحوه افتتاح حساب و واریز وجوه، پرداخت تسهیلات اعتباری و سایر موارد مربوط، به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان امور اداری و استخدامی کشور، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۱- شرکتها و مؤسسات دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است نیز مشمول این قانون می‌باشند.

ماده ۱۲- این قانون از اول سال ۱۳۷۷ لازم‌الاجرا می‌باشد.^(۱)

لایحه فوق مشتمل بر دوازده ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دوازدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۱۱۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۳۵- ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۲: «لایحه تشکیل حساب پس‌انداز کارکنان دولت» که در جلسه مورخ دوازدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به

(۱) ماده ۲ قانون مدنی: قوانین ۱۵ روز پس از انتشار، در سراسر کشور لازم‌الاجرا است مگر آن‌که در خود قانون، ترتیب خاصی برای موقع اجرا مقرر شده باشد.

تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ماده ۵ از این حیث که بعضی از وراث شرعی را از سهم پرداخت شده توسط کارمند و سود متعلقه به آن محروم می‌نماید، خلاف موازین شرع شناخته شد.

محمد امامی کاشانی

عضو فقها و سخنگوی شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۸۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۱۱۰ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ و پیرو نامه شماره ۱۶۳۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۲، لایحه شماره ۱۴۱۱۶/۵۵۶۰۴ مورخ ۱۳۷۶/۳/۶ دولت در مورد تشکیل حساب پس‌انداز کارکنان دولت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۵- در صورت فوت مستخدم موجودی حساب پس‌انداز سهم او اعم از اصل وجوه و سود حاصل از آنها بین وراث شرعی او و موجودی حساب پس‌انداز سهم دولت یا شرکت دولتی اعم از اصل و سود حاصل از آن بین وراث قانونی مستخدم متوفی موضوع ماده (۸۶) قانون استخدام کشوری تقسیم و پرداخت خواهد شد.

ماده ۶-....

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۱۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۳۵ - ق مورخ ۷۶/۹/۲۲ و ۱۷۸۰ - ق مورخ ۷۶/۱۱/۲۹ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۱۱۰ مورخ ۷۶/۱۰/۳: «لایحه تشکیل حساب پس‌انداز کارکنان دولت»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحاتی به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه استفاده اجباری از کمربند ایمنی با قانون اساسی

شماره: ۱۶۵۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۲۰۶/۶۰۶۶۲ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ دولت در مورد استفاده اجباری از کمربند ایمنی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، بستن کمربند ایمنی برای رانندگان و سرنشینان ردیف اول انواع خودروهای در حال حرکت در مسیر جاده های بین شهری و کمربندپها و بزرگراههای درون شهری و همچنین استفاده از کلاه ایمنی برای رانندگان و سرنشینان هر نوع موتورسیکلت اجباری است.

دولت مکلف است کمربند و کلاه ایمنی استاندارد را به مقدار نیاز کشور تهیه و عرضه نماید.

تبصره ۱ - وزارت صنایع و کلیه شرکتهای خودروسازی مکلفند خودروهای تولید داخلی را همراه با کمربند ایمنی استاندارد عرضه نمایند. همچنین انواع خودروهای وارداتی باید دارای کمربند ایمنی باشند.

تبصره ۲ - توسعه محدوده ماده واحده و زمانبندی اجرای این قانون و میزان جریمه متخلفان بر اساس آیین نامه ای که ظرف مدت شش ماه به پیشنهاد وزارتخانه های کشور،

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

دادگستری، راه و ترابری و صنایع تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تعیین خواهد شد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۰۵۸

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۵۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۳: «لایحه استفاده اجباری از کمر بند و کلاه ایمنی» که در جلسه مورخ شانزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- نظر به اینکه تبصره ۲ توسعه محدوده ماده واحده را به عهده هیأت وزیران محول نموده است و نظر به اینکه این امر قانونگذاری و از وظایف مجلس شورای اسلامی است و قابل تفویض به هیأت وزیران نمی‌باشد، فلذا تبصره مزبور از این حیث خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته گردید.

۲- نظر به اینکه تبصره ۲ تعیین میزان جریمه متخلفان را به آیین نامه محول کرده است و اینکه طبق اصل ۳۶ قانون حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد و با توجه به اینکه مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی قانونگذاری قابل تفویض به هیأت وزیران نمی‌باشد فلذا این تبصره از این جهت نیز مخالف اصول ۳۶ و ۸۵ قانون اساسی^(۱) شناخته گردید.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) اصل سی و ششم: حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

- اصل هشتاد و پنجم: همین مجموعه، صفحه ۹۸.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۸۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۵۸ مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ و پیرو نامه شماره ۱۶۵۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۳، لایحه شماره ۱۶۲۰۶/۶۰۶۶۲ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ دولت در مورد استفاده اجباری از کمربند و کلاه ایمنی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، بستن کمربند ایمنی برای رانندگان و سرنشینان ردیف اول انواع خودروهای در حال حرکت در مسیر جاده‌های بین شهری و کمربندها و بزرگراههای درون شهری و همچنین استفاده از کلاه ایمنی برای رانندگان و سرنشینان هر نوع موتورسیکلت اجباری است.

دولت مکلف است کمربند و کلاه ایمنی استاندارد را به مقدار نیاز کشور تهیه و عرضه نماید.

تبصره ۱- وزارت صنایع و کلیه شرکتهای خودروسازی مکلفند خودروهای تولید داخلی را همراه با کمربند ایمنی استاندارد عرضه نمایند. همچنین انواع خودروهای وارداتی باید دارای کمربند ایمنی باشند.

تبصره ۲- میزان جریمه عدم استفاده از کمربند ایمنی و کلاه ایمنی به ترتیب ده هزار و پنج هزار ریال تعیین می‌گردد. توسعه محدوده ماده واحده با توجه به مقررات راهنمایی و رانندگی و شهرسازی و زمانبندی اجرای این قانون بر اساس آیین‌نامه‌ای که ظرف مدت شش ماه توسط وزارتخانه‌های کشور، دادگستری، راه و ترابری و صنایع تهیه و به

تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تعیین خواهد شد. لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۱۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۵۷ - ق مورخ ۷۶/۹/۲۳ و ۱۷۸۲ - ق مورخ ۷۶/۱۱/۲۹ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۵۸ مورخ ۷۶/۹/۳۰: «لایحه استفاده اجباری از کمر بند و کلاه ایمنی»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اصلاح قانون فصل سوم قانون گذرنامه با قانون اساسی

شماره: ۱۷۳۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۱۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۱۶۵۵/۶۱۵۱۳ مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ دولت در مورد اصلاح قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ماده (۱۰) و تبصره (۳) آن و بندهای (۲) و (۳) ماده (۱۱) قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه مصوب ۱۳۶۲^(۲) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه مصوب ۱۰ اسفندماه ۱۳۵۱ (مصوب ۱۳۶۲/۳/۳۱):

ماده واحده - از تاریخ تصویب و لازم‌الاجرا شدن این قانون فصل سوم قانون گذرنامه مصوب ۱۰ اسفند ماه ۱۳۵۱ ملغی و مقررات زیر به عنوان فصل سوم این قانون جایگزین آن می‌گردد.

ماده ۱۰ - برای شخصیت‌های زیر گذرنامه سیاسی صادر می‌شود:

۱ - رهبر یا اعضای شورای رهبری.

۲ - رئیس جمهور.

۳ - رئیس مجلس شورای اسلامی، نخست وزیر، اعضای شورای عالی قضایی، اعضای شورای نگهبان و وزرای دولت جمهوری اسلامی ایران.

۴ - نمایندگان مجلس شورای اسلامی و نمایندگان مجلس خبرگان.

۵ - دادستان کل انقلاب، رئیس بازرسی کل کشور، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و جانشین وی، فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قائم مقام وی و رئیس کل بانک مرکزی.

۶ - معاونان نخست وزیر با موافقت نخست وزیر، معاونان وزرا با موافقت وزیر مربوطه، استانداران و شهردار مرکز با موافقت وزیر کشور و سرپرست بنیاد شهید و رئیس جمعیت هلال احمر.

الف - ماده ۱۰ - برای شخصیت‌های زیر گذرنامه سیاسی صادر می‌شود:

۱- رهبر

۲- رئیس جمهور

۳- رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس قوه قضائیه، معاون اول رئیس جمهور، اعضای شورای نگهبان، تولیت آستان قدس رضوی، وزرای دولت جمهوری اسلامی ایران و معاونان رئیس جمهور.

۴- نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام، اعضای شورای عالی امنیت ملی، نمایندگان مجلس خبرگان رهبری و اعضای شورایی انقلاب فرهنگی.

۷- فرماندهان نیروهای سه گانه زمینی، هوایی و دریایی و جانشینان فرماندهان نیروهای سه گانه.

۸- رئیس شهربانی کل و فرمانده ژاندرمری جمهوری اسلامی ایران و سرپرست کمیته مرکزی انقلاب اسلامی.

۹- کسانی که مستقیماً از طرف رهبر یا شورای رهبری، ریاست جمهوری و نخست وزیر به مأموریت‌های خاص اعزام می‌شوند.

۱۰- اشخاصی که طبق تصویب هیأت وزیران به نمایندگی از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران به مأموریت‌های ویژه اعزام می‌شوند.

۱۱- سفرا و مأموران ثابت سیاسی و کنسولی و رمز و مخابرات و معاونین، مدیران کل و رؤسای ادارات وزارت امور خارجه و کسانی که با معرفی دولت عهده‌دار مقامی در مؤسسات و سازمان‌های بین‌المللی می‌شوند با معرفی وزیر امور خارجه.

۱۲- شخصیت‌های عالی مقام علمی و فرهنگی با معرفی رئیس جمهور.

۱۳- رؤسای جمهور سابق، نخست وزیران سابق و رؤسای سابق مجلس شورای اسلامی بعد از ۱۳۵۷/۱۱/۲۲ با موافقت وزیر امور خارجه.

۱۴- پیک سیاسی و کسانی که به مأموریت موقت سیاسی اعزام می‌شوند، با موافقت وزیر امور خارجه.
تبصره ۱- ...

تبصره ۳- نام فرزندان کمتر از ۱۸ سال مشمولین این ماده در صورتی که همراه دارنده گذرنامه باشند، به تقاضای دارنده در گذرنامه سیاسی ثبت و از همان گذرنامه استفاده خواهند نمود و در صورت نیاز به تزکیک پس از استعلام از وزارت امور خارجه و در صورت موافقت طبق مقررات این قانون برای آنها گذرنامه عادی صادر خواهد شد.

ماده ۱۱- برای اشخاص زیر گذرنامه خدمت صادر می‌گردد:

۱- اشخاصی که به عنوان همراه با رهبر یا یکی از اعضای شورای رهبری به خارج از کشور مسافرت می‌نمایند.

۲- اشخاصی که به عنوان همراه در ارتباط با مأموریت با ریاست جمهور یا نخست‌وزیر به خارج از کشور مسافرت می‌نمایند با معرفی مقام مربوطه.

۳- اشخاصی که به موجب تصویبنامه هیأت وزیران برای انجام مأموریت به خارج از کشور اعزام می‌شوند، با معرفی دفتر نخست‌وزیر.

۴- ...

۵- رئیس دیوانعالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس و دادستان دیوان محاسبات، معاونان رئیس قوه قضائیه، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، رئیس دفتر مقام معظم رهبری، رئیس کل بانک مرکزی و رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

۶- رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و جانشینان ایشان، فرماندهان نیروهای سه گانه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ارتش جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، فرماندهان حفاظت اطلاعات نیروهای یاد شده. ۷- نمایندگان مستقیم مقام معظم رهبری با معرفی رئیس دفتر ایشان، نمایندگان ویژه رئیس جمهور یا معاون اول رئیس جمهور به معرفی دفتر ایشان، نمایندگان ویژه هیأت وزیران جهت مأموریت‌های خاص به معرفی دفتر هیأت دولت و رؤسای دفاتر رؤسای قوای سه گانه و مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۸- رؤسای بنیاد مستضعفان و جانبازان، سازمان تبلیغات اسلامی، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران و استانداران کشور و شهردار تهران.

۹- رؤسای جمهور سابق، نخست وزیران سابق، معاونان اول سابق رئیس جمهور، رؤسای سابق مجلس شورای اسلامی، رؤسای سابق قوه قضائیه، اعضای سابق شورایعالی قضایی با موافقت رئیس جمهور.

۱۰- مشاوران مقام معظم رهبری و معاونان دفتر معظم له با معرفی رئیس دفتر ایشان، معاونان و مشاوران رئیس جمهوری، معاونان معاون اول رئیس جمهور، دبیر شورایعالی امنیت ملی و رؤسا و دبیران کمیته‌های شورای مزبور، معاونان وزرا، رؤسای دفاتر تخصصی تحت سرپرستی بلافصل رئیس جمهور.

۱۱- شخصیت‌های عالی مقام علمی، دینی، فرهنگی و رؤسای فرهنگستانها با موافقت رئیس جمهور.

۱۲- رؤسای دیوانعالی کشور، دادستان کل کشور و سایر مقامات مندرج در جزء ۵ و اعضای شورایعالی قضایی، وزراء و نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان و معاونان ریاست جمهوری و رئیس قوه قضائیه که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

۱۷۳۰- ق مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۵ و ۱۸۰۴- ق مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۴، لایحه شماره ۱۱۶۵۵/۶۱۵۱۳ مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ دولت در مورد اصلاح قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ماده (۱۰) و تبصره (۳) آن و بندهای (۲) و (۳) ماده (۱۱) قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه مصوب ۱۳۶۲ به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۴) به ماده (۱۰) قانون مذکور الحاق می گردد:

الف - ماده ۱۰- برای شخصیتهای زیر گذرنامه سیاسی صادر می شود:

۱- رهبر

۲- رئیس جمهور

۳- ...

تبصره ۴- همطرازان مقامات مندرج در این ماده (بر طبق قانون نظام هماهنگ پرداخت^(۱)) از گذرنامه سیاسی استفاده خواهند نمود.

ب - بندهای (۲) و (۳)

ماده ۱۱- ...

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۶۱۲

تاریخ: ۱۳۷۷/۱/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۱۷۳۰- ق مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۵ و ۱۸۰۴- ق مورخ ۷۶/۱۲/۴

و ۱۹۱۷ - ق مورخ ۷۷/۱/۱۸ و پیرو نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۲۲۲۲ مورخ ۷۶/۱۱/۱ و ۷۶/۲۱/۲۴۱۸ مورخ ۷۶/۱۲/۶: «لایحه اصلاح قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه» که در جلسه مورخ شانزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در، جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اشکال بند یک در مورد مقامات همپراز و بالاتر سابق به قوت خود باقی است و تبصره ۴ ماده ۱۰ رافع اشکال نمی‌باشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۱۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۲۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۱۲ مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۶ و پیرو نامه‌های شماره ۱۷۳۰ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۵ و ۱۸۰۴ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۴ و ۱۹۱۷ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۸، لایحه شماره ۱۱۶۵۵/۶۱۵۱۳ مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ دولت در مورد اصلاح قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ماده (۱۰) و تبصره (۳) آن و بندهای (۲) و (۳) ماده (۱۱) قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه مصوب ۱۳۶۲ به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان

تبصره (۴) به ماده (۱۰) قانون مذکور الحاق می‌گردد:

الف - ماده ۱۰ - برای شخصیتهای زیر گذرنامه سیاسی صادر می‌شود:

۱- رهبر

۲- رئیس جمهور

۳- ...

تبصره ۴- همطرازان مقامات مندرج در این ماده (بر طبق قانون نظام هماهنگ پرداخت) اعم از شاغل و سابق با معرفی بالاترین مقام دستگاه مربوطه از گذرنامه سیاسی استفاده خواهند نمود.

ب - بندهای (۲) و (۳) ماده (۱۱): ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۷۸۶

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۳۰ - ق مورخ ۷۶/۱۰/۱۵ و ۱۸۰۴ - ق مورخ ۷۶/۱۲/۴ و ۱۹۱۷ - ق مورخ ۷۷/۱/۱۸ و ۲۰۱۵ - ق مورخ ۷۷/۲/۲۳ و پیرونامه‌های شماره ۷۷/۲۱/۲۲۲۲ مورخ ۷۶/۱۱/۱ و ۷۶/۲۱/۲۴۱۸ مورخ ۷۶/۱۲/۶ و ۷۷/۲۱/۲۶۱۲ مورخ ۷۷/۲۱/۲۶۱۲: «لایحه اصلاح قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه»^(۱) که در جلسه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۲/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور با موازین شرع و قانون اساسی

شماره: ۱۷۵۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۵۸۸۹ مورخ ۱۳۷۶/۹/۹ دولت در مورد بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور از حیث درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار بالغ بر دویست و سی هزار و چهارصد و چهل میلیارد و سیصد و شش میلیون و یکصد و پنجاه و چهار هزار (۲۳۰/۴۴۰/۳۳۶/۱۵۴/۰۰۰) ریال و از حیث هزینه ها و سایر پرداختها بالغ بر دویست و سی هزار و چهارصد و چهل میلیارد و سیصد و شش میلیون و یکصد و پنجاه و چهار هزار (۲۳۰/۴۴۰/۳۳۶/۱۵۴/۰۰۰) ریال به شرح زیر است:

الف - بودجه عمومی دولت از لحاظ درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و از حیث هزینه ها و سایر پرداختها بالغ بر نود هزار و پانصد و هشتاد و پنج میلیارد و هشتصد و هشتاد میلیون و نهصد و هفتاد و پنج هزار (۹۰/۵۸۵/۸۸۰/۹۷۵/۰۰۰) ریال شامل:

۱- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۷- ...

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به بندها و تبصره های مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۴۳ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۹.

الف - ...

ز- به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی اجازه داده می‌شود مبالغی را بابت تعیین درجه مهارت و صدور مجوز و تمدید پروانه کار آموزشگاههای فنی و حرفه‌ای آزاد و حق آزمون کارآموزان آموزشگاههای آزاد دریافت و آن را به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل موضوع ردیف ۴۱۰۳۴۲ قسمت سوم این قانون واریز نماید و معادل آن را از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۱۵۷ قسمت چهارم این قانون برای انجام هزینه‌های مربوط دریافت نماید.

تبصره ۸- ...

الف - ...

د -

۱- اعتبار منظور شده در ردیف ۱۲۷۵۳۵ قسمت چهارم این قانون براساس موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه از محل عوارض و عواید موضوع بندهای (۲)، (۳) و (۴) ماده (۱۳) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور^(۱) (شامل عوارض و عواید سال ۱۳۷۶ و مطالبات سالهای گذشته) منظور در ردیف ۴۱۹۹۶۱ پیوست شماره (۲) این قانون با نظر شوراهای آموزش و پرورش استانها به مصرف خواهد رسید. مطالبات وزارت آموزش و پرورش از شرکتهای مشمول بند (د) تبصره (۸) قوانین بودجه سالهای ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۳ نیز از طریق این بند وصول و به مصرف خواهد رسید.

۲- عوارض کالاها و خدمات موضوع این بند توسط وزارت آموزش و پرورش وصول و به حساب درآمد موضوع این بند واریز خواهد شد. با تشخیص شورای آموزش و پرورش استان می‌توان از امکانات شهرداریها و ادارات دارایی برای وصول عوارض کالاها و خدمات، استفاده نمود. برای تأمین امکانات اجرایی وصول درآمدها، حداکثر معادل دو درصد (۲٪) از درآمدهای فوق به نسبت وصولی آنها در اختیار وزارت

(۱) ماده ۱۳ قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش: منابع مالی شوراهای مناطق برای هزینه‌های جاری و عمرانی عبارتند از: ۱- ... ۲- یک درصد از بهای فروش کالا و خدمات کارخانه‌ها و مؤسسات خدماتی و تولیدی استان که از طریق شورای استان میان مناطق توزیع می‌شود. ۳- تا پنج درصد عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی، تفکیک زمینها، پذیره و نوسازی علاوه بر عوارض مذکور را که شهرداریها دریافت می‌کنند. ۴- عواید حاصل از فروش ساختمانها و زمینهای بلا استفاده و ...

آموزش و پرورش و دستگاههای وصولکننده قرار خواهد گرفت.

میزان عوارض برای کالاهایی که در سال ۱۳۷۶ در گروه کالاهای موضوع این تبصره قرار داشته‌اند، دو درصد (۲٪) و برای کالاها و خدمات جدیدی که بنا به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش در سطح کشور یا شوراهای آموزش و پرورش استانها برای هر استان به تصویب کمیسیون متشکل از وزیران امور اقتصادی و دارایی، صنایع، بازرگانی، آموزش و پرورش و رئیس سازمان برنامه و بودجه می‌رسد، یک درصد (۱٪) خواهد بود.

کالاها و خدمات مشمول طرح ستاد تنظیم بازار و کالاهایی که مشمول پرداخت مالیات موضوع تبصره (۵۸) این قانون می‌باشند از شمول این بند مستثنی می‌باشند.

۳- چهل درصد (۴۰٪) اعتبارات موضوع این بند خارج از شمول قانون محاسبات عمومی و دیگر مقررات عمومی دولت خواهد بود.

۴- ...

۵- سی درصد (۳۰٪) از مبالغ دریافتی در استانها در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار خواهد گرفت تا بین استانهای کم درآمد توزیع گردد.

ب - ...

ک - دولت مکلف است ده درصد (۱۰٪) سود و کارمزد تسهیلات بانکی حاصل از اجرای قانون تأمین مسکن فرهنگیان در مورد کلیه وامهایی که از تاریخ تصویب این قانون پرداخت خواهد شد و یا در سال ۱۳۷۷ پرداخت می‌شود را پرداخت نماید.

بانکهای عامل موظفند بدون اخذ وثیقه و سپرده اولیه و صرفاً براساس تأیید و معرفی آموزش و پرورش منطقه، وام مسکن مورد نیاز معلمان مقیم روستا و شهرهای زیر ده هزار نفر را پرداخت نماید. سقف وام احداث یا خرید مسکن معلمان موضوع تبصره (۱) ماده واحده قانون تأمین مسکن فرهنگیان و کارکنان آموزش و پرورش^(۱) در سال ۱۳۷۷ مبلغ بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.

(۱) تبصره ۱ ماده واحده قانون تأمین مسکن فرهنگیان و کارکنان آموزش و پرورش (مصوب ۱۳۶۸/۲/۱۳): نود درصد (۹۰٪) اعتبار لازم حداکثر تا سقف هشت میلیون ریال جهت احداث یا خرید موضوع این قانون واحدهای مورد نظر از طریق سیستم بانکی کشور به صورت وام بیست و پنج ساله و با کارمزد زیر ۴٪ بر حسب سوابق خدمت و سایر اولویتهای منظور در آیین نامه اجرایی تأمین خواهد شد.

تبصره ۹-....

الف -....

ط - به دولت اجازه داده می‌شود براساس اجازه فرماندهی معظم کل قوا تعدادی از مشمولان خدمت نظام وظیفه را که آموزش نظامی را در نیروهای مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا یکی از مراکز نظامی دیده‌اند مطابق آیین نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، از خدمت نظام وظیفه معاف نماید و هزینه‌های مربوط و همچنین مابه‌ازای ارزش خدماتی را که از آن معاف می‌گردند از ایشان دریافت و به حساب ردیف ۴۱۹۹۶۴ قسمت سوم این قانون واریز نماید.

مشمولان متأهل واجد شرایط، وابستگان درجه اول خانواده معظم شهدا و جانبازان، مفقودالائرها و آزادگان از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف برخوردار خواهند شد.

تبصره ۱۰-....

تبصره ۱۷-....

الف -....

ط - به وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود:

دانشجویان دارای کارنامه ارزی را به دانشگاهها و مؤسسات آموزشی داخل منتقل و معادل ریالی ارز سالانه تخصیص داده شده به هر دانشجو را به عنوان شهریه سالانه از دانشجو دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور موضوع ردیفهای ۴۱۰۳۶۱ و ۴۱۰۳۶۲ قسمت سوم این قانون واریز نمایند. صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی به ردیفهای مذکور از محل اعتبار ردیفهای ۱۲۹۰۹۳ و ۱۱۳۵۰۹ قسمت چهارم این قانون در اختیار دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مربوط قرار خواهد گرفت.

تبصره ۱۸-....

تبصره ۲۸-....

الف -....

۳- به ازای هر کیلو علوفه وارداتی مبلغ پنج (۵) ریال از واردکنندگان اخذ و به حساب ردیف ۵۹۴۸۵۰ درآمد عمومی واریز نماید.

معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی از محل ردیفهای مندرج در پیوست شماره (۱) که به صورت (و درآمدی) مشخص شده‌اند در اختیار وزارت جهادسازندگی و دستگاههای تابعه قرار می‌گیرد تا به منظور توسعه فعالیت‌های دامپروری و ارائه خدمات بهداشتی به مزارع مرغ مادر و واحدهای جوجه‌کشی، احیای مراتع تخریب شده در اثر چرای مفرط و ایجاد تعادل دام و مرتع، طرحهای توسعه فعالیت‌های دامپروری و پژوهش در زمینه دام و طیور و شیلات آبزیان، ارائه خدمات ترویجی دام و طیور، طرحهای توسعه عملیات مبارزه با بیماری‌های دامی و تأمین بهای واکسنهای رایگان و توسعه خدمات دامپزشکی و پرداخت غرامت دامهای ضبط شده توسط بازرسان بهداشتی گوشت و پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه هزینه نمایند.

تبصره ۲۹-...

تبصره ۳۲-...

الف - به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اجازه داده می‌شود درآمد حاصل از فروش اطلاعات نقشه‌برداری ثبتی (کاداستر) را براساس تعرفه‌هایی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به درآمد عمومی ردیف ۴۲۵۳۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نموده و معادل وجوه واریزی فوق را از محل اعتبار طرح ۱۰۹۰۵۲۱۳ منظور در پیوست شماره (۱) این قانون برای تدارک، تجهیز و توسعه طرح نقشه‌برداری ثبتی (کاداستر) هزینه نماید.

ب - در سال ۱۳۷۷ صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی اعتبار موضوع ماده (۳) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین^(۱) در اختیار وزارت

(۱) ماده ۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین (مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸):
قوه قضائیه موظف است کلیه درآمدهای خدمات قضایی از جمله خدمات مشروحه زیر را دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید:

۱- در هر مورد که در قوانین حداکثر مجازات کمتر از نودویک روز حبس و یا مجازات تعزیری موضوع تخلفات رانندگی می‌باشد از این پس به جای حبس یا مجازات تعزیری حکم به جزای نقدی از هفتاد هزار و یک (۷۰/۰۰۱) ریال تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال صادر می‌شود.

۲- هرگاه حداکثر مجازات بیش از نودویک روز حبس و حداقل آن کمتر از این باشد دادگاه مخیر است که حکم به بیش از سه ماه حبس یا جزای نقدی از هفتاد هزارویک (۷۰/۰۰۱) ریال تا سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) ریال بدهد.

۳- در صورتی که مجازات حبس یا جزای نقدی توأم باشد و به جای حبس و مجازات تعزیری جزای نقدی مورد حکم

واقع شود هر دو مجازات نقدی جمع خواهد شد.

۴- تقدیم دادخواست و درخواست تعقیب کیفری به مراجع قضایی علاوه بر حقوق مقرر مستلزم الصاق و ابطال تمبر به مبلغ یک هزار (۱/۰۰۰) ریال می باشد.

۵- تقدیم شکایت به دادرسی انتظامی قضات مستلزم الصاق و ابطال تمبر به مبلغ یک هزار (۱/۰۰۰) ریال خواهد بود.

۶- بهای اوراق دادخواست و اظهارنامه و برگ اجرائیه احکام دادگاهها و هیأت های حل اختلاف موضوع قانون کار که طبق نمونه از طرف دادگستری تهیه می شود هر برگ یکصد (۱۰۰) ریال تعیین می گردد.

۷- درآمد صندوق الف اداره کل تصفیه و امور ورشکستگی تا مبلغ ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال نه درصد (۹٪) و نسبت به مازاد آن تا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال هشت درصد (۸٪) و مازاد آن هفت درصد (۷٪) دریافت می شود.

۸- درآمد صندوق به اداره کل تصفیه و امور ورشکستگی تثبیت می گردد.

۹- هزینه گواهی امضا مترجم توسط دادگستری برای هر مورد یک هزار (۱/۰۰۰) ریال و هزینه پلمب اوراق ترجمه شده توسط مترجم رسمی دادگستری و هزینه پلمب گواهی صحت ترجمه یا مطابقت رونشوت و تصویر با اصل در هر مورد دو هزار ریال (۲/۰۰۰) ریال تعیین می شود.

۱۰- هزینه پروانه اشتغال و استگنان دادگستری و تمدید آن در هر سال به شرح زیر تعیین و در موقع صدور یا تمدید پروانه تمبر الصاق و ابطال می گردد.

الف - پروانه وکالت درجه (۱) یکصد هزار (۱۰۰/۰۰۰) ریال.

ب - پروانه مترجم رسمی، کارشناس رسمی، وکالت درجه (۲) کارگشایی مقیم مرکز استان در هر مورد پنجاه هزار (۵۰/۰۰۰) ریال.

ج - پروانه وکالت درجه (۳) چهل هزار (۴۰/۰۰۰) ریال.

د - پروانه کارگشایی در سایر شهرستان ها بیست هزار (۲۰/۰۰۰) ریال.

ه - پروانه وکالت اضافی در هر مورد ده هزار (۱۰/۰۰۰) ریال.

۱۱- تقدیم دادخواست به دیوان عدالت اداری مستلزم الصاق و ابطال تمبر به مبلغ دو هزار (۲/۰۰۰) ریال خواهد بود.

۱۲- هزینه دادرسی به شرح زیر تعیین که بر اساس آن تمبر الصاق و ابطال می گردد.

الف - مرحله بدوی:

دعای که خواسته آن تا مبلغ ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تقدیم شده باشد معادل یک و نیم درصد (۱/۵٪) ارزش خواسته و بیش از مبلغ ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، به نسبت مازاد بر آن دو درصد (۲٪) ارزش خواسته.

ب - مرحله تجدیدنظر و اعتراض به حکمی که بدو یا غیاباً صادر شده باشد سه درصد (۳٪) به نسبت ارزش محکوم به.

ج - مرحله تجدیدنظر در دیوان عال کشور و موارد اعاده دادرسی و اعتراض ثالث بر حکم:

- احکامی که محکوم به آن تا مبلغ ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال باشد سه درصد (۳٪) ارزش محکوم به و مازاد بر آن به نسبت اضافی چهار درصد (۴٪) ارزش محکوم به.

- در دعای مالی غیر منقول و خلع بد اعیان غیر منقول از نقطه نظر صلاحیت، ارزش خواسته همان است که خواهان در دادخواست خود تعیین می نماید. لکن از نظر هزینه دادرسی، باید مطابق ارزش معاملاتی املاک در هر منطقه تقویم و بر

اساس آن هزینه دادرسی پرداخت شود.

۱۳- هزینه دادرسی در دعای غیر مالی و درخواست تأمین دلیل و تأمین خواسته در کلیه مراجع قضایی مبلغ پنج هزار

(۵/۰۰۰) ریال تعیین می شود.

دادگستری - خانه‌های سازمانی قرار می‌گیرد تا فقط به منظور تأمین کسری هزینه جاری و احداث، خرید، تجهیز و تعمیر ساختمانهای دادگستری در مرکز و شهرستانها و بخشها و ایجاد و توسعه تشکیلات قضایی بر اساس موافقتنامه‌هایی که با سازمان برنامه و بودجه مبادله خواهد نمود، هزینه نماید.

تبصره ۳۳-....

الف - ...

ب - به وزارت راه و ترابری و وزارت جهادسازندگی اجازه داده می‌شود مازاد مصالح شن و ماسه و آسفالت تولیدی مراکز سرنده و سنگ‌شکن یا تولیدی کارخانه‌های آسفالت

۱۴- در صورتی که قیمت خواسته در دعاوی مالی در موقع تقدیم دادخواست مشخص نباشد مبلغ دو هزار (۲/۰۰۰) ریال تمبر الصاق و ابطال می‌شود و بقیه هزینه دادرسی بعد از تعیین خواسته و صدور حکم دریافت خواهد شد و دادگاه مکلف است قیمت خواسته را قبل از صدور حکم مشخص نماید.

۱۵- هزینه اجرای موقت احکام در کلیه مراجع قضایی پانصد (۵۰۰) ریال تعیین می‌شود.

۱۶- هزینه درخواست تجدید نظر از قرارهای قابل تجدیدنظر در دادگاه و دیوان عالی کشور یک هزار (۱/۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.

۱۷- هزینه تطبیق اوراق با اصل آنها در دفاتر دادگاه‌ها و دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضایی و گواهی صادره از دفاتر کلیه مراجع مذکور در هر مورد دویست (۲۰۰) ریال تعیین که به صورت تمبر الصاق و ابطال می‌شود.

۱۸- هزینه ابلاغ اظهارنامه و درخواست نامه در هر مورد یک هزار (۱/۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.

۱۹- هزینه شکایت کیفری علیه صادرکننده چک بلامحل تا مبلغ یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال یک هزار (۱/۰۰۰) ریال و نسبت به مازاد آن تا ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال سه هزار (۳/۰۰۰) ریال است و مازاد بر ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال ده هزار (۱۰/۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.

۲۰- هزینه صدور گواهی عدم سوپیشینه کیفری برای نسخه اول یک هزار (۱/۰۰۰) ریال و برای نسخه‌های بعدی دویست (۲۰۰) ریال تعیین می‌شود.

۲۱- هزینه دادرسی در مرحله تجدید نظر از احکام کیفری ده هزار (۱۰/۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.

۲۲- هزینه اجرای احکام تخلیه اعیان مستاجر سی درصد (۳۰٪) اجاره بهای یک ماهه و هزینه اجرای احکام دعاوی غیرمالی و احکامی که محکوم به آن تقویم نشده است و از ده هزار (۱۰/۰۰۰) ریال تا پنجاه هزار (۵۰/۰۰۰) ریال به تشخیص دادگاه می‌باشد. هزینه اجرای آراء و تصمیمات مراجع غیردادگستری در دادگستری به مأخذ فوق محاسبه و وصول خواهد شد.

۲۳- در مواردی که دستگاه‌های دولتی و مؤسسات عمومی و نهادهای انقلاب از معافیت قانونی پرداخت هزینه دادرسی استفاده کرده باشند چنانچه حکم به نفع آنها صادر شده باشد دادگاه‌ها مکلفند هزینه دادرسی را طبق مقررات فوق از محکوم علیه در صورتی که مقصر باشد وصول و به حساب درآمدهای دادگستری به خزانه واریز نمایند.

معادل پنجاه درصد (۵۰٪) وجوه واریزی موضوع این ماده به حساب درآمد عمومی کشور، از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال منظور می‌شود در اختیار دادگستری قرار می‌گیرد تا منحصراً به منظور تأمین کسری هزینه‌های جاری و احداث، خرید، تجهیز و تعمیر ساختمان‌های دادگستری در مرکز و شهرستانها و ایجاد و توسعه تشکیلات قضایی بر اساس موافقتنامه‌هایی که با سازمان برنامه و بودجه مبادله خواهد نمود، هزینه نماید.

خود را به فروش برسانند یا آن که ماشین آلات مذکور را به اجاره واگذار نمایند و وجوه حاصله را به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل، موضوع ردیفهای ۴۱۹۹۶۳ و ۴۱۹۹۵۸ قسمت سوم این قانون، واریز نماید. معادل صد درصد (۱۰۰٪) درآمد واریزی فوق از محل اعتبار ردیفهای ۱۴۸۰۰۵ و ۱۴۹۵۱۴ قسمت چهارم این قانون در اختیار وزارت راه و ترابری و وزارت جهادسازندگی قرار خواهد گرفت تا صرف نگهداری راه‌ها و نیروی انسانی راهدار واحدهای مذکور استانیهای مربوط گردد.

ج - درآمدهای موضوع مواد (۶۲)، (۶۳) و (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین^(۱) برای تأمین هزینه‌های جاری و عمرانی سازمان

۱) ماده ۶۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین (مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸):

به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود اماکن و اراضی و محل‌های فرودگاه‌های تحت نظارت خود را از طریق انعقاد قرارداد اجاره به متقاضیان ذیصلاح واگذار نموده و وجوه حاصل را به درآمد عمومی کشور واریز نماید. معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال منظور می‌شود در اختیار سازمان مزبور قرار خواهد گرفت تا جهت گسترش فعالیت‌های آماده‌سازی و ارائه خدمات فرودگاهی، زیباسازی، توسعه خدمات و تسهیلات رفاهی مسافران به مصرف برسد. دستگاه‌های دولتی که به اقتضای وظایف قانونی خود در فرودگاه‌ها مستقر می‌باشند از شمول حکم این ماده مستثنی هستند و از پرداخت اجاره‌بهای مربوط معاف می‌باشند.

- ماده ۶۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین (مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸):

الف - به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود به ازای ارائه خدمات به مقامات، میهمانان و مسافران خارجی که از پلویون‌های فرودگاه‌های کشور عبور می‌نمایند، وجوهی را به ریال یا ارز معتبر حسب مورد دریافت و به حساب درآمد عمومی واریز نماید، معادل درآمد وصولی از محل اعتباری که در قانون بودجه هر سال منظور خواهد شد در اختیار سازمان هواپیمایی کشوری قرار خواهد گرفت تا جهت توسعه و تجهیز و اداره پلویون‌های کشور به مصرف برسد.

ب - به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود بهای خدمات فرودگاهی و پروازی را به ریال یا ارز معتبر حسب مورد بر اساس جداول و میزانی که به تصویب هیأت وزیران می‌رساند، دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل واریز نماید.

معادل درآمد وصولی از محل اعتباری که در قانون بودجه هر سال منظور خواهد شد در اختیار سازمان هواپیمایی کشوری قرار خواهد گرفت تا جهت تجهیز و مرمت و تکمیل فرودگاه‌های کشور هزینه نماید.

ج - مقررات بند الف این ماده شامل اتباع کشورهایی که از مقامات و مسافرین ایرانی وجوه مشابهی دریافت نمی‌دارند نخواهد بود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت راه و ترابری، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- ماده ۸۷ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین (مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸):

سازمان هواپیمایی کشوری موظف است از هر مسافر که توسط هواپیمای عازم خارج از کشور است مبلغ هفتاد هزار

هواپیمایی کشوری و مجری طرح احداث فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) و شرکت مهندسی فرودگاههای کشور به درآمد عمومی ردیفهای ۳۳۰۶۰۰، ۴۱۹۹۰۵، ۴۲۱۹۰۰ و ۵۹۲۹۰۰ قسمت سوم این قانون واریز و حسب ردیفهای ۱۴۸۵۰۰، ۴۰۹۰۹۲۰۴، ۴۰۹۰۹۲۰۷، ۴۰۹۰۹۲۰۹، ۴۰۹۰۹۲۴۲ و ۲۸۰۵۲۰ منظور در قسمت چهارم و پیوست شماره (۱) این قانون در اختیار دستگاههای اجرایی ذیربط قرار خواهد گرفت. نرخ محاسباتی تبدیل درآمدهای ارزی موضوع این تبصره براساس نرخ ارز صادراتی خواهد بود.

د - ...

ح - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۷ در ازای حمل هر تن کیلومتر بار توسط راه آهن یک ریال اخذ و به درآمد عمومی ردیف ۴۱۹۹۶۲ قسمت سوم این قانون واریز و معادل صد درصد (۱۰۰٪) درآمد واریزی فوق از محل اعتبار ردیف ۱۴۸۰۰۹ قسمت چهارم این قانون در اختیار وزارت راه و ترابری قرار خواهد گرفت تا صرف احداث راه آهن بافق - مشهد گردد.

تبصره ۳۴ - ...

تبصره ۳۵ - ...

الف - ...

د - کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مغایر با این تبصره ملغی می‌گردد. سازمان برنامه و بودجه موظف است گزارش اجرای این تبصره را هر چهارماه یکبار به کمیسیونهای برنامه بودجه، امور اقتصادی و دارایی و تعاون، صنایع و معادن و دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

تبصره ۳۶ - ...

الف - ...

۴۴ (۷۰/۰۰۰) ریال دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید. معادل هشتاد درصد (۸۰٪) درآمد واریز شده فوق، از محل اعتباری که همه ساله به همین منظور در قانون بودجه کل کشور منظور می‌شود پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه در اختیار سازمان هواپیمایی کشوری قرار خواهد گرفت تا در موارد زیر هزینه گردد:

الف - معادل شصت درصد (۶۰٪) جهت مطالعه، اجرا و تجهیز فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره).

ب - معادل بیست درصد (۲۰٪) جهت تجهیز فرودگاه‌های عملیاتی.

د- به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۷ در قبال ارائه خدمات کارشناسی و آموزشی به هتلها و کارکنان آنها مبالغی براساس تعرفه‌ای که به پیشنهاد وزارت مزبور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل موضوع ردیف ۴۱۰۳۵۷ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل وجوه واریزی فوق از محل اعتبارات ردیف ۱۱۴۰۹۲ منظور در قسمت چهارم این قانون در اختیار وزارت مذکور قرار خواهد گرفت تا برای هزینه‌های کارشناسی و آموزشی مربوط به مصرف برساند.

ه- در اجرای تبصره (۸۴) قانون برنامه دوم توسعه^(۱) به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۷ برای توسعه صنعت گردشگری و سیاحتی پس از آماده‌سازی قطب‌های سیاحتی و گردشگری و ایجاد زمینه‌های لازم نسبت به واگذاری محلل‌های مزبور برای ایجاد تأسیسات مورد نیاز این صنعت اقدام نماید و وجوه حاصل را به ردیف ۴۲۲۹۵۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید، معادل وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۳۱۴ قسمت چهارم این قانون برای توسعه و ایجاد قطبها به مصرف خواهد رسید. آیین‌نامه اجرایی این تبصره با پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳۷-...

الف - ...

ب- اعتبار ردیف ۵۰۳۲۸۸ قسمت چهارم این قانون برای اجرای مفاد تبصره (۱۱) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی^(۲) به طرح‌های عمرانی براساس پیشنهاد دفتر امور مناطق محروم کشور- ریاست جمهور و موافقت رئیس جمهور با تعیین دستگاه اجرایی هزینه‌کننده به پروژه‌های مشخص روستاهای محروم و روستاهای محروم جنگزده و مناطق عشایری اختصاص می‌یابد.

ج- اعتبار ردیف ۳۰۷۰۳۲۰۴ پیوست شماره (۱) این قانون برای تأمین آب آشامیدنی روستاهای محروم در اختیار دفتر امور مناطق محروم کشور- ریاست جمهور قرار می‌گیرد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۹۷.

(۲) تبصره ۱۱ قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی: به منظور توسعه روستاهای محروم و ایجاد تعادل‌های منطقه‌ای در روستاها، در طول برنامه اقداماتی به شرح زیر معمول می‌گردد: الف) مبلغ سه هزار میلیارد ریال برای امور زیر در روستاهای محروم هزینه می‌شود....

دفتر امور مناطق محروم کشور - ریاست جمهور موظف است گزارش عملکرد این تبصره را هر چهار ماه یکبار به کمیسیونهای برنامه و بودجه، شوراها و امور داخلی کشور و امور نهادهای انقلاب مجلس شورای اسلامی اعلام نماید. همچنین استانداران موظفند گزارش کمیسیون ویژه امور مناطق محروم استان و عملیات اجرایی اعتبارات خود را به دفتر امور مناطق محروم کشور - ریاست جمهور ارائه دهند.

تبصره ۳۸-...

تبصره ۴۴-

الف - در سال ۱۳۷۷ به شرکتهای آب و فاضلاب اجازه داده می شود از آن دسته صناعی که مفاد تبصره (۸۳) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی^(۱) را رعایت ننمایند، براساس تعرفه مصوب ۱۳۷۳ هیأت وزیران عوارض آلودگی وصول و به ردیف ۵۹۵۷۶۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند. صددرصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل، تخصیص یافته تلقی گردیده و بیست درصد (۲۰٪) آن از محل ردیف ۵۰۳۱۱۶ در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست برای اجرای طرحهای زیست محیطی و هشتاد درصد (۸۰٪) آن برای اجرای طرحهای فاضلاب استان، از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۰۴۰ در اختیار شرکتهای ذربط آب و فاضلاب قرار می گیرد.

ب - وزارت نیرو مکلف است برای کلیه مشترکین برق سه فاز و همچنین آن دسته از مشترکین برق تک فاز واقع در مناطق غیرگرمسیری که مصرف ماهیانه آنها بیش از ۶۰۰ کیلووات ساعت در ماه می باشد کنتور دو تعرفه نصب نماید. شورای اقتصاد با حفظ قیمت متوسط برق در حد مصوب، افزایش نرخ برق در اوج مصرف و نیز کاهش قیمت آن در دیگر ساعات را طوری تعیین نماید که موجب کاهش مصرف در ساعات اوج گردد.

ج - به وزارت جهادسازندگی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می شود که درآمد حاصل از فروش نیروگاههای آبی، بادی و خورشیدی و فروش انرژی برق خود را به درآمد عمومی موضوع ردیفهای ۵۹۴۵۵۰ و ۵۹۴۵۶۰ قسمت سوم این قانون واریز

(۱) تبصره ۸۳ قانون برنامه دوم توسعه: به منظور جلوگیری و رفع آلودگی منابع آب توسط فاضلابهای صنعتی، صنایع و کارخانجات واقع در شهرها و شهرکهای صنعتی موظف اند نسبت به ایجاد و بهره برداری شبکه های جمع آوری و انتقال و تأسیسات تصفیه فاضلاب صنعتی براساس استانداردهای سازمان محیط زیست و با مشارکت و یا نظارت شرکتهای آب و فاضلاب استانها اقدام نمایند.

نمایند و معادل وجوه واریزی را از محل ردیفهای ۵۰۳۲۹۳ و ۵۰۳۲۹۲ قسمت چهارم این قانون دریافت و برای تکمیل، نگهداری و بهره‌برداری از نیروگاههای مذکور و امور پژوهشی مصرف نمایند.

نرخ تضمینی را سازمان برنامه و بودجه اعلام می‌کند.

تبصره ۴۵-...

۱-...

۲- حداکثر معادل اعتبارات منظور شده ذیل اعتبارات عمرانی هر استان تحت عنوان (اعتبار موضوع بند (۲) تبصره (۴۵) به ازای مازاد درآمدهای وصولی استان در سال ۱۳۷۶، صرف پروژه‌های نیمه تمام عمرانی و مصوب کمیته برنامه‌ریزی استان و جبران خسارات ناشی از حوادث غیرمترقبه همان استان خواهد شد. از اعتبارات این بند برای روستاهای فاقد حمام بهداشتی که دارای آب لوله‌کشی می‌باشند با خودیاری روستاییان (حداکثر بیست و پنج درصد (۲۵٪) خودیاری در هر روستا) حمام عمومی و خصوصی احداث می‌گردد.

از محل اعتبارات بند (۲) این تبصره با پیشنهاد دانشگاههای علوم پزشکی و تصویب کمیته برنامه‌ریزی استانها مجاز به خرید تجهیزات و کالاهای سرمایه‌ای برای اهداف انجمنهای حمایت از بیماران کلیوی - تالاسمی و هموفیلی می‌باشد.

حداقل به میزان بیست درصد (۲۰٪) از اعتبارات بند (۲) این تبصره مازاد درآمد استانها صرف امور عمران روستاهای مناطق محروم همان استان در زمینه‌های آبرسانی، راه‌سازی و برق‌رسانی هزینه شود.

تبصره ۴۶-...

تبصره ۵۰- به سازمان ثبت احوال کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۷ به ازای خدمات ویژه سجلی مبالغی را به شرح زیر از متقاضیان دریافت و نزد خزانه‌داری کل موضوع ردیف ۴۱۰۱۱۴ قسمت سوم این قانون واریز نماید:

- ۱- تغییر نام یا نام خانوادگی ۲۰۰۰۰ ریال
- ۲- تغییر سن ۵۰۰۰۰ ریال
- ۳- حل اختلاف سند سجلی ۱۰۰۰۰ ریال
- ۴- الصاق عکس ۲۰۰۰ ریال

- ۵- صدور گواهی تجرد ۱۰۰۰۰ ریال
 - ۶- صدور نخستین شناسنامه المثنی ۲۰۰۰۰ ریال
 - ۷- صدور دومین شناسنامه المثنی ۳۰۰۰۰ ریال
 - ۸- صدور کارت شناسایی ۲۵۰۰ ریال
- معادل نود درصد (۹۰٪) وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف‌های ۱۰۵۵۰۲ و ۱۰۴۰۰۷ قسمت چهارم این قانون در اختیار سازمان ثبت احوال کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور قرار می‌گیرد تا به شرح زیر به مصرف برسد:
- ۱- هفتاد درصد (۷۰٪) در اختیار سازمان ثبت احوال به منظور پوشش کامل وقایع حمایتی چهارگانه و اصلاح نظام و مطالعه و اجرای طرح کارت شناسایی.
 - ۲- بیست درصد (۲۰٪) در اختیار سازمان امور اداری و استخدامی به منظور مطالعه و برنامه‌ریزی نظام اداری.
- تبصره ۵۱-

الف - به دولت اجازه داده می‌شود با پیشنهاد دستگاه اجرایی طرحهای عمرانی نیمه تمام از طریق مزایده عمومی به بخش غیردولتی به طور نقد یا اقساط واگذار و وجوه حاصله را به حساب درآمد عمومی ردیف ۴۲۵۱۰۰ کشور واریز نماید. معادل صددرصد (۱۰۰٪) درآمدهای فوق و همچنین وجوه حاصل از فروش اموال منقول دولتی مازاد دستگاههای اجرایی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۲۸۲ قسمت چهارم این قانون برای تکمیل طرحهای نیمه تمام دستگاه ذیربط و در صورت عدم نیاز به تشخیص دستگاه ذیربط به دیگر طرحهای نیمه تمام اختصاص می‌یابد.

ب - وزارت مسکن و شهرسازی می‌تواند آن قسمت از اراضی ملکی و حاصل از اجرای قوانین مورد عمل را که توسط اشخاص به صورت غیرمجاز تصرف و احداث بنا شده، چنانچه مغایر طرحهای مصوب شهری نباشد برابر بهای عادله روز واگذار نماید و وجوه حاصل را به درآمد عمومی ردیف ۵۹۶۰۰۰ واریز کند.

از اعتبار ردیف ۵۰۳۳۹۴ قسمت چهارم این قانون معادل صددرصد (۱۰۰٪) درآمد وصولی در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) قرار می‌گیرد تا در جهت طرح خانه‌سازی و کمک به تأسیسات زیربنایی زمینهای واگذار شده برای گروههای کم درآمد و مسکن استیجاری و کمک به تأسیسات مصرف نماید.

ج -

۱- وزارت مسکن و شهرسازی مجاز است خانه‌های ارزان قیمت نیمه تمام و تکمیل شده را به فروش رسانده (با اولویت ایثارگران) و وجوه حاصل از فروش را کلاً به خزانه واریز نماید تا به حساب درآمد عمومی کشور موضوع ردیف ۴۲۰۷۰۰ قسمت سوم این قانون منظور گردد.

۲- اعتبار ردیف ۵۰۳۰۶۱ قسمت چهارم این قانون معادل هشتاد درصد (۸۰٪) درآمد وصولی در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) قرار می‌گیرد تا پس از پرداخت تمام تعهدات و دیون طرح‌های یادشده مابقی صرف بهسازی و نوسازی بافت‌های شهرها و آماده‌سازی زمین گردد.

تبصره ۵۲-...

تبصره ۵۴-

به سازمان حفاظت محیط زیست اجازه داده می‌شود که به منظور برنامه‌ریزی در امر بهره‌برداری منطقی از شکارگاه‌ها توسط هر شکارچی و تعیین صلاحیت فنی شکارچیان و تنظیم سهمیه استفاده از شکارگاه‌ها، نسبت به صدور دفترچه شناسایی ویژه شکارچیان اقدام و بابت صدور هر دفترچه مبلغ پنجاه هزار (۵۰/۰۰۰) ریال از هر شکارچی با سلاح ساچمه‌زنی و مبلغ یکصد و پنجاه هزار (۱۵۰/۰۰۰) ریال از هر شکارچی با سلاح گلوله‌زنی دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور ردیف ۴۱۰۵۲۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. دفاتر شناسنامه شکارچیان هر پنج سال یکبار تجدید یا تمدید می‌شود.

معادل صد درصد (۱۰۰٪) مبلغ واریزی فوق، از محل اعتبار ردیف ۱۴۰۰۰۸ قسمت چهارم این قانون، در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست قرار می‌گیرد تا صرف تهیه دفترچه‌های مذکور و پروانه‌های شکار و صید و کنترل و نظارت بر امور شکارچیان و حفاظت مناطق و حیات وحش کشور گردد.

تبصره ۵۵-...

تبصره ۶۰- هیأت وزیران موظف است که آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون را حسب مورد حداکثر تا پایان اسفندماه ۱۳۷۶ تصویب و ابلاغ نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۲۵۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۷۵۳ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۷: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور» که در جلسه مورخ ششم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

- ۱- در بند (ز) تبصره ۷- نظر به اینکه سقف اعتبار و هزینه مشخص نشده مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.
- ۲- در قسمت ۲ بند (د) تبصره ۸- چون سقف ۲٪ مشخص نمی‌باشد، مغایر اصل مذکور شناخته شد.
- ۳- قسمت ۵ بند مذکور نیز به لحاظ عدم تعیین سقف مغایر با اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۴- در بند (ک) تبصره ۸ ذکر سود در مورد کلیه وامهای فرهنگیان مغایر شرع شناخته شد.
- ۵- بند (ب) تبصره ۳۲ اولاً به لحاظ عدم تعیین سقف مغایر اصل ۵۳ شناخته شد، ثانیاً محول شدن مصرف درآمدها به وزارت دادگستری مغایر اصل ۱۵۷ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.
- ۶- بند (د) تبصره ۳۵ که قوانین مغایر را که شامل قوانین دائمی می‌شود لغو می‌نماید، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی^(۳) شناخته شد.
- ۷- بند (الف) و (ج) تبصره ۴۴ به لحاظ عدم تعیین سقف مغایر قانون اساسی شناخته شد.
- ۸- بند (الف) و (ب) در هر دو قسمت و قسمت ۲ بند (ج) تبصره ۵۱ به لحاظ عدم تعیین سقف مغایر قانون اساسی شناخته شد.
- ۹- قسمت آخر تبصره ۵۴ به لحاظ عدم تعیین سقف مغایر قانون اساسی شناخته شد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۱۵۰.

(۲) اصل یکصد و پنجاه و هفتم: به منظور انجام مسئولیت‌های قوه قضائیه در کلیه امور قضایی و اداری و اجرایی مقام رهبری یک نفر مجتهد عادل و آگاه به امور قضایی و مدیر و مدیر را برای مدت پنج سال به عنوان رئیس قوه قضائیه تعیین می‌نماید که عالی‌ترین مقام قوه قضائیه است.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

۱۰- نظر به اینکه در بعضی از تبصره‌ها سال ۷۷ قید شده، نسبت به مابقی به نحوی اصلاح شود که شائبه مغایرت با اصل ۵۲ برطرف گردد.

۱۱- در بند ۲ تبصره ۴۵ مرجع هزینه کننده مشخص نشده است، در سطر دوم همین بند سقف مازاد درآمد مشخص نیست، لازم به تصریح است. اظهار نظر تکمیلی در خصوص سایر تبصره‌ها متعاقباً اعلام خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

نظریه تکمیلی (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۲۶۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۵۳ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۷ و ۱۷۵۹ - ق مورخ ۷۶/۱۱/۸ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۲۵۴ مورخ ۷۶/۱۱/۷: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور» که در جلسه مورخ ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است مجدداً در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۸ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- بند ط تبصره ۹ نظر به اینکه معافیت مشمولان نظام وظیفه را منوط به اجازه مقام معظم رهبری دام ظلّه نموده است مغایر با شرع انور شناخته نشد.

۲- بند ط در تبصره ۱۷.

۳- قسمت ۳ بند الف تبصره ۲۸.

۴- بندهای (ب) و (ج) و (ح) تبصره ۳۳.

۵- بندهای (د) و (ه) تبصره ۳۶.

۶- بندهای (ب) و (ج) تبصره ۳۷.

۷- تبصره ۵۰.

موارد فوق به لحاظ عدم تعیین سقف مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۵۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۲۵۴ مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۷ و پیرو نامه شماره ۱۷۵۳ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۷، لایحه شماره ۲۵۸۸۹ مورخ ۱۳۷۶/۹/۹ در مورد بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن اصلاحی لایحه

- در بند (ز) تبصره (۷) سقف اعتبار دو میلیارد ریال.
- در جزء (۲) بند (د) تبصره (۸) سقف اعتباری (۲٪) به میزان بیست میلیارد ریال.
- جزء (۵) بند (د) تبصره (۸) سقف اعتباری (۳۰٪) به میزان سیصد میلیارد ریال.
- بند (ک) تبصره (۸) کلمه «وام‌ها» به «تسهیلات» تغییر یافت.
- در تبصره (۳۲) سقف اعتباری یکصد و شصت میلیارد ریال تعیین و کلمه «وزارت» حذف گردید.
- بند (د) تبصره (۳۵) تصریح گردید: «قوانین و مقررات خاص و عام مغایر با این تبصره در سال ۱۳۷۷ لازم الاجرا نمی باشد.
- در بند (الف) تبصره (۴۴) سقف اعتباری (۲۰٪) به میزان دو میلیارد ریال و سقف اعتباری (۸۰٪) به میزان هشت میلیارد ریال.
- در بند (ج) تبصره (۴۴) سقف اعتباری مبلغ سه میلیارد ریال.
- در بند (۲) تبصره (۴۵) سقف اعتباری هفتصد و شصت میلیارد ریال.
- در بند (الف) تبصره (۵۱) سقف اعتباری مبلغ سی میلیارد ریال.

- در بند (ب) تبصره (۵۱) سقف اعتباری مبلغ ده میلیارد ریال.
- در جزء (۲) بند (ج) تبصره (۵۱) سقف اعتباری (۸۰٪) به میزان بیست و چهار میلیارد ریال.
- در تبصره (۵۴) سقف اعتباری مبلغ پانزده میلیارد ریال.
- در تبصره (۶۰) تبصره گردید که: «احکام مندرج در ماده واحده و تبصره‌ها فقط در سال ۱۳۷۷ لازم‌الاجرا می‌باشد.
- در بند (ب) تبصره (۳۷) سقف اعتباری یکصد و پنجاه میلیارد ریال.
- در بند (ج) تبصره (۳۷) سقف اعتباری چهل و پنج میلیارد ریال.
- در بند (ط) تبصره (۱۷) سقف اعتباری به ترتیب چهارصد میلیون و پانصد میلیون ریال.
- در جزء (۳) بند (الف) تبصره (۲۸) سقف اعتباری بیست میلیارد ریال.
- در بند (ب) تبصره (۳۳) سقف اعتباری به ترتیب شش میلیارد و ده میلیارد ریال.
- در بند (ج) تبصره (۳۳) سقف اعتباری به ترتیب پانصد و نود و هشت میلیارد و چهارده میلیارد ریال.
- در بند (د) تبصره (۳۶) سقف اعتباری یکصد میلیون ریال.
- در بند (ه) تبصره (۳۶) سقف اعتباری یک میلیارد ریال.
- در جزء (۱) تبصره (۵۰) سقف اعتباری دوازده میلیارد و چهارصد و بیست و یک میلیون ریال و در جزء (۲) همین تبصره سقف اعتباری پنج میلیارد ریال.
- اصلاحات فوق در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۲۹۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۵۳ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۷ و ۱۷۵۹ - ق مورخ

۷۶/۱۱/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۲۲۵۴ مورخ ۷۶/۱۱/۷ و ۷۶/۲۱/۲۲۶۶

مورخ ۷۶/۱۱/۸: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور»^(۱) که در جلسه مورخ ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۶/۱۱/۸ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

نامه الحاقی مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان در خصوص

بند (ج) ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور

شماره: ۱۸۱۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

شورای محترم نگهبان

پیرو نامه‌های شماره ۱۷۵۳ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۷ و ۱۷۵۹ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۸ موضوع لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور، متن زیر به عنوان بند (ج) ماده واحده در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده که به هنگام ارسال از قلم افتاده است، لذا در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم ارسال می‌گردد.

ج - در سال ۱۳۷۷ هرگونه افزایش نرخ تحت هر عنوان و به هر صورت خارج از برنامه دوم توسعه مطلقاً ممنوع می‌باشد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (تکمیلی) نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۱۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۵۳ - ق مورخ ۷۶/۱۱/۷ و ۱۷۵۹ - ق مورخ ۷۶/۱۱/۸

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۴۳ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۹

و ۱۸۱۴ - ق مورخ ۷۶/۱۲/۶ و پیرونامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۲۲۵۴ و مورخ ۷۶/۱۱/۷ و ۷۶/۲۱/۲۲۹۴ مورخ ۷۶/۱۱/۸: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور» و بند (ج) ماده واحده که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

۳۵

مغایرت لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا با قانون اساسی

شماره: ۱۹۲۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۱/۲۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۱۸۰/۱۰۸۳۲۰ مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۷ دولت در مورد موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا مشتمل بر یک مقدمه، (۲۱) ماده و یک ضمیمه به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا با تمایل به گسترش و توسعه حمل و نقل هوایی بین دو کشور و ادامه همکاری بین المللی در این زمینه تا سرحد امکان و با تمایل به کارگیری اصول حمل و نقل هوایی و مقررات کنوانسیون مربوط به هواپیمایی کشوری بین المللی که در تاریخ ۱۳۲۳/۹/۱۶ هجری شمسی مطابق با هفتم

(۱) همین مجموعه، صفحه ۴۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۲۵ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۸.

دسامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو جهت امضا مفتوح گردید، نسبت به موارد زیر موافقت نمودند:

ماده ۱- تعاریف

۱-۱- ...

۲- بدیهی است که عناوین مواد موافقتنامه حاضر هیچ یک از مقررات آن را به نحوی از انحا محدود و یا توسعه نمی دهد.

ماده ۲- حقوق حمل و نقل

۱-۱- ...

۲- چنین سرویسها و مسیرهایی از این پس به ترتیب «سرویسهای مورد توافق» و «مسیرها مشخص شده» نامیده می شود. شرکت هواپیمایی تعیین شده هر یک از طرفین متعاقد در موقع انجام سرویس مورد توافق در مسیر مشخص شده، از حقوق زیر بهره مند خواهد بود:

الف - ...

ماده ۳- تعیین و اجازه

۱-۱- ...

۵- وقتی که یک شرکت هواپیمایی بدین نحو تعیین شده و اجازه کسب نموده باشد می تواند بهره برداری از سرویسهای مورد توافق را در هر زمانی آغاز کند مشروط بر اینکه تعرفه تعیین شده به موجب مفاد ماده (۱۳) موافقتنامه حاضر در مورد سرویسهای مزبور مجری باشد.

ماده ۴- ...

ماده ۱۳- تعرفه های حمل و نقل هوایی

۱- در بندهای زیر اصطلاح «تعرفه» به مبالغ پرداختی برای حمل مسافر و اثاثیه و باربری و شرایطی که به موجب آن مبالغ مزبور اعمال می گردد شامل مبالغ و شرایطی برای آژانس و خدمات کمکی دیگر اطلاق می گردد ولی شامل اجرت یا شرایط حمل و نقل پستی نمی شود.

۲- تعرفه های مورد اجرا توسط شرکت هواپیمایی یک طرف متعاقد برای حمل موارد فوق به و یا از سرزمین طرف متعاقد دیگر در سطح معقولی خواهد بود که با توجه به

کلیه عوامل مربوط از جمله هزینه بهره‌برداری و سود معقول و تعرفه‌های شرکتهای هواپیمایی دیگر وضع می‌گردد.

۳- تعرفه‌های مندرج در بند (۲) این ماده در صورت امکان توسط شرکتهای هواپیمایی مربوط دو طرف پس از مشورت با شرکتهای هواپیمایی دیگری که در تمام یا قسمتی از همان مسیر فعالیت می‌کنند مورد موافقت قرار می‌گیرد در صورت امکان چنین توافقی با استفاده از تشریفات هر اتحادیه بین‌المللی شرکتهای هواپیمایی با سیستم تعیین‌کننده نرخ که شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفین متعاقد عضو آن هستند صورت خواهد گرفت.

۴- تعرفه‌هایی که بدین ترتیب مورد توافق قرار می‌گیرد حداقل ۶۰ روز قبل از تاریخ پیشنهادی اجرا برای تصویب به مقامات هواپیمایی طرفین متعاقد تسلیم خواهد گردید. در موارد خاص این محدودیت زمانی به شرط موافقت مقامات مذکور قابل کاهش است. ۵- چنین تصویبی به طور صریح می‌توان به عمل آید. چنانچه هیچ کدام از مقامات هواپیمایی عدم تصویب خود را ظرف ۳۰ روز از تاریخ تسلیم اعلام ننمایند در این صورت تعرفه‌های مورد نظر طبق بند (۴) این ماده تصویب شده تلقی خواهد شد. اگر تاریخ تسلیم به طوری که در بند (۴) ذکر شده کاهش یابد، مقامات هواپیمایی طرفین متعاقد می‌توانند توافق نمایند که مدت زمانی که در آن عدم تصویب باید اطلاع داده شود، کمتر از ۳۰ روز باشد.

۶- چنانچه تعرفه‌ای مطابق با بند (۳) این ماده مورد توافق قرار نگیرد یا در مدت زمان تعیین شده در بند (۵) ماده حاضر مقامات هواپیمایی یک طرف متعاقد عدم تصویب خود را در مورد هر یک از تعرفه‌های توافق شده طبق مفاد بند (۳) این ماده اعلام دارد مقامات هواپیمایی طرفین متعاقد سعی خواهند نمود تعرفه را با توافق دو جانبه تعیین نمایند.

۷- چنانچه مقامات هواپیمایی طرفین متعاقد نتوانند در مورد تعرفه تسلیمی به آنها که طبق بند (۴) این ماده صورت گرفته به توافق برسند یا نتوانند در مورد تعیین تعرفه‌ای مطابق با بند (۶) ماده حاضر به توافق برسند در این صورت اختلاف حاصله، مطابق با مفاد حل اختلاف این موافقتنامه حل و فصل خواهد شد.

۸- تعرفه‌ای که طبق مفاد این ماده وضع شده است تا زمانی که تعرفه جدیدی وضع نشود

به قوت خود باقی خواهد ماند. معهذا هیچ تعرفه‌ای نمی‌تواند به موجب این بند بیش از ۱۲ ماه پس از تاریخی که در غیر این صورت منقضی خواهد شد ادامه یابد.

ماده ۱۴- ...

ماده ۱۶- مشاوره و اصلاحات

۱- هر یک از طرفین متعاهد یا مقامات هواپیمایی آن می‌توانند در هر زمان از طرف متعاهد دیگر یا مقامات هواپیمایی آن به منظور تفسیر و یا تبیین موافقتنامه حاضر تقاضای مشاوره کند.

۲- ...

ماده ۱۷- حل اختلافات

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه بین طرفین متعاهد اختلافی بروز نماید، طرفین متعاهد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- چنانچه طرفین متعاهد نتوانند به موجب بند (۱) در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، اختلاف به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع خواهد شد که هر یک از طرفین متعاهد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود هر یک از طرفین متعاهد ظرف شصت (۶۰) روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجرای دیپلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف شصت (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفین متعاهد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، بنا به تقاضای هر یک از طرفین متعاهد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بر حسب مورد داوری یا داورها را تعیین خواهد نمود مشروط بر اینکه چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع یکی از طرفین متعاهد باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز از اتباع یکی از طرفین متعاهد باشد، از عضو مقدم شورا که در چنین وضع تابعی نباشد درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تعیین نماید. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

۳-...

ماده ۱۸-...

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و بیست و یک ماده و ضمائم آن در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۶۱۴

تاریخ: ۱۳۷۷/۱/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۲۹ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۳: «لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا» که در جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

الف) بند ۲ ماده ۱۷ خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) است.

ب) ۱- در شق یک بند الف ماده یک بعد از لفظ کنوانسیون لازم است عبارت (به کنوانسیون) اضافه شود.

۲- در بند ۲ ماده یک بعد از عبارت (محدود) نیاز به فعل است.

۳- در بند ۲ ماده دو بعد از کلمه (مسیرها) باید حرف (ی) اضافه شود.

۴- در بند ۵ ماده سه کلمه (توافق) صحیح نیست، باید به کلمه (توافق) اصلاح گردد.

۵- در بند ۱ ماده شانزده کلمه (می‌توانند) به کلمه (کنند) تطبیق ندارد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۵۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۱۴ مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۶ و پیرو نامه شماره ۱۹۲۹-ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۳ لایحه شماره ۱۷۱۸۰/۱۰۸۳۲۰ مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۷ دولت در مورد موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا مشتمل بر یک مقدمه، (۲۱) ماده و یک ضمیمه به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا با تمایل به گسترش و توسعه حمل و نقل هوایی بین دو کشور و ادامه همکاری بین‌المللی در این زمینه تا سرحد امکان و با تمایل به کارگیری اصول حمل و نقل هوایی و مقررات کنوانسیون مربوط به هواپیمایی کشوری بین‌المللی که در تاریخ ۱۳۲۳/۹/۱۶ هجری شمسی مطابق با هفتم دسامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو جهت امضا مفتوح گردید، نسبت به موارد زیر موافقت نمودند:

ماده ۱- تعاریف

....۱

۲- بدیهی است که عناوین مواد موافقتنامه حاضر هیچ یک از مقررات آن را به نحوی از انحا محدود ننموده و یا توسعه نمی دهد.

ماده ۲- حقوق حمل و نقل

....۱

۲- چنین سرویسها و مسیرهایی از این پس به ترتیب «سرویسهای مورد توافق» و «مسیرهای مشخص شده» نامیده می شود. شرکت هواپیمایی تعیین شده هر یک از طرفین متعاقد در موقع انجام سرویس مورد توافق در مسیر مشخص شده، از حقوق زیر بهره مند خواهد بود.

الف - ...

ماده ۳- ...

....۱

۵- وقتی که یک شرکت هواپیمایی بدین نحو تعیین شده و اجازه کسب نموده باشد می تواند بهره برداری از سرویسهای مورد توافق را در هر زمانی آغاز کند مشروط بر اینکه تعرفه تعیین شده به موجب مفاد ماده (۱۳) موافقتنامه حاضر در مورد سرویسهای مزبور مجری باشد.

ماده ۴- ...

ماده ۱۶- مشاوره و اصلاحات

۱- هر یک از طرفین متعاقد یا مقامات هواپیمایی آن می توانند در هر زمان از طرف متعاقد دیگر یا مقامات هواپیمایی آن به منظور تفسیر و یا تبیین موافقتنامه حاضر تقاضای مشاوره نمایند.

....۲

ماده ۱۷- حل اختلافات

....۱

۲- چنانچه طرفین متعاقد نتوانند به موجب بند (۱) در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، با رعایت قوانین و مقررات مربوط به آنان، اختلاف به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع خواهد شد که هر یک از طرفین متعاقد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود هر یک از طرفین متعاقد ظرف شصت

(۶۰) روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجرای دیپلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف شصت (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفین متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، بنا به تقاضای هر یک از طرفین متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بر حسب مورد، داور یا داورها را تعیین خواهد نمود مشروط بر اینکه چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع یکی از طرفین متعاقد باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز از اتباع یکی از طرفین متعاقد باشد، از عضو مقدم شورا که در چنین وضع تابعی نباشد درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تعیین نماید. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

۳-....

ماده ۱۸-....

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و بیست و یک ماده و ضامیم آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۸۱۸

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۰۵۱- ق مورخ ۷۷/۲/۳۰ و ۱۹۲۹- ق مورخ ۷۷/۱/۲۳ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۱۴ مورخ ۷۷/۱/۲۶: «لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت با اصلاحاتی به تصویب

مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۳۶

مغایرت لایحه اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی با موازین شرع و قانون اساسی

شماره: ۱۹۱۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۱/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۹۴۵/۶۰۶۶۴ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ دولت در مورد اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

فصل اول - کلیات

ماده ۱- بنیاد شهید انقلاب اسلامی - که از این پس در این اساسنامه به اختصار «بنیاد» نامیده می‌شود - نهادی است انقلابی که در اجرای فرمان رهبرکبیر و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه در تاریخ ۱۳۵۸/۱۲/۲۲ تأسیس شده و دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و امور آن طبق مقررات و قوانین مربوط به نهادهای عمومی غیردولتی و در چهارچوب این اساسنامه و آیین نامه‌های مربوط زیر نظر رئیس جمهور و نظارت عالی مقام معظم رهبری اداره می‌شود.

ماده ۲- مدت فعالیت بنیاد از تاریخ تأسیس نامحدود است. انحلال یا خاتمه آن با پیشنهاد رئیس جمهور و موافقت مقام معظم رهبری می‌باشد.

ماده ۳- ...

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۲۵ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۸.

ماده ۴- مصادیق و چگونگی تشخیص شهید و خانواده‌های شاهد به موجب آیین نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط بنیاد با همکاری و هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین می‌شود.

تبصره - کلیه کسانی که تا تاریخ تصویب این قانون توسط بنیاد، شهید شناخته شده‌اند همچنان شهید محسوب خواهند شد.

ماده ۵- اهم وظایف بنیاد عبارتند از:

الف - در قبال شهادت:

ب - در قبال شهید:

ج - در قبال خانواده شاهد:

برنامه‌ریزی و تلاش برای صیانت و رشد و اعتلای مادی و معنوی خانواده‌های شاهد در زمینه‌های:

۱- امور فرهنگی - آموزشی

- پیگیری و نظارت امور فرهنگی، تربیتی و آموزشی شاهد و زمینه سازی رشد و تعالی فکری، روحی، اخلاقی و تحصیلی آنها از طریق:

- تهذیب و کسب معنویت اسلامی و ارتقای معرفت دینی و بهره‌ور کردن استعدادهای الهی آنان.

- نظارت در جهت ایجاد تسهیلات لازم برای ارتقای علمی، تحقیقی، آموزشی و مهارت‌های فکری و تخصصی و پرورش جسمی فرزندان شاهد در مراحل و مقاطع تحصیلی به بهترین وجه با همکاری مراجع ذیربط.

- تقویت روحیه خدمت به «اسلام ناب محمدی» در خانواده معظم شاهد.

- ارائه خدمات فرهنگی و آموزشی به والدین و همسران شاهد با همکاری مراجع ذیربط.

۲- امور معیشتی و رفاهی

تلاش در جهت خود اتکایی اقتصادی و تأمین اجتماعی و رفاهی خانواده‌های شاهد از قبیل:

- فراهم سازی تسهیلات و ارائه حمایت‌های لازم و آموزش‌های تخصصی، فنی و حرفه‌ای

و نیز جلب مشارکت کلیه سازمانها و دستگاههای ذیربط جهت ایجاد اشتغال مفید برای خانواده‌های شاهد.

- تأمین و پرداخت حقوق، مستمری و مزایای خانواده‌های شاهد مشمول و دارای شرایط در چهارچوب قوانین، مقررات و ضوابط مربوط.

- تأمین مسکن همسر و فرزندان تحت پوشش فاقد مسکن و یا دارای مسکن نامناسب با کمک خانواده شاهد و مراجع ذیربط.

- تأمین خدمات درمانی همسر، فرزندان و والدین شاهد تحت پوشش با همکاری دستگاههای ذیربط.

- ارائه خدمات و تسهیلات در زمینه ازدواج فرزندان و همسران شاهد.

- پیگیری و انجام اقدامات ممکن در جهت ارائه خدمات و تسهیلات و مساعدتهای لازم به والدین معظم شاهد.

۳- امور حقوقی و قضایی

تلاش در جهت حل و فصل امور حقوقی و قضایی خانواده‌های شاهد با همکاری مراجع ذیربط از طریق:

- پیشنهاد و همکاری با مراجع قضایی در تعیین، نصب و عزل قیم و امین و مراقبت بر اعمال آنها، همچنین مراقبت بر اعمال اولیا، اوصیا، قیمها و حضانت‌کنندگان از صغار شاهد و رسیدگی به اختلافها در امر حضانت فرزندان و ارائه راه حل به محاکم.

- مساعدت و همکاری با مراجع ذیربط در جهت تبدیل و تغییر در اموال و دارایی صغار شاهد در راستای مصالح و غبطه آنان برحسب موازین شرعی و در صورت لزوم پی‌گیری به منظور حل و فصل اختلافات مربوط تا صدور حکم قطعی.

- درخواست تنفیذ وصیتنامه عادی شهدا از محاکم ذیصلاح و پی‌گیری امور مربوط به انحصار وراثت و مراقبت بر احصا و تحریم ماترک شاهد و تقویم و نگهداری حساب اموال صغار و محجورین و معاضدت حقوقی و قضایی خانواده‌های شاهد در صورت ضرورت.

- شرکت کارشناسان حقوقی بنیاد در محاکم ذیصلاح به منظور وکالت خانواده‌های محترم شاهد در دعاوی مربوطه بنا به درخواست آنان.

۴- امور اقتصادی

- اداره و بهره‌برداری مطلوب از اموال و داراییهای تحت پوشش بنیاد.
 - به کارگیری مطلوب پس‌اندازها، اموال و داراییهای فرزندان شاهد - که در اختیار بنیاد است - برای تأمین آینده اقتصادی آنها و جلوگیری از کاهش ارزش داراییها.
 تبصره - ضوابط تنظیم و صدور احکام کارگزینی و تشخیص افراد تحت تکفل شاهد به موجب آیین نامه‌ای خواهد بود که توسط بنیاد و سازمان امور اداری و استخدامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶- ...

ماده ۹- هیأت امنای بنیاد مرکب از هفت نفر به شرح زیر است:

- رئیس جمهور به عنوان رئیس هیأت امنای

- نماینده ولی فقیه در بنیاد (در صورت تعیین)

- رئیس بنیاد

- یک نفر از وزرای فرهنگی به انتخاب رئیس جمهور

- معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه

- دو نفر از شخصیتها و افراد بصیر در امور فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی از میان خانواده

شهادا به پیشنهاد بنیاد و تأیید رئیس جمهور

تبصره - رئیس بنیاد دبیر هیأت امنای خواهد بود.

ماده ۱۰- ...

ماده ۱۲- رئیس بنیاد بالاترین مقام اجرایی بنیاد است که به پیشنهاد رئیس جمهور و تأیید

مقام معظم رهبری با حکم رئیس جمهور به مدت چهار سال منصوب و مسؤولیت اداره

امور بنیاد و اجرای برنامه‌ها را برعهده خواهد داشت و اهم وظایف او به شرح زیر است:

۱- تهیه، تدوین و پیشنهاد خط مشی‌ها و سیاستهای اجرایی، برنامه و بودجه سالانه،

صورت‌های مالی و گزارش عملکرد سالانه بنیاد به هیأت امنای برای اقدام لازم.

۲- تنظیم و تدوین آیین‌نامه‌های لازم و همچنین پیشنهاد اصلاح تشکیلات جهت تصویب

به مراجع ذیربط.

۳- نمایندگی بنیاد در کلیه امور حقوقی و نزد کلیه مراجع اعم از قضایی، اداری و

قانونگذاری و طرح اقامه دعاوی و دفاع و جوابگویی به هرگونه دعاوی حقوقی، جزایی

و اداری به طرفیت از بنیاد و ارجاع دعاوی و اختلافات به داوری و تعیین داور یا داوران و

انجام سایر فعالیتهای لازم برای استیفای حقوق بنیاد با حق تعیین وکیل یا نماینده و تفویض اختیارات لازم به آنان برای انجام امور محول.

۴- انجام کلیه امور مالی، اداری، فرهنگی و اجتماعی، از جمله عزل و نصب مدیران و صدور دستورالعملها و بخشنامه‌های لازم همچنین گشایش انواع حسابهای بانکی، انجام هر نوع معامله و هرگونه ارتباط با مؤسسات و سازمانهای دولتی، غیردولتی و اشخاص حقیقی یا حقوقی و ایجاد واحدهای جدید یا انحلال و تجزیه یا ادغام واحدهای تابع بنیاد که ضروری تشخیص داده شده است با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ماده ۱۳-...

لایحه فوق مشتمل بر شانزده ماده و چهارده تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۶۲۸

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۱۶ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۸: «لایحه اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی» که در جلسه مورخ شانزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ماده ۲ با این لحاظ که انحلال یا خاتمه فعالیت بنیاد را توسط مقام معظم رهبری مشروط به پیشنهاد رئیس جمهور کرده و موجب تحدید اختیارات مقام معظم رهبری است خلاف موازین شرع شناخته شد.

۲- ماده ۴ که تعیین مصادیق و چگونگی تشخیص شهید و بالنتیجه تعریف شهید را به آیین‌نامه محول نموده، به لحاظ اینکه این امر تقنین تلقی می‌شود، خلاف اصل ۸۵

قانون اساسی^(۱) است.

۳- بخش اهم وظایف بنیاد در قبال خانواده‌های شاهد به لحاظ اینکه امور دهگانه‌ای را که حضرت امام رحمة الله تعالی علیه از وظایف بنیاد دانسته‌اند متعرض نشده است خلاف موازین شرع شناخته شد و اگر ابتدای انجام این امور ذکر شود و سپس بندهای چهارگانه بیاید رفع اشکال خواهد شد.

۴- قید معاون رئیس جمهور در ماده ۹ خلاف اصل ۱۲۶ قانون اساسی^(۲) است.

۵- نظر به اینکه بنیاد شهید نهاد عمومی غیردولتی است و در نتیجه اموال آن جزء اموال عمومی محسوب می‌گردد و بند ۳ ماده ۱۲ ارجاع اختلاف به داوری را به طور مطلق از اختیارات رئیس بنیاد دانسته خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۳) شناخته شد.

۶- در شق ۳ بند ج ماده (امور حقوقی) کلمه «تحریم» باید به «تحریر» اصلاح شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۵۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۲۸ مورخ ۱۳۷۷/۲/۲ و پیرونامه شماره ۱۹۱۶ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۸ لایحه شماره ۱۵۹۴۵/۶۰۶۶۴ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ دولت در مورد اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۱۹۸.

(۲) اصل یکصد و بیشت و ششم: رئیس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً برعهده دارد و می‌تواند اداره آنها را برعهده دیگری بگذارد.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۳۵.

متن لایحه

فصل اول - کلیات

ماده ۱- ...

ماده ۲- مدت فعالیت بنیاد از تاریخ تأسیس نامحدود است. انحلال یا خاتمه آن با پیشنهاد رئیس جمهور و موافقت مقام معظم رهبری می باشد.

ماده ۳- ...

ماده ۴- منظور از شهید در این قانون، کسی است که جان خود را در راه انقلاب اسلامی و حفظ دستاوردهای آن و یا دفاع از کیان جمهوری اسلامی ایران در مقابل تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضدانقلاب و اشرار نثار نموده و یا می نماید.

ضوابط تعیین مصادیق عملی شهید و خانواده های شاهد به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره - کلیه کسانی که تا تاریخ تصویب این قانون توسط بنیاد، شهید شناخته شده اند همچنان شهید محسوب خواهند شد.

ماده ۵-

الف - ...

ج - در قبال خانواده شاهد:

برنامه ریزی و تلاش برای صیانت و رشد و اعتلای مادی و معنوی خانواده های شاهد در زمینه های:

۱- امور فرهنگی - آموزشی

- پیگیری و نظارت امور فرهنگی، تربیتی و آموزشی شاهد و زمینه سازی رشد و تعالی فکری، روحی، اخلاقی و تحصیلی آنها از طریق:

- تهذیب و کسب معنویت اسلامی و ارتقای معرفت دینی و بهره ور کردن استعداد های الهی آنان.

- نظارت در جهت ایجاد تسهیلات لازم برای ارتقای علمی، تحقیقی، آموزشی و مهارت های فکری و تخصصی و پرورش جسمی فرزندان شاهد در مراحل و مقاطع تحصیلی به بهترین وجه با همکاری مراجع ذیربط.

- تقویت روحیه خدمت به «اسلام ناب محمدی» در خانواده معظم شاهد.
 - ارائه خدمات فرهنگی و آموزشی به والدین و همسران شاهد با همکاری مراجع ذیربط.

۲- امور معیشتی و رفاهی

تلاش در جهت خود اتکایی اقتصادی و تأمین اجتماعی و رفاهی خانواده‌های شاهد از قبیل:

- فراهم سازی تسهیلات و ارائه حمایت‌های لازم و آموزشهای تخصصی، فنی و حرفه‌ای و نیز جلب مشارکت کلیه سازمانها و دستگاههای ذیربط جهت ایجاد اشتغال مفید برای خانواده‌های شاهد.

- تأمین و پرداخت حقوق، مستمری و مزایای خانواده‌های شاهد مشمول و دارای شرایط در چهارچوب قوانین، مقررات و ضوابط مربوط.

- تأمین مسکن همسر و فرزندان تحت پوشش فاقد مسکن و یا دارای مسکن نامناسب با کمک خانواده شاهد و مراجع ذیربط.

- تأمین خدمات درمانی همسر، فرزندان و والدین شاهد تحت پوشش با همکاری دستگاههای ذیربط.

- ارائه خدمات و تسهیلات در زمینه ازدواج فرزندان و همسران شاهد.
 - پیگیری و انجام اقدامات ممکن در جهت ارائه خدمات و تسهیلات و مساعدتهای لازم به والدین معظم شاهد.

۳- امور حقوقی و قضایی

تلاش در جهت حل و فصل امور حقوقی و قضایی خانواده‌های شاهد با همکاری مراجع ذیربط از طریق:

- پیشنهاد و همکاری با مراجع قضایی در تعیین، نصب و عزل قیم و امین و مراقبت بر اعمال آنها، همچنین مراقبت بر اعمال اولیا، اوصیا، قیمها و حضانت‌کنندگان از صغار شاهد و رسیدگی به اختلافها در امر حضانت فرزندان و ارائه راه حل به محاکم.
 - مساعدت و همکاری با مراجع ذیربط در جهت تبدیل و تغییر در اموال و دارایی صغار شاهد در راستای مصالح و غبطه آنان برحسب موازین شرعی و در صورت لزوم پی‌گیری به منظور حل و فصل اختلافات مربوط تا صدور حکم قطعی.

- درخواست تنفیذ وصیتنامه عادی شهدا از محاکم ذیصلاح و پیگیری امور مربوط به انحصار وراثت و مراقبت بر احصا و تحریم ماترک شاهد و تقویم و نگهداری حساب اموال صغار و محجورین و معاضدت حقوقی و قضایی خانواده‌های شاهد در صورت ضرورت.

- شرکت کارشناسان حقوقی بنیاد در محاکم ذیصلاح به منظور وکالت خانواده‌های محترم شاهد در دعاوی مربوطه بنا به درخواست آنان.

۴- امور اقتصادی

- اداره و بهره‌برداری مطلوب از اموال و داراییهای تحت پوشش بنیاد.
- به کارگیری مطلوب پس‌اندازها، اموال و داراییهای فرزندان شاهد - که در اختیار بنیاد است - برای تأمین آینده اقتصادی آنها و جلوگیری از کاهش ارزش داراییها.
- تبصره - ضوابط تنظیم و صدور احکام کارگزینی و تشخیص افراد تحت تکفل شاهد به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط بنیاد و سازمان امور اداری و استخدامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶-...

ماده ۹- هیأت امنای بنیاد مرکب از هفت نفر به شرح زیر است:

- رئیس جمهور به عنوان رئیس هیأت امنای

- نماینده ولی فقیه در بنیاد (در صورت تعیین)

- رئیس بنیاد

- یک نفر از وزرای فرهنگی به انتخاب رئیس جمهور

- رئیس سازمان برنامه و بودجه.

- دو نفر از شخصیتها و افراد بصیر در امور فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی از میان خانواده

شهدا به پیشنهاد بنیاد و تأیید رئیس جمهور

تبصره: رئیس بنیاد دبیر هیأت امنای خواهد بود.

ماده ۱۰-...

ماده ۱۲-...

۱-...

۳- نمایندگی بنیاد در کلیه امور حقوقی و نزد کلیه مراجع اعم از قضایی، اداری و

قانونگذاری و طرح اقامه دعاوی و دفاع و جوابگویی به هرگونه دعاوی حقوقی، جزایی و اداری به طرفیت از بنیاد و انجام سایر فعالیتهای لازم برای استیفای حقوق بنیاد با حق تعیین وکیل یا نماینده و تفویض اختیارات لازم به آنان برای انجام امور محول.

۴-...

ماده ۱۳-...

لایحه فوق مشتمل بر شانزده ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۸۱۹

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۰۵۲ - ق مورخ ۷۷/۲/۳۰ و ۱۹۱۶ - ق مورخ ۷۷/۱/۱۸ و پیرونامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۲۸ مورخ ۷۷/۲/۲: «لایحه اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان با قانون اساسی

شماره: ۱۹۲۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۱/۲۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۸۳۳۶/۷۵۴۶۷ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲۱ در مورد موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان مشتمل بر یک مقدمه و (۷) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله استاد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان که از این به بعد طرفهای متعاقد نامیده می شوند:

نظر به علایق مشترک تاریخی، مذهبی و فرهنگی موجود بین دو کشور ایران و پاکستان، به منظور تحکیم هر چه بیشتر پیوندهای مودت و حسن همجواری و پیشبرد مناسبات فیما بین براساس اصل تمامیت ارضی و مصونیت مرزها و حقوق محاکمه بر منابع طبیعی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۲۵ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۸.

دریایی خود اعم از جاندار و بی جان که در بستر و زیر بستر مناطق دریایی مربوط به آنها قرار دارد، و با تمایل به تعیین حدود مرزهای دریایی خود به شیوه‌ای صحیح، عادلانه و دقیق براساس حقوق بین الملل به شرح زیر موافقت نمودند:

ماده ۱-....

ماده ۵- طرفهای متعاقد ضمن تأکید بر اینکه خط مرزی مذکور در ماده (۱) لایتغیر، دائمی و قطعی می‌باشد، اختلافات ناشی از اجرای این موافقتنامه را به صورت مسالمت آمیز و از طریق مذاکره حل و فصل خواهند نمود. در صورت بروز هرگونه عدم توافق در حل اختلاف، موضوع با تراضی به یک کمیسیون سازش محول خواهد شد. ترکیب کمیسیون مزبور از طریق مشاوره بین طرفین تعیین خواهد شد.

ماده ۶-....

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و ۷ ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۶۷۶

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۲۰ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۳: «لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرزدریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان» که در جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۲/۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اطلاق ماده ۵ که اختلافات در امور مالی را هم شامل می‌شود، خلاف اصل ۱۳۹^(۱) می‌باشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۵۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۷۶ مورخ ۱۳۷۷/۲/۸ و پیرو نامه شماره ۱۹۲۰ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۳ لایحه شماره ۱۸۳۳۶/۷۵۴۶۷ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲۱ دولت در مورد موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاح در متن ماده واحده به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان مشتمل بر یک مقدمه و (۷) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود. بدیهی است در موارد اختلافات مالی ناشی از اجرای این موافقتنامه طبق اصل (۱۳۹) قانون اساسی عمل خواهد شد.

ماده ۱-

ماده ۵- طرفهای متعاقد ضمن تأکید بر اینکه خط مرزی مذکور در ماده (۱) لایتغیر، دائمی و قطعی می باشد، اختلافات ناشی از اجرای این موافقتنامه را به صورت مسالمت آمیز و از طریق مذاکره حل و فصل خواهند نمود. در صورت بروز هرگونه عدم توافق در حل اختلاف، موضوع با تراضی به یک کمیسیون سازش محول خواهد شد. ترکیب کمیسیون مزبور از طریق مشاوره بین طرفین تعیین خواهد شد.

ماده ۶-

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و هفت ماده و

ضمایم آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۸۲۰

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۰۵۳ - ق مورخ ۷۷/۲/۳۰ و ۱۹۲۰ - ق مورخ ۷۷/۱/۲۳ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۷۶ مورخ ۷۷/۲/۸: «لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت با اصلاحی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۲۵ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۸.

وجود ابهام در لایحه الحاق دو ماده و یک تبصره به قانون مجازات اسلامی

شماره: ۱۹۲۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۱/۲۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۴۴۴/۶۰۶۶۱ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ دولت در مورد الحاق دو ماده و یک تبصره به قانون مجازات اسلامی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - ...

...۱

۳- متن زیر به عنوان ماده (۶۲ مکرر) به قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰^(۳) اضافه می‌شود:

ماده ۶۲ مکرر - محکومیت قطعی کیفری در جرایم عمدی به شرح ذیل، محکوم علیه را از حقوق اجتماعی محروم می‌نماید و پس از انقضای مدت تعیین شده و اجرای حکم رفع اثر می‌گردد:

۱- محکومان به قطع عضو در جرایم مشمول حد، پنج سال پس از اجرای حکم.

۲- محکومان به شلاق در جرایم مشمول حد، یک سال پس از اجرای حکم.

۳- محکومان به حبس تعزیری بیش از سه سال، دو سال پس از اجرای حکم.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۲۵ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۸.

(۳) روزنامه رسمی شماره ۱۳۶۴۰ مورخ ۱۳۷۰/۱۰/۱۱.

تبصره ۱- چنانچه اجرای مجازات اعدام به جهتی از جهات متوقف شود در این صورت آثار تبعی آن پس از انقضای هفت سال از تاریخ توقف اجرای حکم رفع می شود.

تبصره ۲- در مورد جرایم قابل گذشت در صورتی که پس از صدور حکم قطعی با گذشت شاکی یا مدعی خصوصی اجرای مجازات موقوف شود اثر محکومیت کیفری زایل می گردد.

تبصره ۳- عفو مجرم موجب زوال آثار مجازات نمی شود مگر اینکه تصریح شده باشد.
تبصره ۴- در مواردی که عفو مجازات آثار کیفری را نیز شامل می شود، همچنین در آزادی مشروط، آثار محکومیت پس از گذشت مدت مقرر از زمان آزادی محکوم علیه رفع می گردد.

۴- ماده (۷۲۹) قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵^(۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۷۲۹- کلیه قوانین مغایر با این قانون از جمله قانون مجازات عمومی مصوب سال ۱۳۰۴ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن ملغی است.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هجدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۶۳۱

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۲۸- ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۳: «لایحه اصلاح دو ماده و الحاق یک ماده و یک تبصره به قانون مجازات اسلامی» که در جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می گردد:

(۱) ماده ۷۲۹ قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۷۵): کلیه قوانین مغایر با این قانون ملغی است.

۱- در ماده ۶۲ مکرر به لحاظ اینکه حقوق اجتماعی تعریف نشده و مصادیق آن مشخص می‌باشد، اظهار نظر منوط به تعیین مراد است.

۲- اظهار نظر در مورد تبصره‌های ماده ۶۲ مکرر منوط به رفع اشکال از ماده است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۵۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۳۱ مورخ ۱۳۷۷/۲/۲ و پیرو نامه شماره ۱۹۲۸ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۳، لایحه شماره ۱۷۴۴۴/۶۰۶۶۱ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ دولت در مورد الحاق دو ماده و یک تبصره به قانون مجازات اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - مواد (۳۸) و (۷۲۹) قانون مجازات اسلامی اصلاح و یک ماده و یک تبصره به شرح زیر به قانون مزبور افزوده می‌شود:

۱- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰^(۱) اضافه می‌شود:

(۱) ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۷۰): دادگاه می‌تواند کسی را که به علت ارتکاب جرم عمدی به تعزیر یا مجازات بازدارنده محکوم کرده است به عنوان تنصیب حکم تعزیری یا بازدارنده مدتی از حقوق اجتماعی محروم و نیز از اقامت در نقطه یا نقاط معین ممنوع یا به اقامت در محل معین مجبور نماید.

تبصره ۱- نقاط اقامت اجباری محکومان، توسط وزارت دادگستری و شورای امنیت کشور تعیین و به قوه قضائیه اعلام می‌گردد.

۲- ماده (۳۸) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰^(۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۳۸- هر کس برای بار اول به علت ارتکاب جرمی به مجازات حبس محکوم شده باشد و نصف مجازات را گذرانده باشد دادگاه صادرکننده دادنامه محکومیت قطعی می‌تواند در صورت وجود شرایط زیر حکم به آزادی مشروط صادر نماید:

۱- هرگاه در مدت اجرای مجازات مستمراً حسن اخلاق نشان داده باشد.
۲- هرگاه از اوضاع و احوال محکوم پیش‌بینی شود که پس از آزادی دیگر مرتکب جرمی نخواهد شد.

۳- هرگاه تا آنجا که استطاعت دارد ضرر و زیانی که مورد حکم دادگاه یا مورد موافقت مدعی خصوصی واقع شده بپردازد یا قرار پرداخت آن را بدهد و در مجازات حبس توأم با جزای نقدی مبلغ مزبور را بپردازد یا با موافقت رئیس حوزه قضایی ترتیبی برای پرداخت داده شده باشد.

تبصره ۱- مراتب مذکور در بندهای (۱) و (۲) باید مورد تأیید رئیس زندان محل گذران محکومیت و قاضی ناظر زندان یا رئیس حوزه قضایی محل قرار گیرد و مراتب مذکور در

(۱) ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۷۰): هر کس برای بار اول به علت ارتکاب جرمی به مجازات حبس محکوم شده باشد در جرایمی که کیفر قانونی آنها بیش از سه سال حبس است و دوثلث مجازات را گذرانده باشد و در جرایمی که کیفر قانونی آنها تا سه سال حبس است و نصف مجازات را گذرانده باشد دادگاه صادرکننده دادنامه محکومیت قطعی می‌تواند در صورت وجود شرایط زیر حکم به آزادی مشروط صادر نماید.

۱- هرگاه در مدت اجرای مجازات مستمراً حسن اخلاق نشان داده باشد.
۲- هرگاه از اوضاع و احوال محکوم پیش‌بینی شود که پس از آزادی دیگر مرتکب جرمی نخواهد شد.
۳- هرگاه تا آنجا که استطاعت دارد ضرر و زیانی که در مورد حکم دادگاه یا مورد موافقت مدعی خصوصی واقع شده بپردازد یا قرار پرداخت آن را بدهد و در مجازات حبس توأم با جزای نقدی مبلغ مزبور را بپردازد یا با موافقت دادستان ترتیبی برای پرداخت داده شده باشد.

تبصره ۱- مراتب مذکور در بندهای ۱ و ۲ باید مورد تأیید رئیس زندان محل گذران محکومیت و دادیار ناظر زندان یا دادستان محل قرار گیرد و مراتب مذکور در بند ۳ باید به تأیید دادستان مأمور اجرای حکم برسد.
تبصره ۲- در صورت انحلال دادگاه صادرکننده حکم صدور حکم آزادی مشروط از اختیارات دادگاه جانشین است.
تبصره ۳- دادگاه ترتیبات و شرایطی را که فرد محکوم باید در مدت آزادی مشروط رعایت کند از قبیل سکونت در محل معین یا خودداری از سکونت در محل معین یا خودداری از اشتغال به شغل خاص یا معرفی نوبه‌ای خود به مراکز تعیین شده و امثال آن در متن حکم قید می‌کند که در صورت تخلف وی از شرایط مذکور یا ارتکاب جرم مجدداً بقیه محکومیت وی به حکم دادگاه صادرکننده حکم به مرحله اجرا درمی‌آید.

بند (۳) باید به تأیید قاضی مجری حکم برسد.

تبصره ۲- در صورت انحلال دادگاه صادرکننده حکم، صدور حکم آزادی مشروط از اختیارات دادگاه جانشین است.

تبصره ۳- دادگاه ترتیبات و شرایطی را که فرد محکوم باید در مدت آزادی مشروط رعایت کند از قبیل سکونت در محل معین یا خودداری از سکونت در محل معین یا خودداری از اشتغال به شغل خاص یا معرفی نوبه‌ای خود به مراکز تعیین شده و امثال آن در متن حکم قید می‌کند که در صورت تخلف وی از شرایط مذکور یا ارتکاب جرم مجدد بقیه محکومیت وی به حکم دادگاه صادرکننده حکم به مرحله اجرا در می‌آید.

۳- متن زیر به عنوان ماده (۶۲ مکرر) به قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ اضافه می‌شود:

ماده ۶۲ مکرر- محکومیت قطعی کیفری در جرایم عمدی به شرح ذیل، محکوم علیه را از حقوق اجتماعی محروم می‌نماید و پس از انقضای مدت تعیین شده و اجرای حکم رفع اثر می‌گردد:

۱- محکومان به قطع عضو در جرایم مشمول حد، پنج سال پس از اجرای حکم.

۲- محکومان به شلاق در جرایم مشمول حد، یک سال پس از اجرای حکم.

۳- محکومان به حبس تعزیری بیش از سه سال، دو سال پس از اجرای حکم.

تبصره ۱- حقوق اجتماعی عبارتست از حقوقی که قانونگذار برای اتباع کشور جمهوری اسلامی ایران و سایر افراد مقیم در قلمرو حاکمیت آن منظور نموده و سلب آن به موجب قانون یا حکم دادگاه صالح می‌باشد از قبیل:

الف- حق انتخاب شدن در مجالس شورای اسلامی و خبرگان و عضویت در شورای نگهبان و انتخاب شدن به ریاست جمهوری.

ب- عضویت در کلیه انجمنها و شوراهای جمعیت‌های که اعضای آن به موجب قانون انتخاب می‌شوند.

ج- عضویت در هیأت‌های منصفه و امناء.

د- اشتغال به مشاغل آموزشی و روزنامه نگاری.

ه- استخدام در وزارتخانه‌ها، سازمانهای دولتی، شرکتهای، مؤسسات وابسته به دولت، شهرداریها، مؤسسات مأمور به خدمات عمومی، ادارات مجلس شورای اسلامی و

شورای نگهبان و نهادهای انقلابی.

و- وکالت دادگستری و تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتر باری.

ز- انتخاب شدن به سمت داوری و کارشناسی در مراجع رسمی.

ح- استفاده از نشان و مدالهای دولتی و عناوین افتخاری.

تبصره ۲- چنانچه اجرای مجازات اعدام به جهتی از جهات متوقف شود در این صورت آثار تبعی آن پس از انقضای هفت سال از تاریخ توقف اجرای حکم رفع می شود.

تبصره ۳- در مورد جرایم قابل گذشت در صورتی که پس از صدور حکم قطعی با گذشت شاکی یا مدعی خصوصی اجرای مجازات موقوف شود اثر محکومیت کیفری زایل می گردد.

تبصره ۴- عفو مجرم موجب زوال آثار مجازات نمی شود مگر اینکه تصریح شده باشد. تبصره ۵- در مواردی که عفو مجازات آثار کیفری را نیز شامل می شود، همچنین در آزادی مشروط، آثار محکومیت پس از گذشت مدت مقرر از زمان آزادی محکوم علیه رفع می گردد.

۴- ماده (۷۲۹) قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵ به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۷۲۹- کلیه قوانین مغایر با این قانون از جمله قانون مجازات عمومی مصوب سال ۱۳۰۴ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن ملغی است.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۸۲۱

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۲۰۵۴- ق مورخ ۷۷/۲/۳۰ و ۱۹۲۸- ق مورخ ۷۷/۱/۲۳

و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۳۱ مورخ ۷۷/۲/۲: «لایحه اصلاح دو ماده و الحاق یک ماده

و یک تبصره به قانون مجازات اسلامی^(۱) که در جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا با قانون اساسی

شماره: ۲۰۰۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۱۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۸۷۱۲/۸۰۴۳۲ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۴ دولت در مورد موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا، مشتمل بر یک (۱) مقدمه و پانزده (۱۵) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا که از این پس «طرفهای متعاقد» خوانده می‌شوند، به منظور تحکیم و گسترش روابط دوستانه فیما بین و ارتقای سطح تفاهم بین دو ملت در زمینه همکاریهای فرهنگی، علمی، آموزشی و ورزشی به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱-

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

ماده ۱۴- هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر و یا اجرای موافقتنامه حاضر از طریق دوستانه و براساس حقوق بین‌المللی حل و فصل خواهد شد.
ماده ۱۵- ...

این موافقتنامه در یک (۱) مقدمه و پانزده (۱۵) ماده، در تاریخ سیزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش هجری شمسی برابر با چهارم سپتامبر هزار و نهصد و نود و هفت میلادی در دو نسخه به زبانهای فارسی، اسپانیایی و انگلیسی در مدین تنظیم گردید و هر سه متن از اعتبار یکسان برخوردار می‌باشد. در صورت بروز هرگونه اختلاف در تفسیر متون این موافقتنامه، متن انگلیسی ملاک قرار خواهد گرفت.
لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و پانزده ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۷۴۴

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۰۷ - ق مورخ ۱۳۷۷/۲/۱۹: «لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا» که در جلسه مورخ سیزدهم اردیبهشت ماه هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۳ شورای نگهبان مطرح شده و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:
اطلاق ماده ۱۴ که اختلاف مالی را هم شامل می‌شود، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۸۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۴/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۷۴۴ مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۳ و پیرو نامه شماره ۲۰۰۷ - ق مورخ ۱۳۷۷/۲/۱۹، لایحه شماره ۱۸۷۱۲/۸۰۴۳۲ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۴ دولت در مورد موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا، مشتمل بر یک (۱) مقدمه و پانزده (۱۵) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا که از این پس «طرفهای متعاقد» خوانده می‌شوند، به منظور تحکیم و گسترش روابط دوستانه فیما بین و ارتقای سطح تفاهم بین دو ملت در زمینه همکاریهای فرهنگی، علمی، آموزشی و ورزشی به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱ - ...

ماده ۱۴ - هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر و یا اجرای موافقتنامه حاضر از طریق دوستانه و بر اساس حقوق بین‌المللی و رعایت مقررات قانونی حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۵ - ...

اصلاح فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهاردهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۰۵۳

تاریخ: ۱۳۷۷/۴/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۸۷-ق مورخ ۷۷/۴/۱۶ و ۲۰۰۷-ق مورخ ۷۷/۲/۱۹ و پیرونامه شماره ۷۷/۲۱/۲۷۴۴ مورخ ۷۷/۲/۲۳: «لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا»^(۱) که در جلسه مورخ ۷۷/۴/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسید در جلسه مورخ ۷۷/۴/۱۷ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاح به عمل آمده خلاف شرع یا قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) بررسی سوابق نشان می‌دهد که لایحه مزبور پس از تأیید نهایی توسط شورای نگهبان از آنجا که با عنایت به تغییرات حاصله در موافقتنامه، مورد قبول کشور طرف مقابل واقع نگردیده است، لذا در روزنامه رسمی کشور چاپ و انتشار نیافته است.

مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روانگردان با قانون اساسی

شماره: ۲۰۳۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۲۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۱۶۱/۸۰۰۲۳ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ دولت در مورد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روانگردان که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - ...

ماده ۱ - ...

ماده ۲ - دامنه نظارت بر مواد روانگردان

۱ - چنانچه یک عضو یا سازمان بهداشت جهانی در مورد ماده‌ای که هنوز تحت نظارت بین‌المللی قرار نگرفته، اطلاعاتی داشته باشد که به نظر او ممکن است لازم باشد این ماده به هر یک از فهرستهای این کنوانسیون اضافه شود، مراتب را همراه اطلاعاتی که در تأیید نظر خود دارد به دبیر کل اعلام خواهد نمود. وقتی که یک عضو و یا سازمان بهداشت جهانی اطلاعاتی داشته باشد که انتقال یک ماده را از یک فهرست به فهرست دیگر و یا حذف ماده‌ای از فهرستی توجیه نماید، همان روند قبلی اعمال خواهد شد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۵۰ مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۷.

۲- دبیر کل، اطلاعیه مذکور را با هرگونه اطلاعاتی که مناسب بداند برای کلیه اعضا و کمیسیون و در مواردی که گزارش از طرف یکی از اعضا داده شده باشد برای سازمان بهداشت جهانی ارسال خواهد داشت.

۳- اگر اطلاعات داده شده بوسیله چنین اطلاعیه‌ای تعیین کند که مناسب است ماده‌ای به فهرست شماره (۱) یا شماره (۲) طبق بند (۴) افزوده شود، اعضا در پرتو اطلاعاتی که در دست دارند امکان اجرای موقت همه اقدامات نظارتی قابل اعمال در مورد مواد مندرج در فهرست شماره (۱) یا در صورت اقتضاء فهرست شماره (۲) را در مورد آن ماده بررسی خواهند کرد.

۴- هرگاه سازمان بهداشت جهانی تشخیص دهد:

الف - ماده مزبور قدرت ایجاد موارد ذیل را دارد:

اول) ۱- حالت وابستگی (اعتیاد) و

ماده ۳-...

ماده ۳۱- اختلافات:

۱- هرگاه اختلافی بین دو یا چند عضو در خصوص تفسیر یا اجرای این کنوانسیون بروز نماید، اعضای مذکور به منظور حل و فصل اختلاف از طریق مذاکره، تحقیق، میانجیگری، مصالحه، داوری، مراجعه به نهادهای منطقه‌ای، جریان قضایی یا از طریق روشهای مسالمت‌آمیز دیگری که انتخاب می‌کنند با یکدیگر مشورت خواهند کرد.

۲- هر اختلافی از این نوع که به روش پیش‌بینی شده حل و فصل نشود، بنا به درخواست هر یک از طرفهای اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع خواهد شد.

ماده ۳۲-...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۷۸۸

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۳۷ - ق مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷: «لایحه الحاق دولت جمهوری

اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روانگردان» که در جلسه مورخ بیست و سوم اردیبهشت

ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۲/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق بندهای ۱ و ۲ ماده ۳۱ که اختلافات مالی را نیز شامل می‌گردد خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- در بند ۳ ماده ۲ سطر دوم کلمه (پرتوی) باید به (پرتو) اصلاح شود و در صفحه ۱۶ بعد از فراز (ج) در ابتدای فراز باید حرف (چ) اضافه شود.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۳۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۷۸۸ مورخ ۱۳۷۷/۲/۳۰ و پیرونامه شماره ۲۰۳۷-ق مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۷، لایحه شماره ۱۷۱۶۱/۸۰۰۲۳ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ دولت در مورد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روانگردان که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود به کنوانسیون مواد روانگردان مصوب ۱۹۷۱

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۵.

میلادی برابر با ۱۳۴۹ هجری شمسی مشتمل بر (۱) مقدمه، (۳۳) ماده و (۱) ضمیمه به شرح پیوست ملحق شده و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون مواد روانگردان

مقدمه: ...

ماده ۱- تعاریف...

ماده ۲- دامنه نظارت بر مواد روانگردان

۱- ...

۳- اگر اطلاعات داده شده بوسیله چنین اطلاعیه‌ای تعیین کند که مناسب است ماده‌ای به فهرست شماره (۱) یا شماره (۲) طبق بند (۴) افزوده شود، اعضا در پرتو اطلاعاتی که در دست دارند امکان اجرای موقت همه اقدامات نظارتی قابل اعمال در مورد مواد مندرج در فهرست شماره (۱) یا در صورت اقتضاء فهرست شماره (۲) را در مورد آن ماده بررسی خواهند کرد.

۴- ...

ماده ۱۲- مقررات مربوط به تجارت بین‌المللی:

۱-

الف - ...

۳- در خصوص مواد مندرج در فهرستهای (۱) و (۲) مقررات اضافی زیر اعمال خواهد شد:

الف - ...

ج - مقامات صالح کشور یا منطقه‌ای که عبور یک محموله مواد از طریق آن اجازه داده شده است، کلیه اقدامات لازم برای جلوگیری از تغییر مسیر محموله مذکور به مقصد دیگری جز آن چه در نسخه پروانه صدور منضم به محموله قید شده انجام خواهد داد مگر آن که دولت کشور یا منطقه‌ای که محموله از طریق آن عبور می‌نماید اجازه این تغییر مسیر را بدهد. دولت کشور یا منطقه ترانزیت در مورد هر تغییر مسیری که تقاضا شود مانند صدور از کشور یا منطقه ترانزیت به کشور یا منطقه مقصد جدید رفتار خواهند کرد. اگر تغییر مسیر اجازه داده شود، مفاد جزء (ث) بند (۱) بین کشور یا منطقه ترانزیت و

کشور یا منطقه‌ای که در ابتدا محموله را صادر نموده است نیز اعمال خواهد شد. چ - هیچ محموله مواد که در حال ترانزیت یا در حال نگهداری در یک انبار گمرک است نمی‌تواند مشمول فرآیندی قرار گیرد که ماهیت ماده مورد نظر را تغییر دهد. بسته‌بندی بدون اجازه مقامات صالح نمی‌تواند تغییر پیدا کند.

ح - - - -

ماده ۳۱- اختلافات:

۱- هرگاه اختلافی بین دو یا چند عضو در خصوص تفسیر یا اجرای این کنوانسیون بروز نماید، اعضای مذکور به منظور حل و فصل اختلاف از طریق مذاکره، تحقیق، میانجیگری، مصالحه، داوری، مراجعه به نهادهای منطقه‌ای، جریان قضایی یا از طریق روشهای مسالمت‌آمیز دیگری که انتخاب می‌کنند با یکدیگر مشورت خواهند کرد.
۲- هر اختلافی از این نوع که به روش پیش‌بینی شده حل و فصل نشود، بنا به درخواست هر یک از طرفهای اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع خواهد شد.
۳- رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد بندهای فوق الزامی است.

ماده ۳۲- حق شرطها:...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و ششم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۹۷۵

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۳۹ - ق مورخ ۷۷/۳/۲۷ و ۲۰۳۷ - ق مورخ ۷۷/۲/۲۷ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۷۸۸ مورخ ۷۷/۲/۳۰: «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روانگردان»^(۱) مصوب جلسه بیست و ششم خردادماه یکهزار و

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۵۰ مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۷.

سیصد و هفتاد و هفت در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۳۱ شورای نگهبان مطرح گردید، اصلاحات به عمل آمده رفع اشکال شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

ابهام در لایحه دو فوریتی تمدید مدت ممنوعیت مقرر در قانون ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورشی در اختیار آموزش و پرورش

شماره: ۲۲۹۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۵/۲۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۹۰۹۹/۲۴۲۲۶ مورخ ۱۳۷۷/۳/۳۱ دولت در خصوص تمدید مدت ممنوعیت تخلیه مقرر در قانون ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورشی در اختیار وزارت آموزش و پرورش که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۵ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به موجب این قانون ممنوعیت مقرر در قانون ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورشی در اختیار وزارت آموزش و پرورش - مصوب ۱۳۷۲/۶/۹^(۲) - بنا به ضرورت تا پایان سال ۱۳۸۰ تمدید می‌شود. تعدیل اجاره بها به قیمت کارشناسی روز تعیین و به مالک پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ - کمیسیونی مرکب از وزرای امور اقتصادی و دارایی، مسکن و شهرسازی، آموزش و پرورش، رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیر کل سازمان امور اداری و

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده واحده قانون ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورش در اختیار وزارت آموزش و پرورش: از تاریخ تصویب این قانون تخلیه اماکن آموزش و پرورش که در تصرف وزارت آموزش و پرورش می‌باشد پس از احراز عسر و حرج طبق موازین قضایی توسط دادگاه تا رفع نیاز وزارت مذکور به مدت پنج سال ممنوع است و اعمال این قانون نافی مطالبه اجرت‌المثل یا اجرت‌المسمی حسب مورد برای مالک نمی‌باشد.

استخدامی کشور به ریاست وزیر آموزش و پرورش موظف است ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، وضعیت ساختمانهای استیجاری موضوع این قانون و امکانات و اعتبارات وزارت آموزش و پرورش را بررسی و روشهای جایگزینی ساختمانهای مذکور را از منابع مناسب از جمله اموال دولتی به هیأت دولت برای اتخاذ تصمیم مقتضی پیشنهاد نماید به نحوی که تا پایان مهلت مقرر در این قانون کلیه ساختمانهای استیجاری یاد شده در صورت درخواست مالکان آنها تخلیه شود.

تبصره ۲- حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون، آیین نامه اجرایی تبصره (۱) آن با پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید کمیسیون مذکور در فوق، به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و هشتم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۲۶۵

تاریخ: ۱۳۷۷/۵/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۲۸۵ - ق مورخ ۷۷/۵/۲۶ «لایحه دو فوریتی تمدید مدت ممنوعیت مقرر در قانون ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورش در اختیار آموزش و پرورش» مصوب بیست و هشتم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت در جلسه مورخ ۷۷/۵/۲۸ شورای نگهبان مطرح گردید و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه قیود مقرر در قانون مصوب سال ۱۳۷۲ در این مصوبه تصریح نگردیده است ابهام حذف قیود را دارد، اظهار نظر از جهت شرعی منوط به تصریح قیود مذکور است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۱۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۶/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۲۶۵ مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۸ و پیرو نامه شماره ۲۲۸۵ - ق مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۶ لایحه شماره ۱۹۰۹۹/۲۴۲۲۶ مورخ ۱۳۷۷/۳/۳۱ دولت در مورد تمدید مدت ممنوعیت تخلیه مقرر در قانون ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورشی در اختیار وزارت آموزش و پرورش با قید دو فوریت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۶/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به موجب این قانون ممنوعیت مقرر در قانون ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورشی در اختیار وزارت آموزش و پرورش - مصوب ۱۳۷۲/۶/۹ - بنا به ضرورت پس از احراز عسر و حرج طبق موازن قضایی توسط دادگاه تا رفع نیاز وزارت مذکور تا پایان سال ۱۳۸۰ تمدید می‌شود. تعدیل اجاره بها به قیمت کارشناسی روز تعیین و به مالک پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ - کمیسیون مرکب از وزرای امور اقتصادی و دارایی، مسکن و شهرسازی، آموزش و پرورش، رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور به ریاست وزیر آموزش و پرورش موظف است ظرف یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، وضعیت ساختمانهای استیجاری موضوع این قانون و امکانات و اعتبارات وزارت آموزش و پرورش را بررسی و روشهای جایگزینی ساختمانهای مذکور را از منابع مناسب از جمله اموال دولتی به هیأت دولت برای اتخاذ تصمیم مقتضی پیشنهاد نماید به نحوی که تا پایان مهلت مقرر در این قانون کلیه

ساختمانهای استیجاری یاد شده در صورت درخواست مالکان آنها تخلیه شود.
تبصره ۲- حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون، آیین نامه اجرایی تبصره (۱) آن با پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید کمیسیون مذکور در فوق، به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ اول شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۲۸۹

تاریخ: ۱۳۷۷/۶/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۳۱۶- ق مورخ ۱۳۷۷/۶/۲ و شماره ۲۲۸۵- ق مورخ ۷۷/۵/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۲۶۵ مورخ (۷۷/۵/۲۸): «لایحه تمدید مدت ممنوعیت تخلیه مقرر در قانون ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورشی در اختیار وزارت آموزش و پرورش»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یکم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۷/۶/۴ شورای نگهبان مطرح گردید و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی تشخیص داده نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح نحوه اجرای محکومیت‌های مالی با موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۲۳۶۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۶/۳۱

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح ماده (۱) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و تبصره‌های آن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- هر کس به موجب حکم دادگاه در امر جزایی به پرداخت جزای نقدی محکوم گردد و آن را نپردازد و یا مالی غیر از مستثنیات دین از او به دست نیاید به دستور قاضی صادرکننده حکم به ازای هر پنجاه هزار ریال یا کسر آن یک روز بازداشت می‌گردد.

در صورتی که محکومیت مذکور توأم با مجازات حبس باشد، بازداشت بدل از جزای نقدی از تاریخ اتمام مجازات حبس شروع می‌شود و از حداکثر مدت حبس مقرر در قانون برای آن جرم بیشتر نخواهد شد و در هر حال حداکثر مدت بدل از جزای نقدی نباید از پنج سال تجاوز نماید.

تبصره ۱- در مورد ضرر و زیان ناشی از جرم، دادگاه مباشر و شریک یا معاون جرم را به تناسب مسؤولیت هر یک به پرداخت ضرر و زیان محکوم می‌نماید.

تبصره ۲- مبلغ مذکور در این ماده به تناسب تورم هر سه سال یک بار به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب رئیس قوه قضائیه تعدیل و در خصوص احکامی که در آن سال صادر می‌گردد لازم‌الاجرا خواهد بود.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

ماده ۲- هرکس محکوم به پرداخت مالی به دیگری شود چه به صورت استرداد عین یا قیمت یا مثل آن و یا ضرر و زیان ناشی از جرم یا دیه و آن را تأدیه ننماید دادگاه او را الزام به تأدیه نموده و چنانچه مالی از او (غیر از مستثنیات دین) در دسترس باشد آن را ضبط و به میزان محکومیت از مال ضبط شده استیفاء می نماید و در غیر این صورت بنا به تقاضای محکوم له، ممتنع را تا زمان تأدیه حبس خواهد کرد.

ماده ۳- هرگاه محکوم علیه مدعی اعسار شود (ضمن اجرای حبس) به ادعای وی خارج از نوبت رسیدگی و در صورت اثبات اعسار از حبس آزاد خواهد شد و چنانچه متمکن از پرداخت به نحو اقساط شناخته شود دادگاه متناسب با وضعیت مالی وی حکم بر تقسیط محکوم به را صادر خواهد کرد.

تبصره ۱- حکم دادگاه بر قبول یا رد اعسار و تقسیط قطعی است.

تبصره ۲- در صورتی که محکوم علیه موضع این ماده بیمار باشد به نحوی که حبس موجب شدت بیماری و یا تأخیر درمان وی شود، اجرای حبس تا رفع بیماری به تأخیر خواهد افتاد.

ماده ۴- هرکس با قصد فرار از ادای دین و تعهدات مالی موضوع اسناد لازم الاجراء و کلیه محکومیت های مالی، مال خود را به دیگری انتقال دهد به نحوی که باقیمانده اموالش برای پرداخت بدهی او کافی نباشد عمل او جرم تلقی و مرتکب به چهار ماه تا دو سال حبس تعزیری محکوم خواهد شد و در صورتی که انتقال گیرنده نیز با علم به موضوع اقدام کرده باشد شریک جرم محسوب می گردد و در این صورت اگر مال در ملکیت انتقال گیرنده باشد عین آن و در غیر این صورت قیمت یا مثل آن از اموال انتقال گیرنده بابت تأدیه دین استیفاء خواهد شد و چنانچه انتقال گیرنده عالم به موضوع نبوده معامله باطل و انتقال گیرنده حق دارد نسبت به استرداد ثمن و ضرر و زیان ناشی از این انتقال از عین منتقل الیه یا سایر اموال انتقال دهنده استیفاء نماید.

ماده ۵- مفاد این قانون در خصوص محکومین سازمان تعزیرات حکومتی نیز مجری خواهد بود.

ماده ۶- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

ماده ۷- این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا بوده و شامل کلیه آراء صادره قبل از

لازم‌الاجرا شدن این قانون نیز می‌گردد و کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن از جمله قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۵۱^(۱) و قانون منع توقیف اشخاص در قبال تخلف از انجام تعهدات و الزامات مالی مصوب ۱۳۵۲^(۲) لغو می‌گردد.

طرح فوق مشتمل بر هفت ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۵۴۶

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۳۶۰ - ق مورخ ۷۷/۶/۳۱: «طرح نحوه اجرای محکومیت‌های مالی» مصوب جلسه مورخ بیست و نهم شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت در جلسه مورخ ۷۷/۷/۱۹ شورای نگهبان مطرح شده و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- در تبصره یک ماده یک چون عبارت (تناسب مسئولیت) مبهم است پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۲- در ماده ۲، اولاً- رعایت مستثنیات دین در صورت محکومیت به استرداد عین خلاف موازین شرع شناخته شد، زیرا فقط استثناء در مورد دین می‌باشد.

ثانیاً- در صورت محکومیت استرداد عین اطلاق استیفاء از مال ضبط شده خلاف موازین شرع شناخته شد، چون بدل حیلوله تا زمانی است که عین به دست نیاید.

ثالثاً- اطلاق حبس در ذیل ماده که شامل صورت ثبوت اعسار بدون ادعای بدهکار می‌باشد خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳- ماده ۳- اطلاق قطعیت مذکور در مورد اعسار و حکم به تقسیط نسبت به مواردی که ذی‌نفع (محکوم‌علیه یا محکوم‌له حسب مورد) مدعی وجود ادله یا قرائن جدیدی بر ثبوت اعسار یا

(۱) روزنامه رسمی شماره ۸۰۱۳ مورخ ۱۳۵۱/۵/۵.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۸۴۱۵ مورخ ۱۳۵۲/۹/۱۴.

ملائت مدیون باشند، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۴- ماده ۴ از این جهت که معامله را باطل می‌داند خلاف شرع می‌باشد.

۵- اطلاق ماده ۷ از جهت شمول آن به مجازاتهای تعزیری در خصوص آراء سابق ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۵۲۵- ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۸/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۵۴۶ مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۹ و پیرونامه شماره ۲۳۶۰- ق مورخ ۱۳۷۷/۶/۳۱ طرح نحوه اجرای محکومیتهای مالی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- هرکس به موجب حکم دادگاه در امر جزایی به پرداخت جزای نقدی محکوم گردد و آن را نپردازد و یا مالی غیر از مستثنیات دین از او به دست نیاید به دستور قاضی صادرکننده حکم به ازای هر پنجاه هزار ریال یا کسر آن یک روز بازداشت می‌گردد. در صورتی که محکومیت مذکور توأم با مجازات حبس باشد، بازداشت بدل از جزای نقدی از تاریخ اتمام مجازات حبس شروع می‌شود و از حداکثر مدت حبس مقرر در قانون برای آن جرم بیشتر نخواهد شد و در هر حال حداکثر مدت بدل از جزای نقدی نباید از پنج سال تجاوز نماید.

تبصره - مبلغ مذکور در این ماده به تناسب تورم هر سه سال یک بار به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب رئیس قوه قضائیه تعدیل و در خصوص احکامی که در آن سال صادر می‌گردد لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۲- هر کس محکوم به پرداخت مالی به دیگری شود چه به صورت استرداد عین یا قیمت یا مثل آن و یا ضرر و زیان ناشی از جرم یا دیه و آن را تأدیه ننماید دادگاه او را الزام به تأدیه نموده و چنانچه مالی از او در دسترس باشد آن را ضبط و به میزان محکومیت از مال ضبط شده استیفاء می‌نماید و در غیر این صورت بنا به تقاضای محکوم، ممتنع را در صورتی که معسر نباشد تا زمان تأدیه حبس خواهد کرد.

تبصره - چنانچه موضوع این ماده صرفاً دین بوده و در ذمه مدیون باشد دادگاه در حکم خود مستثنیات دین را منظور خواهد داشت و در مورد استرداد عین در صورتی مقررات فوق اعمال می‌شود که عین موجود نباشد بجز در بدل حیلولة که برابر مقررات مربوطه عمل خواهد شد.

ماده ۳- هرگاه محکوم علیه مدعی اعسار شود (ضمن اجرای حبس) به ادعای وی خارج از نوبت رسیدگی و در صورت اثبات اعسار از حبس آزاد خواهد شد و چنانچه متمکن از پرداخت به نحو اقساط شناخته شود دادگاه متناسب با وضعیت مالی وی حکم بر تقسیط محکوم به را صادر خواهد کرد.

تبصره - در صورتی که محکوم علیه موضوع این ماده بیمار باشد به نحوی که حبس موجب شدت بیماری و یا تأخیر درمان وی شود، اجرای حبس تا رفع بیماری به تأخیر خواهد افتاد.

ماده ۴- هرکس با قصد فرار از ادای دین و تعهدات مالی موضوع اسناد لازم‌الاجراء و کلیه محکومیت‌های مالی، مال خود را به دیگری انتقال دهد به نحوی که باقیمانده اموالش برای پرداخت بدهی او کافی نباشد عمل او جرم تلقی و مرتکب به چهارماه تا دو سال حبس تعزیری محکوم خواهد شد و در صورتی که انتقال گیرنده نیز با علم به موضوع اقدام کرده باشد شریک جرم محسوب می‌گردد و در این صورت اگر مال در ملکیت انتقال گیرنده باشد عین آن و در غیر این صورت قیمت یا مثل آن از اموال گیرنده بابت تأدیه دین استیفاء خواهد شد.

ماده ۵- مفاد این قانون در خصوص محکومین سازمان تعزیرات حکومتی نیز مجری

خواهد بود.

ماده ۶- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

ماده ۷- این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا بوده و حکم مندرج در ماده (۱) شامل کلیه آراء صادره قبل از لازم الاجرا شدن این قانون نیز می گردد و کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن از جمله قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۵۱ و قانون منع توقیف اشخاص در قبال تخلف از انجام تعهدات و الزامات مالی مصوب ۱۳۵۲ لغو می گردد. طرح فوق مشتمل بر هفت ماده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۷۴۳

تاریخ: ۱۳۷۷/۸/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۲۵۲۵- ق مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۶ و شماره ۲۳۶۰- ق مورخ ۱۳۷۷/۶/۳۱ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۵۴۶ مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۹ «طرح نحوه اجرای محکومیت های مالی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اجازه اختصاص سود ویژه عملکرد شرکتهای برق منطقه‌ای تابعه وزارت نیرو، سازمان برق ایران، سازمان آب و برق خوزستان و توانیر برای انجام هزینه‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۷۳ با قانون اساسی

شماره: ۲۶۹۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۹/۱۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۳۰۸۱/۲۰۰۴ مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۴ دولت در مورد اجازه اختصاص سود ویژه عملکرد شرکتهای برق منطقه‌ای تابعه وزارت نیرو، سازمان برق ایران، سازمان آب و برق خوزستان و توانیر برای انجام هزینه‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۷۳ که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۷/۵ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - اجازه داده می‌شود تمام سود ویژه مربوط به عملکرد سال ۱۳۷۳ شرکتهای برق منطقه‌ای و توانیر و سازمان برق و سازمان آب و برق خوزستان با تصویب مجامع عمومی شرکتهای یاد شده جهت انجام هزینه‌های سرمایه‌ای طرحهای شرکتهای مذکور اختصاص یابد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ یازدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۹۳۱

تاریخ: ۱۳۷۷/۹/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۶۹۱ - ق مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۵: «لایحه اجازه اختصاص سود ویژه عملکرد شرکتهای برق منطقه‌ای تابعه وزارت نیرو، سازمان برق ایران، سازمان آب و برق خوزستان و توانیر برای انجام هزینه‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۷۳» مصوب جلسه مورخ یازدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

چون مقدار سود ویژه مشخص نشده است خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۹۱۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۹۳۱ مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۵ و پیرونامه شماره ۲۶۹۱ - ق مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۵، لایحه شماره ۲۰۰۴/۴۳۰۸۱ مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۴ در مورد اجازه اختصاص سود ویژه عملکرد شرکتهای برق منطقه‌ای تابعه وزارت نیرو، سازمان برق ایران، سازمان آب و برق خوزستان و توانیر برای انجام هزینه‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۷۳ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - اجازه داده می شود تمام سود ویژه مربوط به عملکرد سال ۱۳۷۳ شرکتهای برق منطقه ای و توانیر و سازمان برق و سازمان آب و برق خوزستان تا سقف ششصد و پانزده میلیارد (۶۱۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال با تصویب مجامع عمومی شرکتهای یاد شده جهت انجام هزینه های سرمایه ای طرحهای شرکتهای مذکور اختصاص یابد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و دوم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۵۳۶

تاریخ: ۱۳۷۸/۱/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۲۹۱۹ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۴ و ۲۶۹۱ - ق مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۵ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۹۳۱ مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۵؛ «لایحه اجازه اختصاص سود ویژه عملکرد شرکتهای برق منطقه ای تابعه وزارت نیرو، سازمان برق ایران، سازمان آب و برق خوزستان و توانیر برای انجام هزینه های سرمایه ای در سال ۱۳۷۳»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و دوم فروردین ماه سال یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات انجام شده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور با موازین شرع و قانون اساسی و وجود اشکالات عبارتی در آن

شماره: ۲۸۳۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۱/۱۲

شورای محترم نگهبان

لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - ...

تبصره ۱ - ...

تبصره ۲ - ...

الف - ...

هـ - کلیه شرکتهای دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور^(۳) و مؤسسات

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به تبصره ها و بندهای مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۷۴۰ مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۱۶.

(۳) ماده ۴ قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۶۶/۶/۱): شرکت دولتی واحد سازمانی مشخصی است که با اجازه قانون به صورت شرکت ایجاد شود و یا به حکم قانون و یا دادگاه صالح ملی شده و یا مصادره شده و به عنوان شرکت دولتی شناخته شده باشد و بیش از ۵۰ درصد سرمایه آن متعلق به دولت باشد. هر شرکت تجاری که از طریق سرمایه گذاری شرکت های دولتی ایجاد شود، مادام که بیش از پنجاه درصد سهام آن متعلق به شرکت های دولتی است، شرکت دولتی تلقی می شود.

تبصره - شرکتهایی که از طریق مضاربه و مزارعه و امثال اینها به منظور به کار انداختن سپرده های اشخاص نزد بانک ها و مؤسسات اعتباری و شرکت های بیمه ایجاد شده یا می شوند از نظر این قانون شرکت دولتی شناخته نمی شوند.

انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی شرکتهای دولتی «به استثنای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه» و همچنین سایر شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه دولتی و مرکز تهیه و توزیع کالا شمول این تبصره می‌باشند. سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران از حکم این تبصره مستثنی است.

و- وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی که طبق مقررات قانونی خود، مجاز به قبول مالکیت سرمایه و سهام اشخاص حقوقی، به صورت هبه، صلح غیرم عوض یا هرگونه عقد دیگری هستند، مکلفند در اسرع وقت، نسبت به واگذاری سرمایه و سهام مذکور به اشخاص غیردولتی طبق مقررات اقدام و وجوه حاصل را با رعایت مفاد ماده (۱۱) قانون محاسبات عمومی کشور،^(۱) به حساب‌های مربوط در خزانه کل کشور واریز نمایند.

اداره سرمایه و سهام اشخاص حقوقی مذکور، توسط دستگاههای اجرایی یاد شده مجاز نیست.

ز- ...

ق:

۱- ...

۲- کلیه شرکتهای، بانکها و مؤسسات انتفاعی مذکور در جزء (۱) از جمله آن تعداد از دستگاههای مشمول که برای عملیات سال جاری آنها نیز زیان پیش‌بینی شده است مکلفند تا هفت درصد (۷٪) از «منابع» خود (به استثنای تسهیلات بانکی، وام داخلی،

(۱) ماده ۱۱ قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۶۶/۶/۱): دریافت‌های دولت عبارت است از کلیه وجوهی که تحت عنوان درآمد عمومی و درآمد اختصاصی و درآمد شرکتهای دولتی و سایر منابع تأمین اعتبار و سپرده‌ها و هدایا به استثنای هدایایی که برای مصارف خاصی اهدا می‌گردد و مانند اینها و سایر وجوهی که به موجب قانون باید در حساب‌های خزانه‌داری کل متمرکز شود.

وام خارجی، درآمد عمومی و سایر) خود را که در قسمت ششم این قانون پیش‌بینی شده است حداکثر تا پایان دی ماه سال ۱۳۷۸ به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۳۹۰۷۵۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند.

ر- در ارتباط با طرح‌های غیرانتفاعی آبرسانی و آب و فاضلاب، دولت مکلف است نسبت به انتقال مالکیت و دارایی‌های ایجاد شده از آنها را به شرکت‌های آب و فاضلاب استانی اقدام نماید.

ش- به منظور فراهم نمودن امکانات رفاهی برای بخش خصوصی کلیه معافیت‌های مالیاتی وزارتخانه‌ها، سازمانها، دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی، بنیادها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که فعالیت اقتصادی دارند به استثنای معافیت ماده (۱۳۸) قانون مالیاتها^(۱) لغو و از سال ۱۳۷۸ مشمول پرداخت مالیات می‌باشند.

تبصره ۳-...

تبصره ۴-...

الف- به منظور اعمال سیاست‌های خاص حمایت از روستاییان و بازنشستگان و نیز توسعه مشارکت جوانان در امور مختلف کشور، اجازه داده می‌شود اعتبار منظور در ردیف‌های ۵۰۳۰۳۷، ۱۱۳۶۳۱، ۱۱۴۰۰۷، ۱۱۴۰۳۰، ۵۰۳۴۴۶، ۵۰۳۴۴۷

(۱) ماده ۱۳۸ قانون مالیات‌های مستقیم (مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳): الف- آن قسمت از سود ابرازی حاصل از فعالیت‌های صنعتی که شرکت‌ها برای بازسازی و توسعه یا تکمیل واحدهای صنعتی موجود خود یا ایجاد واحدهای صنعتی جدید ذخیره نمایند از پرداخت مالیات معاف است مشروط بر این که:

۱- قبلاً اجازه توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی از وزارت ذیربط تحصیل شده باشد.

۲- توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی جدید در مورد صنایع موضوع تبصره ۴ ماده ۱۳۲ این قانون نباشد.

ب- آن قسمت از سود ابرازی حاصل از فعالیت‌های صنعتی و معدنی که شرکت‌ها مستقلاً یا مشترکاً جهت ایجاد واحدهای مسکونی برای کارکنان فاقد مسکن خود ذخیره نمایند، از پرداخت مالیات معاف است مشروط بر این که: اولاً- قبلاً اجازه و موافقت وزارت مسکن و شهرسازی نسبت به طرح احداث واحدهای مسکونی برای کارکنان تحصیل شده باشد.

ثانیاً- نحوه واگذاری و شرایط استفاده از واحدهای مزبور منطبق با آیین‌نامه‌ای باشد که از طرف وزرای امور اقتصادی و دارایی و مسکن و شهرسازی و کار و امور اجتماعی تدوین و به تصویب رسیده باشد.

مراجع مذکور مکلفند ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون آیین‌نامه مزبور را تهیه و تصویب نمایند.

ثالثاً- وجوه مزبور در حساب سپرده نزد بانک مسکن نگهداری شود و با نظارت وزارت مسکن و شهرسازی منحصراً برای اجرای طرح مذکور مورد استفاده قرار گیرد.

چهارم این قانون بر اساس مواد ذیل هزینه گردد:

ب - ...

تبصره ۵ - ...

الف - ...

ی - به منظور بهبود کیفیت و کاهش ضایعات نان دولت موظف است در سال ۱۳۷۸ برای تولیدکنندگان نانهای صنعتی و مرغوب تمهیداتی از قبیل واگذاری زمین به قیمت منطقه‌ای، صدور مجوز ساخت و ساز توسط دستگاههای ذیربط، ضرایب مالیاتی و حق بیمه مشابه نانهای سنتی، تأمین حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) سرمایه لازم از محل تسهیلات پیش‌بینی شده در تبصره (۳) این قانون، آرد مناسب و سایر موارد بهبود دهنده نان و ماشین‌آلات پخت نان استاندارد را فراهم نماید. دستگاههای اجرایی و شرکتهای دولتی و شهرداری‌های حسب مورد همکاری لازم را با تولیدکنندگان نانهای مأكول موضوع این بند به معرفی ادارات کل صنایع و شوراهای آرد و نان فراهم خواهند آورد.

ک - ...

۱ - ...

۲ - اجازه داده می‌شود معادل هفتاد درصد (۷۰٪) وجوه واریزی فوق از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۴۱۶ قسمت چهارم این قانون به صورت وجوه اداره شده در اختیار سیستم بانکی قرار گرفته تا زیر نظر سازمان گسترش و خدمات بازرگانی در اختیار متقاضیان تعاونی و خصوصی احداث تأسیسات مورد نیاز اجرای این بند در مبادی ورودی و مراکز نگهداری کالا گردد.

تبصره ۶ - ...

تبصره ۸ - ...

الف - معافیت کلیه واحدهای آموزشی، پرورشی و پژوهشی وزارت آموزش و پرورش، آموزشکده‌ها و خانه‌های معلم و باشگاه فرهنگیان وزارت آموزش و پرورش و نهضت سوادآموزی در مورد پرداخت حق انشعاب، حق امتیاز آب، فاضلاب، برق و گاز و یک خط تلفن موضوع بند (ل) تبصره (۱۹) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی

فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) بدون توجه به سال احداث، لازم الاجرا بوده و وزارتخانه‌های مذکور در بند اخیرالذکر و وزارت جهادسازندگی موظفند اعتبار مورد نیاز تا نصب و اتصال و انتقال را از محل منابع داخلی تأمین و پرداخت نمایند. دولت موظف است معادل کمک شرکتهای آب و فاضلاب کشور در اجرای این تبصره را در بودجه سال بعد منظور نماید. به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود هزینه‌های انتقال آب و برق برای آن دسته از واحدهای احداثی را که با شبکه‌های اصلی فاصله دارد برحسب توافق با وزارتخانه‌های ذیربط از محل اعتبارات عمرانی در اختیار خود، بپردازد. کلیه واحدهای آموزشی و پرورشی و خوابگاههای دانش آموزی و دانشجویی مربوط به کمیته امداد امام خمینی (ره) نیز شامل این بند می‌باشند.

ب - ...

د - ...

۱ - ...

۱۱- وزارت آموزش و پرورش قبل از تحقق وصول درآمدهای این بند مجاز به صدور هیچ‌گونه حکم حقوقی ناشی از این درآمدها نمی‌باشد.

مسئولیت وصول درآمدهای این بند و همچنین عوارض و عواید موضوع بند (۳) ماده (۱۳) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش^(۲) به عهده شوراهای آموزش و پرورش استانها و در مرکز به عهده وزارت آموزش و پرورش می‌باشد. عواید و درآمدهای این

(۱) بند (ل) تبصره ۱۹ قانون برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰): تعرفه‌های مذکور در بندهای فوق‌الذکر تنها و جوهی است که از مصرف‌کنندگان و مشترکین کالاها یا خدمات ارائه شده اخذ می‌گردد.

اخذ هرگونه وجه دیگری به صورت ثابت یا متغیر تحت هر عنوان ممنوع است. از مشترکین آب و فاضلاب، برق و گاز و تلفن، هنگام پذیرش اشتراک، و جوهی برای یک بار تحت عنوان حق انشعاب و هزینه نصب اخذ می‌گردد. میزان حق انشعاب و هزینه نصب براساس نرخ‌های قانونی شهریور ماه سال ۱۳۷۳ می‌باشد و اجازه داده می‌شود جز در مورد حق امتیاز و هزینه نصب تلفن که افزایش نخواهد یافت، حداکثر ده درصد (۱۰٪) در هر سال طی برنامه دوم در صورت تصویب شورای اقتصاد افزایش یابد.

اخذ هرگونه وجهی به غیر از وجه مذکور جهت برقراری اشتراک و ارائه خدمات برای مشترک شدن، تحت هر عنوانی ممنوع می‌باشد.

وزارتخانه‌های نیرو، نفت، پست و تلگراف و تلفن موظفند انشعاب آب، برق، تلفن (یک خط) و گاز واحدهای آموزشی تابعه وزارت آموزش و پرورش را در طول برنامه دوم بدون دریافت هزینه انشعاب و حق امتیاز برقرار نمایند.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۲۳۶.

بند جهت تأمین هزینه‌های سایر فصول آموزش و پرورش اختصاص می‌یابد. شرکتها و مؤسسات مشمول موظفند عوارض و مطالبات مذکور را حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از وصول به حساب خزانه واریز و اسناد واریزی را در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهند. تأخیر در اجرای این بند تصرف در وجوه و اموال عمومی محسوب شده و موجب پیگرد قانونی خواهد شد.

تبصره ۹-....

تبصره ۱۰-....

الف -....

ک - به سازمان بهزیستی اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۸ در مقابل صدور و تمدید پروانه‌های کار مهدکودک، مراکز توانبخشی شبانه‌روزی و روزانه، مراکز مشاوره ژنتیک و سایر مراکز مشاوره، مراکز درمان معتادان و مراکز درمان و توانبخشی بیماران مزمن روانی خصوصی نسبت به دریافت سیصد هزار (۳۰۰/۰۰۰) ریال برای صدور و دویست هزار (۲۰۰/۰۰۰) ریال برای تمدید در هر مورد در سقف یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز نماید.

ل -....

م - به سازمان بهزیستی کشور اجازه داده می‌شود با استفاده از ظرفیتهای خالی نوبت دوم مراکز تحت پوشش خود نسبت به ارائه خدمت و دریافت هزینه‌های مربوطه از متقاضیان اقدام نماید. وجوه دریافتی از این بابت تا سقف نه میلیارد و هشتصد و پنجاه میلیون (۹/۸۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به حساب درآمدهای اختصاصی سازمان نزد خزانه‌داری کل واریز و معادل آن را برای تأمین بخشی از هزینه‌های مراکز خدماتی خود هزینه نماید.

تبصره ۱۱-....

الف - حداقل معادل پنجاه درصد (۵۰٪) از تسهیلات تبصره (۳) این قانون جهت اعطای تسهیلات با اهداف اشتغال‌زایی بخش خصوصی و تعاونی اختصاص یابد. صددرصد (۱۰۰٪) این تسهیلات بر اساس شاخصهای جمعیت، بیکاری، مهاجرت استعدادها و ظرفیتهای هر استان با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و با تصویب شورای عالی اشتغال

و نماینده شورای عالی جوانان با حق رأی بین استانهای کشور توزیع می‌گردد تا از طریق بانکهای عامل به صورت تسهیلات در اختیار متقاضیان قرار گیرد.

ب - ...

تبصره ۱۲ - ...

الف - اجازه داده می‌شود به منظور فراهم آوردن موجبات تسریع در رفع اختلافات مربوط به ساختمانها، تأسیسات و اراضی وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، دولتی و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نیروهای نظامی و انتظامی که در گذشته براساس نیازها و ضرورت‌های مختص اوایل انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی، بدون اخذ مجوز قانونی و موافقت متصرفان پیشین یا با اجازه متصرف پیشین تصرف گردیده و در حال حاضر مورد نیاز متصرفان پیشین می‌باشد کمیسیونی با مسئولیت سازمان برنامه و بودجه و با حضور نمایندگان تام‌الاختیار وزرای مسکن و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی و نماینده تام‌الاختیار وزراء یا بالاترین مقام اجرایی دستگاههای مستقل طرف اختلاف تشکیل گردد.

تبصره ۱۳ - ...

تبصره ۱۴ -

حق ثبت مفارش کالاهای وارداتی به کشور موضوع ماده (۵) قانون وصول مالیات مقطوع از بعضی کالاها و خدمات مصوب ۱۳۶۶/۳/۲۶^(۱) در سال ۱۳۷۸ به ازای هر دلار یا معادل آن در مورد سایر ارزها برای کالاهای اساسی که توسط دولت وارد می‌شود و کاغذ معاف و در مورد سایر کالاها مبلغ دویست و هفتاد و پنج (۲۷۵) ریال تعیین می‌شود.

طرحهای بیع متقابل و سرمایه‌گذاری خارجی و خریدهای خارجی اقام مجاز مورد نیاز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران از شمول این تبصره مستثنی می‌باشند.

به منظور توسعه صادرات، به دولت اجازه داده می‌شود معادل مالیات بر مصرف داخلی کالاهای مجاز را که توسط مسافرین خارجی خارج می‌شوند در پایانه‌های خروجی به صورت ارزی به خریداران عودت داده شود.

(۱) ماده ۵ قانون وصول مالیات مقطوع از بعضی کالاها و خدمات (مصوب ۱۳۶۶/۳/۲۶): از اول سال ۱۳۶۶ حق ثبت سفارشی موضوع تبصره ۸۴ قانون بودجه سال ۱۳۶۲ از ۲٪ به ۵٪ افزایش می‌یابد.

تبصره ۱۵-...

تبصره ۲۴-...

۱-...

۶- به منظور افزایش بهره‌وری در بیمارستانهای تحت پوشش بیمه خدمات درمانی و بیمارستانهای تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی، کلیه بیمارستانها از هر نوع فوق‌الذکر موظفند کلیه بیماران غیر از نظام بیمه درمانی خود را مورد پذیرش قرار داد و هزینه متعارف درمان را از سازمان مربوطه اخذ نماید. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است تا ۱۵ فروردین سال ۱۳۷۸ آیین‌نامه هماهنگی مربوط به چگونگی عمل بین دو سازمان بیمه‌کننده را تصویب نماید. درآمد حاصله در هر یک از سازمانهای بیمه‌کننده از محل خدمات به سازمان بیمه‌کننده دیگر به عنوان هزینه به صورت ۱۰۰٪ در اختیار سازمان مربوطه قرار می‌گیرد.

تبصره ۲۵-...

تبصره ۳۰-...

الف- شهرداریهای کشور می‌توانند رأساً با مشارکت افراد حقیقی و حقوقی برای ساخت و بازسازی سینماهای موجود از تسهیلات پیش‌بینی شده در تبصره (۳) این قانون در قالب آیین‌نامه تبصره مذکور استفاده نمایند.

تبصره ۳۱-...

تبصره ۳۶-الف-...

ه- به منظور توسعه و گسترش ایرانگردی و جهانگردی اعتبار طرح شماره ۳۰۲۰۱۲۹۸ مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون در اختیار سازمان میراث فرهنگی قرار می‌گیرد تا با همکاری سازمان ایرانگردی و جهانگردی نسبت به خرید، اجاره و یا مشارکت با افراد حقیقی و حقوقی برای مرمت کاروانسراها، خانه‌های قدیمی و سایر اماکن و تبدیل آنها به واحدهای پذیرایی اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره بنا به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳۷-...

تبصره ۴۶-...

الف - ...

ب - به وزارت جهادسازندگی (سازمان امور عشایری) اجازه داده می شود در راستای اسکان عشایر اراضی و تجهیزات آبرسانی و آبیاری مربوط را به منظور اسکان عشایر با اعتبارات دولتی خریداری نموده و در اختیار دارد را به عشایر داوطلب اسکان به طور قطعی واگذار نماید.

ج - وزارت کشاورزی موظف است اراضی واگذار شده توسط هیأت های واگذاری زمین را طبق ماده (۷۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین^(۱) را بدون استثنا به کشاورزان متقاضی خرید، حفظ کاربری کشاورزی حداکثر تا قیمت منطقه ای نقد یا اقساط بفروشد و درآمد حاصله را حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۲۵۷۹۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید.

د - ...

ه - دستگاه های اجرایی جهادسازندگی و سازمان ملی زمین و مسکن هر سه ماه بار گزارش عملکرد خود را در بندهای (الف) و (ب) به کمیسیون های برنامه و بودجه، مسکن و شهرسازی و راه و ترابری و اصول (۸۸) و (۹۰) قانون اساسی^(۲) ارسال نماید.

تبصره ۴۷ - ...

تبصره ۵۸ - ...

الف - ...

ح - از تاریخ تصویب این قانون شرکت مخابرات ایران موظف است ظرف مدت یکماه نود و پنج درصد (۹۵٪) خط تلفن های همراه دستگاه های دولتی و شرکت های وابسته به آنها را قطع و به قیمت مصوب به مردم واگذار نماید. درآمد حاصله از این محل به حساب ردیف شماره ۵۹۴۸۰۰ قسمت سوم این قانون واریز خواهد شد.

(۱) ماده ۷۵ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین (مصوب ۱۳۷۳): وزارت کشاورزی مجاز است اراضی قابل واگذاری موضوع لایحه قانونی اصلاح قانونی واگذاری و احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران و آیین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۵۹ به استثنای مواد ۳۱ و ۳۲ را که تا تاریخ تصویب این قانون به صورت شرکت، تعاونی و مشاع و فردی واگذار شده یا بعداً در قالب طرح های اقتصادی موضوع وظایف قانونی وزارت کشاورزی واگذاری خواهد شد فروخته یا به صورت طویل المدت اجاره نموده و وجه حاصل را به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید....

(۲) همین مجموعه، صفحه ۱۰۴.

تبصره اول الحاقی:

- به دولت اجازه داده می شود به کارکنان رسمی و ثابت مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت^(۱) و اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی هنگام بازنشستگی به ازای هر دو سال خدمت معادل یک ماه آخرین حقوق و فوق العاده شغل به عنوان پاداش پایان خدمت از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۴۳۷ قسمت چهارم این قانون پرداخت نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۴۱۹۵

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۱/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

«لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور» که به صورت غیررسمی واصل شد بعضی از موارد آن در جلسات مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۶ و ۱۳۷۷/۱۱/۸ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

۱- بند (ش) تبصره ۲ از این جهت که مقید به از سال ۱۳۷۸ شده و نتیجه تبصره دائم تلقی می شود خلاف اصل ۵۲^(۲) شناخته شد.

۲- چون در قسمت ۱۱ بند (د) تبصره ۸ برای درآمدهایی که به منظور تأمین هزینه های سایر فصول آموزش اختصاص یافته سقفی تعیین نشده و در قسمت یک بند مذکور نیز برای کل موضوع سقف مشخص نگردیده خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی^(۳) می باشد.

۳- در بند (ک) تبصره ۱۰ از جهت اینکه واریز اضافه بر مبلغ یک میلیارد ریال را به خزانه ضروری ندانسته، خلاف اصل ۵۳ می باشد.

۴- در بند (م) تبصره ۱۰ از جهت اینکه آیا اضافه بر مبلغ مذکور باید به خزانه واریز شود یا نه، ابهام دارد خلاف اصل ۵۳ می باشد.

۵- بند (الف) تبصره ۱۱ از این جهت که حق تصویب به شورای عالی اشتغال مرکب از وزراء و غیروزراء و حق رأی به نماینده شورای عالی جوانان را داده است، خلاف اصل ۶۰

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۳۵۶۳ مورخ ۱۳۷۰/۷/۱۱.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۱۵۰.

قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

تذکرات اصلاحی (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۴۲۰۷

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۱/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

«لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور» که به صورت غیررسمی واصل شد در جلسه

مورخ ۷۷/۱۱/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- در بندهای (ز) و (ق) شق یک کلمه بند (و) تبصره ۲ ظاهراً صحیح نیست باید به بند (ه) اصلاح شود.

۲- در شق ۲ بند (ق) تبصره ۲ کلمه (خود) دوم اضافه است.

۳- عبارت بند (ر) اشکال دارد باید اصلاح شود.

۴- در تبصره ۴ کلمه (مواد) باید به (موارد) اصلاح شود.

۵- در بند (ی) تبصره ۵ با توجه به مفاد همین بند شورای آردونان منحل گردیده باید کلمه شورای آرد و نان حذف شود.

۶- در فراز ماقبل آخر بند (ی) تبصره ۵ کلمه دولت اضافه است.

۷- عبارت شق ۲ بند (ک) (۱) تبصره ۵ ناقص است، ظاهراً باید قبل از کلمه (گردد) هزینه اضافه شود.

۸- در بند (الف) تبصره ۸ کلمه (شامل) باید به کلمه (مشمول) اصلاح شود.

۹- در تبصره ۱۲ کلمه (دولتی) دوم اضافه است.

۱۰- در انتهای تبصره ۱۴ کلمه (داده شود) باید به کلمه (دهد) اصلاح گردد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

(۱) اصل شصتم: اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً برعهده رهبری گذارد شده، از طریق رئیس جمهور و وزرا است.

ادامه تذکرات اصلاحی (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۴۲۰۸

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۱/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

- «لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور» که به صورت غیررسمی واصل شد در جلسه مورخ ۷۷/۱۱/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:
- ۱- در بند ۶ تبصره ۲۴ کلمه (قرارداد) باید به کلمه (قرارداده) اصلاح شود.
 - ۲- در بند الف تبصره ۳۰ کلمه (افراد) باید به کلمه (اشخاص) اصلاح شود.
 - ۳- در بند ب تبصره ۴۶ جمله ناقص است، بعد از عبارت با اعتبارات دولتی باید کلمه (که) اضافه شود.
 - ۴- در فراز سوم بند ج تبصره ۴۶ در سطر دوم بعد از عبارت موارد معین کلمه (را) اضافه و در سطر سوم بعد از کلمه خرید کلمه (یا) باید اضافه شود.
 - ۵- در بند ه تبصره ۴۶ جمله ناقص است، کلمه (باید) قبل از (هر سه ماه...) اضافه شود.
 - ۶- بند ح تبصره ۵۸ از این جهت که بودجه کل کشور سالانه بوده و از اول فروردین هر سال قابلیت اجرا دارد و اینکه ردیف تعیین شده نیز مربوط به بودجه سال ۱۳۷۸ می‌باشد، خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۴۲۱۳

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۱/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۸۳۸- ق مورخ ۷۷/۱۱/۱۲ و پیرو نامه‌های شماره ۷۷/۲۱/۴۱۹۵ مورخ ۷۷/۱۱/۱۰ و شماره ۷۷/۲۱/۴۲۰۷ مورخ ۷۷/۱۱/۱۱ و شماره ۷۷/۲۱/۴۲۰۸ مورخ ۷۷/۱۱/۱۲: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور» که در جلسه مورخ یازدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای

اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۷/۱۱/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- در بند ش تبصره ۲ شمول نهادهای عمومی نسبت به نهادهایی که حضرت امام قدس سره و یا مقام معظم رهبری آنها را از پرداخت مالیات معاف دانسته‌اند خلاف موازین شرع است.

۲- در مطلب افزوده شده به انتهای بند ج تبصره ۱۰ عضو قرارداد دو نفر از اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس در کمیته تشخیص از دو جهت ایراد دارد:

الف) از جهت دخالت قوه مقننه در قوه مجریه.

ب) از جهت عدم انتخاب آن دو نفر از طرف مجلس.

۳- در بند ۵ تبصره ۳۶ کلمه (کاروانسراها) به کلمه (کاروانسراها) اصلاح شود.

۴- در بند ۸ تبصره ۸ کلمه (مرکز) به کلمه (مراکز) اصلاح شود.

۵- تبصره اول الحاقی از این جهت که دولت را مکلف به پرداخت پاداش مذکور نموده است و اطلاق آن اقتضاء دارد که دولت مکلف به پرداخت اضافه بر مبلغ موجود در محل اعتبار ردیف ۵۰۳۴۳۷ قسمت چهارم این قانون در سال ۱۳۷۸ گردد، و ملزم به پرداخت کسری آن در سال آینده شود خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی است زیرا اصل مزبور بودجه را سالیانه قرارداد است و اطلاق تبصره فوق بودجه را از سالیانه بودن خارج می‌کند.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۸۳۹ - ق

تاریخ: ۷۷/۱۱/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۷/۲۱/۴۱۹۵ مورخ ۷۷/۱۱/۱۰، ۷۷/۲۱/۴۲۰۷ مورخ ۷۷/۱۱/۱۱، ۷۷/۲۱/۴۲۰۸ مورخ ۷۷/۱۱/۱۲ و ۷۷/۲۱/۴۲۱۳ مورخ ۷۷/۱۱/۱۳، و پیرو نامه شماره ۲۸۳۸ - ق مورخ ۷۷/۱۱/۱۲، لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۷۷/۱۱/۱۳ مجلس شورای

اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

- ۱- بندهای (و) و (ه) تبصره (۲) جابجا می شود.
- ۲- در جزء (۲) بند (ق) تبصره (۲) سطر چهارم کلمه «خود» حذف می شود.
- ۳- در سطر دوم بند (ر) تبصره (۲) کلمه «را» حذف می شود.
- ۴- در سطر آخر بند (ش) تبصره (۲)، عبارت «از سال ۱۳۷۸» به «در سال ۱۳۷۸» تغییر می یابد و کلمه «لغو» به بعد از «۱۳۷۸» منتقل می شود.
- ۵- اعمال این بند در مورد نهادهایی که از ناحیه حضرت امام (ره) و یا مقام معظم رهبری دارای مجوز هستند منوط به موافقت مقام معظم رهبری است.
- ۶- در سطر پنجم بند (الف) تبصره (۴) کلمه «مواد» به کلمه «موارد» تغییر می یابد.
- ۷- در انتهای پاراگراف اول بند (ی) تبصره (۵) بجای عبارت «شورای آرد و نان» عبارت «دستگاههای ذیربط وزارت بازرگانی» جایگزین می شود.
- ۸- تبصره (۵) بند (ی) سطر اول و دوم پاراگراف ماقبل آخر کلمه «اضافه» به کلمه «اضافی» تبدیل و عبارت «دولت (قیمت تمام شده نان)» حذف می شود.
- ۹- در سطر آخر جزء (۲) بند (ک) تبصره (۵) قبل از کلمه «گردد» کلمه «هزینه» اضافه می شود.
- ۱۰- در انتهای پاراگراف اول بند (الف) تبصره (۸) کلمه «شامل» به کلمه «مشمول» تغییر می یابد.
- ۱۱- در بند (ک) تبصره (۸) کلمه «مرکز» به «مراکز» اصلاح شد.
- ۱۲- در سطر چهارم بند (ح) تبصره (۱۰) بعد از کلمه «معادن» عبارت «به انتخاب مجلس به عنوان ناظر» اضافه می شود.
- ۱۳- در سطر سوم پاراگراف دوم جزء (۱۱) بند (د) تبصره (۸) بعد از عبارت «عواید و درآمدهای این بند» عبارت «موضوع ردیفهای ۱۴۱۰۰۰ و ۴۱۹۹۶۱ و ۴۱۹۹۸۱» اضافه می شود.

۱۴- در سطر (۵) پاراگراف اول بند (ک) تبصره (۱۰) عبارت «در سقف یک میلیارد ریال» حذف و در سطر ششم پس از عبارت «خزانه‌داری کل» عبارت «موضوع ردیف ۴۱۹۹۸۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید» اضافه می‌شود.

۱۵- در سطر سوم بند (م) تبصره (۱۰) بعد از عبارت «از این بابت» تا آخر حذف و عبارت زیر جایگزین می‌گردد:

«به حساب درآمد اختصاصی موضوع ردیف ۴۱۹۹۸۲ قسمت سوم این قانون واریز و تا سقف ۹۸۵۰ میلیون ریال را برای تأمین بخشی از هزینه‌های مراکز خدماتی خود هزینه نماید.»

۱۶- در سطر دوم بند (الف) تبصره (۱۱) بعد از کلمه «استان» بقیه مطالب حذف و عبارت «با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و شورای عالی اشتغال که یک نماینده با حق رأی از شورای عالی جوانان در آن حضور خواهد داشت تهیه و به تصویب هیأت وزیران رسیده و بین استانهای کشور توزیع می‌گردد تا از طریق بانکهای عامل به صورت تسهیلات در اختیار متقاضیان قرار گیرد.» [جایگزین می‌گردد.]

۱۷- در سطر دوم بند (الف) تبصره (۱۲) بعد از عبارت «مؤسسات دولتی» عبارت «شرکتهای» اضافه می‌شود.

۱۸- در انتهای تبصره (۱۴) عبارت «داده شود» به کلمه «دهد» اصلاح می‌شود.

۱۹- در سطر سوم بند (۶) تبصره (۲۴) کلمه «قرارداد» به کلمه «قرارداده» اصلاح می‌شود.

۲۰- در سطر اول بند (الف) تبصره (۳۰) کلمه «اشخاص» جایگزین کلمه «افراد» می‌شود.

۲۱- در بند (ه) تبصره (۳۶) کلمه «کارونسراها» به کلمه «کاروانسراها» اصلاح شد.

۲۲- در سطر سوم بند (ب) تبصره (۴۶) بعد از عبارت «اعتبارات دولتی» کلمه «که» اضافه می‌شود.

۲۳- در آخر سطر دوم پاراگراف سوم بند (ج) تبصره (۴۶) کلمه «را» بعد از «موارد معین» حذف می‌شود و در سطر سوم همین پاراگراف بعد از کلمه «خرید» کلمه «با» اضافه می‌گردد.

۲۴- در سطر اول بند (ه) تبصره (۴۶) بعد از عبارت «زمین و مسکن» کلمه «باید» اضافه می‌شود و در سطر دوم بندهای (الف)، (ب) و (ج) صحیح است.

۲۵- از سطر اول بند (ح) تبصره (۵۸) عبارت «از تاریخ تصویب این قانون» حذف می شود.

۲۶- در سطر چهارم تبصره الحاقی بعد از کلمه «خدمت» عبارت «مبلغ هشتاد میلیارد ریال» اضافه شود و در همان سطر پس از کلمه «قانون» عبارت «و از محل کمکهای صندوق بازنشستگی کشوری و صرفه جویی دستگاههای ذیربط» اضافه می شود. اصلاحات فوق در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۴۲۲۳

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۱/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۲۸۳۹- ق مورخ ۷۷/۱۱/۱۳ و شماره ۲۸۳۸- ق مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۲ و پیرو نامه های شماره ۷۷/۲۱/۴۲۱۳ مورخ ۷۷/۱۱/۱۳ و شماره ۷۷/۲۱/۴۲۰۸ مورخ ۷۷/۱۱/۱۲ و شماره ۷۷/۲۱/۴۲۰۷ مورخ ۷۷/۱۱/۱۱ و شماره ۷۷/۲۱/۴۱۹۵ مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۰: «لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور»^(۱) که در جلسه مورخ سیزدهم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۷/۱۱/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۷۴۰ مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۱۶.

مغایرت لایحه ایجاد صندوق ذخیره بسیجیان با قانون اساسی

شماره: ۱۰۴۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۹۸۱/۱۰۳۷۵۷ مورخ ۱۳۷۵/۹/۳ دولت در مورد ایجاد صندوق ذخیره بسیجیان که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می شود به منظور رسیدگی به امور رفاهی بسیجیانی که حداقل یک سال به طور مستمر عضو رده های مقاومت بوده یا بیش از سه ماه در جبهه های حق علیه باطل حضور داشته اند و همچنان به صورت بسیجی ادامه خدمت می دهند، نسبت به تأسیس صندوقی تحت عنوان صندوق ذخیره بسیجیان - که از این پس صندوق نامیده می شود - اقدام کند.

تبصره ۱ - بسیجیان موضوع این قانون که عضو صندوق ذخیره دیگری نیستند می توانند ماهانه معادل یک درصد از حداقل حقوق پرستل نیروهای مسلح را به حساب صندوق واریز کنند. دولت نیز موظف است همه ساله معادل دو برابر مبلغ یاد شده را در ردیف خاصی تحت عنوان کمک به صندوق به بودجه سالانه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اضافه کند.

تبصره ۲ - اعتبار سهم دولت، همه ساله به عنوان کمک در بودجه کل کشور پادار و پس از پرداخت در وجه صندوق به حساب هزینه قطعی منظور می شود. صندوق مجاز است مانده وجوه مصرف نشده در پایان هر سال را به سال بعد منتقل کرده و طبق مقررات مورد عمل به مصرف برساند.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

تبصره ۳- اساسنامه صندوق با ماهیت اقتصادی و حمایتی و هرگونه اصلاح و تغییر در آن، همچنین آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون بنا به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تأیید ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سیزدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۸۱۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۴۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۸: «لایحه ایجاد صندوق ذخیره بسیجیان» که در جلسه مورخ سیزدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۸ شورای نگهبان مطرح و به شرح ذیل اعلام نظر کردید:

در ماده واحده به علت حذف قیود فعال و ویژه از بسیجیان مشمول لایحه پیشنهادی دولت دامنه شمول گسترش یافته و موجب بار مالی و مخالف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۹۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۸۱۴ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۸ و پیرو نامه شماره ۱۰۴۷ - ق

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۸ لایحه شماره ۱۵۹۸۱/۱۰۳۷۵۷ مورخ ۱۳۷۵/۹/۳ دولت در مورد ایجاد صندوق ذخیره بسیجیان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می‌شود به منظور رسیدگی به امور رفاهی بسیجیانی که حداقل یک سال به طور مستمر عضو رده‌های مقاومت بوده یا بیش از سه ماه در جبهه‌های حق علیه باطل حضور داشته‌اند و همچنان به صورت بسیجی فعال و ویژه ادامه خدمت می‌دهند، نسبت به تأسیس صندوقی تحت عنوان صندوق ذخیره بسیجیان - که از این پس صندوق نامیده می‌شود - اقدام کند.
تبصره ۱-....

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۱۱۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۱۹۷ - ق مورخ ۷۶/۵/۶ و ۱۰۴۷ - ق مورخ ۷۶/۳/۱۸ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۸۱۴ مورخ ۷۶/۳/۲۸: «لایحه ایجاد صندوق ذخیره

بسیجیان»^(۱) که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۲۸۱ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۷.

مغایرت لایحه بیمه بازنشستگی، فوت و از کار افتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو با قانون اساسی

شماره: ۱۲۷۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۲۷۷۵۰/۱۴۴۳۰ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱ دولت در مورد بیمه بازنشستگی، فوت و از کار افتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استفاده از مقررات عام قانون تأمین اجتماعی^(۲) بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو فاقد کارفرما را در برابر حمایت‌های بازنشستگی، از کار افتادگی و فوت با نرخ ۱۴٪ (۷٪ سهم دولت و ۷٪ سهم مشمول) به صورت اختیاری بر اساس آیین نامه‌ای که توسط سازمان تأمین اجتماعی و با نظرخواهی از وزارتخانه‌های بازرگانی، صنایع، جهادسازندگی و تعاون تهیه و برای تصویب هیأت دولت پیشنهاد خواهد شد بیمه نماید.

تبصره ۱- درآمد ماهانه مبنای محاسبه حق بیمه درباره این افراد صددرصد (۱۰۰٪) حداقل دستمزد کارگر ساده تعیین می‌گردد و حمایت‌های مقرر در این قانون نیز بر همان مبنا محاسبه و پرداخت خواهد شد. در هر حال مستمری از کار افتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازماندگان نباید از دو سوم مبنای محاسبه حق بیمه کمتر باشد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۸۸۹۴ مورخ ۱۳۵۴/۴/۲۵.

تبصره ۲- حداکثر سن برای بیمه شدن این افراد پنجاه سال تمام خواهد بود، چنانچه افرادی که بیش از پنجاه سال سن دارند تقاضای بیمه نمایند دولت و ذی‌نفع موظف خواهند بود حق بیمه مدت مازاد بر پنجاه سالگی را که به ترتیب فوق توسط سازمان تأمین اجتماعی محاسبه و اعلام خواهد شد پرداخت نمایند، در هر صورت شروع استفاده از مزایای بازنشستگی با رعایت شرایط مندرج در ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی^(۱) حداقل گذشت پنج سال از تاریخ شروع پرداخت حق بیمه می‌باشد.

تبصره ۳- به منظور تأمین منابع مالی حق بیمه سهم دولت از تاریخ تصویب این قانون یک و نیم درصد (۱/۵٪) از بهای صادرات فرش به عنوان عوارض توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران اخذ و به حساب خزانه واریز خواهد شد و عیناً به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت و در صورت عدم تکافو دولت مکلف است مابه‌التفاوت آن را حسب اعلام سازمان تأمین اجتماعی در بودجه سالانه کل کشور منظور و کل سهم خود را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۲۶۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۷۵ - ق مورخ ۷۶/۵/۲۰: «لایحه بیمه بازنشستگی، فوت و از

(۱) ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۴): مشمولین این قانون در صورت حایز بودن شرایط زیر حق استفاده از مستمری بازنشستگی را خواهند داشت:

۱- حداقل ده سال حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند.

۲- سن مرد به شصت سال تمام و سن زن به پنجاه و پنج سال تمام رسیده باشد.

تبصره - در مورد افرادی که قبل از تقاضای بازنشستگی حداقل مدت بیست سال متوالی یا بیست و پنج سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده‌اند و یا آنکه به کارهای سخت و محل سلامتی (زیان آور) اشتغال داشته‌اند سن بازنشستگی پنجاه و پنج سال تمام خواهد بود، کسانی که سی سال تمام کار کرده و حق بیمه مقرر را به سازمان پرداخته باشند در صورت داشتن پنجاه و پنج سال تمام می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی کنند. مناطق بد آب و هوا و کارهای زیان آور به موجب آیین‌نامه مربوط مصوب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو» که در جلسه مورخ نوزدهم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه در ماده واحده پیشنهادی دولت عنوان قالی بافان خانگی بدون کارفرما آمده است و لایحه مصوب، با قبول این مطلب که قالی شامل قالیچه هم می‌شود، بافندگان گلیم و زیلو را اضافه کرده است.

و نظر به اینکه در تبصره ۱ لایحه پیشنهادی دولت درآمد مبنای محاسبه حق بیمه پانجاه درصد حداقل دستمزد کارکرد تعیین شده است و این درآمد در لایحه مصوب صددرصد تعیین کرده است.

و نظر به اینکه تغییرات ماده واحده و تبصره ۱ به افزایش بار مالی سهم دولت می‌انجامد و افزایش ۵٪ درصد عوارض مذکور جبران این افزایش را نمی‌کند.

و نظر به اینکه آنچه را که دولت در قسمت اخیر تبصره ۳ به عنوان مابه‌التفاوت قبول کرده است کمتر از مابه‌التفاوت مذکور در لایحه مصوب است.

و نظر به اینکه مطابق اصل ۷۵ پیشنهادها و اصلاحات نمایندگان در خصوص لوایح قانونی نباید به افزایش هزینه‌های عمومی بیانجامد.

بنابراین ماده واحده و تبصره‌های ۱ و ۳ آن مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۲۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۲۶۶ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۶ و پیرو نامه شماره ۱۲۷۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۰، لایحه شماره ۱۴۴۳۰/۱۲۷۷۵۰ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱ دولت در مورد بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و

زیلو که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب مجلس رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استفاده از مقررات عام قانون تأمین اجتماعی قالی بافان خانگی فاقد کارفرما را در برابر حمایت های بازنشستگی، از کارافتادگی و فوت با نرخ ۱۴٪ (۷٪ سهم دولت و ۷٪ سهم مشمول) به صورت اختیاری بر اساس آیین نامه ای که توسط سازمان تأمین اجتماعی و با نظرخواهی از وزارتخانه های بازرگانی، صنایع، جهادسازندگی و تعاون تهیه و برای تصویب هیأت دولت پیشنهاد خواهد شد بیمه نماید.

تبصره ۱- درآمد ماهانه مبنای محاسبه حق بیمه درباره این افراد پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل دستمزد کارگر ساده تعیین می گردد و حمایت های مقرر در این قانون نیز بر همان مبنا محاسبه و پرداخت خواهد شد. در هر حال مستمری از کارافتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازماندگان نباید از دو سوم مبنای محاسبه حق بیمه کمتر باشد.

تبصره ۲- حداکثر سن برای بیمه شدن این افراد پنجاه سال تمام خواهد بود، چنانچه افرادی که بیش از پنجاه سال سن دارند تقاضای بیمه نمایند دولت و ذی نفع موظف خواهند بود حق بیمه مدت مازاد بر پنجاه سالگی را که به ترتیب فوق توسط سازمان تأمین اجتماعی محاسبه و اعلام خواهد شد پرداخت نماید، در هر صورت شروع استفاده از مزایای بازنشستگی با رعایت شرایط مندرج در ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی حداقل گذشت پنج سال از تاریخ شروع پرداخت حق بیمه می باشد.

تبصره ۳- به منظور تأمین منابع مالی حق بیمه سهم دولت از تاریخ تصویب این قانون یک و نیم درصد (۱/۵٪) از بهای صادرات فرش به عنوان عوارض توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران اخذ و به حساب خزانه واریز خواهد شد و عیناً به سازمان تأمین

اجتماعی پرداخت و در صورت عدم تکافو دولت مکلف است مابه‌التفاوت آن را حسب اعلام سازمان تأمین اجتماعی در بودجه سالانه کل کشور منظور و کل سهم خود را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ یازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۰۳۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۲۸ - ق مورخ ۷۶/۹/۱۶ و ۱۲۷۵ - ق مورخ ۷۶/۵/۲۰ و پیرو نامه شماره ۱۲۶۶/۲۱/۷۶ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۶: «لایحه بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو»^(۱) که در جلسه مورخ یازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش و با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع یا قانون اساسی شناخته نگردید.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگزده
به کارگران مشمول قانون کار شاغل در کارگاههای دولتی و وابسته به دولت
و نهادهای انقلاب اسلامی و وابسته به آنها با قانون اساسی

شماره: ۱۲۷۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۱۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۰۰۱/۵۰۸۶۷ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۸ دولت در مورد اعطای امتیازات
ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگزده به کارگران مشمول قانون کار شاغل در
کارگاههای دولتی و وابسته به دولت و نهادهای انقلاب اسلامی و وابسته به آنها که در
جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در
عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱)
جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون کلیه ایثارگران مشمول قانون کار حسب مورد
از امتیازات زیر بهره مند می شوند:

الف - حق سنوات و ارتقای گروه تشویقی.

ب - تسهیلات مأموریت آموزشی.

پ - اعطای امتیازات یک مقطع تحصیلی بالاتر (فقط برای آزادگان و جانبازان)

تبصره ۱- شاغلان مناطق جنگی و جنگزده - موضوع تبصره (۳) بند (۸) بخشنامه شماره
۲۷۲۷/د مورخ ۱۳۷۱/۵/۲۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور -^(۲) که از تاریخ

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) تبصره ۳ بند ۸ بخشنامه شماره ۲۷۲۷/د مورخ ۱۳۷۱/۵/۲۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور:
مناطق جنگی و جنگزده مذکور و مقاطع زمانی مربوط به ترتیب توسط ستاد کل نیروهای مسلح و ستاد بازسازی مناطق
جنگی کشور تعیین و اعلام می گردد.

۱۳۵۹/۶/۳۱ تا ۱۳۶۷/۵/۲۹ در این مناطق به کار اشتغال داشته‌اند صرفاً از حق سنوات تشویقی بهره‌مند می‌شوند.

تبصره ۲- کارگران شاغل بسیجی و یا کسانی که در جبهه سابقه فرماندهی داشته‌اند حسب مورد از امتیازات مربوط در بخشنامه مذکور برخوردار می‌شوند.

تبصره ۳- کارگران شاغلی که به درجه رفیع شهادت نایل آمده مشمول امتیازات مشابه تبصره (۳) ماده (۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت^(۱) می‌شوند.

ماده ۲- منظور از کارگران ایثارگر، جانبازان، رزمندگان با حداقل شش ماه خدمت متوالی یا نه ماه متناوب در جبهه - حسب مورد با تأیید سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا جهادسازندگی - و اسراء، آزادگان و مفقودان جنگ تحمیلی از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ تا ۱۳۶۷/۵/۲۹ است.

ماده ۳- مجموع مزایای پرداختی ماهانه ناشی از اجرای این قانون به هر کارگر، از پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار در همان سال تجاوز نمی‌کند.

تبصره - در صورتی که مشمولان این قانون قبلاً به موجب مقررات دیگری از امتیازهای یاد شده استفاده کرده باشند، نمی‌توانند از امتیازهای این قانون بهره‌مند شوند، مگر اینکه این قانون موجب افزایش امتیازات آنان شود که در این صورت تنها از امتیازات این قانون استفاده می‌کنند.

ماده ۴- میزان، چگونگی و شرایط اعطای امتیازها به مشمولان این قانون، مطابق آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارت کار و امور اجتماعی با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

لایحه فوق مشتمل بر چهار ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) تبصره ۳ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): مستخدمینی که به درجه رفیع شهادت نائل شده یا می‌شوند همواره در دو گروه بالاتر از مستخدمین شاغل و مشابه تخصیص می‌یابند و بر اساس گروه تعیین شده از افزایش سنواتی سالانه کماکان برخوردار خواهند شد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۲۶۷

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۷۶ - ق مورخ ۷۶/۵/۱۹: «لایحه اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگزده به کارگران مشمول قانون کار» که در جلسه مورخ نوزدهم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه تبصره ۲ ماده ۱ کارگران شاغل بسیجی و یا کسانی که در جبهه سابقه فرماندهی داشته‌اند حسب مورد مشمول امتیازات مذکور در بخشنامه شماره ۲۷۲۷ / د مورخ ۷۱/۵/۲۰ کرده است و نظر به این که بخشنامه مذکور در فوق ناظر به آزادگان و جانبازان و اسرا و مفقودان و رزمندگان است، و شامل کارگران شاغل بسیجی و... نمی‌شود.

و نظر به اینکه بخشنامه ۲۷۲۷ / د، امتیازات مالی برای مشمولان بخشنامه تعیین کرده است. و با توجه به اینکه تبصره ۲ ماده ۱ در لایحه دولت ذکر نشده است.

و نظر به اینکه تبصره ۳ ماده ۱ نیز امتیازاتی را برای کارگران شاغلی که به درجه رفیع شهادت نائل آمده‌اند قائل شده است.

و با توجه به اینکه این تبصره نیز در لایحه دولت نبوده است.

و نظر به اینکه پیشنهادها و اصلاحات نمایندگان در خصوص لوایح قانونی نباید به افزایش هزینه‌های عمومی بیانجامد.

بنابراین تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۱ مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۹۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۲۶۷ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۶ و پیرو نامه شماره ۱۲۷۶-ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۹، لایحه شماره ۱۷۰۰۱/۵۰۸۶۷ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۸ دولت در مورد اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگزده به کارگران مشمول قانون کار که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ مجلس شورای اسلامی با حذف تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۱) به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون کلیه ایثارگران مشمول قانون کار حسب مورد از امتیازات زیر بهره‌مند می‌شوند:

الف - حق سنوات و ارتقای گروه تشویقی.

ب - تسهیلات مأموریت آموزشی.

پ - اعطای امتیازات یک مقطع تحصیلی بالاتر (فقط برای آزادگان و جانبازان).

تبصره - شاغلان مناطق جنگی و جنگزده - موضوع تبصره (۳) بند (۸) بخشنامه شماره ۲۷۲۷/د مورخ ۱۳۷۱/۵/۲۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور - که از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ تا ۱۳۶۷/۵/۲۹ در این مناطق به کار اشتغال داشته‌اند صرفاً از حق سنوات تشویقی بهره‌مند می‌شوند.

ماده ۲- منظور از کارگران ایثارگر، جانبازان، رزمندگان با حداقل شش ماه خدمت متوالی یا نه ماه متناوب در جبهه - حسب مورد با تأیید سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا جهادسازندگی - و اسراء، آزادگان و مفقودان جنگ تحمیلی از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ تا

۱۳۶۷/۵/۲۹ است.

ماده ۳- مجموع مزایای پرداختی ماهانه ناشی از اجرای این قانون به هر کارگر، از پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل دستمزد مصوب شورایعالی کار در همان سال تجاوز نمی‌کند. تبصره - در صورتی که مشمولان این قانون قبلاً به موجب مقررات دیگری از امتیازهای یاد شده استفاده کرده باشند، نمی‌توانند از امتیازهای این قانون بهره‌مند شوند، مگر اینکه این قانون موجب افزایش امتیازات آنان شود که در این صورت تنها از امتیازات این قانون استفاده می‌کنند.

ماده ۴- میزان، چگونگی و شرایط اعطای امتیازها به مشمولان این قانون، مطابق آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارت کار و امور اجتماعی با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. لایحه فوق مشتمل بر چهار ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۱۱۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۹۹ - ق مورخ ۷۶/۱۰/۲ و ۷۶/۱۰/۲۶ - ق مورخ ۷۶/۵/۱۹ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۲۶۷ مورخ ۷۶/۵/۲۶: «لایحه اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگزده به کارگران مشمول قانون کار»^(۱) که در جلسه مورخ سی‌ام آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش و با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

محمد امامی کاشانی

عضو فقها و سخنگوی شورای نگهبان

مغایرت لایحه اصلاح قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی
در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد
امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی با قانون اساسی

شماره: ۱۲۹۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۵۷۷/۸۲۳۰۵ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۴ دولت در مورد اصلاح قانون
استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید
انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی^(۱) که در
جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به
تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و
اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - در متن ماده واحده قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی در
مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از
پرداخت هزینه دادرسی عبارت «و شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت
از جمله شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قانون بر آنها
مستلزم ذکر نام است و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی» بعد از عبارت

۱) قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب
اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی (مصوب ۱۳۷۴/۳/۷): ماده واحده - به
موجب این قانون بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد پانزده خرداد، کمیته امداد امام خمینی (ره)، بنیاد مستضعفان و
جانبازان انقلاب اسلامی، ستاد رسیدگی به امور آزادگان، شهرداریها و بانکها و دانشگاههای غیردولتی می توانند
نماینده حقوقی خود را جهت طرح دعوا یا دفاع از دعوی مربوط در مراجع قضایی معرفی نمایند.

تبصره - بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی معاف خواهند نمود.

۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

«دانشگاههای غیردولتی» افزوده می شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۲۹۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۹۹ - ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۷: «لایحه اصلاح قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی» که در جلسه مورخ بیست و یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۹ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

نظر به اینکه در ماده واحده عبارت (مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است) به لایحه دولت اضافه گردید و این امر موجب کاهش درآمد عمومی می گردد و طریق جبران آن معلوم نشده است خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) می باشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۸۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۲۹۵ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۹ و پیرو نامه شماره

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

۱۲۹۹-ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۷، لایحه اصلاح قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی که در جلسه علنی مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۱ با اصلاحاتی به تصویب رسیده بود، پس از ایراد آن شورای محترم در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۶/۳۰ مجلس شورای اسلامی مطرح و پس از بحث و بررسی، مجلس مجدداً نظر قبلی خود را مورد تصویب قرار داد. لذا مصوبه قبلی در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت اظهار نظر آن شورای محترم ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده- در متن ماده واحده قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی عبارت «و شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از جمله شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی» بعد از عبارت «دانشگاههای غیردولتی» افزوده می‌شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۴۹۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۸۸-ق مورخ ۷۶/۷/۲ و ۱۲۹۹-ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۷ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۲۹۵ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۹: «لایحه اصلاح قانون استفاده بعضی از دستگاهها از نماینده حقوقی در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی

و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی»^(۱) که مجدداً در جلسه مورخ سی‌ام شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۷/۲ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۲۸ مورخ ۱۳۷۶/۷/۲۰.

مغایرت طرح الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۴) با قانون اساسی

شماره: ۱۲۹۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۵

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - تبصره‌های ذیل به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ -^(۲) و اصلاحیه بعدی^(۳) آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- زنان کارگر با داشتن (۲۰) سال سابقه کار و (۴۲) سال سن به شرط پرداخت

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۲۹.

(۳) بند ب ماده واحده قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ (مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶): تبصره ماده ۷۶ به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های ۲ و ۳ به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- کسانی که ۳۰ سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند.

تبصره ۲- افرادی که حداقل ۲۰ سال متوالی و ۲۵ سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده و یا آنکه به کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامتی) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. مناطق بد آب و هوا و کارهای سخت و زیان‌آور به موجب آیین‌نامه مربوطه خواهد بود. افزایش هزینه ناشی از این تبصره از کاهش هزینه سازمان ناشی از اجرا تبصره ۱ همین ماده تأمین خواهد شد.

تبصره ۳- بیمه‌شدگانی دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند می‌توانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.

حق بیمه با (۲۰) روز حقوق می‌توانند بازنشسته شوند.
تبصره ۲- در کارهایی که سخت و زیان‌آور شناخته شده‌اند کارگران زن با (۲۰) سال سابقه و با برخورداری از مزایای کامل بازنشستگی می‌توانند بازنشسته شوند.
طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۲۹۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۹۱- ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۵: «طرح الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴» که در جلسه مورخ بیست و یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۹ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد: تبصره ۲ ماده واحده از این جهت که دستگاههای عمومی را ملزم به بازنشسته نمودن کارگران مذکور با پرداخت مزایای کامل بازنشستگی می‌نماید و موجب افزایش هزینه عمومی می‌گردد و طریق جبران آن معلوم نشده، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) می‌باشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۹۸- ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۲۹۴ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۹ و پیرو نامه شماره ۱۲۹۱- ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۵ طرح الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۶/۷/۱ مجلس شورای

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - تبصره ذیل به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - و اصلاحیه بعدی آن الحاق می‌گردد:

تبصره - زنان کارگر با داشتن (۲۰) سال سابقه کار و (۴۲) سال سن به شرط پرداخت حق بیمه با (۲۰) روز حقوق می‌توانند بازنشسته شوند.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ اول مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۵۸۹

تاریخ: ۱۳۷۶/۷/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۹۸ - ق مورخ ۷۶/۷/۵ و ۱۲۹۱ - ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۵ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۲۹۴ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۹: «طرح الحاق یک تبصره به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴»^(۱) که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در مورخ اول مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۷/۹ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۳۵ مورخ ۱۳۷۶/۷/۲۸.

مغایرت لایحه اصلاح تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین با قانون اساسی

شماره: ۱۴۹۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۴۷۵/۵۳۵۷۷ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۶ دولت در مورد اصلاح تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۷/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین - مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ -^(۲) مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره - تعرفه ثبت اسناد رسمی برای قراردادهای مربوط به اعطای تسهیلات بانکی و تأمین اجتماعی و صندوق تعاون وابسته به وزارت تعاون، به تعاونیهای ایثارگران سه در هزار و برای بخشهای تولیدی (صنعتی، کشاورزی، معدنی، مسکن و ساختمان) و مؤسسات آموزشی غیرانتفاعی و فعالیتهای فرهنگی (امور فیلم سازی و احداث تالارهای نمایش) و فعالیتهای ورزشی پنج در هزار تعیین می شود.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون مذکور: نصابهای مذکور در بند (الف) تبصره (۹۰) قانون بودجه سال ۱۳۶۲ کل کشور موضوع تعرفه ثبت اسناد به ترتیب از (۱۵) در هزار به (۳۰) در هزار و از (۲۰) در هزار به (۵۰) در هزار تغییر می یابد.

مرجع تشخیص شمول یا عدم شمول مفاد این تبصره در مورد تعاونیهایی که از صندوق تعاون برای هر یک از موارد مذکور در این تبصره تسهیلات دریافت می‌کنند، صندوق تعاون خواهد بود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ سی‌ام مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۷۸۸

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۴۹۴ - ق مورخ ۱۳۷۶/۸/۵: «لایحه اصلاح تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین» که در جلسه مورخ سی‌ام مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۷ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه عبارت (و فعالیت‌های ورزشی) در تبصره ماده واحده بر لایحه دولت اضافه گردیده و این امر به تقلیل درآمد عمومی می‌انجامد و طریق جبران کاهش آن نیز معلوم نشده است فلذا مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته گردید.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۵۲۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۷۸۸ مورخ ۱۳۷۶/۸/۷ و پرو نامه شماره ۱۴۹۴ - ق

مورخ ۱۳۷۶/۸/۵ در مورد لایحه اصلاح تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، بدین وسیله تصویرنامه شماره ۵۸۲۱۶ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲ هیأت وزیران^(۱) حاکی از الحاق عبارت «و فعالیتهای ورزشی» در متن تبصره یاد شده، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی مجدد و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۹۲۴

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۵۲۹ - ق مورخ ۷۶/۸/۱۴ و ۱۴۹۴ - ق مورخ ۷۶/۸/۵ و پیرو نامه شماره ۱۷۸۸/۲۱/۷۶ مورخ ۷۶/۸/۷: «لایحه اصلاح تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین»^(۲) در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه عبارت «و فعالیتهای ورزشی» به دلالت تصویرنامه شماره ۵۸۲۱۶ مورخ

(۱) نامه شماره ۵۸۲۱۶ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲ هیأت وزیران:

شماره: ۵۸۲۱۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۴/۲

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای ناطق نوری

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام، به پیوست تصویرنامه شماره ۱۸۰۹۴/۵۶۰۸۳/۲۰ مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۱ معاون اول رئیس جمهور در خصوص تصمیم مورخ ۱۳۷۶/۳/۴ هیأت وزیران مبنی بر الحاق عبارت «و فعالیتهای ورزشی» بعد از عبارت «فعالیتهای فرهنگی...» در متن تبصره ماده واحده «لایحه اصلاح تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین» ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید اقدام مقتضی معمول گردد.

سیدعطاء الله مهاجرانی

معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۸۴ مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶.

۷۶/۴/۲ معاون امور حقوقی و مجلس رئیس جمهور بوسیله لایحه تکمیلی به اصل لایحه دولت اضافه گردید، اشکال شورای نگهبان موضوعاً منتفی می باشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اصلاح قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت با قانون اساسی

شماره: ۱۴۹۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۹۳۵/۵۸۲۸۳ مورخ ۱۳۷۶/۴/۳ دولت در مورد اصلاح قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۷/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۵ - به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- در متن ماده (۱)^(۲) بعد از عبارت «مصوب ۱۳۷۰» عبارت «نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مشمول مقررات استخدامی هیأت علمی دانشگاه تهران» و بعد از عبارت «آخرین دریافتی بابت حقوق و فوق‌العاده شغل» عبارت «و سایر فوق‌العاده‌ها» اضافه می‌شود.

۲- متن زیر به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱) اضافه می‌شود:

تبصره ۳- به مستخدمان شاغل که شهید، از کار افتاده یا فوت شوند، پاداش موضوع ماده

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۱ قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت (مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶): به کارکنان رسمی، ثابت و دارای عناوین مشابه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰ - در صورت رضایت از خدمت آنان به هنگام بازنشستگی، معادل دو ماه آخرین دریافتی بابت حقوق و فوق‌العاده شغل به عنوان پاداش خدمت پرداخت می‌شود.

(۱) به طور کامل پرداخت می شود.

۳- در متن ماده (۳)^(۱) عبارت «ده برابر حداقل حقوق مبنا» به عبارت «بیست برابر حداقل حقوق مبنا» اصلاح و بندهای (۱) و (۲) آن به شرح زیر اصلاح می شود:

- کمک هزینه ازدواج، در مورد ازدواج دائم مستخدم شاغل، بازنشسته و از کار افتاده یا فرزند وی فقط یکبار حسب مورد.

- کمک هزینه در مورد فوت مستخدم شاغل، بازنشسته، از کار افتاده و افراد تحت تکفل وی.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۸۲۲

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۴۹۲ - ق مورخ ۱۳۷۶/۸/۴: «لایحه اصلاح قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه های ضروری به کارکنان دولت» که در جلسه مورخ سی ام مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

نظر به این که در بند ۳ ماده واحده اضافه شدن عبارت بازنشسته و از کار افتاده در فراز (۲) و عبارت از کار افتاده در فراز (۳) موجب افزایش هزینه عمومی می گردد و طریق جبران آن نیز معلوم نشده است، فلذا خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۲) شناخته گردید.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) ماده ۳ قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه های ضروری به کارکنان دولت (مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶): در موارد زیر به کارکنان موضوع ماده (۱) یا ورثه بلافصل آنان، معادل ده برابر حداقل حقوق مبنای قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰ - به عنوان کمک هزینه پرداخت می شود.

- کمک هزینه ازدواج، در مورد ازدواج دائم مستخدم یا فرزند اول وی فقط یک بار در طول خدمت.

....

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۵۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۸۲۲ مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۱۴۹۲-ق مورخ ۱۳۷۶/۸/۴ لایحه شماره ۱۶۹۳۵/۵۸۲۸۳ مورخ ۱۳۷۶/۴/۳ دولت در مورد اصلاح قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ...

۳- در متن ماده (۳) عبارت «ده برابر حداقل حقوق مینا» به عبارت «بیشتر برابر حداقل حقوق مینا» اصلاح و بندهای (۱) و (۲) آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- کمک هزینه ازدواج، در مورد ازدواج دائم مستخدم شاغل یا فرزند وی فقط یک بار حسب مورد.

- کمک هزینه در مورد فوت مستخدم شاغل، بازنشسته و افراد تحت تکفل وی.

۴- عبارت «پرسنل نیروهای مسلح» از ابتدای تبصره ماده (۳) حذف می‌شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۰۵۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۵۴ - ق مورخ ۷۶/۹/۲۳ و ۱۴۹۲ - ق مورخ ۷۶/۸/۴ و

پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۸۲۲ مورخ ۷۶/۸/۱۴: «لایحه اصلاح قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت»^(۱) که در جلسه مورخ شانزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اصلاح برخی از مواد قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران با قانون اساسی

شماره: ۱۵۶۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۲۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۹۷۲ مورخ ۱۳۷۴/۶/۲۲ دولت در مورد اصلاح بندهای (ب) و (ج) ماده (۷) قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران که در اجرای ماده (۶۰) آیین نامه داخلی و براساس تقاضای مورخ ۱۳۷۵/۵/۷ دولت در دستور کار مجلس قرار گرفته بود، در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۸/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - مواد (۶)، (۷) و (۹) قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران مصوب ۱۳۷۳^(۳) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۱۲ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹.

(۳) ماده ۶ قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران: ده درصد (۱۰٪) سهام قابل واگذاری به کارمندان دولت و سی و سه درصد (۳۳٪) از سهام قابل واگذاری موضوع این قانون به کارگران و کارکنان شاغل در همان واحد واگذار خواهد شد. در صورتی که کارگران شاغل در همان واحد قادر به جذب سی و سه درصد (۳۳٪) سهام نباشند، بقیه سهام تا سقف سی و سه درصد (۳۳٪) به کارگران مشمول قانون کار و کارگران و کارکنان سایر واحدهای تولیدی یا اولویت کارگران و کارکنان ایثارگر، رزمنده، بسیجی، کارمندان دولت و همسر و فرزندان کارگران شهید و مفقودالاثر و همسر و فرزندان جانبازان بالای پنجاه درصد واگذار خواهد شد.

۱- در ماده (۶) سطر آخر بعد از عبارت «جانبازان بالای پنجاه درصد (۵۰٪)» عبارت «کارگران مناطق محروم» اضافه می‌شود.

۲- در تبصره (۱) ماده (۶) در سطر اول بعد از کلمه «به هر» کلمه «کارمند» اضافه می‌گردد.

تبصره ۱- به هر کارگر، ایثارگر، رزمنده و بسیجی موضوع این قانون حداکثر به میزان دو میلیون ریال سهام به قیمت میانگین قیمت اسمی و قیمت واگذاری و حداکثر پنج میلیون ریال سهام به قیمت پایه کارشناسی واگذار خواهد شد، که این ارقام عندالاقضاء با تصویب وزرای امور اقتصادی و دارایی و کار و امور اجتماعی قابل افزایش خواهد بود.

تبصره ۲- کارگران و افراد مشمول این ماده مکلفند حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از ارزش سهام واگذاری را نقداً پرداخت و مابقی را حداکثر ظرف مدت هفت سال پرداخت نمایند.

تبصره ۳- اقدامات اجرایی واگذاری سهام موضوع ماده ۶ به عهده سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی می‌باشد. دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیونهای کار و امور اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی و تعاون تعیین و در شورای سازمان مزبور جهت نظارت شرکت خواهند نمود.

- ماده ۷ قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران: به منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون و تنظیم روابط کاری لازم بین شرکتهای ایثارگران و واگذارندگان سهام، ستادی در نهاد ریاست جمهوری با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

الف - یکی از معاونین رئیس جمهور که ریاست ستاد را برعهده خواهد داشت.

ب - یکی از معاونین وزارتخانه‌های تعاون، جهادسازندگی، کار و امور اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی.

ج - معاونین بنیاد شهید، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و امور جانبازان، ستاد آزادگان.

د - یکی از معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط حسب مورد با حق رأی در جلسات فوق شرکت خواهند کرد.

ه - دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر در جلسات فوق شرکت خواهند کرد.

تبصره - ستاد مرکزی می‌تواند حسب نیاز ستاد مشابهی را در مراکز استانها، به ریاست استاندار و نمایندگان وزارتخانه‌ها و سازمانهای مشروح بندهای «ب»، «ج» و «د» فوق تشکیل دهد.

- ماده ۹ قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران: دولت موظف است کلیه درآمد حاصل از فروش سهام متعلق به دولت در کارخانجات و شرکتهای موضوع این قانون را به حساب خاصی نزد خزانه داری کل واریز نموده و کل درآمد حاصله را هر سال تا سقف هفتصد میلیارد (۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال بر اساس اعتبارات مصوب بودجه سالانه کل کشور به شرح زیر هزینه نماید:

۱- چهل درصد (۴۰٪) از درآمدهای حاصل از اجرای این قانون به پرداخت دیون دولت به نسبت مطالبات بابت هدایای ایثار، بن کارگری، صندوق سازمان بازنشستگی کشوری و لشکری صندوق سازمان تأمین اجتماعی و همچنین طرحهای تولیدی نیمه تمام و جدید اشتغال‌زا در شهرهای زیر پنجاه هزار نفر جمعیت اختصاص می‌یابد.

۲- شصت درصد (۶۰٪) از درآمد حاصل از اجرای این قانون به نسبت ضرایب محرومیت مناطق محروم هر استان که توسط دفتر امور مناطق محروم کشور تعیین می‌گردد به استانهای مربوطه اختصاص می‌یابد تا در جهت سرمایه‌گذاریهای توسعه و عمران منطقه‌ای، طرحهای جدید تولیدی اشتغال‌زا (صنایع تبدیلی کشاورزی، امور دام، معدنی) و صنایع روستایی و دستی در مناطق محروم توسط دولت هزینه گردد.

تبصره - نحوه توزیع و مصرف اعتبار موضوع بندهای ۱ و ۲ این ماده بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه و دفتر امور مناطق محروم کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۳- در ماده (۷) بند (ب) عبارت «و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» بعد از عبارت «امور اقتصادی و دارایی» اضافه می شود.

۴- در ماده (۷) بند (ج) عبارت «ارتش جمهوری اسلامی ایران» بعد از عبارت «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» اضافه می شود.

۵-....

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۹۲۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۶۲ - ق مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۱: «لایحه اصلاح برخی از مواد قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ايثارگران و کارگران» که در جلسه مورخ هجدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

نظر به این که اضافه شدن کلمه کارمند در تبصره ۱ ماده ۶ موجب تقلیل درآمد عمومی می گردد و طریق جبران آن نیز تأمین نشده است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۸۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۹۲۵ مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۸ در مورد لایحه اصلاح برخی از مواد قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ايثارگران و کارگران

براساس گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارایی و تعاون مجلس شورای اسلامی موضوع در جلسه کمیسیون با حضور نماینده آن شورای محترم بررسی شده و ایراد شورا با ارائه لایحه اصلاح تبصره (۱۹) ماده (۶) و ماده (۸) قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران، از طرف دولت قابل رفع می‌باشد. علیهذا مصوبه قبلی همراه با لایحه دولت در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر مجدد آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - مواد (۶)، (۷) و (۹) قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران مصوب ۱۳۷۳ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

۱- در ماده (۶) سطر آخر بعد از عبارت «جانبازان بالای پنجاه درصد (۵۰٪)» عبارت «کارگران مناطق محروم» اضافه می‌شود.

۲- در تبصره‌های (۱) ماده (۶) در سطر اول بعد از کلمه «به هر» کلمه «کارمند» اضافه می‌گردد.

۳- در ماده (۷) بند (ب) عبارت «و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» بعد از عبارت «امور اقتصادی و دارایی» اضافه می‌شود.

۴- در ماده (۷) بند (ج) عبارت «ارتش جمهوری اسلامی ایران» بعد از عبارت «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» اضافه می‌شود.

۵-...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۱۱۷

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۸۸ - ق مورخ ۷۶/۱۰/۱ و ۱۵۶۲ - ق مورخ ۷۶/۸/۲۱ و

پیرو نامه شماره ۱۹۲۵/۲۱/۷۶ مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۸: «لایحه اصلاح برخی از مواد قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ايثارگران و کارگران»^(۱) در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارایی و تعاون مجلس شورای اسلامی و با عنایت به لایحه دولت که طی شماره ۱۶۹۰۵/۶۱۲۹۱ مورخ ۷۶/۵/۶ به مجلس تقدیم گردیده اشکال این شورا موضوعاً منتفی است.

محمد امامی کاشانی

عضو فقها و سخنگوی شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۱۲ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹.

مغایرت لایحه اصلاح مواد (۱۸۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۳) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی
شماره: ۱۶۲۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۴۵۲/۶۱۲۹۰ مورخ ۱۳۷۶/۵/۶ دولت در مورد اصلاح مواد (۱۸۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۳) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - در مواد (۱۸۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰، (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶ و (۱۸۳) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴ عبارت «حداقل آن (۱۵۰) برابر و حداکثر آن (۳۰۰) برابر ضریب ریالی می‌باشد» به عبارت «حداقل آن (۵۰۰) برابر و حداکثر آن (۱۰۰۰) برابر ضریب ریالی است» اصلاح و با

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۱۸۹ مقررات استخدامی سپاه، ۱۷۲ ارتش و ۱۸۳ قانون مقررات نیروی انتظامی: در صورتی که میزان خدمات وارده به جانبازان و معلولین حین انجام وظیفه یا به سبب آن در حدی باشد که به تأیید کمیسیون عالی پزشکی سپاه، در انجام کارهای روزانه محتاج کمک و معاضدت عملی دیگران باشند و در آسایشگاه جانبازان نگهداری نشوند، برحسب مورد و متناسب با میزان از کارافتادگی، از حقوق نگهداری که حداقل آن (۱۵۰) برابر و حداکثر آن (۳۰۰) برابر ضریب ریالی است استفاده می‌نمایند.

تعیین تاریخ اجرا از ۱۳۷۷/۱/۱ تبصره‌های زیر به آن اضافه می‌شود:

تبصره ۱- هزینه درمان بیماران سرطانی و تالاسمی مشمول قوانین نیروهای مسلح به میزان هزار (۱۰۰۰) برابر ضریب ریالی تعیین می‌شود.

تبصره ۲- سایر بیماریهای مشمول تبصره (۱)، همچنین اصلاحات بعدی ضرایب فوق‌الذکر به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ یازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۰۳۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۲۶- ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۶: «لایحه اصلاح مواد (۱۸۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران، (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۳) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» که در جلسه مورخ یازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

تبصره ۱ به لحاظ تغییر عبارت جانبازان در لایحه دولت به بیماران مشمول قوانین نیروهای مسلح در این مصوبه موجب افزایش هزینه عمومی گردیده و طریق جبران هزینه جدید نیز تأمین نشده، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۸۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۳۱ مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۷ و پیرو نامه شماره ۱۶۲۶ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۶، لایحه شماره ۱۶۴۵۲/۶۱۲۹۰ مورخ ۱۳۷۶/۵/۶ دولت در مورد اصلاح مواد (۱۸۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۳) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - در مواد (۱۸۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰، (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶ و (۱۸۳) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴ عبارت «حداقل آن (۱۵۰) برابر و حداکثر آن (۳۰۰) برابر ضریب ریالی می باشد» به عبارت «حداقل آن (۵۰۰) برابر و حداکثر آن (۱۰۰۰) برابر ضریب ریالی است» اصلاح و با تعیین تاریخ اجرا از ۱۳۷۷/۱/۱ تبصره های زیر به آن اضافه می شود:

تبصره ۱- هزینه درمان جانبازان مبتلا به بیماری های سرطان و تالاسمی مشمول قوانین نیروهای مسلح به میزان هزار (۱۰۰۰) برابر ضریب ریالی تعیین می شود.

تبصره ۲- سایر بیماری های مشمول تبصره (۱)، همچنین اصلاحات بعدی ضرایب فوق الذکر به هیأت وزیران واگذار می شود.

تبصره ۳- شماره تبصره ذیل مواد (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۳)

قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به تبصره (۳) تغییر می‌یابد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۱۲

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۲۶ - ق مورخ ۷۶/۹/۱۶ و ۱۷۸۱ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۹ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۳۱ مورخ ۷۶/۹/۱۷: «لایحه اصلاح مواد (۱۸۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۳) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اصلاح قوانین ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران
انقلاب اسلامی و اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرسنل
نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی

شماره: ۱۶۳۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۸۰۵۰/۶۲۳۴۷ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۵ دولت در مورد اصلاح قوانین ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرسنلی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - قوانین ارتش جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۶ -^(۲)، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۷۰ -^(۳) و اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ -^(۴)، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۴ -^(۵) در موارد زیر اصلاح می شود:

۱- متن زیر به عنوان ماده (۱۷۷) مکرر و تبصره آن به قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۶ - افزوده می شود:

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۲۴۴۱ مورخ ۱۳۶۶/۸/۲۱.

(۳) روزنامه رسمی شماره ۱۳۶۰۲ مورخ ۱۳۷۰/۸/۲۷.

(۴) روزنامه رسمی شماره ۱۴۲۵۶ مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۱.

(۵) روزنامه رسمی شماره ۱۴۷۴۱ مورخ ۱۳۷۴/۷/۲۰.

«ماده ۱۷۷ مکرر - ارتش موظف است در جهت حل مشکلات پرسنل جانباز و معلول مورد نیاز خود و به منظور ایجاد زمینه برای بازگشت فعالانه آنها به محیط کار، تسهیلات لازم اعم از خدمات درمانی، توانبخشی، امکانات تردد خاص برای افرادی که نیازمند هستند و اشتغال را فراهم نماید.

تبصره - در صورت عدم ایجاد تسهیلات تردد مبلغی از (۱۰۰) تا (۲۰۰) برابر ضریب ریال در اختیارشان قرار می‌گیرد.»

۲- در ماده (۲۰۰) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی^(۱) عبارت «خاص برای افرادی که نیازمند هستند» پس از عبارت «امکانات تردد» افزوده می‌شود.

۳- متن زیر به عنوان بند «و» به ماده (۹۴) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران^(۲) اضافه می‌شود:

و - مرخصی مأموریت - پرسنلی که به منظور انجام مأموریت‌های محوله از طرف ارتش حداقل به مدت سه ماه به خارج از محل خدمت و سکونت خود اعزام شوند، می‌توانند علاوه بر مرخصی استحقاقی به ازای هر یک ماه حداکثر از پنج روز مرخصی مأموریت استفاده کنند.

۴- بند «ب» مواد (۱۶۴) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۲) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی^(۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ب - فرزندان ذکور غیر شاغل تا سن (۲۰) سال تمام و در صورتی که مشغول تحصیل باشند تا پایان تحصیل حداکثر تا (۲۵) سال تمام.»

۵- ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرسنل نیروهای مسلح

(۱) ماده ۲۰۰ قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی: سپاه موظف است در جهت حل مشکلات پرسنل جانباز و معلول مورد نیاز خود و به منظور ایجاد زمینه برای بازگشت فعالانه آنها به محیط کار، تسهیلات لازم اعم از خدمات درمانی، توانبخشی، امکانات تردد و اشتغال آنها را فراهم نماید.

(۲) ماده ۹۴ قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران: «مرخصی» وضع پرسنلی است که برابر مقررات مربوط در حال استفاده از مرخصی‌های زیر می‌باشند....

(۳) ماده ۱۶۴ قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و ماده ۱۸۲ قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی: مستمری بگیران مشمول این قانون عبارتند از:

الف - همسر دائم جز در صورتی که شوهر اختیار کرده یا شاغل باشد و شوهر در صورتی که همسرش مخارج وی را تأمین می‌نموده است.

ب - اولاد ذکور غیر شاغل تا سن ۱۹ سال تمام و در صورتی که مشغول تحصیل باشد تا خاتمه تحصیل حداکثر ۲۳ سال تمام.

جمهوری اسلامی ایران^(۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

«ماده ۷- فرزندان ذکور غیر شاغل تا سن (۲۰) سال تمام و در صورتی که مشغول تحصیل باشند تا پایان تحصیل حداکثر (۲۵) سال تمام و فرزندان اناث تحت تکفل چنانچه شوهر نداشته و شاغل نباشند می توانند زیر پوشش درمانی سازمان قرار گیرند.»

۶- متن زیر به عنوان ماده (۱۸۸) مکرر و تبصره آن به قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴ افزوده می شود:

ماده ۱۸۸ مکرر- نیروی انتظامی موظف است در جهت حل مشکلات پرسنل جانباز و معلول مورد نیاز خود و به منظور ایجاد زمینه برای بازگشت فعالانه آنها به محیط کار، تسهیلات لازم اعم از خدمات درمانی، توانبخشی، امکانات تردد خاص برای افرادی که نیازمند هستند و اشتغال را فراهم نماید.

تبصره - در صورت عدم ایجاد تسهیلات تردد مبلغی از (۱۰۰) تا (۲۰۰) برابر ضریب ریالی در اختیارشان قرار می گیرد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ یازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۱۱۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۳۴ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۲: «لایحه اصلاح قوانین ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران» که در جلسه مورخ یازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در

(۱) ماده ۷ قانون اساسنامه سازمان تأمین خدماتی درمانی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۹): فرزندان ذکور غیر شاغل تا سن ۱۹ سال تمام و در صورت اشتغال به تحصیل تا پایان تحصیل و حداکثر تا سن ۲۳ سال تمام و فرزندان اناث تحت تکفل چنانچه شوهر نداشته و شاغل نباشند می توانند زیر پوشش درمانی سازمان قرار گیرند.

جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه اضافه شدن عبارت (نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۴) و همچنین اضافه شدن بند ۶ و تبصره آن بر لایحه پیشنهادی دولت در مصوبه مجلس به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق تأمین هزینه جدید نیز معلوم نشده است، بنابراین ماده واحده و بند ۶ و تبصره آن از این جهت خلاف اصل ۷۵^(۱) شناخته گردید.

محمد امامی کاشانی

عضو فقها و سخنگوی شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۷۳۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۹/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۱۱۱ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ و پیرو نامه شماره ۱۶۳۴ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۲، لایحه شماره ۱۸۰۵۰/۶۲۳۴۷ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۵ دولت در مورد اصلاح قوانین ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - قوانین ارتش جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۶ - ، سپاه پاسداران

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۷۰ - و اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - در موارد زیر اصلاح می‌شود:

۱- متن زیر به عنوان ماده (۱۷۷) مکرر و تبصره آن به قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۶ - افزوده می‌شود:

«ماده ۱۷۷ مکرر - ارتش موظف است در جهت حل مشکلات پرسنل جانباز و معلول مورد نیاز خود و به منظور ایجاد زمینه برای بازگشت فعالانه آنها به محیط کار، تسهیلات لازم اعم از خدمات درمانی، توانبخشی، امکانات تردد خاص برای افرادی که نیازمند هستند و اشتغال را فراهم نماید.

تبصره - در صورت عدم ایجاد تسهیلات تردد مبلغی از (۱۰۰) تا (۲۰۰) برابر ضریب ریالی در اختیارشان قرار می‌گیرد.»

۲- در ماده (۲۰۰) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی عبارت «خاص برای افرادی که نیازمند هستند» پس از عبارت «امکانات تردد» افزوده می‌شود.

۳- متن زیر به عنوان بند «و» به ماده (۹۴) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران اضافه می‌شود:

«و - مرخصی مأموریت - پرسنلی که به منظور انجام مأموریت‌های محوله از طرف ارتش حداقل به مدت سه ماه به خارج از محل خدمت و سکونت خود اعزام شوند، می‌توانند علاوه بر مرخصی استحقاقی به ازای هر یک ماه حداکثر از پنج روز مرخصی مأموریت استفاده کنند.»

۴- بند «ب» مواد (۱۶۴) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۲) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ب - فرزندان ذکور غیر شاغل تا سن (۲۰) سال تمام و در صورتی که مشغول تحصیل باشند تا پایان تحصیل حداکثر تا (۲۵) سال تمام.»

۵- ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده ۷- فرزندان ذکور غیر شاغل تا سن (۲۰) سال تمام و در صورتی که مشغول تحصیل باشند تا پایان تحصیل حداکثر (۲۵) سال تمام و فرزندان اناث تحت تکفل چنانچه شوهر

نداشته و شاغل نباشند می‌توانند زیر پوشش درمانی سازمان قرار گیرند.»
لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ یازدهم آذر ماه
یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۹۳۳

تاریخ: ۱۳۷۷/۹/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۷۳۱ - ق مورخ ۷۷/۹/۲۱ و شماره ۱۶۳۴ - ق مورخ
۱۳۷۶/۹/۲۲ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۱۱۱ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳: «لایحه اصلاح
قوانین ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و اساسنامه سازمان
تأمین خدمات درمانی پرستل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که با اصلاحاتی در
جلسه مورخ یازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای
اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد و با
توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۶۹۰ مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۴.

۵۵

مغایرت لایحه اصلاح قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم و تسری معافیت مالیاتی موضوع قانون الحاق یک بند به ماده (۲۲) قانون مذکور به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه با قانون اساسی

شماره: ۱۶۳۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۶۹۶۶/۱۷۲۶۴ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۰ دولت در مورد اصلاح قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم^(۱) و تسری معافیت مالیاتی موضوع قانون الحاق یک بند به ماده (۲۲) قانون مذکور^(۲) به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۳) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۴)

ماده واحده - ...

۱- ...

۵- در تبصره ذیل ماده (۱۴۳) اصلاحی موضوع ماده (۴۳) قانون مزبور^(۵) بعد از عبارت «نقل و انتقال سهام» و «فروش سهام» عبارت «و حق تقدم سهام» اضافه می شود.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۳۷۵۰ مورخ ۱۳۷۱/۳/۶.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۴۸۰۵ مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۷.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۴) برای رعایت اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور

پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۸.

(۵) تبصره ماده (۱۴۳) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم: از هر نقل و انتقال سهام شرکتها در بورس، مالیات مقطوعی به میزان نیم درصد ارزش فروش سهام وصول و از این بابت وجه دیگری به عنوان مالیات بر درآمد نقل و انتقال سهام مطالبه نخواهد شد....

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دوازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۱۱۸

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۳۶ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۲: «لایحه اصلاح قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم و تسری معافیت مالیاتی موضوع قانون الحاق یک بند به ماده (۲۲) قانون مذکور به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه» که در جلسه مورخ دوازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه افزودن (حق تقدم سهام) در تبصره ذیل ماده ۱۴۳ موجب می‌شود از نقل و انتقال (حق تقدم سهام) همانند مالیات (نقل و انتقال سهام) و (فروش سهام) نیم درصد مالیات گرفته شود، با توجه به اینکه مطابق لایحه پیشنهادی دولت (از هر نقل و انتقال حق تقدم سهام شرکت در بورس، مالیات مقطوعی به میزان ۱٪ ارزش فروش حق تقدم سهام وصول می‌شود) و این امر به کاهش درآمد عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نشده، بنابراین خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) است.

محمد امامی کاشانی

عضو فقها و سخنگوی شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۸۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۱۱۸ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ و پیرو نامه شماره

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

۱۶۳۶-ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۲، لایحه شماره ۱۷۲۶۴/۵۶۹۶۶ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۰ دولت در مورد اصلاح قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم و تسری معافیت مالیاتی موضوع قانون الحاق یک بند به ماده (۲۲) قانون مذکور به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ...

۱- ...

۵- تبصره ماده (۱۴۳) موضوع ماده (۴۳) قانون مزبور به تبصره (۱) تغییر یافته و متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده یاد شده اضافه می‌شود:

تبصره ۲- از هر نقل و انتقال حق تقدم سهام شرکتها در بورس، مالیات مقطوعی به میزان یک درصد (۱٪) ارزش فروش حق تقدم سهام، با رعایت مقررات مذکور در تبصره فوق وصول می‌شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۱۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۳۶-ق مورخ ۷۶/۹/۲۲ و ۱۷۸۴-ق مورخ ۷۶/۱۱/۲۹

و پرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۱۱۸ مورخ ۷۶/۱۰/۳: «لایحه اصلاح قانون اصلاح موادی از

قانون مالیاتهای مستقیم و تسری معافیت مالیاتی موضوع قانون الحاق یک بند به ماده (۲۲) قانون مذکور به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه^(۱) که در جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۸.

مغایرت طرح تمدید مهلت پرداخت دیون کشاورزان و دامداران خسارت دیده با موازین شرع و قانون اساسی

شماره: ۱۶۳۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۲

شورای محترم نگهبان

طرح تمدید مهلت بازپرداخت دیون کشاورزان و دامداران خسارت دیده به بانک کشاورزی و اعطای وام به آنها که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است مهلت بازپرداخت وامهای پرداختی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی خسارت دیده بر اثر خشکسالی، سرمازدگی، تگرگ، سیل و طوفان را که امکان بازپرداخت اقساط سال ۱۳۷۶ را به نظام بانکی ندارند به مدت یک سال تمدید نماید.

تبصره ۱- دولت مکلف است اعتبار لازم برای پرداخت هزینه‌های مربوط به استمهال وامهای یاد شده را در لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور در ردیف خاصی منظور نماید.

تبصره ۲- تشخیص ضرورت تمدید وامهای موضوع این قانون به عهده کمیسیون مرکب از نمایندگان تام‌الاختیار سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت کشاورزی و وزارت جهادسازندگی می‌باشد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

دوازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۰۶۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۳۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۲: «طرح تمدید مهلت پرداخت دیون کشاورزان و دامداران خسارت دیده» که در جلسه مورخ دوازدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- نظر به اینکه ماده واحده بانکها را موظف به تمدید مهلت بازپرداخت اقساط سال ۱۳۷۶ بدهکاران مشمول نموده و نظر به اینکه در تبصره یک پرداخت هزینه‌های مربوط به استمهال وامهای یاد شده را به عهده دولت نهاده و این امر به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق تأمین هزینه به کیفیتی که در تبصره یک آمده رافع اشکال نمی‌باشد، فلذا خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته گردید، علاوه بر این تبصره یک که دولت را مکلف به تأمین هزینه‌های مربوط از طریق لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ نموده است با اصل ۵۲ قانون اساسی^(۲) مغایرت دارد.

۲- نظر به اینکه برای استمهال معنون در قانون اعلام ضرورت از ناحیه دولت نیز نشده، فلذا ماده واحده خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۸۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۶۲ مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ و پیرو نامه شماره ۱۶۳۷-ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۲، طرح تمدید مهلت بازپرداخت دیون کشاورزان و دامداران خسارت دیده که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است مهلت بازپرداخت وامهای پرداختی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی خسارت دیده بر اثر خشکسالی، سرمازدگی، تگرگ، سیل و طوفان را که امکان بازپرداخت اقساط سال ۱۳۷۶ را به نظام بانکی ندارند به مدت یک سال تمدید نماید.

تبصره ۱- اعتبار لازم برای پرداخت هزینه های مربوط به استمهال وامهای یاد شده طبق مفاد تصویب نامه شماره ۱۸۱۸۹/۵۸۱۰۶/۲۰ مورخ ۱۳۷۶/۴/۱ هیأت وزیران تأمین خواهد شد.

تبصره ۲- تشخیص ضرورت تمدید وامهای موضوع این قانون به عهده کمیسیون مرکب از نمایندگان تام الاختیار سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت کشاورزی و وزارت جهادسازندگی می باشد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۱۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۳۷ - ق مورخ ۷۶/۹/۲۲ و ۱۷۸۳ - ق مورخ ۷۶/۱۱/۲۹ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۶۲ مورخ ۷۶/۹/۳۰: «طرح تمدید مهلت پرداخت دیون کشاورزان و دامداران خسارت دیده»^(۱) که در جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۸.

مقایرت لایحه تأسیس استان گلستان با قانون اساسی

شماره: ۱۶۵۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۹۲۰/۶۰۶۶۵ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۹ دولت در مورد تأسیس استان گرگان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود نسبت به تأسیس استانی با عنوان استان گلستان، به مرکزیت شهر گرگان، که مطابق نقشه پیوست مشتمل بر شهرستانهای زیر می باشد، اقدام نماید:

- ۱- شهرستان گرگان به مرکزیت شهر گرگان، شامل بخشهای مرکزی و آق قلا.
- ۲- شهرستان گنبد قابوس به مرکزیت شهر گنبد قابوس، شامل بخشهای مرکزی، آزادشهر، رامیان و داشلی برون.
- ۳- شهرستان مینودشت به مرکزیت شهر مینودشت، شامل بخشهای مرکزی، کلاله، گالیکش و مراوه تپه.
- ۴- شهرستان ترکمن به مرکزیت شهر بندر ترکمن، شامل بخشهای مرکزی و گمیشان.
- ۵- شهرستان کردکوی به مرکزیت شهر کردکوی، مشتمل بر بخش مرکزی.
- ۶- شهرستان علی آباد به مرکزیت شهر علی آباد، مشتمل بر بخش مرکزی.
- ۷- شهرستان بندر گز به مرکزیت شهر بندر گز، شامل بخشهای مرکزی و نوکنده.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

تبصره ۱- با انتزاع واحدها و شهرستانهای فوق از محدوده استان مازندران، پرسنل سازمانی، وسایل و تجهیزات، بودجه و اعتبارات مربوط، به تناسب جمعیت و وضعیت جغرافیایی از محل امکانات قبلی کسر و به استان جدید تخصیص و منتقل می‌شود. هیأت پنج نفره‌ای به ریاست معاون اول ریاست جمهوری و عضویت وزرای کشور و امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف‌اند مفاد این تبصره را حداکثر ظرف چهارماه به مرحله اجرا درآورند.

تبصره ۲- دولت موظف است در سال ۱۳۷۷ طبق ضوابط و شرایط تقسیمات کشوری، ارتقاء بخشهای آق‌قلا، آزادشهر، رامیان، کلالة و مراوه تپه به شهرستان را بررسی و اتخاذ تصمیم نماید.

تبصره ۳- هرگونه تغییرات بعدی مربوط به این استان تابع قوانین و مقررات تقسیمات کشوری می‌باشد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۰۵۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۵۵- ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۳: «لایحه تأسیس استان گلستان» که در جلسه مورخ شانزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه بند ۷ ماده واحده به موجب مصوبه مجلس بر لایحه دولت اضافه شده است و اینکه به حکایت بند ۵ لایحه پیشنهادی دولت، بندرگز تاکنون به صورت بخش بوده و در این مصوبه به شهرستان تبدیل و بخش دیگری نیز در حومه آن تأمین گردیده است و این امر به

افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق تأمین هزینه جدید نیز معلوم نشده است، فلذا این بند خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته گردید.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۰۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۳۰۵۶ مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ و پیرونامه شماره ۱۶۵۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۳ در خصوص ایراد وارده بر لایحه تأسیس استان گلستان اعلام می‌دارد:

بندرگز و بخش مربوطه به موجب تصویب نامه شماره ۶۲۲۲۹/ت مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۱ هیأت وزیران و بر اساس ماده ۱۳ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲^(۱) به شهرستان و بخش تبدیل شده‌اند و مصوبه مجلس نیز براساس این تصمیم هیأت محترم وزیران بوده، علیهذا به نظر می‌رسد تصویبنامه فوق‌الاشعار که به ضمیمه ایفاد می‌گردد رافع اشکال شورای محترم نگهبان باشد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۱۰۸

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۷۰۰ - ق مورخ ۷۶/۱۰/۲ و ۱۶۵۵ - ق مورخ ۷۶/۹/۲۳ و

(۱) ماده ۱۳ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری: هرگونه انتزاع، الحاق، تبدیل، ایجاد و ادغام و نیز تعیین و تغییر مرکزیت و تغییر نام و نامگذاری واحدهای تقسیمات کشوری، به جز استان بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

پیرونامه شماره ۷۶/۲۱/۳۰۵۶ مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰: «لایحه تأسیس استان گلستان»^(۱)
در جلسه مورخ ۷۶/۱۰/۳ شورای نگهبان مطرح گردید و نظر شورا به این شرح اعلام
می‌گردد:

با توجه به تصویب نامه شماره ۶۲۲۲۹ / ت مورخ ۷۶/۵/۱۱ هیأت وزیران، اشکال شورای
نگهبان موضوعاً منتفی است.

محمد امامی کاشانی

عضو فقها و سخنگوی شورای نگهبان

مغایرت لایحه تسری امتیازهای اعطا شده به ایثارگران مشمول قانون استخدام کشوری به کارمندان ایثارگر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته، همچنین کارمندان ایثارگر تابع مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی

شماره: ۱۶۶۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۰۸۸/۵۰۷۰۲ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۷ دولت در مورد تسری امتیازهای اعطاء شده به ایثارگران مشمول قانون استخدام کشوری، به کارمندان وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته، همچنین کارمندان تابع قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه امتیازهای اعطا شده به ایثارگران مشمول قانون استخدام کشوری، به کارمندان ایثارگر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته، همچنین کارمندان ایثارگر تابع قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰^(۲) و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶^(۳) و قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴^(۴) تسری می‌یابد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۳۶۰۲ مورخ ۱۳۷۰/۸/۲۷.

(۳) روزنامه رسمی شماره ۱۲۴۴۱ مورخ ۱۳۶۶/۸/۲۱.

(۴) روزنامه رسمی شماره ۱۴۷۴۱ مورخ ۱۳۷۴/۷/۲۰.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح و سازمان امور اداری و استخدامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- اعطاء امتیازات به صورت مضاعف به مشمولان موضوع این قانون ممنوع می‌باشد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و سوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۰۶۰

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۶۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶: «لایحه تسری امتیازهای اعطا شده به ایشارگران مشمول قانون استخدام کشوری به کارمندان ایشارگر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته، همچنین کارمندان ایشارگر تابع قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران» که در جلسه مورخ بیست و سوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه در مصوبه مجلس عبارت (و قانون مقررات استخدامی نیروهای انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۶) به لایحه پیشنهادی دولت اضافه گردیده و این امر به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران تأمین هزینه جدید نیز معلوم نشده است، خلاف اصل ۷۵^(۱) تشخیص داده شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۴۲۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۶۰ مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰ و پیرو نامه شماره ۱۶۶۷-ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶ لایحه شماره ۱۵۰۸۸/۵۰۷۰۲ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۷ دولت در مورد تسری امتیازهای اعطاء شده به ایثارگران مشمول قانون استخدام کشوری، به کارمندان ایثارگر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته، همچنین کارمندان ایثارگر تابع قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

از طرف رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه امتیازهای اعطا شده به ایثارگران مشمول قانون استخدام کشوری، به کارمندان ایثارگر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته، همچنین کارمندان ایثارگر تابع قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰ و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶ تسری می‌یابد.

تبصره ۱- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با هماهنگی ستادکل نیروهای مسلح و سازمان امور اداری و استخدامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- اعطاء امتیازات به صورت مضاعف به مشمولان موضوع این قانون ممنوع می‌باشد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوازدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۵۵۷

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۴۲۶ - ق مورخ ۷۷/۷/۱۴ و شماره ۱۶۶۷ - ق مورخ ۷۶/۹/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۶۰ مورخ ۱۳۷۶/۹/۳۰: «لایحه تسری امتیازهای اعطا شده به ایثارگران مشمول قانون استخدام کشوری، به کارمندان ایثارگر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته، همچنین کارمندان ایثارگر تابع قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دوازدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۷/۷/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۶۴۲ مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۶.

مغایرت لایحه تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۱۶۹۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۶۶۱/۵۸۲۸۰ مورخ ۱۳۷۶/۴/۳ دولت در مورد تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱-....

ماده ۶- به سازندگان واحدهای مسکونی استیجاری در محدوده شهرهایی که هر سه سال یک بار به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی اعلام خواهد شد، به شرط رعایت ضوابط مندرج در این قانون تسهیلات و معافیت‌های زیر تعلق می‌گیرد:

الف - مجتمع‌های مسکونی دارای سه (۳) واحد استیجاری یا بیشتر که با رعایت الگوی مصرف مسکن ساخته شود، چنانچه حداقل به مدت (۵) سال تمام به اجاره واگذار شود، علاوه بر استفاده از مزایای مسکن اجتماعی و حمایتی در طول مدت اجاره از صددرصد (۱۰۰٪) مالیات بر درآمد املاک اجاره‌ای معاف و از بابت هزینه حق‌الثبت

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۴۸ مورخ ۱۳۷۷/۴/۲۸.

مربوط به اعطای تسهیلات بانکی، مشمول تبصره ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳^(۱) می‌گردند.

ب- دولت موظف است سازندگان مجتمع‌های مسکونی دارای (۶) واحد استیجاری و بیشتر را از طریق اعطای اولویت در واگذاری اراضی، اعطای تخفیف در بهای واگذاری اراضی، تقسیط بهای اراضی، اعطای تسهیلات بانکی و تقبل بخشی از سود تسهیلات در دوره مشارکت مدنی و فروش سهم‌الشرکه بانک (فروش اقساطی)، صدور مجوزهای قانونی (از جمله تخفیف در هزینه‌های صدور پروانه ساختمان و تراکم و حق اشتراک آب، برق، گاز و آب و فاضلاب) و سایر اقدامات ضروری حمایت نماید.

تبصره - میزان تخفیف‌های مذکور در بند (ب) این ماده توسط وزارت مسکن و شهرسازی و با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذیربط، در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌شود.

ماده ۷-....

ماده ۸-....

ماده ۹- چنانچه از ملکی که دارای پروانه ساختمانی با قید «ساختمان استیجاری با مدت معلوم» است به تشخیص وزارت مسکن و شهرسازی و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی، کمتر از مدت قید شده به صورت استیجاری مسکونی بهره‌برداری شود، مالک ملک موظف است دو برابر معافیتها و تسهیلات منظور شده در این قانون را به نرخ روز هزینه‌های مربوط، به عنوان جریمه عدم اجرای تعهد، به دستگاه ذیربط بپردازد و در صورت استفاده از زمین دولتی، مابه‌التفاوت بهای زمین به قیمت کارشناسی روز وصول جریمه، دریافت و دین حاصل از فروش اقساطی مختلف، حال خواهد شد.

تبصره ۱- در صورت انتقال قهری ملک، ورشه یا قائم مقام مالک مختارند حالت استیجاری ملک را تا پایان مدت تعهد حفظ کنند و یا با پرداخت مابه‌التفاوت معافیتها و

(۱) تبصره ماده ۱ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین (مصوب ۱۳۷۳): تعرفه ثبت اسناد رسمی برای قراردادهای مربوط به اعطای تسهیلات بانکی و تأمین اجتماعی به تعاونی‌های ائثارگران (۳) در هزار و برای بخشهای تولیدی (صنعتی، کشاورزی، معدنی، مسکن و ساختمان) و مؤسسات آموزشی غیرانتفاعی و فعالیتهای فرهنگی (امور فیلم‌سازی و احداث تالارهای نمایشی) (۵) در هزار تعیین می‌شود.

تسهیلات، حذف باقیمانده مدت اجاره را اخذ نمایند.
تبصره ۲- جهت احراز بهره‌برداری استیجاری مسکونی از ملک، اسناد رسمی اجاره‌ای یا قبوض مفاد حسابهای مالیاتی، ملاک خواهد بود.
ماده ۱۰-....

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۱۱۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۹۳- ق مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲: «لایحه تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری» که در جلسه مورخ بیست و ششم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش و به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- نظر به اینکه در بند الف ماده ۶ معاف نمودن مجتمع‌های مسکونی سه واحدی از مالیات بر درآمد و تخفیف حق‌الثبت مربوط و نیز در بند ب ماده مذکور اضافه نمودن عبارت داخل پرانتز (از جمله تخفیف در هزینه‌های صدور پروانه ساختمان و تراکم و حق اشتراک آب، برق، گاز و آب و فاضلاب) بر لایحه دولت به کاهش درآمد عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نشده، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- نظر به اینکه در تبصره ۱ ماده ۹ آمده است در صورت انتقال قهری ملک، ورثه یا قائم مقام مختارند.... حذف باقیمانده مدت اجاره را درخواست نمایند و این عبارت از جهت این که ممکن است به مواردی که بدون رضایت مستأجر به درخواست آنان ترتیب اثر داده خواهد شد یا خیر، ابهام دارد و پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

محمد امامی کاشانی

عضو فقها و سخنگوی شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۳۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۱۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۱۱۶ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ و پیرو نامه شماره ۱۶۹۳ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲، لایحه شماره ۱۷۶۶۱/۵۸۲۸۰ مورخ ۱۳۷۶/۴/۳ دولت در مورد تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ...

ماده ۲- پنجاه درصد (۵۰٪) اعتبار لازم جهت احداث واحدهای مسکونی موضوع این قانون همه ساله در بودجه عمومی منظور و بقیه اعتبار از طریق تسهیلات بانکی تأمین می شود.

ماده ۳- ...

ماده ۶- به سازندگان واحدهای مسکونی استیجاری در محدوده شهرهایی که هر سه سال یک بار به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی اعلام خواهد شد، به شرط رعایت ضوابط مندرج در این قانون تسهیلات و معافیت های زیر تعلق می گیرد:

الف - مجتمع های مسکونی دارای سه (۳) واحد استیجاری یا بیشتر که با رعایت الگوی مصرف مسکن ساخته شود، چنانچه حداقل به مدت (۵) سال تمام به اجاره واگذار شود، علاوه بر استفاده از مزایای مسکن اجتماعی و حمایتی در طول مدت اجاره از صد درصد (۱۰۰٪) مالیات بر درآمد املاک اجاره ای معاف و از بابت هزینه حق الثبت

مربوط به اعطای تسهیلات بانکی، مشمول تبصره ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳ می‌گردند.

ب- دولت موظف است سازندگان مجتمع‌های مسکونی دارای (۶) واحد استیجاری و بیشتر را از طریق اعطای اولویت در واگذاری اراضی، اعطای تخفیف در بهای واگذاری اراضی، تقسیط بهای اراضی، اعطای تسهیلات بانکی و تقبل بخشی از سود تسهیلات در دوره مشارکت مدنی و فروش سهم‌الشرکه بانک (فروش اقساطی)، صدور مجوزهای قانونی (از جمله تخفیف در هزینه‌های صدور پروانه ساختمان و تراکم و حق اشتراک آب، برق، گاز و آب و فاضلاب) و سایر اقدامات ضروری حمایت نماید.

تبصره ۱- وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است علاوه بر منابع مذکور در این قانون حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از عواید حاصل از فروش زمین به قیمت روز را نیز صرف ساخت مسکن اجاره‌ای موضوع این قانون نماید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۴۸

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۹۳- ق مورخ ۷۶/۱۰/۲ و ۱۸۳۰- ق مورخ ۷۶/۱۲/۱۰ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۱۱۶- ق مورخ ۷۶/۱۰/۳: «لایحه تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری» که در جلسه مورخ پنجم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- در بندهای الف و ب ماده ۶ اشکال شورا به قوت خود باقی است زیرا اضافه شدن تبصره یک در ذیل ماده مذکور رافع اشکال نمی‌باشد.

۲- در خصوص اشکال وارده به تبصره یک ماده ۹ با اینکه تبصره اصلاحی در ذیل ماده ۹ ذکر شده تبصره قبلی همچنان در متن آمده لازم است تبصره یک قبلی حذف شود.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۴۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۴۴۸ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۲ و پیرو نامه‌های شماره ۱۶۹۳ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲ و ۱۸۳۰ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۲، لایحه شماره ۱۷۶۶۱/۵۸۲۸۰ مورخ ۱۳۷۶/۴/۳ دولت در مورد تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- دولت مکلف است همه ساله حداقل ده درصد (۱۰٪) تعداد واحدهای مسکونی، شهری منظور شده در برنامه‌های پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور را از طریق فراهم کردن تسهیلات لازم برای ساخت مسکن توسط وزارت مسکن و شهرسازی و عرضه به صورت استیجاری یا اجاره به شرط تملیک به متقاضیان واجد شرایط تأمین نماید.

ماده ۲- پنجاه درصد (۵۰٪) اعتبار لازم جهت احداث واحدهای مسکونی موضوع این قانون همه ساله در بودجه عمومی منظور و بقیه اعتبار از طریق تسهیلات بانکی تأمین می‌شود.

ماده ۳- مبالغ دریافتی بابت اجاره بها، اجاره به شرط تملیک و یا فروش، به حسابی که به وسیله خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌شود واریز می‌گردد و هر ساله معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه مذکور در اختیار دستگاه بهره‌بردار قرار می‌گیرد تا به منظور بازپرداخت تسهیلات بانکی و نگهداری و تعمیر واحدهای ساخته شده و احداث واحدهای جدید مطابق ضوابط و بودجه مصوب هزینه نماید.

در صورتی که دستگاه بهره‌بردار، شهرداریها باشند از شمول این ماده مستثنی هستند.
ماده ۴- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور بهره‌برداری و اخذ مال الاجاره و بازپرداخت وام بانکی مربوط، واحدهای استیجاری احداث شده را به شهرداریهای مربوط واگذار نماید تا زیر نظر شورای شهر به افراد واجد شرایط واگذار نمایند.

ماده ۵- شرایط متقاضیان اجاره یا اجاره به شرط تملیک با حفظ اولویت برای متقاضیان جوان متأهل و افراد کم درآمد و زنان سرپرست خانوار، میزان اجاره بهای ماهانه، ضریب افزایش سالانه آن، مدت اجاره و سایر شرایط لازم در آیین نامه‌ای که بنا به پیشنهاد وزارتین مسکن و شهرسازی و کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تعیین می‌شود.
ماده ۶- به سازندگان واحدهای مسکونی استیجاری در محدوده شهرهایی که هر سه سال یکبار به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی اعلام خواهد شد، به شرط رعایت ضوابط مندرج در این قانون تسهیلات و معافیت‌های زیر تعلق می‌گیرد:

الف - مجتمعهای مسکونی دارای بیش از (۳) واحد استیجاری که با رعایت الگوی مصرف مسکن ساخته شود، چنانچه حداقل به مدت (۵) سال تمام به اجاره واگذار شود، علاوه بر استفاده از مزایای مسکن اجتماعی و حمایتی، در طول مدت اجاره از صددرصد (۱۰۰٪) مالیات بردرآمد املاک اجاری معاف و از بابت هزینه حق‌الثبت مربوط به اعطای تسهیلات بانکی، مشمول تبصره ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین - مصوب ۱۳۷۳ - می‌گردند.

ب - دولت موظف است سازندگان مجتمعهای مسکونی دارای (۶) واحد استیجاری و بیشتر را از طریق اعطای اولویت در واگذاری اراضی، اعطای تخفیف در بهای واگذاری اراضی، تقسیط بهای اراضی، اعطای تسهیلات بانکی و تقبل بخشی از سود تسهیلات در دوره مشارکت مدنی و فروش سهم الشرکه بانک (فروش اقساطی)، صدور مجوزهای قانونی و سایر اقدامات ضروری حمایت نماید.

ماده ۷- شهرداریها موظفند برای متقاضیان موضوع ماده (۶) این قانون، پروانه ساختمانی صادر کنند و در پروانه ساخت و گواهی عدم خلاف و پایان کار عبارت «ساختمان استیجاری با مدت معلوم» را درج نمایند.

ادارات ثبت اسناد و املاک نیز در صورت مجلس تفکیکی این گونه ساختمانها، باید عبارت یاد شده را قید کنند.

تبصره - مدت یاد شده، در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می شود.

ماده ۸- در صورتی که پیش از انقضای مدت مذکور در گواهی پایان کار، مالک، قصد فروش، صلح، هبه، ترهین یا اعمال هر نوع حقوق مالکانه دیگر را داشته باشد، موضوع انتقال تعهد اولیه به ایادی بعدی و لزوم بهره برداری از ملک به صورت استیجاری تا پایان مدت مذکور و قبول منتقل الیه در سند مربوط قید شود.

تبصره - تنظیم هر نوع سند رسمی در مورد واحدهای مسکونی استیجاری موضوع این قانون جز سند اجاره، موکول به رعایت مفاد این قانون خواهد بود.

ماده ۹- چنانچه از ملکی که دارای پروانه ساختمانی با قید «ساختمان استیجاری با مدت معلوم» است، به تشخیص وزارت مسکن و شهرسازی و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی، کمتر از مدت قید شده به صورت استیجاری مسکونی بهره برداری شود، مالک ملک موظف است دو برابر معافیتها و تسهیلات منظور شده در این قانون را به نرخ روز هزینه های مربوط، به عنوان جریمه عدم اجرای تعهد، به دستگاه ذیربط بسپرد و در صورت استفاده از زمین دولتی، مابه التفاوت بهای زمین به قیمت کارشناسی روز وصول جریمه، دریافت و این حاصل از فروش اقساطی مختلف، حال خواهد شد.

تبصره ۱- در صورت انتقال قهری ملک، ورثه یا قائم مقام مالک مختارند حالت استیجاری ملک را تا پایان مدت تعهد حفظ کنند و (با رعایت مفاد توافق شده با مستأجر) یا با پرداخت مابه التفاوت معافیتها و تسهیلات، حذف باقیمانده مدت اجاره را اخذ نمایند.

تبصره ۲- جهت احراز بهره برداری استیجاری مسکونی از ملک، اسناد رسمی اجاره ای یا قبوض مفاد حسابه های مالیاتی، ملاک خواهد بود.

ماده ۱۰- ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۹۷۷

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۲۱۴۲- ق مورخ ۷۷/۳/۳ و ۱۶۹۳- ق مورخ ۷۶/۱۰/۲ و

۱۸۳۰-ق مورخ ۷۶/۱۲/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۲۴۴۸ مورخ ۷۶/۱۲/۱۲ و ۷۶/۲۱/۲۱۱۶ مورخ ۷۶/۱۰/۳: «لایحه تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری»^(۱) مصوب جلسه بیست و چهارم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۳۱ شورای نگهبان مطرح شد اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح محل دفاتر روزنامه و مجله با قانون اساسی

شماره: ۱۷۹۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۴

شورای محترم نگهبان

طرح محل دفاتر روزنامه و مجله که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - تأسیس دفاتر مطبوعات موضوع ماده (۱) قانون مطبوعات^(۲) مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ و نیز فعالیت شغلی صاحبان روزنامه‌ها و مجله‌ها در اماکن و ساختمانهای اداری و تجاری و استیجاری بلامانع است و محل این دفاتر تجاری محسوب نمی‌گردد.

تبصره - آیین نامه اجرایی این قانون توسط وزارتخانه‌های کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و نهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۱ قانون مطبوعات: مطبوعات در این قانون عبارتند از نشریاتی که به طور منظم با نام ثابت و تاریخ و شماره ردیف در زمینه‌های گوناگون خبری، انتقادی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، کشاورزی، فرهنگی، دینی، علمی، فنی، نظامی، هنری، ورزشی و نظایر اینها منتشر می‌شوند.

تبصره - انتشار فوق العاده اختصاص به نشریه‌ای دارد که به طور مرتب انتشار می‌یابد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۱۶

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۷۹۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۴: «طرح محل دفاتر روزنامه و مجله» که در جلسه مورخ بیست و نهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

نظر به این که ماده واحده به طور کلی محل دفاتر مطبوعات را از تجاری بودن خارج نموده است بنابراین اطلاق ماده واحده خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۰۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۴۱۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ و پیرو نامه شماره ۱۷۹۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۴، طرح محل دفاتر روزنامه و مجله که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

متن طرح

ماده واحده - تأسیس دفاتر مطبوعات موضوع ماده (۱) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ و نیز فعالیت شغلی صاحبان روزنامه‌ها و مجله‌ها در واحد مسکونی مستقل و یا مجتمعی که به طور کامل در اختیار روزنامه و مجله قرار گیرد و همچنین ساختمانهای اداری و تجاری و استیجاری بلامانع است.

تبصره - آیین نامه اجرایی این قانون توسط وزارتخانه‌های کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۷۴۵

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۰۰۶ - ق مورخ ۷۷/۲/۱۹ و ۱۷۹۵ - ق مورخ ۷۶/۱۲/۴ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۴۱۹ مورخ ۷۶/۱۲/۶: «طرح محل دفاتر روزنامه و مجله»^(۱) که در جلسه مورخ سیزدهم اردیبهشت ماه هفتاد و هفت با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۱۶ مورخ ۱۳۷۷/۳/۱۷.

مغایرت لایحه اجازه واگذاری امتیاز سرقفلی و مشارکت غرف و فروشگاههای پایانه‌های عمومی بار و مسافر و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۱۹۲۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۱/۲۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۸۴۰/۶۷۰۹۰ مورخ ۱۳۷۶/۷/۱۴ دولت در مورد اجازه واگذاری سرقفلی غرف و فروشگاههای پایانه‌های عمومی و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود امتیاز سرقفلی غرف و فروشگاههای پایانه‌ها و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی و تیر پارکها را قبل از شروع به احداث یا تکمیل آنها، به متقاضیان بهره‌برداری یا احداث واگذار نماید. مستحداثات مذکور پس از ارزیابی کارشناس منتخب مجمع سازمان در قرارداد منعقد شده، به حساب سرقفلی بهره‌بردار منظور می‌شود. همچنین سازمان مجاز است احداث آنها را در قالب قرارداد مشارکت مدنی واگذار نماید.

تبصره ۱- پایانه‌ها و مجتمع‌های مذکور از پرداخت عوارض شهرداریها مستثنی بوده و واگذاری اراضی ملی و دولتی در مورد آنها با اولویت و به قیمت منطقه‌ای صورت می‌گیرد. عوارض قانونی صنوف بهره‌بردار از مقررات صدر این تبصره مستثنی است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

تبصره ۲- صدور مجوز تأسیس و بهره برداری از پایانه‌ها و مجتمع‌های فوق و هرگونه تأسیسات رفاهی بین راهی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و ساماندهی و تمرکز آنها در نقاط مناسب شبکه راههای کشور برعهده سازمان مذکور است و در صورت بروز تخلف قضایی با درخواست سازمان دستور جلوگیری و پس از رسیدگی حکم تخریب هرگونه ساخت و ساز غیرمجاز را صادر می‌نمایند.

شرایط و ضوابط مربوط به نحوه ساخت و بهره‌برداری پایانه‌ها و مجتمع‌های یاد شده و تعرفه صدور مجوزهای مربوطه و سایر خدمات قابل ارائه سازمان در قالب طرح جامع خدمات رفاهی بین راهی خواهد بود که به تصویب مجمع عمومی سازمان می‌رسد. لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۶۱۳

تاریخ: ۱۳۷۷/۱/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۲۷ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۲: «لایحه اجازه واگذاری امتیاز سرقفلی و مشارکت غرف و فروشگاههای پایانه‌های عمومی بار و مسافر و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی» که در جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- تبصره یک از این جهت که پایانه‌ها و مجتمع‌های مذکور را از پرداخت عوارض شهرداریها مستثنی کرده و نیز دولت را ملزم به واگذاری اراضی ملی و دولتی به قیمت منطقه‌ای نموده کاهش درآمد عمومی می‌شود و چون طریق جبران کاهش درآمد نیز معلوم نشده، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

۲- قسمت اخیر پاراگراف اول تبصره ۲ مبهم است، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۸۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۱۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۱۳/۲۶/۷۷ مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۶ و پیرو نامه شماره ۱۹۲۷-ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۳، لایحه شماره ۱۶۸۴۰/۶۷۰۹۰ مورخ ۱۳۷۶/۷/۱۴ دولت در مورد اجازه واگذاری سرقتی غرف و فروشگاههای پایانه‌های عمومی و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۳/۱۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود امتیاز سرقتی غرف و فروشگاههای پایانه‌ها و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی و تیر پارکها را قبل از شروع به احداث یا تکمیل آنها، به متقاضیان بهره‌برداری یا احداث واگذار نماید. مستحذات مذکور پس از ارزیابی کارشناس منتخب مجمع سازمان در قرارداد منعقد شده، به حساب سرقتی بهره‌بردار منظور می‌شود. همچنین سازمان مجاز است احداث آنها را در قالب قرارداد مشارکت مدنی واگذار نماید.

تبصره ۱- پایانه‌ها و مجتمع‌های مذکور در خصوص نحوه اخذ و واگذاری زمین و شرایط و ضوابط مربوط به احداث، تابع مقررات قانون اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران مصوب ۱۳۷۶/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی^(۱) خواهند بود.

تبصره ۲- صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری از پایانه‌ها و مجتمع‌های فوق و هرگونه تأسیسات رفاهی بین راهی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و ساماندهی و تمرکز آنها در نقاط مناسب شبکه راههای کشور برعهده سازمان مذکور است و در صورت بروز تخلف مراجع قضایی با درخواست سازمان دستور جلوگیری و پس از رسیدگی حکم تخریب هرگونه ساخت و ساز غیرمجاز را صادر می‌نمایند.

شرایط و ضوابط مربوط به نحوه ساخت و بهره‌برداری پایانه‌ها و مجتمع‌های یاد شده و تعرفه صدور مجوزهای مربوطه و سایر خدمات قابل ارائه سازمان در قالب طرح جامع خدمات رفاهی بین راهی خواهد بود که به تصویب مجمع عمومی سازمان می‌رسد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۹۰۷

تاریخ: ۱۳۷۷/۲/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۲۷- ق مورخ ۷۷/۱/۲۳ و شماره ۲۰۸۷- ق مورخ ۷۷/۳/۱۲ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۶۱۳ مورخ ۷۷/۱/۲۶: «لایحه اجازه واگذاری امتیاز سرقفلی و مشارکت غرف و فروشگاههای پایانه‌های عمومی بار و مسافر و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی» که در جلسه مورخ دهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی با اصلاحات به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۷/۳/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۲۴۲ مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۱.

چون بند ۴ ماده واحده قانون اصلاح قانون راجع به تأسیس شهرکهای صنعتی ایران (مصوب ۷۶/۳/۱۱)^(۱) نیز دولت را ملزم به فروش زمینها به قیمت منطقه‌ای نموده است لذا بخش دوم ایراد اول شورای نگهبان باقی است و باید اصلاح شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۸۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۹۰۷ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۰ و ۷۷/۲۱/۲۶۱۳ مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۶ و پیرو نامه شماره ۲۰۸۷ - ق مورخ ۱۳۷۷/۳/۱۲ و ۱۹۲۷ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۳، لایحه شماره ۱۶۸۴۰/۶۷۰۹۰ مورخ ۱۳۷۶/۷/۱۴ دولت در مورد اجازه واگذاری سرقفلی غرف و فروشگاههای پایانه‌های عمومی و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۷/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) بند ۴ ماده واحده قانون اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران: شرکت‌های شهرکهای صنعتی مکلفند از طریق واگذاری عین یا منفعت اراضی تحت اختیار خود که در مورد اراضی ملی و دولتی به قیمت منطقه‌ای به شرکت شهرکها واگذار می‌شود، سرمایه اولیه پرداختی دولت را جبران نمایند. برای تسهیلات بیشتر مالی و تشویق احداث و توسعه شهرکهای صنعتی در مناطق محروم یا غیربرخوردار با تصویب مجامع وجوه پرداختی فیما بین شرکت شهرکهای صنعتی ایران و شرکت‌های تابع و همچنین شرکت‌های تابع به یکدیگر به عنوان کمکهای بلاعوض محسوب می‌گردد. انتقال قطعی اراضی به صاحبان واحدهای صنعتی موکول به اخذ پروانه بهره‌برداری است.

متن لایحه

ماده واحده - به سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود امتیاز سرقفلی غرف و فروشگاههای پایانه‌ها و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی و تیر پارکها را قبل از شروع به احداث یا تکمیل آنها، به متقاضیان بهره‌برداری یا احداث واگذار نماید. مستحقات مذکور پس از ارزیابی کارشناس منتخب مجمع سازمان در قرارداد منعقد شده، به حساب سرقفلی بهره‌بردار منظور می‌شود. همچنین سازمان مجاز است احداث آنها را در قالب قرارداد مشارکت مدنی واگذار نماید.

تبصره - صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری از پایانه‌ها و مجتمع‌های فوق و هرگونه تأسیسات رفاهی بین راهی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و ساماندهی و تمرکز آنها در نقاط مناسب شبکه راههای کشور برعهده سازمان مذکور است و در صورت بروز تخلف مراجع قضایی با درخواست سازمان دستور جلوگیری و پس از رسیدگی حکم تخریب هرگونه ساخت و ساز غیرمجاز را صادر می‌نمایند.

شرایط و ضوابط مربوط به نحوه ساخت و بهره‌برداری پایانه‌ها و مجتمع‌های یاد شده و تعرفه صدور مجوزهای مربوطه و سایر خدمات قابل ارائه سازمان در قالب طرح جامع خدمات رفاهی بین راهی خواهد بود که به تصویب مجمع عمومی سازمان می‌رسد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پنجم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۴۹۷

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۹۲۷ - ق مورخ ۷۷/۱/۲۳ و ۲۰۸۷ - ق مورخ ۷۷/۳/۱۲ و ۲۳۸۹ - ق مورخ ۷۷/۷/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۷۷/۲۱/۲۶۱۳ مورخ ۷۷/۱/۲۶ و ۷۷/۲۱/۲۹۰۷ مورخ ۷۷/۳/۲۰: «لایحه اجازه واگذاری امتیاز سرقفلی و مشارکت غرف و

فروشگاههای پایانه‌های عمومی بار و مسافر و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین‌راهی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پنجم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح الحاق بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیردولتی (مصوب ۱۳۷۳) با قانون اساسی

شماره: ۲۱۱۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۲۳

شورای محترم نگهبان

طرح شمول بنیاد امور بیماریهای خاص به نهادهای عمومی غیردولتی که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۱۳ تصویب شده بود و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۳/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹^(۲) الحاق می گردد. تبصره ۱ - هیأت امضاء ارزی به صورت نهاد عمومی غیردولتی فعالیت می نماید. مبالغ ارزی و ریالی که در بودجه سالانه کل کشور برای آن پیش بینی می شود به صورت کمک خواهد بود و مستقیماً به حساب هیأت امضاء واریز می گردد.

شرایط واردات مواد و وسایل پزشکی و ثبت سفارش و پرداختها و دریافتها فقط تابع آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بازرگانی خواهد رسید و کماکان از هرگونه مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، ثبت سفارش، سود بازرگانی و پرداخت مابه التفاوت معاف می باشد و از تمام تسهیلات

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۴۳۹۵ مورخ ۱۳۷۳/۵/۱۹.

موضوع تبصره (۱۰) قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور^(۱) در خصوص دانشگاهها و نهادهای دیگر برخوردار خواهد بود.

تبصره ۲- اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور تحت هر عنوان که در اختیار بنیاد امور بیماریهای خاص قرار گرفته است به عنوان کمک تلقی خواهد شد. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ سیزدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور (مصوب ۱۳۷۶/۱۱/۸): الف - مبلغ شش میلیارد (۶/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اعتبار منظور در ردیف ۱۲۹۰۲۶ برای راه‌اندازی بیمارستان‌های آماده بهره‌برداری در سطح کشور و مراکز قرنطینه‌ای به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به سقف اعتبارات جاری دانشگاهها و دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی افزوده خواهد شد تا براساس قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی به مصرف برسد.

سازمان خدمات درمانی کشور موظف است برای هر متقاضی به صورت انفرادی دفترچه خدمات درمانی صادر نماید. مبلغ هفت میلیارد (۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از ردیف ۱۲۹۰۵۰ مستقیماً به حساب هیأت‌امنا واریز می‌گردد تا براساس اولویت‌ها و شاخص‌های تعریف شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صرف راه‌اندازی، تکمیل و تجهیز و پرداخت‌های بیمارستان‌های همکار برای درمان بیماران از جمله پیوند کلیه، جراحی چشم، قلب و بیماران سرطان‌خون شود. شرایط واردات مواد و وسایل و ثبت سفارش و پرداخت‌ها و دریافت‌ها فقط تابع آیین‌نامه‌ای است که به تصویب وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بازرگانی خواهد رسید. واردات فوق کماکان از هرگونه مالیات عوارض، حقوق گمرکی، ثبت سفارش، سود بازرگانی و پرداخت مابه‌التفاوت معاف می‌باشد. خروج موقت یا دائم انواع تیوپ مستعمل و قطعات دستگاه‌های پزشکی جهت تعمیر یا جایگزینی (یا برای گرفتن تخفیف ارزی) از کشور برای هیأت‌امنا بدون سپردن تضمین بلامانع می‌باشد. هیأت‌امنا گزارش وسایل وارده شده خود را فقط جهت ثبت آماری به وزارت بازرگانی و سازمان انرژی اتمی ارسال می‌دارد و نیاز به کسب مجوز جداگانه ندارد و گزارش کلی اصلاحات بعدی را جهت ثبت آماری به وزارت بازرگانی ارسال می‌کند.

دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بیمارستان‌ها و مؤسساتی که از امکانات هیأت‌امنا استفاده می‌کنند موظفند ضوابط مفاد آیین‌نامه‌ای را که به پیشنهاد هیأت‌امنا و تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد اجرا نمایند.

تجهیزات و ملزومات پزشکی و قطعات یدکی مربوطه که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بخش خصوصی با تأیید وزارتخانه مزبور وارد می‌شود و تجهیزات و ملزومات مورد نیاز جانبازان بنیاد جانبازان و مشتملعفان و معلولین بهزیستی از جمله صندلی چرخدار از معافیت مذکور در بند مربوط به هیأت‌امنا برخوردار خواهد بود.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پس از تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور و تصویب هیأت وزیران مجاز است که برای راه‌اندازی واحدهای مندرج در این بند و مراکز بهداشتی و درمانی و بیمارستان‌های توسعه یافته، پایوران مورد لزوم را استخدام نماید.

دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، یک نفر از کمیسیون بهداری و بهزیستی و یک نفر از کمیسیون برنامه و بودجه به انتخاب مجلس در جلسات هیأت‌امنا به عنوان ناظر شرکت و بر نحوه هزینه نمودن ردیف مربوط به هیأت‌امنا نظارت خواهند داشت.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۹۷۴

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۱۱۰ - ق مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳: «طرح الحاق بنیاد امور بیماری‌های خاص به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳»، مصوب جلسه سیزدهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۳۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

تبصره ۱ چون دائمی است موجب افزایش هزینه‌های جاری و نیز موجب کاهش درآمد عمومی است خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۲۱۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۴/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۹۷۴ مورخ ۱۳۷۷/۳/۳۱ و پیرو نامه شماره ۲۱۱۰ - ق مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳، طرح الحاق بنیاد امور بیماری‌های خاص به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب سال ۱۳۷۳ که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۴/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹ الحاق می‌گردد. تبصره - اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور تحت هر عنوان که در اختیار بنیاد امور بیماریهای خاص قرار گرفته است به عنوان کمک تلقی خواهد شد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و چهارم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۱۲۰

تاریخ: ۱۳۷۷/۴/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۲۱۶ - ق مورخ ۷۷/۴/۲۷ و شماره ۲۱۱۰ - ق مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۹۷۴ مورخ ۱۳۷۷/۳/۳۱: «طرح الحاق بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۷/۴/۳۱ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۷۳ مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۶.

مغایرت طرح انطباق امور اداری و فنی مؤسسات پزشکی با موازین شرع مقدس با قانون اساسی

شماره: ۲۴۲۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۱۴

شورای محترم نگهبان

طرح انطباق امور اداری و فنی مؤسسات پزشکی با موازین شرع مقدس که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- مؤسسات پزشکی، کلیه مراکز پزشکی و وابسته به پزشکی نظیر بیمارستان، زایشگاه، آسایشگاه، آزمایشگاه، پلی کلینیک‌ها، مطب پزشکان و داروخانه‌ها و محل کار سایر اخصار پزشکی و مؤسسات فیزیوتراپی و الکتروفیزیوتراپی، هیدروتراپی، آزمایشگاههای تشخیص و پژوهشی درمانگاه، رادیولوژی، مراکز پزشکی هسته‌ای، مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی، بخش‌های تزریقات و پانسمان و یا هر تشکیلاتی که به هر نام و عنوان با اجازه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایجاد شده یا خواهد شد (اعم از بخش دولتی - خصوصی و خیریه) و واحدهای مشابه در دانشگاههای علوم پزشکی و کلیه کارکنان فنی و اداری و خدماتی آنها مشمول این قانون می‌گردند.

تبصره - کلیه وزارتخانه‌ها و سازمانها و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و به امر بهداشت و درمان می‌پردازند موظف به رعایت مقررات این قانون می‌باشند.

ماده ۲- در اجرای ماده (۳) قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۴/۷/۹،^(۱) این وزارتخانه موظف است به منظور انطباق امور درمانی، بهداشتی و آموزش پزشکی با موازین شرع مقدس اسلام، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی و تدوین آیین‌نامه اجرایی جهت عملی نمودن انطباق امور مذکور با موازین شرع مقدس را به انجام رساند.

ماده ۳- به منظور نیل به اهداف مندرج در مواد این قانون شورایی به نام شورایعالی انطباق در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به ریاست وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل می‌گردد. اعضای این شورا به مدت دو سال به عضویت شورا منصوب می‌شوند عبارتند از:

۱- معاون امور فرهنگی و دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان قائم مقام و دبیر شورا.

۲- معاون امور درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۳- معاون امور پشتیبانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۴- معاون امور آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۵- معاون امور بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۶- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها.

۷- یک نفر از اعضای کمیسیون بهداری و بهزیستی مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر به پیشنهاد کمیسیون مزبور و انتخاب مجلس.

۸- یک نفر از اعضای کمیسیون امور زنان و جوانان و خانواده مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر به پیشنهاد کمیسیون و انتخاب مجلس.

۹- رئیس سازمان نظام پزشکی یا نماینده تام‌الاختیار وی.

۱۰- مشاور وزیر بهداشت در امور زنان.

۱۱- دو نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی کشور به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

(۱) ماده ۳ قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی: این وزارت موظف است ارزشهای اسلامی را در کلیه امور پزشکی و بهداشتی و درمانی کشور تحکیم و تثبیت نماید.

۱۲- دو نفر از رؤسای دانشگاههای علوم پزشکی کشور به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

تبصره ۱- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می تواند نسبت به تشکیل کمیته های انطباق در استانها اقدام نماید. کمیته های موضوع این ماده موظف خواهند بود نتایج اقدامات خود را به شورای عالی انطباق در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گزارش نمایند.

تبصره ۲- کمیته های انطباق استانی زیر نظر رئیس دانشگاه علوم پزشکی تشکیل می شود و موظف به اجرای مصوبات شورای عالی انطباق می باشند.

ماده ۴- اعتبارات مورد نیاز این قانون به صورت یک ردیف جداگانه کماکان در بودجه سالیانه این وزارتخانه منظور می گردد.

ماده ۵- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است آیین نامه اجرایی این قانون را به گونه ای تنظیم نماید که با ارتقاء کیفیت خدمات پزشکی، همراه و بیمار در انتخاب پزشک مختار باشد و در ارائه خدمات اورژانس حفظ حیات بیمار بالاترین اولویت را داشته باشد.

ماده ۶- رؤسای دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی، مسئولین فنی و مدیران بیمارستانها و واحدهای بهداشتی درمانی مسؤول حسن اجرای این قانون در استانها بوده و با بازرسی مستمر و نیز براساس شکایات وارده به مراجع ذیربط به تخلفات رسیدگی می کنند.

ماده ۷- آیین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت ۶ ماه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران لازم الاجرا می باشد و تا ابلاغ آیین نامه جدید، آیین نامه انطباق و اصلاحیه های بعدی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کماکان به قوت خود باقی است.

طرح فوق مشتمل بر هفت ماده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوازدهم مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۵۵۵

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۲۵ - ق مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۴: «طرح انطباق امور اداری و فنی مؤسسات پزشکی با موازین شرع مقدس» مصوب جلسه دوازدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۷/۷/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه طرح مذکور به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و ماده ۴ نیز رافع اشکال نمی‌باشد خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۵۲۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۸/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۵۵۵ مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۱ و پیرو نامه شماره ۲۴۲۵ - ق مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۴ طرح انطباق امور اداری و فنی مؤسسات پزشکی با موازین شرع مقدس که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱-....

ماده ۴- اعتبارات مورد نیاز این قانون در سال جاری کماکان از ردیف ۴۲۲۶۰۰ (بند «و» تبصره «۱۰») تأمین می‌گردد و در سالهای آتی با توجه به امکانات وزارت مربوطه عمل خواهد شد.

ماده ۵-....

طرح فوق مشتمل بر هفت ماده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۷۴۲

تاریخ: ۱۳۷۷/۸/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۵۲۳- ق مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۶ و شماره ۲۴۲۵- ق مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۴ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۵۵۵ مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۱ «طرح انطباق امور اداری و فنی مؤسسات پزشکی با موازین شرع مقدس»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۶۴

مغایرت طرح آموزش و گسترش بسیج دانشجویی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۲۵۵۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۸/۲۴

شورای محترم نگهبان

طرح آموزش و گسترش بسیج دانشجویی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور جذب، آموزش و سازماندهی دانشجویان داوطلب دانشگاهها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی و تقویت روحیه همیاری، مسؤولیت پذیری، بسط فرهنگ و تفکر بسیجی و ایجاد آمادگی دفاع همه جانبه از دستاوردهای انقلاب اسلامی در عرصه‌های گوناگون فرهنگی، علمی، دفاعی، بسیج دانشجویی در کلیه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی توسط نیروهای مقاومت بسیج و پشتیبانی وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی و سایر دانشگاهها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی تشکیل، تقویت و توسعه می‌یابد.

تبصره ۱- به منظور مشارکت بیشتر دانشجویان بسیجی در امور فرهنگی دانشگاهها، مسؤول بسیج دانشجویی آن دانشگاه، مؤسسه و مرکز آموزش عالی، عضو شورای فرهنگی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی خواهد بود.

تبصره ۲- وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند اعتبار مورد نیاز این قانون را در سال ۱۳۷۷

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

از ردیف تقویت بنیه دفاعی (۵۰۳۰۴۱) سرانه بسیج دانشجویی و از ردیف بودجه فرهنگی و پژوهشی دانشگاهها تأمین و برای سالهای بعد دستگاههای فوق مکلفند اعتبار مورد نیاز را در لایحه بودجه پیش‌بینی نمایند.

تبصره ۳- روز دوم آذرماه سالروز فرمان تاریخی حضرت امام (ره) مبنی بر تشکیل بسیج دانشجویی، روز بسیج دانشجویی و شانزدهم دی ماه سالروز شهادت دانشجوی بسیجی شهید سیدحسین علم‌الهدی و همزمان دانشجوی وی در هویزه به عنوان روز شهدای دانشجوی بسیجی تعیین می‌گردد.

تبصره ۴- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط نیروی مقاومت بسیج با همکاری وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب مقام معظم رهبری خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و چهار تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۷۹۲

تاریخ: ۱۳۷۷/۸/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۵۵۹- ق مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۴: «طرح تشکیل، تقویت و توسعه بسیج دانشجویی» مصوب جلسه مورخ بیست آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- تبصره ۲ ماده واحده گرچه نسبت به سال جاری از نظر تأمین بودجه اشکالی ندارد اما نسبت به سالهای آینده چون موجب افزایش هزینه‌های عمومی است و راه تأمین این هزینه

معلوم نشده است خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) می باشد.

۲- ذیل تبصره ۴ چون موهم تعیین وظیفه تصویب برای مقام رهبری است لازم است به این صورت (... پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح در صورت تصویب مقام معظم رهبری لازم الاجرا خواهد بود) اصلاح شود تا هرگونه رفع ابهام به عمل آید.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۷۴۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۹/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۷۹۲ مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۷ و پیرو نامه شماره ۲۵۵۹-ق مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۴، طرح تشکیل، تقویت و توسعه بسیج دانشجویی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور جذب، آموزش و سازماندهی دانشجویان داوطلب دانشگاهها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی و تقویت روحیه همیاری، مسئولیت پذیری، بسط فرهنگ و تفکر بسیجی و ایجاد آمادگی دفاع همه جانبه از دستاوردهای انقلاب اسلامی در عرصه های گوناگون فرهنگی، علمی، دفاعی، بسیج دانشجویی در کلیه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی توسط نیروهای مقاومت بسیج و با پشتیبانی وزارتخانه های فرهنگ و

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی و سایر دانشگاهها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی تشکیل، تقویت و توسعه می‌یابد.

تبصره ۱- به منظور مشارکت بیشتر دانشجویان بسیجی در امور فرهنگی دانشگاهها، مسؤول بسیج دانشجویی آن دانشگاه، مؤسسه و مرکز آموزش عالی، عضو شورای فرهنگی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی خواهد بود.

تبصره ۲- وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند اعتبار مورد نیاز این قانون را در سال ۱۳۷۷ از ردیف تقویت بنیه دفاعی (۵۰۳۰۴۱) سرانه بسیج دانشجویی و از ردیف بودجه فرهنگی و پژوهشی دانشگاهها تأمین و برای سالهای بعد دستگاههای فوق مکلفند در حدود امکانات عمل نمایند.

تبصره ۳- روز دوم آذرماه سالروز فرمان تاریخی حضرت امام (ره) مبنی بر تشکیل بسیج دانشجویی، روز بسیج دانشجویی و شانزدهم دی ماه سالروز شهادت دانشجوی بسیجی شهید سیدحسین علم‌الهدی و همزمان دانشجوی وی در هویزه به عنوان روز شهادی دانشجوی بسیجی تعیین می‌گردد.

تبصره ۴- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط نیروی مقاومت بسیج با همکاری وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح در صورت تصویب مقام معظم رهبری لازم‌الاجرا خواهد بود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و دوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۹۳۴

تاریخ: ۱۳۷۷/۹/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۷۴۸- ق مورخ ۷۷/۹/۲۴ و شماره ۲۵۵۹- ق مورخ

۱۳۷۷/۸/۲۴ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۳۷۹۲ مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۷: «طرح تشکیل، تقویت و توسعه بسیج دانشجویی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و دوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۶۹۰ مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۴.

مغایرت طرح تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستاهایی که به شهر تبدیل شده‌اند با قانون اساسی

شماره: ۳۱۵۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۶

شورای محترم نگهبان

طرح تغییر عنوان شوراهای اسلامی روستاهایی که به شهر تبدیل شده‌اند که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۸/۲/۲۸ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - نام اعضای شورای اسلامی روستاهایی که بعد از انتخابات به شهر مبدل شده‌اند و می‌شوند به اعضای شورای اسلامی شهر مبدل و وظیفه شورای اسلامی شهر را دارا هستند.

تبصره ۱- شهرهایی که از تجمیع دو یا چند روستا تأسیس می‌گردند، اعضای شوراهای این روستاها در جلسه‌ای با حضور فرماندار و ناظر مصوب هیأت عالی نظارت استان، اعضای شورای شهر را انتخاب خواهند کرد و باید لااقل از شوراهای روستاهای سابق هر کدام یک نفر در شورای شهر جدیدالتأسیس عضویت داشته باشند.

تبصره ۲- کلیه اعضای شورای اسلامی شهرها و شهرکها و روستاها که بخواهند در انتخابات مجلس شورای اسلامی کاندیدا شوند باید حداقل چهار ماه قبل از ثبت نام از عضویت در شورا استعفاء نمایند.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ اول تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۹۲۰

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۱۵۴ - ق مورخ ۱۳۷۸/۴/۶، «طرح تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستاهایی» که به شهر تبدیل شده‌اند، مصوب جلسه مورخ یکم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۴/۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد؛ تبصره یک ماده واحده که انتخاب اعضای شهر جدید را به اعضای شوراهای روستاها محول داشته است خلاف اصل یکصدم قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۲۸۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۱۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۹۲۰ مورخ ۱۳۷۸/۴/۹ و پیرو نامه شماره ۳۱۵۴ - ق مورخ ۱۳۷۸/۴/۶، طرح تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستاهایی که به شهر تبدیل شده‌اند که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون

(۱) اصل یکصدم: برای پیشبرد سریع برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی، اداره امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان، یا استان با نظارت شورایی بنا به شورای ده، بخش، شهر، شهرستان، یا استان صورت می‌گیرد که اعضای آن را مردم همان محل انتخاب می‌کنند.

شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان و حدود وظایف و اختیارات و نحوه انتخاب و نظارت شوراهای مذکور و سلسله مراتب آنها را که باید با رعایت اصول وحدت ملی و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی و تابعیت حکومت مرکزی باشد قانون معین می‌کند.

اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.
 علی اکبر ناطق نوری
 رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - نام اعضای شورای اسلامی روستاهایی که بعد از انتخابات به شهر مبدل شده اند و می شوند به اعضای شورای اسلامی شهر مبدل و وظیفه شورای اسلامی شهر را دارد هستند.

تبصره - کلیه اعضای شورای اسلامی شهرها و شهرکها و روستاها که بخواهند در انتخابات مجلس شورای اسلامی کاندیدا شوند باید حداقل چهار ماه قبل از ثبت نام از عضویت در شورا استعفاء نمایند.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفدهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۱۴۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۲۸۱ - ق مورخ ۷۸/۵/۱۸ و شماره ۳۱۵۴ - ق مورخ ۷۸/۴/۶ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۹۲۰ مورخ ۷۸/۴/۹؛ «طرح تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستاهایی که به شهر تبدیل شده اند»^(۱) با اصلاحاتی که در جلسه مورخ هفدهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۵/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۸۷۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۹.

وجود ابهام در طرح تأمین داروهای خاص

شماره: ۳۱۰۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۱۶

شورای محترم نگهبان

طرح تأسیس داروخانه‌های خاص که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۲ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور تهیه داروهای خاص و حیاتی مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اجازه داده می‌شود تا نسبت به واردات این اقلام دارویی در قبال ارز صادراتی اقدام گردد تا در کلیه نقاط کشور توزیع شود.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دوازدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۸۰۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۱۰۲ - ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۶: «طرح تأمین داروهای خاص»

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

مصوب جلسه مورخ دوازدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۳/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه مراد از ارز صادراتی روشن نیست که از بودجه دولت کسر می‌شود یا مربوط به بخش خصوصی و بهای صادرات آنها است اظهار نظر موقوف بر رفع ابهام است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۳۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۱۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۸۰۴ مورخ ۱۳۷۸/۳/۲۶ و پیرو نامه شماره ۳۱۰۲ - ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۶؛ طرح تأمین داروهای خاص که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دولت می‌تواند به منظور تهیه داروهای خاص و حیاتی مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اجازه دهد تا نسبت به واردات این اقلام دارویی در قبال قسمتی از ارز صادراتی مربوط به بخش خصوصی اقدام گردد تا در کلیه نقاط کشور توزیع شود.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۱۱۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۳۵ - ق مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۱ و شماره ۳۱۰۲ - ق مورخ ۷۸/۳/۱۶ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۷۸۰۴ مورخ ۷۸/۳/۲۶؛ «طرح تأمین داروهای خاص»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۵/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی با موازین شرع و قانون اساسی و وجود ابهام و اشکالات عبارتی در آن

شماره: ۳۱۱۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۹۱۸/۶۲۱۱۰ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۳ دولت در مورد آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۳/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

شماره: ۳۱۱۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۱۸

ماده ۱-....

ماده ۳- قضات دادگاهها موظفند موافق قوانین به دعاوی رسیدگی کرده، حکم مقتضی صادر و یا فصل خصومت نمایند. در صورتی که قوانین موضوعه کامل یا صریح نبوده یا متعارض باشند یا اصلاً قانونی در قضیه مطروحه وجود نداشته باشد، با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر و اصول حقوقی که مغایر با موازین شرعی نباشد، حکم قضیه را صادر نمایند و نمی توانند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزند والا مستنکف از احقاق حق شناخته شده و به مجازات آن محکوم خواهند شد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۷۰ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۱.

ماده ۴-...

ماده ۶- عقود و قراردادهایی که محل نظم عمومی یا بر خلاف اخلاق حسنه است در دادگاه قابل ترتیب اثر نیست.

ماده ۷-...

ماده ۹- رسیدگی دعاوی که قبل از تاریخ اجرای این قانون اقامه شده به ترتیب مقرر در این قانون ادامه می‌یابد.

آرای صادره از حیث قابلیت اعتراض و تجدیدنظر و فرجام تابع قوانین مجری در زمان صدور آنان می‌باشد.

نسبت به کلیه قرارهای عدم صلاحیتی که قبل از تاریخ اجرای این قانون از دادگاهها صادر شده و در زمان اجرای این قانون در جریان رسیدگی تجدیدنظر یا فرجامی است به ترتیب مقرر در این قانون عمل می‌شود.

ماده ۱۰-...

ماده ۱۹- هرگاه رسیدگی به دعوا منوط به اثبات ادعایی باشد که رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه دیگری است، رسیدگی به دعوا تا اتخاذ تصمیم از مرجع صلاحیتدار متوقف می‌شود. در این مورد، خواهان مکلف است ظرف یک ماه در دادگاه صالح اقامه دعوا کند و رسید آن را به دفتر دادگاه رسیدگی کننده تسلیم نماید، در غیر این صورت دادگاه یاد شده به دعوای اصلی رسیدگی نموده حکم خواهد داد.

ماده ۲۰-...

ماده ۲۸- هرگاه بین دادگاههای عمومی، نظامی و انقلاب در مورد صلاحیت اختلاف محقق شود همچنین در مواردی که دادگاهها اعم از عمومی، نظامی و انقلاب به صلاحیت مرجع غیرقضایی از خود نفی صلاحیت کنند پرونده برای حل اختلاف به دیوانعالی کشور ارسال خواهد شد. رأی دیوانعالی کشور در خصوص تشخیص صلاحیت لازم الاجرا می‌باشد.

ماده ۲۹-...

ماده ۳۵- وکالت در دادگاهها شامل تمام اختیارات راجع به امر دادرسی است جز آن چه را که موکل استثناء کرده باشد، لیکن در امور زیر باید اختیارات وکیل در وکالت نامه تصریح شود:

- ۱- وکالت راجع به اعتراض به رأی، تجدیدنظر، فرجام‌خواهی و اعاده دادرسی.
 - ۲- وکالت در مصالحه و سازش.
 - ۳- وکالت در ادعای جعل یا انکار و تردید نسبت به سند طرف و استرداد سند.
 - ۴- وکالت در تعیین جاعل.
 - ۵- وکالت در ارجاع دعوا به داوری و تعیین داور.
 - ۶- وکالت در توکیل.
 - ۷- وکالت در تعیین مصدق و کارشناس.
 - ۸- وکالت در دعوای خسارت.
 - ۹- وکالت در استرداد دادخواست یا دعوا.
 - ۱۰- وکالت در جلب شخص ثالث و دفاع از دعوای ثالث.
 - ۱۱- وکالت در ورود شخص ثالث و دفاع از دعوای ورود ثالث.
 - ۱۲- وکالت در دعوای متقابل و دفاع در قبال آن.
 - ۱۳- وکالت در ادعای اعسار.
 - ۱۴- وکالت در قبول یا رد سوگند.
- تبصره - اشاره به شماره‌های یاد شده در این ماده بدون ذکر موضوع آن تصریح محسوب نمی‌شود.
- ماده ۳۶- ...
- ماده ۳۹- در صورتی که وکیل استعفای خود را به دادگاه اطلاع دهد، دادگاه به موکل اخطار می‌کند که شخصاً یا توسط وکیل جدید دادرسی را تعقیب نماید.
- استعفای وکیلی که دادخواست را تقدیم کرده، بدون اطلاع آن به موکل تا پایان موعد تکمیل دادخواست یاد شده بی‌اثر خواهد بود و موجب ابلاغ اخطار رفع نقص به موکل نمی‌باشد.
- ماده ۴۰- ...
- ماده ۴۲- در صورتی که وکیل همزمان در دو یا چند دادگاه دعوت شود و جمع بین آن‌ها ممکن نباشد، لازم است در دادگاهی که حضور او برابر قانون الزامی است حاضر شود و به دادگاههای دیگر لایحه بفرستد و یا در صورت داشتن حق توکیل، وکیل دیگری معرفی نماید.

ماده ۴۳-....

ماده ۴۵- وکیلی که در وکالت نامه حق اقدام یا حق تعیین وکیل مجاز در دادگاه تجدیدنظر و دیوانعالی کشور را داشته باشد، هرگاه پس از صدور رأی یا در موقع ابلاغ آن استعفاء و از رؤیت رأی امتناع نماید، مؤثر در امر ابلاغ نیست و ابتدای مدت تجدیدنظر و فرجام روز ابلاغ به وکیل یاد شده محسوب است و چنانچه از این حیث ضرر و زیانی به موکل وارد شود، وکیل مسؤول خواهد بود. در خصوص این ماده، دادخواست تجدیدنظر و فرجام وکیل مستعفی قبول می شود و مدیر دفتر دادگاه مکلف است به طور کتبی به موکل اخطار نماید که شخصاً اقدام کرده یا وکیل جدید معرفی کند و یا اگر دادخواست ناقص باشد، نقص آن را برطرف نماید.

ماده ۴۶-....

ماده ۵۱- دادخواست باید به زبان فارسی در روی برگهای چاپی مخصوص نوشته شده و حاوی نکات زیر باشد:

۱- نام، نام خانوادگی، نام پدر، سن، اقامتگاه و شغل خواهان.
تبصره - در صورتی که دادخواست توسط وکیل تقدیم شود مشخصات وکیل نیز باید درج گردد.

۲- نام، نام خانوادگی، اقامتگاه و شغل خوانده.

۳- تعیین خواسته و بهای آن مگر آن که تعیین بهاء ممکن نبوده و یا خواسته، مالی نباشد.
۴- تعهدات و جهاتی که به موجب آن خواهان خود را مستحق مطالبه می داند به طوری که مقصود واضح و روشن باشد.

۵- آن چه که خواهان از دادگاه درخواست دارد.

۶- ذکر ادله و وسایلی که خواهان برای اثبات ادعای خود دارد، از اسناد و نوشتجات و اطلاع مطلعین و غیره، ادله مثبت به ترتیب و واضح نوشته می شود و اگر دلیل، گواهی گواه باشد، خواهان باید اسامی و مشخصات و محل اقامت آنان را به طور صحیح معین کند.

۷- امضای دادخواست دهنده و در صورت عجز از امضاء، اثر انگشت او.

ماده ۵۲-....

ماده ۶۷- در هر دعوا که موضوع آن مطالبه وجه نقد بوده و دعوا مستند به برات یا سفته

یا چک باشد، دادگاه بدون اخطار به خواننده در جلسه فوق العاده با ملاحظه اصول اسناد و احراز صحت آن به دعوا رسیدگی و دستور وصول وجه آن را خواهد داد. مفاد این دستور به خواننده ابلاغ واقعی می شود. نامبرده حق دارد ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ در صورت اقامت در ایران و دو ماه در صورت اقامت در خارج از کشور، اعتراض خود را به دفتر دادگاه صادرکننده دستور تسلیم کند. در این صورت دادگاه در وقت فوق العاده به اعتراض رسیدگی کرده و چنانچه دلایل معترض را مبنی بر پرداخت وجه اسناد یاد شده موجه تشخیص دهد، حکم به توقف دستور وصول خواهد داد.

ماده ۶۸- پس از دستور دادگاه دایر به ابلاغ اوراق دعوا، مدیر دفتر یک نسخه از دادخواست و پیوستهای آن را در پرونده بایگانی می کند و نسخه دیگر را با ضمایم آن و اخطاریه جهت ابلاغ و تسلیم به خواننده ارسال می دارد.

ماده ۶۹- مأمور ابلاغ مکلف است حداکثر ظرف دو روز اوراق را به شخص خواننده تسلیم کند و در برگ دیگر اخطاریه رسید بگیرد. در صورت امتناع خواننده از گرفتن اوراق، امتناع او را در برگ اخطاریه قید و اعاده می نماید.

تبصره ۱- ابلاغ اوراق در هر یک از محل سکونت یا کار به عمل می آید. برای ابلاغ در محل کار کارکنان دولت و مؤسسات مأمور به خدمات عمومی و شرکتهای اوراق به کارگزینی قسمت مربوط یا نزد رئیس کارمند مربوط ارسال می شود. اشخاص یاد شده مسؤول اجرای ابلاغ می باشند و باید حداکثر به مدت ده روز اوراق را اعاده نمایند، در غیر این صورت به مجازات مقرر در قانون رسیدگی به تخلفات اداری^(۱) محکوم می گردند.

تبصره ۲- در مواردی که زن در منزل شوهر سکونت ندارد ابلاغ اوراق در محل سکونت یا محل کار او به عمل می آید.

ماده ۷۰- هرگاه مأمور ابلاغ نتواند اوراق را به شخص خواننده برساند باید در نشانی تعیین شده به یکی از بستگان یا خادمان او که سن ظاهری آنان برای تمیز اهمیت اوراق یاد شده کافی باشد، ابلاغ نماید و نام و سمت گیرنده اخطاریه را در نسخه دوم قید و آن را اعاده کند.

ماده ۷۱- ...

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۴۲۱۵ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۱.

ماده ۹۶- خواهان باید اصل اسنادی که رونوشت آنها را ضمیمه دادخواست کرده است در جلسه دادرسی حاضر نماید. خواننده نیز باید اصل و رونوشت اسنادی را که می‌خواهد به آنها استناد نماید در جلسه دادرسی حاضر نماید. رونوشت اسناد خواننده باید به تعداد خواهانها به علاوه یک نسخه باشد. یک نسخه از رونوشت‌های یاد شده در پرونده بایگانی و نسخه دیگر به طرف تسلیم می‌شود.

در مورد این ماده هرگاه یکی از اصحاب دعوا نخواهد یا نتواند در دادگاه حاضر شود، چنانچه خواهان است باید اصل اسناد خود را، و اگر خواننده است اصل و رونوشت اسناد را به وکیل یا نماینده خود برای ارائه در دادگاه و ملاحظه طرف بفرستد والا در صورتی که آن سند عادی باشد و مورد تردید و انکار واقع شود، اگر خواننده باشد از عداد دلایل او خارج می‌شود و اگر خواهان باشد دادخواست وی در این خصوص ابطال می‌گردد. در صورتی که خواننده به واسطه کمی مدت یا دلایل دیگر نتواند اسناد خود را حاضر کند حق دارد تأخیر جلسه را درخواست نماید، چنانچه دادگاه درخواست او را مقرون به صحت دانست با تعیین جلسه خارج از نوبت، نسبت به موضوع رسیدگی می‌نماید.

ماده ۹۷-...

ماده ۱۰۵- هرگاه یکی از اصحاب دعوا فوت نماید یا محجور شود یا سمت یکی از آنان که به موجب آن سمت داخل دادرسی شده زایل گردد دادگاه رسیدگی را به طور موقت متوقف و مراتب را به طرف دیگر اعلام می‌دارد. پس از تعیین جانشین و درخواست ذی‌نفع، جریان دادرسی ادامه می‌یابد.

ماده ۱۰۹-...

تبصره- چنانچه بر دادگاه محرز شود که منظور از اقامه دعوا تأخیر در انجام تعهد یا ایذاء طرف یا غرض ورزی بوده، دادگاه مکلف است در ضمن صدور حکم یا قرار، خواهان را به تأدیه سه برابر هزینه دادرسی به نفع طرف مقابل محکوم نماید.

ماده ۱۱۰-...

ماده ۱۱۶- قرار تأمین به طرف ابلاغ می‌شود، نامبرده حق دارد ظرف ده روز به این قرار اعتراض نماید. دادگاه در اولین جلسه به اعتراض رسیدگی نموده و نسبت به آن تعیین تکلیف می‌نماید.

ماده ۱۱۷-....

ماده ۱۱۸- در صورتی که موجب تأمین مرتفع گردد دادگاه به درخواست خوانده قرار رفع تأمین را خواهد داد. در صورت صدور حکم قطعی علیه خواهان یا استرداد دعوا و یا دادخواست، تأمین خود به خود مرتفع می شود.

ماده ۱۱۹- قرار قبول یا رد تأمین قطعی است.

ماده ۱۲۰-....

ماده ۱۲۷- از محصول املاک و باغها به مقدار دو سوم سهم خوانده توقیف می شود. اگر محصول جمع آوری شده باشد مأمور اجرا سهم خوانده را مشخص و توقیف می نماید. هرگاه محصول جمع آوری نشده باشد برداشت آن خواه، دفعتاً و یا به دفعات با حضور مأمور اجرا به عمل خواهد آمد. خوانده مکلف است مأمور اجرا را از زمان برداشت محصول مطلع سازد. مأمور اجرا حق هیچ گونه دخالت در امر برداشت محصول را ندارد، فقط برای تعیین میزان محصولی که جمع آوری می شود حضور پیدا خواهد کرد. خواهان یا نماینده او نیز در موقع برداشت محصول حق حضور خواهد داشت.

ماده ۱۲۸- درخواست کننده تأمین مادامی که حکم ورشکستگی مدیون صادر نشده در استیفاء طلب خود از مال مورد تأمین بر سایر طلبکاران حق تقدم دارد.

ماده ۱۲۹- هرگاه شخص ثالثی در موضوع دادرسی اصحاب دعوا اصلی برای خود مستقلاً حقی قایل باشد و یا خود را در محق شدن یکی از طرفین ذی نفع بداند، می تواند تا وقتی که ختم دادرسی اعلام نشده است، وارد دعوا گردد، چه اینکه رسیدگی در مرحله نخستین باشد یا در مرحله تجدیدنظر. در این صورت نامبرده باید دادخواست خود را به دادگاهی که دعوا در آنجا مطرح است تقدیم و در آن منظور خود را به طور صریح اعلان نماید.

ماده ۱۳۰-....

ماده ۱۳۱- پس از وصول دادخواست شخص ثالث وقت رسیدگی به دعوای اصلی به وی نیز اعلام می گردد و نسخه ای از دادخواست و ضمایم آن برای طرفین دعوای اصلی ارسال می شود. در صورت نبودن وقت کافی به دستور دادگاه وقت جلسه دادرسی تغییر و به اصحاب دعوا ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۳۲- هرگاه دادگاه احراز نماید که دعوای ثالث به منظور تبانی و یا تأخیر رسیدگی است دعوای ثالث را از دعوای اصلی تفکیک نموده به هریک جداگانه رسیدگی می کند.

ماده ۱۳۳-....

ماده ۱۴۴- در موارد زیر اتباع بیگانه از دادن تأمین معاف می‌باشند:

۱- در کشور متبوع وی، اتباع ایرانی از دادن چنین تأمینی معاف باشند.

۲- دعاوی راجع به برات، سفته و چک.

۳- دعاوی متقابل.

۴- دعاوی که مستند به سند رسمی می‌باشد.

۵- دعاوی که بر اثر آگهی رسمی اقامه می‌شود از قبیل اعتراض به ثبت و دعاوی علیه متوقف.

ماده ۱۴۵-....

ماده ۱۴۸- در مواردی که اشخاص ذی‌نفع احتمال دهند که در آینده استفاده از دلایل و مدارک دعوی آنان از قبیل تحقیق محلی و کسب اطلاع از مطلعین و استعلام نظر کارشناسان یا دفاتر تجاری یا استفاده از قرائن و امارات موجود در محل و یا دلایلی که نزد طرف دعوا یا دیگری است، متعذر یا متعسر خواهد شد، می‌توانند از دادگاه درخواست تأمین آنها را بنمایند.

مقصود از تأمین در این موارد فقط ملاحظه و صورت‌برداری از اینگونه دلایل است. تأمین دلیل نسبت به دلایل موجود نزد طرف دعوا یا دیگری در صورتی به عمل می‌آید که آنان امتناع و معارضه نکنند.

ماده ۱۴۹-....

ماده ۱۵۲- دادگاه می‌تواند تأمین دلیل را به دادرس علی‌البدل یا مدیر دفتر دادگاه ارجاع دهد.

ماده ۱۵۳-....

ماده ۱۵۸- دعوا ممانعت از حق عبارت است از:

تقاضای کسی که رفع ممانعت از حق ارتفاق یا انتفاع خود را در ملک دیگری بخواهد.

ماده ۱۵۹-....

ماده ۱۶۴- در صورتی که در ملک مورد حکم تصرف عدوانی زراعت شده باشد، اگر موقع برداشت محصول رسیده باشد متصرف عدوانی باید فوری محصول را برداشت و اجرت‌المثل را تأدیه نماید. چنانچه موقع برداشت محصول نرسیده باشد، چه این که بذر

رویده یا نرویده باشد محکوم له مخیر است بین این که قیمت زراعت را نسبت به سهم صاحب بذر و دسترنج او پرداخت کند و ملک را تصرف نماید یا ملک را تا پایان برداشت محصول در تصرف متصرف عدوانی باقی بگذارد و اجرت المثل آن را دریافت کند.
ماده ۱۶۵-....

ماده ۱۹۴- دلایلی که برای اثبات عقود یا ایقاعات یا تعهدات یا قراردادهای اقامه می شود، تابع قوانینی است که در موقع انعقاد آنها مجری بوده است، مگر این که خلاف آن در قانون تصریح شده باشد.

ماده ۱۹۶- اصل برائت است، بنابراین اگر کسی مدعی حق یا دینی بر دیگری باشد باید آن را اثبات کند، در غیر این صورت حکم به برائت خوانده صادر خواهد شد.
ماده ۱۹۷-....

ماده ۲۱۵- کسی که علیه او سند غیررسمی ابراز می شود می تواند خط یا مهر یا امضا و یا اثر انگشت منتسب به خود را انکار نماید و اگر سند منتسب به او نباشد می تواند تردید کند.

ماده ۲۱۶- اظهار تردید یا انکار نسبت به دلایل و اسناد ارائه شده باید تا اولین جلسه دادرسی به عمل آید. در مواردی که رأی دادگاه بدون دفاع خوانده صادر می شود، خوانده ضمن وخواهی از آن، انکار یا تردید خود را به دادگاه اعلام می دارد. نسبت به مدارکی که در مرحله وخواهی مورد استناد واقع می شود نیز اظهار تردید یا انکار باید تا اولین جلسه دادرسی به عمل آید.

ماده ۲۱۷-....

ماده ۲۱۸- ادعای جعلیت نسبت به اسناد و مدارک ارائه شده باید برابر ماده (۲۱۶) این قانون با ذکر دلیل اقامه شود، در غیر این صورت دادگاه به آن ترتیب اثر نمی دهد.

ماده ۲۱۹-....

ماده ۲۲۵- دادگاه موظف است در صورت ضرورت، دقت در سند، تطبیق خط، امضا، اثر انگشت یا مهر سند را به کارشناس رسمی یا اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل ارجاع نماید. اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل، هنگام اعلام نظر به دادگاه ارجاع کننده، باید هویت و مشخصات کسی را که در اعلام نظر دخالت مستقیم داشته است معرفی نماید. شخص یاد شده از جهت مسئولیت و نیز موارد رد، در حکم کارشناس رسمی می باشد.

ماده ۲۲۶-....

ماده ۲۲۷- پس از ادعای جعلیت سند، تردید یا انکار نسبت به آن سند پذیرفته نمی شود، ولی چنانچه پس از تردید یا انکار سند، ادعای جعل شود، فقط به ادعای جعل رسیدگی خواهد شد.

در صورتی که ادعای جعل یا اظهار تردید و انکار نسبت به سند شده باشد، دیگر ادعای پرداخت وجه آن سند یا انجام هر نوع تعهدی نسبت به آن پذیرفته نمی شود و چنانچه نسبت به اصالت سند همراه با دعوای پرداخت وجه یا انجام تعهد، تعرض شود فقط به ادعای پرداخت وجه یا انجام تعهد رسیدگی خواهد شد و تعرض به اصالت قابل رسیدگی نمی باشد.

ماده ۲۲۸- در مواردی که دلیل اثبات دعوا یا مؤثر در اثبات آن، گواهی گواهان می باشد برابر مواد زیر اقدام می گردد.

ماده ۲۲۹-....

ماده ۲۳۱- هر یک از اصحاب دعوا می توانند گواهان را با ذکر علت جرح نمایند. لکن جرح کننده باید آن را قبل از ادای شهادت اظهار دارد مگر این که جهت جرح بعداً کشف شود و در صورتی که برای جرح از دادگاه استمهال نماید دادگاه حداکثر به مدت یک هفته به او مهلت خواهد داد.

ماده ۲۳۲-....

ماده ۲۳۳- قبل از ادای گواهی، دادگاه حرمت گواهی کذب و مسؤولیت مدنی آن و مجازاتی که برای آن مقرر شده است را به گواه خاطر نشان می سازد. گواهان قبل از ادای گواهی نام و نام خانوادگی، شغل، سن و محل اقامت خود را اظهار و سوگند یاد می کنند که تمام حقیقت را گفته و غیر از حقیقت چیزی اظهار نمایند.

ماده ۲۳۴-....

ماده ۲۴۱- در صورت معذور بودن گواه از حضور در دادگاه و همچنین در مواردی که دادگاه مقتضی بدانند می تواند گواهی گواه را در منزل یا محل کار او یا در محل دعوا توسط یکی از قضات دادگاه استماع کند.

ماده ۲۴۲- در صورتی که گواه در مقر دادگاه دیگری اقامت داشته باشد دادگاه می تواند از دادگاه محل توقف او بخواهد که گواهی او را استماع کند.

ماده ۲۴۳-....

ماده ۲۴۶- اجرای قرار معاینه محل یا تحقیق محلی ممکن است توسط یکی از دادرسان دادگاه یا قاضی تحقیق به عمل آید. وقت و محل تحقیقات باید از قبل به طرفین اطلاع داده شود. در صورتی که محل تحقیقات خارج از حوزه دادگاه باشد، دادگاه می تواند اجرای تحقیقات را از دادگاه محل درخواست نماید.

ماده ۲۴۷-....

ماده ۲۵۲- عدم تهیه وسیله اجرای قرار معاینه محل یا تحقیق محلی توسط متقاضی، موجب خروج آن از عداد دلایل وی می باشد و اگر اجرای قرار مذکور را دادگاه لازم بداند تهیه وسایل اجرا در مرحله بدوی با خواهان دعوا و در مرحله تجدیدنظر با تجدیدنظرخواه می باشد. در صورتی که به علت عدم تهیه وسیله، اجرای قرار مقدور نباشد و دادگاه بدون آن نتواند انشاء رأی نماید دادخواست بدوی ابطال و در مرحله تجدیدنظر تجدیدنظرخواهی ساقط می گردد.

ماده ۲۵۳-....

ماده ۲۵۴- دادگاه باید کارشناس را از بین کسانی که دارای صلاحیت در رشته مربوط به موضوع است، انتخاب نماید و در صورت تعدد آنها، به قید قرعه انتخاب می شود. در صورت لزوم تعدد کارشناسان، عده منتخبین باید فرد باشد تا در صورت اختلاف نظر، نظر اکثریت ملاک عمل واقع شود.

ماده ۲۵۵- ایداع دستمزد کارشناس به عهده متقاضی است و هرگاه ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ آنرا پرداخت نکنند، کارشناسی از عداد دلایل وی خارج می شود. هرگاه قرار کارشناسی به نظر دادگاه باشد و دادگاه نیز نتواند بدون انجام کارشناسی انشاء رأی نماید، پرداخت دستمزد کارشناسی در مرحله بدوی به عهده خواهان و در مرحله تجدیدنظر به عهده تجدیدنظرخواه است، در صورتی که ظرف موعد مقرر دستمزد کارشناسی تودیع نشود دادخواست بدوی ابطال و اگر در مرحله تجدیدنظر باشد تجدیدنظرخواهی ساقط می گردد.

ماده ۲۵۶-....

ماده ۲۶۲- اگر یکی از کارشناسان در موقع رسیدگی و مشاوره حاضر بوده ولی بدون عذر موجه از اظهار نظر یا حضور در جلسه یا امضا امتناع نماید، نظری که از طرف

اکثریت اظهار می‌شود کافی است. عدم حضور کارشناس یا امتناعش از اظهار نظر یا امضای رأی، باید از طرف کارشناسان دیگر تصدیق و به امضا برسد.

ماده ۲۶۳- هر یک از اصحاب دعوا که از تخلف کارشناس متضرر شده باشد، می‌تواند از کارشناس مطالبه خسارت نماید.

کارشناس مختلف مستحق دریافت حق الزحمه نمی‌باشد و علاوه بر مجازات مقرر در این رابطه، به شش ماه محرومیت از کارشناسی نیز محکوم می‌گردد.

ماده ۲۶۴-...

ماده ۲۶۶- در مواردی که صدور حکم دادگاه منوط به سوگند شرعی می‌باشد، دادگاه به درخواست متقاضی، قرار اتیان سوگند صادر کرده و در آن، موضوع سوگند و شخصی را که باید سوگند یاد کند تعیین می‌نماید.

ماده ۲۶۷-...

ماده ۲۷۶- در هر موردی که رسیدگی به دلایلی از قبیل استماع گواهی و تحقیق از مطلعین و اتیان سوگند و یا معاینه محل یا هر اقدام دیگر باید خارج از مقر دادگاه رسیدگی کننده به دعوا انجام یابد، دادگاه، به دادگاه صلاحیتدار محلی که تحقیقات باید در آنجا به عمل آید نیابت می‌دهد تا موارد نیابت را به عمل آورده و صورت مجلس را برای دادگاه نیابت دهنده بفرستد.

ماده ۲۷۷- در مواردی که تحقیقات باید خارج از کشور ایران به عمل آید، دادگاه در حدود مقررات معهود بین دولت ایران و کشور مورد نظر، به دادگاه کشوری که تحقیقات باید در قلمرو آن انجام شود نیابت می‌دهد تا تحقیقات را به عمل آورده و صورت مجلس را ارسال دارد.

ماده ۲۷۸-...

ماده ۲۸۴- در صورتی که دعوا قابل تجزیه بوده و فقط قسمتی از آن مقتضی صدور رأی باشد دادگاه می‌تواند نسبت به همان قسمت انشای رأی نموده و نسبت به قسمت دیگر رسیدگی را ادامه دهد.

ماده ۲۸۵-...

ماده ۲۹۵- هرگاه در تنظیم و نوشتن رأی دادگاه سهو قلم رخ دهد مثل از قلم افتادن کلمه‌ای یا زیاد شدن آن و یا اشتباهی در محاسبه صورت گرفته باشد تا وقتی که از آن

درخواست تجدیدنظر نشده، دادگاه به درخواست ذی نفع، رأی را تصحیح می نماید. رأی تصحیحی به طرفین ابلاغ خواهد شد. تسلیم رونوشت رأی اصلی بدون رونوشت رأی تصحیحی ممنوع است.

حکم دادگاه در قسمتی که مورد اشتباه نبوده در صورت قطعیت اجرا خواهد شد. تبصره ۱- در مواردی که اصل حکم یا قرار دادگاه قابل واخواهی یا تجدیدنظر یا فرجام است تصحیح آن نیز در مدت قانونی قابل واخواهی یا تجدیدنظر یا فرجام خواهد بود. تبصره ۲- چنانچه رأی مورد تصحیح به واسطه واخواهی یا تجدیدنظر یا فرجام نقض گردد رأی تصحیحی نیز از اعتبار خواهد افتاد.

ماده ۲۹۶-....

ماده ۳۱۲- الف -....

ج- قاضی صادرکننده رأی، صلاحیت رسیدگی را نداشته باشد.

تبصره ۱- منظور از قاضی دیگر مذکور در بند (ب) عبارت است از رئیس دیوانعالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس حوزه قضایی و یا هر قاضی دیگری که طبق مقررات قانونی پرونده تحت نظر او قرار می گیرد.

تبصره ۲- در صورتی که دادگاه انتظامی قضات تخلف قاضی را مؤثر در حکم صادره تشخیص دهد مراتب را به دادستان کل کشور اعلام می کند تا به اعمال مقررات این ماده اقدام نماید.

ماده ۳۱۳- چنانچه قاضی صادرکننده رأی متوجه اشتباه خود شود مستدلاً پرونده را به دادگاه تجدیدنظر ارسال می دارد. دادگاه یاد شده با توجه به دلیل ابرازی رأی صادره را نقض و رسیدگی ماهوی خواهد کرد.

ماده ۳۱۴- در صورتی که هر یک از مقامات مندرج در تبصره (۱) ماده (۳۱۲) پنی به اشتباه رأی صادره بیرند ابتدا به قاضی صادرکننده رأی تذکر می دهند، چنانچه وی تذکر را پذیرفت برابر ماده (۳۱۳) اقدام می نماید و در غیر این صورت پرونده را به دادگاه تجدیدنظر ارسال می دارد. دادگاه یاد شده در صورت پذیرش استدلال تذکردهنده، رأی را نقض و رسیدگی ماهوی می نماید والا رأی را تأیید و برای اجرا به دادگاه بدوی اعاده می نماید.

ماده ۳۱۵- در صورتی که عدم صلاحیت قاضی صادرکننده رأی ادعا شود، مرجع

تجدیدنظر ابتدا به اصل ادعا رسیدگی و در صورت احراز، رأی را نقض و دوباره رسیدگی خواهد کرد.

ماده ۳۱۶-...

ماده ۳۱۷- احکام زیر قابل درخواست تجدیدنظر می باشد:

الف- در دعاوی مالی که خواسته یا ارزش آن از سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) ریال متجاوز باشد.

ب- کلیه احکام صادره در دعاوی غیرمالی.

ج- حکم راجع به متفرعات دعوا در صورتی که حکم راجع به اصل دعوا قابل تجدیدنظر باشد.

تبصره- احکام مستند به اقرار در دادگاه یا مستند به رأی یک یا چند نفر کارشناس که طرفین کتباً رأی آنان را قاطع دعوا قرار داده باشند قابل درخواست تجدیدنظر نیست.

ماده ۳۱۸- قرارهای زیر قابل تجدیدنظر است، در صورتی که حکم راجع به اصل دعوا قابل درخواست تجدیدنظر باشد:

الف- قرار ابطال دادخواست یا رد دادخواست که از دادگاه صادر شود.

ب- قرار رد دعوا یا عدم استماع دعوا.

ج- قرار سقوط دعوا.

د- قرار عدم اهلیت یکی از طرفین دعوا.

ماده ۳۱۹- در صورتی که طرفین دعوا با توافق کتبی حق تجدیدنظرخواهی را ساقط کرده باشند تجدیدنظرخواهی آنان مسموع نخواهد بود.

ماده ۳۲۰-...

ماده ۳۲۲- مهلت درخواست تجدیدنظر برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دو ماه از تاریخ ابلاغ یا انقضای مدت وخواهی است.

ماده ۳۲۳-...

ماده ۳۳۰- اگر مشخصات تجدیدنظرخواه در دادخواست معین نشده و معلوم نباشد که دادخواست دهنده چه کسی می باشد یا اقامتگاه او معلوم نباشد و قبل از انقضای مهلت، دادخواست تکمیل یا تجدید نشود، پس از انقضای مهلت، دادخواست یاد شده به موجب قرار دادگاهی که دادخواست را دریافت نموده رد می گردد. این قرار ظرف ده روز

از تاریخ الصاق به دیوار دادگاه قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر، خواهد بود.

ماده ۳۳۱-...

ماده ۳۳۳- تجدیدنظرخواهی از آرای قابل تجدیدنظر که در قانون احصاء گردیده مانع اجرای حکم خواهد بود، هر چند دادگاه صادرکننده رأی آن را قطعی اعلام نموده باشد.

ماده ۳۳۴-...

ماده ۳۷۲- درخواست فرجام، اجرای حکم را تا زمانی که حکم نقض نشده است به تأخیر نمی‌اندازد. ولی چنانچه محکوم علیه نسبت به محکوم به، به تشخیص دادگاه صادرکننده حکم تأمین متناسب بدهد، اجرای حکم تا صدور رأی فرجامی توسط همان دادگاه به تأخیر خواهد افتاد.

ماده ۳۷۳-...

ماده ۴۰۶- اعتراض اصلی باید به موجب دادخواست و به طرفیت محکوم له و محکوم علیه رأی مورد اعتراض باشد. این دادخواست به دادگاهی تقدیم می‌شود که رأی قطعی معترض عنه را صادر کرده است. ترتیب دادرسی مانند دادرسی نخستین خواهد بود.

ماده ۴۰۷- اعتراض طاری در دادگاهی که دعوا در آن مطرح است بدون تقدیم دادخواست به عمل خواهد آمد، ولی اگر درجه دادگاه پایین‌تر از دادگاهی باشد که رأی معترض عنه را صادر کرده، معترض دادخواست خود را به دادگاهی که رأی را صادر کرده است تقدیم می‌نماید و موافق اصول، در آن دادگاه رسیدگی خواهد شد.

ماده ۴۰۸-...

ماده ۴۱۲-...

۱-...

۶- حکم دادگاه مستند به اسنادی بوده که پس از صدور جعلی بودن آنها ثابت شده باشد،
ماده ۴۱۳- مهلت درخواست اعاده دادرسی برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دو ماه به شرح زیر می‌باشد:

۱- نسبت به آرای حضوری قطعی، از تاریخ ابلاغ.

۲- نسبت به آرای غیابی، از تاریخ انقضای مهلت و اخواهی و درخواست تجدیدنظر.

ماده ۴۱۴-....

ماده ۴۲۴- هرگاه پس از رسیدگی، دادگاه درخواست اعاده دادرسی را وارد تشخیص دهد، حکم مورد اعاده دادرسی را نقض و حکم مقتضی صادر می نماید. در صورتی که درخواست اعاده دادرسی راجع به قسمتی از حکم باشد، فقط همان قسمت نقض یا اصلاح می گردد. این حکم از حیث تجدیدنظر و فرجام خواهی تابع مقررات مربوط خواهد بود.

ماده ۴۲۵-...

ماده ۴۲۶- نسبت به حکمی که پس از اعاده دادرسی صادر می گردد، دیگر اعاده دادرسی از همان جهت پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۴۲۷-...

ماده ۴۲۹- از نظر احتساب موارد قانونی، سال دوازده ماه، ماه سی روز، هفته هفت روز و شبانه روز بیست و چهار ساعت است.

ماده ۴۳۰- چنانچه روز آخر موعد، مصادف با روز تعطیل ادارات باشد و یا به جهت آماده نبودن دستگاه قضایی مربوط امکان اقدامی نباشد، آن روز به حساب نمی آید و روز آخر موعد، روزی خواهد بود که ادارات بعد از تعطیل یا رفع مانع باز می شوند.

ماده ۴۳۱-...

ماده ۴۳۸- مهلت دادن پس از انقضای مواعدی که قانون تعیین کرده، در غیر این موارد یاد شده در ماده فوق در صورتی مجاز است که در اعلام موعد سهو یا خطایی شده باشد و یا متقاضی مهلت ثابت نماید که عدم استفاده از موعد قانونی به علت مانعی بوده که رفع آن در توان او نبوده است.

ماده ۴۳۹-...

ماده ۴۴۳- ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری پس از تصویب هیأت وزیران و اطلاع مجلس شورای اسلامی صورت می گیرد. در مواردی که طرف دعوا خارجی و یا موضوع دعوا از موضوعاتی باشد که قانون آن را مهم تشخیص داده، تصویب مجلس شورای اسلامی نیز ضروری است.

ماده ۴۴۴- در هر مورد که داور تعیین می شود باید موضوع و مدت داوری و نیز مشخصات طرفین و داور یا داوران به طوری که رافع اشتباه باشد تعیین گردد. در صورتی که تعیین داور بعد از بروز اختلاف باشد، موضوع اختلاف که به داوری ارجاع شده باید

به طور روشن مشخص و مراتب به داوران ابلاغ شود.

تبصره - قراردادهای داوری که قبل از اجرای این قانون تنظیم شده‌اند تابع مقررات زمان تنظیم می‌باشند.

ماده ۴۴۵- ...

ماده ۴۵۰- در صورتی که در قرارداد داوری، تعداد داور معین نشده باشد و طرفین نتوانند در تعیین تعداد داور توافق کنند، هر یک از طرفین باید یک نفر داور اختصاصی و یک نفر به عنوان داور سوم به اتفاق تعیین نمایند.

ماده ۴۵۱- ...

ماده ۴۵۲- اشخاص زیر را هر چند با تراضی نمی‌توان به عنوان داور انتخاب نمود:

۱- اشخاصی که فاقد اهلیت کامل قانونی هستند.

۲- کسانی که به موجب حکم قطعی دادگاه و یا در اثر آن از داوری محروم شده‌اند.

ماده ۴۵۳- ...

ماده ۴۶۰- نسبت به امری که از طرف دادگاه به داوری ارجاع می‌شود اگر یکی از داوران استعفا دهد یا از دادن رأی امتناع نماید و یا در جلسه داوری دوبار متوالی حضور پیدا نکند دو داور دیگر به موضوع رسیدگی و رأی خواهند داد. چنانچه بین آنان در صدور رأی اختلاف حاصل شود، دادگاه به جای داوری که استعفا داده یا از دادن رأی امتناع نموده یا دوبار متوالی در جلسه داوری حضور پیدا نکرده ظرف مدت ده روز داور دیگری به قید قرعه انتخاب خواهد نمود، مگر این که قبل از انتخاب به اقتضاء مورد، طرفین داور دیگری معرفی کرده باشند. در این صورت مدت داوری از تاریخ قبول داور جدید شروع می‌شود.

در صورتی که داوران در مدت قرارداد داوری یا مدتی که قانون معین کرده است نتوانند رأی بدهند و طرفین به داوری اشخاص دیگر تراضی نکرده باشند، دادگاه به اصل دعوا وفق مقررات قانونی رسیدگی و رأی صادر می‌نماید.

تبصره - در موارد یاد شده در بالا رأی اکثریت داوران ملاک اعتبار است، هر چند در قرارداد اتفاق آرا شرط شده باشد.

ماده ۴۶۱- ...

ماده ۴۷۰- داوران باید از جلسه‌ای که برای رسیدگی یا مشاوره و یا صدور رأی تشکیل

می شود مطلع باشند و اگر داور از شرکت در جلسه یا دادن رأی یا امضای آن امتناع نماید، رایی که با اکثریت صادر می شود مناط اعتبار است. مراتب نیز باید در برگ رأی قید گردد. ترتیب تشکیل جلسه و نحوه رسیدگی و دعوت برای حضور در جلسه، توسط داوران تعیین خواهد شد. در مواردی که ارجاع امر به داوری از طریق دادگاه بوده، دعوت به حضور در جلسه به موجب اختطاریه دفتر دادگاه به عمل می آید.

تبصره - در مواردی که طرفین به موجب قرارداد ملزم شده اند که در صورت بروز اختلاف بین آنان شخص یا اشخاص معینی داوری نماید اگر مدت داوری معین نشده باشد مدت آن سه ماه و ابتدای آن از روزی است که موضوع برای انجام داوری به داور یا تمام داوران ابلاغ می شود. این مدت با توافق طرفین قابل تمدید است.

ماده ۴۷۱-....

ماده ۴۷۶- در مورد ماده فوق هر یک از طرفین می تواند ظرف بیست روز بعد از ابلاغ رأی داور از دادگاهی که دعوا را ارجاع به داوری کرده یا دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد، حکم به بطلان رأی داور را بخواهد در این صورت دادگاه مکلف است به درخواست رسیدگی کرده، هرگاه رأی از موارد مذکور در ماده فوق باشد حکم به بطلان آن دهد و تا رسیدگی به اصل دعوا و قطعی شدن حکم به بطلان، رأی داور متوقف می ماند.

تبصره - مهلت یاد شده در ماده فوق و ماده (۴۷۴) نسبت به اشخاصی که مقیم خارج از کشور می باشند دو ماه خواهد بود.

ماده ۴۷۷-....

ماده ۴۷۸- در صورتی که درخواست ابطال رأی داور خارج از موعد مقرر باشد دادگاه قرار رد درخواست را صادر می نماید. این قرار قطعی است.

ماده ۴۷۹-....

ماده ۴۸۷- هرگاه در اثر تدلیس، تقلب یا قصور یا تقصیر در انجام وظیفه داوران ضرر مادی و یا معنوی متوجه یک طرف یا طرفین دعوا گردد، داوران برابر موازین قانونی مسؤول جبران خسارت وارده خواهند بود.

ماده ۴۸۸-....

ماده ۵۰۱- خواهان حق دارد ضمن تقدیم دادخواست یا در اثنای دادرسی و یا به طور مستقل جبران خسارتی که به علت دادرسی یا به جهت تأخیر انجام تعهد یا عدم اجرای

انجام آن به او وارد شده یا خواهد شد همچنین اجرت المثل را به لحاظ عدم تسلیم خواسته یا تأخیر تسلیم آن از باب اتلاف و تسبیب از خواننده مطالبه نماید. خواننده نیز می تواند خسارتی که به سبب دادرسی به او وارد شده است قبل از اعلام ختم دادرسی از خواهان مطالبه نماید.

دادگاه در موارد یاد شده میزان خسارت را پس از رسیدگی معین کرده و ضمن حکم راجع به اصل دعوا یا به موجب حکم جداگانه محکوم علیه را به تأدیه خسارت ملزم خواهد نمود.

در صورتی که قرارداد خاصی راجع به خسارت بین طرفین منعقد شده باشد برابر قرارداد رفتار خواهد شد.

تبصره - در غیر مواردی که دعوا مطالبه خسارت مستقلاً یا بعد از ختم دادرسی مطرح شود مطالبه خسارتهای موضوع این ماده مستلزم تقدیم دادخواست نیست. ماده ۵۰۲-...

ماده ۵۰۹- در مواردی که موضوع تعهد عملی باشد که انجام آن جز به وسیله شخص متعهد ممکن نیست، دادگاه می تواند به درخواست متعهدله در حکم راجع به اصل دعوا یا پس از صدور حکم، مدت و مبلغی را تعیین نماید که اگر محکوم علیه مدلول حکم قطعی را در آن مدت اجرا نکند مبلغ یاد شده برعهده او خواهد بود که برای هر روز تأخیر به محکوم له پرداخت نماید.

ماده ۵۱۰- دادگاه قبل یا بعد از اجرای حکم می تواند در مقدار مبلغی که قبلاً معین کرده تجدیدنظر نماید و مبلغ دیگری برای تأخیر اجرای حکم در زمان گذشته یا آینده تعیین نماید.

ماده ۵۱۱- در کلیه مواردی که رأی دادگاه به موقع اجرا گذارده می شود اجرای رأی از مستثنیات دین اموال محکوم علیه ممنوع می باشد.

تبصره - احکام جزایی دادگاههای صالح مبنی بر استرداد کل یا بخشی از اموال محکوم علیه یا ضبط آن مستثنی می باشد.

ماده ۵۱۲- مستثنیات دین عبارت است از:

الف - مسکن مورد نیاز محکوم علیه و افراد تحت تکفل وی با رعایت شئون عرفی و درحد ضرورت.

ب - وسیله نقلیه مورد نیاز و متناسب با شأن محکوم علیه.

ج - اثاثیه مورد نیاز زندگی که برای رفع حوایج ضروری محکوم علیه، خانواده و افراد تحت تکفل وی لازم است.

د - آذوقه موجود به قدر احتیاج محکوم علیه و افراد تحت تکفل وی برای مدتی که عرفاً آذوقه ذخیره می شود.

ه - کتب و ابزار علمی و تحقیقاتی برای اهل علم و تحقیق متناسب با شأن آنان.
و - وسایل و ابزار کار کسبه، پیشه‌وران، کشاورزان و سایر اشخاصی که وسیله امرار معاش محکوم علیه و افراد تحت تکفل وی می باشد.

ماده ۵۱۳ - در صورت بروز اختلاف نسبت به ضرورت و متناسب بودن اموال و اشیاء موصوف با نیاز محکوم علیه تشخیص دادگاه صادرکننده حکم لازم الاجراء خواهد بود. چنانچه اموال فوق بیشتر از حد ضرورت ارزش داشته باشد به دستور دادگاه به فروش رسیده و مازاد بر ضرورت بابت محکوم به یا دین پرداخت خواهد گردید.
ماده ۵۱۴ - ...

ماده ۵۱۵ - ضرورت موضوع این فصل عبارت است از حداقل نیاز محکوم علیه که با از دست دادن آن دچار عسر و حرج گردد.
ماده ۵۱۶ - ...

ماده ۵۱۷ - دادگاه و دادسرای ویژه روحانیت بخشی از دادگستری است که به جرایم روحانیون در سراسر کشور رسیدگی می نماید. دادستان ویژه روحانیت کل کشور و رئیس شعبه اول دادگاه ویژه روحانیت توسط رهبر انقلاب تعیین می گردد.
تبصره - آیین نامه اجرایی، تشکیلات و چگونگی عزل و نصب قضات دادسرا و دادگاه ویژه روحانیت توسط دادستان ویژه روحانیت کل کشور با هماهنگی رئیس قوه قضائیه تهیه و پس از تأیید رهبر انقلاب لازم الاجراء خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۹۱۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۱۱۰ - ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸ و پیرو نامه شماره

۴۷۹۹/۲۱/۷۸ مورخ ۱۳۷۸/۳/۲۶: (۱) «لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی» مصوب جلسه نهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

الف) اشکالات

۱- اطلاق ماده ۳ نسبت به موردی که قاضی مجتهد باشد و مصوبه را خلاف شرع بداند الزام او به صدور حکم مطابق قانون خلاف موازین شرع است و استنکاف قاضی موصوف بلاشکال می‌باشد.

۲- عموم ماده ۶ در مورد قراردادهای خلاف اخلاق حسنه که خلاف موازین شرع نباشد غیرشرعی است.

۳- عموم ماده ۹ نسبت به مواردی که قانون مجری در زمان صدور رأی خلاف شرع بین بوده شرعی نیست.

۴- در ماده ۱۹ بین عبارت صدر و ذیل تهافت وجود دارد باید اصلاح گردد پس از آن اظهارنظر خواهد شد.

۵- در ماده ۳۵ مواردی که قابل توکیل نیست باید استثناء شود والا خلاف موازین شرع است.

۶- اطلاق ذیل ماده ۳۹ در موردی که وکیل اقدام به رفع نقص نکند و از این جهت حقی از موکل تضییع گردد خلاف موازین شرعی است.

۷- در ماده ۴۲ منظور از قانون روشن شود کدام قانون است.

۸- در ماده ۴۵ از این نظر که سلب حق تجدیدنظرخواهی در مواردی موجب تضییع حق موکل می‌گردد خلاف موازین شرعی است.

۹- اطلاق رسیدگی غیابی در ماده ۶۷ نسبت به مواردی که خوانده دعوی در دسترس باشد خلاف موازین شرع است و همچنین در قسمت آخر ماده مذکور که تنها عبارت (مبنی بر پرداخت) آمده اگر معترض ادله مبنی بر بی‌اعتباری اسناد یاد شده ارائه نماید نیز باید حکم توقف داده شود لازم است این موارد هم ذکر گردد.

۱۰- در کلیه مواد مربوط به ابلاغ مبحث دوم که اوراق دعوی به غیرمخاطب ابلاغ می‌شود باید

(۱) استمهال بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

برای دادگاه اطمینان حاصل شود که اوراق به مخاطب رسیده است والا از جهت شرعی اشکال دارد مناسب است این امر طی ماده‌ای گنجانده شود.

۱۱- در فراز دوم ماده ۹۶ ابطال دادخواست در صورت فرض وجود ادله دیگر صحیح نمی‌باشد.

۱۲- اطلاق ماده ۱۰۵ در خصوص فوت یا حجر یا زوال سمت یکی از اصحاب دعوی که تأثیری در دادرسی نسبت به دیگران نداشته باشد خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۱۳- تبصره ماده ۱۰۹ خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۱۴- در ماده ۱۱۸ که رفع تأمین به درخواست خوانده مقید شده چون در مواردی موجب تضییع حق خوانده می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱۵- ماده ۱۱۹ با ماده ۱۱۶ تعارض دارد لازم است رفع تعارض شود.

۱۶- در ماده ۱۲۷ در مواردی که محصول در معرض تضییع [باشد] باید تعیین تکلیف شود.

۱۷- اطلاق مواد مبحث اول فصل پنجم در مواردی که خواسته عین معین نباشد تأمین سایر اموال خوانده که در بعضی موارد مستلزم فروش مال توقیف شده که از مستثنیات دین باشد نیز هست خلاف موازین شرعی است و اگر تصریح شود که این توقیف مقدمه فروش نبوده و تنها مانع بی‌اعتنایی مدیون به پرداخت دین می‌باشد اشکال شرعی برطرف خواهد شد. و این امر طی ماده‌ای در این فصل گنجانده شود.

۱۸- ماده ۱۲۸ از نظر اینکه تقدم حق درخواست کننده تأمین در صورتی که مال مورد توقیف غیرعین معینی باشد که مورد ادعای خواهان است خلاف موازین شرع است و همچنین عدم تقدم او در صورتی که عین مورد ادعای متعلق به وی موجود باشد خلاف موازین شرعی است.

۱۹- در ماده ۱۴۴ تصریح شود (اگر طرف خارجی خواهان باشد) والا اطلاق آن خلاف موازین شرع است.

۲۰- در ماده ۱۴۸ در مواردی که احقاق حق خواهان محتملاً متوقف بر تأمین باشد پس از اقامه دعوی منوط نمودن رسیدگی به دعوی بر رضایت طرف خلاف موازین شرع است.

۲۱- در ماده ۱۵۲ در صورتی که مبنای حکم قاضی نظریه مذکور باشد خلاف موازین شرع است.

۲۲- ماده ۱۶۴ نسبت به زمانی که موقع برداشت محصول نرسیده از جهات ذیل خلاف موازین شرع است:

الف - در دو اختیاری که به محکوم له داده شده است تحصیل رضایت متصرف عدوانی را شرط نکرده است.

ب - اینکه محکوم له می تواند نسبت به از بین بردن زراعت و اصلاح زمین به غاصب دستور دهد را ذکر ننموده است.

ج - محکوم بودن متصرف عدوانی به پرداخت اجرة المثل گذشته را ذکر نکرده است.

۲۳ - عموم ماده ۱۹۴ نسبت به ادله شرعیه که در موقع انعقاد آنها مجری نبوده خلاف موازین شرع است.

۲۴ - در ماده ۱۹۶ حکم به برائت خوانده بدون اشتراط سوگند خلاف موازین شرع است.

۲۵ - در ماده ۲۱۵ چون احتمال این که انکار و تردید هر یک به جای دیگری استعمال شود مبهم است و باید رفع ابهام شود و چنانچه معنای اصطلاحی آن مراد باشد باید روشن گردد.

۲۶ - چون ماده ۲۱۶ موردی را که طرف منکر باشد ولی در موعد مذکور در ماده آن را ابراز ننماید و یا در جلسه حاضر باشد ولی سکوت نماید را نیز شامل می شود خلاف موازین شرع شناخته شد.

۲۷ - اطلاق ماده ۲۱۸ در صورتی که دلیل بعد از موعد مقرر در ماده و قبل از صدور حکم یافت شود را نیز شامل می گردد خلاف موازین شرع شناخته شد.

۲۸ - در ماده ۲۲۵ شرایطی که در مورد کارشناس ذکر می شود باید برای پلیس بین الملل و تشخیص هویت نیز ذکر شود چون شرایط مذکور ذکر نشده، خلاف موازین شرع شناخته گردید.

۲۹ - ماده ۲۲۷ مبهم است، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۳۰ - در ماده ۲۲۸ در مواردی که گواهی گواهان کافی برای اثبات دعوی حقوقی است یا در مواردی که مؤثر در اثبات آن است مانند شاهد واحد و یمین خواهان و یا دعوی بر میت، باید ذکر شود و همچنین تعداد گواهان مورد لزوم و مواردی که زنها می توانند شهادت بدهند اگر در جای دیگر ذکر شده باید مشخص گردد والا باید این موارد نیز به طور صریح تعیین شود. و همچنین موارد و شرایط شهادت بر شهادت نیز ذکر گردد.

۳۱ - ماده ۲۳۱ مفهوم قید قبل از ادای شهادت که مانع پذیرش دعوی جرح بعد از ادای شهادت و قبل از صدور حکم نیز می شود خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳۲ - ماده ۲۳۳ الزام به سوگند در موردی که احقاق حق متوقف به شهادت باشد و شاهد حاضر به التزام به سوگند نباشد خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳۳ - در موارد ۲۴۱ و ۲۴۲ و ۲۴۶ در صورتی که مبنای حکم قاضی شهادت مذکور در این مواد باشد خلاف موازین شرعی است.

- ۳۴- اطلاق ذیل ماده ۲۵۲ در خصوص سقوط تجدیدنظرخواهی در مواردی که تهیه وسایل اجرای قرار برای طرف مقدور نباشد خلاف موازین شرع است. گرچه عدم اجرای حکم بدوی در خصوص مورد هم خلاف موازین شرع می‌باشد.
- ۳۵- در ماده ۲۵۴ قید وثاقت برای کارشناس لازم است والا خلاف موازین شرع است.
- ۳۶- در ماده ۲۵۴ تنها نظر اکثریت نمی‌تواند در همه موارد مرجح باشد، بنابراین اطلاق آن نسبت به مواردی که از جهت تخصص مساوی نباشد خلاف موازین شرع است.
- ۳۷- در ماده ۲۵۵ با توجه به این که معمولاً با یمین فصل خصومت امکان دارد فرض عدم انشاء رأی بدون انجام کارشناسی مبهم است، رفع ابهام شود.
- و نیز در ذیل ماده ۲۵۵ در صورتی که عدم ایداع دستمزد در مدت مقرر در مرحله تجدیدنظر با عذر موجه باشد خلاف موازین شرعی شناخته شد. همچنین در این ماده اضافه شود گرچه عدم اجرای حکم بدوی در خصوص مورد هم خلاف موازین شرعی است.
- ۳۸- ماده ۲۶۲ همان اشکال ماده ۲۵۴ را دارد.
- ۳۹- در ماده ۲۶۳ از جهت این که تضییع شامل عدم النفع می‌شود یا نه؟ و از جهت حدود استناد ضرر به تخلف کارشناس مبهم است. اظهارنظر در خصوص آن منوط به رفع ابهام می‌باشد.
- ۴۰- در ماده ۲۶۶ در مواردی که صدور حکم منوط به سوگند است باید به طور تفصیل ذکر شود چون در جای دیگر ذکر نشده است.
- ۴۱- اطلاق ماده ۲۷۶ در صورتی که مبنای حکم قاضی شهادت مذکور باشد خلاف موازین شرعی است.
- ۴۲- در ماده ۲۷۷ ترتیب اثر بر تحقیقات معموله در خارج از کشور متوقف بر وثوق قاضی به نتیجه تحقیقات است.
- ۴۳- در ماده ۲۸۴ در صورت مطالبه مدعی دادگاه ملزم به صدور رأی می‌باشد. تأخیر در صدور رأی خلاف موازین شرع است.
- ۴۴- در ماده ۲۹۵ متوقف نمودن تصحیح رأی به درخواست ذی‌نفع در مواردی که تصحیح لازم باشد وجهه شرعی ندارد.
- ۴۵- چون بند (ج) ماده ۳۱۲ ظهور در عدم صلاحیت دادگاه صادرکننده رأی دارد و شامل مورد کشف عدم صلاحیت قاضی نمی‌شود خلاف موازین شرع است.

۴۶- در ماده ۳۱۴ چون در هر صورت نقض حکم به وسیله دادگاه تجدیدنظر به عمل می‌آید دو شق کردن ماده موردی ندارد.

۴۷- تبصره ماده ۳۱۷ و ماده ۳۱۸ شامل مواردی که متقاضی تجدیدنظر مدعی عدم صلاحیت قاضی از جهت داشتن شرایط شرعی باشد خلاف موازین شرع است.

۴۸- ماده ۳۱۹ با استظهار این که مربوط به قبل از انشاء رأی قاضی است خلاف موازین شرعی شناخته شد.

۴۹- شمول ماده ۳۲۲ نسبت به موارد مذکور در ماده ۳۱۲ از جهت تعیین مدت برای تجدیدنظرخواهی اطلاق دارد و این اطلاق خلاف موازین شرع است.

۵۰- اطلاق ذیل ماده ۳۳۰ نسبت به محدود نمودن مدت اعتراض نسبت به مورد مذکور در ماده ۳۱۲ خلاف موازین شرع است.

۵۱- در ماده ۳۳۳ اضافه شود مگر در مواردی که طبق قانون استثناء شده است.

۵۲- اطلاق ماده ۳۴۰ در مورد استماع شهادت شهود اشکال قبلی را دارد.

۵۳- ذیل ماده ۳۷۲ که حکم به تأخیر اجرای حکم دارد در مواردی که محکوم به مالی است خلاف موازین شرع است. بلکه باید حکم اجرا شود در صورت لزوم از محکوم له قبل از اجرا تأمین مناسب اخذ گردد.

۵۴- اطلاق ماده ۴۱۳ در خصوص مهلت‌های مقرر در مواردی که طرف عذر داشته باشد خلاف موازین شرعی است.

۵۵- در ماده ۴۲۴ اطلاق متوقف شدن اجرای حکم در مواردی که امکان تأمین و جبران خسارت باشد خلاف موازین شرع است.

۵۶- در ذیل ماده ۴۳۸ که تجدید مهلت را منوط به اثبات مانعی دانسته که رفع آن در توان او نبوده خلاف موازین شرع است. زیرا موارد عذر را مضیق می‌کند باید به موارد عذر اصلاح شود.

۵۷- شمول عموم تبصره ذیل ماده ۴۴۴ به مواردی که در ماده ۴۴۳ آمده خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) است.

۵۸- ماده ۴۵۰ از این جهت که طرفین را که می‌توانند روی یک داور توافق کنند الزام می‌کند که پیش از یک داور تعیین کنند ابهام دارد که باید رفع ابهام شود.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۵.

۵۹- در بند یک ماده ۴۵۲ عبارت اهلیت کامل مبهم است پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۶۰- تبصره ماده ۴۶۰ خلاف موازین شرع شناخته شد.

۶۱- اطلاق ماده ۴۷۰ از این که رأی به اکثریت صادر و نظر آنان مناط اعتبار است خلاف شرع تشخیص داده شد.

۶۲- تعیین مهلت مذکور در ماده ۴۷۶ و تبصره آن نسبت به مواردی که شخص اعتراض کننده جاهل بوده یا عذری داشته باشد خلاف موازین شرع است.

۶۳- اطلاق ماده ۴۷۸ نیز همان ایراد ماده ۴۷۶ را دارد.

۶۴- در ماده ۴۸۷ عبارت ضرر معنوی که ایهام مطالبه وجه در قبال آن وجود دارد خلاف موازین شرع است.

۶۵- در ماده ۴۸۷ ذکر کلمه قصور و حکم بر مسؤولیت جبران خسارت وارده در صورت قصور مغایر موازین شرع است.

۶۶- اطلاق ماده ۵۰۱ که شامل خسارت تأخیر تأدیه و عدم النفع هم می شود خلاف موازین شرع است.

۶۷- در تبصره ماده ۵۰۱ کلمه دعوا باید به دعوای تبدیل شود.

۶۸- اطلاق ماده ۵۰۱ در مورد خسارت دادرسی نسبت به موردی که تقصیر خوانده نسبت به تخلف از اداء حقوق ثابت نشود خلاف موازین شرع است. و همچنین است در مورد دریافت خسارت دادرسی از خواهان در صورتی که بدون علم و عمد ادعا کرده باشد.

۶۹- مواد ۵۰۹ و ۵۱۰ در صورت عدم انجام تعهد در مدت تعیین شده توسط دادگاه طرف باید روزانه مبلغی را علاوه بر اجرای حکم به عنوان تأخیر در انجام تعهد پرداخت کند خلاف موازین شرع است.

۷۰- چون عموم صدر ماده ۵۱۱ موهم شمول نسبت به مواردی است که مربوط به اداء دین نباشد خلاف موازین شرعی شناخته شد.

۷۱- در بند الف ماده ۵۱۲ اضافه کردن قید ضرورت با توجه به آنکه رعایت شئون ذکر شده خلاف موازین شرع است و باید حذف شود.

۷۲- در ماده ۵۱۳ کلمه ضرورت که سه بار به کار رفته خلاف موازین شرع است.

۷۳- برای ماده ۵۱۵ با توجه به نظراتی که در مواد ۵۱۲ و ۵۱۳ داده شد موضوعی باقی نمی‌ماند.

۷۴- در ماده ۵۱۷ و تبصره آن چون دادگاه ویژه با نظر مبارک حضرت امام (ره) تشکیل شده و در ادامه هم تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شود هرگونه تصمیم درباره آن دادگاه بدون کسب موافقت و تأیید ولی فقیه خلاف موازین شرعی است.
(ب) تذکرات

۱- نظر به این که در ماده ۲۸ تنها نفی صلاحیت آمده و تحقق اختلاف تنها به نفی صلاحیت نیست عبارت باید به نحوی اصلاح شود تا این مطلب را نیز برساند.

۲- در ماده ۳۲ حرف (به) در (به موجب) اضافه است.

۳- نظر به اینکه در بند ۲ ماده ۵۱ تعیین شغل خوانده در دادخواست برای خواهان شرط شده و حکم موردی را که خوانده بتواند شغل او را تعیین کند حتی با توجه به مواد آینده نیز مشخص نشده شایسته است ماده به نحوی اصلاح شود که حکم این مورد هم مشخص گردد.

۴- در ماده ۷۰ مناسب است کلمه (سن) به (وضعیت) اصلاح شود.

۵- در ماده ۱۲۹ سطر اول بعد از کلمه (دعوا) باید حرف (ی) اضافه شود.

۶- در مورد اطلاق ماده ۱۲۹ با توجه به ماده ۱۳۱ و ۱۳۲ در مواردی که رسیدگی به دعوای اصلی منوط به دعوای طاری نباشد چون موجب تأخیر در رسیدگی می‌شود شایسته است این مورد به نحو مقتضی اصلاح گردد.

۷- در ماده ۱۵۲ کلمه (داگاه‌ها) به (دادگاه) اصلاح شود.

۸- در ماده ۱۵۸ کلمه (دعوی) به (دعوای) اصلاح شود.

۹- شایسته است در ماده ۳۶۲ عبارت طوری اصلاح شود که بدون فسخ حکم در تجدیدنظر یا فسخ آن پس از درخواست اعاده دادرسی را برساند.

۱۰- در ماده ۴۰۶ و ۴۰۷ کلمه (معارض عنه) باید به کلمه (معارض علیه) اصلاح شود.

۱۱- در ماده ۴۱۱ مناسب است به جای کلمه (نقص) از کلمه (القاء) استفاده شود.

۱۲- در بند (۶) ماده ۴۱۲ پس از عبارت پس از کلمه صدور کلمه (حکم) اضافه شود.

۱۳- در ماده ۴۳۰ اگر به این نحو اصلاح شود که سال ۱۲ ماه است و ماه ماه شمسی است و کسری آن از قرار ماهی ۳۰ روز حساب می‌شود به واقعیت نزدیک است.

۱۴- در ذیل مواد ۲۰۸ و ۲۰۹ کلمه ادله به قرائن اصلاح شود بهتر است.

۱۵- نظر به این که اصطلاحاً نقض و ابرام در خصوص تصمیمات دیوانعالی کشور و فسخ و تأیید در مورد تصمیمات دادگاه تجدیدنظر و قبول و رد در مورد تصمیمات مرجع رسیدگی کننده به درخواست اعاده دادرسی اعمال می گردد مناسب است این امر در این قانون از جمله: تبصره ۲ ماده ۲۹۵ و مواد ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۳۶، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۴، ۳۵۶، ۳۶۲، ۳۸۲، ۳۸۹، ۳۹۴، ۴۱۱، ۴۲۶ رعایت شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۷۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۹/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه های شماره ۷۸/۲۱/۴۹۱۱ مورخ ۷۸/۴/۸ و ۷۸/۲۱/۴۷۹۹ مورخ ۷۸/۳/۲۶ و پیرو نامه شماره ۳۱۱۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸، لایحه شماره ۱۵۹۱۸/۶۲۱۱۰ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۳ دولت در مورد آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۳- قضات دادگاهها موظفند موافق قوانین به دعاوی رسیدگی کرده، حکم مقتضی صادر و یا فصل خصومت نمایند. در صورتی که قوانین موضوعه کامل یا صریح نبوده یا متعارض باشند یا اصلاً قانونی در قضیه مطروحه وجود نداشته باشد، با استناد به منابع

معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر و اصول حقوقی که مغایر با موازین شرعی نباشد، حکم قضیه را صادر نمایند و نمی‌توانند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزند والا مستنکف از احقاق حق شناخته شده و به مجازات آن محکوم خواهند شد.

تبصره - چنانچه قاضی مجتهد باشد و قانون را خلاف شرع بداند پرونده به شعبه دیگری جهت رسیدگی، ارجاع خواهد شد.

ماده ۴-...

ماده ۶- عقود و قراردادهایی که مخل نظم عمومی یا برخلاف اخلاق حسنه که مغایر با موازین شرع باشد در دادگاه قابل ترتیب اثر نیست.

ماده ۷-...

ماده ۹- رسیدگی به دعاوی که قبل از تاریخ اجرای این قانون اقامه شده به ترتیب مقرر در این قانون ادامه می‌یابد.

آرای صادره از حیث قابلیت اعتراض و تجدیدنظر و فرجام تابع قوانین مجری در زمان صدور آنان می‌باشد. مگر این که آن قوانین خلاف شرع شناخته شود.

نسبت به کلیه قرارهای عدم صلاحیتی که قبل از تاریخ اجرای این قانون از دادگاهها صادر شده و در زمان اجرای این قانون در جریان رسیدگی، تجدیدنظر یا فرجامی است به ترتیب مقرر در این قانون عمل می‌شود.

ماده ۱۰-...

ماده ۱۹- هرگاه رسیدگی به دعوا منوط به اثبات ادعایی باشد که رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه دیگری است، رسیدگی به دعوا تا اتخاذ تصمیم از مرجع صلاحیتدار متوقف می‌شود. در این مورد، خواهان مکلف است ظرف یک ماه در دادگاه صالح اقامه دعوا کند و رسید آن را به دفتر دادگاه رسیدگی کننده تسلیم نماید، در غیر این صورت قرار رد دعوا صادر می‌شود و خواهان می‌تواند پس از اثبات ادعا در دادگاه صالح مجدداً اقامه دعوا نماید.

ماده ۲۰-...

ماده ۲۸- هرگاه بین دادگاههای عمومی، نظامی و انقلاب در مورد صلاحیت اختلاف محقق شود همچنین در مواردی که دادگاهها اعم از عمومی، نظامی و انقلاب به

صلاحیت مراجع غیرقضایی از خود نفی صلاحیت کنند و یا خود را صالح بدانند پرونده برای حل اختلاف به دیوانعالی کشور ارسال خواهد شد. رأی دیوانعالی کشور در خصوص تشخیص صلاحیت لازم‌الاتباع می‌باشد.

ماده ۲۹-...

ماده ۳۵- وکالت در دادگاهها شامل تمام اختیارات راجع به امر دادرسی است جز آن چه را که موکل استثناء کرده باشد، یا توکیل در آن خلاف شرع باشد. لیکن در امور زیر باید اختیارات وکیل در وکالت نامه تصریح شود:

۱- وکالت راجع به اعتراض به رأی، تجدیدنظر، فرجام‌خواهی و اعاده دادرسی.

۲- وکالت در مصالحه و سازش.

۳- وکالت در ادعای جعل یا انکار و تردید نسبت به سند طرف و استرداد سند.

۴- وکالت در تعیین جاعل.

۵- وکالت در ارجاع دعوا به داوری و تعیین داور.

۶- وکالت در توکیل.

۷- وکالت در تعیین مصدق و کارشناس.

۸- وکالت در دعوی خسارت.

۹- وکالت در استرداد دادخواست یا دعوا.

۱۰- وکالت در جلب شخص ثالث و دفاع از دعوی ثالث.

۱۱- وکالت در ورود شخص ثالث و دفاع از دعوی ورود ثالث.

۱۲- وکالت در دعوی متقابل و دفاع در قبال آن.

۱۳- وکالت در ادعای اعسار.

۱۴- وکالت در قبول یا رد سوگند.

تبصره ۱- اشاره به شماره‌های یاد شده در این ماده بدون ذکر موضوع آن تصریح محسوب نمی‌شود.

تبصره ۲- سوگند، شهادت، اقرار، لعان و ایلاء قابل توکیل نمی‌باشند.

ماده ۳۶-...

ماده ۳۹- در صورتی که وکیل استعفای خود را به دادگاه اطلاع دهد، دادگاه به موکل اخطار می‌کند که شخصاً یا توسط وکیل جدید دادرسی را تعقیب نماید و دادرسی تا

مراجعه موکل یا معرفی وکیل جدید حداکثر به مدت یک ماه متوقف می‌گردد. استعفای وکیلی که دادخواست را تقدیم کرده، بدون اطلاع آن به موکل تا پایان موعود تکمیل دادخواست یاد شده بی اثر خواهد بود و موجب ابلاغ اخطار رفع نقص به موکل نمی‌باشد.

ماده ۴۰-....

ماده ۴۲- در صورتی که وکیل همزمان در دو یا چند دادگاه دعوت شود و جمع بین آنها ممکن نباشد، لازم است در دادگاهی که حضور او برابر قانون آیین دادرسی کیفری یا سایر قوانین الزامی باشد حاضر شود و به دادگاههای دیگر لایحه بفرستد و یا در صورت داشتن حق توکیل، وکیل دیگری معرفی نماید.

ماده ۴۳-....

ماده ۴۵- وکیلی که در وکالت نامه حق اقدام یا حق تعیین وکیل مجاز در دادگاه تجدیدنظر و دیوانعالی کشور را داشته باشد، هرگاه پس از صدور رأی یا در موقع ابلاغ آن استعفاء از رؤیت رأی امتناع نماید، مؤثر در امر ابلاغ نیست و ابتدای مدت تجدیدنظر و فرجام روز ابلاغ به وکیل یاد شده محسوب است مگر این که موکل ثابت نماید از استعفاء وکیل بی اطلاع بوده در این صورت ابتدای مدت، از روز اطلاع وی محسوب خواهد شد و چنانچه از جهت اقدام وکیل ضرر و زیانی به موکل وارد شود وکیل مسؤول می‌باشد. در خصوص این ماده، دادخواست تجدیدنظر و فرجام وکیل مستعفی قبول می‌شود و مدیر دفتر دادگاه مکلف است به طور کتبی به موکل اخطار نماید که شخصاً اقدام کرده یا وکیل جدید معرفی کند و یا اگر دادخواست ناقص باشد، نقص آن را برطرف نماید.

ماده ۴۶-....

ماده ۵۱- دادخواست باید به زبان فارسی در روی برگهای چاپی مخصوص نوشته شده و حاوی نکات زیر باشد:

۱- نام، نام خانوادگی، نام پدر، سن، اقامتگاه و حتی الامکان شغل خواهان.
تبصره - در صورتی که دادخواست توسط وکیل تقدیم شود مشخصات وکیل نیز باید درج گردد.

۲-....

ماده ۶۷- ماده (۶۷) حذف گردید.

ماده ۶۸-....

ماده ۷۰- هرگاه مأمور ابلاغ بتواند اوراق را به شخص خوانده برساند باید در نشانی تعیین شده به یکی از بستگان یا خادمان او که سن و وضعیت ظاهری آنان برای تمیز اهمیت اوراق یاد شده کافی باشد، ابلاغ نماید و نام و سمت گیرنده اختاریه را در نسخه دوم قید و آنرا اعاده کند.

ماده ۸۳- مأمور ابلاغ باید مراتب زیر را در نسخه اول و دوم ابلاغ نامه تصریح و امضا نماید:

۱- نام و مشخصات خود به طور روشن و خوانا.
۲- نام کسی که دادخواست به او ابلاغ شده با تعیین این که چه سمتی نسبت به مخاطب اختاریه دارد.

۳- محل و تاریخ ابلاغ با تعیین روز، ماه و سال با تمام حروف.
ماده جدید - در کلیه مواردی که به موجب مقررات این مبحث اوراق به غیر شخص مخاطب ابلاغ شود در صورتی دارای اعتبار است که برای دادگاه محرز شود که اوراق به اطلاع مخاطب رسیده است.

ماده ۸۴-....

ماده ۹۶- خواهان باید اصل اسنادی که رونوشت آنها را ضمیمه دادخواست کرده است در جلسه دادرسی حاضر نماید. خوانده نیز باید اصل و رونوشت اسنادی را که می خواهد به آنها استناد نماید در جلسه دادرسی حاضر نماید. رونوشت اسناد خوانده باید به تعداد خواهانها به علاوه یک نسخه باشد. یک نسخه از رونوشت های یاد شده در پرونده بایگانی و نسخه دیگر به طرف تسلیم می شود.

در مورد این ماده هرگاه یکی از اصحاب دعوا نخواهد یا نتواند در دادگاه حاضر شود، چنانچه خواهان است باید اصل اسناد خود را، و اگر خوانده است اصل و رونوشت اسناد را به وکیل یا نماینده خود برای ارائه در دادگاه و ملاحظه طرف بفرستد والا در صورتی که آن سند عادی باشد و مورد تردید و انکار واقع شود، اگر خوانده باشد از عداد دلایل او خارج می شود و اگر خواهان باشد و دادخواست وی مستند به ادله دیگری نباشد در آن خصوص ابطال می گردد. در صورتی که خوانده به واسطه کمی مدت یا دلایل دیگر نتواند اسناد خود را حاضر کند حق دارد تأخیر جلسه را درخواست

نماید، چنانچه دادگاه درخواست او را مقرون به صحت دانست با تعیین جلسه خارج از نوبت، نسبت به موضوع رسیدگی می نماید.

ماده ۹۷-....

ماده ۱۰۵- هرگاه یکی از اصحاب دعوا فوت نماید یا محجور شود یا سمت یکی از آنان که به موجب آن سمت داخل دادرسی شده زایل گردد دادگاه رسیدگی را به طور موقت متوقف و مراتب را به طرف دیگر اعلام می دارد. پس از تعیین جانشین و درخواست ذی نفع، جریان دادرسی ادامه می یابد مگر اینکه فوت یا حجر یا زوال سمت یکی از اصحاب دعوا تأثیری در دادرسی نسبت به دیگران نداشته باشد که در این صورت دادرسی نسبت به دیگران ادامه خواهد یافت.

ماده ۱۰۶-....

ماده ۱۰۹- در کلیه دعاوی مدنی اعم از دعاوی اصلی یا طاری و درخواستهای مربوط به امور حسبی به استثنای مواردی که قانون امور حسبی مراجعه به دادگاه را مقرر داشته است، خوانده می تواند برای تأدیه خسارات ناشی از هزینه دادرسی و حق الوکاله که ممکن است خواهان محکوم شود از دادگاه تقاضای تأمین نماید. دادگاه در صورتی که تقاضای مزبور را با توجه به نوع و وضع دعوا و سایر جهات موجه بداند، قرار تأمین صادر می نماید و تا وقتی که خواهان تأمین ندهد، دادرسی متوقف خواهد ماند و در صورتی که مدت مقرر در قرار دادگاه برای دادن تأمین منقضی شود و خواهان تأمین ندهد به درخواست خوانده قرار رد دادخواست خواهان صادر می شود.

تبصره - چنانچه بر دادگاه محرز شود که منظور از اقامه دعوا تأخیر در انجام تعهد یا ایذاء طرف یا غرض ورزی بوده، دادگاه مکلف است در ضمن صدور حکم یا قرار، خواهان را به تأدیه سه برابر هزینه دادرسی به نفع دولت محکوم نماید.

ماده ۱۱۰-....

ماده ۱۱۶- قرار تأمین به طرف دعوا ابلاغ می شود، نامبرده حق دارد ظرف ده روز به این قرار اعتراض نماید. دادگاه در اولین جلسه به اعتراض رسیدگی نموده و نسبت به آن تعیین تکلیف می نماید.

ماده ۱۱۷-....

ماده ۱۱۸- در صورتی که موجب تأمین، مرتفع گردد دادگاه قرار رفع تأمین را خواهد داد.

در صورت صدور حکم قطعی علیه خواهان یا استرداد دعوا و یا دادخواست، تأمین خود به خود مرتفع می شود.

ماده ۱۱۹- قرار قبول یا رد تأمین قابل تجدیدنظر نیست.

ماده ۱۲۰-...

ماده ۱۲۷- از محصول املاک و باغها به مقدار دو سوم سهم خوانده توقیف می شود. اگر محصول جمع آوری شده باشد مأمور اجرا سهم خوانده را مشخص و توقیف می نماید. هرگاه محصول جمع آوری نشده باشد برداشت آن خواه، دفعتاً و یا به دفعات با حضور مأمور اجرا به عمل خواهد آمد. خوانده مکلف است مأمور اجرا را از زمان برداشت محصول مطلع سازد. مأمور اجرا حق هیچ گونه دخالت در امر برداشت محصول را ندارد، فقط برای تعیین میزان محصولی که جمع آوری می شود حضور پیدا خواهد کرد. خواهان یا نماینده او نیز در موقع برداشت محصول حق حضور خواهد داشت.

تبصره - محصولاتی که در معرض تضییع باشد فوراً ارزیابی و بدون رعایت تشریفات با تصمیم و نظارت دادگاه فروخته شده، وجه حاصل در حساب سپرده دادگستری تودیع می گردد.

ماده ۱۲۸- در ورشکستگی چنانچه مال توقیف شده عین معین و مورد ادعای متقاضی تأمین باشد درخواست کننده تأمین، بر سایر طلبکاران حق تقدم دارد.

ماده جدید - در کلیه مواردی که تأمین مالی منتهی به فروش آن گردد رعایت مقررات فصل سوم از باب هشتم این قانون (مستثنیات دین) الزامی است.

ماده ۱۲۹- هرگاه شخص ثالثی در موضوع دادرسی اصحاب دعوای اصلی برای خود مستقلاً حقی قایل باشد و یا خود را در محق شدن یکی از طرفین ذی نفع بداند، می تواند تا وقتی که ختم دادرسی اعلام نشده است، وارد دعوا گردد، چه اینکه رسیدگی در مرحله بدوی باشد یا در مرحله تجدیدنظر. در این صورت نامبرده باید دادخواست خود را به دادگاهی که دعوا در آنجا مطرح است تقدیم و در آن منظور خود را به طور صریح اعلان نماید.

ماده ۱۳۰-...

ماده ۱۳۲- هرگاه دادگاه احراز نماید که دعوای ثالث به منظور تبانی و یا تأخیر رسیدگی است و یا رسیدگی به دعوای اصلی منوط به رسیدگی به دعوای ثالث نمی باشد دعوای

ثالث را از دعوای اصلی تفکیک نموده به هر یک جداگانه رسیدگی می‌کند.

ماده ۱۳۳-....

ماده ۱۴۴- در موارد زیر اتباع بیگانه اگر خواهان باشند از دادن تأمین معاف می‌باشند:

۱- در کشور متبوع وی، اتباع ایرانی از دادن چنین تأمینی معاف باشند.

۲-....

ماده ۱۴۸- در مواردی که اشخاص ذی نفع احتمال دهند که در آینده استفاده از دلایل و مدارک دعوای آنان از قبیل تحقیق محلی و کسب اطلاع از مطلعین و استعمال نظر کارشناسان یا دفاتر تجاری یا استفاده از قرائن و امارات موجود در محل و یا دلایلی که نزد طرف دعوا یا دیگری است، متعذر یا متعسر خواهد شد، می‌توانند از دادگاه درخواست تأمین آنها را بنمایند.

مقصود از تأمین در این موارد فقط ملاحظه و صورت برداری از این گونه دلایل است.

ماده ۱۴۹-....

ماده ۱۵۲- دادگاه می‌تواند تأمین دلیل را به دادرس علی‌البدل یا مدیر دفتر دادگاه ارجاع دهد. مگر در مواردی که فقط تأمین دلیل مبنای حکم دادگاه قرار گیرد در این صورت قاضی صادرکننده رأی باید شخصاً اقدام نماید.

ماده ۱۵۳-....

ماده ۱۵۸- دعوای ممانعت از حق عبارت است از:

تقاضای کسی که رفع ممانعت از حق ارتفاق یا انتفاع خود را در ملک دیگری بخواهد.

ماده ۱۵۹-....

ماده ۱۶۴- در صورتی که در ملک مورد حکم تصرف عدوانی زراعت شده باشد، اگر موقع برداشت محصول رسیده باشد متصرف عدوانی باید فوری محصول را برداشت و اجرت المثل را تأدیه نماید. چنانچه موقع برداشت محصول نرسیده باشد، چه این که بذر روییده یا نرویده باشد محکوم‌له پس از جلب رضایت متصرف عدوانی مخیر است بین این که قیمت زراعت را نسبت به سهم صاحب بذر و دسترنج او پرداخت کند و ملک را تصرف نماید یا ملک را تا پایان برداشت محصول در تصرف متصرف عدوانی باقی بگذارد و اجرت المثل آن دریافت کند.

همچنین محکوم له می‌تواند متصرف عدوانی را به معدوم کردن زراعت و اصلاح آثار تخریبی که توسط وی انجام گرفته مکلف نماید.

تبصره - در صورت تقاضای محکوم له دادگاه، متصرف عدوانی را به پرداخت اجرت‌المثل زمان تصرف نیز محکوم می‌نماید.

ماده ۱۶۵-....

ماده ۱۹۴- دلایلی که برای اثبات عقود یا ایقاعات یا تعهدات یا قراردادهای اقامه می‌شود، تابع قوانینی است که در موقع انعقاد آنها مجری بوده است، مگر این که دلایل مذکور از ادله شرعیه‌ای باشد که مجری نبوده و یا خلاف آن در قانون تصریح شده باشد.

ماده ۱۹۵-....

ماده ۱۹۶- اصل براءت است، بنابراین اگر کسی مدعی حق یا دینی بر دیگری باشد باید آنرا اثبات کند، در غیر این صورت با سوگند خوانده حکم براءت صادر خواهد شد.

ماده ۱۹۷-....

ماده ۲۰۸- هرگاه سند معینی که مدرک ادعا یا اظهار یکی از طرفین است نزد طرف دیگر باشد، به درخواست طرف، باید آن سند ابراز شود. هرگاه طرف مقابل به وجود سند نزد خود اعتراف کند، ولی از ابراز آن امتناع نماید، دادگاه می‌تواند آن را از جمله قرائن مثبتة بداند.

ماده ۲۰۹- چنانچه یکی از طرفین به دفتر بازرگانی طرف دیگر استناد کند، دفاتر نامبرده باید در دادگاه ابراز شود. در صورتی که ابراز دفاتر در دادگاه ممکن نباشد، دادگاه شخصی را مأمور می‌نماید که با حضور طرفین دفاتر را معاینه و آنچه لازم است خارج نویسی نماید.

هیچ بازرگانی نمی‌تواند به عذر نداشتن دفتر از ابراز و یا ارائه دفاتر خود امتناع کند، مگر این که ثابت نماید که دفتر او تلف شده یا دسترسی به آن ندارد. هرگاه بازرگانی که به دفاتر او استناد شده است از ابراز آن خودداری نماید و تلف یا عدم دسترسی به آن را هم نتواند ثابت کند، دادگاه می‌تواند آن را از قرائن مثبتة اظهار طرف قرار دهد.

ماده ۲۱۰-....

ماده ۲۱۵- کسی که علیه او سند غیررسمی ابراز شود می‌تواند خط یا مهر یا امضا و یا اثر انگشت منتسب به خود را انکار نماید و احکام منکر بر او مترتب می‌گردد و اگر سند ابرازی منتسب به شخص او نباشد می‌تواند تردید کند.

ماده ۲۱۶- اظهار تردید یا انکار نسبت به دلایل و اسناد ارائه شده حتی الامکان باید تا اولین جلسه دادرسی به عمل آید و چنانچه در جلسه دادرسی منکر شود و یا نسبت به صحت و سقم آن سکوت نماید حسب مورد آثار انکار و سکوت بر او مترتب خواهد شد. در مواردی که رأی دادگاه بدون دفاع خوانده صادر می شود، خوانده ضمن واخواهی از آن، انکار یا تردید خود را به دادگاه اعلام می دارد. نسبت به مدارکی که در مرحله واخواهی مورد استناد واقع می شود نیز اظهار تردید یا انکار باید تا اولین جلسه دادرسی به عمل آید.

ماده ۲۱۷- ...

ماده ۲۱۸- ادعای جعلیت نسبت به اسناد و مدارک ارائه شده باید برابر ماده (۲۱۶) این قانون با ذکر دلیل اقامه شود، مگر این که دلیل ادعای جعلیت بعد از موعد مقرر و قبل از صدور رأی یافت شده باشد در غیر این صورت دادگاه به آن ترتیب اثر نمی دهد.

ماده ۲۱۹- ...

ماده ۲۲۵- دادگاه موظف است در صورت ضرورت، دقت در سند، تطبیق خط، امضاء، اثر انگشت یا مهر سند را به کارشناس رسمی یا اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل که مورد وثوق دادگاه باشند ارجاع نماید. اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل، هنگام اعلام نظر به دادگاه ارجاع کننده، باید هویت و مشخصات کسی را که در اعلام نظر دخالت مستقیم داشته است معرفی نماید. شخص یاد شده از جهت مسئولیت و نیز موارد رد، در حکم کارشناس رسمی می باشد.

ماده ۲۲۶- ...

ماده ۲۲۸- در مواردی که دلیل اثبات دعوا یا مؤثر در اثبات آن، گواهی گواهان باشد برابر مواد زیر اقدام می گردد.

ماده جدید- در دعاوی مدنی (حقوقی) تعداد و جنسیت گواه، همچنین ترکیب گواهان با سؤگند به ترتیب ذیل می باشد:

الف- اصل طلاق و اقسام آن و رجوع در طلاق و نیز دعاوی غیرمالی از قبیل مسلمان بودن، بلوغ، جرح و تعدیل، عفو از قصاص، وکالت، وصیت با گواهی دو مرد.

ب- دعاوی مالی یا آنچه که مقصود از آن مال می باشد از قبیل دین، ثمن مبیع، معاملات، وقف، اجاره، وصیت به نفع مدعی، غصب، اصل نکاح، جنایات خطایی و شبه عمد که

موجب دیه است با گواهی دو مرد یا یک مرد و دو زن یا یک مرد و سوگندخواهان یا دو زن و سوگندخواهان.

ج- دعاوی که اطلاع بر آنها معمولاً در اختیار زنان است از قبیل ولادت، رضاع، بکارت، عیوب درونی زنان با گواهی چهار زن.

ماده جدید- در کلیه دعاوی که جنبه حق الناسی دارد و حضور گواه اصلی به علت غیبت یا بیماری، سفر، حبس و امثال آن متعذر باشد گواهی بر شهادت گواه اصلی مسموع است.

تبصره- گواه بر شاهد اصلی باید واجد شرایط مقرر برای گواه و گواهی باشد.

ماده ۲۲۹-....

ماده ۲۳۱- هر یک از اصحاب دعوا می توانند گواهان طرف خود را با ذکر علت جرح نمایند. چنانچه پس از صدور رأی برای دادگاه معلوم شود که قبل از ادای گواهی جهات جرح وجود داشت ولی بر دادگاه مخفی مانده و رأی صادره هم مستند به آن گواهی بوده، مورد از موارد نقض می باشد و چنانچه جهات جرح بعد از صدور رأی حادث شده باشد مؤثر در اعتبار رأی دادگاه نخواهد بود.

تبصره- در صورتی که طرف دعوا برای جرح گواه از دادگاه استمهال نماید دادگاه حداکثر به مدت یک هفته مهلت خواهد داد.

ماده ۲۳۲-....

ماده ۲۳۳- قبل از ادای گواهی، دادگاه حرمت گواهی کذب و مسئولیت مدنی آن و مجازاتی که برای آن مقرر شده است را به گواه خاطر نشان می سازد. گواهان قبل از ادای گواهی نام و نام خانوادگی، شغل، سن و محل اقامت خود را اظهار و سوگند یاد می کنند که تمام حقیقت را گفته و غیر از حقیقت چیزی اظهار ننمایند.

تبصره- در صورتی که احقاق حق متوقف به گواهی باشد و گواه حاضر به اتیان سوگند نشود الزام به آن ممنوع است.

ماده ۲۳۴-....

ماده ۲۴۲- در صورتی که گواه در مقر دادگاه دیگری اقامت داشته باشد دادگاه می تواند از دادگاه محل توقف او بخواهد که گواهی او را استماع کند.

ماده جدید- در موارد مذکور در مادتين (۲۴۱) و (۲۴۲) چنانچه مبنای رأی دادگاه

گواهی گواه باشد و آن گواه طبق مقررات ماده (۲۳۰) از حضور در دادگاه معذور باشد استنادکننده به گواهی فقط می تواند به گواهی شاهد بر گواه اصلی استناد نماید.

ماده ۲۴۳-...

ماده ۲۴۶- اجرای قرار معاینه محل یا تحقیق محلی ممکن است توسط یکی از دادرسان دادگاه یا قاضی تحقیق به عمل آید. وقت و محل تحقیقات باید از قبل به طرفین اطلاع داده شود. در صورتی که محل تحقیقات خارج از حوزه دادگاه باشد، دادگاه می تواند اجرای تحقیقات را از دادگاه محل درخواست نماید. مگر این که مبنای رأی دادگاه معاینه و یا تحقیقات محلی باشد که در این صورت باید اجرای قرارهای مذکور توسط شخص قاضی صادرکننده رأی صورت گیرد یا گزارش مورد وثوق دادگاه باشد.

ماده ۲۴۷-...

ماده ۲۵۲- عدم تهیه وسیله اجرای قرار معاینه محل یا تحقیق محلی توسط متقاضی، موجب خروج آن از عداد دلایل وی می باشد. و اگر اجرای قرار مذکور را دادگاه لازم بداند تهیه وسایل اجرا در مرحله بدوی با خواهان دعوا و در مرحله تجدیدنظر با تجدیدنظرخواه می باشد. در صورتی که به علت عدم تهیه وسیله، اجرای قرار مقدور نباشد و دادگاه بدون آن نتواند انشاء رأی نماید دادخواست بدوی ابطال و در مرحله تجدیدنظرخواهی متوقف ولی مانع اجرای حکم بدوی نخواهد بود.

ماده ۲۵۳-...

ماده ۲۵۴- دادگاه باید کارشناس مورد وثوق را از بین کسانی که دارای صلاحیت در رشته مربوط به موضوع است، انتخاب نماید و در صورت تعدد آنها، به قید قرعه انتخاب می شود. در صورت لزوم تعدد کارشناسان، عده منتخبین باید فرد باشد تا در صورت اختلاف نظر، نظر اکثریت ملاک عمل قرار گیرد.

تبصره - اعتبار نظر اکثریت در صورتی است که کارشناسان از نظر تخصص با هم مساوی باشند.

ماده ۲۵۵- ایداع دستمزد کارشناس به عهده متقاضی است و هرگاه ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ آنرا پرداخت نکند، کارشناسی از عداد دلایل وی خارج می شود. هرگاه قرار کارشناسی به نظر دادگاه باشد و دادگاه نیز نتواند بدون انجام کارشناسی انشاء رأی نماید، پرداخت دستمزد کارشناسی در مرحله بدوی به عهده خواهان و در مرحله

تجدید نظر به عهده تجدید نظر خواه است، در صورتی که در مرحله بدوی دادگاه نتواند بدون نظر کارشناس حتی با سوگند نیز حکم صادر نماید، دادخواست ابطال می گردد و اگر در مرحله تجدید نظر باشد تجدید نظر خواهی متوقف ولی مانع اجرای حکم بدوی نخواهد بود.

ماده ۲۵۶-...

ماده ۲۶۲- اگر یکی از کارشناسان در موقع رسیدگی و مشاوره حاضر بوده ولی بدون عذر موجه از اظهار نظر یا حضور در جلسه یا امضا امتناع نماید، نظر اکثریت کارشناسانی که از حیث تخصص باهم مساوی باشند ملاک عمل خواهد بود. عدم حضور کارشناس یا امتناع وی از اظهار نظر یا امضای رأی، باید از طرف کارشناسان دیگر تصدیق و به امضا برسد. ماده ۲۶۳- هرگاه یکی از اصحاب دعوا از تخلف کارشناس متضرر شده باشد در صورتی که تخلف کارشناس سبب اصلی در ایجاد خسارات به متضرر باشد می تواند از کارشناس مطالبه ضرر نماید. ضرر و زیان ناشی از عدم النفع قابل مطالبه نیست.

ماده ۲۶۴-...

ماده ۲۶۶- در مواردی که صدور حکم دادگاه منوط به سوگند شرعی می باشد، دادگاه به درخواست متقاضی، قرار اتیان سوگند صادر کرده و در آن، موضوع سوگند و شخصی را که باید سوگند یاد کند تعیین می نماید.

ماده جدید - در کلیه دعاوی مالی و سایر حقوق الناس از قبیل نکاح، طلاق، رجوع در طلاق، نسب، وکالت و وصیت که فاقد دلائل و مدارک معتبر دیگر باشد سوگند شرعی به شرح مواد آتی می تواند ملاک و مستند صدور حکم دادگاه قرار گیرد.

ماده جدید - هرگاه خواهان (مدعی) فاقد بینه و گواه واجد شرایط باشد و خوانده (مدعی علیه) منکر ادعای خواهان بوده به تقاضای خواهان، منکر، ادای سوگند می نماید و به موجب آن ادعا ساقط خواهد شد.

ماده جدید - چنانچه خوانده از ادای سوگند امتناع ورزد و سوگند را به خواهان واگذار نماید، با سوگند وی ادعایش ثابت می شود و در صورت نکول، ادعای او ساقط و به موجب آن حکم صادر می گردد.

ماده جدید - چنانچه منکر از ادای سوگند و رد آن به خواهان نکول نماید دادگاه سه بار جهت اتیان سوگند یا رد آن به خواهان، به منکر اخطار می کند، در غیر این صورت ناکل شناخته خواهد شد.

با اصرار خواننده بر موضع خود، دادگاه ادای سوگند را به خواهان واگذار نموده و با سوگند وی ادعا ثابت و به موجب آن حکم صادر می‌شود و در صورت نکول خواهان از ادای سوگند، ادعای او ساقط خواهد شد.

ماده جدید - هرگاه خواننده در پاسخ خواهان ادعایی مبنی بر برائت ذمه از سوی خواهان یا دریافت مال مورد ادعا یا صلح و هبه نسبت به آن و یا تملیک مال به موجب یکی از عقود ناقله نماید، دعوی منقلب شده، خواهان خواننده و خواننده، خواهان تلقی می‌شود و حسب مورد با آنان رفتار خواهد شد.

ماده جدید - هرگاه خواننده در جلسه دادرسی در قبال ادعای خواهان به علت عارضه‌ای از قبیل لکنت زبان یا لال بودن سکوت نماید قاضی دادگاه رأساً یا به وسیله مترجم یا متخصص امر مراد وی را کشف یا عارضه را برطرف می‌نماید و چنانچه سکوت خواننده و استنکاف وی از باب تعمّد و ایذاء باشد دادگاه ضمن تذکر عواقب شرعی و قانونی کتمان حقیقت سه بار به خواننده اخطار می‌نماید که در نتیجه استنکاف، ناکل شناخته می‌شود، در این صورت با سوگند خواهان دعوا ثابت و حکم بر محکومیت خواننده صادر خواهد شد.

ماده جدید - در کلیه دعاوی مالی که به هر علت و سببی به ذمه تعلق می‌گیرد از قبیل قرض، ثمن معامله، مال الاجاره، دیه جنایات، مهریه، نفقه، ضمان به تلف یا اتلاف - همچنین دعاوی که مقصود از آن مال است از قبیل بیع، صلح، اجاره، هبه، وصیت به نفع مدعی، جنایت خطایی و شبه عمد موجب دیه - چنانچه برای خواهان امکان اقامه یئنه شرعی نباشد می‌تواند با معرفی یک گواه مرد یا دو گواه زن به ضمیمه یک سوگند ادعای خود را اثبات کند.

تبصره - در موارد مذکور در این ماده ابتدا گواه واجد شرایط، شهادت می‌دهد سپس سوگند توسط خواهان اداء می‌شود.

ماده جدید - هرگاه خواهان، وارث خواننده صاحب حق باشد و بر اثبات ادعای خود اقامه یئنه کند علاوه بر آن باید اداء سوگند نماید. در صورت عدم اتیان سوگند حق مورد ادعا ساقط خواهد شد.

تبصره ۱- در صورت تعدد وراثت هر یک نسبت به سهم خود باید ادای سوگند نمایند چنانچه بعضی ادای سوگند نموده و بعضی نکول کنند ادعا نسبت به کسانی که سوگند

کرده ثابت و نسبت به نکول کنندگان ساقط خواهد شد.

تبصره ۲- چنانچه وراث خوانده متعدد باشند و خواهان شخص دیگری باشد پس از اقامه یثنه توسط خواهان ادای یک سوگند کفایت می‌کند.

ماده جدید- در حدود شرعی حق سوگند نیست مگر در سرقت که فقط نسبت به جنبه حق الناسی آن سوگند ثابت است ولی حد سرقت با آن سوگند ثابت نخواهد شد.

ماده جدید- سوگند با لفظ جلاله (والله - بالله - تالله) اداء می‌گردد و در صورت نیاز به تغلیظ، دادگاه کیفیت ادای آن را از حیث زمان و مکان و الفاظ تعیین می‌نماید.

ماده ۲۶۷-....

ماده ۲۷۶- در هر موردی که رسیدگی به دلایلی از قبیل تحقیقات از مطلعین و گواهان یا معاینه محلی و یا هر اقدام دیگری که می‌بایست خارج از مقر دادگاه رسیدگی کننده به دعوا انجام گیرد و مباشرت دادگاه شرط نباشد، مرجع مذکور به دادگاه صلاحیتدار محل نیابت می‌دهد تا حسب مورد اقدام لازم معمول و نتیجه را طی صورت مجلس به دادگاه نیابت دهنده ارسال نماید. اقدامات مذکور در صورتی معتبر خواهد بود که مورد وثوق دادگاه باشد.

ماده ۲۷۷- در مواردی که تحقیقات باید خارج از کشور ایران به عمل آید، دادگاه در حدود مقررات معهود بین دولت ایران و کشور مورد نظر، به دادگاه کشوری که تحقیقات باید در قلمرو آن انجام شود نیابت می‌دهد تا تحقیقات را به عمل آورده و صورت مجلس را ارسال دارد. (ترتیب اثر بر تحقیقات معموله در خارج از کشور متوقف بر وثوق دادگاه به نتیجه تحقیقات می‌باشد).

ماده ۲۸۷-....

ماده ۲۸۴- در صورتی که دعوا قابل تجزیه بوده و فقط قسمتی از آن مقتضی صدور رأی باشد با درخواست خواهان، دادگاه مکلف به انشای رأی نسبت به همان قسمت می‌باشد و نسبت به قسمت دیگر رسیدگی را ادامه می‌دهد.

ماده ۲۸۵-....

ماده ۲۹۵- هرگاه در تنظیم و نوشتن رأی دادگاه سهو قلم رخ دهد مثل از قلم افتادن کلمه‌ای یا زیاد شدن آن و یا اشتباهی در محاسبه صورت گرفته باشد تا وقتی که از آن درخواست تجدیدنظر نشده، دادگاه رأساً یا به درخواست ذی‌نفع، رأی را تصحیح

می نماید. رأی تصحیحی به طرفین ابلاغ خواهد شد. تسلیم رونوشت رأی اصلی بدون رونوشت رأی تصحیحی ممنوع است.

حکم دادگاه در قسمتی که مورد اشتباه نبوده در صورت قطعیت اجرا خواهد شد. تبصره ۱- در مواردی که اصل حکم یا قرار دادگاه قابل واخواهی یا تجدیدنظر یا فرجام است تصحیح آن نیز در مدت قانونی قابل واخواهی یا تجدیدنظر یا فرجام خواهد بود. تبصره ۲- چنانچه رأی مورد تصحیح به واسطه واخواهی یا تجدیدنظر یا فرجام نقض گردد رأی تصحیحی نیز از اعتبار خواهد افتاد. ماده ۲۹۶-....

ماده ۳۱۲- آرای دادگاههای عمومی و انقلاب در موارد زیر نقض می گردد:

الف - قاضی صادرکننده رأی متوجه اشتباه خود شود.

ب - قاضی دیگری پی به اشتباه رأی صادره ببرد به نحوی که اگر به قاضی صادرکننده رأی تذکر دهد، متنبه شود.

ج - دادگاه صادرکننده رأی یا قاضی، صلاحیت رسیدگی را نداشته اند و یا بعداً کشف شود که قاضی فاقد صلاحیت برای رسیدگی بوده است.

تبصره ۱- منظور از قاضی دیگر مذکور در بند (ب) عبارت است از رئیس دیوانعالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس حوزه قضایی و یا هر قاضی دیگری که طبق مقررات قانونی پرونده تحت نظر او قرار می گیرد.

تبصره ۲- در صورتی که دادگاه انتظامی قضات تخلف قاضی را مؤثر در حکم صادره تشخیص دهد مراتب را به دادستان کل کشور اعلام می کند تا به اعمال مقررات این ماده اقدام نماید.

ماده ۳۱۳- چنانچه قاضی صادرکننده رأی متوجه اشتباه خود شود مستدلاً پرونده را به دادگاه تجدیدنظر ارسال می دارد. دادگاه یاد شده با توجه به دلیل ابرازی رأی صادره را نقض و رسیدگی ماهوی خواهد کرد.

ماده ۳۱۴- در صورتی که هر یک از مقامات مندرج در تبصره (۱) ماده (۳۱۲) پی به اشتباه رأی صادره ببرند با ذکر استدلال پرونده را به دادگاه تجدیدنظر ارسال می دارند. دادگاه یاد شده در صورت پذیرش استدلال تذکر دهنده، رأی را نقض و رسیدگی ماهوی می نماید ولاً رأی را تأیید و برای اجرا به دادگاه بدوی اعاده می نماید.

ماده ۳۱۵-...

ماده ۳۱۷- احکام زیر قابل درخواست تجدیدنظر می باشد:

الف - در دعاوی مالی که خواسته یا ارزش آن از سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) ریال متجاوز باشد.

ب - کلیه احکام صادره در دعاوی غیر مالی.

ج - حکم راجع به متفرعات دعوا در صورتی که حکم راجع به اصل دعوا قابل تجدیدنظر باشد.

تبصره - احکام مستند به اقرار در دادگاه یا مستند به رأی یک یا چند نفر کارشناس که طرفین کتباً رأی آنان را قاطع دعوا قرار داده باشند قابل درخواست تجدیدنظر نیست. مگر در خصوص صلاحیت دادگاه یا قاضی صادرکننده رأی.

ماده ۳۱۸-...

ماده ۳۱۹- در صورتی که طرفین دعوا با توافق کتبی حق تجدیدنظرخواهی خود را ساقط کرده باشند تجدیدنظرخواهی آنان مسموع نخواهد بود. مگر در خصوص صلاحیت دادگاه یا قاضی صادرکننده رأی.

ماده ۳۲۰-...

ماده ۳۲۲- مهلت درخواست تجدیدنظر اصحاب دعوا برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دو ماه از تاریخ ابلاغ یا انقضای مدت و اخواهی است.

ماده ۳۲۳-...

ماده ۳۳۰- اگر مشخصات تجدیدنظرخواه در دادخواست معین نشده و معلوم نباشد که دادخواست دهنده چه کسی می باشد یا اقامتگاه او معلوم نباشد و قبل از انقضای مهلت، دادخواست تکمیل یا تجدید نشود، پس از انقضای مهلت، دادخواست یاد شده به موجب قرار دادگاهی که دادخواست را دریافت نموده رد می گردد. این قرار نسبت به اصحاب دعوا ظرف ده روز از تاریخ الصاق به دیوار دادگاه قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر، خواهد بود.

ماده ۳۳۱-...

ماده ۳۳۳- تجدیدنظرخواهی از آرای قابل تجدیدنظر که در قانون احصاء گردیده مانع

اجرای حکم خواهد بود، هر چند دادگاه صادرکننده رأی آن را قطعی اعلام نموده باشد. مگر در مواردی که طبق قانون استثناء شده باشد.

ماده ۳۳۴-...

ماده ۳۴۰- قرار تحقیق و معاینه محل در دادگاه تجدیدنظر توسط رئیس دادگاه یا به دستور او توسط یکی از مستشاران شعبه اجرا می شود و چنانچه محل اجرای قرار در شهر دیگر همان استان باشد دادگاه تجدیدنظر می تواند اجرای قرار را از دادگاه محل درخواست نماید و در صورتی که محل اجرای قرار در حوزه قضایی استان دیگر باشد با اعطای نیابت قضایی به دادگاه محل، درخواست اجرای قرار را خواهد نمود.

تبصره - در مواردی که مبنای رأی دادگاه فقط گواهی گواه یا معاینه محل باشد توسط قاضی صادرکننده رأی انجام خواهد شد مگر این که گزارش مورد وثوق دادگاه باشد.

ماده ۳۴۱-...

ماده ۳۵۶- شعبه رسیدگی کننده پس از رسیدگی با نظر اکثریت اعضا در ابرام یا نقض رأی فرجام خواسته اتخاذ تصمیم می نماید. چنانچه رأی مطابق قانون و دلایل موجود در پرونده باشد ضمن ابرام آن، پرونده را به دادگاه صادرکننده اعاده می نماید و آلا طبق مقررات آتی اقدام خواهد شد.

ماده ۳۵۷-...

ماده ۳۶۲- چنانچه در موضوع یک دعوا آرای مغایری صادر شده باشد بدون این که طرفین و یا صورت اختلاف تغییر نماید و یا به سبب تجدیدنظر یا اعاده دادرسی رأی دادگاه نقض شود، رأی مؤخر بی اعتبار بوده و به درخواست ذی نفع بی اعتباری آن اعلام می گردد.

همچنین رأی اول در صورت مخالفت با قانون نقض خواهد شد، اعم از این که آرای یاد شده از یک دادگاه و یا دادگاههای متعدد صادر شده باشند.

ماده ۳۶۳-...

ماده ۳۷۲- درخواست فرجام، اجرای حکم را تا زمانی که حکم نقض نشده است به تأخیر نمی اندازد و لکن به ترتیب زیر عمل می گردد:

الف - چنانچه محکوم به مالی باشد، در صورت لزوم به تشخیص دادگاه قبل از اجرا از محکوم له تأمین مناسب اخذ خواهد شد.

ب - چنانچه محکوم به غیرمالی باشد و به تشخیص دادگاه صادرکننده حکم، محکوم علیه تأمین مناسب بدهد اجرای حکم تا صدور رأی فرجامی به تأخیر خواهد افتاد.
ماده ۳۷۳-...

ماده ۳۸۲- پس از اقدام طبق مقررات مواد فوق، شعبه رسیدگی کننده طبق نظر اکثریت در ابرام یا نقض رأی فرجام خواسته اتخاذ می نماید اگر رأی مطابق قانون و دلایل موجود در پرونده باشد ضمن ابرام آن، پرونده را به دادگاه صادرکننده اعاده می نماید والا طبق مقررات آتی اقدام خواهد شد.
ماده ۳۸۳-...

ماده ۳۸۹- اگر رأی مورد درخواست فرجام از نظر احتساب محکوم به یا خسارات یا مشخصات طرفین دعوا و نظایر آن متضمن اشتباهی باشد که به اساس رأی لطمه وارد نکند، دیوانعالی کشور آن را اصلاح و رأی را ابرام می نماید. همچنین اگر رأی دادگاه به صورت حکم صادر شود ولی از حیث استدلال و نتیجه منطبق با قرار بوده و متضمن اشکال دیگری نباشد، دیوانعالی کشور آن را قرار تلقی و تأیید می نماید و نیز آن قسمت از رأی دادگاه که خارج از خواسته خواهان صادر شده باشد، نقض بلارجاع خواهد شد. تبصره - هرگاه سهو یا اشتباه یاد شده در این ماده در رأی فرجامی واقع شود، تصحیح آن با دیوانعالی کشور خواهد بود.
ماده ۳۹۰-...

ماده ۳۹۴- در صورتی که پس از نقض حکم فرجام خواسته در دیوانعالی کشور دادگاه با ذکر استدلال طبق رأی اولیه اقدام به صدور رأی اصراری نماید و این رأی مورد درخواست رسیدگی فرجامی واقع شود، شعبه دیوانعالی کشور در صورت پذیرش استدلال رأی دادگاه را ابرام، در غیر این صورت پرونده در هیأت عمومی شعب حقوقی مطرح و چنانچه نظر شعبه دیوانعالی کشور مورد ابرام قرار گرفت حکم صادره نقض و پرونده به شعبه دیگری ارجاع خواهد شد. دادگاه مرجوع الیه طبق استدلال هیأت عمومی دیوانعالی کشور حکم مقتضی صادر می نماید. این حکم در غیر موارد مذکور در ماده (۳۱۲) قطعی می باشد.
ماده ۳۹۵-...

ماده ۴۱۱- چنانچه دادگاه پس از رسیدگی، اعتراض ثالث را وارد تشخیص دهد، آن

قسمت از حکم را که مورد اعتراض قرار گرفته نقض می‌نماید و اگر مفاد حکم غیرقابل تفکیک باشد، تمام آن الغاء خواهد شد.

ماده ۴۱۲- نسبت به احکامی که قطعیت یافته ممکن است به جهات ذیل درخواست اعاده دادرسی شود:

- ۱- موضوع حکم مورد ادعای خواهان نبوده باشد.
- ۲- حکم به میزان بیشتر از خواسته صادر شده باشد.
- ۳- وجود تضاد در مفاد یک حکم که ناشی از استناد به اصول یا به مواد متضاد باشد.
- ۴- حکم صادره با حکم دیگری در خصوص همان دعوا و اصحاب آن، که قبلاً توسط همان دادگاه صادر شده است متضاد باشد بدون آن که سبب قانونی موجب این مغایرت باشد.
- ۵- طرف مقابل درخواست کننده اعاده دادرسی حيله و تقلبی به کار برده که در حکم دادگاه مؤثر بوده است.

۶- حکم دادگاه مستند به اسنادی بوده که پس از صدور حکم، جعلی بودن آنها ثابت شده باشد.

۷- پس از صدور حکم، اسناد و مدارکی به دست آید که دلیل حقانیت درخواست کننده اعاده دادرسی باشد و ثابت شود اسناد و مدارک یاد شده در جریان دادرسی مکتوم بوده و در اختیار متقاضی نبوده است.

ماده ۴۱۳- مهلت درخواست اعاده دادرسی برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دو ماه به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- نسبت به آرای حضوری قطعی، از تاریخ ابلاغ.
 - ۲- نسبت به آرای غیابی، از تاریخ انقضای مهلت واخواهی و درخواست تجدیدنظر.
- تبصره - در مواردی که درخواست کننده اعاده دادرسی عذر موجهی داشته باشد طبق ماده (۲۹۲) این قانون عمل می‌شود.

ماده ۴۱۴- ...

ماده ۴۲۳- با درخواست اعاده دادرسی و پس از صدور قرار قبولی آن به شرح ذیل اقدام می‌گردد:

الف - چنانچه محکوم به، غیرمالی باشد اجرای حکم متوقف خواهد شد.

ب - چنانچه محکوم به، مالی است و امکان اخذ تأمین و جبران خسارت احتمالی باشد به تشخیص دادگاه از محکوم له، تأمین مناسب اخذ و اجرای حکم ادامه می‌یابد.

ج - در مواردی که درخواست اعاده دادرسی مربوط به یک قسمت از حکم باشد حسب مورد مطابق بندهای (الف) و (ب) اقدام می‌گردد.

ماده ۴۲۴ - ...

ماده ۴۳۸ - مهلت دادن پس از انقضای مواعدی که قانون تعیین کرده، در غیر موارد یاد شده در ماده فوق در صورتی مجاز است که در اعلام موعد سهو یا خطایی شده باشد و یا متقاضی مهلت ثابت نماید که عدم استفاده از موعد قانونی به علت وجود یکی از عذرهای مذکور در ماده (۲۹۲) این قانون بوده است.

ماده ۴۳۹ - ...

ماده ۴۴۴ - در هر مورد که داور تعیین می‌شود باید موضوع و مدت داور و نیز مشخصات طرفین و داور یا داوران به طوری که رافع اشتباه باشد تعیین گردد. در صورتی که تعیین داور بعد از بروز اختلاف باشد، موضوع اختلاف که به داور ارجاع شده باید به طور روشن مشخص و مراتب به داوران ابلاغ شود.

تبصره - قراردادهای داور که قبل از اجرای این قانون تنظیم شده‌اند با رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی تابع مقررات زمان تنظیم می‌باشند.

ماده ۴۴۵ - ...

ماده ۴۵۰ - در صورتی که در قرارداد داور، تعداد داور معین نشده باشد و طرفین نتوانند در تعیین داور یا داوران توافق کنند، هر یک از طرفین باید یک نفر داور اختصاصی معرفی و یک نفر به عنوان داور سوم به اتفاق تعیین نمایند.

ماده ۴۵۱ - ...

ماده ۴۵۲ - اشخاص زیر را هر چند با تراضی نمی‌توان به عنوان داور انتخاب نمود:

۱ - اشخاصی که فاقد اهلیت قانونی هستند.

۲ - اشخاصی که به موجب حکم قطعی دادگاه و یا در اثر آن، از داور محروم شده‌اند.

ماده ۴۵۳ - ...

ماده ۴۶۰ - نسبت به امری که از طرف دادگاه به داور ارجاع می‌شود اگر یکی از داوران استعفا دهد یا از دادن رأی امتناع نماید و یا در جلسه داور دویار متوالی حضور پیدا

نکند دو داور دیگر به موضوع رسیدگی و رأی خواهند داد. چنانچه بین آنان در صدور رأی اختلاف حاصل شود، دادگاه به جای داوری که استعفا داده یا از دادن رأی امتناع نموده یا دوبار متوالی در جلسه داوری حضور پیدا نکرده ظرف مدت ده روز داور دیگری به قید قرعه انتخاب خواهد نمود، مگر این که قبل از انتخاب به اقتضاء مورد، طرفین داور دیگری معرفی کرده باشند. در این صورت مدت داوری از تاریخ قبول داور جدید شروع می شود. در صورتی که داوران در مدت قرارداد داوری یا مدتی که قانون معین کرده است نتواند رأی بدهند و طرفین به داوری اشخاص دیگر تراضی نکرده باشند، دادگاه به اصل دعوا وفق مقررات قانونی رسیدگی و رأی صادر می نماید.

تبصره - در موارد فوق رأی اکثریت داوران ملاک اعتبار است، مگر این که در قرارداد ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

ماده ۴۶۱-...

ماده ۴۷۰- داوران باید از جلسه ای که برای رسیدگی یا مشاوره و یا صدور رأی تشکیل می شود مطلع باشند و اگر داور از شرکت در جلسه یا دادن رأی یا امضای آن امتناع نماید، رأیی که با اکثریت صادر می شود منوط اعتبار است مگر این که در قرارداد ترتیب دیگری مقرر شده باشد. مراتب نیز باید در برگ رأی قید گردد. ترتیب تشکیل جلسه و نحوه رسیدگی و دعوت برای حضور در جلسه، توسط داوران تعیین خواهد شد. در مواردی که ارجاع امر به داوری از طریق دادگاه بوده، دعوت به حضور در جلسه به موجب اخطاریه دفتر دادگاه به عمل می آید.

تبصره - در مواردی که طرفین به موجب قرارداد ملزم شده اند که در صورت بروز اختلاف بین آنان شخص یا اشخاص معینی داوری نماید اگر مدت داوری معین نشده باشد مدت آن سه ماه و ابتدای آن از روزی است که موضوع برای انجام داوری به داور یا تمام داوران ابلاغ می شود. این مدت با توافق طرفین قابل تمدید است.

ماده ۴۷۱-...

ماده ۴۷۶- در مورد ماده فوق هر یک از طرفین می تواند ظرف بیست روز بعد از ابلاغ رأی داور از دادگاهی که دعوا را ارجاع به داوری کرده یا دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد، حکم به بطلان رأی داور را بخواهد در این صورت دادگاه مکلف است به درخواست رسیدگی کرده، هرگاه رأی از موارد مذکور در ماده فوق باشد حکم

به بطلان آن دهد و تا رسیدگی به اصل دعوا و قطعی شدن حکم به بطلان، رأی داور متوقف می‌ماند.

تبصره - مهلت یاد شده در ماده فوق و ماده (۴۷۴) نسبت به اشخاصی که مقیم خارج از کشور می‌باشند دو ماه خواهد بود.

شروع مهلت‌های تعیین شده در مواد (۴۷۶) و (۴۷۸) برای اشخاصی که دارای عذر موجه به شرح مندرج در ماده (۲۹۲) این قانون و تبصره (۱) آن بوده‌اند پس از رفع عذر احتساب خواهد شد.

ماده ۴۷۷-...

ماده ۴۸۷- هرگاه در اثر تدلیس، تقلب یا تقصیر در انجام وظیفه داوران ضرر مالی متوجه یک طرف یا طرفین دعوا گردد، داوران برابر موازین قانونی مسؤول جبران خسارت وارده خواهند بود.

ماده ۴۸۸-...

ماده ۵۰۱- خواهان حق دارد ضمن تقدیم دادخواست یا در اثنای دادرسی و یا به طور مستقل جبران خسارتی که به علت دادرسی یا به جهت تأخیر انجام تعهد یا عدم انجام آن به او وارد شده یا خواهد شد همچنین اجرت‌المثل را به لحاظ عدم تسلیم خواسته یا تأخیر تسلیم آن از باب اتلاف و تسبیب از خواننده مطالبه نماید.

خوانده نیز می‌تواند خسارتی را که عمداً از طرف خواهان با علم به غیر محق بودن در دادرسی به او وارد شده از خواهان مطالبه نماید.

دادگاه در موارد یاد شده میزان خسارت را پس از رسیدگی معین کرده و ضمن حکم راجع به اصل دعوا یا به موجب حکم جداگانه محکوم‌علیه را به تأدیه خسارت ملزم خواهد نمود.

در صورتی که قرارداد خاصی راجع به خسارت بین طرفین منعقد شده باشد برابر قرارداد رفتار خواهد شد.

تبصره ۱- در غیر مواردی که دعوای مطالبه خسارت مستقلاً یا بعد از ختم دادرسی مطرح شود مطالبه خسارتهای موضوع این ماده مستلزم تقدیم دادخواست نیست.

تبصره ۲- خسارت ناشی از عدم النفع قابل مطالبه نیست و خسارت تأخیر تأدیه در موارد قانونی قابل مطالبه می‌باشد.

ماده ۵۰۲-...

ماده ۵۰۹- ماده (۵۰۹) حذف گردید.

ماده ۵۱۰- ماده (۵۱۰) حذف گردید.

ماده ۵۱۱- در کلیه مواردی که رأی دادگاه برای وصول دین به موقع اجرا گذارده می شود اجرای رأی از مستثنیات دین اموال محکوم علیه، ممنوع می باشد.

تبصره - احکام جزایی دادگاههای صالح مبنی بر استرداد کل یا بخشی از اموال محکوم علیه یا ضبط آن مستثنی می باشد.

ماده ۵۱۲- مستثنیات دین عبارت است از:

الف - مسکن مورد نیاز محکوم علیه و افراد تحت تکفل وی با رعایت شئون عرفی.

ب - وسیله نقلیه مورد نیاز و متناسب با شأن محکوم علیه.

ج - اثاثیه مورد نیاز زندگی که برای رفع حوایج ضروری محکوم علیه، خانواده و افراد تحت تکفل وی لازم است.

د - آذوقه موجود به قدر احتیاج محکوم علیه و افراد تحت تکفل وی برای مدتی که عرفاً آذوقه ذخیره می شود.

ه - کتب و ابزار علمی و تحقیقاتی برای اهل علم و تحقیق متناسب با شأن آنان.

و - وسایل و ابزار کار کسبه، پیشه‌وران، کشاورزان و سایر اشخاصی که وسیله امرار معاش محکوم علیه و افراد تحت تکفل وی می باشد.

ماده ۵۱۳- در صورت بروز اختلاف نسبت به متناسب بودن اموال و اشیاء موصوف در ماده قبل با شئون و نیاز محکوم علیه، تشخیص دادگاه صادرکننده حکم لازم الاجراء، ملاک خواهد بود. چنانچه اموال و اشیاء مذکور بیش از حد نیاز و شئون محکوم علیه تشخیص داده شود و قابل تجزیه و تفکیک نباشد به دستور دادگاه به فروش رسیده مازاد بر شأن، بابت محکوم به یا دین پرداخت می گردد.

ماده ۵۱۴- مستثنیات دین تا زمان حیات محکوم علیه جاری است.

ماده ۵۱۵- ماده (۵۱۵) حذف گردید.

ماده ۵۱۶- چنانچه رأی دادگاه مبنی بر استرداد عین مالی باشد مشمول مقررات این فصل نخواهد بود.

ماده ۵۱۷- دادرسی و دادگاه ویژه روحانیت که بر اساس دستور مقام ولایت، رهبرکیر

انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) تشکیل گردیده طبق اصول (پنجم) و (پنجاه و هفتم) قانون اساسی^(۱) تا زمانی که رهبر معظم انقلاب اسلامی ادامه کار آن را مصلحت بدانند به جرایم اشخاص روحانی رسیدگی خواهد کرد و پرداخت حقوق و مزایای قضات و کارکنان آن تابع مقررات مربوط به قوه قضائیه می باشد.

ماده ۵۱۸- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، قانون آیین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۱۸ و الحاقات و اصلاحات آن و مواد (۱۸)، (۱۹)، (۲۱)، (۲۳) و (۳۱) قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب سال ۱۳۷۳^(۲) و سایر قوانین و مقررات در موارد

۱) اصل پنجم: در زمان غیبت حضرت ولی عصر «عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ» در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت امت بر عهده ققیه عادل و با تقوی، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است که طبق اصل یکصد و هفتم عهده دار آن می گردد.

- اصل پنجاه و هفتم: قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت بر طبق اصول آینده این قانون اعمال می گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.

۲) ماده ۱۸ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب (مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵): آراء دادگاههای عمومی و انقلاب اعم از حکم یا قرار در موارد زیر نقض می شود:

۱- قاضی صادرکننده رأی متوجه اشتباه رأی خود شود.

۲- قاضی دیگری پی به اشتباه رأی صادره برد به نحوی که اگر به قاضی صادرکننده رأی تذکر دهد متنبه گردد.

۳- ثابت شود قاضی صادرکننده رأی صلاحیت رسیدگی و انشاء رأی را نداشته است.

تبصره - در مورد بندهای ۱ و ۲ مرجع تجدیدنظر رأی را نقض و رسیدگی می نماید و در مورد بند ۳ مرجع تجدیدنظر بدو آیه اصل ادعای عدم صلاحیت رسیدگی و در صورت احراز، رسیدگی مجدد را انجام خواهد داد.

- ماده ۱۹ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب (مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵): آرای زیر قابل درخواست تجدیدنظر می باشد تا چنانچه مرجع تجدیدنظر پس از رسیدگی پی به اشتباه بین حکم و یا عدم صلاحیت دادگاه برد و رأی را نقض و رسیدگی مجدد نماید.

الف - احکام:

۱- اعدام و رجم.

۲- حدود، قصاص نفس و اطراف.

۳- مصادره و ضبط اموال.

۴- دیه بیش از خمس دیه کامل.

۵- در صورتی که حداکثر مجازات قانونی جرم بیش از ۶ ماه حبس یا شلاق یا بیش از یک میلیون ریال جزای نقدی باشد.

۶- حکمی که خواسته آن از یک میلیون ریال متجاوز باشد.

۷- حکمی که مستند به اقرار خوانده در دادگاه نباشد.

۸- حکمی که مستند به رأی یک یا چند نفر کارشناس که طرفین کتباً رأی آنان را قاطع دعوی قرار داده نباشد.

۹- حکم راجع به متفرعات دعوی در صورتی که حکم راجع با اصل دعوی قابل تجدیدنظر نباشد.

- ۱۰- حکم راجع به نکاح و طلاق و فسخ نکاح و مهر.
- ۱۱- حکم راجع به نسب و وصیت و وصایت و وقف و ثلث و حبس و تولیت.
- ۱۲- حکم راجع به حجر و رفع حجر.
- ب- قرارهای زیر در صورتی که حکم راجع به اصل دعوی قابل درخواست تجدیدنظر باشد:
- ۱- قرار ابطال دادخواست یا رد دادخواست که از دادگاه صادر شود.
 - ۲- قرار رد دعوی یا عدم استماع دعوی.
 - ۳- قرار سقوط دعوی.
 - ۴- قرار عدم اهلیت یکی از طرفین دعوی.
- تبصره ۱- احکامی که در مرحله تجدیدنظر صادر می‌شود، به جز در خصوص رأی اصراری قابل درخواست تجدیدنظر مجدد نیست.
- تبصره ۲- در موارد مذکور در این ماده در صورتی که طرفین دعوا کتباً حق تجدیدنظرخواهی خود را ساقط کرده باشند تقاضای تجدیدنظرخواهی آنان مسموع نیست.
- ماده ۲۱ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب (مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵): مرجع تجدیدنظر آراء دادگاه‌های عمومی و انقلاب هر شهرستان دادگاه تجدیدنظر مرکز همان استان است مگر در موارد ذیل که مرجع تجدیدنظر آن دیوان عالی کشور خواهد بود.
- ۱- اعدام و رجم.
 - ۲- قطع عضو و قصاص نفس و اطراف.
 - ۳- مصادره و ضبط اموال.
 - ۴- مجازات حبس بیش از ده سال.
 - ۵- حکمی که خواسته آن از بیست میلیون ریال متجاوز باشد.
 - ۶- احکام راجع به اصل نکاح و طلاق.
 - ۷- احکام راجع به نسب و وقف و حبس و تولیت.
- ماده ۲۳ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب (مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵): دیوان عالی کشور در مورد درخواست تجدیدنظر به ترتیب زیر اقدام می‌نماید:
- ۱- اگر حکم مطابق قانون و دلایل موجود در پرونده باشد آن را تأیید و جهت اجرا به دادگاه صادرکننده حکم اعاده می‌گردد.
 - ۲- هرگاه رأی از دادگاه فاقد صلاحیت ذاتی صادر شده باشد یا برخلاف قانون صادر شده یا رعایت تشریفات قانونی در آن نشده باشد و عدم رعایت تشریفات مذکور به درجه‌ای از اهمیت باشد که رأی را از اعتبار قانونی بیندازد یا بدون توجه به دلایل یا مدافعات اصحاب دعوی یا با نقض تحقیقات صادر شده باشد رأی را نقض و به شرح زیر اقدام می‌نماید:
 - الف- اگر عملی که محکوم علیه به اتهام ارتکاب آن محکوم شده است به فرض ثبوت، جرم نباشد یا مشمول عفو عمومی شده باشد یا به جهتی دیگر از جهات قانونی قابل تعقیب نباشد رأی نقض بلا ارجاع می‌گردد.
 - ب- اگر رأی منقوض، قرار باشد یا حکم به علت نقض تحقیقات نقض شود پس از نقض برای رسیدگی مجدد به همان دادگاه صادرکننده رأی ارجاع می‌شود.
 - ج- اگر رأی یا حکم به علت عدم صلاحیت ذاتی دادگاه نقض شود پرونده به دادگاهی که دیوان عالی کشور صالح می‌داند ارجاع و دادگاه مرجوع الیه مکلف به رسیدگی می‌باشد.

مغایر ملغی می‌گردد.

مصوبه فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و سوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۹۶۹

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۴۷۱-ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۹ و شماره ۳۱۱۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۹۳۲ مورخ ۷۸/۱۰/۷ و شماره ۷۸/۲۱/۴۹۱۱ مورخ ۷۸/۴/۸ و شماره ۷۸/۲۱/۴۷۹۹ مورخ ۷۸/۳/۲۶؛ «لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (امور مدنی)» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و سوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

- ۱- اشکال مذکور در خصوص قسمت اخیر ماده ۳۹ کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- اشکال معمول در خصوص ماده ۴۵ کماکان به قوت خود باقی است.
- ۳- در ذیل ماده ۱۵۲ همان طور که در ایرادات مشابه گفته شده اضافه شود «یا گزارش تأمین دلیل موجب وثوق دادگاه باشد».

حکم د - در سایر موارد پس از نقض، پرونده به شعبه دیگر دادگاه (به تشخیص دیوان عالی کشور) ارجاع می‌گردد. تبصره - در مواردی که دیوان عالی کشور حکم را به علت نقض تحقیقات نقض می‌نماید مکلف است کلیه نواقص تحقیقات را مشروحاً ذکر نماید.

- ماده ۳۱ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب (مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵): محکوم علیه می‌تواند احکام قطعیت یافته هر یک از محاکم را که قابل درخواست تجدیدنظر بوده از تاریخ ابلاغ حکم تا یک ماه از دادستان کل کشور درخواست رسیدگی بنماید. دادستان کل کشور در صورتی که حکم را مخالف بین یا شرع یا قانون تشخیص دهد از دیوان عالی کشور درخواست نقض می‌نماید. دیوان عالی کشور در صورت نقض حکم رسیدگی را به دادگاهی هم عرض ارجاع می‌دهد. رأی دادگاه در غیر موارد مذکور در ماده ۱۸ غیرقابل اعتراض و درخواست تجدیدنظر است.

۴- مسأله دعوی بر میت که در بند ۳۰ اشکال سابق شورا آمده توجه به آن نشده است و اشکال به قوت خود باقی است. ماده جدید مذکور در انتهای صفحه ۱۷ صدر ماده به صورتی که آمده خلاف است و باید عبارت به این صورت اصلاح شود «هرگاه خواهان در دعوی بر میت وارث صاحب حق باشد و...»

۵- موارد و شرایط شهادت بر شهادت که در بند ۳۰ اشکال سابق شورا آمده به طور کامل مشخص نگردیده است و ماده جدیدی که در صدر صفحه ۱۳ هست رافع اشکال نیست. فلذا اشکال در این خصوص به قوت خود باقی است.

۶- در ماده ۳۲۲ اشکال رفع نشده است.

۷- در ماده ۳۳۰ اشکال رفع نشده است.

۸- ماده جدید در صفحه ۱۲ در بند «ب» اصل نکاح را که جزء اموری محسوب نموده که با شهادت یک مرد و یا دو زن و سوگند خواهان قابل اثبات است خلاف صریح مسأله چهارم از «اقسام الحقوق تحریرالوسیله» بوده و مطابق فتوی امام راحل (ره) تنها با شهادت دو مرد و یا یک مرد و دو زن ثابت می شود و به طور کلی با سوگند ضمیمه ثابت نمی شود.

۹- همان طور که در ماده جدید صفحه ۱۷ و تبصره آن آمده است بند «ب» ماده جدید صفحه ۱۲ نیز باید همان گونه اصلاح شود.

۱۰- در ماده جدید صفحه ۱۴ ماده ۲۳۰ مشخص نیست باید روشن شود چنانچه منظور ماده جدید مذکور در صدر صفحه ۱۳ هست باید شماره مشخص شود.

۱۱- در ماده جدید صفحه ۱۸ الزام به این که سوگند با الفاظ مذکور در ماده باشد خلاف موازین شرعی است بلکه سوگند خوردن به نام خداوند به زبانهای دیگر نیز کافی است.

تذکرات:

۱- در ماده جدید ذیل ماده ۱۲۸ عبارت «باب هشتم» باید به «باب نهم» اصلاح شود.

۲- در ماده ۲۵۵ پاراگراف دوم سطر سوم کلمه «در» بعد از عبارت «در صورتی که» اضافه گردد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۹۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۹۶۹ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۹ و ۷۸/۲۱/۴۹۱۱ مورخ ۱۳۷۸/۴/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۳۱۱۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸ و ۳۴۷۱-ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۹ لایحه شماره ۱۵۹۱۸/۶۲۱۱۰ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۳ دولت در خصوص آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۳۹- در صورتی که وکیل استعفای خود را به دادگاه اطلاع دهد، دادگاه به موکل اخطار می‌کند که شخصاً یا توسط وکیل جدید دادرسی را تعقیب نماید و دادرسی تا مراجعه موکل یا معرفی وکیل جدید حداکثر به مدت یک ماه متوقف می‌گردد. وکیلی که دادخواست را تقدیم کرده در صورت استعفاء مکلف است آن را به اطلاع موکل خود برساند و بدون اطلاع موکل، تا پایان موعد تکمیل دادخواست استعفای وی بی‌اثر خواهد بود و موجب ابلاغ اخطار رفع نقص به موکل نمی‌باشد.

ماده ۴۰-....

ماده ۴۵- وکیلی که در وکالت نامه حق اقدام یا حق تعیین وکیل مجاز در دادگاه تجدیدنظر و دیوانعالی کشور را داشته باشد، هرگاه پس از صدور رأی یا در موقع ابلاغ آن استعفاء و از رؤیت رأی امتناع نماید، مؤثر در امر ابلاغ نیست و ابتدای مدت تجدیدنظر و فرجام روز ابلاغ به وکیل یاد شده محسوب است مگر این که موکل ثابت نماید از استعفاء وکیل

بی اطلاع بوده در این صورت ابتدای مدت، از روز اطلاع وی محسوب خواهد شد و چنانچه از جهت اقدام وکیل ضرر و زیانی به موکل وارد شود وکیل مسؤول می باشد. در خصوص این ماده، دادخواست تجدیدنظر و فرجام وکیل مستعفی قبول می شود و مدیر دفتر دادگاه مکلف است به طور کتبی به موکل اخطار نماید که شخصاً اقدام کرده یا وکیل جدید معرفی کند و یا اگر دادخواست ناقص باشد، نقص آن را برطرف نماید.

نماینده آن شورای محترم پذیرفتند که ایراد وارد نیست زیرا موکل در صورت اطلاع می بایست رأساً اقدام می نمود و در صورت عدم اطلاع و اثبات آن مهلت مقرر از روز اطلاع محسوب می گردد و لذا موجب تضییع حق نخواهد بود.

ماده ۱۲۸-...

ماده جدید - در کلیه مواردی که تأمین مالی منتهی به فروش آن گردد رعایت مقررات فصل سوم از باب نهم این قانون (مستثنیات دین) الزامی است.

ماده ۱۲۹-...

ماده ۱۵۲- دادگاه می تواند تأمین دلیل را به دادرس علی البدل یا مدیر دفتر دادگاه ارجاع دهد. مگر در مواردی که فقط تأمین دلیل مبنای حکم دادگاه قرار گیرد در این صورت قاضی صادرکننده رأی باید شخصاً اقدام نماید یا گزارش تأمین دلیل موجب وثوق دادگاه باشد.

ماده ۱۵۳-...

ماده ۲۲۸-...

ماده جدید - در دعاوی مدنی (حقوقی) تعداد و جنسیت گواه، همچنین ترکیب گواهان با سوگند به ترتیب ذیل می باشد:

الف - اصل طلاق و اقسام آن و رجوع در طلاق و نیز دعاوی غیرمالی از قبیل مسلمان بودن، بلوغ، جرح و تعدیل، عفو از قصاص، وکالت، وصیت با گواهی دو مرد.

ب - دعاوی مالی یا آنچه که مقصود از آن مال می باشد از قبیل دین، ثمن مبیع، معاملات، وقف، اجاره، وصیت به نفع مدعی، غصب، جنایات خطایی و شبه عمد که موجب دیه است با گواهی دو مرد یا یک مرد و دو زن.

چنانچه برای خواهان امکان اقامه بینه شرعی نباشد می تواند با معرفی یک گواه مرد یا دو زن به ضمیمه یک سوگند ادعای خود را اثبات کند.

ج - دعاوی که اطلاع بر آنها معمولاً در اختیار زنان است از قبیل ولادت، رضاع، بکارت،

عیوب درونی زنان با گواهی چهار زن.

د- اصل نکاح با گواهی دو مرد و یا یک مرد و دو زن.

ماده جدید- در کلیه دعاوی که جنبه حق الناسی دارد اعم از امور جزایی یا مدنی (مالی و غیر آن) به شرح ماده فوق هرگاه به علت غیبت یا بیماری، سفر، حبس و امثال آن حضور گواه اصلی متعذر باشد گواهی بر شهادت گواه اصلی مسموع خواهد بود.

تبصره- گواه بر شاهد اصلی باید واجد شرایط مقرر برای گواه و گواهی باشد.

ماده ۲۲۹-...

ماده ۲۴۲-...

ماده جدید- در موارد مذکور در مادتين (۲۴۱) و (۲۴۲) چنانچه مبنای رأی دادگاه گواهی گواه باشد و آن گواه طبق مقررات ماده (۲۳۰) از حضور در دادگاه معذور باشد استنادکننده به گواهی فقط می تواند به گواهی شاهد بر گواه اصلی استناد نماید.

- منظور از ماده (۲۳۰) مندرج در این ماده، ماده جدیدی است که در صفحه ۱۳ قبل از ماده (۲۲۹) درج شده است که در زمان تدوین نهایی شماره گذاری خواهد شد.

ماده ۲۴۳-...

ماده ۲۵۵- ایداع دستمزد کارشناس به عهده متقاضی است و هرگاه ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ آنرا پرداخت نکند، کارشناسی از عداد دلایل وی خارج می شود.

هرگاه قرار کارشناسی به نظر دادگاه باشد و دادگاه نیز نتواند بدون انجام کارشناسی انشاء رأی نماید، پرداخت دستمزد کارشناسی در مرحله بدوی به عهده خواهان و در مرحله تجدیدنظر به عهده تجدیدنظرخواه است، در صورتی که در مرحله بدوی دادگاه نتواند بدون نظر کارشناس حتی با سوگند نیز حکم صادر نماید، دادخواست ابطال می گردد و اگر در مرحله تجدیدنظر باشد تجدیدنظرخواهی متوقف ولی مانع اجرای حکم بدوی نخواهد بود.

ماده ۲۵۶-...

ماده ۲۶۴-...

ماده جدید- هرگاه خواهان، در دعوی بر میت وارث صاحب حق باشد و بر اثبات ادعای خود اقامه بینه کند علاوه بر آن باید اداء سوگند نماید. در صورت عدم اتیان سوگند حق مورد ادعا ساقط خواهد شد.

تبصره ۱- در صورت تعدد وراث هر یک نسبت به سهم خود باید ادای سوگند نمایند

چنانچه بعضی ادای سوگند نموده و بعضی نکول کنند ادعا نسبت به کسانی که ادای سوگند کرده ثابت و نسبت به نکول کنندگان ساقط خواهد شد.

تبصره ۲- چنانچه وراث خوانده متعدد باشند و خواهان شخص دیگری باشد پس از اقامه بینه توسط خواهان ادای یک سوگند کفایت می‌کند.

ماده جدید- در حدود شرعی حق سوگند نیست مگر در سرقت که فقط نسبت به جنبه حق الناسی آن سوگند ثابت است ولی حد سرقت با آن سوگند ثابت نخواهد شد.

ماده جدید- سوگند باید مطابق قرار دادگاه و با لفظ جلاله (والله - بالله - تالله) یا نام خداوند متعال به سایر زبانها ادا گردد و در صورت نیاز به تغلیظ دادگاه کیفیت ادای آنرا از حیث زمان، مکان و الفاظ تعیین می‌نماید. در هر حال فرقی بین مسلمان و غیرمسلمان در ادای سوگند بنام خداوند متعال نخواهد بود. مراتب اتیان سوگند صورتجلسه می‌گردد.
ماده ۲۶۷-...

- ماده (۲۷۴) فعلی حذف گردید.

ماده ۳۳۰- اگر مشخصات تجدیدنظرخواه در دادخواست معین نشده و معلوم نباشد که دادخواست دهنده چه کسی می‌باشد یا اقامتگاه او معلوم نباشد و قبل از انقضای مهلت، دادخواست تکمیل یا تجدید نشود، پس از انقضای مهلت، دادخواست یادشده به موجب قرار دادگاهی که دادخواست را دریافت نموده رد می‌گردد. این قرار نسبت به اصحاب دعوا ظرف ده روز از تاریخ الصاق به دیوار دادگاه قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر، خواهد بود.

تبصره- مهلت مقرر در این ماده و ماده (۳۲۲) شامل موارد نقض مذکور در ماده (۳۱۲) نخواهد بود.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هشتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۶۳۳۸

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۹۶- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و شماره ۳۱۱۰- ق مورخ ۷۸/۳/۱۸ و شماره ۳۴۷۱- ق مورخ ۷۸/۹/۲۹ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۹۶۹ و مورخ ۷۸/۱۰/۱۹ و شماره ۷۸/۲۱/۴۹۱۱ مورخ ۷۸/۴/۸ و شماره ۷۸/۲۱/۴۷۹۹ مورخ ۷۸/۳/۲۶؛ «لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب کتاب اول - در امور مدنی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هشتم اسفندماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اشکال شورا در مورد ذیل ماده ۳۹ به قوت خود باقی است و اصلاً رفع نشده است و اگر به این صورت اصلاح شود «... برساند و پس از استعفاء وکیل باید به موکل اطلاع داده شود و رفع نقص به عهده موکل است» رفع اشکال خواهد شد.

۲- اشکال شورا در ماده ۴۵ به قوت خود باقی است و اگر سطر ۳ بعد از کلمه نماید اضافه شود «باید دادگاه رأی را به موکل ابلاغ نماید در این صورت ابتدای مدت...» رفع اشکال خواهد شد.

۳- در بند «ج» ماده جدید ذیل ماده ۲۲۸ باید «گواهی ۲ مرد یا گواهی یک مرد و دوزن» اضافه شود تا اشکال شرعی نداشته باشد.

۴- در ماده دوم جدید ذیل ماده ۲۲۸ باید قید «یا متعسر» بعد از کلمه متعذر آورده شود.

۵- قبل از ماده جدید ذیل ماده ۲۶۴ باید ماده‌ای ذکر شود که «در دعوای بر میت پس از اقامه بینه قسم خواهان نیز لازم است و اگر قسم نخورد حقش ساقط است».

۶- بعد از بند «ب» ماده جدید مذکور پس از ماده ۲۲۸ باید تبصره‌ای نظیر تبصره مذکور در ماده جدید وسط صفحه ۱۷ اضافه شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۶۹۷- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۲۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۶۳۳۸ مورخ ۷۸/۱۲/۱۶ و ۷۸/۲۱/۵۹۶۹

مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۹ و ۷۸/۲۱/۴۹۱۱ مورخ ۱۳۷۸/۴/۸ و ۷۸/۲۱/۴۷۹۹ مورخ ۱۳۷۸/۳/۲۶ و پیرو نامه‌های شماره ۳۵۹۶ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و ۳۴۷۱ - ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۹ و ۳۱۱۰ - ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸ لایحه شماره ۱۵۹۱۸/۶۲۱۱۰ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۳ دولت در خصوص آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۳۹- در صورتی که وکیل استعفای خود را به دادگاه اطلاع دهد، دادگاه به موکل اخطار می‌کند که شخصاً یا توسط وکیل جدید دادرسی را تعقیب نماید و دادرسی تا مراجعه موکل یا معرفی وکیل جدید حداکثر به مدت یک ماه متوقف می‌گردد. وکیلی که دادخواست را تقدیم کرده در صورت استعفاء مکلف است آن را به اطلاع موکل خود برساند و پس از آن موضوع استعفاء وکیل و اخطار رفع نقص توسط دادگاه به موکل ابلاغ می‌شود، رفع نقص به عهده موکل است.

ماده ۴۰-....

ماده ۴۵- وکیلی که در وکالت نامه حق اقدام یا حق تعیین وکیل مجاز در دادگاه تجدیدنظر و دیوانعالی کشور را داشته باشد، هرگاه پس از صدور رأی یا در موقع ابلاغ آن استعفاء و از رأیت رأی امتناع نماید، باید دادگاه رأی را به موکل ابلاغ نماید در این صورت ابتدای مدت تجدیدنظر و فرجام روز ابلاغ به وکیل یاد شده محسوب است مگر این که موکل ثابت نماید از استعفاء وکیل بی‌اطلاع بوده در این صورت ابتدای مدت، از روز اطلاع وی محسوب خواهد شد و چنانچه از جهت اقدام وکیل ضرر و زیانی به موکل وارد شود وکیل مسؤول می‌باشد. در خصوص این ماده، دادخواست تجدیدنظر و فرجام وکیل مستعفی قبول می‌شود و مدیر دفتر دادگاه مکلف است به طور کتبی به موکل اخطار

نماید که شخصاً اقدام کرده یا وکیل جدید معرفی کند و یا اگر دادخواست ناقص باشد، نقص آن را برطرف نماید.

ماده ۱۲۸-...

ماده ۲۲۸-...

ماده جدید - در دعاوی مدنی (حقوقی) تعداد و جنسیت گواه، همچنین ترکیب گواهان با سوگند به ترتیب ذیل می‌باشد:

الف - اصل طلاق و اقسام آن و رجوع در طلاق و نیز دعاوی غیرمالی از قبیل مسلمان بودن، بلوغ، جرح و تعدیل، عفو از قصاص، وکالت، وصیت با گواهی دو مرد.

ب - دعاوی مالی یا آنچه که مقصود از آن مال می‌باشد از قبیل دین، ثمن مبیع، معاملات، وقف، اجاره، وصیت به نفع مدعی، غصب، جنایات خطایی و شبه عمد که موجب دیه است با گواهی دو مرد یا یک مرد و دو زن.

چنانچه برای خواهان امکان اقامه بینه شرعی نباشد می‌تواند با معرفی یک گواه مرد یا دو زن به ضمیمه یک سوگند ادعای خود را اثبات کند. در موارد مذکور در این بند، ابتدا گواه واجد شرایط شهادت می‌دهد، سپس سوگند توسط خواهان ادا می‌شود.

ج - دعاوی که اطلاع بر آنها معمولاً در اختیار زنان است از قبیل ولادت، رضاع، بکارت، عیوب درونی زنان با گواهی چهار زن، دو مرد یا یک مرد و دو زن.

د - اصل نکاح با گواهی دو مرد و یا یک مرد و دو زن.

ماده جدید - در کلیه دعاوی که جنبه حق الناسی دارد اعم از امور جزایی یا مدنی (مالی و غیر آن) به شرح ماده فوق هرگاه به علت غیبت یا بیماری، سفر، حبس و امثال آن حضور گواه اصلی متعذر یا متعسر باشد گواهی بر شهادت گواه اصلی مسموع خواهد بود.

تبصره - گواه بر شاهد اصلی باید واجد شرایط مقرر برای گواه و گواهی باشد.

ماده ۲۵۶-...

ماده ۲۶۴-...

ماده جدید - در دعاوی بر میت پس از اقامه بینه، سوگند خواهان نیز لازم است و در صورت امتناع از سوگند حق وی ساقط می‌شود.

ماده جدید - ...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و

سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۲۲۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۹۷- ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۳ و شماره ۳۵۹۶- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و شماره ۳۴۷۱- ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۹ و شماره ۳۱۱۰- ق مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۶۳۳۸ مورخ ۷۸/۱۲/۱۶ و شماره ۷۸/۲۱/۵۹۶۹ مورخ ۷۸/۱۰/۱۹ و شماره ۷۸/۲۱/۵۹۶۹ مورخ ۷۸/۲۱/۴۹۱۱ و شماره ۷۸/۲۱/۴۷۹۹ مورخ ۷۸/۳/۲۶: ۱۳۷۸/۳/۲۶: «لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (امور مدنی)»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی و وجود ابهام و اشکالات عبارتی در آن

شماره: ۳۳۵۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۷/۱۲

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی^(۱) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۷/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۳)

ماده ۱-...

ماده ۶- سنوات نمایندگی مستخدمین رسمی دولت اعم از لشکری و کشوری و سازمانها و شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، نهادهای عمومی و شهرداریها پس از انتخاب شدن و صدور اعتبارنامه با اعطای گروه و افزایش سنواتی مربوطه جزو سنوات خدمتی آنان محسوب خواهد شد و در دوران نمایندگی فقط حقوق نمایندگی را دریافت خواهند کرد.

تبصره ۱- سالهای دوره نمایندگی مجلس جزء سنوات خدمت آن تعداد از نمایندگان هم که در طول دوره نمایندگی و یا پس از آن به استخدام دستگاههای دولتی و وابسته به دولت در می آیند محسوب می گردد.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۱۳۷۷ مورخ ۱۳۶۲/۱۲/۲۳.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۳) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل طرح مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۹۶۰ مورخ ۱۳۷۸/۹/۱۸.

تبصره ۲- آن دسته از نامزدهایی که به علت کاندیدا شدن بنا به تقاضای شخصی خود از مسؤولیت‌های کشوری و لشکری به بازنشستگی پیش از موعد نایل می‌گردند، در صورت انتخاب شدن، دوره نمایندگی چهارساله آنان به سنوات خدمتی قبلی اضافه شده و ضمن اعاده به خدمت، از اعطای گروه و رتبه مربوطه برخوردار خواهند شد.

ماده ۷- ...

ماده ۱۰- در هر مرحله انتخاباتی هر شخص واجد شرایط فقط می‌تواند یک بار با ارائه شناسنامه رأی دهد.

تبصره ۱- هر شخص واجد شرایط فقط می‌تواند یک بار با ارائه شناسنامه رأی دهد و اخذ رأی در زندانها و پادگانها و بیمارستانها نیز به همین نحو می‌باشد.

تبصره ۲- کارت مخصوص رأی منضم به شناسنامه رأی دهنده ممهور و سپس سوراخ می‌گردد.

تبصره ۳- اخذ رأی در کلیه حوزه‌های انتخابیه کشور در یک روز انجام می‌شود و مدت آن حداقل ده ساعت است که در صورت ضرورت تا دو ساعت دیگر قابل تمدید می‌باشد.

تبصره ۴- تشخیص ضرورت و مدت تمدید اخذ رأی در یک حوزه یا سراسر کشور به عهده وزیر کشور است.

تبصره ۵- اخذ رأی باید در یکی از روزهای تعطیل رسمی باشد.

ماده ۱۱- ...

ماده ۱۲- انتخابات اقلیت‌های دینی زرتشتی، کلیمی، آشوری، کلدانی و آرامنه شمال به مرکزیت حوزه انتخابیه فرمانداری تهران و آرامنه جنوب به مرکزیت حوزه انتخابیه فرمانداری اصفهان توسط فرمانداران و بخشدارانی که اقلیت‌های مزبور در آن جا سکونت دارند انجام خواهد شد.

ماده ۱۳- ...

ماده ۱۵- انتخابات مجلس در حوزه‌های انتخابیه‌ای که دچار حوادثی از قبیل سیل، زلزله، جنگ و غیره شوند، با تشخیص و پیشنهاد وزارت کشور و موافقت شورای نگهبان در شهرهای محل استقرار مهاجرین و در صورت امکان در حوزه‌های مذکور نیز برگزار خواهد گردید و مراتب به اطلاع عمومی خواهد رسید.

تبصره - شعب ثبت نام و اخذ رأی مخصوص حوزه‌های انتخابیه مناطق مذکور، در شهرستانهایی دایر می‌شود که حداقل دو هزار و پانصد مهاجر ناشی از وضعیت مزبور از آن حوزه انتخابیه، در محدوده شهرستان مهاجر بوده و اسکان یافته باشند و امکان بازگشت به حوزه انتخابیه خود را نداشته باشند.

ماده ۱۶-...

ماده ۲۴- فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند بلافاصله پس از خاتمه رأی‌گیری و شمارش آراء نتایج حاصله را با هیأت‌های نظارت حوزه انتخابیه خود تطبیق داده و طی صورتجلسه‌ای به وزارت کشور و شورای نگهبان ارسال و سپس از رسانه‌های گروهی اعلام نمایند.

ماده ۲۵-...

ماده ۲۹- اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن محرومند:
الف - اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه‌های انتخابیه سراسر کشور محرومند مگر اینکه حداقل سه ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفاء نموده و به هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند:

- ۱- رئیس جمهور و معاونین و مشاورین وی.
- ۲- دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و معاونین آن.
- ۳- مشاورین و معاونین رئیس جمهور.
- ۴- رؤسای دفاتر سران سه قوه.
- ۵- وزرا و سرپرستان وزارتخانه‌ها.
- ۶- معاونین و مشاورین وزرا.
- ۷- مدیران کل و سرپرستان ادارات کل وزارتخانه‌ها و مدیران کل حوزه وزارتی و رؤسای دفاتر وزرا.
- ۸- اعضای شورای نگهبان و هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات.
- ۹- رئیس قوه قضائیه و معاونین و مشاورین وی.
- ۱۰- رئیس دیوانعالی کشور و معاونین و مشاورین وی.
- ۱۱- دادستان کل کشور و معاونین و مشاورین وی.
- ۱۲- رئیس دیوان عدالت اداری و معاونین و مشاورین وی.

تبصره ۱- چنانچه هیأت نظارت، معتمدین پیشنهادی فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه را تأیید ننمود، فرماندار یا بخشدار مربوطه موظف است به تعداد دو برابر، افراد واجد شرایط دیگری را به هیأت نظارت پیشنهاد نماید. هیأت نظارت موظف است حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت نظر خود را کتباً اعلام نماید. اگر برای بار دوم معتمدین پیشنهادی، مورد تأیید هیأت نظارت مربوطه قرار نگیرند در صورتی که حداقل بیست نفر مورد تأیید باشند اعضای اصلی و علی البدل را از میان خود انتخاب خواهند کرد و در صورت عدم توافق فرماندار، بخشدار و هیأت نظارت شهرستان، هیأت نظارت استان با هماهنگی استاندار ظرف بیست و چهار ساعت، باقیمانده از سی نفر معتمد را انتخاب خواهند کرد.

تبصره ۲- معتمدین این ماده باید دارای ایمان و التزام عملی به اسلام (به جز حوزه‌های اقلیت دینی) و قانون اساسی و حسن شهرت و سواد خواندن و نوشتن بوده و از عوامل مؤثر در تحکیم رژیم سابق و وابسته به گروه‌های غیرقانونی نباشند.

تبصره ۳- تعداد اعضای هیأت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه و حوزه‌های فرعی و کیفیت و مهلت تشکیل آنها یکسان است.

تبصره ۴- فرمانداران و بخشداران حوزه انتخابیه موظفند از معرفی کسانی که در هیأت‌های اجرایی و شعب اخذ رأی انتخابات قبل، مرتکب تخلف شده باشند برای عضویت در لیست معتمدین و عضویت شعب اخذ رأی خودداری نمایند.

ماده ۳۰- ...

ماده ۳۳- هیچ یک از اعضای هیأت اجرایی و ناظرین شورای نگهبان و اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی نباید در حوزه انتخابیه با داوطلبان انتخابات به ترتیب ذیل خویشاوندی نسبی یا سببی داشته باشند.

الف - خویشاوندی نسبی: پدر - مادر - فرزند - برادر و خواهر.

ب - خویشاوندی سببی: همسر و پدر - مادر - برادر و خواهر او.

ماده ۳۴- اعضای هیأت اجرای پس از پذیرفتن عضویت، ملزم به شرکت در جلسات و امضای صورتجلسات و اعتبارنامه منتخبین و انجام سایر وظایف قانونی می‌باشند.

ماده ۳۵- ...

ماده ۵۰- هیأت‌های اجرایی مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند حداکثر ظرف ده روز پس از

پایان مهلت ثبت نام با توجه به نتایج به دست آمده از بررسیهای لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور صلاحیت داوطلبان در رابطه با صلاحیت‌های مذکور در این قانون را مورد رسیدگی قرارداده و نامزدهای واجد شرایط قانونی را برای شرکت در انتخابات حوزه انتخابیه اعلام نمایند.

تبصره - رد صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی باید مستند به قانون و براساس مدارک و اسناد معتبر باشد.

ماده ۵۲- ...

ماده ۵۳- در صورتی که معتمدین هیأت اجرایی در بررسی صلاحیت داوطلبان و سایر وظایف خود مقررات قانونی انتخابات را رعایت ننمایند، فرماندار یا بخشدار موظف است با اطلاع و تأیید هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه و با اطلاع وزارت کشور نسبت به تعویض هر یک از معتمدین هیأت اجرایی یا به طور کلی تشکیل مجدد هیأت اجرایی اقدام نماید، تعویض بعضی اعضا و یا تغییر کل هیأت اجرایی حسب مورد طبق مواد (۳۲) و (۳۵) این قانون انجام خواهد شد.

تبصره - در صورتی که فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه در انجام وظایف محوله قانونی از مقررات قانونی تخلف نماید و به تذکرات مراجع نظارتی توجه ننماید و به نظر شورای نگهبان وجود فرماندار مذکور موجب لطمه به صحت و سلامت انتخابات گردد، وزارت کشور موظف است بنابر درخواست شورای نگهبان تا پایان رسیدگی به تخلف وی توسط مراجع قضایی نامبرده را تعلیق نماید.

ماده ۵۴- در مواردی که طبق گزارشها و شکایات و اعتراضات واصله برای شورای نگهبان معلوم گردد که اعضای هیأت‌های نظارت از قوانین و مقررات تخلف نموده‌اند، شورای نگهبان موظف است آنها را بلافاصله عزل و افراد دیگری را جایگزین نماید.

ماده ۵۵- ...

ماده ۸۸- مجازاتهای این فصل به انواع مذکور منحصر نبوده و قاضی در هر مورد می‌تواند متخلف را به مجازات مذکور و یا هر مجازات متناسب دیگری که در قانون تعزیرات آمده است محکوم نماید.

ماده ۸۹- ...

ماده ۹۴- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر لغو و این قانون لازم‌الاجرا می‌گردد.

طرح فوق مشتمل بر نود و چهار ماده و هفتاد و هفت تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفتم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۴۳۰

تاریخ: ۱۳۷۸/۷/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۳۵۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۲؛ «طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی»، مصوب جلسه مورخ هفتم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

۱- تبصره ۲ ماده ۶ که موجب افزایش هزینه می‌شود و طریق جبران آن نیز مشخص نگردیده است خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- در ماده ۵۰ چون طرف اعلام مشخص نیست که وزارت کشور است یا داوطلب پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳- تبصره ماده ۵۳ از این نظر که وزارت کشور را موظف به تعلیق فرماندار و بخشداری می‌نماید و مستلزم دخالت نظارت در اجراست خلاف قانون اساسی است.

۴- اطلاق تکلیف شورای نگهبان به عزل افراد متخلف در ماده ۵۴ با توجه به مراتبی که برای تخلف وجود دارد و احیاناً بدون عزل مشکل حل می‌شود خلاف اصل ۹۹ قانون اساسی^(۲) شناخته گردید.

۵- در ماده ۸۸ عبارت «هر مجازات متناسب دیگر» مبهم است پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۲) اصل نود و نهم: شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه پرسی را برعهده دارد.

۶- ماده ۹۴ از این جهت که موجب تضییع حق افرادی می‌شود که به موجب قانون سابق برای نامزدی در انتخابات مجلس شورای اسلامی ملزم به استعفاء نبوده و به موجب این قانون مکلف به استعفاء شده‌اند و فرصت آنها از دست رفته تبعیضی نارواست و خلاف بند ۹ اصل سوم قانون اساسی^(۱) می‌باشد.

تذکرات:

۱- صدر تبصره ۱ ماده ۱۰ تکراری می‌باشد با حذف آن می‌شود بقیه تبصره را به ذیل ماده اضافه نمود.

۲- عبارت ماده ۱۲ به صورت ماده ۲ اصلاح گردد. در سطر ۳ ماده ۱۲ حرف «م» در کلمه «آنجا» اضافی است.

۳- به جای کلمه «باشد» در سطر ۳ ماده ۱۵ کلمه «باشند» ذکر شود.

۴- سطر ۲ ماده ۲۴ عبارت (نتایج حاصله را با هیأت‌های نظارت حوزه انتخابیه خود تطبیق داده) اصلاح گردد.

۵- بند ۲ قسمت الف ماده ۲۹ کلمه «معاونین آنان» به کلمه «معاونین او» اصلاح شود. همچنین بند ۳ قسمت الف این ماده تکراری است.

۶- در ماده ۳۴ سطر اول کلمه «هیأت اجرای» به عبارت «هیأت اجرایی» اصلاح شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۲۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۱۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۴۳۰ مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۸ و پیرو نامه شماره ۳۳۵۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۲، طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۲۲۷.

در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱-...

ماده ۶-...

تبصره ۱-...

تبصره ۲- آن دسته از نامزدهایی که به علت کاندیدا شدن بنا به تقاضای شخصی خود از مسئولیت‌های کشوری و لشکری به بازنشستگی پیش از موعد نایل می‌گردند، در صورت انتخاب شدن، دوره نمایندگی چهار ساله آنان به سنوات خدمتی قبل اضافه شده و ضمن اعاده به خدمت، از اعطای گروه و رتبه مربوطه برخوردار خواهند شد.

تبصره (۲) ماده (۶) حذف گردید. (۱)

فصل دوم - کیفیت انتخابات

ماده ۷-...

ماده ۱۰- در هر مرحله انتخاباتی هر شخص واجد شرایط فقط می‌تواند یک بار با ارائه شناسنامه رأی دهد.

تبصره ۱- هر شخص واجد شرایط فقط می‌تواند یک بار با ارائه شناسنامه رأی دهد و اخذ رأی در زندانها و پادگانها و بیمارستانها نیز به همین نحو می‌باشد.

تبصره (۱) به شرح ذیل اصلاح شد:

اخذ رأی در زندانها و پادگانها و بیمارستانها نیز فقط با ارائه شناسنامه می‌باشد. (۲)

تبصره ۲-...

ماده ۲۹- اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن محرومند:

(۱) مستند به ایراد ردیف (۱) شورای نگهبان طی نامه شماره ۷۸/۲/۵۴۳۰ مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۷.

(۲) همان، مستند به تذکر اصلاحی ردیف (۱).

الف - اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه‌های انتخابیه سراسر کشور محرومند مگر این که حداقل سه ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفاء نموده و به هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند:

۱- رئیس جمهور و معاونین و مشاورین وی.

۲- دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و معاونین آن.

در سطر بالا کلمه «وی» جایگزین کلمه «آن» گردید.

۳- مشاورین و معاونین رئیس جمهور.

در سطر بالا حرف «و» حذف گردید.^(۱)

۴- ...

ماده ۳۴- اعضای هیأت اجرای پس از پذیرفتن عضویت، ملزم به شرکت در جلسات

در سطر بالا عبارت «اجرای» به عبارت «اجرایی» تغییر یافت.^(۲)

و امضای صورتجلسات و اعتبارنامه منتخبین و انجام سایر وظایف قانونی می‌باشند.

تبصره ۱-

ماده ۵۰- هیأت‌های اجرایی مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند حداکثر ظرف ده روز پس از پایان مهلت ثبت نام با توجه به نتایج به دست آمده از بررسی‌های لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور صلاحیت داوطلبان در رابطه با صلاحیت‌های مذکور در این قانون را مورد رسیدگی قراردادده و نامزدهای واجد شرایط قانونی را برای شرکت در انتخابات حوزه انتخابیه اعلام نمایند.

دو سطر بالا به شرح ذیل اصلاح گشت:

صلاحیت‌های مذکور در این قانون را مورد رسیدگی قراردادده و نتیجه را کلاً به هیأت‌های نظارت اعلام نمایند.^(۳)

ماده ۵۳- ...

تبصره - در صورتی که فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه در انجام وظایف محوله

(۱) همان، مستند به تذکر اصلاحی ردیف (۵).

(۲) همان، مستند به تذکر ردیف (۶).

(۳) همان، مستند به ایراد ردیف (۲).

قانونی از مقررات قانونی تخلف نماید و به تذکرات مراجع نظارتی توجه ننماید و به نظر شورای نگهبان وجود فرماندار مذکور موجب لطمه به صحت و سلامت انتخابات گردد، وزارت کشور موظف است بنابر درخواست شورای نگهبان تا پایان رسیدگی به تخلف وی توسط مراجع قضایی نامبرده را تعلیق نماید.

تبصره ماده (۵۳) حذف گردید. (۱)

ماده ۵۴- در مواردی که طبق گزارشها و شکایات و اعتراضات واصله برای شورای نگهبان معلوم گردد که اعضای هیأت‌های نظارت از قوانین و مقررات تخلف نموده‌اند، شورای نگهبان موظف است آنها را بلافاصله عزل و افراد دیگری را جایگزین نماید.

سطر بالا به شرح ذیل اصلاح شد: (۲)

نگهبان موظف است حسب مورد و متناسب با تخلفات انجام شده برخورد قانونی نماید.

ماده ۸۸- مجازات‌های این فصل به انواع مذکور منحصر نبوده و قاضی در هر مورد می‌تواند متخلف را به مجازات مذکور و یا هر مجازات متناسب دیگری که در قانون تعزیرات آمده است محکوم نماید.

ماده (۸۸) به شرح ذیل اصلاح شد:

ماده ۸۸- مجازات‌های این فصل به انواع مذکور در این قانون منحصر نبوده و قاضی در هر مورد می‌تواند متخلف را به مجازات مذکور در این قانون و یا مجازاتی که برای این تخلفات در کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ مقرر گردیده محکوم نماید. (۳)

ماده ۹۴- کسانی که به موجب قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی سابق و قانون تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستایی که به شهر تبدیل شده‌اند مصوب ۱۳۷۸/۵/۱۷ به جهت سمت و مقام خود ملزم به استعفاء بوده و در موعد مقرر استعفاء نموده‌اند می‌توانند در انتخابات دوره ششم مجلس شورای اسلامی داوطلب شوند، همچنین کسانی که علاوه بر افراد فوق‌الذکر بر اساس این قانون ملزم به استعفاء شده‌اند

(۱) همان، مستند به ایراد ردیف (۳).

(۲) همان، مستند به ایراد ردیف (۴).

(۳) همان، مستند به ایراد ردیف (۵).

در صورتی می‌توانند در انتخابات دوره ششم مجلس شورای اسلامی داوطلب شوند که ده روز پس از تصویب این قانون استعفاء بدهند. این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌گردد. وزارت کشور موظف است بلافاصله پس از تصویب این قانون، مراتب را به اطلاع عمومی برساند. مصوبه فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ هفدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۶۶۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۴۲۴-ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۸ و شماره ۳۳۵۰-ق مورخ ۷۸/۷/۱۲ و پرونامه شماره ۷۸/۲۱/۵۴۳۰ مورخ ۷۸/۸/۱۷؛ «طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید، در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد: «نظر به اینکه ذیل ماده ۹۴ قانون آمده که این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌گردد و با توجه به این که لازم‌الاجرا شدن قانون به طی مراحل قانونی نیازمند است و مدت آن بیش از ده روز طول خواهد کشید لذا موجب تضییع حق داوطلبان احتمالی می‌باشد و بنابراین اشکال شورا در خصوص مورد به قوت خود باقی است.» تذکر: در ماده ۹۴ لازم است کلمه «سابق» بعد از عبارت «کسانی که به موجب قانون» آورده شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۴۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۹/۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۶۶۴ مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۹ و ۷۸/۲۱/۵۴۳۰ مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۸ و پیرو نامه‌های شماره ۳۴۲۴ - ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۸ و ۳۳۵۰ - ق مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۲، طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۹/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱-

ماده ۹۴- کسانی که به موجب قانون سابق انتخابات مجلس شورای اسلامی و قانون تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستایی که به شهر تبدیل شده‌اند مصوب ۱۳۷۸/۵/۱۷^(۱) به جهت سمت و مقام خود ملزم به استعفاء بوده و در موعد مقرر استعفاء نموده‌اند می‌توانند در انتخابات دوره ششم مجلس شورای اسلامی داوطلب شوند، همچنین کسانی که علاوه بر افراد فوق‌الذکر براساس این قانون ملزم به استعفاء شده‌اند در صورتی می‌توانند در انتخابات دوره ششم مجلس شورای اسلامی داوطلب شوند که ده روز پس از تصویب و ابلاغ این قانون به رئیس جمهور استعفاء بدهند. این قانون پس از تصویب و ابلاغ به رئیس جمهور لازم‌الاجرا می‌گردد. وزارت کشور موظف است بلافاصله پس از تصویب این قانون، مراتب را به اطلاع عموم برساند.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۸۷۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۹.

مصوبه فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۷۴۹

تاریخ: ۱۳۷۸/۹/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۴۵- ق مورخ ۷۸/۹/۸ و شماره ۳۴۲۴- ق مورخ ۷۸/۸/۱۸ و شماره ۳۳۵۰- ق مورخ ۷۸/۷/۱۲ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۴۳۰ مورخ ۷۸/۷/۱۷ و شماره ۷۸/۲۱/۵۶۶۴ مورخ ۷۸/۸/۱۹؛ «طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفتم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۹/۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور با قانون اساسی و وجود اشکال عبارتی در آن

شماره: ۳۴۰۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۱۱۷۱/۹۴۸۳ مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸ دولت در مورد ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور^(۱) که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۹ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۷/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۲) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۲- پرداخت کمک و یا اعانه به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم و به شرح زیر انجام

(۱) ماده ۷۱ قانون محاسبات عمومی کشور: پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی از محل بودجه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی جز در مواردی که به اقتضای وظایف قانونی مربوط ناگزیر از تأدیه چنین وجوهی می‌باشند ممنوع است.

ضوابط پرداخت این قبیل کمک‌ها و اعانات به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید و وجوه پرداختی از این بابت توسط ذی‌حسابان دستگاه‌های پرداخت‌کننده با اخذ رسید از دریافت‌کننده به حساب هزینه قطعی منظور خواهد شد مگر آنکه در ضوابط مذکور ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

تبصره - دولت مکلف است بر مصرف اعتباراتی که به عنوان کمک از محل بودجه و وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و یا اعتبارات منظور در سایر ردیفهای بودجه کل کشور به مؤسسات غیردولتی پرداخت می‌شود نظارت مالی اعمال کند. نحوه نظارت مذکور تابع آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

خواهد شد:

الف - در صورتی که کمک و یا اعانه به صورت نقدی و مستقیماً به شخص حقیقی یا حقوقی غیردولتی پرداخت شود حسب مورد با اخذ رسید از شخص حقیقی و یا مقام مجاز شخص حقوقی غیردولتی مزبور به هزینه قطعی منظور خواهد شد. در اجرای این بند اعلامیه بانکی مبنی بر واریز وجه به حساب بانکی ذی نفع نیز در حکم رسید خواهد بود.

ب - در مواردی که بر حسب ضرورت کمک و یا اعانه به صورت غیر نقدی پرداخت می شود در صورتی که دستگاه اجرایی مربوط دارای مقررات معاملاتی خاصی باشد، تهیه و تدارک کالاهای مذکور بر طبق مقررات مزبور و در غیر این صورت بر اساس مقررات عمومی مجاز خواهد بود. چنانچه اعطای کمک و یا اعانه مذکور از طریق صدور حواله تحویل کالا عهده تولیدکننده یا توزیع کننده یا فروشنده باشد و یا به صورت موردی و برای شخص حقیقی یا حقوقی غیردولتی مشخصی تهیه و به تشخیص رئیس دستگاه اجرایی ذی ربط یا مقامات مجاز از طرف آنها انتقال کالا به انبار مقدور یا ضروری نباشد رسید اخذ شده از دریافت کننده کمک یا اعانه در حکم قبض انبار و حواله انبار خواهد بود.

ج - چنانچه کمک و یا اعانه به صورت نقدی و غیر مستقیم به شخص حقیقی پرداخت شود با اخذ رسید از دریافت کننده وجه به هزینه قطعی منظور خواهد شد. در این گونه موارد دستگاه اجرایی مربوط بایستی مراقبت نماید که کمک مذکور عاید ذی نفع گردد. ماده ۳-...

ماده ۶- پرداخت کمک و یا اعانه از محل اعتبارات منظور در قانون بودجه کل کشور توسط دستگاههای مشمول این قانون به کارکنان دولت جز در مواردی که مجوز قانونی خاص وجود داشته باشد ممنوع است.

لایحه فوق مشتمل بر شش ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و یکم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۵۲۸

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۰۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۲: «لایحه ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور» مصوب جلسه بیست و یکم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۸/۵ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

۱- ماده ۶ چون مستلزم تبعیض ناروا در شرایط مساوی است خلاف بند ۹ اصل سوم قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- در تبصره (۲) ماده (۱) به کار بردن عبارت (آیین نامه) صحیح نیست.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۲۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۵۲۸ مورخ ۱۳۷۸/۸/۵ و پیرو نامه شماره ۳۴۰۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۲، لایحه شماره ۲۱۱۷۱/۹۴۸۳ مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۸ دولت در مورد ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۲۲۷.

متن لایحه

ماده ۱-...

ماده ۴- پرداخت کمک و یا اعانه به اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی توسط دستگاههای مشمول این قانون از محل اعتباراتی که ضمن ردیفهای بودجه کل کشور به صورت کمک منظور می‌گردد تابع مقررات این قانون خواهد بود.

ماده ۵- پرداخت کمک و یا اعانه علاوه بر رعایت ضوابط مقرر در این قانون در مورد وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موکول به پیش‌بینی موضوع در موافقت نامه شرح فعالیتها و در مورد شرکتهای دولتی منوط به منظور شدن در بودجه تفصیلی شرکت مصوب مراجع ذیصلاح مقرر در اساسنامه مربوط می‌باشد.

لایحه فوق مشتمل بر پنج ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ هفدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۶۹۶

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۴۲۷- ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۹ و شماره ۳۴۰۰- ق مورخ ۷۸/۸/۲ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۵۲۸ مورخ ۷۸/۸/۵؛ «لایحه ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۸/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه با قانون اساسی

شماره: ۳۴۲۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۱۳۱۷/۹۸۳۹ مورخ ۱۳۷۸/۴/۱ دولت در مورد موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۷ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - لایحه موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مشتمل بر یک مقدمه و پنج ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - این موافقتنامه جایگزین موافقتنامه شماره ۶۱۱۴-هـ مورخ ۱۳۶۳/۳/۶ می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران

و دولت جمهوری عربی سوریه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه بنا به تمایل خود به منظور تقویت روابط دوستانه و همکاری‌های دائمی فی‌مابین دو کشور نسبت به موارد ذیل توافق نمودند:

(۱) همین مجموعه، صفحه ۲۴.

ماده ۱-

۱- به دنبال توافق انجام شده بین نمایندگان بانک مرکزی سوریه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۳ می ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸/۲/۲۳) در مورد حساب ویژه مفتوحه به موجب پروتکل مربوط به مبادله کالا امضا شده در تهران به تاریخ ۱۶ مارس ۱۹۸۲ و پروتکل اصلاحی ماده (۱) از پروتکل فوق‌الذکر امضا شده در تهران در تاریخ ۱۹ فوریه ۱۹۸۴ و حساب مفتوحه به موجب یادداشت تفاهم به امضا رسیده در تهران در تاریخ ۱۲ می ۱۹۸۴ مانده حساب بستانکار جمهوری اسلامی ایران به مبلغ فقط چهارده میلیارد و هفتاد و هشت میلیون و نهصد و بیست هزار (۱۴/۰۷۸/۹۲۰/۰۰۰) لیر سوریه تعیین می‌گردد و این مبلغ شامل کلیه تعهدات و مسؤولیتهای ناشی از پروتکلها و اسناد فوق‌الذکر و تمامی اصلاحات آنها می‌باشد.

۲- به مبلغ مذکور در بند (۱) فوق‌الذکر هیچ نوع سود یا کارمزدی تحت هر عنوان تعلق نمی‌گیرد.

۳- در صورتی که نرخ تبدیل لیر سوریه به دلار آمریکا در کشورهای همسایه نسبت به نرخ تسعیر اعمال شده در بودجه عمومی سال ۱۹۹۹ جمهوری عربی سوریه از بیست درصد (۲۰٪) طی مدت ده ساله بازپرداخت مبلغ تعیین شده در بند (۱) فوق‌الذکر افزایش یابد، اقساط پرداخت نشده نسبت به مازاد بیست درصد (۲۰٪) فوق‌الاشعار در نرخ تبدیل براساس فرمول اعمال شده در تعیین مبلغ اصلی مورد ارزیابی مجدد قرار می‌گیرد.

ماده ۲-

۱- مبلغ مذکور در ماده (۱) این موافقتنامه به لیر سوری طی ده قسط سالانه به طور متساوی و پی در پی پرداخت می‌شود، به گونه‌ای که اولین قسط آن در تاریخ اول جولای ۱۹۹۹ میلادی و آخرین قسط در تاریخ اول جولای ۲۰۰۸ میلادی پرداخت شود.

۲- حسابی تحت عنوان «حسابه تسویه» نزد بانک مرکزی سوریه گشایش می‌یابد و به این حساب هیچ نوع بهره تعلق نخواهد گرفت و موارد ذیل در آن منظور می‌شود:

الف - مبالغ اقساط سالیانه پرداختی به موجب بند (۱) این ماده.

ب - مبالغ مورد مصرف از طرف ایران بر طبق مفاد ماده (۳) این موافقتنامه و به میزان اقساط سالیانه ثبت شده در «حساب تسویه» می‌باشد.

در صورتی که بخشی از اقساط سالیانه به طور کامل در سال مربوط به مصرف نرسد، مقدار مصرف نشده با اقساط بعدی جمع می‌گردد.

ماده ۳- مبالغ مشخص شده در بند (۱) ماده (۱) این موافقتنامه متناسب با اقساط سالیانه ثبت شده در «حساب تسویه» یاد شده در بند (۲) ماده (۲) این قرارداد از سوی جمهوری اسلامی ایران به منظور تحقق اهداف ذیل در جمهوری عربی سوریه استفاده می‌شود:

الف - تأمین هزینه‌های ذیل:

- خرید ساختمان جدید برای سفارت جمهوری اسلامی ایران و اقامتگاه سفیر.

- ساخت بیمارستان.

- ساخت مدرسه.

- مرمت و نگهداری برخی از اماکن مذهبی.

- هزینه دانشجویان ایرانی سرگرم تحصیل در سوریه.

- هزینه‌های داخلی زائران ایران (هتل، حمل و نقل، هزینه‌های فرودگاهی و غیره).

- هزینه‌های سوخت مربوط به شرکتهای هواپیمایی ایران در فرودگاههای سوریه.

- عوارض فرودگاهی و هوانوردی مربوط به شرکتهای هواپیمایی ایران در فرودگاههای سوریه.

- هرگونه هزینه‌های محلی دیگر.

ب - تأمین مالی سهم طرف ایرانی در هزینه‌های محلی طرحهای توسعه‌ای است که بین دولتهای دو کشور بر اساس شرکتهای مشترک (J.V.) توافق می‌گردد.

ج - هزینه‌های محلی برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری که طرف ایرانی بر طبق مفاد قوانین و مقررات جاری در جمهوری عربی سوریه انجام می‌دهد.

ماده ۴-

۱- بانک مرکزی سوریه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ترتیبات بانکی لازم را برای اجرای مفاد این موافقتنامه تدوین می‌نمایند.

۲- این موافقتنامه به عنوان ضمیمه یادداشت تفاهم امضا شده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه در تاریخ ۱۵ می ۱۹۹۹ میلادی تلقی می‌گردد.

این موافقتنامه در تاریخ تصویب آن به وسیله مقامات صلاحیت‌دار در دو کشور لازم‌الاجرا خواهد شد.

این موافقتنامه در تاریخ ۱۶/۵/۱۹۹۹ در دو نسخه اصلی به زبانهای عربی، فارسی و انگلیسی تنظیم و امضا گردیده و هر دو نسخه دارای اعتبار یکسان هستند و در صورت اختلاف در تفسیر متن انگلیسی ملاک می‌باشد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و چهار ماده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ هفدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۶۹۹

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۲۳ - ق مورخ ۱۸/۸/۱۳۷۸؛ «لایحه موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه» مصوب جلسه مورخ هفدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۸/۲۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد؛ نظر به این‌که در بند یک ماده یک تاریخ امضای پروتکل مربوط به مبادله کالا و امضای پروتکل اصلاحی و سایر موارد مذکور در همین بند و بند ۳ ماده مرقوم و بند یک ماده ۲ و بند ۲ ماده ۴ تاریخ رسمی جمهوری اسلامی ذکر نشده خلاف اصل ۱۷ قانون اساسی^(۱) شناخته گردید. تذکر - در بند ۲ ماده ۲ لازم است عبارت «حسابه تسویه» به عبارت «حساب تسویه» اصلاح شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) اصل هفدهم: مبدأ تاریخ رسمی کشور هجرت پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) است و تاریخ هجری شمسی و هجری قمری هر دو معتبر است اما مبنای کار ادارات دولتی هجری شمسی است. تعطیل رسمی هفتگی روز جمعه است.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۷۸-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۶۹۹ مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۷ و پیرونامه شماره ۳۴۲۳-ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۸، لایحه دولت به شماره ۲۱۳۱۷/۹۸۳۹ مورخ ۱۳۷۸/۴/۱ در مورد موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - لایحه موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مشتمل بر یک مقدمه و پنج ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره - این موافقتنامه جایگزین موافقتنامه شماره ۶۱۱۴ - ه مورخ ۱۳۶۳/۳/۶ می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران

و دولت جمهوری عربی سوریه

مقدمه:

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه بنا به تمایل خود به منظور تقویت روابط دوستانه و همکاری های دائمی فیما بین دو کشور نسبت به موارد ذیل توافق نمودند:

ماده ۱-

۱- به دنبال توافق انجام شده بین نمایندگان بانک مرکزی سوریه و بانک مرکزی جمهوری

اسلامی ایران در تاریخ ۱۳ می ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸/۲/۲۳) در مورد حساب ویژه مفتوحه به موجب پروتکل مربوط به مبادله کالا امضا شده در تهران به تاریخ ۲۶ اسفند ۱۳۶۰ مطابق با ۱۶ مارس ۱۹۸۲ و پروتکل اصلاحی ماده (۱) از پروتکل فوق‌الذکر امضا شده در تهران در تاریخ ۳۰ بهمن ۱۳۶۲ مطابق با ۱۹ فوریه ۱۹۸۴ و حساب مفتوحه به موجب یادداشت تفاهم به امضا رسیده در تهران در تاریخ ۲۲ اردیبهشت ۱۳۶۳ مطابق با ۱۲ می ۱۹۸۴ مانده حساب بستانکار جمهوری اسلامی ایران به مبلغ فقط چهارده میلیارد و هفتاد و هشت میلیون و نهصد و بیست هزار (۱۴/۰۷۸/۹۲۰/۰۰۰) لیر سوریه تعیین می‌گردد و این مبلغ شامل کلیه تعهدات و مسؤولیتهای ناشی از پروتکلها و اسناد فوق‌الذکر و تمامی اصلاحات آنها می‌باشد.

۲- به مبلغ مذکور در بند (۱) فوق‌الذکر هیچ نوع سود یا کارمزدی تحت هر عنوان تعلق نمی‌گیرد.

۳- در صورتی که نرخ تبدیل لیر سوریه به دلار آمریکا در کشورهای همسایه نسبت به نرخ تسعیر اعمال شده در بودجه عمومی سال ۱۹۹۹ (۱۱ دی ماه ۱۳۷۷ لغایت ۱۱ دی ماه ۱۳۷۸) جمهوری عربی سوریه از بیست درصد (۲۰٪) طی مدت ده ساله بازپرداخت مبلغ تعیین شده در بند (۱) فوق‌الذکر افزایش یابد، اقساط پرداخت نشده نسبت به مازاد بیست درصد (۲۰٪) فوق‌الاشعار در نرخ تبدیل براساس فرمول اعمال شده در تعیین مبلغ اصلی مورد ارزیابی مجدد قرار می‌گیرد.

ماده ۲-

۱- مبلغ مذکور در ماده (۱) این موافقتنامه به لیر سوری طی ده قسط سالانه به طور متساوی و پی در پی پرداخت می‌شود، به گونه‌ای که اولین قسط آن در تاریخ ۱۰ تیر ۱۳۷۸ مطابق با اول جولای ۱۹۹۹ میلادی و آخرین قسط در تاریخ ۱۰ تیر ۱۳۷۸ مطابق با اول جولای ۲۰۰۸ میلادی پرداخت شود.

۲- حسابی تحت عنوان «حساب تسویه» نزد بانک مرکزی سوریه گشایش می‌یابد و به این حساب هیچ نوع بهره تعلق نخواهد گرفت و موارد ذیل در آن منظور می‌شود:

الف - مبالغ اقساط سالیانه پرداختی به موجب بند (۱) این ماده.

ب - مبالغ مورد مصرف از طرف ایران بر طبق مفاد ماده (۳) این موافقتنامه و به میزان اقساط سالیانه ثبت شده در «حساب تسویه» می‌باشد.

در صورتی که بخشی از اقساط سالیانه به طور کامل در سال مربوط به مصرف نرسد، مقدار مصرف نشده با اقساط بعدی جمع می‌گردد.

ماده ۳- مبالغ مشخص شده در بند (۱) ماده (۱) این موافقتنامه متناسب با اقساط سالیانه ثبت شده در «حساب تسویه» یاد شده در بند (۲) ماده (۲) این قرارداد از سوی جمهوری اسلامی ایران به منظور تحقق اهداف ذیل در جمهوری عربی سوریه استفاده می‌شود:

الف - تأمین هزینه‌های ذیل:

- خرید ساختمان جدید برای سفارت جمهوری اسلامی ایران و اقامتگاه سفیر.
- ساخت بیمارستان.
- ساخت مدرسه.
- مرمت و نگهداری برخی از اماکن مذهبی.
- هزینه دانشجویان ایرانی سرگرم تحصیل در سوریه.
- هزینه‌های داخلی زائران ایرانی (هتل، حمل و نقل، هزینه‌های فرودگاهی و غیره).
- هزینه‌های سوخت مربوط به شرکت‌های هواپیمایی ایران در فرودگاه‌های سوریه.
- عوارض فرودگاهی و هوانوردی مربوط به شرکت‌های هواپیمایی ایران در فرودگاه‌های سوریه.

- هرگونه هزینه‌های محلی دیگر.

ب - تأمین مالی سهم طرف ایرانی در هزینه‌های محلی طرح‌های توسعه‌ای است که بین دولتهای دو کشور براساس شرکت‌های مشترک (I.V.) توافق می‌گردد.

ج - هزینه‌های محلی برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری که طرف ایرانی بر طبق مفاد قوانین و مقررات جاری در جمهوری عربی سوریه انجام می‌دهد.

ماده ۴-

۱- بانک مرکزی سوریه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ترتیبات بانکی لازم را برای اجرای مفاد این موافقتنامه تدوین می‌نمایند.

۲- این موافقتنامه به عنوان ضمیمه یادداشت تفاهم امضا شده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه در تاریخ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۷۸ مطابق با ۱۵ می ۱۹۹۹ میلادی تلقی می‌گردد.

ماده ۵- این موافقتنامه در تاریخ تصویب آن به وسیله مقامات صلاحیت‌دار در دو کشور لازم‌الاجراء خواهد شد.

این موافقتنامه در تاریخ ۲۶ اردیبهشت ۱۳۷۸ مطابق با ۱۶/۵/۱۹۹۹ در دو نسخه اصلی به زبانهای عربی، فارسی و انگلیسی تنظیم و امضا گردیده و هر دو نسخه دارای اعتبار یکسان هستند و در صورت اختلاف در تفسیر متن انگلیسی ملاک می‌باشد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و پنج ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هشتم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۹۳۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۷۸- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱ و شماره ۳۴۲۳- ق مورخ ۷۸/۸/۱۸ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۶۹۹ مورخ ۷۸/۸/۲۷؛ «لایحه موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هشتم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۷۱

مغایرت لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با موازین شرع و قانون اساسی و وجود ابهام و اشکالات عبارتی در آن

شماره: ۳۴۴۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۹/۲۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۳۳۰۱۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۲۴ دولت در مورد برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۹/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت و بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱-....

ماده ۲-....

الف-....

ه- عدم گسترش تشکیلات دولت با تأکید بر کوچک سازی دولت از سطوح پایین هرم تشکیلات از طریق تجمع کلیه فعالیتهای مربوط به یک وزارتخانه (به جز شرکتهای مستقل) در سازمان استانی واحد.

براساس این ضوابط باید ترتیبی اتخاذ شود که:

۱- امور انرژی.

۲- امور کشاورزی، دام، توسعه و عمران روستایی.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۷۰ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۱.

۳- امور صنعت و معدن.

در سه وزارتخانه تجمیع شود.

دولت موظف است به منظور تحقق این ماده، عناوین وزارتخانه‌ها و سازمانهای مستقل را همراه با حدود مأموریتها و اختیارات هر یک از آنها و تبیین اعمال حاکمیت و اعمال تصدی در حیطه فعالیت هر دستگاه و نحوه تحقق آنها همراه با پیش‌بینی زمان‌بندی مناسب برای تحقق آن در طول سال اول برنامه تشکیلات کلان کشور را تنظیم و ظرف یک ماه جهت تصویب، تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

ماده ۳- به منظور ایجاد هماهنگی و جلوگیری از تداخل نهادهای نظارتی و کاستن از فعالیتهای موازی و غیرلازم در امور نظارت و بازرسی، شورایعالی نظارت و بازرسی با عضویت رئیس سازمان برنامه و بودجه، دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس دیوان محاسبات کشور و رئیس سازمان بازرسی کل کشور زیر نظر رئیس جمهور تشکیل می‌شود. این شورا موظف است ضمن اعمال هماهنگی در فعالیت نهادهای نظارتی، نسبت به شناسایی و تعطیل کلیه فعالیتهایی که با ماهیت نظارت و بازرسی در کشور مغایرت داشته و بدون مجوزهای لازم قانونی انجام می‌گیرد، اقدام و «لایحه ساماندهی امور نظارت و بازرسی کشور» را با هدف جلوگیری از فعالیتهای تکراری و استقرار نظام کارآمد نظارت ملی با ایجاد پوشش نظارتی کامل تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران، جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

ماده ۴-

الف - ...

د - مأموریت کارکنان شرکتهای دولتی و شرکتهای موضوع بند «ج» به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در قالب آیین نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ه - نقل و انتقال سهام در ارتباط با اجرای این ماده (ناشی از ادغام، انحلال و تجدید سازمان) از پرداخت مالیات معاف است.

و - انجام هرگونه فعالیت تجاری و غیر آن که در اساسنامه شرکتهای دولتی پیش‌بینی نشده باشد ممنوع است.

ماده ۵-...

الف -...

ز - دولت موظف است نسبت به بازنگری مقررات روابط کار اقدام نموده و لایحه لازم را ظرف شش ماه به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۶-...

ماده ۱۲- سهام متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، شرکتهای دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱^(۱) و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی (به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه) و همچنین سایر شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا، همچنین سهام متعلق به دستگاههای فوق‌الذکر در شرکت‌های غیردولتی و شرکتهایی که تابع قانون خاص می‌باشند، مشمول مقررات این فصل خواهند بود.

تبصره ۱- سهام متعلق به دستگاههای مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت هبه، صلح غیرمعوض یا هرگونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می‌شوند.

تبصره ۲- مشارکت و سرمایه‌گذاری بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکتها، از شمول مقررات این فصل مستثنی است.

ماده ۱۳-...

ماده ۱۷- رعایت اولویتهای زیر در شیوه فروش سهام شرکتهای موضوع این قانون الزامی است:

الف - فروش سهام شرکتهای کوچک به کارآفرینان و اشخاصی که از مدیریت توانمند برخوردارند.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۰۸.

ب - فروش سهام شرکتهای متوسط حسب مورد، به گروهها، تعاونیها و تشکلهای تخصصی - تجاری.

ج - فروش سهام شرکتهای بزرگ با حفظ سهام کنترل کننده مدیریت، به عموم مردم. تبصره - اعطای سهام ترجیحی با اولویت به کارگران و کارکنان همان واحد مدّ نظر قرار می گیرد. ایثارگران و سایر کارگران و کارکنان دولت در شرایط مساوی از اولویت برخوردارند.

ضوابط اجرایی این ماده به پیشنهاد دبیرخانه به تصویب هیأت عالی واگذاری خواهد رسید.

ماده ۱۸ - ...

ماده ۱۹ - دولت می تواند با رعایت اصول چهل و سوم (۴۳)^(۱) و چهل و چهارم (۴۴)^(۲) قانون اساسی، شرکتهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا با حفظ سایر حقوق مالکیت و با رعایت موارد زیر در اختیار شرکتهای تعاونی و یا بخش خصوصی با اولویت ایثارگران قرار دهد:

الف - شرکتهای، فعالیتها و اموال مذکور را به صورت حبس موقت در اختیار شرکتهای تعاونی یا بخش خصوصی قرار دهد و شرکتهای تعاونی و بخش خصوصی مالک منافع آن باشند. در صورتی که شرکتهای مذکور، کارکنان واجد شرایط داشته باشند و مبادرت

(۱) اصل چهل و سوم: برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران براساس ضوابط زیر استوار می شود... ۵ - منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام. ۶ - منع اسراف و تبذیر در همه شؤون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه گذاری، تولید، توزیع و خدمات....

(۲) اصل چهل و چهارم: نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه ریزی منظم و صحیح استوار است.

بخش دولتی، شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکتهای و مؤسسات تعاون تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می شود. بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی و دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می شود که مکمل فعالیتهای اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر بخش را قانون معین می کند.

به تشکیل شرکت تعاونی کنند، تعاونی کارکنان شرکت ذی ربط در اولویت خواهد بود.
ب - دولت می تواند طبق قرارداد بابت استهلاك یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه
شرکتهای موصوف سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند.

ج - دولت می تواند بهره برداری از تأسیساتی را که بنا به اصول چهل و چهارم (۴۴) و
چهل و پنجم (۴۵) قانون اساسی^(۱) و یا دلایل دیگر، واگذاری مالکیت آنها به بخشهای
خصوصی و تعاونی میسر نیست تحت شرایط و آیین نامه ای که به تصویب هیأت وزیران
می رسد به بخشهای خصوصی و تعاونی واگذار کند.

د - دولت می تواند به هنگام واگذاری شرکتهای فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده،
مقرراتی را به عنوان شرایط الزامی، مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاست های
دولت در قیمت گذاری و برنامه ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی ملزم کند.

ه - واگذاری مدیریت شرکتهای دولتی به بخش های غیردولتی به شرطی مجاز است که
شخص حقیقی یا حقوقی که مدیریت را به عهده گرفته است انجام کار را خود در طول
مدت قرارداد عهده دار بوده و به شرکتهای و اشخاص دیگری منتقل ننماید. متخلفین به
سلب امتیاز واگذاری و محکومیت تصرف در اموال عمومی مجازات می شوند.

تبصره - نحوه تعیین مبلغ نقد و یا کالای موضوع این ماده و به اجاره واگذار کردن
شرکتهای موضوع این ماده به صلاح دید هیأت عالی واگذاری و با تصویب هیأت وزیران
بلامانع خواهد بود.

ماده ۲۰ - ...

ماده ۲۴ - رأی هیأت داورى پس از ده روز از تاریخ ابلاغ، قطعی و لازم الاجراست و
چنانچه طی مدت مذکور یکی از طرفین نسبت به رأی صادره اعتراض داشته باشد باید
اعتراض خود را کتباً به دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد تقدیم نماید.
شعبه خاصی که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین خواهد شد خارج از نوبت به اعتراض
رسیدگی و رأی مقتضی صادر می نماید. رأی صادره قطعی و لازم الاجراست.

ماده ۲۵ - ...

(۱) اصل چهل و پنجم: انفال و ثروتهای عمومی از قبیل زمینهای موات یا رها شده، معادن، دریاها، دریاچه ها،
رودخانه ها و سایر آبهای عمومی، کوهها، دره ها، جنگلها، نزارها، بیشه های طبیعی، مراعاتی که حریم نیست، ارث بدون
وارث، و اموال مجهول المالك و اموال عمومی که از غاصین مسترد می شود در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق
مصالح عامه نسبت به آنها عمل نماید. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین می کند.

دستگاههای اجرایی استان و اعتبارات عمرانی بر حسب فصول تصمیم‌گیری می‌کند. تبصره - وظیفه دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استانی برعهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۷۹-...

ماده ۸۱- سرجمع درآمدهای استانی هر استان که باید به خزانه استان (خزانه معین خزانه‌داری کل هر استان) واریز شوند، در لایحه بودجه سالانه درج و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود.

تبصره - دستگاههای استانی وصول‌کننده درآمد موظف‌اند تمام وصولی‌هایی را که به موجب قانون دریافت می‌کنند به خزانه استان واریز کنند.

ماده ۸۲- به منظور ساماندهی درآمدهای استان و بهبود مستمر روشهای کسب درآمدهای استانی و شناسایی منابع جدید درآمدی، ستاد درآمد و تجهیز منابع استان به ریاست استاندار و مرکب از افراد ذیل در هر استان تشکیل می‌شود.

الف - استاندار.

ب - رئیس سازمان برنامه و بودجه استان.

ج - مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان.

د - یک نفر از نمایندگان استان با تصویب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر).

ه - یک نفر صاحب نظر در امور اقتصادی و مالی (به انتخاب استاندار).

و - رئیس خزانه استان.

ز - رئیس شورای اسلامی استان (تا تشکیل شورای اسلامی استان، رئیس شورای اسلامی شهر مرکز استان جانشین وی خواهد بود).

تبصره ۱- در صورتی که موضوع مورد بحث در ستاد درآمد به بخش خاصی مربوط باشد، مسئول دستگاه اجرایی ذی‌ربط در استان با حق رأی در جلسه شرکت خواهد کرد.

تبصره ۲- وظیفه دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان برعهده اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان خواهد بود.

ماده ۸۳- ستاد درآمد و تجهیز منابع استان وظایف ذیل را برعهده دارد:

الف - برآورد منابع درآمدی استان برای سال بعد با توجه به ظرفیتهای درآمدی استان و

- پیشنهاد آن به شورای برنامه‌ریزی توسعه استان به هنگام تهیه و تنظیم بودجه استان.
- ب - بررسی و پیشنهاد منابع جدید درآمد برای استان به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان جهت درج در لوایح بودجه سنواتی کل کشور.
- ج - پیشنهاد بهبود روشهای کسب درآمد در استان در چارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه آن به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان.
- د - بررسی و اظهار نظر در مورد گزارشهای مربوط به وصول درآمدهای استان که توسط خزانه استان ارائه می‌شوند.
- ه - تصویب سیاست‌های اجرایی وصول درآمد و نظارت بر نحوه وصول توسط دستگاههای اجرایی وصول‌کننده و پیگیری رفع مشکلات آنها.
- ماده ۸۴- ...

ماده ۹۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانکها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز داخلی، زمینه فعالیت مجاز انواع مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) را فراهم و نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت مؤسسات غیرمجاز جلوگیری به عمل آورد. آیین‌نامه اجرایی ذیربط حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون شامل تعاریف، نحوه فعالیت و اعمال نظارت بر این مؤسسات با پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای پول و اعتبار به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. ضوابط مربوط به تأسیس و ترتیبات انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) به نحوی که موجبات گسترش فعالیت و رقابت اینگونه مؤسسات، سازمانها، واحدها و بانکها را حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون فراهم آورد، بنا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید.

ماده ۹۴- ...

ماده ۹۸- به دولت اجازه داده می‌شود با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی:

الف - نسبت به صدور مجوز ایجاد شرکتهای بیمه غیردولتی و شرکتهای بیمه اتکایی با ساختار خصوصی و تعاونی در چارچوب قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری اقدام و ضوابط و مقررات لازم را در این زمینه تعیین کند.

ب - نسبت به ایجاد شرکت بیمه اتکایی با مشارکت بیمه گران و بیمه گزاران عمده اقدام کند. اساسنامه این شرکت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۹-...

ماده ۱۰۰- به دولت اجازه داده می شود جهت افزایش شرایط رقابتی بازارهای مالی و تشویق پس انداز و سرمایه گذاری، زمینه فعالیت مجاز بانکهای غیردولتی را فراهم آورد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مسئول نظارت بر فعالیت بانکهای غیردولتی است.

ماده ۱۰۱-...

ماده ۱۰۵- دولت موظف است امکانات لازم برای دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و خارجی، زمینه سازی برای اتصال کشور به شبکه های جهانی، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فن آوری های جدید را از طرق زیر فراهم نماید:

الف - ایجاد زیرساختهای ارتباطی و شاهراه های اطلاعاتی لازم، پهنای باند کافی و گسترده از طریق وزارت پست و تلگراف و تلفن و ایجاد تسهیلات لازم برای استفاده دانشجویان و اعضای هیأت علمی.

ب - تفکیک وظایف مجموعه های «تأمین کننده اطلاعات»، «تأمین کننده خدمات» و «تأمین کننده ارتباطات» و فراهم کردن امکانات برای حضور بخشهای غیردولتی در این زمینه ها.

ماده ۱۰۶-....

ماده ۱۱۰- به منظور تشویق سرمایه گذاران خصوصی و تعاونی (اعم از حقیقی و حقوقی) برای سرمایه گذاری در طرحهای تأمین آب و ایجاد شبکه های آبیاری و زهکشی، به وزارت نیرو اجازه داده می شود تکمیل طرحهای سد و شبکه های آبیاری مستقل نیمه تمام را که حداکثر سی درصد (۳۰٪) عملیات اجرایی آنها خاتمه یافته و نیز طرحهایی را که مطالعات مرحله دوم آنها در طول برنامه سوم به تصویب می رسد، به سرمایه گذاران غیردولتی با شرایط ذیل واگذار کند:

الف - کلیه منابع استحصالی به جز حقابه های موجود به سرمایه گذار اختصاص می یابد.
ب - حقابه های موجود این تأسیسات همچنان در اختیار وزارت نیرو باقی خواهد بود تا براساس قانون توزیع عادلانه آب و سایر قوانین و مقررات در اختیار حقابه بران قرار گیرد.

ج- کلیه اراضی ملی و موات بلامعارض که براساس طرح مطالعاتی احداث سد به عنوان زمینهای واقع در طرحهای توسعه کشت زیر این سدها و شبکه‌ها محسوب می‌شوند، با قیمتهای منطقه‌ای که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین شده است، توسط وزارتخانه‌های کشاورزی و جهادسازندگی به سرمایه‌گذاران و همچنین واگذاری اراضی ملی و موات بلامعارض که براساس طرح مطالعاتی وزارت کشاورزی قابل کشت می‌باشد با اولویت شرکت‌های تعاونی ایثارگران، بسیجیان و رزمندگان (به ویژه مناطق مرزی) واگذار خواهد شد.

تأیید محل احداث سد و تأسیسات آبی مورد نظر و نظارت مهندسی در کلیه مراحل مطالعاتی تا تصویب صلاحیت فنی طرح و نظارت عالیه در مرحله اجرا و شروع اولین آبیگری و بهره‌برداری از تأسیسات، به عهده وزارت نیرو است.

د- کلیه مستحقات و حقوقی که در نتیجه اینگونه سرمایه‌گذاریها حاصل می‌شود.
ه- حمایت از ایجاد تعاونی‌های تولید کشاورزی و تشکلهای بهره‌برداران آب و خاک و منابع طبیعی با اولویت تعاونی‌های ایثارگران.

و- افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی و آبریان با هدف تأمین امنیت غذایی و توسعه صادرات و با اولویت دانه‌های روغنی و زیتون و محصولات باغی.

ز- دولت مکلف است از آغاز برنامه سوم، عشایر سیار کشور را طی دو برنامه پنج ساله از نظر اقتصادی و معیشتی و اشتغال با حفظ توانمندی‌های تولید، مسکن، ایجاد امکانات زیربنایی و خدمات رسانی، رفاه عمومی و اجتماعی ساماندهی نماید.

سهم تحقق اهداف برنامه سوم چهل درصد (۴۰٪) و سرعت اجرای آن متناسب با تغییر کاربری و واگذاری مرتع خواهد بود که در امر واگذاری عرصه‌های مرتعی به علت داشتن پروانه بهره‌برداری و یا عرف بهره‌برداری دارای اولویت خواهند بود.

ماده ۱۱۱-...

فصل چهاردهم - صنعت، معدن و بازرگانی

ماده ۱۱۳- کلیه اصناف تولیدی مستقر در شهرها چنانچه به شهرکهای صنعتی منتقل شوند ضمن استفاده از تسهیلات ویژه در خصوص واگذاری اقساطی زمین در شهرکهای صنعتی از حمایتها و تسهیلات اعتباری که توسط دولت تعیین می‌گردد، برخوردار خواهند بود.

تبصره - به وزارت بازرگانی اجازه داده می شود که به منظور ساماندهی و قانونمند نمودن واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب که تا قبل از سال ۱۳۷۸ در کشور دایر شده و دارای سند مالکیت یا اجاره نامه و یا مبیعه نامه و یا قرارداد واگذاری عین یا منافع ملک با اشخاص حقیقی یا حقوقی، سازمانها، نهادها و ارگانها باشند توسط اتحادیه های صنفی کشور با دریافت گواهی پرداخت عوارض سالیانه شهرداری و همچنین گواهی مشخص بودن وضعیت مالیاتی، پروانه کسب موقت صادر نماید.

مدت اعتبار پروانه کسب های موقت صادره سه سال پس از تاریخ صدور می باشد و اتحادیه های صنفی موظفند ظرف مدت مزبور نسبت به تبدیل پروانه کسب های موقت به دائم اقدام نمایند.

نحوه صدور پروانه کسب های موقت و شرایط تبدیل آنها به پروانه کسب های دائم و همچنین سایر موارد لازم به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیأت عالی نظارت بر شوراهای مرکزی اصناف مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۳^(۱) خواهد رسید.

ماده ۱۱۴ - ...

ماده ۱۱۶ - در اجرای ماده (۱۲) قانون معادن مصوب ۱۳۷۸/۳/۲۳^(۲) و^(۳) وزارت معادن و فلزات معادن و فلزات مجاز است نسبت به صدور پروانه بهره برداری برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی که فعالیت اکتشافی آنها منتهی به اخذ گواهی کشف هر نوع معدن در محدوده وظایف وزارت مذکور می شود، اقدام کند.

تبصره ۱ - به وزارت معادن و فلزات اجازه داده می شود در راستای انجام وظیفه اکتشافی خود نسبت به تأسیس شرکتهای سهامی عام غیردولتی اکتشافی اقدام و کلیه سهام آن را به مردم عرضه نماید.

تبصره ۲ - وزارت معادن و فلزات مکلف است در خصوص شناسایی و معرفی کمرندهای دارای آتومالیهای مواد معدنی در سراسر کشور به عنوان برنامه ریزی کلان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۰۳۳۰ مورخ ۱۳۵۹/۵/۲۳.

(۲) ماده ۱۲ قانون معادن: معادن بزرگ با توجه به میزان ذخیره، عیار، میزان استخراج ارزش ماده معدنی، میزان سرمایه گذاری، موقعیت جغرافیایی و ملاحظات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی به پیشنهاد وزارت معادن و فلزات و تصویب هیأت وزیران تشخیص داده می شود و نحوه بهره برداری آن توسط هیأت دولت تعیین می گردد.

(۳) تاریخ صحیح تصویب این مصوبه، ۱۳۷۷/۳/۲۳ می باشد.

بخش معدن اقدام نموده و مطالعات مربوطه را تا کشف معادن درجه یک در حد استانداردهای بین‌المللی ادامه دهد.

ماده ۱۱۷-

الف- از تاریخ تصویب این قانون، مناطق ویژه اقتصادی طبق قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی مصوب سال ۱۳۷۲ و اصلاحات بعدی آن اداره می‌گردند و از تسهیلات مذکور در قانون مذکور برخوردار خواهد بود. موارد ذیل از شمول حکم قانون یاد شده مستثنی هستند:

۱- مناطق ویژه اقتصادی جدید و محدوده برنامه‌ها، شرح فعالیت و نحوه اداره و مدیریت آنها با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

۲- ورود کالا به صورت مسافری از مناطق ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی کشور ممنوع است.

۳- مناطق ویژه اقتصادی تابع قوانین و مقررات مالیاتی کشور می‌باشند.

ب- ورود کالا از مناطق ویژه اقتصادی به داخل کشور مشمول قوانین و مقررات صادرات و واردات خواهد بود. ورود کالا به مناطق ویژه و صدور کالا به خارج از کشور از مناطق مذکور، تابع مقرراتی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۸-...

ماده ۱۲۶-

الف-...

ه- به منظور توسعه و تأمین عدالت اجتماعی، دولت مکلف است حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال ۱۳۷۹ ترتیبی را اتخاذ نماید که هزینه مصرف برق خانگی با استفاده از کولرگازی تا چهار دستگاه و سایر لوازم برقی خانگی در نقاط گرمسیر و یا مرطوب شامل (استانهای ایلام، خوزستان، بوشهر، هرمزگان، سیستان و بلوچستان، گلستان، مازندران، گیلان و شهرستانهای ارزوئیه، بم، جیرفت، کهنوج و منطقه شهداد در کرمان و شهرستانهای لار، لامرد، جهرم، داراب و فسا در استان فارس و شهرستان قصرشیرین در استان کرمانشاه و شهرستان بافق در استان یزد) در تمام طول سال معادل هزینه سالانه مصرف گاز خانگی و (لوله کشی) در نقاط سردسیر باشد.

در صورت نیاز به پرداخت مابه‌التفاوت از منابع داخلی، اعتبار آن توسط وزارتخانه‌های نفت و نیرو و شرکت‌های تابعه آنها تأمین می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای اجرایی ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۷-....

ماده ۱۲۹-

الف - به وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده می‌شود، مجوز ایجاد و بهره‌برداری برای بخش غیردولتی در زمینه شبکه‌های غیرمادر در بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی را در موارد زیر، صادر کنند:

۱- شبکه تلفن همراه.

۲- شبکه پی‌جو.

۳- مراکز تلفن کم ظرفیت تا پنج هزار شماره.

۴- شبکه انتقال داده‌ها.

۵- شبکه‌های ارائه خدمات ارزش افزوده.

۶- شبکه مخابرات روستایی.

۷- شبکه قبول پستی.

۸- شبکه حمل و نقل پستی.

ب - به شرکت‌های دولتی مخابراتی اجازه داده می‌شود، قسمتی از فعالیتهای خود را شامل نگهداری و بهره‌برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه‌ها با رعایت خط مشی‌های دولت به بخشهای تعاونی و خصوصی واگذار کند.

ج - به وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده می‌شود برای مناطقی که در برنامه پنج ساله سوم توسعه، ایجاد شبکه مخابراتی از طریق شرکت‌های مخابراتی دولتی در آنها پیش‌بینی نشده، مجوز لازم را، به منظور ایجاد شبکه مزبور، برای شرکت‌های مخابراتی تعاونی و خصوصی واجد شرایط به صورت رقابتی صادر کند.

ماده ۱۳۰- به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیربرخوردار، بالا بردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف‌سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، دولت موظف است موارد زیر را به اجرا گذارد:

الف - مجاز کردن جابجایی اعتبار و درآمد بین شرکت‌های مخابرات استانی و ایران در

جهت کمک به استانهای زیانده با تأیید وزیر پست و تلگراف و تلفن و در چارچوب سهم دولت.

ب - واگذاری تدریجی سهام شرکتهای مخابرات استانی (حداکثر ۴۹٪) به بخشهای غیردولتی و سهم کردن مشترکین به صورت داوطلبانه به میزان ودایع پرداختی به شرکتها (پس از محاسبه به نرخ روز) در سرمایه شرکتها.

ج - وجوه سرمایه گذاری شده در طرحهای مصوب شرکتهای مخابراتی (استانی و ایران) و پستی و دیگر مؤسسات و شرکتهای وابسته به وزارت پست و تلگراف و تلفن از محل درآمدها و منابع داخلی خود آنها و یا از محل منابع داخلی شرکتهای مخابراتی جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی محسوب و به عنوان افزایش سرمایه دولت و یا شرکت مخابرات ایران (حسب مورد) منظور می گردد و مشمول ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱^(۱) نمی باشد.

ماده ۱۳۱ - ...

ماده ۱۳۴ - به دولت اجازه داده می شود:

الف - نسبت به واگذاری سهام شرکتهای هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹٪)، هواپیمایی آسمان، هواپیمایی پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری (ساخته)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخشهای تعاونی و خصوصی اقدام کند.

ب - با پیشنهاد مشترک شورایعالی هواپیمایی کشوری و دستگاه اجرایی ذی ربط اساسنامه شرکتهای هوایی کشور (آسمان، پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری) را اصلاح کند. تغییرات اساسنامه هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد.

ماده ۱۳۵ - به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می شود:

الف - نسبت به تکمیل و اجرای طرحهای فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جنب سرمایه های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش فروش

(۱) ماده ۳۲ قانون برنامه و بودجه (مصوب ۱۳۵۱): وجوهی که از محل اعتبارات عمرانی جهت اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی به دستگاههای اجرایی مربوط پرداخت می شود به صورت وام خواهد بود. دستگاهی که به این ترتیب وام دریافت می کند مکلف است اصل و بهره متعلق را طبق قرارداد منعقد با وزارت دارایی در سررسید مقرر به خزانه بپردازد.

خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی و واگذاری زمین اقدام و تعهدات مربوط را تأدیه کند.

ب - به منظور تأمین هزینه اجرای برنامه‌های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیربنایها در فرودگاهها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستمهای جدید فرودگاهی و هوانوردی و امنیتی، با تصویب شورایعالی هواپیمایی کشوری دو درصد (۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

ماده ۱۳۶ - ...

ماده ۱۳۷ - به منظور تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت توسعه، نگهداری و بهره‌برداری امور حمل و نقل جاده‌ای، به سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود:

الف - از جابه‌جایی کالا و مسافر در جاده‌های کشور بر اساس تن - کیلومتر و نفر - کیلومتر عوارض وصول کند. میزان این عوارض همه ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور و تصویب شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

ب - حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن - کیلومتر حمل و نقل کالا در داخل کشور از شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی که مبادرت به حمل و نقل کالای ترانزیتی می‌کنند با تأیید وزیر راه و ترابری از طریق دفاتر مرزی خود دریافت کند.

ج - صددرصد (۱۰۰٪) خسارت وارده بر ابنیه فنی و تأسیسات زیربنایی را وصول کند. به جز خسارات وارده بر اثر حوادث و سوانح غیرمترقبه و طبیعی که دولت بنا به توان، موظف به جبران آن خواهد بود.

د - کلیه دریافت‌های این ماده پس از وصول به حساب سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور نزد خزانه‌داری کل واریز خواهد شد.

ماده ۱۳۸ - ...

ماده ۱۳۹ - صدور هرگونه مجوز بهره‌برداری آب از منابع سطحی یا زیرزمینی و شبکه توزیع شهری برای مصارف واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، دامداری، خدماتی و سایر مصارفی که تولید فاضلاب با حجم زیاد می‌کنند و همچنین استمرار مجوزهای صادره در گذشته، منوط به اجرای تأسیسات جمع‌آوری فاضلاب، تصفیه و دفع بهداشتی پساب است. تا زمان اجرای تأسیسات مناسب، از واحدهای مصرف‌کننده آب

با توجه به نوع و میزان آلودگی، جرایمی بر مبنای آیین نامه و تعرفه مصوب دولت اخذ و برای طرحهای حفاظت کیفی منابع آب و تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب هزینه خواهد شد. وزارت نیرو با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست کشور و دستگاه اجرایی ذی ربط نسبت به تهیه آیین نامه اجرایی این ماده و پیشنهاد آن برای تصویب در هیأت وزیران اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۴۰-...

ماده ۱۴۶-

الف - به سازمان ملی زمین و مسکن وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود به منظور تأمین بخشی از اعتبارات مورد نیاز اجرای قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری^(۱) یا اجاره به شرط تملیک، زمینهای شهری در تملک خویش را به قیمت روز و به صورت مزایده یا با قیمت توافقی که از قیمت کارشناسی روز کمتر نخواهد بود به فروش رساند.

ب - به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود زمینهای با کاربری آموزشی، فرهنگی، ورزشی و مذهبی را در طول برنامه سوم توسعه به قیمت منطقه ای واگذار نماید.

ج - سازمان ملی زمین و مسکن نمی تواند از اشخاص حقیقی و حقوقی که با سازمان مذکور جهت دریافت زمین پیش از تصویب این قانون قرارداد منعقد نموده و قیمت آن را مطابق قرارداد پرداخت کرده اند هیچ گونه وجه دیگری بابت زمین مطالبه و دریافت نماید. قیمت زمین همان مبلغی است که در قرارداد قید شده است.

د - به منظور حمایت از خانواده های شهداء و جانبازان متقاضی مسکن و در راستای تقویت توان مالی آنان، دولت مکلف است در طی سنوات اجرای برنامه پنج ساله سوم، به نحوی اقدام نماید که مشکل مسکن کلیه خانواده های شهداء و جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان فاقد مسکن واجد شرایط در آخر برنامه سوم به اتمام برسد. ه - به منظور حل مشکل املاکی که مالکین عرصه و اعیان آن متفاوت بوده و مالکین اعیان سند مالکیت دریافت کرده و مالک عرصه آنها در دسترس نباشد. قیمت عادلانه عرصه

توسط سازمان ملی زمین و مسکن تعیین و هیأتی مرکب از یک نفر قاضی، رئیس ثبت اسناد محل، رئیس سازمان ملی زمین و مسکن و رئیس اداره امور اقتصادی و دارایی شهرستان نسبت به صدور سند مالکیت عرصه اعلام رأی خواهند نمود. وجوه دریافتی از متصرفین در حسابی نزد خزانه واریز و در صورت مراجعه مالک یا نماینده او پرداخت می‌گردد.

ماده ۱۴۷- دستگاههای اجرایی مکلفند کلیه هزینه‌های مربوط به تعمیر، نگهداری و سایر خدمات مشترک خانه‌های سازمانی مربوط به خود را از محل عواید حاصل از اجاره خانه‌های مزبور به کارکنان خود تأمین کرده و علاوه بر آن ترتیبی اتخاذ کنند که هزینه‌های مربوط به آب، برق، مخابرات و سوخت توسط استفاده‌کنندگان پرداخت گردد.

همزمان با اجرای این ماده، حق عائله‌مندی پرسنل نیروهای مسلح و سایر کارکنانی که از خانه‌های سازمانی استفاده می‌کنند برقرار و صرف نگهداری خانه‌های مذکور می‌گردد. تبصره - دولت مکلف است کمک هزینه مسکن کارکنان نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) ساکن در خانه‌های سازمانی را پس از کسر از دریافتی آنان به حساب خصوصی در خزانه واریز نماید و همه ساله معادل وجوه واریز شده به حساب فوق در سال قبل در بودجه نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) برای تأمین هزینه تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمانی پیش‌بینی گردد.

ماده ۱۴۸- ...

ماده ۱۵۶- به منظور هماهنگی امر سیاست‌گذاری آموزشهای فنی و حرفه‌ای اعم از رسمی و غیررسمی شامل آموزشهای کاردانی و علمی کاربردی که متولی آن وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزشهای فنی و حرفه‌ای متوسطه و کار و دانش که متولی آن وزارت آموزش و پرورش و آموزشهای فنی و حرفه‌ای کوتاه مدت که متولی آن وزارت کار و امور اجتماعی و آموزشهای ضمن خدمات کارکنان دولت و مدیریت حرفه‌ای تخصصی که متولی آن سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌باشند، شورایی عالی کارآموزی (مواد (۵) و (۶))

و (۷) قانون کارآموزی مصوب ۱۳۴۹/۲/۲۸ مجلسین سنا و شورای ملی سابق^(۱) و شورایعالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۰ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران)^(۲) و شورایعالی آموزشهای علمی، کاربردی (مصوب سال ۱۳۶۹ شورایعالی انقلاب فرهنگی)^(۳) منحل و ستاد هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، علوم، تحقیقات و فن‌آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشاورزی و جهادسازندگی و رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور و ریاست مرکز امور مشارکت زنان تشکیل می‌گردد. سایر وزرا حسب مورد و به تشخیص و دعوت رئیس ستاد در جلسات شرکت خواهند نمود. رئیس سازمان برنامه و بودجه دبیر ستاد می‌باشد. سایر وظایف و اختیارات شوراهای مذکور

(۱) ماده ۵ قانون کارآموزی (مصوب ۱۳۴۹/۲/۲۸): به منظور تعیین خط‌مشی کلی کارآموزی کشور شورایی به نام شورای عالی کارآموزی مرکب از وزرای کار و امور اجتماعی - اقتصاد - آموزش و پرورش - علوم و آموزش عالی - مدیر عامل سازمان برنامه - رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و یا معاونین آنان و دو نفر از مطلعین امور تعلیمات حرفه‌ای به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و یک نفر از کارگران مطلع به انتخاب وزیر کار و امور اجتماعی تشکیل می‌شود.

ریاست شورا با وزیر کار و امور اجتماعی و در غیاب مشارالیه با وزیر آموزش و پرورش خواهد بود.
تبصره ۱- شورای عالی دارای دبیرخانه‌ای خواهد بود که در وزارت کار و امور اجتماعی تشکیل می‌شود.
تبصره ۲- طرز تشکیل جلسات و تشکیلات داخلی دبیرخانه شورای عالی کارآموزی به وسیله آیین‌نامه‌ای که به تصویب شورای عالی مذکور خواهد رسید تعیین می‌شود.

- ماده ۶ قانون کارآموزی (مصوب ۱۳۴۹/۲/۲۸): وظایف شورای عالی کارآموزی عبارت است از:
تعیین خط‌مشی و برنامه کلی کارآموزی در کشور و نظارت بر نحوه مصرف درآمد حاصله از اجرای این قانون - تعیین حدود اختیارات و وظایف کمیته‌های کارآموزی - تهیه و تصویب مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط به قرارداد کارآموزی، مدت و نحوه کارآموزی - دستمزد کارآموزان و سایر مسائل مربوط به امور کارآموزی.
تبصره - شورای عالی کارآموزی می‌تواند در اجرای این قانون به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی قسمتی از وظایف خود را به کمیته کارآموزی تفویض نماید.

- ماده ۷ قانون کارآموزی (مصوب ۱۳۴۹/۲/۲۸): شورای عالی کارآموزی بنا به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی به تدریج حرفه‌ها و مناطقی را که باید در آن کارآموزی انجام شود و صنایع مشمول این قانون را با توجه به طبقه‌بندی مشاغل و استانداردهای آموزشی و با در نظر گرفتن نوع حرف و صنایع و فراهم بودن موجبات آموزشی تعیین و اعلام خواهد کرد.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۰۲۸۰ مورخ ۱۳۵۹/۳/۲۴.

(۳) مصوبه جلسه مورخ ۱۳۶۹/۱۰/۱۱ شورایعالی انقلاب فرهنگی: با اصل تشکیل یک شورای عالی برای بررسی مسائل آموزش‌های علمی - کاربردی موافقت به عمل آمد.

به وزارتخانه‌های ذی‌ربط تفویض می‌گردد. تصمیمات این ستاد برای کلیه وزارتخانه‌ها و شوراهای در امور مذکور لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۱۵۷- ...

ماده ۱۶۰-

الف - به منظور گسترش عدالت اجتماعی و فراهم کردن امکان استفاده عادلانه اقشار مختلف جامعه از کالاهای و خدمات فرهنگی، ورزشی و هنری و به منظور ایجاد تعادل و کاهش نابرابریها اجازه داده می‌شود:

۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی حسب مورد شاخصها و استانداردهای مربوط به بهره‌مندی نقاط مختلف کشور از فضاهای ورزشی، فرهنگی، هنری و همچنین میزان دسترسی ساکنین مناطق مختلف کشور به خدمات و تولیدات فرهنگی، هنری و ورزشی را متناسب با ویژگیهای اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و جغرافیایی هر یک از این مناطق، حداکثر تا پایان سال اول برنامه سوم تهیه و همراه با ارائه راه‌حلهای مناسب برای ایجاد تعادل به هیأت وزیران ارائه دهند.

۲- دستگاه‌های اجرایی امکانات، تأسیسات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی، طرح‌های نیمه تمام و اراضی متعلق را در مناطق شهری با اولویت شهرهای بزرگ را به بخشهای غیردولتی با اولویت اشخاص حقیقی و حقوقی ایثارگران که دارای سوابق ورزشی، فرهنگی و هنری و شهرداریها در قالب قراردادهای اجاره، اجاره به شرط تملیک و فروش، واگذار نموده و درآمدهای ناشی از آن را برای احداث فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی در مناطق توسعه یافته یا کمتر توسعه یافته در چارچوب سیاستهای برنامه سوم هزینه کند.

ب - سازمان برنامه و بودجه موظف است در لوایح بودجه سنواتی هر یک از سالهای برنامه اعتبارات بخشهای فرهنگ و هنر، تربیت بدنی و ورزش را با توجه به موارد مذکور در بند (الف) این ماده و با عنایت به وضعیت بهره‌برداری از فضاهای ورزشی، فرهنگی و هنری در مناطق مختلف کشور به گونه‌ای توزیع کند که نابرابریهای موجود در زمینه برخورداری مناطق مختلف کشور از فضاهای ورزشی، فرهنگی و هنری و دستیابی ساکنین آنها به تولیدات فرهنگی تقلیل یافته و به تعادل برسد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل نحوه واگذاری امکانات، تأسیسات و فضاهای فرهنگی،

هنری و ورزشی، اراضی و طرح‌های نیمه تمام قابل واگذاری، نحوه استفاده از تسهیلات بانکی و موارد و نحوه مصرف درآمدهای ناشی از اجرای مفاد این ماده، به پیشنهاد مشترک سازمانهای برنامه و بودجه، امور اداری و استخدامی کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۲) این قانون و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مشمول مفاد این ماده می‌باشد.

ماده ۱۶۱-...

ماده ۱۶۴- برای اعتلای معرفت دینی و قرآنی و بهره‌گیری از اندیشه‌های والای حضرت امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای در تحکیم مبانی فکری ارزشهای انقلاب اسلامی و فرهنگ جهاد و شهادت در جامعه، به ویژه در جوانان و نوجوانان، وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما، نیروی مقاومت بسیج، سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر تبلیغات اسلامی و سایر دستگاههایی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند موظف‌اند:

الف - یکی از مراکز پژوهشی موجود خود را برای انجام مطالعات مستمر و همه جانبه در زمینه‌های بهره‌گیری از علوم و فن آوری‌ها و هنر دینی و افکار حضرت امام خمینی (ره) مأمور کنند و با پیش‌بینی منابع لازم زمینه‌های مشارکت دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی را در پژوهشهای مرتبط با این امور فراهم کنند.

ب - در طرحها و فعالیتهای فرهنگی و تربیتی، آموزشی با بهره‌گیری از انواع هنرها، علوم و فن آوریهای جدید، اثربخشی فعالیتها در این زمینه‌ها را تعمیق بخشند و با پیش‌بینی امکانات و امتیازات کافی زمینه جذب اندیشمندان متعهد و استعدادهای خلاق، نوآور را در این عرصه‌ها فراهم سازند.

ج - یکی از واحدهای مناسب موجود خود را برای تحقیق و ارزیابی مستمر اثربخشی فعالیتهای فرهنگی، تربیتی موجود و جدید و چگونگی ارتقای بهره‌وری از منابع موجود در اجرای اهداف سابق‌الذکر را تجهیز کنند.

شروع هرگونه فعالیت جدید فرهنگی، تربیتی و آموزشی در زمینه‌های فوق با ارائه توجیه مناسب مبتنی بر نتایج این ارزیابیها صورت خواهد پذیرفت.

د- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است به منظور ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و بزرگداشت یاد شهیدان و تجلیل از ایثارگران و حماسه دفاع مقدس و اعطای تسهیلات ویژه در فعالیتهای فرهنگی، هنری به خانواده‌های معظم شاهد و ایثارگران با همکاری بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد جانبازان و مستضعفان انقلاب اسلامی و بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس، طرح مناسبی را تهیه و به هیأت وزیران ارائه کند.

ه- دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند به منظور ترویج فرهنگ و ارزشهای والای اسلام و ایران اسلامی و استفاده از اندیشه‌های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره)، اقدامات ذیل را انجام دهند:

۱- سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است برنامه آموزشی ویژه‌ای را برای مدیران دولتی تهیه و از طریق آن مبانی نظری و اندیشه‌های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) را آموزش دهد.

۲- سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فن‌آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تجدیدنظر در برنامه‌های آموزشی و تربیتی خود معرفی شخصیت حضرت امام خمینی (ره) و اندیشه‌های معظم‌له را مورد عنایت خاص قرار دهند.

۳- وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری برنامه‌های خاصی را برای تقویت مطالعات و پژوهشهای مربوط به شناخت افکار و اندیشه‌های امام خمینی (ره) با همکاری مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) تدوین و با بهره‌گیری از ظرفیتهای مؤسسات و مراکز پژوهشی و پایان‌نامه‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی زمینه شناخت هر چه بیشتر افکار معظم‌له را فراهم سازد.

۴- به منظور اجرا، نظارت و ارزیابی این برنامه‌ها، ستادی در قالب آیین‌نامه این بند تعیین می‌شود.

و- به منظور آموزش همگانی قرآن کریم، سازمان تبلیغات اسلامی موظف است در سطح کشور و نقاط محروم نسبت به فراخوان و آموزش قرآن (با عنوان طرح نهضت قرآن‌آموزی) اقدام نماید. در این راستا ضمن اولویت بخشیدن به جوانان و نوجوانان سازمان مذکور مجاز است تا در هر یک از مراکز استانها نسبت به تأسیس و حمایت مرکز تربیت معلم و مبلغ قرآن اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرایی این بند با مشارکت سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان اوقاف و امور خیریه تهیه و در سال اول برنامه سوم به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ز - به منظور هماهنگی اعزام مبلغ خصوصاً جهت نقاط محروم و دهستان‌های فاقد روحانی در ایام سال به مناسبت‌های مختلف سازمان تبلیغات اسلامی موظف است ضمن انجام مطالعات و تحقیقات میدانی لازم در خصوص نیازمندی‌های تبلیغ دینی سراسر کشور در سال اول برنامه سوم نتیجه آن را با طرح جامع شناسایی، گزینش و آموزش‌های کوتاه مدت، بلندمدت و اعزام با مشارکت سایر ارگان‌ها و نهادهای ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ح - به منظور بررسی و پژوهش پیرامون مسائل مستحدثه و مشکلات مذهبی اقشار مختلف در زمینه فرهنگ دینی و نحوه پاسخگویی منطقی به سؤالات و مشکلات مذکور، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم موظف است ضمن هماهنگی با مراکز پژوهشی دینی، راهکارها و طرحهای کاربردی و برنامه‌های عملی تحقق هدف فوق را طی سال اول برنامه سوم تهیه و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی برساند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده، شامل نحوه همکاری دستگاههای اجرایی، به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای فوق‌الذکر حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۵-....

ماده ۱۶۷- به منظور شناخت تحولات فرهنگی جامعه، افزایش کارایی دستگاههای فرهنگی، ساماندهی مجموعه فعالیتهای مؤثر بر فرهنگ عمومی جامعه و اعمال نظارت مستمر بر فعالیتهای فرهنگی، اقدامات ذیل به عمل خواهد آمد:

الف - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با انجام مطالعات لازم و با مشخص نمودن تعاریف، مفاهیم اصلی بخش فرهنگ نسبت به تعریف شاخص‌های فرهنگی متناسب با اهداف و آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی و سیاست‌های فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام و پس از تأیید شورای مذکور با مبنا قرار دادن آنها و با همکاری مرکز آمار ایران به ترتیب ذیل نسبت به تولید اطلاعات مربوط به آنها و اندازه‌گیری تحولات شاخص‌های مزبور طی سالهای برنامه سوم اقدام نماید:

۱- هر دو سال یک بار تحولات شاخص‌های مربوط به تغییرات فکری، بینشی و رفتاری

جامعه را تعیین و برای بررسی در اختیار دستگاهها و نهادهای ذی ربط قرار دهد.

۲- همه ساله تحولات شاخص‌های مربوط به میزان مصرف کالاها و خدمات فرهنگی در کل کشور و مناطق مختلف را تعیین کند.

۳- همه ساله اطلاعات و آمار و تحولات شاخص‌های مربوط به نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات فرهنگی اعم از دولتی و غیردولتی را در کل کشور به تفکیک استان تعیین نماید.

ب- دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه سوم مجموعه اصلاحات قانونی لازم در نحوه انجام فعالیت‌های فرهنگی دستگاههای اجرایی ستولی امور فرهنگی اعم از دولتی، نهادها و سازمانهای عمومی غیردولتی را با هدف شفاف‌سازی مسؤلیت‌های دولت در قبال تحولات فرهنگی، افزایش کارایی، حذف فعالیتهای موازی، برقراری انضباط مالی، تنوع بخشیدن به روش‌های تأمین منابع، فراهم آوردن زمینه‌های بیشتر مشارکت کردن در امور فرهنگی را در قالب «طرح ساماندهی امور فرهنگی» تهیه و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ج- به منظور ارزیابی تحولات فرهنگ عمومی و میزان اثربخشی مجموعه فعالیتهای فرهنگی که از طریق دستگاههای آموزشی، فرهنگی، رسانه‌ها و سایر دستگاههای اجرایی و نهادها و سازمانهای غیردولتی صورت می‌گیرد «ستاد نظارت و ارزیابی» زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می‌گردد تا نسبت به انجام فعالیتهای زیر اقدام نماید:

۱- با استفاده از اطلاعات و شاخص‌های موضوع بند (الف) این ماده و انجام مطالعات و تحقیقات لازم، چالش‌ها و بحران‌های فرهنگی قابل پیش‌بینی ناشی از توسعه ارتباطات فرهنگی و تهاجم فرهنگ بیگانه را شناسایی و پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی و برحسب مورد به دستگاههای مسؤؤل منعکس نماید.

۲- میزان و نحوه اثربخشی فعالیتهای فرهنگی، آموزشی و پژوهشی دستگاههای مختلف اجرایی را در راستای تحقق سیاستهای مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در مسائل فرهنگی و سیاستهای اجرای بخش فرهنگ و هنر، ارتباطات جمعی و تربیت بدنی در برنامه سوم توسعه را ارزیابی و پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی به مراجع ذی ربط گزارش نماید.

۳- با انجام مطالعات مستمر روند تحقق و پیگیری دیدگاههای حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در حوزه فرهنگ را در دستگاهها و نهادهای مختلف و در فرهنگ عمومی جامعه ارزیابی و نتایج حاصل را در اختیار مراجع ذی ربط قرار دهد.

۴- پس از تعیین شاخصهای اصلی نشان دهنده تحولات فکری، بینشی، رفتاری اقشار مختلف به ویژه نوجوانان و جوانان و تصویب آن از طرف شورای عالی انقلاب فرهنگی، به طور سالانه و مستمر گزارشهای لازم حاوی تحولات شاخصها و علل آن، راه کارهای مؤثر برای بهبود این شاخصها را تهیه و پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی در اختیار مراجع ذی ربط قرار دهد تا برای اصلاح سیاستها و فعالیتهای اجرایی مورد استفاده قرار گیرد.

د- کلیه دستگاههای اجرایی، نهادها و سازمانهای عمومی غیردولتی موظفاند براساس رهنمودها و نتایج مطالعات و گزارشهای این ستاد، فعالیتهای خود را اصلاح و یا تقویت نمایند و سازمان برنامه و بودجه نیز در زمان تنظیم بودجههای سالیانه گزارشها و تحلیلهای منتشره ستاد موضوع بند (ج) این ماده را مدنظر قرار داده و تمهیدات لازم برای اجرای پیشنهادات اصلاحی ستاد مذکور را فراهم آورد.

ماده ۱۶۸- ...

ماده ۱۸۰- ...

الف - ...

ب- کلیه شرکتهای دولتی و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، مانند شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، شرکت مخابرات ایران و شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران موظفند که یک درصد (۱٪) از سود ناخالص خویش را جهت توسعه بسیج منظور دارند. تا سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از اجرای بند (ب) این ماده صرف توسعه ردههای مقاومت آن دستگاه و مابقی به صورت متمرکز در اختیار نیروی مقاومت بسیج قرار میگیرد تا در جهت ایجاد تعادل در سایر مناطق کشور هزینه شود. نحوه تأمین وجوه موضوع این بند و سایر موارد برابر آییننامه‌ای که ظرف مدت شش ماه از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد خواهد بود.

ج - دولت موظف است به منظور تحقق پناهگاه درصد (۵۰٪) طرح جامع ارتش بیست میلیونی که به تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا رسیده است، امکانات و تجهیزات مربوط را در برنامه سوم پیش‌بینی نماید.

د - ادارات و کارخانجات موظفند امکانات، تجهیزات و اعتبارات لازم برای فعالیت‌های جاری رده‌های مقاومت بسیج مربوط به خود را تأمین نمایند.

ه - در برنامه پنج ساله سوم رده‌های مقاومت بسیج و کانون‌های فرهنگی ورزشی بسیج در ساختمان‌های جدید الاحداث از پرداخت حق انشعاب آب، برق، گاز و یک خط تلفن مورد نیاز معاف می‌باشند.

ماده ۱۸۱ - ...

ماده ۱۸۴ - شورای مرزهای کشور به عنوان یکی از شوراهای فرعی شورای عالی امنیت ملی با وظایف زیر تشکیل می‌گردد. ترکیب اعضا و تشکیلات شورا با پیشنهاد وزارت کشور و وزارت اطلاعات به تصویب شورای عالی امنیت ملی خواهد رسید.

الف - هماهنگ کردن سیاست‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی با مسائل امنیتی مرز در عالی‌ترین سطح اجرایی کشور و هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی در مرز به منظور ایجاد وحدت رویه.

ب - نظارت بر وظایف و اقدامات کلیه دستگاه‌ها و سازمان‌ها و نیروهای دست‌اندرکار در مسائل مرزی.

ج - تهیه و تنظیم استراتژی کشور در امور مرز جهت تصویب شورای عالی امنیت ملی و اجرای طرح جامع مرزهای کشور.

ماده ۱۸۵ - ...

فصل ۲۳ - امور عمومی سیاست داخلی و روابط خارجی

ماده ۱۸۶ - به منظور ایجاد تمرکز در سیاست‌گذاری در امور اجرایی هماهنگی و اتخاذ تصمیم در امور اتباع خارجی (آواره، پناهنده، مهاجر و اتباع خارجی دارای گذرنامه) در زمینه ورود، اسکان، اخراج، اشتغال، آموزش، بهداشت و درمان و روابط بین‌الملل، شورای هماهنگی اجرایی اتباع بیگانه به ریاست وزیر کشور و عضویت وزیران آموزش و پرورش، اطلاعات، امور خارجه، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، دبیر شورای عالی امنیت ملی، فرمانده نیروی

انتظامی و رئیس جمعیت هلال احمر تشکیل می‌گردد.

آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، کشور و اطلاعات به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸۷-...

ماده ۱۸۹- درآمدها و وجوه حاصل از اجرای قانون مبارزه با مواد مخدر و فعالیت‌های مبارزه با مواد مخدر به درآمد عمومی واریز خواهد شد. اعتبار مورد نیاز برای مبارزه با مواد مخدر به پیشنهاد ستاد مذکور در قالب لوایح بودجه سنواتی منظور می‌گردد تا براساس موافقتنامه‌های متبادله با سازمان برنامه و بودجه در اختیار دستگاه‌های مجری قرار گرفته و هزینه گردد.

ماده ۱۹۰- به منظور اعمال سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی ایران در روابط خارجی و ایجاد وحدت رویه در این زمینه، وزارت امور خارجه بر کلیه روابط خارجی نظارت خواهد داشت و سایر دستگاه‌ها و واحدهایی که به نحوی در خارج از کشور فعالیت دارند و یا فعالیت و اقدامات آنان در روابط خارجی اثرگذار است، ملزم به اجرای سیاست‌های ابلاغی توسط وزارت امور خارجه هستند. همچنین نمایندگی‌های آنها در خارج از کشور موظفند براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت امور خارجه، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در انجام فعالیت‌های خود با نمایندگی‌های سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور هماهنگی لازم را به عمل آورند.

تبصره- به منظور اعمال سیاست‌های فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و تمرکز در سیاست‌گذاری و هماهنگی در فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی خارج از کشور و با اهداف استفاده بهینه از امکانات مادی و معنوی موجود انجام امور کلیه فعالیت‌های فرهنگی تبلیغی و هنری بخش‌های دولتی و غیردولتی در خارج از کشور براساس اساسنامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده است با سازمان مذکور خواهد بود.

ماده ۱۹۱- به منظور تنظیم سطح روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای جهان و مجامع بین‌المللی، دولت مکلف است براساس گزارش جامعی که وزارت امور خارجه از فعالیت‌های برون مرزی دستگاه‌های اجرایی و همکاری و عضویت آنها در سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای (شامل بررسی وضع موجود، ارزیابی عملکرد و ضرورت یا عدم

ضرورت ادامه عضویت یا فعالیت دستگاههای مذکور در خارج از کشور و یا کاهش سطح روابط و فعالیتها) تهیه و ارائه می‌کند، در مورد ادامه و یا قطع فعالیت دستگاههای اجرایی در خارج از کشور و سطح آن و وضعیت عضویت وزارتخانه‌ها، سازمانها، شرکت‌های دولتی و نهادهای انقلابی در مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی اتخاذ تصمیم کند. کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۲) این قانون و نهادهای عمومی غیردولتی، در صورت تأیید ادامه فعالیتشان در خارج از کشور موظفند حداکثر طی مدت شش ماه تشکیلات و ساختار نمایندگیهای خارج از کشور و نیز وضعیت عضویت خود در مجامع بین‌المللی را براساس مصوبات هیأت وزیران اصلاح کنند.

ماده ۱۹۲-...

ماده ۱۹۷-...

الف -...

ب - وزارت دادگستری موظف است نسبت به تهیه آیین‌نامه کار زندانیان، با اولویت حرفه‌آموزی مناسب اقدام کند، به نحوی که پس از اتمام دوره محکومیت آنها ضمن ارائه تأییدیه اشتغال، امکان حذف سوءپیشینه و حضور مؤثر آنها در جامعه فراهم گردد.

ج - صدور قرار بازداشت موقت افراد جز در مواردی که الزام قانونی صریح وجود دارد ممنوع است. برای جلوگیری از تراکم زندانیان در زندانهای کشور، قضات محاکم موظفند در صدور رأی قطعی متهمان و افرادی که با قرار بازداشت موقت زندانی شده‌اند با لغو قرار بازداشت آنها تا زمان رسیدگی، با رعایت تشریفات لازم مانند قرار التزام یا کفیل تسریع کنند.

ماده ۱۹۸- دولت موظف است همه ساله معادل پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد کلیه دادگاهها و سازمانهای وابسته به قوه قضائیه که برابر قانون وصول و به خزانه واریز می‌گردد را طی بودجه سنواتی به عنوان کمک در اختیار قوه قضائیه قرارداد تا پس از تصویب رئیس قوه قضائیه در موارد ذیل در دادگستری و سازمانهای وابسته به قوه قضائیه هزینه گردد:

۱- احداث، تکمیل و خرید ساختمانهای اداری و خانه‌های سازمانی.

۲- تجهیز ساختمانهای اداری و خرید ملزومات و خودرو.

۳- پرداخت کارانه، حق کشیک و مأموریت.

۴- تأمین کسری هزینه‌های ضروری جاری دستگاهها.

۵- پرداخت سود وام مسکن قضات و کارکنان.

۶- سایر موارد ضروری به تشخیص رئیس قوه قضائیه.

ماده ۱۹۹- دعاوی و دادرسیهای مربوط به حقوق مالکیت خصوصی و فعالیتهای اقتصادی منحصراً در محاکم تخصصی دادگاههای عمومی با بهره‌گیری از کارشناسان رسمی و متخصصان مربوطه مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. در کلیه مراحل رسیدگی حضور وکیل الزامی است.

فصل ۲۵- بهداشت و درمان

ماده ۲۰۰-

الف - به منظور افزایش کارایی و توسعه خدمات بهداشتی درمانی در کشور و ایجاد تسهیلات جهت دسترسی آحاد مردم به این خدمات و تعیین حدود تصدی بخش دولتی و غیردولتی اقدامات زیر انجام خواهد شد:

۱- کلیه خدمات بهداشتی اعم از شهری و روستایی به صورت رایگان توسط دولت ارائه می‌گردد.

۲- خدمات درمان سرپایی روستاییان در واحدهای موجود توسط دولت ارائه می‌شود. توسعه مراکز درمان روستایی در مناطقی که امکان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی وجود ندارد توسط دولت انجام می‌شود.

۳- درمان سرپایی شهری در مراکز بهداشت و درمان شهری موجود به عهده دولت است لکن توسعه آن با مشارکت بخش خصوصی و تعاونی خواهد بود. توسعه فعالیتهای بخش دولتی منحصر به مناطقی خواهد بود که جاذبه‌ای برای بخش خصوصی وجود ندارد.

۴- ضمن استمرار تصدی دولت در درمان بستری برای مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و شهرهای کوچک (کمتر از یکصد هزار نفر جمعیت) و تأمین تختهای آموزشی متناسب با تعداد دانشجویان دانشگاههای علوم پزشکی، توسعه مراکز درمان بستری در شهرهای بزرگ (بیشتر از یکصد هزار نفر جمعیت) بر عهده بخش غیردولتی خواهد بود. همچنین در شهرهای بزرگ جهت واگذاری امکانات درمان بستری موجود ایجاد مراکز درمان بستری جدید بخش غیردولتی با اولویت تعاونی‌های گروه پزشکی تسهیلات لازم ایجاد خواهد شد.

۵- سازمان بهزیستی کشور مکلف است در جهت ساماندهی و توانبخشی بیماران روانی مزمن و سالمندان در سال اول برنامه سوم نسبت به تهیه، تدوین و اجرای طرح ساماندهی بیماران یاد شده اقدام نماید.

آیین نامه اجرایی بند فوق با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ب- به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می شود در جهت ارتقای کارایی و مشارکت کارکنان و مردم در مورد امکانات بهداشتی و درمانی و دارویی و توانبخشی خود با رعایت موارد مذکور در بند (الف) این ماده اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- خرید خدمات تعریف شده از کارکنان خود طبق تعرفه های مصوب (نظام کارمزدی به جای روزمزدی) و همچنین از بخش غیردولتی.

- ۲- پرداخت بخشی از درآمدهای حاصل از ارائه خدمات به کارکنان در واحدهای تحت تصدی دولت به صورت کارانه برای افزایش کارایی آنان.

اعتبار لازم برای اجرای بند (ب) این ماده در لایحه بودجه سالانه منظور خواهد شد. درآمدهای حاصله در هر استان نیز صرف توسعه کمی و کیفی خدمات بهداشتی و درمانی همان استان می گردد.

آیین نامه های اجرایی این ماده شامل تعیین وضعیت کارکنان شاغل، ضوابط و نحوه واگذاری، تعریف خدمات قابل واگذاری و نحوه قیمت گذاری آنها، روشهای پرداخت، نحوه هزینه درآمدهای حاصله و سایر موارد، مشترکاً توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه حداکثر در مدت شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۰۱- ...

ماده ۲۰۴- ...

الف- ...

ز- به منظور تضمین کیفیت داروهای تولیدی، کلیه کارخانه های تولیدکننده دارو موظفند با ایجاد واحدهای کنترل کیفیت و به کارگیری متخصصین ذی ربط نسبت به کنترل کیفیت تولیدات خود اقدام کنند. به این منظور به کارخانه های ذی ربط اجازه داده می شود با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد

موضوع قانون اصلاح بند (۲) و تبصره (۲) ماده (۵) قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی و ارتقای سطح دانش پزشکی آنها مصوب ۱۳۷۱/۶/۱۵^(۱) استفاده کنند.

ح - صددرصد (۱۰۰٪) حق سرانه موضوع قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳^(۲) جانبازان و نیز بیمه مضاعف جانبازان پتجاه درصد (۵۰٪) و به بالا و تأمین واردات داروها و تجهیزات پزشکی و توانبخشی جانبازان با ارز رسمی بوده و از عوارض و مالیات و حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می‌باشند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۰۵-....

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۸۵۸

تاریخ: ۱۳۷۸/۹/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۴۷- ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۱۰؛ نظر به اینکه تعدادی از مواد «لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران»، مصوب جلسه مورخ هفتم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی، که قبلاً به طور غیررسمی و متعاقب آن کل قانون مزبور به صورت رسمی به شورای نگهبان واصل گردیده در جلسات متعدد مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

اینک قسمتی از نظرات این شورا به شرح زیر اعلام می‌شود؛

۱) تبصره (۲) ماده (۵) قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی و ارتقای سطح دانش پزشکی آنها: معادل پتجاه درصد (۵۰٪) درآمدی که از منابع مقرر در بندهای ۱ و ۲ این ماده کسب و به خزانه واریز می‌گردد به عنوان درآمد اختصاصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محل اعتبار ردیف مربوط در اختیار آن وزارت قرار می‌گیرد تا با رعایت قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ جهت کمک به بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی کشور هزینه گردد. ۵۰٪ بقیه درآمد موضوع این تبصره به حساب درآمد عمومی کشور واریز خواهد شد.

۲) روزنامه رسمی شماره ۱۴۴۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۰.

- ۱- ذیل بند ماده ۲ قانون خلاف اصل ۷۴ و ۵۷ قانون اساسی^(۱) است.
- ۲- نظر به اینکه ماده ۳ قانون شامل دستگاههای نظارتی غیراجرایی نیز می شود مغایر اصول ۵۴- ۵۷ و ۱۷۴ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.
- همچنین چون عبارت مذکور در ماده شامل اعضای که خارج از قوه مجریه هستند نیز می گردد. (مانند رئیس بازرسی و رئیس دیوان عدالت اداری) از جهت تشکیل شورا مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی تشخیص داده شد.
- به علاوه اطلاق تهیة لایحه مذکور در ماده ۳ که شامل تهیة لایحه قضایی نیز می گردد مغایر اصل ۱۵۸ قانون اساسی^(۳) شناخته شد.
- در خصوص عبارت «نظارت ملی» چنانچه دربرگیرنده نظارت قوه مقننه و قضائیه نیز باشد این قسمت هم مغایر قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- بند «ز» ماده ۵ از این جهت که دولت را موظف به تهیة و تصویب لایحه نموده است خلاف اصول ۵۷ و ۷۴ قانون اساسی است.
- ۴- ماده ۱۲ و تبصره های آن هم باید با توجه به ایراد معمول در خصوص ماده ۱۹ اصلاح شود.
- ۵- جمله ذیل تبصره ماده ۱۷ که تصویب ضوابط را به عهده هیأت عالی واگذاری گذاشته است خلاف اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی^(۴) شناخته شد.

- (۱) اصل هفتاد و چهارم: لوایح قانونی پس از تصویب هیأت وزیران به مجلس تقدیم می شود و طرحهای قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است.
- اصل پنجاه و هفتم: همین مجموعه، صفحه ۴۷۴.
- (۲) اصل پنجاه و چهارم: دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی می باشد. سازمان و اداره امور آن در تهران و مراکز استانها به موجب قانون تعیین خواهد شد.
- اصل یکصد و هفتاد و چهارم: براساس حق نظارت قوه قضائیه نسبت به حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاههای اداری سازمانی به نام «سازمان بازرسی کل کشور» زیر نظر رئیس قوه قضائیه تشکیل می گردد. حدود و اختیارات و وظایف این سازمان را قانون تعیین می کند.
- (۳) اصل یکصد و پنجاه و هشتم: وظایف رئیس قوه قضائیه به شرح زیر است:
- ۱- ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسؤولیت های اصل یکصد و پنجاه و ششم.
- ۲- تهیة لوایح قضایی متناسب با جمهوری اسلامی.
- ۳- استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری، طبق قانون.
- (۴) همین مجموعه، صفحات ۳۱۸ و ۱۰۷.

۶- اطلاق ماده ۱۹ چون در مواردی دولت را مسلوب الاختیار می‌کند خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۷- در بند الف ماده ۱۹ چون حبس موقت مستلزم مجانیت است علاوه بر این که با صدر ماده تعارض دارد خلاف شرع شناخته شد. مضافاً به این که اطلاق آن شامل موارد مذکور در اصل ۴۴ قانون اساسی که در اختیار دولت است نیز می‌شود لذا خلاف اصل مذکور می‌باشد.

۸- اطلاق بهره‌برداری به صورتی که تأسیسات مذکور در بند «ج» ماده ۱۹ را از اختیار دولت خارج کند خلاف اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی است.

شرایط و ضوابط و قلمرو مربوط به بهره‌برداری هم بر اساس اصول ۴۴ و ۴۵ باید به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی برسد.

همچنین قسمتی از موارد مذکور در اصل ۴۵ که در اختیار ولی امر است مستلزم اجازه معظم له می‌باشد.

۹- اطلاق ماده ۲۴ که شامل عدم پذیرش اعتراض معترض پس از انقضای مدت مذکور در صورت وجود عذر موجه و عدم اطلاع وی هم می‌شود خلاف شرع شناخته شد.

۱۰- اطلاق ماده ۲۹ نیز همانند ماده ۱۹ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱۱- اطلاق ماده ۳۱ با توجه به ماده ۱۳۳ که اجازه واگذاری امور مربوط را به نحوی که دولت را مسلوب الاختیار کند نیز می‌دهد خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱۲- ماده ۳۳ اشکال عبارتی دارد و پس از اصلاح اظهار نظر می‌شود.

۱۳- در ماده ۳۴ همان اشکال ماده ۱۹ وجود دارد.

۱۴- ذیل ماده ۳۶ که دولت را ملزم به تقدیم لایحه نموده است خلاف اصول ۵۷ و ۷۴ قانون اساسی است.

۱۵- اطلاق ماده ۴۴ که شامل دستگاههایی می‌شود که زیر نظر مقام معظم رهبری هستند بدون رضایت معظم له خلاف شرع تشخیص داده شد با قید «با موافقت معظم له» رفع اشکال می‌شود.

۱۶- اطلاق ذیل ماده ۴۹ نسبت به اشخاصی که مرتکب خلافی اینجا نشده‌اند و بازگشت آنها خطر جانی دارد خلاف شرع است.

۱۷- ماده ۵۱ چون اجازه معافیت مالیاتی را نیز به دولت واگذار نموده خلاف اصل ۵۱ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

(۱) اصل پتجاه و یکم: هیچ نوع مالیات وضع نمی‌شود مگر به موجب قانون، موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می‌شود.

۱۸- ماده ۷۳ و تبصره آن که خزانه داری کل غیرمتمرکز را تجویز می نماید خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی^(۱) شناخته شد و مواد ۷۴ و ۷۵ و تبصره های آن و ماده ۷۷ و تبصره آن و ماده ۷۸ و ماده ۸۱ و تبصره آن و بند «و» ماده ۸۲ و بند «د» ماده ۸۳ نیز باید به تبع ماده مذکور اصلاح گردد.

۱۹- ماده ۹۳ از این جهت که تصویب تعاریف، نحوه فعالیت و اعمال نظارت و نیز ضوابط مربوط به تأمین و ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی را به آیین نامه محول نموده خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی^(۲) است.

۲۰- بند «ج» ماده (۹۴) از این جهت که واگذاری مالکیت سهام به اشخاص خصوصی است خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۲۱- ماده ۹۸ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۲۲- ماده ۱۰۰ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۲۳- عبارت «فراهم کردن تا آخر...» ذیل بند ب ماده ۱۰۵ قانون از این جهت که اطلاق آن تجویز می کند تا بخشی از امکاناتی را که اصل ۴۴ در اختیار دولت گذاشته به بخش غیردولتی واگذار کنند خلاف اصل مذکور است.

۲۴- ماده ۱۱۰ چون وضعیت مالکیت سد را از این جهت که در اختیار دولت یا اشخاص دیگری است مشخص ننموده و در صورت واگذاری به اشخاص خصوصی خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. رفع ابهام شود.

۲۵- ذیل تبصره ماده ۱۱۳ از جهت این که تصویب آیین نامه را به عهده اشخاصی غیر از وزراء گذاشته خلاف قانون اساسی است.

۲۶- اطلاق ماده ۱۱۶ در خصوص صدور پروانه بهره برداری که شامل معادن بزرگ هم می شود به نحوی که دولت را مسلوب الاختیار نماید خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. همچنین اطلاق واگذاری بهره برداری چون موارد بهره برداری انحصاری نیز می شود خلاف بند ۵ اصل ۴۳ قانون است.

۲۷- نظر به اینکه احصاء مناطق گرمسیر و مرطوب در بند «ه» ماده ۱۲۶ جامع نیست و نظر به اینکه معادل سازی هزینه مصرف برق در مناطق گرمسیر با هزینه مصرف گاز در مناطق

(۱) همین مجموعه، صفحه ۱۵۰.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۱۹۸.

سردسیر و تعیین استفاده از کولر گازی تا چهار دستگاه در همین بند موجب افزایش مصرف می‌شود بند «ه» ماده ۱۲۶ مغایر با بند ۹ اصل سوم و بند ۶ اصل چهل و سوم قانون اساسی است. همچنین نظر به این که معلوم نیست پرداخت مابه‌التفاوت از منابع داخلی موجب افزایش هزینه مناطق سردسیر می‌شود یا نه ذیل بند یاد شده مبهم است و در صورتی که بر هزینه مناطق سردسیر بی‌انجامد اضرار به غیر و مغایر با بند ۵ اصل ۴۳ قانون اساسی است.

۲۸- بند «الف» ماده (۱۲۹) به این دلیل که واگذاری آن به بخش خصوصی و تعاونی منتهی به خروج از حیطه اموال عمومی می‌گردد خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۲۹- بند ب ماده ۱۲۹ که موجب واگذاری بهره‌برداری قسمتی از فعالیتهای مذکور به بخش خصوصی و تعاونی می‌شود به نحوی که دولت مسلوب‌الاختیار گردد خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۳۰- بند ج ماده ۱۲۹ ایجاد شبکه خصوصی و تعاونی در مقابل شبکه دولتی خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۳۱- در بند ب ماده ۱۳۰ بهره‌برداری وسیله بخش غیردولتی و واگذاری مالکیت سهام شرکتهای مخبرات به بخش غیردولتی به هر نسبت موجب خروج آن از حیطه اموال عمومی است و خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

۳۲- در بند الف ماده ۱۳۴ واگذاری سهام شرکتهای هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و دیگر عناوین مذکور در این بند به جز در خصوص شرکتهای تابعه و شرکت ملی نفتکش به بخش غیردولتی به هر نسبت خروج از حیطه اموال عمومی و خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. ضمناً در مورد شرکتهای تابعه اگر موجب سلب اختیار دولت شود خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

۳۳- اطلاق بند «الف» ماده (۱۳۵) خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۳۴- بند «د» ماده (۱۳۷) با توجه به صدر ماده که مصرف آن را به پیش‌بینی در بودجه سالانه مقید نکرده خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۳۵- ماده ۱۳۹ از این جهت که وصولیهای مذکور در آن به خزانه واریز نمی‌شود خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۳۶- بند (ه) ماده ۱۴۶ از این جهت که موجب سلب مالکیت و تصرف در ملک بدون رضایت مالک آن می‌شود خلاف شرع تشخیص داده شد.

۳۷- نظر به اینکه ماده ۱۴۷ واریز وجوه دریافتی را به خزانه لازم ندانسته و پرداخت وجوه مذکور را به حدود اعتبارات مصوب مقید ننموده، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۳۸- ذیل ماده ۱۵۶ از این جهت که تصمیمات ستاد هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای را لازم‌الاجراء دانسته خلاف اصول ۶۰ و ۱۳۴^(۱) و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۳۹- ذیل شق ۲ بند الف ماده ۱۶۰ از این نظر که واریز درآمدهای مذکور را به خزانه لازم ندانسته و مصرف آنرا مقید به حدود اعتبارات مصوب نکرده خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۴۰- قسمت اول تبصره ماده ۱۶۰ مبتنی بر اصلاح ماده ۱۲ قانون است که باید ماده اخیرالذکر اصلاح شود.

علاوه بر این چون عموم نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مذکور در این تبصره شامل نهادها و مؤسسات عمومی که تحت نظر مقام معظم رهبری هستند نیز می‌گردد و همچنین شامل نهادها و مؤسساتی که تحت اداره دولت نیستند هم می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد. در مورد نهادها و مؤسسات تحت نظر مقام معظم رهبری با قید موافقت معظم له ایشان رفع اشکال می‌شود.

۴۱- در ماده ۱۶۴ تعیین تکلیف برای نیروهای مقاومت بسیج و سازمان تبلیغات اسلامی و دفتر تبلیغات اسلامی که زیر نظر مقام معظم رهبری هستند بدون موافقت معظم له خلاف موازین شرعی است.

همچنین عموم آن نسبت به دستگاههای غیردولتی که مدیریت آن به عهده دولت نیستند خلاف موازین شرع می‌باشد.

علاوه بر این بند (و) و (ز) و (ح) ماده ۱۶۴ همان اشکال قسمت اول بند را دارند.

۴۲- بند ب ماده ۱۶۷ که دولت را ملزم به تهیه و تصویب لایحه می‌کند خلاف اصول ۵۷ و ۷۴ قانون اساسی است.

۴۳- عموم بند د ماده ۱۶۷ چون شامل نهادها و سازمانی است که زیر نظر مقام معظم رهبری هستند و همچنین شامل نهاد و سازمانهای غیردولتی که تحت مدیریت دولت نیستند نیز

(۱) اصل یکصد و سی و چهارم: ریاست هیأت وزیران با رئیس جمهور است که بر کار وزیران نظارت دارد و با اتخاذ تدابیر لازم به هماهنگی ساختن تصمیم‌های وزیران و هیأت دولت می‌پردازد و با همکاری وزیران، برنامه و خط‌مشی دولت را تعیین و قوانین را اجرا می‌کند در موارد اختلاف نظر و یا تداخل در وظایف دستگاههای دولتی در صورتی که نیاز به تفسیر یا تغییر قانون نداشته باشد تصمیم هیأت وزیران که به پیشنهاد رئیس جمهور اتخاذ می‌شود لازم‌الاجرا است. رئیس جمهور در برابر مجلس مسؤول اقدامات هیأت وزیران است.

می‌شود خلاف موازین شرعی است.

۴۴- بند ب ماده ۱۸۰ از این نظر که واریز مبلغ مذکور را به خزانه لازم ندانسته و نیز پرداخت آنرا مقید به حدود اعتبارات مصوب ننموده، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۴۵- نظر به اینکه اصل ۱۷۶ قانون اساسی^(۱) تشکیل شوراهای فرعی را به عهده شورای امنیت ملی محول نموده و ماده ۱۸۴ از این جهت که شورای مرزهای کشور را ایجاد کرده است خلاف اصل مذکور می‌باشد.

۴۶- در ماده ۱۸۶ از این جهت که شورای هماهنگی اجرایی اتباع بیگانه یک شورای تصمیم‌گیرنده در امور اجرایی است فلذا تشکیل شورای مذکور خلاف اصول ۱۳۴ و ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد.

۴۷- ماده ۱۸۹ از این جهت که مخالف مواد ۲۸ و ۲۹ مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مصوب ۱۳۷۶ می‌باشد با توجه به نظریه تفسیر شورای نگهبان به شماره ۵۳۱۸ مورخ ۷/۱۶/۷۲ خلاف اصل ۱۱۲ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۸- بند ج ماده ۱۹۷ از این جهت که قاضی را در صورتی که بازداشت موقت را ضروری بداند

۱) اصل یکصد و هفتاد و ششم: به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی شورایعالی امنیت ملی به ریاست رئیس‌جمهور با وظایف زیر تشکیل می‌گردد:

۱- تعیین سیاستهای دفاعی - امنیتی کشور در محدوده سیاستهای کلی تعیین شده از طرف مقام رهبری.
۲- هماهنگ نمودن فعالیت‌های سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی - امنیتی

۳- بهره‌گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی.

اعضای شورا عبارتند از:

- رؤسای قوای سه‌گانه

- رئیس ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح

- مسئول امور برنامه و بودجه

- دو نماینده به انتخاب مقام رهبری

- وزرای امور خارجه، کشور، اطلاعات

- حسب مورد وزیر مربوط و عالی‌ترین مقام ارتش و سپاه

شورایعالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. ریاست هر یک از شوراهای فرعی با رئیس‌جمهور یا یکی از اعضای شورایعالی است که از طرف رئیس‌جمهور تعیین می‌شود.

حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند و تشکیلات آنها به تصویب شورایعالی می‌رسد. مصوبات شورایعالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجرا است.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

محدود می‌کند و موجب تضییق اختیارات شرعی قاضی می‌گردد خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۴۹- در بند ۵ ماده ۱۹۸ چون عبارت «سود وام» دادن ربا را تجویز می‌کند، خلاف موازین شرعی است و اگر عبارت به «سود تسهیلات» اصلاح شود اشکال مرتفع می‌گردد.

۵۰- ماده ۱۹۹ از این جهت که در کلیه مراحل رسیدگی حضور وکیل را الزامی می‌داند خلاف شرع و اصل ۳۴ قانون اساسی تشخیص داده شد.

۵۱- در بند ب ماده ۲۰۰ چون واریز درآمدهای مذکور را به خزانه لازم ندانسته خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۵۲- بند «ز» ماده ۲۰۴ خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی می‌باشد.

تذکرات

۱- در ماده ۲۹ عبارت «ماده ۱۲۲» باید به «ماده ۱۲۹» اصلاح شود.

۲- تذکر در ماده ۳۱ باید عبارت «ماده ۱۲۶» به ماده «۱۳۳» اصلاح شود.

۳- در ماده ۳۴ لازم است عبارت «ماده ۱۲۰» به عبارت «ماده ۱۲۷» اصلاح شود.

۴- در ماده ۵۵ قانون و سایر موارد «عبارت در قالب ارقام مندرج در جدول شماره» باید حذف شود زیرا ماده پیشنهادی دولت در این خصوص خلاف شناخته شد.

۵- در بند «ج» ماده (۱۱۰) پس از عبارت و «همچنین» کلمه «واگذاری» اضافه است.

۶- در بند «ب» ماده (۱۱۷) عبارت «داخل کشور» صحیح نیست به صورت مناسبی اصلاح شود.

۷- در پاراگراف دوم بند «ج» ماده ۱۴۸ کلمه (به) بعد از نسبت اضافه است.

۸- در صدر ماده ۱۷۱ و بند «ب» آن و تاریخ (۷۶/۲/۱) صحیح نمی‌باشد و باید تبدیل به (۶۷/۲/۱) گردد.

۹- در ماده ۱۹۳ اگر منظور از سیاست کلی همان سیاست کلی نظام است که توسط مقام معظم رهبری اعلام شده به بند ۵ متن مذکور مراجعه شود.

۱۰- در بند ب ماده ۱۹۷ کلمه وزارت دادگستری با توجه به اصل ۱۶۰ قانون اساسی صحیح نیست، باید اصلاح شود.

در خاتمه یادآوری می‌شود ادامه نظرات شورا متعاقباً اعلام خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

نظریه تکمیلی (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۸۷۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه ۳۴۴۷-ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۸۵۸ مورخ ۷۸/۹/۳۰ و شماره ۷۸/۲۱/۵۸۲۹ مورخ ۷۸/۹/۲۳: (۱) «لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- فراز آخر بند «ه» ماده ۲ از این جهت که دولت را موظف به تهیه و تصویب لایحه نموده است خلاف اصول ۵۷ و ۷۴ قانون اساسی شناخته شد.

۲- نظر به اینکه ماده ۳ قانون شامل دستگاههای نظارتی غیر اجرایی نیز می‌شود مغایر اصول ۵۴-۵۷ و ۱۷۴ قانون اساسی شناخته شد.

همچنین چون عبارت مذکور در ماده شامل اعضای که خارج از قوه مجریه هستند نیز می‌گردد. (مانند رئیس بازرسی و رئیس دیوان عدالت اداری) از جهت تشکیل شورا مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی تشخیص داده شد.

به علاوه اطلاق تهیه لایحه مذکور در ماده ۳ که شامل تهیه لایحه قضایی نیز می‌گردد مغایر اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

در خصوص عبارت «نظارت ملی» چنانچه در برگیرنده نظارت قوه مقننه و قضائیه نیز باشد این قسمت هم مغایر قانون اساسی شناخته شد.

۳- بند «ز» ماده ۵ از این جهت که دولت را موظف به تهیه و تصویب لایحه نموده است خلاف اصول ۵۷ و ۷۴ قانون اساسی است.

۴- ماده ۱۲ و تبصره‌های آن هم باید با توجه به ایراد معمول در خصوص ماده ۱۹ اصلاح شود.

۵- جمله ذیل تبصره ماده ۱۷ که تصویب ضوابط را به عهده هیأت عالی واگذاری گذاشته است خلاف اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

(۱) استمهال براساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

۶- اطلاق ماده ۱۹ چون در مواردی دولت را مسلوب الاختیار می‌کند خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۷- در بند الف ماده ۱۹ چون حبس موقت مستلزم مجانیت است علاوه بر اینکه با صدر ماده تعارض دارد خلاف شرع شناخته شد. مضافاً به اینکه اطلاق آن شامل موارد مذکور در اصل ۴۴ قانون اساسی که در اختیار دولت است نیز می‌شود لذا خلاف اصل مذکور می‌باشد.

۸- اطلاق بهره‌برداری به صورتی که تأسیسات مذکور در بند «ج» ماده ۱۹ را از اختیار دولت خارج کند خلاف اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی است.

شرایط و ضوابط و قلمرو مربوط به بهره‌برداری هم براساس اصول ۴۴ و ۴۵ باید به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی برسد.

همچنین قسمتی از موارد مذکور در اصل ۴۵ که در اختیار ولی امر است مستلزم اجازه معظم له می‌باشد.

۹- اطلاق ماده ۲۴ که شامل عدم پذیرش اعتراض معترض پس از انقضای مدت مذکور در صورت وجود عذر موجه و عدم اطلاع وی هم می‌شود خلاف شرع شناخته شد.

۱۰- اطلاق ماده ۲۹ نیز همانند ماده ۱۹ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱۱- اطلاق ماده ۳۱ با توجه به ماده ۱۳۳ که اجازه واگذاری امور مربوط را به نحوی که دولت را مسلوب الاختیار کند نیز می‌دهد خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱۲- ماده ۳۳ اشکال عبارتی دارد و پس از اصلاح اظهار نظر می‌شود.

۱۳- در ماده ۳۴ همان اشکال ماده ۱۹ وجود دارد.

۱۴- ذیل ماده ۳۶ که دولت را ملزم به تقدیم لایحه نموده است خلاف اصول ۵۷ و ۷۴ قانون اساسی است.

۱۵- اطلاق ماده ۴۴ که شامل دستگاههایی می‌شود که زیر نظر مقام معظم رهبری هستند بدون رضایت معظم له خلاف شرع تشخیص داده شد. با قید «با موافقت معظم له» رفع اشکال می‌شود.

۱۶- اطلاق ذیل ماده ۴۹ نسبت به اشخاصی که مرتکب خلافی اینجا نشده‌اند و بازگشت آنها خطر جانی دارد خلاف شرع است.

۱۷- ماده ۵۱ چون اجازه معافیت مالیاتی را نیز به دولت واگذار نموده خلاف اصل ۵۱ قانون اساسی شناخته شد.

۱۸- ماده ۷۳ و تبصره آن که خزانه‌داری کل غیر متمرکز را تجویز می‌نماید خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد و مواد ۷۴ و ۷۵ و تبصره‌های آن و ماده ۷۷ و تبصره آن و ماده ۷۸ و ماده ۸۱ و تبصره آن و بند «و» ماده ۸۲ و بند «د» ماده ۸۳ نیز باید به تبع ماده مذکور اصلاح گردد.

۱۹- ماده ۹۳ از این جهت که تصویب تعاریف، نحوه فعالیت و اعمال نظارت و نیز ضوابط مربوط به تأمین و ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیر بانکی را به آیین‌نامه محول نموده خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی است.

۲۰- بند «ج» ماده (۹۴) از این جهت که واگذاری مالکیت سهام به اشخاص خصوصی است خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۲۱- ماده ۹۸ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۲۲- ماده ۱۰۰ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۲۳- عبارت «فراهم کردن تا آخر...» ذیل بند ب ماده ۱۰۵ قانون از این جهت که اطلاق آن تجویز می‌کند تا بخشی از امکاناتی را که اصل ۴۴ در اختیار دولت گذاشته به بخش غیردولتی واگذار کنند خلاف اصل مذکور است.

۲۴- ماده ۱۱۰ چون وضعیت مالکیت سد را از این جهت که در اختیار دولت یا اشخاص دیگری است مشخص ننموده و در صورت واگذاری به اشخاصی خصوصی خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. رفع ابهام شود.

۲۵- ذیل تبصره ماده ۱۱۳ از جهت اینکه تصویب آیین‌نامه را به عهده اشخاصی غیر از وزراء گذاشته خلاف قانون اساسی است.

۲۶- اطلاق ماده ۱۱۶ در خصوص صدور پروانه بهره‌برداری که شامل معادن بزرگ هم می‌شود به نحوی که دولت را مسلوب‌الاختیار نماید خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. همچنین اطلاق واگذاری بهره‌برداری چون شامل موارد بهره‌برداری انحصاری نیز می‌شود خلاف بند ۵ اصل ۴۳ قانون اساسی است.

۲۷- در ماده ۱۱۷ که مقررات مربوط به مناطق آزاد را به مناطق ویژه اقتصادی نیز تسری داده است باید به این مطلب توجه شود که آن بخش از مقررات مناطق آزاد که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در مجمع تشخیص مصلحت نظام، آن مقررات بر اساس نظر مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی قبول شده است عنوان استثناء دارد و تنها نسبت به مناطق آزاد

مجری است و قابل تسری به مناطق ویژه اقتصادی نمی‌باشد. بنابراین باید این موارد در ماده ۱۱۷ ذکر شود.

۲۸- نظر به اینکه احصاء مناطق گرمسیر و مرطوب در بند «ه» ماده ۱۲۶ جامع نیست و نظر به اینکه معادل‌سازی هزینه مصرف برق در مناطق گرمسیر با هزینه مصرف گاز در مناطق سردسیر و تعیین استفاده از کولر گازی تا چهار دستگاه در همین بند موجب افزایش مصرف می‌شود بند «ه» ماده ۱۲۶ مغایر با بند ۹ اصل سوم^(۱) و بند ۶ اصل چهارم و سوم قانون اساسی همچنین نظر به اینکه معلوم نیست پرداخت مابه‌التفاوت از منابع داخلی موجب افزایش هزینه مناطق سردسیر می‌شود یا نه ذیل بند یاد شده مبهم است و در صورتی که بر هزینه مناطق سردسیر بیانجامد اضرار به غیر و مغایر با بند ۵ اصل ۴۳ قانون اساسی است.

۲۹- بند «الف» ماده (۱۲۹) به این دلیل که واگذاری آن به بخش خصوصی و تعاونی منتهی به خروج از حیطه اموال عمومی می‌گردد خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۳۰- بند ب ماده ۱۲۹ که موجب واگذاری بهره‌برداری قسمتی از فعالیت‌های مذکور به بخش خصوصی و تعاونی می‌شود به نحوی که دولت مسلوب‌الاختیار گردد خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۳۱- بند ج ماده ۱۲۹ ایجاد شبکه خصوصی و تعاونی در مقابل شبکه دولتی خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۳۲- در بند ب ماده ۱۳۰ بهره‌برداری وسیله بخش غیردولتی و واگذاری مالکیت سهام شرکتهای مخابرات به بخش غیر دولتی به هر نسبت موجب خروج آن از حیطه اموال عمومی است و خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

۳۳- در بند الف ماده ۱۳۴ واگذاری سهام شرکتهای هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و دیگر عناوین مذکور در این بند به جز در خصوص شرکتهای تابعه و شرکت ملی نفت کش به بخش غیر دولتی به هر نسبت خروج از حیطه اموال عمومی و خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. ضمناً در مورد شرکتهای تابعه اگر موجب سلب اختیار دولت شود خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

۳۴- اطلاق بند «الف» ماده (۱۳۵) خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۳۵- بند «د» ماده (۱۳۷) با توجه به صدر ماده که مصرف آنرا به پیش‌بینی در بودجه سالانه مقید نکرده خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۳۶- ماده ۱۳۹ از این جهت که وصولیهای مذکور در آن به خزانه واریز نمی‌شود خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۳۷- بند (ه) ماده ۱۴۶ از این جهت که موجب سلب مالکیت و تصرف در ملک بودن رضایت مالک آن می‌شود خلاف شرع تشخیص داده شد.

۳۸- نظر به اینکه ماده ۱۴۷ واریز وجوه دریافتی را به خزانه لازم ندانسته و پرداخت وجوه مذکور را به حدود اعتبارات مصوب مقید ننموده، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۳۹- ذیل ماده ۱۵۶ از این جهت که تصمیمات ستاد هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای را لازم‌الاجراء دانسته خلاف اصول ۶۰ و ۱۳۴ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۴۰- ذیل شق ۲ بند الف ماده ۱۶۰ از این نظر که واریز درآمدهای مذکور را به خزانه لازم ندانسته و مصرف آنرا مقید به حدود اعتبارات مصوب نکرده خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۴۱- قسمت اول تبصره ماده ۱۶۰ مبتنی بر اصلاح ماده ۱۲ قانون است که باید ماده اخیرالذکر اصلاح شود.

علاوه بر این چون عموم نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مذکور در این تبصره شامل نهادها و مؤسسات عمومی که تحت نظر مقام معظم رهبری هستند نیز می‌گردد و همچنین شامل نهادها و مؤسساتی که تحت اداره دولت نیستند هم می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد. در مورد نهادها و مؤسسات تحت نظر مقام معظم رهبری با قید موافقت معظم‌له رفع اشکال می‌شود.

۴۲- در ماده ۱۶۴ تعیین تکلیف برای نیروی مقاومت بسیج و سازمان تبلیغات اسلامی و دفتر تبلیغات اسلامی که زیر نظر مقام معظم رهبری هستند بدون موافقت معظم‌له خلاف موازین شرعی است.

همچنین عموم آن نسبت به دستگاههای غیر دولتی که مدیریت آن به عهده دولت نیستند خلاف موازین شرع می‌باشد.

علاوه بر این بند (و) و (ز) و (ح) ماده ۱۶۴ همان اشکال قسمت اول بند را دارند.

۴۳- بند ب ماده ۱۶۷ که دولت را ملزم به تهیه و تصویب لایحه می‌کند خلاف اصول ۵۷ و ۷۴ قانون اساسی است.

۴۴- عموم بند د ماده ۱۶۷ چون شامل نهادها و سازمانی است که زیر نظر مقام معظم رهبری هستند و همچنین شامل نهاد و سازمانهای غیردولتی که تحت مدیریت دولت نیستند نیز می شود خلاف موازین شرعی است.

۴۵- بند ب ماده ۱۸۰ از این نظر که واریز مبلغ مذکور را به خزانه لازم ندانسته و نیز پرداخت آن را مقید به حدود اعتبارات مصوب نموده، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۴۶- نظر به اینکه اصل ۱۷۶ قانون اساسی تشکیل شوراهای فرعی را به عهده شورای امنیت ملی محول نموده و ماده ۱۸۴ از این جهت که شورای مرزهای کشور را ایجاد کرده است خلاف اصل مذکور می باشد.

۴۷- در ماده ۱۸۶ از این جهت که شورای هماهنگی اجرایی اتباع بیگانه یک شورای تصمیم گیرنده در امور اجرایی است فلذا تشکیل شورای مذکور خلاف اصول ۱۳۴ و ۱۳۸ قانون اساسی می باشد.

۴۸- ماده ۱۸۹ از این جهت که مخالف مواد ۲۸ و ۲۹ مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مصوب ۱۳۷۶^(۱) می باشد با توجه به نظریه تفسیری شورای نگهبان به شماره ۵۳۱۸ مورخ ۷۲/۷/۲۱^(۲) خلاف اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد.

(۱) ماده ۲۸ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر: مواد مخدر تحصیل شده و نیز اموال متهمان فراری موضوع این قانون در صورت وجود ادله کافی برای مصادره به نفع دولت ضبط و مشمول اصل ۵۳ قانون اساسی در خصوص اموال دولتی نمی باشد.

- ماده ۲۹ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر: جریمه ها و دیگر وجوه حاصل از اجرای این قانون به حساب متمرکزی که در وزارت امور اقتصادی و دارایی افتتاح می شود واریز می گردد.
این وجوه با تصویب ستاد مذکور در ماده ۳۳ و تأیید رئیس جمهور هزینه می شود.
(۲) نظریه تفسیری شماره ۵۳۱۸ مورخ ۷۲/۷/۲۱ شورای نگهبان:

شماره: ۵۳۱۸

تاریخ: ۱۳۷۲/۷/۲۱

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

عطف به نامه های شماره ۷۷۷۸/۲۶۳۰/۱ - ر مورخ ۱۳۷۲/۷/۵ و ۱۶۴۶/۲۲۳۶/۱ - ر مورخ ۱۳۷۲/۲/۱۸ و پیرو نامه شماره ۴۵۷۵ مورخ ۷۲/۳/۳ بند ۵ سؤال مورد اشاره در جلسه مورخ ۷۲/۷/۲۱ شورای نگهبان مطرح و نظر تفسیری شورا بدین شرح اعلام می گردد:

هیچیک از مراجع قانونگذاری حق رد و ابطال و نقض و فسخ مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام را ندارد اما در صورتی که مصوبه مجمع تشخیص مصلحت مربوط به اختلاف نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی بود، مجلس پس از گذشت زمان معتدبه که تغییر مصلحت موجه باشد حق طرح و تصویب قانون مغایر را دارد و در مواردی

۴۹- نظر به اینکه عموم مواد ۱۹۰ و ۱۹۱ و ۱۹۲ شامل دستگاهها و واحدهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری هستند و نیز دستگاهها و واحدهایی که تحت مدیریت دولت نیستند نیز می‌گردد خلاف موازین شرع شناخته شد.

۵۰- بند ج ماده ۱۹۷ از این جهت که قاضی را در صورتی که بازداشت موقت را ضروری بداند محدود می‌کند و موجب تضییق اختیارات شرعی قاضی می‌گردد خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۵۱- در بند ۵ ماده ۱۹۸ چون عبارت «سود وام» دادن ربا را تجویز می‌کند، خلاف موازین شرعی است و اگر عبارت به «سود تسهیلات» اصلاح شود اشکال مرتفع می‌گردد.

۵۲- ماده ۱۹۹ از این جهت که در در کلیه مراحل رسیدگی حضور وکیل را الزامی می‌داند خلاف شرع و اصل ۳۴ قانون اساسی^(۱) تشخیص داده شد.

۵۳- در بند ب ماده ۲۰۰ چون واریز درآمدهای مذکور را به خزانه لازم ندانسته خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۵۴- بند «ز» ماده ۲۰۴ خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی می‌باشد.

تذکرات

۱- در ماده ۲۹ عبارت «ماده ۱۲۲» باید به «ماده ۱۲۹» اصلاح شود.

۲- تذکر در ماده ۳۱ باید عبارت «ماده ۱۲۶» به ماده «۱۳۳» اصلاح شود.

۳- در ماده ۳۴ لازم است عبارت «ماده ۱۲۰» به عبارت «ماده ۱۲۷» اصلاح شود.

۴- در ماده ۵۵ قانون و سایر موارد «عبارت در قالب ارقام مندرج در جدول شماره» باید حذف شود زیرا ماده پیشنهادی دولت در این خصوص خلاف شناخته شد.

۵- در بند «ج» ماده (۱۱۰) پس از عبارت و «همچنین» کلمه «واگذاری» اضافه است.

۶- در بند «ب» ماده (۱۱۷) عبارت «داخل کشور» صحیح نیست به صورت مناسبی اصلاح شود.

۷- در پاراگراف دوم بند «ج» ماده ۱۴۸ کلمه (به) بعد از نسبت اضافه است.

«که موضوع به عنوان معضل از طرف مقام معظم رهبری به مجمع ارسال شده باشد در صورت استعمال از مقام رهبری و عدم مخالفت معظم له موضوع قابل طرح در مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

احمد جتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) اصل سی و چهارم: دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هر کسی می‌تواند به منظور دادخواهی به دادگاههای صالح رجوع نماید. همه افراد ملت حق دارند اینگونه دادگاهها را در دسترس داشته باشند و هیچکس را نمی‌توان از دادگاهی که به موجب قانون حق مراجعه به آن را دارد منع کرد.

۸- در صدر ماده ۱۷۱ و بند «ب» آن و تاریخ (۷۶/۲/۱) صحیح نمی‌باشد و باید تبدیل به (۶۷/۲/۱) گردد.

۹- در ماده ۱۹۳ اگر منظور از سیاست کلی همان سیاست کلی نظام است که توسط مقام معظم رهبری اعلام شده به بند ۵ متن مذکور مراجعه شود.

۱۰- در بند ب ماده ۱۹۷ کلمه وزارت دادگستری با توجه به اصل ۱۶۰ قانون اساسی^(۱) صحیح نیست، باید اصلاح شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۶۴۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۱۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۸۷۴ مورخ ۷۸/۲۱/۱۰/۲-۱۳۷۸/۵۸۵۸-۷۸/۲۱/۵۸۲۹ و ۱۳۷۸/۹/۳۰ مورخ ۷۸/۲۱/۵۸۲۹ و ۱۳۷۸/۹/۲۳ مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۳ و پرونامه شماره ۳۴۴۷-ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۱۰ لایحه شماره ۳۳۰۱۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۲۴ دولت در خصوص برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) اصل یکصد و شصتم: وزیر دادگستری مسؤولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را برعهده دارد و از میان کسانی که رئیس قوه قضائیه به رئیس جمهور پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌گردد. رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و نیز اختیارات استخدامی غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزرا به عنوان عالیترین مقام اجرایی پیش‌بینی می‌شود.

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۲- به منظور کاهش تصدیها و تقویت اعمال حاکمیت و نظارت دولت و فراهم نمودن زمینه توسعه مشارکت مؤثر مردم، بخش خصوصی و بخش تعاونی در اداره امور، تبیین دقیق وظایف واحدهای ملی و استانی در برنامه ریزی و اجرا و فراهم نمودن زمینه تحقق مطلوب اهداف برنامه سوم، دولت موظف است در طول سال اول برنامه اصلاحات ساختاری لازم را با رعایت موارد زیر در تشکیلات دولت به عمل آورد:

الف- رعایت اصل ارتباط، پیوستگی، همبستگی و تجانس وظایف.

ب- جمعیت فرآیند انجام هر فعالیت در سازمان واحد و هدف گرا نمودن فعالیتها.

ج- حذف واحدها و سازمانهای غیر ضرور و حذف وظایف موازی و مشترک دستگاهها.

د- رعایت اصل عدم تمرکز در توزیع وظایف ملی و استانی و محدود نمودن وظایف و

مأموریتهای واحدهای ملی و ستادی به جنبه های اعمال حاکمیت، سیاستگذاری،

برنامه ریزی کلان و هدایت و نظارت و واگذاری امور اجرایی به واحدهای استانی.

ه- عدم گسترش تشکیلات دولت با تأکید بر کوچک سازی دولت از سطوح پایین هرم

تشکیلات از طریق جمعیت کلیه فعالیت های مربوط به یک وزارتخانه (به جز شرکتهای

مستقل) در سازمان استانی واحد.

براساس این ضوابط باید ترتیبی اتخاذ شود که:

۱- امور انرژی

۲- امور کشاورزی، دام، توسعه و عمران روستایی

۳- امور صنعت و معدن

در سه وزارتخانه جمعیت شود.

دولت موظف است به منظور تحقق این ماده، عناوین وزارتخانه ها و سازمانهای مستقل

را همراه با حدود مأموریتهای و اختیارات هر یک از آنها و تبیین اعمال حاکمیت و اعمال

تصدی در حیطه فعالیت هر دستگاه و نحوه تحقق آنها همراه با پیش بینی زمان بندی

مناسب برای تحقق آن در طول سال اول برنامه تنظیم و ظرف یک ماه اقدامات قانونی

لازم معمول شود.

ماده ۳- حذف گردید.

ماده ۴-

الف - ...

ماده ۵- به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکتهای دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکتهایی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکتهایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است به بخش غیر دولتی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به واگذاری، انحلال، ادغام و تجدید سازمان شرکتهای دولتی، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکتهای، تصویب آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، تصویب آیین‌نامه‌های استخدامی و بیمه، با رعایت مقررات و قوانین مربوط و جابجایی و انتقال وظایف، نیروی انسانی، سهام و دارایی‌های شرکتهای دولتی و شرکتهای وابسته به آنها با رعایت موارد ذیل اقدام کند:

الف - شرکتهای دولتی در قالب شرکتهای مادر تخصصی سازماندهی شده و زیر نظر وزارتخانه ذی‌ربط در چارچوب اساسنامه مربوط اداره می‌شوند.

ب - تصدی و اداره امور شرکتهای دولتی از امر سیاستگذاری وزارتخانه‌های ذی‌ربط تفکیک می‌گردد و وظایف حاکمیتی از شرکتهای دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ذی‌ربط محول می‌گردد.

تبصره ۱- تشکیل شرکتهای دولتی صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است.
تبصره ۲- مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی به استثنای بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در سایر شرکتهای دولتی موضوع این ماده مستلزم کسب مجوز از هیأت وزیران است.

تبصره ۳- دولت موظف است کلیه دفاتر و شعبات شرکتهای دولتی مستقر در خارج از کشور را منحل نماید. موارد ضروری بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی به تصویب شورایعالی اداری خواهد رسید.

تبصره ۴- برای تشخیص ضرورت باقی ماندن برخی شرکتهای دولتی در بخش دولتی، این شرکتهای باید دارای فعالیت در یکی از دو مورد زیر باشند تا ضرورت ادامه فعالیت با سرمایه دولتی برای آنها ایجاب گردد:

- ۱- فعالیت‌هایی که به طور طبیعی در آنها انحصار وجود دارد.
 - ۲- فعالیت‌هایی که بخش غیردولتی انگیزه‌ای برای وارد شدن به آن فعالیت‌ها ندارد.
 - ج- شرکت‌های دولتی که با تصویب هیأت وزیران مشمول واگذاری از طریق مزایده یا بورس به بخش غیر دولتی می‌شوند از تاریخ تصویب، مشمول مقررات عمومی حاکم بر شرکت‌های دولتی نخواهند بود و در چارچوب قانون تجارت اداره می‌شوند.
 - د- مأموریت کارکنان شرکت‌های دولتی و شرکت‌های موضوع بند «ج» به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در قالب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
 - ه- نقل و انتقال سهام در ارتباط با اجرای این ماده (ناشی از ادغام، انحلال و تجدید سازمان) از پرداخت مالیات معاف است.
 - و- انجام هر گونه فعالیت تجاری و غیر آن که در اساسنامه شرکت‌های دولتی پیش‌بینی نشده باشد ممنوع است.
 - ز- دولت موظف است نسبت به بازنگری مقررات روابط کار اقدام نموده و حداکثر ظرف شش ماه اقدامات قانونی لازم معمول نماید.
 - ح- آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- ماده ۶- ...
- ماده ۱۲- سهام متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکت‌هایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی (به استثنای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه) و همچنین سایر شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکت‌های تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت‌های تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکت‌های تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالاهای، همچنین سهام

متعلق به دستگاههای فوق الذکر در شرکتهای غیر دولتی و شرکتهایی که تابع قانون خاص می باشند، مشمول مقررات این فصل خواهند بود.

تبصره ۱- سهام متعلق به دستگاههای مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت هبه، صلح غیر معوض یا هر گونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می شوند.

تبصره ۲- مشارکت و سرمایه گذاری بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکتهای، از شمول مقررات این فصل مستثنی است.

- در مورد ماده (۱۲) توضیح زیر ضروری به نظر می رسد:

- در زمینه دخالت در نهادهای تحت نظر مقام معظم رهبری، در کلیه مواد قانون برنامه، اختیارات دولت به صورت مشروط مجاز دانسته شده و لذا اصلاح مورد نظر شورای نگهبان در مواد ذی ربط اعمال شده است و نیازی به اصلاح این ماده نیست.

ماده ۱۳- ...

ماده ۱۷- رعایت اولویتهای زیر در شیوه فروش سهام شرکتهای موضوع این قانون الزامی است:

الف - فروش سهام شرکتهای کوچک به کارآفرینان و اشخاصی که از مدیریت توانمند برخوردارند.

ب - فروش سهام شرکتهای متوسط حسب مورد، به گروهها، تعاونیها و تشکلهای تخصصی - تجاری.

ج - فروش سهام شرکتهای بزرگ با حفظ سهام کنترل کننده مدیریت، به عموم مردم. تبصره - اعطای سهام ترجیحی با اولویت به کارگران و کارکنان همان واحد مد نظر قرار می گیرد. ایثارگران و سایر کارکنان دولت در شرایط مساوی از اولویت برخوردارند. آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد هیأت عالی واگذاری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸- ...

ماده ۱۹- دولت می تواند با رعایت اصول چهارم و سوم (۴۳) و چهارم (۴۴) قانون اساسی، شرکتهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها و اموالی را که به صورت اموال عمومی در اختیار دارد، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا با حفظ سایر حقوق

مالکیت و با رعایت موارد زیر به صورت اجاره از طریق مزایده در اختیار شرکت‌های تعاونی و یا بخش خصوصی قرار دهد:

الف - طبق قرارداد بابت استهلاك یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه شرکت‌های موصوف سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند.

ب - به هنگام واگذاری شرکت‌های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، مقرراتی را به عنوان شرایط الزامی، مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاست‌های دولت در قیمت‌گذاری و برنامه‌ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی ملزم کند.

ج - واگذاری مدیریت شرکت‌های دولتی به بخش‌های غیر دولتی به شرطی مجاز است که شخص حقیقی یا حقوقی که مدیریت را به عهده گرفته است، انجام کار را خود در طول مدت قرارداد عهده‌دار بوده و به شرکت‌ها و اشخاص دیگری منتقل ننماید. متخلفین به سلب امتیاز واگذاری و محکومیت تصرف در اموال عمومی مجازات می‌شوند.

د - در واگذاری شرکت‌های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، چنانچه کارکنان واجد شرایط شرکت‌های مذکور مبادرت به تشکیل شرکت تعاونی نمایند، تعاونی کارکنان شرکت ذی‌ربط در اولویت خواهد بود.

تبصره - نحوه تعیین مبلغ نقد و یا کالای موضوع این ماده طبق آیین نامه‌ای خواهد بود که توسط هیأت عالی واگذاری پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۰ - ...

ماده ۲۴ - رأی هیأت داور پس از ده روز از تاریخ ابلاغ به طرفین، قطعی و لازم‌الاجراست و چنانچه طی مدت مذکور و پس از انقضای مدت مذکور صرفاً در صورت وجود عذر موجه برای تأخیر یکی از طرفین نسبت به رأی صادره اعتراض داشته باشد باید اعتراض خود را کتباً به دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد تقدیم نماید.

شعبه خاصی که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین خواهد شد خارج از نوبت به اعتراض رسیدگی و رأی مقتضی صادر می‌نماید. رأی صادره قطعی و لازم‌الاجراست.

ماده ۲۵ - ...

فصل چهارم - تنظیم انحصارات و رقابتی کردن فعالیتهای اقتصادی

ماده ۲۹ - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تحقق اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی

با توجه به ضوابط و قلمروهای تعیین شده در ماده (۱۲۹) این قانون، تمهیدات لازم به منظور عرضه خدمات پستی و مخابراتی توسط بخش غیر دولتی را با حفظ امور حاکمیتی پست و مخابرات و پس از اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و استمرار ارائه خدمات فراهم آورد.

ماده ۳۰-...

ماده ۳۱- به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری آیین‌نامه اجرایی اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه‌آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه‌آهن و بهره‌برداری از آنان، مطالعات و تحقیقات آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده (۱۳۳) این قانون تصویب و اجرا کند.

ماده ۳۲-...

ماده ۳۳- به دولت اجازه داده می‌شود بدون الزام به رعایت قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۵۳ و اصلاحیه آن، براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنایع، بازرگانی و کشاورزی تصویب می‌کند، مقررات مربوط به استانداردهای تولیدی - قیمت‌گذاری، فروش، توزیع و صادرات و واردات قند و شکر را تعیین کند.

ماده ۳۴- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و امور مربوط به اکتشاف، استخراج و تولید نفت خام و پالایش مواد نفتی و فرآورده‌های اصلی و فرعی آن، در انحصار دولت است و دولت می‌تواند در چارچوب این قانون و نیز آیین‌نامه‌ای که طی مدت شش ماه توسط وزارت نفت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، انجام فعالیتهای مربوط به عملیات پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و فرآورده‌های اصلی و فرعی آن را به نحوی که موجب انحصار در بخش غیر دولتی و سلب اختیار دولت در امور حاکمیتی نشود و استمرار ارائه خدمات تضمین گردد به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار نماید.

ماده ۳۵-...

ماده ۳۶- دولت مکلف است انحصاراتی را که به موجب دستورالعملها و مقررات مصوب خود و یا اعطای امتیاز تخصیص منابع ایجاد شده‌اند طی مدت یک سال لغو کند. در ارجاع کار و انجام معامله توسط بخش دولتی و عمومی، نباید بین دستگاهها و

شرکت‌های دولتی و عمومی با بخش تعاونی و خصوصی تبعیض قائل شد. همچنین دولت مکلف است ظرف یک سال پس از تصویب برنامه سوم، اقدامات قانونی برای لغو انحصار و جلوگیری از فعالیتهای انحصارگرانه معمول نماید.

فصل پنجم - نظام تأمین اجتماعی و یارانه‌ها

ماده ۳۷-...

ماده ۴۴- به منظور بهبود ارائه خدمات به ایثارگران (خانواده معظم شهدا، مفقودین، اسراء و همچنین آزادگان، جانبازان و خانواده آنها) و ساماندهی خدمات قابل ارائه، طرح جامع خدمات به ایثارگران مشتمل بر نظام پرداخت حقوق و مستمری، خدمات درمانی و سایر خدمات توسط سازمانهای برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور و نهادهای ذی ربط و بودجه عمومی به اجرا در می آید. اختصاص بودجه عمومی منوط به عدم امکان اجرای طرح از منابع داخلی نهادهای ذی ربط است.

تبصره ۱- به منظور بهبود ارائه خدمات به محرومین و اقشار آسیب پذیر و ساماندهی متمرکز خدمات قابل ارائه به آنان کلیه خدمات حمایتی به محرومین و اقشار آسیب پذیر توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) و کلیه خدمات توانبخشی به معلولین توسط سازمان بهزیستی انجام می شود.

تبصره ۲- اجرای مفاد این ماده در مورد نهادهای تحت نظر مقام معظم رهبری، پس از تأیید معظم له ممکن خواهد بود.

ماده ۴۵-...

فصل ششم - سیاست‌های اشتغال

ماده ۴۹- به منظور جلوگیری از حضور نیروی کار غیر مجاز خارجی در بازار کار کشور، کارفرمایانی که اتباع خارجی فاقد پروانه کار را به استخدام در آورند بابت هر روز اشتغال غیرمجاز هر کارگر معادل ده برابر حداقل دستمزد روزانه جریمه می شوند. در صورت تکرار تخلف این جریمه دو برابر خواهد شد.

چگونگی همکاری دستگاههای مختلف با وزارت کار و امور اجتماعی و نحوه تأمین هزینه اجرایی این ماده، براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

دولت موظف است کلیه کارگران خارجی فاقد پروانه را حداکثر تا پایان سال ۱۳۷۹ از کشور اخراج و به کشور متبوع خود انتقال دهد.

ماده ۵۰-...

ماده ۵۱- به دولت اجازه داده می شود به منظور ایجاد اشتغال در مناطق کمتر توسعه یافته:

الف - معافیت های مالیاتی و همچنین حقوق و عوارض دولتی برای سرمایه گذارانی که در این مناطق اقدام به سرمایه گذاری می نمایند. طبق آیین نامه ای که بنا به پیشنهاد وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و کار و امور اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت دولت می رسد در طول سالیان اجرای برنامه در نظر بگیرد.

ب - قسمتی از سود تسهیلات اعطایی به سرمایه گذاران بخش خصوصی و تعاونی ها و تعاونی های خدمات تولیدکنندگان، تعاونی های تولید روستایی، عشایری و بهره برداری از منابع طبیعی و طرح های خود اشتغالی را پرداخت کند.

ج - تسهیلات اعطایی در قالب بودجه های سنواتی و آیین نامه های اجرایی آنها باید طوری تقسیم شود که سهم مناطق کمتر توسعه یافته به نسبت شاخص بیکاری آنها بیشتر باشد به صورتی که در پایان برنامه جبران کمبود اشتغال این مناطق شده باشد.

ماده ۵۲-...

ماده ۷۳- به منظور ساماندهی نظام غیر متمرکز درآمد - هزینه استانی، در هر استان خزانه معین استان، وابسته به خزانه داری کل و زیر نظر اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می شود.

ماده ۷۴- خزانه داری کل موظف است برای هر یک از خزانه های معین استان یک حساب به عنوان «حساب خزانه داری کل»، (خزانه معین استان) در مرکز استان ذی ربط افتتاح کند. از ابتدای سال ۱۳۷۹ نمایندگی خزانه در استان به خزانه معین استان تبدیل خواهد شد.

ماده ۷۵- خزانه معین استان وظایف زیر را بر عهده خواهد داشت:

الف - امور مربوط به ثبت و دریافت کلیه درآمدهای استانی در چارچوب قوانین و مقررات مربوط.

ب - امور مربوط به دریافت و پرداخت سهم از منابع ملی طبق قوانین و مقررات مالی کشور.

ج - امور مربوط به پرداخت تنخواه گردان حسابداری به دستگاه های اجرایی استان مطابق دستورالعملها و قوانین جاری کشور.

د- امور مربوط به افتتاح حسابهای دولتی در استان برای کلیه دستگاههای اجرایی استان (صرفنظر از اینکه دستگاه دارای بودجه استانی است یا ملی).

ه- انجام امور مربوط به پرداخت اعتبارات جاری و عمرانی استان به دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان و دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استان در مقاطع سه ماهه. تبصره ۱- سایر اموری که براساس قوانین و مقررات موجود به عهده نمایندگی خزانه محول شده است به خزانه معین استان واگذار می شود.

تبصره ۲- خزانه معین استان علاوه بر وظایف استانی خود، در هر موردی که لازم باشد به تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان نمایندگی خزانه داری کل در استان عمل خواهد کرد.

ماده ۷۶- ...

ماده ۷۸- کمیته تخصیص اعتبار استانی مرکب از معاون عمرانی استاندار، رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می شود و براساس گزارش خزانه معین استان نسبت به تعیین سقف تخصیص اعتبارات جاری دستگاههای اجرایی استان و اعتبارات عمرانی بر حسب فصول تصمیم گیری می کند. تبصره - وظیفه دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استانی بر عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۷۹- ...

ماده ۸۱- سرجمع درآمدهای استانی هر استان که باید به خزانه معین استان واریز شوند، در لایحه بودجه سالانه درج و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه می شود. تبصره - دستگاههای استانی وصول کننده درآمد موظف اند تمام وصولی هایی را که به موجب قانون دریافت می کنند به خزانه معین استان واریز کنند.

ماده ۸۲- به منظور ساماندهی درآمدهای استان و بهبود مستمر روشهای کسب درآمدهای استانی و شناسایی منابع جدید درآمدی، ستاد درآمد و تجهیز منابع استان به ریاست استاندار و مرکب از افراد ذیل در هر استان تشکیل می شود.

الف- استاندار

ب- رئیس سازمان برنامه و بودجه استان

ج - مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان

د - یک نفر از نمایندگان استان با تصویب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر).

ه - یک نفر صاحب نظر در امور اقتصادی و مالی (به انتخاب استاندار).

و - رئیس خزانه معین استان.

ز - رئیس شورای اسلامی استان (تا تشکیل شورای اسلامی استان، رئیس شورای اسلامی شهر مرکز استان جانشین وی خواهد بود).

تبصره ۱ - در صورتی که موضوع مورد بحث در ستاد درآمد به بخش خاصی مربوط باشد، مسئول دستگاه اجرایی ذی ربط در استان با حق رأی در جلسه شرکت خواهد کرد.

تبصره ۲ - وظیفه دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان بر عهده اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان خواهد بود.

ماده ۸۳ - ستاد درآمد و تجهیز منابع استان وظایف ذیل را بر عهده دارد:

الف - برآورد منابع درآمدی استان برای سال بعد با توجه به ظرفیتهای درآمدی استان و پیشنهاد آن به شورای برنامه ریزی توسعه استان به هنگام تهیه و تنظیم بودجه استان.

ب - بررسی و پیشنهاد منابع جدید درآمد برای استان به شورای برنامه ریزی و توسعه استان جهت درج در لوایح بودجه سنواتی کل کشور.

ج - پیشنهاد بهبود روشهای کسب درآمد در استان در چارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه آن به شورای برنامه ریزی و توسعه استان.

د - بررسی و اظهار نظر در مورد گزارشهای مربوط به وصول درآمدهای استان که توسط خزانه معین استان ارائه می شوند.

ه - تصویب سیاستهای اجرایی وصول درآمد و نظارت بر نحوه وصول توسط دستگاههای اجرایی وصول کننده و پیگیری رفع مشکلات آنها.

فصل نهم - سیاستهای پولی و ارزی

ماده ۸۴ - ...

ماده ۹۳ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانکها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس انداز داخلی، زمینه فعالیت مجاز انواع مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) را فراهم و

نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت مؤسسات غیر مجاز جلوگیری به عمل آورد. شرایط مربوط به تأسیس و نحوه فعالیت و ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) تابع ضوابط تعیین شده برای بانکها در قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱^(۱) خواهد بود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حسن جریان امور بانکها و مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) براساس ضوابط مصوب نظارت نماید. ماده ۹۴- به منظور تقویت پایه سرمایه بانکها و افزایش توان حضور بانکهای ایرانی در بانکداری بین‌المللی، به دولت اجازه داده می‌شود که در سالهای برنامه سوم، حداکثر تا مبلغ پنج هزار میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ویژه برای تقویت پایه سرمایه بانکها، منتشر نماید. معادل کل وجوه واریز شده از این محل به حساب خزانه، عیناً به بانکها مسترد خواهد شد تا به عنوان افزایش سهم دولت در سرمایه بانکها منظور شود. تا زمان تسویه کامل اصل و سود اوراق مشارکت مذکور، سود سالانه بانکها قبل از کسر مالیات به ترتیب ذیل توزیع خواهد شد:

الف - معادل نسبت مانده بازپرداخت نشده اوراق به کل سرمایه بانک به عنوان سود اوراق مشارکت ویژه به بانک پرداخت خواهد شد.

ب - باقیمانده سود سالانه هر بانک به مصرف بازپرداخت قسمتی از اصل اوراق مشارکت ویژه موجود در آن بانک خواهد رسید.

ج - به منظور کارآیی بیشتر بانکها و جلب همکاری مردم، به دولت اجازه داده می‌شود حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) سهام بانکها را به عموم و در شرایط مساوی با اولویت به کارکنان بانکها و ایثارگران واگذار نماید.

آیین‌نامه اجرایی این ماده طی سه ماه پس از تصویب این قانون توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۵-...

ماده ۹۸- به دولت اجازه داده می‌شود با حفظ حاکمیت دولت بر امور بیمه‌گری نظیر: تنظیم، تعمیم و هدایت امر بیمه در کشور و حمایت بیمه‌گزاران و بیمه‌شدگان و صاحبان

حقوق آنها و اعمال نظارت دولت بر فعالیتهای بیمه‌ای و پیشگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی:

الف - نسبت به صدور مجوز ایجاد شرکتهای بیمه غیر دولتی و شرکتهای بیمه انکابی با ساختار خصوصی و تعاونی در چارچوب قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری اقدام و ضوابط و مقررات لازم را در این زمینه تعیین کند.

ب - نسبت به ایجاد شرکت بیمه انکابی با مشارکت بیمه‌گران و بیمه‌گزاران اقدام کند. اساسنامه این شرکت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۹- ...

ماده ۱۰۰- به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پسانداز و سرمایه‌گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیر دولتی داده می‌شود:

الف - سیاست‌گذاری پولی، اعتباری، ارزی، چاپ اسکناس، ضرب سکه، حفظ ذخایر ارزی، نظارت بر بانکها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همچنان در اختیار دولت باقی می‌ماند.

ب - ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانکها از قبیل رعایت نسبتهای مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادها و عقود و فعالیتهای بانکها طبق قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ و قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود.

ج - مجوز فعالیت به افراد حقیقی و حقوقی به شرط داشتن شرایط زیر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعطاء می‌گردد:

۱- داشتن تجربه و دانش لازم در این کار.

۲- از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد.

۳- عدم داشتن هرگونه سوءپیشینه اعم از مالی و اخلاقی.

فصل یازدهم - توسعه علوم و فن‌آوری

ماده ۱۰۱- ...

ماده ۱۰۵- دولت موظف است امکانات لازم برای دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و

خارجی، زمینه‌سازی برای اتصال کشور به شبکه‌های جهانی، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فن‌آوری‌های جدید را از طرق زیر فراهم نماید:

الف - ایجاد زیر ساختهای ارتباطی و شاهراه‌های اطلاعاتی لازم، پهنای باند کافی و گسترده از طریق وزارت پست و تلگراف و تلفن و ایجاد تسهیلات لازم برای استفاده دانشجویان و اعضای هیأت علمی.

ب - تفکیک وظایف مجموعه‌های «تأمین‌کننده اطلاعات»، «تأمین‌کننده خدمات» و «تأمین‌کننده ارتباطات».

فصل دوازدهم - سیاست‌های زیست محیطی

ماده ۱۰۶-۱۰۷-...

ماده ۱۱۰- به منظور تشویق سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی، خصوصی و تعاونی برای سرمایه‌گذاری در طرحهای تأمین آب و ایجاد شبکه‌های آبیاری و زهکشی، به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود با حفظ مالکیت دولت، تکمیل و بهره‌برداری طرحهای سد و شبکه‌های آبیاری مستقل نیمه تمام را که حداکثر سی درصد (۳۰٪) عملیات اجرایی آنها خاتمه یافته و نیز طرحهایی را که مطالعات مرحله دوم آنها در طول برنامه سوم به تصویب می‌رسد، به سرمایه‌گذاران غیر دولتی با شرایط ذیل واگذار کند:

الف - آب استحصالی به جز حقابه‌های موجود به سرمایه‌گذار اختصاص می‌یابد.

ب - حقابه‌های موجود این تأسیسات همچنان در اختیار وزارت نیرو باقی خواهد بود تا براساس قانون توزیع عادلانه آب و سایر قوانین و مقررات در اختیار حقابه‌بران قرار گیرد.

ج - کلیه اراضی ملی و موات بلامعارض که براساس طرح مطالعاتی احداث سد به عنوان زمینهای واقع در طرحهای توسعه کشت زیر این سدها و شبکه‌ها محسوب می‌شوند، با قیمتهای منطقه‌ای که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین شده است، توسط وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به سرمایه‌گذاران و همچنین اراضی ملی و موات بلامعارض که براساس طرح مطالعاتی وزارت کشاورزی قابل کشت می‌باشد با اولویت شرکت‌های تعاونی ایثارگران، بسیجیان و رزمندگان (به ویژه مناطق مرزی) واگذار خواهد شد.

تأیید محل احداث سد و تأسیسات آبی موردنظر و نظارت مهندسی در کلیه مراحل

مطالعاتی تا تصویب صلاحیت فنی طرح و نظارت عالیه در مرحله اجرا و شروع اولین آگیری و بهره‌برداری از تأسیسات، به عهده وزارت نیرو است.

د- کلیه مستحقات و حقوقی که در نتیجه این گونه سرمایه‌گذاریها حاصل می‌شود در حد پروانه‌های صادره متعلق به سرمایه‌گذار خواهد بود و در حدودی که اجازه بهره‌برداری از آب صادر می‌شود سرمایه‌گذار می‌تواند با انتخاب الگوی اقتصادی مورد نظر خود، آن را مصرف کند یا به فروش برساند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل نحوه قیمت‌گذاری، زمان‌بندی و نحوه واریز سهم دولت به درآمد عمومی با پیشنهاد وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۱-

الف - ...

فصل چهاردهم - صنعت، معدن و بازرگانی

ماده ۱۱۳- کلیه اصناف تولیدی مستقر در شهرها چنانچه به شهرکهای صنعتی منتقل شوند ضمن استفاده از تسهیلات ویژه در خصوص واگذاری اقساطی زمین در شهرکهای صنعتی از حمایتها و تسهیلات اعتباری که توسط دولت تعیین می‌گردد، برخوردار خواهند بود.

تبصره - به وزارت بازرگانی اجازه داده می‌شود که به منظور ساماندهی و قانونمند نمودن واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب که تا قبل از سال ۱۳۷۸ در کشور دایر شده و دارای سند مالکیت یا اجاره‌نامه و یا مبایعه‌نامه و یا قرارداد واگذاری عین یا منافع ملک با اشخاص حقیقی یا حقوقی، سازمانها، نهادها و ارگانها باشند توسط اتحادیه‌های صنفی کشور با دریافت گواهی پرداخت عوارض سالیانه شهرداری و همچنین گواهی مشخص بودن وضعیت مالیاتی، پروانه کسب موقت صادر نماید.

مدت اعتبار پروانه کسب‌های موقت صادره سه سال پس از تاریخ صدور می‌باشد و اتحادیه‌های صنفی موظفند ظرف مدت مزبور نسبت به تبدیل پروانه کسب‌های موقت به دائم اقدام نمایند.

نحوه صدور پروانه کسب‌های موقت و شرایط تبدیل آنها به پروانه کسب‌های دائم و همچنین سایر موارد لازم به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۱۴- ...

ماده ۱۱۶- در اجرای ماده (۱۲) قانون معادن مصوب ۱۳۷۸/۳/۲۳، وزارت معادن و فلزات مجاز است با رعایت آیین نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد نسبت به صدور پروانه بهره‌برداری برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی که فعالیت اکتشافی آنها منتهی به اخذ گواهی کشف هر نوع معدن در محدوده وظایف وزارت مذکور می‌شود، اقدام کند.

تبصره - صدور پروانه بهره‌برداری از معادن بزرگ برای بخش خصوصی (داخلی و خارجی) نباید موجبات بهره‌برداری انحصاری از یک ماده معدنی را فراهم نماید.
ماده ۱۱۷- حذف گردید.

ماده ۱۱۸- ...

ماده ۱۲۶- دولت موظف است به منظور اعمال صرفه‌جویی، منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست، اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - تهیه و تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات، فرایندها و سیستمهای مصرف کننده انرژی، به ترتیبی که کلیه مصرف کنندگان، تولیدکنندگان و واردکنندگان این تجهیزات، فرایندها و سیستمها ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند. معیارهای مذکور توسط کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارت نیرو، وزارت نفت، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه ذی‌ربط تدوین می‌شود.

نحوه تصویب این معیارها را هیأت وزیران تعیین خواهد کرد.

ب - تهیه آیین نامه تعیین ساعات کار اصناف در ایام سال به ویژه در فصل اوج مصرف برق توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارتخانه‌های نیرو و کشور.

ج - تنظیم برنامه فصلی ساعات کار کارخانه‌ها و صنایع توسط وزارتخانه‌های ذی‌ربط به نحوی که مصرف برق و انرژی در ماههایی که دارای حداکثر مصرف هستند، کاهش یابد و سیاست‌های تشویقی برای مصرف کنندگان در غیر ساعات اوج مصرف اعمال گردد.

تبصره - در صورت قطع برق با ایجاد محدودیت به نسبت ضرر و زیان وارده مصرف کنندگان از پرداخت دیماند و سایر پرداخت‌های مربوط معاف خواهد بود.

د - تدوین مقررات و ضوابط مربوط به رعایت استانداردهای مصرف انرژی در طراحی و ساخت ساختمانها در بخش دولتی و غیر دولتی به منظور پرهیز از اتلاف انرژی و تنظیم

و اجرای روشهای تشویقی در مورد ساختمانهای موجود برای به کارگیری استانداردهای مصرف انرژی توسط کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور، نفت، صنایع، نیرو و سازمان برنامه و بودجه و نظام مهندسی کشور. تبصره - قیمت انرژی برای واحدهایی که مصرف سالانه سوخت آنها بیش از پنج هزار (۵۰۰۰) متر مکعب معادل نفت کوره و یا قدرت مورد استفاده آنها بیش از پنج (۵) مگاوات است، در صورت عدم رعایت معیارها، ضوابط و آیین‌نامه‌های مذکور در این ماده با ارائه فرصت مناسب، افزایش خواهد یافت.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای اجرایی ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۷- ...

فصل ۱۶- پست و مخابرات

ماده ۱۲۹-

الف - به منظور تحقق حاکمیت دولت، ایجاد و حفظ شبکه‌های مادر مخابراتی، تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارائه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. با توجه به ذیل اصل (۴۴) قانون اساسی، به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیر دولتی، در قلمرو شبکه‌های غیر مادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی و در امور ذیل، حسب مجوز وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه فعالیت خواهد داشت:

۱- شبکه تلفن همراه.

۲- شبکه بی‌جو.

۳- مراکز تلفن کم ظرفیت تا پنج هزار شماره.

۴- شبکه انتقال داده‌ها.

۵- شبکه‌های ارائه خدمات ارزش افزوده.

۶- شبکه مخابرات روستایی.

۷- شبکه قبول پستی.

۸- شبکه حمل و نقل پستی.

ب- به منظور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، به شرکتهای دولتی مخابراتی اجازه داده می شود قسمتی از فعالیتهای خود را در زمینه های نگهداری و بهره برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه ها با رعایت موارد مذکور در بند (الف) و نیز خط مشی های دولت به بخشهای تعاونی و خصوصی واگذار کند.

تبصره- مجوز فعالیت بخش غیر دولتی در حیطه های مذکور در این ماده و پس از حصول اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و استمرار ارائه خدمات، براساس آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۳۰- به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیر برخوردار، بالا بردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، دولت موظف است موارد زیر را به اجرا گذارد:

الف- مجاز کردن جایجایی اعتبار و درآمد بین شرکتهای مخابرات استانی و ایران در جهت کمک به استانهای زیانده با تأیید وزیر پست و تلگراف و تلفن و در چارچوب سهم دولت.

ب- وجوه سرمایه گذاری شده در طرحهای مصوب شرکتهای مخابراتی (استانی و ایران) و پستی و دیگر مؤسسات و شرکتهای وابسته به وزارت پست و تلگراف و تلفن از محل درآمدها و منابع داخلی خود آنها و یا از محل منابع داخلی شرکتهای مخابراتی جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی محسوب و به عنوان افزایش سرمایه دولت و یا شرکت مخابرات ایران (حسب مورد) منظور می گردد و مشمول ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ نمی باشد.

فصل ۱۷- حمل و نقل

ماده ۱۳۱-....

ماده ۱۳۳- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال سیاست جامع و هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیتهای مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی

را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیر دولتی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکت‌های مشترک بین بخش غیردولتی و راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳۴- با توجه به اینکه امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) منحصراً در اختیار و در کنترل دولت (سازمان هواپیمایی کشوری) می‌باشد، با پیش‌بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، به دولت اجازه داده می‌شود:

الف- نسبت به واگذاری سهام شرکت‌های هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹٪)، هواپیمایی آسمان، هواپیمایی پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری (ساخته)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخش‌های تعاونی و خصوصی اقدام کند.

ب- با پیشنهاد مشترک شورای عالی هواپیمایی کشوری و دستگاه اجرایی ذی‌ربط اساسنامه شرکت‌های هوایی کشور (آسمان، پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری) را اصلاح کند. تغییرات اساسنامه هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

ماده ۱۳۵- با حفظ حاکمیت دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) توسط دولت و با رعایت صدر ماده (۱۳۴)، به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود:

الف- نسبت به تکمیل و اجرای طرح‌های فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه‌های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی اقدام و تعهدات مربوط را تأدیه کند.

ب- به منظور تأمین هزینه اجرای برنامه‌های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیر بناها در فرودگاه‌ها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستم‌های جدید فرودگاهی و هوانوردی و امنیتی، با تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری دو درصد (۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

ماده ۱۳۶- ...

ماده ۱۳۷- به منظور تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت توسعه، نگهداری و بهره‌برداری امور حمل و نقل جاده‌ای، به سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود:

الف- از جابه‌جایی کالا و مسافر در جاده‌های کشور براساس تن-کیلومتر و نفر-کیلومتر عوارض وصول کند. میزان این عوارض همه ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور و تصویب شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

ب- حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن-کیلومتر حمل و نقل کالا در داخل کشور از شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی که مبادرت به حمل و نقل کالای ترانزیتی می‌کنند با تأیید وزیر راه و ترابری از طریق دفاتر مرزی خود دریافت کند.

ج- صد در صد (۱۰۰٪) خسارت وارده بر ابنیه فنی و تأسیسات زیر بنایی را وصول کند. بجز خسارات وارده بر اثر حوادث و سوانح غیر مترقبه و طبعی که دولت بنا به توان، موظف به جبران آن خواهد بود.

د- کلیه دریافتیهای موضوع این ماده پس از وصول، به حساب سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور نزد خزانه داری کل واریز می‌شود تا براساس بودجه سالانه سازمان به مصرف برسد.

فصل ۱۸- عمران شهری و توسعه و عمران روستایی

ماده ۱۳۸-

الف-

ماده ۱۳۹- صدور هرگونه مجوز بهره‌برداری از منابع آب سطحی یا زیرزمینی و شبکه توزیع شهری برای مصارف واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، دامداری، خدماتی و سایر مصارفی که تولید فاضلاب با حجم زیاد می‌کنند و همچنین استمرار مجوزهای صادره در گذشته، منوط به اجرای تأسیسات جمع‌آوری فاضلاب، تصفیه و دفع بهداشتی پساب است. تا زمان اجرای تأسیسات مناسب، از واحدهای مصرف‌کننده آب با توجه به نوع و میزان آلودگی، جرایمی بر مبنای آیین نامه و تعرفه مصوب دولت اخذ می‌گردد که پس از واریز به خزانه، معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی خواهد شد در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست قرار گیرد و برای طرح‌های حفاظت کیفی منابع آب و تصفیه و دفع بهداشتی

فاضلاب هزینه خواهد شد. وزارت نیرو با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست کشور و دستگاه اجرایی ذی ربط نسبت به تهیه آیین نامه اجرایی این ماده و پیشنهاد آن برای تصویب در هیأت وزیران اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۴۰-...

ماده ۱۴۶-

الف - به سازمان ملی زمین و مسکن وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود به منظور تأمین بخشی از اعتبارات مورد نیاز اجرای قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری یا اجاره به شرط تملیک، زمینهای شهری در تملک خویش را به قیمت روز و به صورت مزایده یا با قیمت توافقی که از قیمت کارشناسی روز کمتر نخواهد بود به فروش رساند.

ب - به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود زمینهای با کاربری آموزشی، فرهنگی، ورزشی و مذهبی را در طول برنامه سوم توسعه به قیمت منطقه ای واگذار نماید.

ج - سازمان ملی زمین و مسکن نمی تواند از اشخاص حقیقی و حقوقی که با سازمان مذکور جهت دریافت زمین پیش از تصویب این قانون قرارداد منعقد نموده و قیمت آن را مطابق قرارداد پرداخت کرده اند هیچ گونه وجه دیگری بابت زمین مطالبه و دریافت نماید.

قیمت زمین همان مبلغی است که در قرارداد قید شده است.

د - به منظور حمایت از خانواده های شهداء و جانبازان متقاضی مسکن و در راستای تقویت توان مالی آنان، دولت مکلف است در طی سنوات اجرای برنامه پنج ساله سوم، به نحوی اقدام نماید که مشکل مسکن کلیه خانواده های شهداء و جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان فاقد مسکن واجد شرایط در آخر برنامه سوم به اتمام برسد.

ه - به منظور حل مشکل متصرفین زمینهایی که مالک عرصه آن در دسترس نیست و خود متصرفین صاحب سند اعیان هستند، قیمت عادلانه روز عرصه با اجازه ولی فقیه یا فرد مجاز از طرف ایشان تعیین و به حسابی که بدین منظور مشخص می کند واریز و اداره ثبت اسناد محل نسبت به صدور سند به نام متصرفین اقدام نماید که در صورت مراجعه مالکین یا نماینده معرفی شده از طرف آنان قیمت ملک مورد نظر پرداخت می گردد.

ماده ۱۴۷- دستگاههای اجرایی مکلفند کلیه عواید حاصل از اجاره خانه‌های سازمانی مربوط به کارکنان خود را به حساب خزانه واریز نمایند. معادل مبالغ واریزی صرف هزینه‌های مربوط به تأمین، نگهداری و سایر خدمات مشترک خانه‌های سازمانی مزبور گردد و علاوه بر آن، ترتیبی اتخاذ نمایند که هزینه‌های مربوط به آب، برق، مخابرات و سوخت توسط استفاده‌کنندگان پرداخت شود.

تبصره - دولت مکلف است کمک هزینه مسکن کارکنان نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) ساکن در خانه‌های سازمانی را پس از کسر از دریافتی آنان به حساب مخصوصی در خزانه واریز نماید و همه ساله معادل وجوه واریز شده به حساب فوق در سال قبل در بودجه نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) برای تأمین هزینه تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمانی پیش‌بینی گردد.

فصل ۲۰- آموزش

ماده ۱۴۸-

الف - ...

ماده ۱۵۶- به منظور هماهنگی امر سیاست‌گذاری آموزشهای فنی و حرفه‌ای اعم از رسمی و غیر رسمی شامل آموزشهای کاردانی و علمی کاربردی که متولی آن وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزشهای فنی و حرفه‌ای متوسطه و کار و دانش که متولی آن وزارت آموزش و پرورش و آموزشهای فنی و حرفه‌ای کوتاه مدت که متولی آن وزارت کار و امور اجتماعی و آموزشهای ضمن خدمت کارکنان دولت و مدیریت حرفه‌ای تخصصی که متولی آن سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌باشند، شورایعالی کارآموزی (مواد (۵) و (۶) و (۷) قانون کارآموزی مصوب ۱۳۴۹ مجلسین سنا و شورای ملی سابق) و شورایعالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران) و شورایعالی آموزشهای علمی، کاربردی (مصوب سال ۱۳۶۹ شورایعالی انقلاب فرهنگی) منحل و ستاد هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، علوم، تحقیقات و فن‌آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشاورزی و جهاد سازندگی و رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیر کل سازمان امور اداری و

استخدامی کشور و رئیس مرکز امور مشارکت زنان تشکیل می‌گردد. سایر وزرا حسب مورد و به تشخیص و دعوت رئیس ستاد در جلسات شرکت خواهند نمود. رئیس سازمان برنامه و بودجه دبیر ستاد می‌باشد. سایر وظایف و اختیارات شوراهای مذکور به وزارتخانه‌های ذی‌ربط تفویض می‌گردد. تصمیمات این ستاد پس از تأیید رئیس جمهور برای کلیه وزارتخانه‌ها و شوراهای در امور مذکور لازم‌الاجرا خواهد بود. آیین‌نامه اجرایی این ماده طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد ستاد به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۷-...

فصل ۲۱- فرهنگ و هنر، ارتباطات جمعی و تربیت بدنی

ماده ۱۶۰-

الف - به منظور گسترش عدالت اجتماعی و فراهم کردن امکان استفاده عادلانه اقشار مختلف جامعه از کالاهای و خدمات فرهنگی، ورزشی و هنری و به منظور ایجاد تعادل و کاهش نابرابریها اجازه داده می‌شود:

۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی حسب مورد شاخصها و استانداردهای مربوط به بهره‌مندی نقاط مختلف کشور از فضاهای ورزشی، فرهنگی، هنری و همچنین میزان دسترسی ساکنین مناطق مختلف کشور به خدمات و تولیدات فرهنگی، هنری و ورزشی را متناسب با ویژگیهای اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و جغرافیایی هر یک از این مناطق، حداکثر تا پایان سال اول برنامه سوم تهیه و همراه با ارائه راه‌حلهای مناسب برای ایجاد تعادل به هیأت وزیران ارائه دهند.

۲- دستگاه‌های اجرایی امکانات، تأسیسات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی، طرح‌های نیمه تمام و اراضی متعلق را در مناطق شهری با اولویت شهرهای بزرگ به بخشهای غیردولتی با اولویت اشخاص حقیقی و حقوقی و ایثارگران که دارای سوابق ورزشی، فرهنگی و هنری و شهرداریها در قالب قراردادهای اجاره، اجاره به شرط تملیک و فروش، واگذار نموده و درآمدهای ناشی از آن را به خزانه واریز نماید. معادل وجوه واریزی فوق از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی هر یک از سالهای برنامه پیش‌بینی خواهد شد، در اختیار دستگاههای اجرایی موضوع این بند قرار می‌گیرد تا برای احداث فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته در چارچوب سیاستهای برنامه سوم هزینه کند.

ب - سازمان برنامه و بودجه موظف است در لوایح بودجه سنواتی هر یک از سالهای برنامه اعتبارات بخشهای فرهنگ و هنر، تربیت بدنی و ورزش را با توجه به موارد مذکور در بند (الف) این ماده و با عنایت به وضعیت بهره‌برداری از فضاهای ورزشی، فرهنگی و هنری در مناطق مختلف کشور به گونه‌ای توزیع کند که نابرابریهای موجود در زمینه برخورداری مناطق مختلف کشور از فضاهای ورزشی، فرهنگی و هنری و دستیابی ساکنین آنها به تولیدات فرهنگی تقلیل یافته و به تعادل برسد.

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه واگذاری امکانات، تأسیسات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی، اراضی و طرح‌های نیمه تمام قابل واگذاری، نحوه استفاده از تسهیلات بانکی و موارد و نحوه مصرف درآمدهای ناشی از اجرای مفاد این ماده، به پیشنهاد مشترک سازمانهای برنامه و بودجه، امور اداری و استخدامی کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱- کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۲) این قانون و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مشمول مفاد این ماده می‌باشد.

تبصره ۲- اجرای مفاد این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شوند به تأیید معظم له می‌باشد.

ماده ۱۶۱- ...

ماده ۱۶۴- برای اعتلای معرفت دینی و قرآنی و بهره‌گیری از اندیشه‌های والای حضرت امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در تحکیم مبانی فکری ارزشهای انقلاب اسلامی و فرهنگ جهاد و شهادت در جامعه، به ویژه در جوانان و نوجوانان، وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فن‌آوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما، نیروی مقاومت بسیج، سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر تبلیغات اسلامی و سایر دستگاههایی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند موظف‌اند:

الف - یکی از مراکز پژوهشی موجود خود را برای انجام مطالعات مستمر و همه جانبه در زمینه‌های بهره‌گیری از علوم و فن‌آوری‌ها و هنر دینی و افکار حضرت امام خمینی (ره) مأمور کنند و با پیش‌بینی منابع لازم زمینه‌های مشارکت دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی را در پژوهشهای مرتبط با این امور فراهم کنند.

ب- در طرحها و فعالیتهای فرهنگی و تربیتی، آموزشی با بهره‌گیری از انواع هنرها، علوم و فن‌آوریهای جدید، اثر بخشی فعالیتهای در این زمینه‌ها را تعمیق بخشند و با پیش‌بینی امکانات و امتیازات کافی زمینه جذب اندیشمندان متعهد و استعدادهای خلاق، نوآور را در این عرصه‌ها فراهم سازند.

ج- یکی از واحدهای مناسب موجود خود را برای تحقیق و ارزیابی مستمر اثر بخشی فعالیتهای فرهنگی، تربیتی موجود و جدید و چگونگی ارتقای بهره‌وری از منابع موجود در اجرای اهداف سابق‌الذکر را تجهیز کنند.

شروع هرگونه فعالیت جدید فرهنگی، تربیتی و آموزشی در زمینه‌های فوق با ارائه توجیه مناسب مبتنی بر نتایج این ارزیابی‌ها صورت خواهد پذیرفت.

د- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است به منظور ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و بزرگداشت یاد شهیدان و تجلیل از ایثارگران و حماسه دفاع مقدس و اعطای تسهیلات ویژه در فعالیتهای فرهنگی، هنری به خانواده‌های معظم شاهد و ایثارگران با همکاری بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد جانبازان و مستضعفان انقلاب اسلامی و بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس، طرح مناسبی را تهیه و به هیأت وزیران ارائه کند.

ه- دستگاههای ذی‌ربط موظفند به منظور ترویج فرهنگ و ارزشهای والای اسلام و ایران اسلامی و استفاده از اندیشه‌های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره)، اقدامات ذیل را انجام دهند:

۱- سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است برنامه آموزشی ویژه‌ای را برای مدیران دولتی تهیه و از طریق آن مبانی نظری و اندیشه‌های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) را آموزش دهد.

۲- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فن‌آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تجدیدنظر در برنامه‌های آموزشی و تربیتی خود معرفی شخصیت حضرت امام خمینی (ره) و اندیشه‌های معظم‌له را مورد عنایت خاص قرار دهند.

۳- وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری برنامه‌های خاصی را برای تقویت مطالعات و پژوهشهای مربوط به شناخت افکار و اندیشه‌های امام خمینی (ره) با همکاری مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) تدوین و با بهره‌گیری از ظرفیتهای مؤسسات

و مراکز پژوهشی و پایان‌نامه‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی زمینه شناخت هر چه بیشتر افکار معظم‌له را فراهم سازد.

۴- به منظور اجرا، نظارت و ارزیابی این برنامه‌ها، ستادی در قالب آیین‌نامه این بند تعیین می‌شود.

و- به منظور آموزش همگانی قرآن کریم، سازمان تبلیغات اسلامی موظف است در سطح کشور و نقاط محروم نسبت به فراخوان و آموزش قرآن (با عنوان طرح نهضت قرآن آموزی) اقدام نماید. در این راستا ضمن اولویت بخشیدن به جوانان و نوجوانان سازمان مذکور مجاز است تا در هر یک از مراکز استانها نسبت به تأسیس و حمایت مرکز تربیت معلم و مبلغ قرآن اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرایی این بند با مشارکت سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان اوقاف و امور خیریه تهیه و در سال اول برنامه سوم به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ز- به منظور هماهنگی اعزام مبلغ خصوصاً جهت نقاط محروم و دهستان‌های فاقد روحانی در ایام سال به مناسبت‌های مختلف سازمان تبلیغات اسلامی موظف است ضمن انجام مطالعات و تحقیقات لازم در خصوص نیازمندی‌های تبلیغ دینی سراسر کشور در سال اول برنامه سوم نتیجه آن را با طرح جامع شناسایی، گزینش و آموزش‌های کوتاه مدت، بلند مدت و اعزام با مشارکت سایر ارگان‌ها و نهادهای ذیربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ح- به منظور بررسی و پژوهش پیرامون مسائل مستحدثه و مشکلات مذهبی اقشار مختلف در زمینه فرهنگ دینی و نحوه پاسخگویی منطقی به سؤالات و مشکلات مذکور، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم موظف است ضمن هماهنگی با مراکز پژوهشی دینی، راهکارها و طرحهای کاربردی و برنامه‌های عملی تحقق هدف فوق را طی سال اول برنامه سوم تهیه و به تصویب شورایعالی انقلاب فرهنگی برساند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده، شامل نحوه همکاری دستگاههای اجرایی، به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای فوق‌الذکر حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - انجام کلیه فعالیتهای پیش‌بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی

که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند، منوط به تأیید معظم له می باشد.

ماده ۱۶۵-....

ماده ۱۶۷- به منظور شناخت تحولات فرهنگی جامعه، افزایش کارآیی دستگاههای فرهنگی، ساماندهی مجموعه فعالیتهای مؤثر بر فرهنگ عمومی جامعه و اعمال نظارت مستمر بر فعالیتهای فرهنگی، اقدامات ذیل به عمل خواهد آمد:

الف - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با انجام مطالعات لازم و با مشخص نمودن تعاریف، مفاهیم اصلی بخش فرهنگ نسبت به تعریف شاخص های فرهنگی متناسب با اهداف و آرمان های نظام جمهوری اسلامی و سیاست های فرهنگی مصوب شورایی عالی انقلاب فرهنگی اقدام و پس از تأیید شورای مذکور با مینا قرار دادن آنها و با همکاری مرکز آمار ایران به ترتیب ذیل نسبت به تولید اطلاعات مربوط به آنها و اندازه گیری تحولات شاخص های مزبور طی سالهای برنامه سوم اقدام نماید:

۱- هر دو سال یک بار تحولات شاخص های مربوط به تغییرات فکری، بینشی و رفتاری جامعه را تعیین و برای بررسی در اختیار دستگاهها و نهادهای ذی ربط قرار دهد.

۲- همه ساله تحولات شاخص های مربوط به میزان مصرف کالاها و خدمات فرهنگی در کل کشور و مناطق مختلف را تعیین کند.

۳- همه ساله اطلاعات و آمار و تحولات شاخص های مربوط به نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات فرهنگی اعم از دولتی و غیر دولتی را در کل کشور به تفکیک استان تعیین نماید.

ب - دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه سوم اقدامات قانونی لازم در خصوص نحوه انجام فعالیتهای فرهنگی دستگاههای اجرایی متولی امور فرهنگی اعم از دولتی، نهادها و سازمانهای عمومی غیر دولتی را با هدف شفاف سازی مسؤولیتهای دولت در قبال تحولات فرهنگی، افزایش کارآیی، حذف فعالیتهای موازی، برقراری انضباط مالی، تنوع بخشیدن به روش های تأمین منابع، فراهم آوردن زمینه های بیشتر مشارکت مردم در امور فرهنگی را در قالب «طرح ساماندهی امور فرهنگی» تهیه نماید.

ج - به منظور ارزیابی تحولات فرهنگ عمومی و میزان اثربخشی مجموعه فعالیتهای فرهنگی که از طریق دستگاههای آموزشی، فرهنگی، رسانه ها و سایر دستگاههای اجرایی و نهادها و سازمانهای غیر دولتی صورت می گیرد «ستاد نظارت و ارزیابی» زیر

نظر شورایعالی انقلاب فرهنگی تشکیل می‌گردد تا نسبت به انجام فعالیتهای زیر اقدام نماید:

۱- با استفاده از اطلاعات و شاخص‌های موضوع بند (الف) این ماده و انجام مطالعات و تحقیقات لازم، چالش‌ها و بحران‌های فرهنگی قابل پیش‌بینی ناشی از توسعه ارتباطات فرهنگی و تهاجم فرهنگ بیگانه را شناسایی و پس از تأیید شورایعالی انقلاب فرهنگی و بر حسب مورد به دستگاههای مسئول منعکس نماید.

۲- میزان و نحوه اثربخشی فعالیتهای فرهنگی، آموزشی و پژوهشی دستگاههای مختلف اجرایی را در راستای تحقق سیاستهای اجرایی بخش فرهنگ و هنر، ارتباطات جمعی و تربیت بدنی در برنامه سوم توسعه را ارزیابی و پس از تأیید شورایعالی انقلاب فرهنگی به مراجع ذی‌ربط گزارش نماید.

۳- با انجام مطالعات مستمر روند تحقق و پیگیری دیدگاههای حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در حوزه فرهنگ را در دستگاهها و نهادهای مختلف و در فرهنگ عمومی جامعه ارزیابی و نتایج حاصل را در اختیار مراجع ذی‌ربط قرار دهد.

۴- پس از تعیین شاخص‌های اصلی نشان‌دهنده تحولات فکری، بینشی، رفتاری اقشار مختلف به ویژه نوجوانان و جوانان و تصویب آن از طرف شورایعالی انقلاب فرهنگی، به طور سالانه و مستمر گزارشهای لازم حاوی تحولات شاخص‌ها و علل آن، راه کارهای مؤثر برای بهبود این شاخص‌ها را تهیه و پس از تأیید شورایعالی انقلاب فرهنگی در اختیار مراجع ذی‌ربط قرار دهد تا برای اصلاح سیاستها و فعالیتهای اجرایی مورد استفاده قرار گیرد.

د- کلیه دستگاههای اجرایی، نهادها و سازمانهای عمومی غیر دولتی موظف‌اند براساس رهنمودها و نتایج مطالعات و گزارشهای این ستاد، فعلیتهای خود را اصلاح و یا تقویت نمایند و سازمان برنامه و بودجه نیز در زمان تنظیم بودجه‌های سالیانه گزارش‌ها و تحلیل‌های منتشره ستاد موضوع بند (ج) این ماده را مدنظر قرار داده و تمهیدات لازم برای اجرای پیشنهادات اصلاحی ستاد مذکور را فراهم آورد.

تبصره- انجام کلیه فعالیتهای پیش‌بینی شده در این بند در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، منوط به تأیید معظم‌له می‌باشد.

ماده ۱۶۸-....

ماده ۱۸۰- به منظور تحقق آرمانهای حضرت امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا پیرامون ارتش بیست میلیونی و ایجاد بستر مناسب جهت مشارکت نوجوانان و جوانان در امور اجتماعی، فرهنگی، دفاعی و اشاعه تفکر بسیجی و مردمی کردن امنیت و دفاع از طریق تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین:

الف- هزینه‌هایی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی صرف تقویت و توسعه پاسگاههای نیروی انتظامی و رده‌های مقاومت ارتش بیست میلیونی به ویژه احداث و تکمیل پایگاههای مقاومت بسیج می‌شوند، به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شوند. آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ب- دولت موظف است یک درصد (۱٪) از سود ناخالص کلیه شرکتهای دولتی و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مانند شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، شرکت مخابرات ایران و شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران را جهت توسعه بسیج، پس از واریز به خزانه براساس ردیف خاص که میزان آن همه ساله در بودجه کل کشور منظور خواهد شد به نیروی مقاومت بسیج پرداخت نماید. تا سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از اجرای این بند صرف توسعه رده‌های مقاومت آن دستگاه و مابقی به صورت متمرکز در اختیار نیروی مقاومت بسیج قرار می‌گیرد تا در جهت تعادل در سایر مناطق کشور هزینه شود.

ج- دولت موظف است به منظور تحقق پنجاه درصد (۵۰٪) طرح جامع ارتش بیست میلیونی که به تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا رسیده است، امکانات و تجهیزات مربوط را در برنامه سوم پیش‌بینی نماید.

د- ادارات و کارخانجات موظفند امکانات، تجهیزات و اعتبارات لازم برای فعالیت‌های جاری رده‌های مقاومت بسیج مربوط به خود را تأمین نمایند.

ه- در برنامه پنج ساله سوم رده‌های مقاومت بسیج و کانونهای فرهنگی ورزشی بسیج در ساختمان‌های جدید الاحداث از پرداخت حق انشعاب آب، برق، گاز و یک خط تلفن مورد نیاز معاف می‌باشند.

ماده ۱۸۱ - ...

ماده ۱۸۴ - حذف گردید.

ماده ۱۸۵ - ...

فصل ۲۳ - امور عمومی سیاست داخلی و روابط خارجی

ماده ۱۸۶ - به منظور ایجاد تمرکز در سیاست‌گذاری امور اتباع خارجی (آواره، پناهنده، مهاجر و اتباع خارجی دارای گذرنامه) در زمینه ورود، اسکان، اخراج، اشتغال، آموزش، بهداشت و درمان بین‌الملل، شورای هماهنگی اجرایی اتباع بیگانه به ریاست وزیر کشور و عضویت وزیران آموزش و پرورش، اطلاعات، امور خارجه، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، دبیر شورایی عالی امنیت ملی، فرمانده نیروی انتظامی و رئیس جمعیت هلال احمر تشکیل می‌گردد. تصمیمات شورای مذکور پس از تأیید رئیس جمهور قابل اجرا خواهد بود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، کشور و اطلاعات به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸۷ -

الف - ...

ماده ۱۸۹ - حذف گردید.

ماده ۱۹۰ - به منظور اعمال سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی ایران در روابط خارجی و ایجاد وحدت رویه در این زمینه، وزارت امور خارجه بر کلیه روابط خارجی نظارت خواهد داشت و سایر دستگاهها و واحدهایی که به نحوی در خارج از کشور فعالیت دارند و یا فعالیت و اقدامات آنان در روابط خارجی اثرگذار است، ملزم به اجرای سیاست‌های ابلاغی توسط وزارت امور خارجه هستند. همچنین نمایندگیهای آنها در خارج از کشور موظفند براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت امور خارجه، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در انجام فعالیتهای خود با نمایندگی‌های سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور هماهنگی لازم را به عمل آورند.

تبصره ۱ - به منظور اعمال سیاست‌های فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و تمرکز در سیاست‌گذاری و هماهنگی در فعالیتهای فرهنگی و تبلیغی خارج از کشور و با اهداف استفاده بهینه از امکانات مادی و معنوی موجود انجام کلیه فعالیتهای فرهنگی و تبلیغی و

هنری بخش‌های دولتی و غیر دولتی در خارج از کشور براساس اساسنامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده است با سازمان مذکور خواهد بود.

تبصره ۲- انجام کلیه فعالیتهای پیش‌بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، منوط به تأیید معظم‌له می‌باشد.

ماده ۱۹۱- به منظور تنظیم سطح روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای جهان و مجامع بین‌المللی، دولت مکلف است براساس گزارش جامعی که وزارت امور خارجه از فعالیتهای برون مرزی دستگاههای اجرایی و همکاری و عضویت آنها در سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای (شامل بررسی وضع موجود، ارزیابی عملکرد و ضرورت یا عدم ضرورت ادامه عضویت یا فعالیت دستگاههای مذکور در خارج از کشور و یا کاهش سطح روابط و فعالیتها) تهیه و ارائه می‌کند، در مورد ادامه و یا قطع فعالیت دستگاههای اجرایی در خارج از کشور و سطح آن و وضعیت عضویت وزارتخانه‌ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای انقلابی در مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی اتخاذ تصمیم کند.

کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۲) این قانون و نهادهای عمومی غیر دولتی، در صورت تأیید ادامه فعالیتشان در خارج از کشور موظفند حداکثر طی مدت شش ماه تشکیلات و ساختار نمایندگیهای خارج از کشور و نیز وضعیت عضویت خود در مجامع بین‌المللی را براساس مصوبات هیأت وزیران اصلاح کنند.

تبصره - انجام کلیه فعالیتهای پیش‌بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، منوط به تأیید معظم‌له می‌باشد.

ماده ۱۹۲- ایجاد هرگونه دفتر، نمایندگی، شعبه و واحد اداری جدید و عناوین مشابه در خارج از کشور توسط دستگاههای موضوع ماده (۱۲) این قانون و نهادهای عمومی غیر دولتی منوط به پیشنهاد دستگاه ذی‌ربط و وزارت امور خارجه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره ۱- بانکها و شرکتهای بیمه از شمول این ماده مستثنی هستند.

تبصره ۲- انجام کلیه فعالیتهای پیش‌بینی شده در این ماده در مورد مؤسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، منوط به تأیید معظم‌له می‌باشد.

ماده ۱۹۳- ...

ماده ۱۹۷- به منظور اصلاح وضعیت زندانها و ایجاد محیط مناسب بازپروری و اصلاح و تربیت زندانیان در بازگشت آنان به زندگی سالم اجتماعی اقدامات زیر صورت می‌گیرد:

الف - سازمان زندانها موظف است با همکاری انجمنها و نهادهای مردمی نسبت به فعالتر کردن انجمنهای حمایت از خانواده زندانیان و معدومین نیازمند و ایجاد انجمن در تمامی مراکز اقدام کند، به نحوی که تا پایان برنامه صد در صد (۱۰۰٪) خانواده‌های نیازمند زندانیان و معدومین تحت پوشش قرار گیرند.

ب - وزارت دادگستری موظف است نسبت به تهیه آیین نامه کار زندانیان، با اولویت حرقه آموزشی مناسب اقدام کند، به نحوی که پس از اتمام دوره محکومیت آنها ضمن ارائه تأییدیه اشتغال، امکان حذف سوء پیشینه و حضور مؤثر آنها در جامعه فراهم گردد.

ماده ۱۹۸- دولت موظف است همه ساله معادل پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد کلیه دادگاهها و سازمانهای وابسته به قوه قضائیه که برابر قانون وصول و به خزانه واریز می‌گردد را طی بودجه سنواتی به عنوان کمک در اختیار قوه قضائیه قرار داده تا پس از تصویب رئیس قوه قضائیه در موارد ذیل در دادگستری و سازمانهای وابسته به قوه قضائیه هزینه گردد:

۱- احداث، تکمیل و خرید ساختمانهای اداری و خانه‌های سازمانی.

۲- تجهیز ساختمانهای اداری و خرید ملزومات و خودرو.

۳- پرداخت کارانه، حق کشیک و مأموریت

۴- تأمین کسری هزینه‌های ضروری جاری دستگاهها.

۵- پرداخت سود تسهیلات مسکن قضات و کارکنان.

۶- سایر موارد ضروری به تشخیص رئیس قوه قضائیه.

ماده ۱۹۹- ...

فصل ۲۵- بهداشت و درمان

ماده ۲۰۰-

الف - به منظور افزایش کارایی و توسعه خدمات بهداشتی درمانی در کشور و ایجاد تسهیلات جهت دسترسی آحاد مردم به این خدمات و تعیین حدود تصدی بخش دولتی و غیردولتی اقدامات زیر انجام خواهد شد:

۱- کلیه خدمات بهداشتی اعم از شهری و روستایی به صورت رایگان توسط دولت ارائه می‌گردد.

۲- خدمات درمان سرپایی روستاییان در واحدهای موجود توسط دولت ارائه می‌شود. توسعه مراکز درمان روستایی در مناطقی که امکان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی وجود ندارد توسط دولت انجام می‌شود.

۳- درمان سرپایی شهری در مراکز بهداشت و درمان شهری موجود به عهده دولت است لکن توسعه آن با مشارکت بخش خصوصی و تعاونی خواهد بود. توسعه فعالیت‌های بخش دولتی منحصر به مناطقی خواهد بود که جاذبه‌ای برای بخش خصوصی وجود ندارد.

۴- ضمن استمرار تصدی دولت در درمان بستری برای مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و شهرهای کوچک (کمتر از یکصد هزار نفر جمعیت) و تأمین تخت‌های آموزشی متناسب با تعداد دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی، توسعه مراکز درمان بستری در شهرهای بزرگ (بیشتر از یکصد هزار نفر جمعیت) بر عهده بخش غیر دولتی خواهد بود. همچنین در شهرهای بزرگ جهت واگذاری امکانات درمان بستری موجود و ایجاد مراکز درمان بستری جدید برای بخش غیر دولتی با اولویت تعاونی‌های گروه پزشکی تسهیلات لازم ایجاد خواهد شد.

۵- سازمان بهزیستی کشور مکلف است در جهت ساماندهی و توانبخشی بیماران روانی مزمن و سالمندان در سال اول برنامه سوم نسبت به تهیه، تدوین و اجرای طرح ساماندهی بیماران یاد شده اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرایی بند فوق با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ب- به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود در جهت ارتقای کارایی و مشارکت کارکنان و مردم در مورد امکانات بهداشتی و درمانی و دارویی و توانبخشی خود با رعایت موارد مذکور در بند (الف) این ماده اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- خرید خدمات تعریف شده از کارکنان خود طبق تعرفه‌های مصوب (نظام کارمزدی به جای روزمزدی) و همچنین از بخش غیر دولتی.

۲- پرداخت بخشی از درآمدهای حاصل از ارائه خدمات به کارکنان در واحدهای تحت تصدی دولت به صورت کارانه برای افزایش کارایی آنان.

اعتبار لازم برای اجرای بند (ب) این ماده در لایحه بودجه سالانه منظور خواهد شد.

درآمدهای حاصله در هر استان در قالب بودجه‌های سالانه صرف توسعه کمی و کیفی خدمات بهداشتی و درمانی همان استان می‌گردد.

آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده شامل تعیین وضعیت کارکنان شاغل، ضوابط و نحوه واگذاری، تعریف خدمات قابل واگذاری و نحوه قیمت‌گذاری آنها، روشهای پرداخت، نحوه هزینه درآمدهای حاصله و سایر موارد، مشترکاً توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه حداکثر در مدت شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۰۱-....

ماده ۲۰۴- به منظور تنظیم بازار دارو، تأمین ارز موردنیاز برای ورود مواد اولیه دارویی و داروهای ساخته شده وارداتی، جلوگیری از افزایش بی رویه قیمت داروهای بهداشتی و طولانی مصرف ضروری، حمایت از نظام بیمه‌ای و جلوگیری از عوارض و مخاطرات دارویی اقدامات زیر انجام خواهد یافت:

الف - فهرست داروهای مجاز همه ساله توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می‌شود. ورود، تولید، عرضه و تجویز دارو خارج از فهرست فوق ممنوع است.

ب - واردات مواد اولیه ساخت دارو و داروهای حمایتی وارداتی در دوره برنامه پنجساله سوم با ارز رسمی خواهد بود. در صورت تغییر نرخ ارز، مابه‌التفاوت نرخ مزبور محاسبه و به صورت یارانه ریالی در قانون بودجه منظور خواهد شد.

ج - داروهای بهداشتی، طولانی مصرف ضروری و داروهای موردنیاز بیماران صعب‌العلاج و جانبازان علاوه بر استفاده از تسهیلات مذکور در بند (ب) این ماده کماکان مشمول دریافت یارانه ریالی خواهند بود.

د - با تقویت و تعمیم نظام بیمه‌ای، یارانه ریالی و مابه‌التفاوت مذکور در بندهای (ب) و (ج) این ماده متناسب با جمعیت تحت پوشش سازمانهای بیمه‌گر به آنها پرداخت خواهد شد.

و - عرضه دارو (به استثنای داروهای غیر نسخه‌ای که فهرست آنها توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می‌شود) به مصرف‌کننده نهایی خارج از داروخانه ممنوع است.

ز - به منظور تضمین کیفیت داروهای تولیدی، کلیه کارخانه‌های تولیدکننده دارو موظفند

بایجاد واحدهای کنترل کیفیت و به کارگیری متخصصین ذی ربط نسبت به کنترل کیفیت تولیدات خود اقدام کنند. به این منظور به کارخانه‌های ذی ربط اجازه داده می‌شود با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد موضوع قانون اصلاح بند (۲) و تبصره (۲) ماده (۵) قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی مصوب ۱۳۷۱/۶/۱۵، در قالب بودجه‌های سالانه استفاده کنند.

ح - صددرصد (۱۰۰٪) حق سرانه موضوع قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳ جانبازان و نیز بیمه مضاعف جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا و تأمین واردات داروها و تجهیزات پزشکی و توانبخشی جانبازان با ارز رسمی بوده و از عوارض و مالیات و حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می‌باشند. آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. ماده ۲۰۵-...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پانزدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۵۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۴۱- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۷ و شماره ۳۴۴۷- ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۸۷۴ مورخ ۷۸/۱۰/۲ و شماره ۷۸/۲۱/۵۸۵۸ مورخ ۷۸/۹/۳۰ و شماره ۷۸/۲۱/۵۸۲۹ مورخ ۷۸/۹/۲۳؛ «لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پانزدهم اسفند ماه یکهزار سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- اشکال معمول در بند ۱۶ ایراد سابق شورا رفع نشده و اشکال مذکور در آن به قوت خود

باقی است. بنابراین اطلاق ذیل ماده ۴۹ نسبت به اشخاصی که مرتکب تخلفی در جمهوری اسلامی ایران نشده‌اند و بازگشت آنها برایشان خطر جانی دارد خلاف شرع است.

۲- اشکال معمول در بند ۱۷ ایراد سابق شورا رفع نشده و اشکال مذکور در آن در خصوص ماده ۵۱ به قوت خود باقی است.

۳- در خصوص ماده ۷۷ چون تغییر یا اصلاحی اعلام نشده بنابراین اشکال سابق شورا مذکور در بند ۱۸ نامه قبلی به قوت خود باقی است.

۴- در ماده ۹۳ چون نحوه فعالیت مؤسسات اعتباری غیر بانکی به قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ احاله گردیده و در فصل مربوط به نحوه فعالیت در قانون مذکور انواع فعالیت‌های بانکی نیز ذکر شده است از این جهت این مؤسسه در حقیقت بانک بوده و در این صورت چون این مؤسسات غیردولتی است ماده مذکور خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. ۵- در بند ج ماده ۹۴ اشکال رفع نشده و اشکال سابق شورا به قوت خود باقی است.

۶- در ماده ۹۸ اشکال رفع نشده و اشکال قبلی شورا به قوت خود باقی است.

۷- چون از بند ج ماده ۱۰۰ چنین برمی‌آید که دولت ملزم به صدور مجوز جهت تأسیس بانک به اشخاص مذکور می‌باشد بند مذکور به ترتیبی اصلاح شود که اختیار صدور مجوز با دولت باشد.

۸- ماده ۱۱۰ از این جهت که به مقتضیات مالکیت و حاکمیت دولت به طور کامل اشاره نشده است همچنان دارای ابهام است:

الف - استفاده از سد، تا آن حد نباید ادامه یابد که مالکیت دولت برسد، عملاً منتفی شود.

ب - با توجه به اینکه سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی در مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

تعیین محل احداث سد و تأسیسات آبی که مقدمه‌ای برای واگذاری تکمیل و بهره‌برداری به بخش خصوصی است باید در اختیار دولت باشد.

بنابراین در اجرای ذیل اصل ۴۴ در خصوص تعیین ضوابط و قلمرو و شرایط تعیین منطقه‌ای که سد باید در آن منطقه احداث شود بر عهده هیأت دولت است.

ج - در خصوص مستحذات که ممکن است شامل تولید برق هم بشود مسائل مربوط به چگونگی ایجاد بهره‌برداری آن نیز باید به تصویب هیأت دولت برسد.

د - سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی مطلق است و شامل سرمایه‌گذاران خارجی نیز می‌شود این امر نیز باید تصریح شود تا اظهار نظر گردد.

۹- در ماده ۱۱۶ اشکال رفع نشده و اشکال سابق شورا به قوت خود باقی است.

۱۰- نظر به اینکه امور ذیل بند الف ماده ۱۲۹ مطابق اصل ۴۴ در حیطه اموال عمومی و در اختیار دولت است خروج آن با لحاظ ذیل اصل نیز در هر مورد باید با مجوز دولت باشد، بنابراین چنانچه عبارت «مجوز هیأت دولت» جانشین عبارت «مجوز وزارت پست و تلگراف و تلفن» بشود ایراد رفع می‌گردد.

۱۱- با استظهار به اینکه اصلاح منتهی به حذف بند ج ماده ۱۲۹ گردیده است اشکال رفع شده تلقی می‌گردد.

۱۲- در ماده ۱۵۶ اشکال رفع نشده و ایراد مذکور در نامه سابق شورا به قوت خود باقی است.

۱۳- در ماده ۱۸۶ اشکال رفع نشده و ایراد مذکور در نامه سابق شورا به قوت خود باقی است.

۱۴- با استظهار به اینکه بند ج ماده ۱۹۷ حذف شد اشکال رفع شده تلقی می‌گردد.

۱۵- در مورد ماده ۱۹۹ چون تغییر یا اصلاحی اعلام نشده اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

۱۶- موادی از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه‌گذاری یا بهره‌برداری و نظایر اینها را برای بخش خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مفید یا مضر می‌داند.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۶۵۹-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ و پیرو نامه‌های شماره

۳۶۴۲/ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۷ و ۳۴۴۷/ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۱۰ لایحه شماره ۳۳۰۱۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۲۴ دولت در خصوص برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

۱- در سطر سوم ماده (۲۹) پس از عبارت «بخش غیر دولتی» کلمه «داخلی» اضافه شد.
۲- در سطر دوم ماده (۳۱) پس از عبارت «تعاونی و خصوصی» عبارت «داخلی را» اضافه شد.

۳- در سطر آخر ماده (۳۴) قبل از عبارت «واگذار نماید» کلمه «داخلی» اضافه شد.

۴- ماده (۴۹) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۴۹- وزارت کشور موظف است حداکثر در سال اول برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ نماید که کلیه افراد خارجی فاقد پروانه کار را جمع‌آوری نموده و در صورت عدم تهدید جانی، آنها را به کشور متبوع خود انتقال دهد و در غیر این صورت آنها را در اردوگاههای مشخص مجتمع نماید.

تشخیص وجود و یا عدم وجود تهدید جانی به عهده وزارت امور خارجه است.
آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارتخانه‌های کشور، امور خارجه و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۵- صدر بند (الف) ماده (۵۱) بدین شرح اصلاح شد:

معافیت از حقوق و عوارض دولتی برای...

۶- (۷۷) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۷۷- درصد معینی از درآمدهای واریزی به خزانه هر استان در قالب بودجه سنواتی

به تأمین اعتبارات عمرانی همان استان اختصاص می‌یابد و تمام یا قسمتی از هزینه‌های جاری هر استان منظور شده در قوانین بودجه سنواتی از محل درصد باقیمانده درآمدهای آن استان تأمین می‌شود. به تناسب درآمد و هزینه هر استان، نسبت‌های مذکور به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه توسط هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

تبصره - چنانچه درآمد استان از درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه مصوب بیشتر شود، مازاد درآمد براساس ساز و کار فوق در همان سال، یا سال بعد، جهت تکمیل طرح‌های عمرانی و بهبود کیفیت ارائه خدمات و اصلاح ساختارهای فنی، اقتصادی و مدیریتی استان براساس آیین‌نامه‌ای که بنابه پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در اختیار استان قرار می‌گیرد.

۷- ماده (۹۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۹۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانکها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز داخلی، زمینه فعالیت مجاز انواع مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) را فراهم و نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت مؤسسات غیر مجاز جلوگیری به عمل آورد.

شرایط مربوط به تأسیس و نحوه فعالیت و ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) تابع ضوابط تعیین شده برای مؤسسات اعتباری غیر بانکی در قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ و عدم فعالیت در اموری که بنابه تشخیص شورای پول و اعتبار اختصاصاً بانکها باید انجام دهند، خواهد بود.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حسن جریان امور بانکها و مؤسسات، سازمانها و واحدهای غیر بانکی (غیر دولتی) براساس ضوابط مصوب نظارت نماید.

۸- بند (ج) ماده (۹۴) حذف شد.

۹- در ابتدای ماده (۹۸) عبارت زیر اضافه گردد:

به منظور ایجاد شرایط رقابتی در صنعت بیمه و جهت رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و

در چارچوب ضوابط، به دولت اجازه داده می‌شود با حفظ حاکمیت دولت بر امور بیمه‌گری ...

۱۰- در سطر دوم بند (الف) ماده (۹۸) پس از عبارت «خصوصی و تعاونی» عبارت «برای اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی» اضافه گردید و در سطر اول بند (ب) پس از عبارت «بیمه‌گزاران» کلمه «داخلی» اضافه گردید.

۱۱- در سطر چهارم ماده (۱۰۰) پس از عبارت «بخش غیر دولتی» عبارت «به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی» اضافه گردید.

و صدر بند (ج) ماده (۱۰۰) به شرح زیر اصلاح شد:

ج - دولت می‌تواند به افراد حقیقی و حقوقی داخلی در صورت دارا بودن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطاء نماید:

۱- ...

۱۲- ماده (۱۱۰) حذف گردید.

۱۳- در سطر دوم بند (الف) ماده (۱۱۴) پس از عبارت «بخشهای تعاونی و خصوصی» کلمه «داخلی» اضافه شد.

۱۴- ماده (۱۱۶) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۱۱۶- به منظور بهره‌برداری از معادن و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به صدور پروانه بهره‌برداری برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی که فعالیت اکتشافی آنها منتهی به اخذ گواهی کشف هر نوع معدن در محدوده وظایف مذکور می‌شود، به گونه‌ای که دولت مسلوب‌الاختیار نگردد، اقدام نماید.

تبصره ۱- صدور پروانه بهره‌برداری از معادن برای بخش خصوصی (داخلی و خارجی) نباید موجبات بهره‌برداری انحصاری از یک ماده معدنی را فراهم نماید.

تبصره ۲- ...

تبصره ۳- ...

۱۵- سطر ششم بند (الف) ماده (۱۲۹) به شرح ذیل اصلاح گردید:

... و در امور ذیل حسب مجوز هیأت وزیران اجازه فعالیت خواهد داشت.

۱۶- در سطر آخر بند (ب) ماده (۱۲۹) پس از کلمه «خصوصی» کلمه «داخلی» اضافه گردید.

۱۷- در سطرهای پنجم و ششم ماده (۱۳۳) پس از عبارت «بخش غیر دولتی» کلمه «داخلی» اضافه گردید.

۱۸- در سطر چهارم بند (الف) ماده (۱۳۴) پس از عبارت «بخشهای تعاونی و خصوصی» کلمه «داخلی» اضافه شد.

۱۹- ذیل ماده (۱۵۶) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تصمیمات این ستاد پس از تأیید هیأت وزیران برای کلیه وزارتخانه‌ها و شوراهای در امور مذکور لازم‌الاجرا خواهد بود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده ...

۲۰- ذیل ماده (۱۸۶) به شرح زیر اصلاح گردید:

تصمیمات شورای مذکور پس از تأیید هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده...

۲۱- ماده (۱۹۹) حذف شد.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۶۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۵۹- ق مورخ ۷۸/۱۲/۲۴ و شماره ۳۶۴۱- ق مورخ

۷۸/۱۲/۱۷ و شماره ۳۴۴۷- ق مورخ ۷۸/۹/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۵۸۲۹/۷۸/۲۱

مورخ ۷۸/۹/۲۳ و شماره ۵۸۵۸/۷۸/۲۱ مورخ ۷۸/۹/۳۰ و شماره ۵۸۷۴/۷۸/۲۱

مورخ ۷۸/۱۰/۲ و شماره ۶۳۵۵/۷۸/۲۱ مورخ ۷۸/۱۲/۲۱؛ «لایحه برنامه سوم توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ

بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای

اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۲۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

۱- در مورد ماده ۷۷ عبارت «خزانه هر استان» باید «خزانه معین» اصلاح تا اشکال رفع شود و الا ماده مذکور کماکان خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۲- در تبصره ماده ۷۷ مصرف مازاد درآمد در همان سال باید در بودجه پیش‌بینی گردد و چنانچه در نظر باشد در سال بعد هزینه شود باید ابتدا به خزانه واریز و سپس مطابق قانون نسبت به تخصیص آن اقدام شود.

۳- در ماده ۹۸ نظر به اینکه ضوابط و قلمرو و شرایط در خصوص واگذاری بیمه ذکر نگردیده ماده مذکور از این حیث کماکان خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد و صرفاً استناد به ذیل اصل مذکور رافع اشکال نمی‌باشد.

۴- در ماده ۱۱۶ چون ضوابط و قلمرو و شرایط واگذاری معادن مشخص نگردیده، ماده مذکور از این حیث کماکان خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۶۸۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۱۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۶۴ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ و پیرو نامه شماره ۳۶۵۹-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ لایحه شماره ۳۳۰۱۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۲۴ دولت در خصوص برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

بخش اول - حوزه‌های فرابخشی

فصل اول - اصلاح ساختار اداری و مدیریت

ماده ۱-...

ماده ۷۷- درصد معینی از درآمدهای واریزی به خزانه معین هر استان در قالب بودجه سنواتی به تأمین اعتبارات عمرانی همان استان اختصاص می‌یابد و تمام یا قسمتی از هزینه‌های جاری هر استان منظور شده در قوانین بودجه سنواتی از محل درصد باقیمانده درآمدهای آن استان تأمین می‌شود. به تناسب درآمد و هزینه هر استان، نسبتهای مذکور به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه توسط هیأت وزیران تعیین می‌گردد. تبصره - چنانچه درآمد استان از درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه مصوب بیشتر شود، مازاد درآمد پس از واریز به خزانه در قالب قوانین بودجه همان سال، یا سال بعد، جهت تکمیل طرحهای عمرانی و بهبود کیفیت ارائه خدمات و اصلاح ساختارهای فنی، اقتصادی و مدیریتی استان براساس آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در اختیار استان قرار می‌گیرد.

ماده ۹۸- این ماده حذف گردید.

ماده ۱۱۶- این ماده و تبصره‌های آن حذف گردید.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۸۴- ق مورخ ۷۹/۱/۱۷ و شماره ۳۶۵۹- ق مورخ ۷۸/۱۲/۲۴ و شماره ۳۶۴۱- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۷ و شماره ۳۴۴۷- ق مورخ ۷۸/۹/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۶۳۶۴ مورخ ۷۸/۱۲/۲۴ و شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۷۸/۱۲/۲۱ و شماره ۷۸/۲۱/۵۸۷۴ مورخ ۷۸/۱۰/۲ و شماره

برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۱/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۷۰ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۱.

مقایرت لایحه هیأت امنای صرفه جویی ارزی در معالجه بیماران با قانون اساسی

شماره: ۳۳۵۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۷/۱۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۸۶۰۴/۲۳۸۰۶ مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۷ دولت در مورد هیأت امنای صرفه جویی ارزی در معالجه بیماران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱- ...

ماده ۵- اعتبارات مندرج در قانون بودجه سالانه کل کشور (اعم از ریالی و ارزی) به صورت کمک، به طور مستقیم توسط خزانه به حساب هیأت واریز می شود و مصرف آن تابع مقرراتی است که توسط هیأت با اخذ نظر از وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

ماده ۶- واردات و خروج موقت یا دائم تیوپ مستعمل و قطعات دستگاههای پزشکی جهت تعمیر یا جایگزینی (یا برای گرفتن تخفیف ارزی) از کشور برای هیأت امنای بدون سپردن تضمین بلامانع است. هیأت امنای گزارش وسایل وارد شده خود را فقط جهت ثبت آماری به وزارت بازرگانی و سازمان انرژی اتمی ارسال می دارد و نیاز به کسب

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۹۸۳ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۹.

مجوز جداگانه ندارد و گزارش کلی اصلاحات بعد را جهت ثبت آماری به وزارت بازرگانی ارسال می‌کند.

دانشکده‌ها و دانشگاههای علوم پزشکی، بیمارستانها و مؤسساتی که از امکانات هیأت امنا استفاده می‌کنند موظفند مفاد آیین‌نامه‌ای را که به پیشنهاد هیأت امنا به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد اجرا نمایند.

تجهیزات و ملزومات پزشکی و قطعات یدکی مربوط که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بخش خصوصی با تأیید وزارتخانه مزبور وارد می‌شود و تجهیزات و ملزومات مورد نیاز بنیاد جانبازان و مستضعفان و معلولین سازمان بهزیستی از جمله صندلی چرخدار از معافیت مذکور در بند مربوط به هیأت امنا برخوردار خواهد بود. هیأت امنا می‌تواند برای راه‌اندازی واحدهای مربوط به خود و مراکز بهداشتی و درمانی و بیمارستانهای توسعه یافته با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی پایوران مورد لزوم را رأساً استخدام نماید.

دو نفر از نمایندگان مجلس (یک نفر از کمیسیون امور بهداشتی و بهزیستی و یک نفر از کمیسیون برنامه و بودجه) به انتخاب مجلس در جلسات هیأت امنا به عنوان ناظر شرکت و بر نحوه هزینه نمودن ردیف مربوط به هیأت امنا نظارت خواهند کرد.

هیأت امنا موظف است هر چهار ماه یکبار گزارش کلی مربوط به عملکرد خود را به کمیسیون بهداشتی و بهزیستی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۷- پرداختها و دریافتها و واردات و ارسال قطعات مصرفی هیأت به خارج از کشور، از هر گونه مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، بیمه محلی، ثبت سفارش و پرداخت مابه‌التفاوت معاف است.

ماده ۸- آیین‌نامه داخلی هیأت امنا توسط آن هیأت تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر هشت ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یازدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۴۵۷

تاریخ: ۱۳۷۸/۷/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۳۵۴ - ق مورخ ۷۸/۷/۱۳ «لایحه هیأت امنای صرفه جویی ارزی در معالجه بیماران» مصوب جلسه مورخ یازدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۷/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- در ماده ۶ برخورداری تجهیزات و ملزومات پزشکی و موارد معطوف به آنها از معافیت مذکور در بند مربوط به هیأت امنای که در اصل لایحه نبوده و مستلزم کاهش درآمدهای دولت است خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- در ذیل همان ماده اجازه استخدام پایوران مورد لزوم نیز با توجه به قید تأیید سازمان امور اداری و استخدامی ایهام منتهی شدن قهری به استخدام دولت را دارد و در این صورت مستلزم افزایش هزینه دولت است. لذا مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۲۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۴۵۷ مورخ ۱۳۷۸/۷/۲۲ و پیرو نامه شماره ۳۳۵۴ - ق مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۳ لایحه شماره ۱۸۶۰۴/۲۳۸۰۶ مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۷ دولت در مورد هیأت امنای صرفه جویی ارزی در معالجه بیماران که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-...

ماده ۵- اعتبارات مندرج در قانون بودجه سالانه کل کشور (اعم از ریالی و ارزی) به صورت کمک، به طور مستقیم توسط خزانه به حساب هیأت واریز می شود و مصرف آن تابع مقرراتی است که توسط هیأت با اخذ نظر از وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

ماده ۶- واردات و خروج موقت یا دائم تیوپ مستعمل و قطعات دستگاههای پزشکی جهت تعمیر یا جایگزینی (یا برای گرفتن تخفیف ارزی) از کشور برای هیأت امنای بدون سپردن تضمین بلامانع است. هیأت امنای گزارش و سایل وارد شده خود را فقط جهت ثبت آماری به وزارت بازرگانی و سازمان انرژی اتمی ارسال می دارد و نیاز به کسب مجوز جداگانه ندارد و گزارش کلی اصلاحات بعد از جهت ثبت آماری به وزارت بازرگانی ارسال می کند.

دانشکده ها و دانشگاههای علوم پزشکی، بیمارستانها و مؤسساتی که از امکانات هیأت امنای استفاده می کنند موظفند مفاد آیین نامه ای را که به پیشنهاد هیأت امنای به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می رسد اجرا نمایند.

تجهیزات و ملزومات پزشکی و قطعات یدکی مربوط که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بخش خصوصی با تأیید وزارتخانه مزبور وارد می شود و تجهیزات و ملزومات مورد نیاز بنیاد جانبازان و مستضعفان و معلولین سازمان بهزیستی از جمله صندلی چرخدار در صورت موافقت دولت از معافیت مذکور در بند مربوط به هیأت امنای برخوردار خواهد بود. هیأت امنای می تواند برای راه اندازی واحدهای مربوط به خود و مراکز بهداشتی و درمانی و بیمارستانهای توسعه یافته با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی و تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پایوران مورد لزوم را استخدام نماید.

دو نفر از نمایندگان مجلس (یک نفر از کمیسیون امور بهداشتی و بهزیستی و یک نفر از کمیسیون برنامه و بودجه) به انتخاب مجلس در جلسات هیأت امنا به عنوان ناظر شرکت و بر نحوه هزینه نمودن ردیف مربوط به هیأت امنا نظارت خواهند کرد.

هیأت امنا موظف است هر چهار ماه یکبار گزارش کلی مربوط به عملکرد خود را به کمیسیون بهداشتی و بهزیستی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۷- پرداختها و دریافتها و واردات و ارسال قطعات مصرفی هیأت به خارج از کشور، از هر گونه مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، بیمه محلی، ثبت سفارش و پرداخت مابه‌التفاوت معاف است.

ماده ۸- آیین‌نامه داخلی هیأت امنا توسط آن هیأت تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر هشت ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ هفدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۶۹۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۴۲۸- ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۹ و شماره ۳۳۵۴- ق مورخ ۷۸/۷/۱۳ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۴۵۷ مورخ ۷۸/۷/۲۲؛ «لایحه هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید، در جلسه مورخ ۷۸/۸/۲۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد؛

ایراد بند دوم شورای نگهبان در نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۴۵۷ مورخ ۷۸/۷/۲۲ به قوت خود باقی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۵۸ - ق

مورخ: ۱۳۷۸/۹/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۶۹۵ مورخ ۷۸/۸/۲۷ و ۷۸/۲۱/۵۴۵۷ مورخ ۱۳۷۸/۷/۲۲ و پیرو نامه‌های شماره ۳۴۲۸ - ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۹ و ۳۳۵۴ - ق مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۳، لایحه دولت به شماره ۱۸۶۰۴/۲۳۸۰۶ مورخ ۱۳۷۷/۹/۱۷ در مورد «هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران» که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخه ۱۳۷۸/۹/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ...

ماده ۵- اعتبارات مندرج در قانون بودجه سالانه کل کشور (اعم از ریالی و ارزی) به صورت کمک، به طور مستقیم توسط خزانه به حساب هیأت واریز می‌شود و مصرف آن تابع مقرراتی است که توسط هیأت با اخذ نظر از وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

ماده ۶- واردات و خروج موقت یا دائم تیوپ مستعمل و قطعات دستگاههای پزشکی جهت تعمیر یا جایگزینی (یا برای گرفتن تخفیف ارزی) از کشور برای هیأت امنای بدون سپردن تضمین بلامانع است. هیأت امنای گزارش وسایل وارد شده خود را فقط جهت ثبت آماری به وزارت بازرگانی و سازمان انرژی اتمی ارسال می‌دارد و نیاز به کسب مجوز جداگانه ندارد و گزارش کلی اصلاحات بعد را جهت ثبت آماری به وزارت بازرگانی ارسال می‌کند.

دانشکده‌ها و دانشگاههای علوم پزشکی، بیمارستانها و مؤسساتی که از امکانات هیأت

امنا استفاده می‌کنند موظفند مفاد آیین‌نامه‌ای را که به پیشنهاد هیأت امنا به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد اجرا نمایند.

تجهیزات و ملزومات پزشکی و قطعات یدکی مربوط که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بخش خصوصی با تأیید وزارتخانه مزبور وارد می‌شود و تجهیزات و ملزومات مورد نیاز بنیاد جانبازان و مستضعفان و معلولین سازمان بهزیستی از جمله صندلی چرخدار در صورت موافقت دولت از معافیت مذکور در بند مربوط به هیأت امنا برخوردار خواهد بود. هیأت امنا می‌تواند برای راه‌اندازی واحدهای مربوط به خود و مراکز بهداشتی و درمانی و بیمارستانهای توسعه یافته با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تصویب هیأت وزیران پایوران مورد لزوم را استخدام نماید.

دو نفر از نمایندگان مجلس (یک نفر از کمیسیون امور بهداشتی و بهزیستی و یک نفر از کمیسیون برنامه و بودجه) به انتخاب مجلس در جلسات هیأت امنا به عنوان ناظر شرکت و بر نحوه هزینه نمودن ردیف مربوط به هیأت امنا نظارت خواهند کرد.

هیأت امنا موظف است هر چهار ماه یکبار گزارش کلی مربوط به عملکرد خود را به کمیسیون بهداشتی و بهزیستی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۷- پرداختها و دریافتها و واردات و ارسال قطعات مصرفی هیأت به خارج از کشور، از هرگونه مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، بیمه محلی، ثبت سفارش و پرداخت مابه‌التفاوت معاف است.

ماده ۸- آیین‌نامه داخلی هیأت امنا توسط آن هیأت تهیه و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر هشت ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۸۵۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۹/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۵۸ - ق مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۲ و شماره ۳۴۲۸ - ق مورخ

۷۸/۸/۱۹ و شماره ۳۳۵۴ - ق مورخ ۷۸/۷/۱۳ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۶۹۵ مورخ ۷۸/۸/۲۷ و شماره ۷۸/۲۱/۵۴۵۷ مورخ ۷۸/۷/۲۲؛ «لایحه هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۹/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۹۸۳ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۹.

مغایرت طرح تعمیم قوانین مربوط به همسران و فرزندان آزادگان با قانون اساسی

شماره: ۳۴۰۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۵

شورای محترم نگهبان

طرح تعمیم قوانین مربوط به همسر و فرزندان آزادگان که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۷ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون کلیه همسران و فرزندان آزادگان، همسرانی که چه قبل و چه بعد از اسارت با آزاده ازدواج کرده‌اند و نیز فرزندانی که قبل یا بعد از اسارت پدر متولد شده‌اند از مزایا و تسهیلات مقرر در قوانین و مقررات مربوطه، برخوردار خواهند بود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۵۲۹

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۰۳ - ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۵: «طرح تعمیم قوانین مربوط به

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

همسران و فرزندان آزادگان» مصوب جلسه مورخ دوم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۸/۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد: «از این نظر که موجب افزایش هزینه عمومی شده و طریق تأمین آن معلوم نشده است خلاف اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی^(۱) شناخته شد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۰۱ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۵۲۹ مورخ ۷۸/۸/۵ و پیرو نامه شماره ۳۴۰۳ - ق مورخ ۱۳۷۸/۸/۵ طرح تعمیم قوانین مربوط به همسران و فرزندان آزادگان که در جلسه علنی روز چهارشنبه ۱۳۷۸/۱۰/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به موجب این قانون همسرانی که بعد از اسارت با آزاده ازدواج کرده‌اند و یا ازدواج می‌کنند و فرزندان متولد شده آنان بعد از اسارت، نیز مشمول مزایا و تسهیلات مقرر در قوانین و مقررات مربوط به همسران و فرزندان آزادگان خواهند بود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ چهاردهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۹۸۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۰۱-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۵ و شماره ۳۴۰۳-ق مورخ ۷۸/۸/۵ و پیرونامه شماره ۷۸/۲۱/۵۵۲۹ مورخ ۷۸/۸/۵؛ «طرح تعمیم قوانین مربوط به همسران و فرزندان آزادگان»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهاردهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۰/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۰۱ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۱۰.

مغایرت طرح وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۳۴۷۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح قانون وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۶/۲۱ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- رئیس قوه قضائیه علاوه بر وظایف و اختیارات موضوع قانون اختیارات و وظایف رئیس قوه قضائیه مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۹^(۲)، دارای وظایف و اختیارات مصرح در این قانون نیز به شرح زیر می‌باشد:

الف- ایجاد تشکیلات قضایی و اداری لازم و متناسب در دادگستری در حد بودجه‌های مصوب سالیانه.

ب- انتقال قضات داوطلب به تهران و سایر شهرستانهایی که با کمبود شدید قاضی مواجه هستند در صورت مصلحت و بدون رعایت قانون نقل و انتقال قضات.

ج- تهیه بودجه سالیانه قوه قضائیه و سازمانهای وابسته و ارسال آن به هیأت وزیران.

ماده ۲- ریاست قوه قضائیه سمت قضایی است و هرگاه رئیس قوه قضائیه ضمن بررسی،

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) قانون اختیارات و وظایف رئیس قوه قضائیه: ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون کلیه وظایف و اختیاراتی که در قوانین مختلف برای شورای عالی قضایی ۴ منظور شده به استثنای اختیارات موضوع تبصره ذیل ماده واحده قانون شرایط انتخاب قضات (مصوب ۱۳۶۱/۲/۱۴) به رئیس قوه قضائیه محول می‌شود.

رأی دادگاهی را خلاف بین شرع تشخیص دهد آن را نقض و جهت رسیدگی به مرجع صالح ارجاع خواهد داد.

ماده ۳- دولت موظف است لوایح قضایی را که توسط رئیس قوه قضائیه تهیه و تحویل دولت می شود، حداکثر ظرف مدت سه ماه تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

ماده ۴- رئیس قوه قضائیه می تواند صلاحیت قضات را به سه درجه تقسیم و با در نظر گرفتن سوابق علمی و تجربی، درجه صلاحیت هر قاضی را تعیین نماید.

ماده ۵- آیین نامه اجرایی این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر پنج ماده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و نهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۹۵۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۷۶- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۹۳۳ مورخ ۷۸/۱۰/۸؛^(۱) «طرح وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه» مصوب جلسه دوشنبه مورخ بیست و نهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۰/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می گردد؛

۱- بند «الف» ماده یک ابهام دارد «از این جهت که آیا مراد متناسب با وظایفی است که در اصل ۱۵۶ قانون اساسی^(۲) ذکر شده یا خیر». پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

(۱) استمهال براساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

(۲) اصل یکصد و پنجاه و ششم: قوه قضائیه قوه ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده دار وظایف زیر است:

۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبه که قانون معین می کند.

۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادیهای مشروع.

۲- مادهٔ دو که وظیفه‌ای را برای رئیس قوهٔ تعیین نموده که در قانون اساسی نیامده خلاف اصل ۱۵۸ قانون اساسی^(۱) است.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

نظریه تکمیلی (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۹۶۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۷۶- ق مورخ ۷۸/۱۰/۱ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۹۵۵ مورخ ۷۸/۱۰/۱۴ و شماره ۷۸/۲۱/۵۹۳۳ مورخ ۷۸/۱۰/۸: «طرح وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه» مصوب جلسه دوشنبه مورخ بیست و نهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۰/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

- ۱- بند الف ماده (۱) ابهام دارد (از این جهت که آیا مراد متناسب با وظایفی است که در اصل ۱۵۶ قانون اساسی ذکر شده یا خیر) پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۲- ذکر بودجه‌های مصوب سالانه ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳- بند ج ماده (۱) مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی^(۲) شناخته شد. (اگر لفظ تهیه تبدیل به پیشنهاد شود مشکل حل می‌گردد).
- ۴- ماده (۲) که وظیفه‌ای را برای رئیس قوه تعیین نموده که در قانون اساسی نیامده خلاف اصل ۱۵۸ قانون اساسی است.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱- نظارت بر حسن اجرای قوانین.

۲- کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدوّن جزایی اسلام.

۳- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۴۴.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۹۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۹۶۴ مورخ ۷۸/۲۱/۱۵ و ۱۳۷۸/۱۰/۱۵ و ۷۸/۲۱/۵۹۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۴ و پیرو نامه شماره ۳۴۷۶ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱ طرح اصلاح قانون وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- رئیس قوه قضائیه علاوه بر وظایف و اختیارات موضوع قانون اختیارات و وظایف رئیس قوه قضائیه مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۹، دارای وظایف و اختیارات مصرح در این قانون نیز به شرح زیر می‌باشد:

الف - ایجاد تشکیلات قضایی و اداری لازم و متناسب با وظایف مقرر در اصل یکصد و پنجاه و ششم (۱۵۶) قانون اساسی در دادگستری.

ب - انتقال قضات داوطلب به تهران و سایر شهرستانهایی که با کمبود شدید قاضی مواجه هستند در صورت مصلحت و بدون رعایت قانون نقل و انتقال قضات.

ج - پیشنهاد بودجه سالیانه قوه قضائیه و سازمانهای وابسته آن به هیأت وزیران.

ماده ۲- ریاست قوه قضائیه سمت قضایی است و هرگاه رئیس قوه قضائیه ضمن بازرسی، رأی دادگاه را خلاف بین شرع تشخیص دهد آن را جهت رسیدگی به مرجع صالح ارجاع خواهد داد.

ماده ۳- دولت موظف است لوایح قضایی را که توسط رئیس قوه قضائیه تهیه و تحویل دولت می‌شود، حداکثر ظرف مدت سه ماه تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

ماده ۴- رئیس قوه قضائیه می‌تواند صلاحیت قضات را به سه درجه تقسیم و با در نظر گرفتن سوابق علمی و تجربی، درجه صلاحیت هر قاضی را تعیین نماید.

ماده ۵- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر پنج ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هشتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۲۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۹۳- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و شماره ۳۴۷۶- ق مورخ ۷۸/۱۰/۱ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۹۳۳ مورخ ۷۸/۱۰/۸ و شماره ۷۸/۲۱/۵۹۵۵ مورخ ۷۸/۱۰/۱۴ و شماره ۷۸/۲۱/۵۹۶۴ مورخ ۷۸/۱۰/۱۵؛ «طرح وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هشتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۹ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۶۵/۹/۵) و الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۷۸/۹/۷) با موازین شرع و قانون اساسی
شماره: ۳۴۸۸ - ق
تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۷

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی^(۱) که دو فوریت آن در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۹ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۲) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- شورای نگهبان در هر یک از شعب اخذ رأی، حداقل دو نماینده تعیین می‌نماید.
ماده ۲- برگ رأی باید به مهر هیأت نظارت نیز ممهور باشد، و آرای بدون مهر مزبور جزء آراء باطله محسوب خواهد شد و جزء آراء مأخوذه نخواهد بود.
تبصره - ناظر شورای نگهبان در شعبات اخذ رأی موظف است نسبت به ممهور نمودن برگ رأی به مهر نظارت اقدام نماید.
تخلف از این امر جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات سه تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۲۰۸۲ مورخ ۱۳۶۵/۵/۳۰.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

ماده ۳- تعرفه‌های انتخابات از سه قسمت به شرح زیر تشکیل می‌شود:

۱- قسمت ثبت مشخصات رأی دهنده.

۲- قسمت ویژه نظارت.

۳- قسمت رأی.

ماده ۴- بر پشت قسمت‌های شماره (۲) و (۳) ماده (۳) مذکور، شماره‌ای به صورت مسلسل درج خواهد شد و در صورت اختلاف تعداد آراء ریخته شده در صندوق رأی با قسمت ویژه نظارت، شماره آراء، با شماره قسمت ویژه نظارت تطبیق و شماره‌های زائد، باطله محسوب خواهد شد و جزء آراء مأخوذه نخواهد بود.

تبصره ۱- وزارت کشور موظف است در تهیه و چاپ تعرفه‌های انتخابات موضوع ماده فوق به نحوی طراحی و عمل کند که آراء مردم مخفی بماند.

تبصره ۲- اعضای شعب اخذ رأی و ناظرین شورای نگهبان مشترکاً موظفند قسمت‌های مختلف تعرفه‌های انتخابات را حفظ نموده و پس از شمارش آراء و تنظیم صورتجلسه مربوطه، آنها را تحویل هیأت اجرایی حوزه انتخابیه مربوطه بدهند.

ماده ۵- بار مالی احتمالی اجرای این طرح از محل اعتبارات برگزاری انتخابات، و در صورت کمبود از محل ردیف ۵۰۳۰۰۱ بودجه سالیانه «هزینه‌های پیش‌بینی نشده جاری» و سایر امکانات موجود تأمین و پرداخت می‌گردد.

ماده ۶- تبصره زیر به عنوان تبصره (۲) مکرر به ماده (۲۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷^(۱) الحاق می‌گردد:

تبصره ۲ مکرر- به منظور تسهیل امر نظارت و حفظ آراء واقعی مردم و جلوگیری از تضییع حقوق داوطلبان نمایندگی، چنانچه نامزدی در حوزه انتخابیه به تشخیص هیأت اجرایی یا نظارت برای عامه مردم ناشناخته و گمنام باشد ولی نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی او مشابه نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی یکی از داوطلبان سرشناس و معروف آن حوزه باشد، باید مشخصه‌ای مانند شماره (کد)، شغل، محل سکونت، نام پدر و غیره برای او تعیین و در آگهی انتشار اسامی نامزدهای انتخاباتی درج گردد. آراء فاقد آن مشخصه، برای او منظور نخواهد شد.

(۱) ماده ۲۰ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی: در صورتی که در برگ رأی علاوه بر اسامی نامزدهای تأیید شده اسامی دیگر نوشته شده باشد، برگ رأی باطل نبوده و فقط اسامی اضافی خوانده نمی‌شود.

تبصره ۱- در صورتی که نام یک داوطلب در برگه رأی مکرر نوشته شده باشد فقط یک رأی برای او محسوب می‌شود.

فرد مذکور می‌تواند در تبلیغات انتخاباتی خود مشخصه تعیین شده را قید نماید و چنانچه در ایام تبلیغات انتخاباتی اعلام انصراف نماید، داوطلب همنام او می‌تواند قبل از روز انتخابات از طریق روزنامه و یا صدور اطلاعیه ادامه داوطلبی خود را برای رفع ابهام اعلام نماید.

ماده ۷- این قانون پنج روز پس از تأیید شورای نگهبان لازم‌الاجرا می‌باشد. طرح فوق مشتمل بر هفت ماده و سه تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ هفتم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۹۳۰

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۸۸-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۷؛ «طرح دو فوریتی الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۵/۵/۹ و الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۷۸/۹/۷» مصوب جلسه مورخ هفتم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۰/۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- ماده یک از این جهت که نظارت شورای نگهبان را محدود می‌کند خلاف اصل ۹۹ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- تبصره ماده ۲ از این جهت که فقط عمل ناظرین را در این خصوص جرم دانسته تبعیض ناروا و خلاف بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی^(۲) است.

به علاوه اطلاق آن نسبت به موردی که عذر موجهی باشد خلاف موازین شرعی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۴۹۱.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۲۲۷.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۴۹۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۹۳۰ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۸ و پیرو نامه شماره ۳۴۸۸-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۸ در مورد طرح الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- شورای نگهبان می تواند در هر یک از شعب اخذ رأی حسب تشخیص هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه، به تعداد مورد نیاز نماینده تعیین نماید.

ماده ۲- برگ رأی باید به مهر هیأت نظارت نیز ممهور باشد، و آرای بدون مهر مزبور جزء آراء باطله محسوب خواهد شد و جزء آراء مأخوذه نخواهد بود.

ماده ۳- تعرفه های انتخاباتی از سه قسمت به شرح زیر تشکیل می شود:

۱- قسمت ثبت مشخصات رأی دهنده.

۲- قسمت ویژه نظارت.

۳- قسمت رأی.

ماده ۴- بر پشت قسمت های شماره (۲) و (۳) ماده (۳) مذکور، شماره ای به صورت مسلسل درج خواهد شد و در صورت اختلاف تعداد آراء ریخته شده در صندوق رأی با قسمت ویژه نظارت، شماره آراء، با شماره قسمت ویژه نظارت تطبیق و شماره های زائد، باطله محسوب خواهد شد و جزء آراء مأخوذه نخواهد بود.

تبصره ۱- وزارت کشور موظف است در تهیه و چاپ تعرفه‌های انتخابات موضوع ماده فوق به نحوی طراحی و عمل کند که آراء مردم مخفی بماند.

تبصره ۲- اعضای شعب اخذ رأی و ناظرین شورای نگهبان مشترکاً موظفند قسمت‌های مختلف تعرفه‌های انتخابات را حفظ نموده و پس از شمارش آراء و تنظیم صورتجلسه مربوط، آنها را تحویل هیأت اجرایی حوزه انتخابیه مربوطه بدهند.

ماده ۵- بار مالی احتمالی اجرای این طرح از محل اعتبارات برگزاری انتخابات، و در صورت کمبود از محل ردیف ۵۰۳۰۰۱ بودجه سالیانه «هزینه‌های پیش بینی نشده جاری» و سایر امکانات موجود تأمین و پرداخت می‌گردد.

ماده ۶- تبصره زیر به عنوان تبصره (۲) مکرر به ماده (۲۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ الحاق می‌گردد:

تبصره ۲ مکرر- به منظور تسهیل امر نظارت و حفظ آراء واقعی مردم و جلوگیری از تضییع حقوق داوطلبان نمایندگی، چنانچه نامزدی در حوزه انتخابیه به تشخیص هیأت اجرایی یا نظارت برای عامه مردم ناشناخته و گمنام باشد ولی نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی او مشابه نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی یکی از داوطلبان سرشناس و معروف آن حوزه باشد، باید مشخصه‌ای مانند شماره (کد)، شغل، محل سکونت، نام پدر و غیره برای او تعیین و در آگهی انتشار اسامی نامزدهای انتخاباتی درج گردد. آراء فاقد آن مشخصه، برای او منظور نخواهد شد.

فرد مذکور می‌تواند در تبلیغات انتخاباتی خود مشخصه تعیین شده را قید نماید و چنانچه در ایام تبلیغات انتخاباتی اعلام انصراف نماید، داوطلب هم نام او می‌تواند قبل از روز انتخابات از طریق روزنامه و یا صدور اطلاعیه ادامه داوطلبی خود را برای رفع ابهام اعلام نماید.

ماده ۷- این قانون پنج روز پس از تأیید شورای نگهبان لازم‌الاجراء می‌باشد.

طرح فوق مشتمل بر هفت ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ سیزدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۹۵۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۹۳ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۳ و شماره ۳۴۸۸ - ق مورخ ۷۸/۱۰/۷ مجلس شورای اسلامی و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۹۳۰ مورخ ۷۸/۱۰/۸؛ «طرح دو فوریتی الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۵/۵/۹ و الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سیزدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۰/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۹۹۱ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۸.

وجود ابهام در لایحه اصلاح قانون ایمنی راهها و راه آهن

شماره: ۳۵۳۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۱/۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۲۰۷/۵۷۵۶ مورخ ۱۳۷۷/۲/۱۲ دولت در مورد اصلاح قانون ایمنی راهها و راه آهن که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- متون زیر به عنوان تبصره های (۳)، (۴) و (۵) به ماده (۶) قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب ۱۳۴۹/۴/۷^(۲) افزوده می شود:

تبصره ۳- دادگاه با توجه به نظر کارشناسی وزارت راه و ترابری در مورد میزان خسارت، حکم لازم را صادر می کند.

تبصره ۴- مأموران مربوط در وزارت راه و ترابری و راه آهن و مأموران نیروی انتظامی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۶ قانون ایمنی راهها و راه آهن (مصوب ۱۳۴۹/۴/۷): اقدام به هرگونه عملیاتی که موجب خرابی جاده گردد همچنین ایجاد هرگونه مستحذات یا درختکاری یا زراعت یا اقدام به حفاری در حریم قانونی شاهراهها و راههای اصلی و فرعی و راه آهن که میزان هر یک به طریق و وسایل متناسب مشخص و از طرف وزارت راه آگاهی می شود بدون اجازه وزارت راه ممنوع است.

تبصره ۱- وزارت راه مکلف است به حضور نماینده دادسرا و در نقاطی که دادسرا نباشد یا حضور نماینده دادگاه بخش این قبیل مستحذات یا درختکاری و یا زراعت و حفاریات را ضمن تنظیم صورت مجلس رأساً قلع و آثار تجاوز را محو کند.

تبصره ۲- اشخاص ذینفع می توانند به مراجع دادگستری مراجعه کنند دادگاه خارج از نوبت به اینگونه پرونده ها رسیدگی نموده و حکم لازم را صادر می کند.

موظفند ضمن مراقبت به محض مشاهده وقوع تجاوز به راهها و راه آهن و حریم آنها مراتب را به مراجع صالح جهت اقدام لازم اطلاع دهند. مأمور یا مسؤول یاد شده در صورت تسامح به مجازات مربوط محکوم خواهد شد.

تبصره ۵- برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه حداقل تا شعاع پانصد (۵۰۰) متر از بالادست و یک کیلومتر از پایین دست پلها ممنوع است و متخلفان به مجازات مربوط محکوم خواهند شد.

ماده ۲- متن زیر به عنوان ماده (۷) به قانون یاد شده اضافه و شماره مواد بعدی به ترتیب به (۸) تا (۱۶) اصلاح می گردد:

ماده ۷- ریختن زباله، نخاله، مصالح ساختمانی، روغن موتور و نظایر آن و یا نصب و استقرار تابلو یا هر شیئی دیگر در راهها و راه آهن و حریم قانونی آنها در داخل یا خارج از محدوده قانونی شهرها و همچنین هر گونه عملیات که موجب اختلال در امر تردد وسایل نقلیه می شود و نیز ایجاد راه دسترسی ممنوع است.

ماده ۸-

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۱۸۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۱/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۳۴- ق مورخ ۷۸/۱۱/۳ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۱۳۶ مورخ ۷۸/۱۱/۱۳ «لایحه اصلاح قانون ایمنی راهها و راه آهن» مصوب جلسه مورخ بیست و نه دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۱/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد.

تبصره (۳) ماده (۱) ابهام دارد که بعد از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۶۵۸-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۲۰ و پیرو نامه شماره ۳۵۳۴-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۳ لایحه شماره ۱۶۲۰۷/۵۷۵۶ مورخ ۱۳۷۷/۲/۱۲ دولت در مورد اصلاح قانون ایمنی راهها و راه آهن که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- متون زیر به عنوان تبصره های (۳)، (۴) و (۵) به ماده (۶) قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب ۱۳۴۹/۴/۷ افزوده می شود:

تبصره ۳- دادگاه با توجه به نظر کارشناسی وزارت راه و ترابری در مورد میزان خسارت، حکم لازم را صادر می کند. در هر صورت حق اعتراضی طبق قانون آیین دادرسی مدنی برای طرفین محفوظ می باشد.

تبصره ۴- مأموران مربوط در وزارت راه و ترابری و راه آهن و مأموران نیروی انتظامی موظفند ضمن مراقبت به محض مشاهده وقوع تجاوز به راهها و راه آهن و حریم آنها مراتب را به مراجع صالح جهت اقدام لازم اطلاع دهند. مأمور یا مسؤول یاد شده در صورت تسامح به مجازات مربوط محکوم خواهد شد.

تبصره ۵- برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه حداقل تا شعاع پانصد (۵۰۰) متر از بالادست و یک کیلومتر از پایین دست پلها ممنوع است و متخلفان به مجازات مربوط محکوم خواهند شد.

ماده ۲- متن زیر به عنوان ماده (۷) به قانون یاد شده اضافه و شماره مواد بعدی به ترتیب به (۸) تا (۱۶) اصلاح می‌گردد:

ماده ۷- ریختن زیاله، نخاله، مصالح ساختمانی، روغن موتور و نظایر آن و یا نصب و استقرار تابلو یا هر شیئی دیگر در راهها و راه‌آهن و حریم قانونی آنها در داخل یا خارج از محدوده قانونی شهرها و همچنین هر گونه عملیات که موجب انحلال در امر تردد وسایل نقلیه می‌شود و نیز ایجاد راه دسترسی ممنوع است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۵۸- ق مورخ ۷۸/۱۲/۲۴ و شماره ۳۵۳۴- ق مورخ ۷۸/۱۱/۳ و پیرو نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۱۰۱ مورخ ۷۹/۱/۷ و شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۵ مورخ ۷۸/۱۱/۲۰ و شماره ۷۸/۲۱/۶۱۳۶ مورخ ۷۸/۱۱/۱۳؛ «لایحه اصلاح قانون ایمنی راهها و راه‌آهن» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۱/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

- ۱- تبصره ۳ ماده یک از این جهت که دستگاه مذکور خود طرف دعواست اخذ نظر کارشناسی از آن دستگاه خلاف موازین شرع است.
- ۲- منحصر نمودن کارشناسی به افراد خاص و الزام قاضی بر اخذ نظر خصوصی آنان خلاف موازین شرعی است.

- ۳- اطلاق تبصره نسبت به کارشناس که مورد وثوق نباشد خلاف موازین شرعی است.
- ۴- چون تبصره اظهار نظر کارشناسی را به دستگاههای مذکور محول نموده نه به اشخاص، از این حیث خلاف موازین شرعی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۷۳۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۱۱۹ مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۶ و ۷۹/۲۱/۱۰۱ مورخ ۱۳۷۹/۱/۷ و ۷۸/۲۱/۶۱۸۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۲۰ و پیرو نامه‌های شماره ۳۶۵۸ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ و ۳۵۳۴ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۳ لایحه شماره ۱۶۲۰۷/۵۷۵۶ مورخ ۱۳۷۷/۲/۱۲ دولت در مورد اصلاح قانون ایمنی راهها و راه آهن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- متون زیر به عنوان تبصره‌های (۳)، (۴) و (۵) به ماده (۶) قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب ۱۳۴۹/۴/۷ افزوده می‌شود:

تبصره ۳- دادگاه با درخواست وزارت راه و ترابری در خصوص میزان خسارت و هزینه‌ها، خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود.

تبصره ۴- مأموران مربوط در وزارت راه و ترابری و راه آهن و مأموران نیروی انتظامی موظفند ضمن مراقبت به محض مشاهده وقوع تجاوز به راهها و راه آهن و حریم آنها مراتب را به مراجع صالح جهت اقدام لازم اطلاع دهند. مأمور یا مسئول یاد شده در صورت تسامح به مجازات مربوط محکوم خواهد شد.

تبصره ۵- برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه حداقل تا شعاع پانصد (۵۰۰) متر از بالادست و یک کیلومتر از پایین دست پلها ممنوع است و متخلفان به مجازات مربوط محکوم خواهند شد.

ماده ۲- متن زیر به عنوان ماده (۷) به قانون یاد شده اضافه و شماره مواد بعدی به ترتیب به (۸) تا (۱۶) اصلاح می‌گردد:

ماده ۷- ریختن زیاله، نخاله، مصالح ساختمانی، روغن موتور و نظایر آن و یا نصب و استقرار تابلو یا هر شیئی دیگر در راهها و راه‌آهن و حریم قانونی آنها در داخل یا خارج از محدوده قانونی شهرها و همچنین هر گونه عملیات که موجب اخلاف در امر تردد وسایل نقلیه می‌شود و نیز ایجاد راه دسترسی ممنوع است.

ماده ۸- ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۳۵۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۷۳۹- ق مورخ ۷۹/۲/۱۴ و شماره ۳۶۵۸- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ و شماره ۳۵۳۴- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۳ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۶۱۳۶ مورخ ۷۸/۱۱/۱۳ و شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۵ مورخ ۷۸/۱۱/۲۰ و شماره ۷۹/۲۱/۱۰۱ مورخ ۷۹/۱/۷ و شماره ۷۹/۲۱/۱۱۹ مورخ ۷۹/۱/۱۶؛ «لایحه اصلاح قانون ایمنی راهها و راه‌آهن»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یازدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۲/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح الحاق پنج تبصره به قانون نحوه اجرای اصول (۸۵) و (۱۳۸)
قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسؤولیتهای رئیس
مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۶۸/۱۰/۲۶) با قانون اساسی

شماره: ۳۵۴۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۱/۵

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق پنج تبصره به قانون نحوه اجرای اصول (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی
جمهوری اسلامی ایران^(۱) و^(۲) که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۴
مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و
چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۳) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست
ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۴)

ماده واحده - تبصره‌های ذیل به عنوان تبصره‌های (۳) الی (۷) به قانون نحوه اجرای اصل
هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی
ایران در رابطه با مسؤولیتهای رئیس مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸/۱۰/۲۶
الحاق می‌گردد:

تبصره ۳- مصوبات دولت و کمیسیون‌های مربوط در مورد اصل هشتاد و پنجم (۸۵) و
یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) و نیز تصمیمات موضوع اصل یکصد و بیست و هفتم
(۱۲۷) قانون اساسی باید ظرف یک هفته از تاریخ تصویب یا اتخاذ تصمیم، ضمن ابلاغ،
برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

(۱) همین مجموعه، صفحات ۱۹۸ و ۱۰۷.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۳۰۹۸ مورخ ۱۳۶۸/۱۱/۲۶.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۴۴.

(۴) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل طرح فوق
پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۴۶ مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۱.

تبصره ۴- چنانچه تمام یا قسمتی از مصوبه مورد ایراد رئیس مجلس شورای اسلامی قرار گیرد و پس از اعلام ایراد به هیأت وزیران، ظرف مدت مقرر در قانون، نسبت به اصلاح یا لغو آن اقدام نشود پس از پایان مدت مذکور حسب مورد تمام یا قسمتی از مصوبه مورد ایراد، ملغی الاثر خواهد بود.

تبصره ۵- رئیس مجلس شورای اسلامی به منظور بررسی و اعلام نظر مقدماتی نسبت به تصویبنامه هیأت وزیران و کمیسیون‌های مربوط می‌تواند از وجود کارشناسان خبره در رشته‌های مختلف حقوقی، مالی، اداری و غیره (بدون ایجاد ردیف سازمانی) به عنوان عضو هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین استفاده کند. نظرات و آراء هیأت مزبور جنبه مشورتی دارد و اتخاذ تصمیم نهایی با رئیس مجلس است.

تبصره ۶-...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۱۸۶

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۱/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۴۴- ق مورخ ۷۸/۱۱/۵ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۱۳۸ مورخ ۷۸/۱۱/۱۳: «طرح الحاق پنج تبصره به قانون نحوه اجرای اصل (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسؤولیتهای رئیس مجلس شورای اسلامی» مصوب چهارم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۱/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

در تبصره (۳) با استظهار اینکه اصل ۱۲۷ مربوط به امور اجرایی است الزام به ارسال تصمیمات مذکور در اصل ۱۲۷ قانون اساسی^(۱) به رئیس مجلس خلاف قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) اصل یکصد و بیست و هفتم: رئیس جمهور می‌تواند در موارد خاص، بر حسب ضرورت با تصویب هیأت وزیران نماینده، یا نمایندگان ویژه با اختیارات مشخص تعیین نماید. در این موارد تصمیمات نماینده یا نمایندگان مذکور در حکم تصمیمات رئیس جمهور و هیأت وزیران خواهد بود.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۹۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۶ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۲۰ و پیرو نامه شماره ۳۵۴۴-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۵ طرح الحاق پنج تبصره به قانون نحوه اجرای اصول (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - تبصره‌های ذیل به عنوان تبصره‌های (۳) الی (۷) به قانون نحوه اجرای اصل هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسؤولیتهای رئیس مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸/۱۰/۲۶ الحاق می‌گردد:

تبصره ۳- مصوبات دولت و کمیسیون‌های مربوط در مورد اصل هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی باید ظرف یک هفته از تاریخ تصویب ضمن ابلاغ، برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

تبصره ۴- چنانچه تمام یا قسمتی از مصوبه مورد ایراد رئیس مجلس شورای اسلامی قرار گیرد و پس از اعلام ایراد به هیأت وزیران، ظرف مدت مقرر در قانون، نسبت به اصلاح یا لغو آن اقدام نشود پس از پایان مدت مذکور حسب مورد تمام یا قسمتی از مصوبه مورد ایراد، ملغی‌الاثربود.

تبصره ۵- رئیس مجلس شورای اسلامی به منظور بررسی و اعلام نظر مقدماتی نسبت به

تصویبنامه‌های هیأت وزیران و کمیسیون‌های مربوط می‌تواند از وجود کارشناسان خبره در رشته‌های مختلف حقوقی، مالی، اداری و غیره (بدون ایجاد ردیف سازمانی) به عنوان عضو هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین استفاده کند. نظرات و آراء هیأت مزبور جنبه مشورتی دارد و اتخاذ تصمیم نهایی با رئیس مجلس است. تبصره ۶-...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۲۲

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۹۴- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و شماره ۳۵۴۴- ق مورخ ۷۸/۱۱/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۶۱۳۸ مورخ ۷۸/۱۱/۱۳ و شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۶ مورخ ۷۸/۱۱/۲۰؛ «طرح الحاق پنج تبصره به قانون نحوه اجرای اصل (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسؤولیتهای رئیس مجلس شورای اسلامی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هشتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۹ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۴۶ مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۱.

مغایرت طرح اجازه تأسیس بانک تعاون با قانون اساسی

شماره: ۳۵۷۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۷

شورای محترم نگهبان

طرح اجازه تأسیس بانک تعاون که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۲)

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود در چهارچوب قوانین پولی و بانکی کشور موجبات تشکیل بانک تعاون را به صورت غیردولتی (تعاونی یا سهامی) و از طریق سرمایه گذاری شرکتهای تعاونی، اتحادیه های تعاونی و سایر تشکلهای تعاونی فراهم نماید.

تبصره ۱- بانک تعاون می تواند قسمتی از سرمایه خود را از طریق فروش سهام به مردم و اشخاص حقوقی خصوصی تأمین نماید مشروط بر آن که در هیچ مقطع زمانی سهام تعاونیها کمتر از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سرمایه بانک نگردد.

تبصره ۲- دولت و بخش عمومی می تواند در صورت تصویب مجمع عمومی بانک در جهت تقویت سرمایه بانک تعاون به صورت موقت یا دائم حداکثر پانزده درصد (۱۵٪) سهام بانک تعاون را خریداری نماید.

تبصره ۳- اساسنامه بانک تعاون بنا به پیشنهاد وزارت تعاون و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می رسد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به تبصره های مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل طرح مذکور ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۷۲ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۳.

تبصره ۴- مدیر عامل، اعضای هیأت مدیره و بازرسان بانک تعاون توسط مجمع عمومی و با تأیید بانک مرکزی و وزارت تعاون انتخاب خواهند شد.

تبصره ۵- بانک تعاون از شمول لایحه قانونی اداره امور بانکها مصوب شورای انقلاب اسلامی^(۱) و متمم آن^(۲) و لایحه قانونی ملی شدن بانکها^(۳) مستثنی خواهد بود. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سوم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۳۷

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۷۳- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷؛ «طرح اجازه تأسیس بانک تعاون» مصوب جلسه مورخ سوم اسفند یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

اصل ماده واحده و تبصره اول آن خلاف صدر اصل ۴۴ قانون اساسی^(۴) شناخته شد و اظهار نظر در مورد سایر تبصره ها منوط به اصلاح آن دو خواهد بود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۶۹۶- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۲۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۳۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ و پیرو نامه شماره

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۰۰۸۸ مورخ ۱۳۵۸/۷/۱۹.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۰۱۷۹ مورخ ۱۳۵۸/۱۱/۱۱.

(۳) روزنامه رسمی شماره ۱۰۰۱۲ مورخ ۱۳۵۸/۴/۱۷.

(۴) همین مجموعه، صفحه ۵۱۴.

۳۵۷۳-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷، طرح اجازه تأسیس بانک تعاون که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز و سرمایه‌گذار و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیر دولتی داده می‌شود:

الف - سیاست‌گذاری پولی، اعتباری، ارزی، چاپ اسکناس، ضرب سکه، حفظ ذخایر ارزی، نظارت بر بانکها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو و وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همچنان در اختیار دولت باقی می‌ماند.

ب - ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانکها از قبیل رعایت نسبت‌های مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادها و عقود و فعالیت‌های بانکها طبق قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱^(۱) و قانون عملیات بانکی بدون ربا^(۲) خواهد بود.

ج - دولت می‌تواند به افراد حقیقی و حقوقی داخلی به شرط داشتن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطاء نماید:

۱- داشتن تجربه و دانش لازم در این کار.

۲- از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد.

۳- عدم داشتن هرگونه سوءپیشینه اعم از مالی و اخلاقی.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۸۰۲۸ مورخ ۱۳۵۱/۵/۲۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۱۲۴۸ مورخ ۱۳۶۲/۷/۱۶.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۲۲۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۹۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۳ و شماره ۳۵۷۳- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۳۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵: «طرح اجازه تأسیس بانکهای غیردولتی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

تذکر اصلاحی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۳۰۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۶۹۶- ق مورخ ۷۹/۱/۲۳ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۲۲ مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۹؛ «طرح تأسیس بانکهای غیردولتی» نظر به اینکه در ماده ۱۰۰ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۲) با تذکر شورای نگهبان کلمه «داخلی» بعد از غیر دولتی اضافه شد. و نظر به اینکه در بند «ج»

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۷۲ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۳.

(۲) منظور شورای نگهبان از ماده ۱۰۰، قبل از اصلاح نهایی بوده که پس از تأیید نهایی شماره آن به ماده ۹۸ تغییر یافته است.

ماده ۹۸ قانون برنامه سوم توسعه: به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴۹) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیردولتی و اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی داده می‌شود:

قانون طرح تأسیس بانکهای غیر دولتی کلمه «داخلی» از قلم افتاده است و بدین ترتیب اطلاق عبارت شامل اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی نیز می شود و نظر به اینکه بند «ج» مذکور مبتنی بر ماده ۱۰۰ قانون برنامه می باشد، لذا اضافه نمودن کلمه «داخلی» در بند مذکور ضروری است. دستور فرمائید به نحو مقتضی این اصلاح عبارتی به عمل آید.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب با قانون اساسی

شماره: ۳۵۷۷-ق

مورخ: ۱۳۷۸/۱۲/۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۸۰۶۵/۵۱۷۵۶ مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۰ دولت در خصوص موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱-....

ماده ۱۷-اصلاحات

هر اصلاحیه این موافقتنامه به وسیله تبادل یادداشت قابل اجرا خواهد بود و از تاریخی که در تبادل یادداشت های سیاسی پیش بینی شده لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۱۸-اصلاح موافقتنامه در جهت مطابقت با کنوانسیونهای چند جانبه این موافقتنامه به نحوی اصلاح خواهد شد که با هر موافقتنامه چند جانبه ای که ممکن است برای هر دو طرف متعاهد لازم الاتباع شود، مطابقت داشته باشد.

ماده ۱۹-حل اختلافات

۱-هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه بین طرفهای متعاهد اختلافی بروز

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۱۵۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۸.

نماید، طرف‌های متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره مستقیم حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه طرفهای متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکرات مستقیم حل و فصل نمایند، می‌توانند موضوع را جهت تصمیم‌گیری به هر شخص یا هیأت صلاحیتداری از یک کشور ثالث ارجاع کنند.

۳- چنانچه حل و فصل اختلافات از طریق روشهای مذکور به نتیجه نرسد، اختلافات، با درخواست هر طرف متعاقد براساس قوانین و مقررات مربوطه آنها، برای تصمیم‌گیری به یک دیوان (از این به بعد دیوان داوری نامیده می‌شود) شامل سه نفر داور که یک نفر از طرف هر کدام از طرفهای متعاقد و نفر سوم با توافق آن دو انتخاب می‌شود، تسلیم خواهد شد.

۴- هر طرف متعاقد ظرف (۶۰) روز پس از وصول تقاضای طرف متعاقد دیگر در مورد ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجاری سیاسی به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا داور سوم ظرف مدت مقرر تعیین نشود، بنا به تقاضای هر یک از طرفهای متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری برحسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود.

۵- داور سوم طبق بند (۳) تعیین شده از اتباع یک کشور ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

۶- دیوان داوری آیین کار خود را تعیین خواهد نمود.

۷- با رعایت تصمیم قطعی دیوان داوری، طرفهای متعاقد هزینه اولیه داوری را به طور متساوی متحمل خواهند شد.

۸- طرفهای متعاقد هر تصمیم قطعی یا رأی موقتی دیوان داوری را رعایت خواهند کرد.

۹- چنانچه و مادامی که هر طرف متعاقد طبق این ماده تصمیمات متخذ دیوان داوری را رعایت نکند، طرف متعاقد دیگر می‌تواند حقوق یا امتیازات اعطا شده به موجب این موافقتنامه را محدود، ملغی یا از اعطای آن خودداری کند.

ماده ۲۰- فسخ موافقتنامه

هر طرف متعاقد می‌تواند در هر زمان قصد خود را مبنی بر فسخ این موافقتنامه به طور

کتبی به طرف متعاهد دیگر اعلام نماید. این اعلام همان زمان به اطلاع سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری خواهد رسید.

در این صورت موافقتنامه دوازده (۱۲) ماه پس از دریافت اعلام فسخ توسط طرف متعاهد دیگر فسخ خواهد شد، مگر آنکه اعلام فسخ قبل از انقضای این مدت با تراضی طرفین پس گرفته شود. در صورت عدم اعلام وصول از سوی طرف متعاهد دیگر، اعلام فسخ (۱۴) روز پس از وصول آن به سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده ۲۱- ثبت موافقتنامه و اصلاحات

این موافقتنامه و هر اصلاحیه بعد از آن توسط طرفهای متعاهد نزد سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده ۲۲- لازم‌الاجرا شدن

این موافقتنامه به طور موقت از تاریخ امضای آن، اجرا خواهد شد و همین که دو طرف متعاهد انجام مراحل قانون اساسی مربوطه خود را به وسیله تبادل یادداشت سیاسی به یکدیگر اطلاع دهند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

در تأیید مراتب بالا، نمایندگان امضاکننده زیر که از طرف دولتهای متبوع خود مجاز می‌باشند این موافقتنامه را امضا نمودند.

این موافقتنامه در تاریخ نهم اسفند ماه سال ۱۳۷۵ هجری شمسی برابر با بیست و هفتم فوریه سال ۱۹۹۷ میلادی در ریاض در دو نسخه به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی که تمام متن‌ها دارای اعتبار یکسان می‌باشند، تنظیم گردید. در صورت بروز اختلاف، متن انگلیسی ملاک عمل خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۱۷

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۷۷-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷؛ «لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب» مصوب جلسه

- مورخ سوم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۸ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛
- ۱- ماده ۱۹ و بندهای آن در خصوص داوری بدون رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) مغایر قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- ماده ۲۲ در مورد اجرای موقت بدون رعایت اصل ۱۲۵ قانون اساسی^(۲) مغایر قانون اساسی تشخیص داده شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۰۳۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و پیرو نامه شماره ۱۳۷۷/۸/۱۰ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷، لایحه شماره ۱۸۰۶۵/۵۱۷۵۶ مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۰ دولت در مورد موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۵.

(۲) اصل یکصد و بیست و پنجم: امضای عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، موافقتنامه‌ها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولتها و همچنین امضای پیمان‌های مربوط به اتحادیه‌های بین‌المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی با رئیس‌جمهور یا نماینده قانونی او است.

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب مشتمل بر یک مقدمه و (۲۲) ماده و یک پیوست با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در بخش ارجاع به داوری به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت

جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب که از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می شوند و عضو کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین المللی که در تاریخ ۱۶ آذر ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو جهت امضا مفتوح گردید، می باشند، با تمایل به انعقاد موافقتنامه ای که مکمل کنوانسیون مذکور است، به منظور تأسیس و توسعه سرویسهای هوایی بین و ماورای سرزمینهای خود، نسبت به موارد زیر موافقت نمودند:

ماده ۱- تعاریف

...

ماده ۲۲- لازم الاجرا شدن

این موافقتنامه از تاریخ امضای آن و همین که دو طرف متعاقد انجام مراحل قانون اساسی مربوطه خود را به وسیله تبادل یادداشت سیاسی به یکدیگر اطلاع دهند، لازم الاجرا خواهد شد.

در تأیید مراتب بالا، نمایندگان امضاکننده زیر که از طرف دولتهای متبوع خود مجاز می باشند این موافقتنامه را امضا نمودند.

...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم تیرماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۸ - ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۰ و شماره ۳۵۷۷ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹؛ «لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مقایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۳۶۵۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۱۱۶۷ مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۴ دولت در مورد بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور که در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - ...

تبصره ۱ - ...

تبصره ۲ - ...

الف - ...

ط - هدایای نقدی که برای مصارف خاص به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی اهدا می شود باید تنها به حساب بانکی مجاز که توسط خزانه داری کل کشور برای دستگاههای مذکور افتتاح شده یا می شود واریز گردد. مصرف وجوه مذکور با رعایت هدفهای اهداکننده، برابر آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد. هدایایی که به طور غیر نقدی به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی اهدا می گردد مشمول مقررات اموال دولتی خواهد بود و شرکتهای دولتی اینگونه موارد را باید طبق اصول حسابداری در دفاتر خود عمل نمایند. هدایای اهدا شده به سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) هدایای خاص

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) به منظور رعایت اختصار فقط به تبصره ها و بندهای مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی رک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۴۰ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۶.

تلقی می‌شود و چنانچه اهداکننده هدف خود را اعلام نکند با نظر شورای مشارکتهای مردمی بهزیستی استان و کمیته امداد امام خمینی (ره) به مصرف خواهد رسید. هدایا و کمکهای نقدی خارجی که برای مصارف خاص به دولت اهدا می‌شود به ترتیب مشخص شده در تفاهمات مربوط پس از تأیید خزانه به مصرف خواهد رسید.

تبصره ۳-...

تبصره ۱۰-...

الف -...

ج - دولت موظف است حداقل سی درصد (۳۰٪) از مطالبات سازمان بازنشستگی کشوری را به تشخیص کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه و دو نفر از نمایندگان عضو کمیسیونهای امور اداری و استخدامی و برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر که با مسئولیت معاون رئیس جمهور و دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور تشکیل می‌گردد مشخص نموده و همچنین حداقل سی درصد (۳۰٪) باقیمانده مطالبات سازمان تأمین اجتماعی و آستان قدس رضوی لغایت سال ۱۳۷۹ را با توافق سازمانهای مذکور با واگذاری اموال و دارایی‌های دولت و سهام کارخانه‌ها و مؤسسات دولتی و ملی شده و سهام دولتی در شرکتها و طرحهای نیمه تمام عمرانی تأدیه و تسویه نماید و مانده اعتبارات پرداخت نشده طرحهای واگذار شده در سال ۱۳۷۹ برای افزایش اعتبارات مصوب دستگاههای اجرایی واگذار کننده، اختصاص می‌یابد.

مبالغی که سازمان بازنشستگی کشوری در اجرای این بند بابت بخش نقدی سهام واگذاری یا هزینه‌های مربوط به تکمیل طرحهای واگذار شده پرداخت خواهد نمود، مشمول محدودیت مقرر در بند (ب) ماده (۴) اساسنامه سازمان بازنشستگی کشوری^(۱) نخواهد بود.

(۱) ماده ۴ اساسنامه سازمان بازنشستگی کشوری (مصوب ۱۳۵۴/۳/۸): سازمان طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب شورای سازمان (موضوع بند ب ماده ۷ این اساسنامه) می‌رسد وجوه صندوق‌های مذکور در ماده ۳ را با رعایت مراتب زیر مورد استفاده و بهره برداری قرار خواهد داد:

الف -...

ب - انجام هر نوع فعالیت بازرگانی که به مصلحت سازمان باشد حداکثر تا ۳۵٪ موجودی صندوق‌ها.

ج -...

معادل مبلغ سهام واگذاری فوق‌الذکر که تا پایان سال ۱۳۷۹ در اجرای مصوبات هیأت وزیران به سازمان بازنشستگی کشوری یا سازمان تأمین اجتماعی توسط سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان صنایع ملی ایران و سایر شرکتهای دولتی موضوع بند (و) این قانون واگذار شده یا به موجب این بند واگذار می‌گردد به حساب فی‌مابین خزانه‌داری کل و دستگاه فروشنده، بابت مطالبات خزانه‌داری کل ناشی از اجرای طرحهای عمرانی «سرمایه‌گذاری ثابت» انتفاعی موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱^(۱) که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد یا دیگر مطالبات خزانه منظور و به همان میزان مطالبات مذکور تسویه شده تلقی می‌گردد.

اجازه داده می‌شود تا میزان سی درصد (۳۰٪)، باقیمانده مطالبات آستان قدس رضوی از دولت، از محل حساب فوق تسویه شود.

به شرکت ملی فولاد ایران اجازه داده می‌شود بابت مطالبات صندوق بازنشستگی کارکنان شرکت ملی فولاد ایران از آن شرکت و شرکتهای تابعه به تشخیص کمیته‌ای مرکب از نمایندگان سازمان برنامه و بودجه، وزارت معادن و فلزات و دو نفر از اعضای کمیسیون صنایع و معادن به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر، از اموال و دارایی‌ها و سهام دولتی آن شرکت و شرکتهای تابعه، بدهی خود را تأدیه نماید. نحوه قیمت‌گذاری با کمیته مزبور خواهد بود.

به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود بابت مطالبات صندوق بازنشستگی کارکنان شرکت ملی نفت ایران از آن شرکت و شرکتهای فرعی به تشخیص کمیته‌ای مرکب از نمایندگان سازمان برنامه و بودجه، وزارت نفت و دو نفر از اعضای کمیسیون نفت به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر از اموال و دارایی‌ها و سهام دولتی آن شرکت و شرکتهای تابعه، بدهی خود را تأدیه نماید.

تبصره ۱۱-...

تبصره ۱۴-

الف - حق ثبت سفارش کالاهای وارداتی به کشور موضوع ماده (۵) قانون وصول مالیات مقطوع از بعضی کالاهای و خدمات مصوب ۱۳۶۶/۳/۲۶^(۲) در سال ۱۳۷۹ به ازای هر دلار یا معادل آن در مورد سایر ارزها برای کالاهای اساسی که توسط دولت وارد می‌شود

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۲۷.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۱۴.

و کاغذ معاف و در مورد سایر کالاها مبلغ دویست و هفتاد و پنج (۲۷۵) ریال تعیین می شود.

طرحهای بیع متقابل و سرمایه گذاری خارجی و بخش های فرهنگی از جمله صدا و سیما از شمول این تبصره مستثنی می باشند.

ب - به منظور توسعه صادرات، به دولت اجازه داده می شود معادل مالیات بر مصرف داخلی کالاها مجاز را که توسط مسافرین خارجی خارج می شوند در پایانه های خروجی به صورت ارزی به خریداران عودت دهد.

ج - ارز حاصل از صادرات می تواند صرف ورود کالاها مجاز به ماشین آلات و لوازم یدکی ماشین آلات صنعتی و لوازم و قطعات یدکی خودرو و CKD (قطعات منفصله) گردد.

د - ورود خودرو در سال ۱۳۷۹ با ثبت سفارش کالا مجاز می باشد.

تبصره ۱۵ - ...

تبصره ۳۲ - ...

الف - ...

۱ - ...

۵ - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است تقاضای اشتغال به شغل مشاور املاک و خودرو را بررسی و نسبت به تطبیق وضع مشاورین املاکی که تا تاریخ تصویب این تبصره به شغل مذکور اشتغال دارند اقدام و در قبال صدور یا تمدید پروانه اشتغال با توجه به شرایط و وضعیت محل از دویست هزار (۲۰۰/۰۰۰) ریال تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال وصول و به حساب خزانه داری کل واریز نماید.

تبصره ۳۳ - ...

تبصره ۳۴ - ...

الف - ...

ب - به سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور اجازه داده می شود در سال ۱۳۷۹ درآمدهای حاصل از حرفه آموزی و اشتغال زایی زندانیان را دریافت و براساس آیین نامه ای که به تصویب ریاست قوه قضائیه می رسد در جهت اهداف و برنامه های سازمان و اشتغال زایی و گسترش حرفه آموزی زندانیان هزینه نماید.

تبصره ۳۵ - ...

تبصره ۴۱-...

الف - به سازمان مجری ساختمانها و تأسیسات دولتی و عمومی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و وابسته به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود به تناسب اعتبارات عمرانی و پیشرفت فیزیکی طرحهای واقع در مناطق شهری مبلغی معادل حداکثر دو و نیم درصد (۲/۵٪) از تخصیص اعتبار هر یک از طرحهای عمرانی را به عنوان درآمد منظور نماید و در قالب هزینه های پرسنلی و اداری و سرمایه ای و مدیریت به مصرف برسانند.

تبصره ۴۲-...

تبصره ۴۵-

الف - مازاد عملکرد درآمد استانها در سال ۱۳۷۹ نسبت به مصوب سال ۱۳۷۹ هر استان براساس آیین نامه مربوط موضوع تبصره ذیل ماده (۷۷) برنامه سوم^(۱) از محل ردیف ۵۰۳۲۸۵ در اختیار استان قرار خواهد گرفت. حداقل پانجاه درصد (۵۰٪) از اعتبار مذکور به مناطق روستایی و مناطق توسعه نیافته اختصاص خواهد یافت.

ب - تأمین کسری درآمدهای استانی در سال ۱۳۷۹ از محل درآمدهای ملی مجاز می باشد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۵۷

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۶۵۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۲؛ «لایحه بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور» مصوب جلسه مورخ بیست و یکم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا در خصوص

(۱) ظاهراً تبصره ذیل ماده ۷۶ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی... (مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷) است: چنانچه درآمد استان از درآمدهای پیشینی شده در بودجه مصوب بیشتر شود، مازاد درآمد پس از واریز به خزانه در قالب قوانین بودجه همان سال، یا سال بعد، جهت تکمیل طرح های عمرانی و بهبود کیفیت ارائه خدمات و اصلاح ساختارهای فنی، اقتصادی و مدیریتی استان بر اساس آیین نامه ای که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می رسد، در اختیار استان قرار می گیرد.

- تبصره ذیل ماده ۷۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی... (مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷): وظیفه دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استانی بر عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

تعدادی از تبصره‌ها به شرح ذیل اعلام می‌گردد. در ضمن نظر نهایی شورای نگهبان نسبت به تبصره‌های بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور متعاقباً اعلام خواهد شد.

۱- نظر به اینکه مطابق اصل هشتم قانون اساسی^(۱) کمک‌های خارجی به دولت در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد و نظر به اینکه ذیل بند ۲ تبصره ۲ در خصوص دادن کمک‌های نقدی خارجی به دولت، به تصویب موارد توسط مجلس شورای اسلامی اشاره نکرده است و این امر موهم آن است که حکم مذکور کلی تلقی می‌شود باید رفع ابهام شود.

۲- بند ۲ تبصره ۱۰ که دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور را الزاماً معاون رئیس جمهور دانسته خلاف اصل ۱۲۶ قانون اساسی^(۲) است.

۳- نظر به اینکه مطابق اصل سوم قانون اساسی^(۳) دولت باید در جهت تأمین خودکفایی صنعت حرکت کند و مطابق اصل چهارم و سوم تأمین شرایط و امکانات کار و پرهیز از اسراف و تبذیر در مصرف و نیز پیشرفت اقتصاد کشور باید مورد توجه باشد.

دادن مجوز ورود خودرو در سال ۱۳۷۹ به گونه‌ای که در بند (د) تبصره ۱۴ آمده است مؤثر در بازار داخلی تولید خودرو و در شرایط فعلی موجب افزایش تقاضای ارز خواهد شد، و بنابراین با روح و جهت‌گیریهای کلی اقتصادی مورد نظر قانون اساسی مغایر است.

۴- در شق ۵ بند الف تبصره ۳۲ از جهت اینکه برای تعیین مشاورین جدید ضابطه‌ای مشخص نشده و به مقرراتی نیز در این خصوص اشاره نگردیده، تطبیق وضع مشاورین موجود با آنها مبهم است و باید رفع ابهام شود.

همچنین ظاهراً بعد از عبارت «مشاورین املاک دوم» کلمه «خودرو» افتاده، بهتر است جمله اصلاح شود.

۵- بند ۲ تبصره ۳۴ از جهت اینکه سقف یا ردیف برای درآمد و هزینه تعیین نگردیده خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.

۶- بند الف تبصره ۴۱ از جهت اینکه سقف یا ردیف برای درآمد و هزینه تعیین نشده خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی^(۴) است.

(۱) اصل هشتم: گرفتن و دادن وام یا کمکهای بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۲۶۹.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۲۲۷.

(۴) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

۷- در تبصره ۴۵ چون برای مازاد درآمد سقف تعیین نگردیده خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۶۵۵-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۳ و پیرو نامه شماره ۳۶۵۰-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۲ لایحه شماره ۵۱۱۶۷ مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۴ دولت در خصوص بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

- ۱- در بند (ط) تبصره (۲) کلمه «خارجی» پس از عبارت «کمک های نقدی» حذف می گردد.
- ۲- در بند (ج) تبصره (۱۰) عبارت «معاون رئیس جمهور» حذف می گردد.
- ۳- بند (د) تبصره (۱۴) به شرح ذیل اصلاح می گردد:
در سال ۱۳۷۹ ورود خودرو به نحوی که موجب ایجاد شرایط رقابت در بازار داخل، صرفه جویی ارزی و انرژی و حفظ محیط زیست شود با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران مجاز می باشد.
- ۴- در شق بند (الف) تبصره (۳۲) اصلاح ذیل صورت گرفت:
در سطر دوم عبارت «مشاورین املاکی» حذف و کلمه «آنان» جایگزین می گردد و در سطر سوم، قبل از کلمه «اقدام» عبارت «طبق مقررات» اضافه می گردد.

۵- در بند (ب) تبصره (۳۴) سقف پانزده میلیارد ریال و ردیف ۴۱۰۱۱۸ تعیین می‌شود.
 ۶- در بند (الف) تبصره (۴۱) سقف نه هزار و سیصد و پنجاه و پنج میلیون ریال تعیین می‌گردد.

۷- در تبصره (۴۵) سقف ششصد میلیارد ریال تعیین می‌شود.
 ضمناً متن زیر به انتهای تبصره (۴۲) اضافه گردید:
 صددرصد درآمد فوق از محل ردیف هزینه‌ای به عنوان سرمایه دولت به صندوق حمایت از صنایع الکترونیک اختصاص می‌یابد.
 اصلاحات فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۶۳

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۵۵- ق مورخ ۷۸/۱۲/۲۴ و شماره ۳۶۵۰- ق مورخ ۷۸/۱۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۷ مورخ ۷۸/۱۲/۲۳؛ «لایحه بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۲۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛
 «در مورد اشکال شوری در خصوص بند «ط» تبصره ۲ با استظهار اینکه با حذف کلمه خارجی مقید به کمک‌ها و هدایای داخلی شده و موضوع منصرف از هدایا و کمک‌های خارجی است، اشکال رفع شده تلقی می‌گردد».

در سایر موارد نیز با اصلاحات به عمل آمده خلاف شرع یا قانون اساسی شناخته نشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۴۰ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۶.

مغایرت لایحه الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی

جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۷) با قانون اساسی

شماره: ۳۷۰۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۱۶۸۳/۲۶۴۶۹ مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۳ دولت در خصوص الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۹^(۱) - که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۲) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون سه تبصره به ذیل بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۷ - الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه امور راهنمایی و رانندگی شهر تهران را برابر با سیاستها و برنامه‌های شهرداری شهر تهران و در چهارچوب قانون به اجرا درآورد. تأمین کلیه تجهیزات و تأسیسات و بودجه و امکانات موردنیاز اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران (به استثنای حقوق و مزایای پرسنل و تجهیزات مخابراتی و سلاح و مهمات) بر عهده شهرداری تهران می‌باشد. کلیه امکانات و تجهیزات موجود اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران عیناً در این اداره باقی خواهد ماند.

(۱) ماده ۴ قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران: مأموریت و وظایف نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از: ۱- ۱۲- اجرای قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی و امور توزین و حفظ راههای کشور....

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

تبصره ۲- اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران عنداللزوم در زمینه برقراری امنیت برابر با ابلاغیه‌های نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا) انجام وظیفه می‌نماید.

تبصره ۳- چگونگی اجرای این قانون از جمله نحوه عزل و نصب رئیس اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران (به استثنای موارد مربوط به امور امنیتی و انتظامی که به تصویب فرماندهی کل قوا می‌رسد) مطابق با آیین‌نامه‌ای می‌باشد که حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط وزارت کشور با هماهنگی و همکاری ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و سوم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۲۳۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۷۰۰-ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۴؛ «لایحه الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹» مصوب جلسه مورخ بیست و سوم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

«تبصره ۳ که تصویب نموده عزل و نصب را به آیین‌نامه واگذار نموده خلاف اصل ۱۱۰ قانون اساسی^(۱) است.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) اصل یکصد و دهم: وظایف و اختیارات رهبر ۱- ... ۶- نصب و عزل و قبول استعفای؛ الف - ... و - فرماندهان عالی نیروهای نظامی و انتظامی...

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۷۵۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۳۵ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ و پیرو نامه شماره ۳۷۰۰-ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۴ لایحه شماره ۲۱۶۸۳/۲۶۴۶۹ مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۳ دولت در خصوص الحاق دو تبصره به بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون سه تبصره به ذیل بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۷ - الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه امور راهنمایی و رانندگی شهر تهران را برابر با سیاستها و برنامه‌های شهرداری شهر تهران و در چهارچوب قانون به اجرا درآورد. تأمین کلیه تجهیزات و تأسیسات و بودجه و امکانات مورد نیاز اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران (به استثنای حقوق و مزایای پرسنل و تجهیزات مخابراتی و سلاح و مهمات) بر عهده شهرداری شهر تهران می‌باشد. کلیه امکانات و تجهیزات موجود اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران عیناً در این اداره باقی خواهد ماند.

تبصره ۲- اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران عنداللزوم در زمینه برقراری امنیت برابر با ابلاغیه‌های نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا) انجام وظیفه می‌نماید.

تبصره ۳- چگونگی اجرای این قانون از جمله نحوه عزل و نصب رئیس اداره راهنمایی و

رانندگی شهر تهران با رعایت اصل یکصد و دهم (۱۱۰) قانون اساسی (به استثنای موارد مربوط به امور امنیتی و انتظامی که به تصویب فرماندهی کل قوا می‌رسد) مطابق با آیین‌نامه‌ای می‌باشد که حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط وزارت کشور با هماهنگی و همکاری ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۳۵۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۷۵۴-ق و شماره ۳۷۰۰-ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۴ و پیرونامه ۷۹/۲۱/۲۳۵ مورخ ۷۹/۱/۳۱؛ «لایحه الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هجدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۲/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۸۲

مغایرت لایحه دو فوریتی الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه شرکت اسلامی توسعه بخش خصوصی وابسته به بانک توسعه اسلامی با قانون اساسی

شماره: ۳۷۶۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۲۸۰۲/۵۳۷۲ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۸ دولت در خصوص الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه شرکت اسلامی توسعه بخش خصوصی وابسته به بانک توسعه اسلامی که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۸ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - ...

ماده ۵۵- داوری

چنانچه اختلافی فی‌مابین شرکت و عضوی که از عضویت شرکت خارج شده، یا بین شرکت و هر عضو پس از تصویب تصمیم مبنی بر خاتمه عملیات شرکت، بروز نماید، چنین اختلافی به داوری متشکل از سه داور ارجاع خواهد شد. یکی از داوران توسط شرکت و دیگری توسط عضو مربوط، ظرف مدت شصت روز از تاریخ درخواست داوری، تعیین خواهند شد. سومین داور با توافق دو طرف تعیین خواهد شد. چنانچه آنها ظرف شصت روز نتوانستند بر سر انتخاب توافق نمایند، توسط رئیس دیوان عدالت اسلامی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۹.

اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می شود، جهت اجرای طرح های اکتشاف، توسعه و بهره برداری از میدان های نفت و گاز دریای خزر با انعقاد قراردادهای لازم با شرکتهای داخلی و خارجی اقدام کند. بازپرداخت کلیه هزینه های قراردادها باید از محل عواید حاصل از اجرای این طرحها انجام گیرد.

توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرحها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد. تبصره - در صورت انعقاد قرارداد با دولتهای خارجی بایستی قرارداد حسب مورد به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ چهارم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۵۰۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۳۸۸۹ - ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۸ و شماره ۳۷۸۰ - ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۴ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۳۸۶ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸؛ «لایحه اجازه به شرکت ملی نفت ایران جهت اجرای طرح های اکتشاف، توسعه و بهره برداری از میدان های

نفت و گاز دریای خزر»^(۱) مصوب جلسه مورخ چهارم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۱ شورای نگهبان مطرح گردید که با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه با قانون اساسی

شماره: ۳۷۸۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۰۹۴۱/۴۶۵۲۵ مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۹ دولت در خصوص موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱-....

ماده ۸-

۱- طرفهای متعاقد می‌باید حل اختلافات ناشی از انجام معاملات تجاری که به موجب این موافقتنامه منعقد شده را در شکل دوستانه تشویق و مورد حمایت قرار دهند.
۲- در صورتی که طرفهای ذی ربط در معاملات تجاری نتوانند اختلافات خود را از طریق دوستانه حل نمایند، طرفهای متعاقد برای حل اختلاف در معاملات تجاری، پذیرش حکمیت را در صورت توافق دو طرف یا براساس قواعد داوری بین‌المللی ترجیح خواهند نمود.

ماده ۹-....

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۵۵۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۳۹۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۷۸۲-ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۴؛ «لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه» مصوب جلسه مورخ بیست و یکم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد؛

«چون اطلاق بند ۲ ماده ۸ شامل موردی که اختلاف تجاری بین دولت ایران و طرف سوری باشد می‌شود و به تصویب مجلس مقید نشده است، خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) می‌باشد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۷۸۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۰۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۳۹۱ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸ و پیرو نامه شماره ۳۷۸۲-ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۴ لایحه شماره ۲۰۹۴۱/۴۶۵۲۵ مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۹ دولت در خصوص موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۳/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-....

ماده ۸-

۱- طرفهای متعاقد می‌باید حل اختلافات ناشی از انجام معاملات تجاری که به موجب این موافقتنامه منعقد شده را در شکل دوستانه تشویق و مورد حمایت قرار دهند.

۲- در صورتی که طرفهای ذی‌ربط در معاملات تجاری نتوانند اختلافات خود را از طریق دوستانه حل نمایند، طرفهای متعاقد برای حل اختلاف در معاملات تجاری، پذیرش حکمیت را در صورت توافق دو طرف یا براساس قواعد داوری بین‌المللی ترجیح خواهند نمود.

در سطر بالا پس از عبارت «توافق دو طرف یا»، عبارت «با تصویب مراجع ذیصلاح» اضافه گردید.

ماده ۹-....

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۵۰۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۸۷۲- ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و شماره ۳۷۸۲- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۴ و پیرو نامه ۷۹/۲۱/۳۹۱ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸؛ «لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه»^(۱) مصوب جلسه مورخ سوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۱ شورای نگهبان مطرح که با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) لایحه مذکور در سال ۱۳۷۹ در روزنامه رسمی چاپ نشده است، اما همین لایحه مجدداً در تاریخ ۱۳۸۰/۹/۱۵ به تأیید نهایی شورای نگهبان رسیده و در روزنامه رسمی شماره ۱۶۵۵۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ چاپ شده است.

مغایرت لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند با قانون اساسی

شماره: ۳۸۲۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۷۳۳/۵۶۵۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶ دولت در خصوص موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - ...

ماده ۲۲- انقضاء:

چنانچه در نتیجه کناره گیرها، تعداد اعضای کمیسیون از ده عضو کمتر شود، این موافقتنامه خود به خود منقضی خواهد شد، مگر در صورتی که اعضای باقیمانده کمیسیون به اتفاق آراء تصمیم دیگری اتخاذ نمایند.

ماده ۲۳- تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجیگری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجیگری، گرچه به خودی خود الزام آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدید نظر در مسأله مورد اختلاف

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۵۴۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۱.

توسط طرفهای اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجیگری، اختلاف می‌تواند طبق اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرفهای اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

ماده ۲۴-....

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۴۷۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۸۲۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱؛ «لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند» مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«در ماده ۲۳ از نظر ارجاع به داوری بدون تقیید به تصویب مجلس شورای اسلامی خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۴- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و پرونامه شماره ۳۸۲۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱ لایحه شماره ۱۶۷۳۳/۵۶۵۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶ دولت در مورد موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند که در جلسه علنی روز

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۵.

یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود به موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند به شرح پیوست که در یک مقدمه و (۲۴) ماده و پیوستهای (الف) و (ب) به تصویب رسیده با رعایت شرط زیر بپیوندد و تشریفات پذیرش موضوع ماده (۱۷) موافقتنامه را انجام دهد.

«الحاق به موافقتنامه حاضر به معنای الحاق پذیرش کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها نمی‌باشد.»

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند

مقدمه

طرفهای متعاقد،

...

ماده ۲۳- تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجیگری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجیگری، گرچه به خودی خود الزام‌آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسأله مورد اختلاف توسط طرفهای اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجیگری، اختلاف می‌تواند طبق اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرفهای اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی لازم‌الرعايه می‌باشد.

ماده ۲۴-...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۷۷۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۷ و شماره ۳۸۲۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱ و پیرو نامه شماره ۱۳۷۹/۲۱/۴۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴: «لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۶/۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

تذکر: عبارت اصلاح به عمل آمده باید به صورت زیر بیاید:

«مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص مورد فوق لازم‌الرعايه می‌باشد».

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۸۱- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۷۳۳/۵۶۵۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶ دولت در خصوص موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ

۱۳/۸/۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود به موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند به شرح پیوست که در یک مقدمه و (۲۴) ماده و پیوستهای (الف) و (ب) به تصویب رسیده با رعایت شرط زیر ببینند و تشریفات پذیرش موضوع ماده (۱۷) موافقتنامه را انجام دهد.

«الحاق به موافقتنامه حاضر به معنای الحاق و پذیرش کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها نمی باشد.»

تبصره ذیل به ماده واحده الحاق گردید:

تبصره - رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد ماده (۲۳) موافقتنامه الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند

مقدمه

طرفهای متعاقد،

.....

ماده ۲۳ - تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجیگری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجیگری، گرچه به

خودی خود الزام آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسأله مورد اختلاف توسط طرفهای اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجیگری، اختلاف می تواند طبق اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرفهای اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

مفاد اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی لازم الراعی می باشد.

ماده (۲۳) لایحه عیناً به شرح ذیل جایگزین گردید:

ماده ۲۳- تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجیگری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجیگری، گرچه به خودی خود الزام آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسأله مورد اختلاف توسط طرفهای اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجیگری، اختلاف می تواند طبق اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرفهای اختلاف در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۶۱۲

تاریخ: ۸۰/۸/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۸۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶: «لایحه موافقتنامه تأسیس

کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند»^(۱) مصوب جلسه مورخ سیزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۸۰/۸/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری با موازین شرع و قانون اساسی و وجود ابهام و اشکالات عبارتی در آن

شماره: ۲۹۲۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱/۲۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۷۷۸ مورخ ۱۳۷۴/۴/۱۹ دولت در خصوص آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری که بنا به تصمیم مجلس شورای اسلامی در جلسه روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ تصویب آن طبق اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی^(۱) به کمیسیون امور قضایی و حقوقی تفویض شده بود تا پس از تصویب و پیشنهاد مدت اجرای آزمایشی تقدیم مجلس شورای اسلامی گردد، در جلسه روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۷ به تصویب کمیسیون مذکور رسید و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۲ با سه سال مدت آزمایشی آن موافقت گردید که در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۳)

شماره: ۲۹۲۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱/۲۵

کتاب دوم - در امور کیفری

کلیات

ماده ۱- آیین دادرسی کیفری مجموعه اصول و مقرراتی است که برای کشف و تحقیق

(۱) همین مجموعه، صفحه ۱۹۸.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۳) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی رک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۹۱۱ مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۸.

جرایم و تعقیب مجرمان و نحوه رسیدگی و صدور رأی و تجدیدنظر و اجرای احکام و تعیین وظایف و اختیارات مقامات قضایی وضع شده است.

ماده ۲- جرم ممکن است دارای یکی از جنبه‌های زیر باشد:

اول- جنبه الهی، از آن جهت که تعدی به حقوق الهی می‌باشد و آن منحصر است به آنچه مستوجب حدود و تعزیرات شرعی است.

دوم- جنبه عمومی، از آن جهت که تعدی به حقوق جامعه و محل نظم همگانی می‌باشد و آن منحصر است به آنچه مستوجب مجازاتهای بازدارنده است.

سوم- جنبه خصوصی، از آن جهت که تعدی به حقوق شخص یا اشخاص معینی می‌باشد.

تبصره ۱- تعزیرات شرعی عبارت است از مجازاتی که در شرع مقدس اسلام برای ارتکاب فعل حرام بدون تعیین نوع و مقدار مجازات، مقرر گردیده و ترتیب آن به شرح مندرج در قانون مجازات اسلامی می‌باشد.

تبصره ۲- جرمی که دارای دو جنبه باشد می‌تواند موجب دو ادعا شود:

الف- ادعای عمومی برای حفظ حدود الهی و حقوق و نظم عمومی.

ب- ادعای خصوصی برای مطالبه ضرر و زیان اشخاص حقیقی یا حقوقی.

ماده ۳- ...

ماده ۶- تعقیب امر جزایی و اجرای مجازات که طبق قانون شروع شده باشد موقوف نمی‌شود، مگر در موارد زیر:

اول- فوت متهم یا محکوم علیه.

دوم- گذشت شاکی یا مدعی خصوصی در جرایم قابل گذشت.

سوم- مشمولان عفو.

چهارم- نسخ مجازات قانونی.

پنجم- اعتبار امر مختومه.

ششم- مرور زمان در مجازاتهای بازدارنده.

ماده ۷- ...

ماده ۹- شخصی که از وقوع جرمی متحمل ضرر و زیان می‌شود و آنرا مطالبه می‌کند مدعی خصوصی است و تا زمانی که دادخواست ضرر و زیان تسلیم نکرده شاکی خصوصی نامیده می‌شود.

ضرر و زیان قابل مطالبه به شرح ذیل می باشد:

- ۱- ضرر و زیانهای مادی که در نتیجه ارتکاب جرم حاصل شده است.
- ۲- ضرر و زیان معنوی که عبارت است از کسر حیثیت یا اعتبار اشخاص یا صدمات روحی.
- ۳- منافعی که ممکن الحصول بوده و در اثر ارتکاب جرم، مدعی خصوصی از آن محروم می شود.
- ماده ۱۰- هرگاه قبل از صدور حکم قطعی، متهم فوت کند ادعای خصوصی به قوت خود باقی است. اسقاط حقوق عمومی به جهتی از جهات قانونی موجب اسقاط حقوق خصوصی نمی شود.
- ماده ۱۱- پس از آنکه متهم تحت تعقیب قرار گرفت متضرر از جرم می تواند اصل یا رونوشت تمامی دلایل و مدارک خود را جهت پیوست به پرونده به مرجع تعقیب تسلیم کند و نیز می تواند قبل از اعلام ختم دادرسی تسلیم دادگاه نماید. مطالبه ضرر و زیان مستلزم رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی می باشد.
- ماده ۱۲- ...

فصل اول - ضابطین دادگستری و تکالیف آنان

ماده ۱۵- ضابطین دادگستری مأمورانی هستند که تحت نظارت و تعلیمات مقام قضایی در کشف جرم و بازجویی مقدماتی و حفظ آثار و دلایل جرم و جلوگیری از فرار و مخفی شدن متهم و ابلاغ اوراق و اجرای تصمیمات قضایی به موجب قانون اقدام می نمایند و عبارتند از:

- ۱- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
- ۲- رؤسا و معاونین زندان نسبت به امور مربوط به زندانیان.
- ۳- مأمورین نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که به موجب قوانین خاص و در محدوده وظایف محوله ضابط دادگستری محسوب می شوند.
- ۴- سایر نیروهای مسلح در مواردی که شورای عالی امنیت ملی تمام یا برخی از وظایف ضابط بودن نیروی انتظامی را به آنان محول کند.
- ۵- مقامات و مأمورینی که به موجب قوانین خاص در حدود وظایف محوله ضابط دادگستری محسوب می شوند.

ماده ۱۶-...

ماده ۲۲- در مورد جرایم مشهود که رسیدگی به آنها از صلاحیت مقام قضایی محل خارج است، مقام قضایی محل مکلف است کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری از امحای آثار جرم و فرار متهم و هر تحقیقی که برای کشف جرم لازم بداند به عمل آورده و نتیجه اقدامات خود را سریعاً به مقام قضایی صالح اعلام نماید.

تبصره - در مورد اشخاصی که رسیدگی به جرایم آنان در صلاحیت دادگاههای مرکز می باشد ضمن اعلام مراتب منحصراً آثار و دلایل جرم جمع آوری و بلافاصله به مرکز ارسال خواهد گردید.

ماده ۲۳- ضابطین دادگستری نتیجه اقدامات خود را به اطلاع مرجع قضایی صالح می رسانند، در صورتی که مرجع مذکور اقدامات انجام شده را کافی نیافت می تواند تکمیل آن را بخواهد، در این مورد ضابطین مکلفند به دستور مقام قضایی تحقیقات و اقدامات قانونی را برای کشف جرم به عمل آورند، لیکن نمی توانند متهم را در بازداشت نگهدارند و چنانچه در جرایم مشهود بازداشت متهم برای تکمیل تحقیقات ضروری باشد حداکثر تا مدت ۲۴ ساعت می تواند متهم را تحت نظر نگهداری نموده و در اولین فرصت باید مراتب را جهت اتخاذ تصمیم قانونی به اطلاع مقام قضایی برسانند همچنین تفتیش منازل و جلب اشخاص در جرایم غیر مشهود باید با اجازه مخصوص مقام قضایی باشد هر چند اجرای تحقیقات به طور کلی از طرف مقام قضایی به ضابط ارجاع شده باشد.

ماده ۲۴- اقدامات ضابطین دادگستری در مورد دو ماده قبل موافق قواعد و ترتیباتی است که برای تحقیقات مقدماتی مقرر است.

تبصره - تحقیقات مقدماتی مجموعه اقداماتی است که برای کشف جرم و حفظ آثار و ادله وقوع آن و تعقیب متهم از بدو پیگرد قانونی تا تسلیم به مرجع قضایی صورت می گیرد ضابطین دادگستری حق اخذ تأمین از متهم را ندارند.

ماده ۲۵-...

ماده ۲۷- رئیس یا دادرس هر شعبه مکلف است تحقیقات لازم را شخصاً انجام دهد و در صورت اقتضاء می تواند با لحاظ موازین و مقررات شرعی پاره ای از تحقیقات را به قاضی تحقیق یا ضابطین دادگستری تفویض نماید.

تعیین قاضی تحقیق با رئیس حوزه قضایی یا معاون وی خواهد بود.
 ماده ۲۸- قاضی تحقیق زیر نظر قاضی دادگاه انجام وظیفه خواهد نمود و می تواند پاره ای از اقدامات و تحقیقات را از ضابطین دادگستری بخواهد، در این صورت نتیجه به قاضی تحقیق اعلام می شود.

ماده ۲۹-....

ماده ۳۲- در موارد زیر هرگاه قرائن و امارات موجود دلالت بر توجه اتهام به متهم نماید، صدور قرار بازداشت موقت جایز است:

الف - جرایمی که مجازات قانونی آن اعدام، رجم، صلب و قطع عضو باشد.

ب - جرایم عمدی که حداقل مجازات قانونی آن سه سال حبس باشد.

ج - جرایم موضوع فصل اول کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی.

د - در مواردی که آزاد بودن متهم موجب از بین رفتن آثار و دلایل جرم شده و یا باعث تبانی با متهمان دیگر یا شهود و مطلعین واقعه گردیده و یا سبب شود که شهود از ادای شهادت امتناع نمایند. همچنین هنگامی که بیم فرار یا مخفی شدن متهم باشد و به طریق دیگری نتوان از آن جلوگیری نمود.

تبصره - در جرایمی که حداکثر کیفر قانونی آن از یک سال حبس و یا ده میلیون ریال جزای نقدی کمتر و یا شلاق است، بازداشت متهم به عنوان جلوگیری از تبانی یا فرار یا پنهان شدن ممنوع می باشد.

ماده ۳۳- قرار بازداشت موقت توسط قاضی دادگاه صادر و به تأیید رئیس حوزه قضایی محل یا معاون وی می رسد و قابل تجدیدنظرخواهی در دادگاه تجدیدنظر استان ظرف مدت ده روز می باشد. رسیدگی دادگاه تجدیدنظر خارج از نوبت خواهد بود. در هر صورت ظرف مدت یک ماه باید وضعیت متهم روشن شود.

چنانچه قاضی مربوطه ادامه بازداشت موقت متهم را لازم بداند به ترتیب یاد شده اقدام خواهد نمود.

تبصره - در صورتی که قرار بازداشت توسط رئیس حوزه قضایی صادر شود و یا محل فاقد رئیس حوزه قضایی و معاون باشد با اعتراض متهم پرونده به دادگاه تجدیدنظر ارسال خواهد شد.

ماده ۳۴- قاضی تحقیق می تواند در تمام مراحل تحقیقات، قرار بازداشت متهم و یا قرار

اخذ تأمین و یا تبدیل تأمین را صادر نماید، در مورد قرار بازداشت و یا قرار تأمینی که متهمی به بازداشت متهم شود مکلف است حداکثر ظرف مدت (۲۴) ساعت پرونده را برای اظهارنظر نزد قاضی دادگاه ارسال کند.

تبصره - تبدیل قرار تأمین مذکور در این ماده در خصوص قرارهایی است که قاضی تحقیق رأساً صادر کرده باشد.

ماده ۳۵- در موارد زیر هرگاه قرائن و امارات موجود دلالت بر توجه اتهام به متهم نماید، صدور قرار بازداشت موقت الزامی است و تا صدور حکم بدوی ادامه خواهد یافت مشروط بر اینکه مدت آن از حداقل مدت مجازات مقرر قانونی جرم ارتكابی تجاوز ننماید.

الف - قتل عمد، آدم‌ربایی، اسیدپاشی و محاربه و افساد فی الارض.

ب - در جرایمی که مجازات قانونی آن اعدام یا حبس دائم باشد.

ج - جرایم سرقت، کلاهبرداری، اختلاس، ارتشاء، خیانت در امانت، جعل و استفاده از سند مجعول در صورتی که متهم حداقل یک فقره سابقه محکومیت قطعی یا دو فقره یا بیشتر سابقه محکومیت غیرقطعی بعلت ارتكاب هر یک از جرایم مذکور را داشته باشد.

د - در کلیه جرایمی که به موجب قوانین خاص مقرر شده باشد.

ماده ۳۶- ...

ماده ۳۹- دادرسان و قضات تحقیق مکلفند اقدامات فوری برای جلوگیری از امحای آثار و علائم جرم به عمل آورده و در تحصیل و جمع‌آوری اسباب و دلایل جرم به هیچ وجه نباید تأخیر نمایند.

تبصره - تخلف از مفاد این ماده و ماده قبل موجب محکومیت انتظامی متخلف از درجه (۴) به بالا خواهد بود.

ماده ۴۰- ...

ماده ۴۲- دادرسان و قضات تحقیق می‌توانند اجرای تفتیش یا تحقیق از شهود و مطلعین یا جمع‌آوری اطلاعات و دلایل و امارات جرم و یا هر اقدام دیگری را که برای کشف جرم لازم بدانند با تعلیمات لازم به ضابطین ارجاع کنند.

ماده ۴۳- ...

ماده ۵۸- چنانچه تحقیق از متهم یا استماع شهادت شهود و یا معاینه محل، بازرسی از

منزل، جمع آوری آلات جرم و به طور کلی هر اقدام دیگر در محلی که خارج از حوزه قضایی دادگاه است لازم شود، دادگاه رسیدگی کننده با اعطاء نیابت قضایی انجام آنرا با ذکر صریح موارد از دادگاه آن محل تقاضا می نماید. دادگاه اقدامات و تحقیقات مورد تقاضا را انجام داده و اوراق تنظیمی را پس از امضا با سایر مدارک به دست آمده نزد دادگاه نیابت دهنده اعاده می کند.

ماده ۵۹-...

ماده ۶۸- شاکی و مدعی خصوصی می تواند شخصاً یا توسط وکیل شکایت کند. در شکواییه موارد زیر باید قید شود:

الف- نام، نام خانوادگی، نام پدر و نشانی دقیق شاکی.

ب- موضوع شکایت و ذکر تاریخ و محل وقوع جرم.

ج- ضرر و زبانی که به مدعی وارد شده و مورد مطالبه است.

د- مشخصات و نشانی مشتکی عنه یا مظنون در صورت امکان.

ه- ادله و اسامی و مشخصات و نشانی شهود و مطلعین در صورت امکان.

تبصره ۱- در حوزه هایی که شعب دادگاه متعدد باشد عرض حال شاکی در دفتر کل ثبت و توسط رئیس حوزه قضایی به یکی از شعب ارجاع می شود.

تبصره ۲- چنانچه عرض حال ناقص یا شفاهی باشد مراتب در صورت جلسه تنظیمی توسط دفتر دادگاه منعکس و به امضا یا اثر انگشت شاکی می رسد.

ماده ۶۹-...

ماده ۷۱- در مواردی که تعقیب امر جزایی منوط به شکایت شاکی خصوصی است و متضرر از جرم محجور (صغیر، غیر رشید یا مجنون) بوده و دسترسی به ولی یا قیم او نباشد یا مجنی علیه ولی یا قیم نداشته باشد و نصب قیم موجب فوت وقت یا توجه ضرر به محجور شود، تا حضور و مداخله ولی یا قیم یا نصب قیم و همچنین در صورتی که ولی یا قیم، خود مرتکب جرم شده یا مداخله در آن داشته باشد، دادگاه شخص دیگری را به عنوان قیم موقت تعیین می کند و یا خود امر جزایی را تعقیب نموده و اقدامات ضروری را برای حفظ و جمع آوری دلایل جرم و جلوگیری از فرار متهم به عمل می آورد.

ماده ۷۲-...

ماده ۷۳- شاکی می تواند تأمین ضرر و زیان خود را از دادگاه تقاضا کند، در صورتی که

تقاضای شاکی مبتنی بر دلیل باشد دادگاه قرار تأمین خواسته را صادر می نماید، این قرار قطعی و غیر قابل اعتراض است.

ماده ۷۴-....

ماده ۷۵- در صورتی که ثابت شود شکایت خلاف واقع بوده، شاکی غیر محق به پرداخت خسارات طرف شکایت طبق نظر دادگاه محکوم خواهد شد.

ماده ۷۶-....

مبحث ششم - معاینه محل و تحقیقات محلی

ماده ۷۷- معاینه محل توسط قاضی دادگاه و یا قاضی تحقیق و یا به دستور آنان توسط ضابطین دادگستری و یا اهل خبره انجام می شود. هنگام معاینه محل اشخاصی که در امر جزایی شرکت دارند می توانند حاضر شوند لکن عدم حضور آنان مانع انجام معاینه نخواهد بود.

ماده ۷۸-....

ماده ۸۰- برای حضور در معاینه و تحقیق محلی علاوه بر شهود واقعه از مطلعین نیز دعوت می شود. در موارد فوری قاضی می تواند اشخاصی را که حضور آنان ضروری است به محل احضار نماید.

ماده ۸۱- اشخاصی که برای حضور در معاینه و تحقیق محلی دعوت شده اند و حضور آنان ضروری باشد چنانچه بدون عذر موجه حاضر نشوند به دستور قاضی جلب خواهند شد.

ماده ۸۲- از اهل خبره هنگامی دعوت به عمل می آید که اظهار نظر آنان از جهت علمی یا فنی و یا معلومات مخصوص لازم باشد، از قبیل پزشک، داروساز، مهندس، ارزیاب و دیگر صاحبان حرف. چنانچه اهل خبره بدون عذر موجه حضور نیابد و من به الکفایه هم نباشد، به حکم قاضی جلب خواهد شد.

ماده ۸۳- هنگام تحقیق توسط اهل خبره، چنانچه قاضی لازم بداند می تواند حضور یابد.

ماده ۸۴- قاضی مکلف است پرسشهای لازم را از اهل خبره به صورت کتبی و یا شفاهی به عمل آورده و آن را در صورت مجلس قید نماید. در صورتی که بعضی از آثار از نظر قاضی حایز اهمیت در کشف حقیقت باشد ولی به نظر خبره این اهمیت را نداشته باشد، خبره مکلف است به درخواست قاضی نسبت به آن اظهار نظر نماید.

ماده ۸۵-...

ماده ۸۶- برای معاینه اجساد و جراحاتها و آثار و علایم ضرب و صدمه‌های جسمی و آسیب‌های روانی و سایر معاینه‌ها و آزمایش‌های پزشکی، قاضی از پزشک قانونی دعوت می‌نماید و اگر پزشک قانونی نتواند حضور یابد و یا در جایی پزشک قانونی نباشد پزشک دیگری دعوت می‌شود.

هرگاه پزشک قانونی در امری تخصص نداشته باشد قاضی می‌تواند از پزشک متخصص دعوت به عمل آورد.

ماده ۷۸-...

ماده ۹۱- در صورت اختلاف نظر پزشکان و یا تناقض نظر پزشک با اوضاع و احوال واقعه، قاضی نظر پزشک را نزد متخصصان می‌فرستد، اشخاص یاد شده نظر خود را در صورت لزوم پس از اخذ توضیح از پزشکی که معاینه نموده و یا با معاینه مستقیم، به طور کتبی به قاضی اعلام می‌کنند.

ماده ۹۲-...

ماده ۹۳- هرگاه قاضی تحقیق در جریان تحقیقات متوجه شود که متهم هنگام ارتکاب جرم مجنون بوده است، تحقیقات لازم را از کسان و نزدیکان او و سایر مطلعین به عمل آورده و نظریه پزشک متخصص را در این مورد تحصیل، مراتب را در صورت‌مجلس قید کرده پرونده را به دادگاه ارسال می‌دارد. دادگاه پس از بررسی پرونده هرگاه تحقیقات قاضی تحقیق و اهل خبره را کافی دید و از صحت آن مطمئن شد، از نظر جزایی قرار موقوفی تعقیب صادر و در مورد دیه یا خسارات مالی در صورت مطالبه، حکم مقتضی صادر می‌نماید، و چنانچه اطمینان به صحت تحقیقات حاصل نکرد، به تحقیق و جلب نظر اهل خبره تا حصول نتیجه ادامه می‌دهد. شخص مجنون به مراکز مخصوص نگهداری و درمان منتقل خواهد شد.

فصل سوم - تفتیش و بازرسی منازل و اماکن و کشف آلات و ادوات جرم

ماده ۹۴- تفتیش و بازرسی منازل در مواردی به عمل می‌آید که حسب دلایل، ظن قوی به کشف متهم یا اسباب و آلات و دلایل جرم، در آن محل وجود داشته باشد.

ماده ۹۵- تفتیش و بازرسی در حضور صاحبخانه و شهود تحقیق و در غیاب صاحبخانه در حضور بزرگتر اهل خانه به عمل می‌آید. تفتیش و بازرسی اماکن نیز حتی‌المقدور با

حضور صاحبان یا متصدیان آنها انجام می‌شود.

تبصره - هرگاه در محلی که از آن تفتیش و بازرسی به عمل می‌آید کسی نباشد و تفتیش و بازرسی نیز فوریت داشته باشد، قاضی می‌تواند با قید مراتب در صورتجلسه، دستور بازکردن محل را بدهد.

ماده ۹۶ - اشخاصی که در امر جزایی دخیل هستند می‌توانند در موقع تفتیش و بازرسی حاضر باشند ولی سایر اشخاص نمی‌توانند داخل شوند مگر با اجازه صاحبخانه.

ماده ۹۷ - ...

ماده ۹۹ - در صورتی که صاحبخانه یا متصدیان سایر اماکن دستور قاضی را در بازکردن محلها و اشیای بسته اجرا نمایند، قاضی می‌تواند دستور بازکردن را بدهد ولی مکلف است حتی المقدور از اقداماتی که باعث ورود خسارت می‌شود احتراز نماید.

ماده ۱۰۰ - از اوراق و نوشته‌ها و سایر اشیای متعلق به متهم، فقط آنچه که راجع به واقعه جرم است تحصیل و در صورت لزوم به شهود تحقیق ارائه می‌شود و قاضی مکلف است در مورد سایر نوشته‌ها و اشیاء متعلق به متهم با کمال احتیاط رفتار نموده و موجب افشای مضمون و محتوای آنها که ارتباط به جرم ندارد نشود.

ماده ۱۰۱ - در مواردی که ملاحظه، تفتیش و بازرسی مراسلات پستی، مخابراتی صوتی و تصویری مربوط به متهم برای کشف جرم لازم باشد، قاضی به مراجع ذیربط اطلاع می‌دهد که اشیاء فوق را توقیف نموده نزد او بفرستند، بعد از وصول آن را در حضور متهم ارائه کرده و مراتب را در صورتمجلس قید نموده و پس از امضای متهم آنرا در پرونده ضبط می‌نماید. استنکاف متهم از امضا در صورتمجلس قید می‌شود و چنانچه اشیاء مزبور حایز اهمیت نبوده و ضبط آن ضرورت نداشته باشد با اخذ رسید به صاحبش مسترد می‌شود.

تبصره - کنترل تلفن افراد جز در مواردی که به امنیت کشور مربوط می‌شود ممنوع است و اطلاعات به دست آمده غیر از مورد فوق فاقد ارزش قضایی می‌باشد.

ماده ۱۰۲ - ...

ماده ۱۱۲ - هرگاه در امر جزایی ابلاغ احضاریه به واسطه معلوم نبودن محل اقامت ممکن نشود و به طریق دیگری هم ابلاغ احضاریه ممکن نگردد با تعیین وقت رسیدگی، متهم سه نوبت متوالی وسیله یکی از روزنامه‌های کثیرالتنشار یا محلی احضار و در صورت

عدم حضور، قاضی رسیدگی و اظهار عقیده می نماید. تاریخ نشر آخرین آگهی تا روز دادرسی کمتر از دو ماه نباید باشد.

ماده ۱۱۳-...

ماده ۱۲۰- متهم از هنگام ابلاغ برگ جلب تا حضور نزد قاضی تحت نظر و محافظت خواهد بود.

تبصره - مأمورین مکلفند متهم جلب شده را بلافاصله تحویل مقام قضایی دهند. در صورت عدم دسترسی و امکان تحویل به مقام قضایی حق نگهداری بیش از ۲۴ ساعت را بدون اجازه مقام قضایی ندارند.

ماده ۱۲۱- قاضی نباید کسی را احضار یا جلب کند، مگر اینکه دلایل کافی برای احضار یا جلب موجود باشد.

ماده ۱۲۲- هرگاه شخصی که دستور احضار یا جلب او داده شده به علت بیماری نتواند نزد قاضی حاضر شود در صورت اهمیت و فوری بودن امر جزایی قاضی نزد او رفته و بازجویی لازم را به عمل می آورد و یا منتظر رفع مانع می شود.

ماده ۱۲۳- در مواردی که مصلحت اقتضا نماید، قاضی می تواند تحقیقات را شخصاً با حضور در محل افرادی که تحقیق از آنها لازم است انجام دهد.

ماده ۱۲۴- قاضی مکلف است بلافاصله پس از حضور یا جلب متهم تحقیقات را شروع و در صورت عدم امکان حداکثر ظرف (۲۴) ساعت مبادرت به تحقیق نماید. در غیر اینصورت بازداشت غیرقانونی تلقی و مرتکب به مجازات مقرر قانونی محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۵- متهم می تواند یک نفر وکیل همراه خود داشته باشد. وکیل متهم می تواند بدون مداخله در امر تحقیق پس از خاتمه تحقیقات مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قوانین لازم بداند به قاضی اعلام نماید. اظهارات وکیل در صورت جلسه منعکس می شود.

تبصره - در خصوص جرایم علیه امنیت کشور حضور وکیل در مرحله

ماده ۱۲۶-...

مبحث دوم - قرار تأمین

ماده ۱۲۹- به منظور دسترسی به متهم و حضور به موقع وی، در موارد لزوم و جلوگیری از فرار یا پنهان شدن یا تبانی با دیگری، قاضی مکلف است پس از تفهیم اتهام به وی

یکی از قرارهای تأمین کیفری زیر را صادر نماید:

- ۱- التزام به حضور با قول شرف.
 - ۲- التزام به حضور با تعیین وجه التزام تا ختم محاکمه و اجرای حکم و در صورت استنکاف تبدیل به وجه الکفاله.
 - ۳- اخذ کفیل.
 - ۴- اخذ وثیقه اعم از وجه نقد یا ضمانتنامه بانکی یا مال منقول و غیر منقول.
 - ۵- بازداشت موقت با رعایت شرایط مقرر در این قانون.
- ماده ۱۳۰-....
- ماده ۱۴۶- شهود تحقیق و مطلعین به دستور قاضی توسط ضابطین یا مأمورین ابلاغ و یا به هر طریقی که قاضی مقتضی بداند احضار می شوند.
- ماده ۱۴۷-....
- ماده ۱۵۰- شهود تحقیق و مطلعین قبل از اظهار اطلاعات خود باید به شرح زیر سوگند یاد نمایند:
- «به خداوند متعال سوگند یاد می کنم که جز به راستی چیزی نگویم و تمام حقایق را بیان نمایم.»
- ماده ۱۵۱-....
- ماده ۱۵۲- در مواردی که قاضی به شهادت شاهد به عنوان دلیل شرعی استناد می نماید لازم است شاهد دارای شرایط زیر باشد:
- ۱- بلوغ ۲- عقل ۳- ایمان ۴- طهارت مولد ۵- عدالت ۶- عدم وجود انتفاع شخصی برای شاهد یا رفع ضرر از وی ۷- عدم وجود دشمنی بین شاهد و طرفین دعوی ۸- عدم اشتغال به تکدی و ولگردی.
- تبصره ۱- در حقوق الناس شهادت در صورتی پذیرفته خواهد بود که به دستور دادگاه صورت گیرد.
- تبصره ۲- کسی که اشتها به فساد دارد چنانچه به منظور ادای شهادت توبه کند تا احراز تغییر در اعمال او و اطمینان از صلاحیت و عدالت وی شهادتش پذیرفته نمی شود.
- ماده ۱۵۳-....
- ماده ۱۵۶- هر یک از شهود تحقیق و مطلعین باید در موعد مقرر حاضر شوند، در

صورت عدم حضور برای بار دوم احضار می‌گردند، چنانچه بدون عذر موجه حضور نیابند به دستور دادگاه جلب خواهند شد.

ماده ۱۵۷- در صورتی که شاهد یا مطلعین برای حاضر شدن مدعی ضرر و زیانی از حیث شغل و کار خود شوند و یا تقاضای هزینه ایاب و ذهاب نمایند تشخیص ورود ضرر و تعیین میزان آن با دادگاه احضارکننده می‌باشد که باید توسط متقاضی احضار، در صندوق دادگستری تودیع شود.

هرگاه متقاضی احضار، توانایی پرداخت هزینه یاد شده را به تشخیص مرجع احضارکننده نداشته باشد و یا احضار به دستور مرجع رسیدگی کننده باشد از بیت‌المال پرداخت خواهد شد.

تبصره - دادگاه می‌تواند برای تعیین میزان ضرر و زیان از نظر کارشناس استفاده نماید.
ماده ۱۵۸- ...

ماده ۱۷۴- پس از ارجاع پرونده به شعبه دادگاه و عدم نیاز به تحقیق و یا اقدام دیگر دادگاه به شرح زیر عمل می‌نماید:

الف - چنانچه اتهامی متوجه متهم نبوده یا عمل اتسابی به وی جرم نباشد دادگاه اقدام به صدور رأی برائت و یا قرار مقتضی می‌نماید.

ب - در غیر موارد فوق چنانچه اصحاب دعوی حاضر باشند و درخواست مهلت نکنند و یا دادگاه استمهال را موجه تشخیص ندهد با تشکیل جلسه رسمی مبادرت به رسیدگی و صدور رأی می‌نماید.

ج - در صورت عدم حضور اصحاب دعوی یا درخواست مهلت برای تدارک دفاع یا تقدیم دادخواست ضرر و زیان، دادگاه ضمن تعیین جلسه رسیدگی مراتب را به اصحاب دعوی اعلام می‌نماید.

تبصره - فاصله بین ابلاغ احضاریه و موعد احضار حداقل سه روز است و هرگاه موضوع فوریت داشته باشد می‌توان متهم را زودتر احضار کرد.

ماده ۱۷۵- ...

ماده ۱۷۷- در مواردی که به متهم دسترسی نبوده و یا به علت شناخته نشدن در محل اقامت احضار و جلبش مقدور نباشد وقت رسیدگی با ذکر نوع اتهام (در صورت مصلحت) در یکی از روزنامه‌های کثیرالتنشار یا محلی برای یک نوبت درج می‌شود.

تاریخ انتشار آگهی تا روز محاکمه نباید کمتر از یک ماه باشد. در صورت عدم حضور متهم در وقت مقرر و یا عدم ارسال لایحه دفاعیه و یا عدم معرفی وکیل، دادگاه در حقوق الناس و حقوق عمومی به صورت غیابی اقدام به رسیدگی نموده و رأی مقتضی صادر می نماید. رأی صادره پس از ابلاغ ظرف ده روز قابل واخواهی در همان دادگاه می باشد. در حقوق الله رسیدگی غیابی جایز نیست، دادگاه در صورت ظن قوی بر وقوع جرم تا دستیابی به متهم، پرونده را مفتوح می گذارد.

ماده ۱۷۸- هرگاه متهم بدون عذر موجه حاضر نشود و وکیل هم نفرستد در صورتی که دادگاه حضور متهم را لازم بداند وی را جلب خواهد نمود و چنانچه حضور متهم در دادگاه لازم نباشد و موضوع جنبه حق اللهی نداشته باشد بدون حضور وی رسیدگی و حکم مقتضی صادر می نماید.

ماده ۱۷۹- ...

ماده ۱۸۰- به اتهامات متعدد متهم باید توأمأ و یکجا رسیدگی شود لیکن اگر رسیدگی به تمام آنها موجب تعویق باشد دادگاه می تواند نسبت به اتهاماتی که مهیا برای صدور حکم است تصمیم بگیرد.

ماده ۱۸۱- ...

ماده ۱۸۳- متهم می تواند از دادگاه تقاضا کند وکیلی برای او تعیین نماید، چنانچه دادگاه تشخیص دهد متهم توان دفاع از خود را ندارد و انتخاب وکیل برای او مقدور نمی باشد از بین وکلای حوزه قضایی دادگاه و در صورت عدم امکان از نزدیکترین حوزه مجاور وکیلی برای متهم تعیین خواهد نمود و در غیر این صورت درخواست متهم را رد می کند. در صورتی که وکیل درخواست حق الوکاله نماید دادگاه حق الزحمه را متناسب با کار تعیین خواهد کرد و در هر حال حق الوکاله تعیینی نباید از تعرفه قانونی تجاوز کند حق الوکاله یاد شده از ردیف مربوط به بودجه دادگستری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱- در جرایمی که مجازات آن به حسب قانون، قصاص نفس، اعدام، رجم و حبس ابد می باشد چنانچه متهم شخصاً وکیل معرفی ننماید تعیین وکیل تسخیری برای او الزامی است.

تبصره ۲- در کلیه امور جزایی به استثناء جرایم مذکور در تبصره (۱) این ماده هرگاه متهم وکیل داشته باشد ابلاغ وقت دادرسی به وکیل کافی است مگر اینکه دادگاه حضور متهم را لازم بداند.

ماده ۱۸۴-....

ماده ۱۸۵- محاکمات دادگاه علنی است به استثنای موارد زیر به تشخیص دادگاه:

- ۱- اعمال منافعی عفت و جرایمی که بر خلاف اخلاق حسنه است.
 - ۲- امور خانوادگی یا دعاوی خصوصی بدر خواست هر یک از طرفین.
 - ۳- علنی بودن محاکمه مخل امنیت یا احساسات مذهبی باشد.
 - ۴- علنی بودن محاکمه موجب هتک حیثیت و شرف متهم یا دیگری باشد.
- تبصره ۱- منظور از علنی بودن محاکمه، عدم ایجاد مانع جهت حضور افراد در دادگاه می باشد لکن انتشار آن در رسانه های گروهی قبل از قطعی شدن حکم، مجاز نخواهد بود و متخلف از این تبصره به مجازات مفتی محکوم می شود.
- تبصره ۲- اخلال نظم دادگاه از طرف متهم یا سایر اشخاص موجب غیر علنی شدن محاکمه نیست و باید به گونه مقتضی نظم برقرار شود. رئیس دادگاه می تواند کسانی را که باعث اخلال نظم می شوند از یک تا پنج روز توقیف نماید دستور دادگاه قطعی است و فوری به اجرا گذارده خواهد شد. دادگاه پیش از شروع به رسیدگی مفاد این تبصره را به اشخاصی که در دادگاه حاضرند یادآور می شود.

ماده ۱۸۶-....

ماده ۲۰۰- در صورتی که شاکی و مدعی خصوصی یا متهم یا شهود فارسی ندانند، دادگاه دو نفر را برای ترجمه تعیین می کند، مترجم باید متعهد شود و قسم یاد کند که همه اظهارات را به طور صحیح و بدون تغییر ترجمه نماید.

ماده ۲۰۱-....

ماده ۲۱۰- دادگاه پس از ختم رسیدگی با استعانت از خداوند متعال و تکیه بر شرف و وجدان و با توجه به محتویات پرونده و ادله موجود در همان جلسه یا حداکثر ظرف مدت یک هفته مبادرت به صدور رأی می نماید.

ماده ۲۱۱-....

ماده ۲۱۵- در کلیه جرایم مربوط به حقوق الناس و نظم عمومی که جنبه حق الهی ندارند هرگاه متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات دادگاه حاضر نشده و یا لایحه نفرستاده باشند دادگاه رأی غیابی صادر می نماید، این رأی پس از ابلاغ ظرف ده روز قابل واخواهی در دادگاه صادرکننده رأی می باشد و پس از انقضای مهلت واخواهی برابر

قانون تجدیدنظر احکام دادگاهها^(۱) قابل تجدیدنظر است.

تبصره ۱- آراء غیابی که ظرف مهلت مقرر از آن واخواهی نشده باشد، به اجرا گذارده خواهد شد. هرگاه رأی صادره ابلاغ قانونی شده باشد محکوم علیه می تواند ظرف ده روز از تاریخ شروع اجرا از دادگاه صادرکننده رأی تقاضای واخواهی نماید. در این صورت دادگاه اجرای رأی را به صورت موقت و در صورت اقتضا نسبت به اخذ تأمین یا تجدیدنظر در تأمین قبلی اقدام نماید.

تبصره ۲- در جرایمی که جنبه حق الهی دارد چنانچه محتویات پرونده مجرمیت متهم را ثابت ننماید و تحقیق از متهم ضروری نباشد دادگاه می تواند غیاباً رأی بر براءت صادر نماید.

ماده ۲۱۶-....

ماده ۲۱۸- در هنگام رسیدگی به جرایم اطفال، دادگاه مکلف است به ولی یا سرپرست قانونی طفل اعلام نماید در دادگاه شخصاً حضور یابد یا برای او وکیل تعیین کند. چنانچه ولی یا سرپرست قانونی اقدام به تعیین وکیل ننماید و خود نیز حضور نیابد در صورت تشخیص ضرورت، دادگاه برای طفل وکیل تسخیری تعیین خواهد کرد.

تبصره - به کلیه جرایم اشخاص بالغ کمتر از ۱۸ سال تمام نیز در دادگاه اطفال طبق مقررات عمومی رسیدگی می شود.

ماده ۲۱۹-....

ماده ۲۲۲- در جریان تحقیقات چنانچه ضرورتی به نگهداری طفل نباشد، برای امکان دسترسی به او و جلوگیری از فرار یا پنهان شدن وی با توجه به نوع و اهمیت جرم و دلائل آن، حسب مورد یکی از تصمیمات زیر اتخاذ خواهد شد:

الف - التزام ولی یا سرپرست قانونی طفل یا شخص دیگری به حاضر کردن طفل در موارد لزوم، با تعیین وجه التزام، اعتبار افراد مذکور باید احراز گردد.

ب - ولی یا سرپرست طفل یا شخص دیگری برای آزادی طفل وثیقه مناسب (به نظر دادگاه) بسپارد.

تبصره ۱- در صورتی که نگهداری طفل برای انجام تحقیقات یا جلوگیری از تبانی نظر به اهمیت جرم ضرورت داشته باشد یا طفل ولی یا سرپرست نداشته یا ولی و سرپرست او

حاضر به التزام یا دادن وثیقه نباشند و شخص دیگری نیز به نحوی که فوقاً اشاره شده التزام یا وثیقه ندهد، طفل متهم تا صدور رأی و اجرای آن در کانون اصلاح و تربیت به صورت موقت نگهداری خواهد شد.

تبصره ۲- اگر در حوزه دادگاه کانون اصلاح و تربیت وجود نداشته باشد به تشخیص دادگاه در محل مناسب دیگری نگهداری خواهد شد.
ماده ۲۲۳-...

ماده ۲۳۳- آرای دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد زیر نقض می‌گردد:

الف - قاضی صادرکننده متوجه اشتباه خود شود،

ب - قاضی دیگری پی به اشتباه رأی صادره ببرد به نحوی که اگر به قاضی صادرکننده رأی تذکر دهد متنبه شود.

ج - قاضی صادرکننده رأی صلاحیت رسیدگی را نداشته باشد.

تبصره ۱- منظور از قاضی دیگری مذکور در بند (ب) عبارتست از رئیس دیوانعالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس حوزه قضایی و یا هر قاضی دیگری که طبق مقررات قانونی پرونده تحت نظر او قرار می‌گیرد.

تبصره ۲- در صورتی که دادگاه انتظامی قضات تخلف قاضی را مؤثر در حکم صادره تشخیص دهد مراتب را به دادستان کل کشور اعلام می‌کند تا به اعمال مقررات این ماده اقدام نماید.

تبصره ۳- چنانچه قاضی صادرکننده رأی متوجه اشتباه خود شود مستلاً پرونده را به دادگاه تجدیدنظر ارسال می‌دارد. دادگاه یاد شده با توجه به دلیل ابرازی رأی صادره را نقض و رسیدگی ماهوی خواهد کرد.

تبصره ۴- در صورتی که هر یک از مقامات مندرج در تبصره (۱) پی به اشتباه رأی صادره ببرند ابتدا به قاضی صادرکننده رأی تذکر می‌دهند، چنانچه وی تذکر را پذیرفت برابر تبصره (۳) اقدام می‌نماید و در غیر این صورت پرونده را به دادگاه تجدیدنظر ارسال می‌دارد.

دادگاه یاد شده در صورت پذیرش استدلال تذکر دهنده رأی را نقض و رسیدگی ماهوی می‌نماید والا رأی را تأیید و برای اجرا به دادگاه بدوی اعاده می‌نماید.

تبصره ۵- در صورتی که عدم صلاحیت قاضی صادرکننده رأی ادعا شود، مرجع تجدیدنظر ابتدا به اصل ادعا رسیدگی و در صورت احراز، رأی را نقض و دوباره رسیدگی خواهد کرد.

ماده ۲۳۴- مهلت درخواست تجدیدنظر برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دو ماه از تاریخ ابلاغ یا انقضای مدت واخواهی است.
ماده ۲۳۵- ...

ماده ۲۳۸- جهات درخواست تجدیدنظر به قرار زیر است:
الف - ادعای عدم اعتبار مدارک استنادی دادگاه یا فقدان شرایط قانونی شهادت در شهود و یا دروغ بودن شهادت آنها.

ب - ادعای مخالف بودن رأی با قانون.

ج - ادعای عدم توجه قاضی به دلایل ابرازی.

د - ادعای عدم صلاحیت قاضی یا دادگاه صادرکننده رأی.

تبصره - اگر درخواست تجدیدنظر به استناد یکی از جهات مذکور در این ماده به عمل آمده باشد در صورت وجود جهات دیگر مرجع تجدیدنظر می‌تواند به آن جهت هم رسیدگی نماید.

ماده ۲۳۹- ...

ماده ۲۴۶- آرای که در مرحله تجدیدنظر صادر می‌شود بجز در خصوص رأی اصراری قابل درخواست تجدیدنظر مجدد نمی‌باشد.

ماده ۲۴۷- ...

ماده ۲۵۲- قرار تحقیق و معاینه محل در دادگاه تجدیدنظر توسط رئیس دادگاه یا به دستور او توسط یکی از مستشاران شعبه اجرا می‌شود و چنانچه محل اجرای قرار در شهر دیگر همان استان باشد دادگاه تجدیدنظر می‌تواند اجرای قرار را از دادگاه آن محل درخواست نماید و در صورتی که محل اجرای قرار در حوزه قضایی استان دیگری باشد با اعطای نیابت قضایی به دادگاه محل درخواست اجرای قرار را خواهد نمود.

ماده ۲۵۳- ...

ماده ۲۵۶- در صورتی که محکوم علیه درخواست تجدیدنظر نموده باشد دادگاه تجدیدنظر می‌تواند نظر به اوضاع و احوال قضیه با استفاده از مقررات مربوط به تخفیف

مجازات، مجازات او را تخفیف دهد یا به مجازات دیگری که مناسب‌تر به حال متهم است تبدیل نماید.

ماده ۲۵۷-...

ماده ۲۵۸- دادگاه تجدیدنظر پس از ختم رسیدگی مکلف است ظرف یک هفته انشاء رأی نماید.

ماده ۲۵۹-...

ماده ۲۶۹- هرگاه در شعب دیوانعالی کشور و یا هر یک از دادگاهها نسبت به موارد مشابه اعم از حقوقی، کیفری و امور حسبی با استنباط از قوانین آرای مختلفی صادر شود رئیس دیوانعالی کشور یا دادستان کل کشور به هر طریقی که آگاه شوند، مکلفند نظر هیأت عمومی دیوانعالی کشور را به منظور ایجاد وحدت رویه درخواست کنند. همچنین هر یک از قضات شعب دیوانعالی کشور یا دادگاهها نیز می‌توانند با ذکر دلایل از طریق رئیس دیوانعالی کشور یا دادستان کل کشور نظر هیأت عمومی را در خصوص موضوع کسب کنند. هیأت عمومی دیوانعالی کشور به ریاست رئیس دیوانعالی یا معاون وی و با حضور دادستان کل کشور یا نماینده او و حداقل سه چهارم رؤسا و مستشاران و اعضای معاون کلیه شعب تشکیل می‌شود تا موضوع مورد اختلاف را بررسی و نسبت به آن اتخاذ تصمیم نماید. رأی اکثریت ملاک عمل خواهد بود. آرای هیأت عمومی دیوانعالی کشور نسبت به احکام قطعی شده بی اثر است ولی در موارد مشابه تبعیت از آن برای شعب دیوانعالی کشور و دادگاهها لازم می‌باشد.

ماده ۲۷۰- آرای هیأت عمومی دیوانعالی کشور قابل تجدیدنظر نبوده و فقط به موجب قانون بی اثر می‌شوند.

باب چهارم - اعاده دادرسی

ماده ۲۷۱- موارد اعاده دادرسی از احکام قطعی دادگاهها اعم از اینکه حکم صادره به مرحله اجرا گذاشته شده یا نشده باشد به قرار زیر است:

- ۱- در صورتی که کسی به اتهام قتل شخصی محکوم شده لیکن زنده بودن شخص در آن زمان محرز شود و یا ثابت شود که در حال حیات است.
- ۲- در صورتی که چند نفر به اتهام ارتکاب جرمی محکوم شوند و ارتکاب جرم به گونه‌ای است که نمی‌تواند بیش از یک مرتکب داشته باشد.

۳- در صورتی که شخصی به علت انتساب جرمی محکومیت یافته و فرد دیگری نیز به موجب حکمی از مرجع قضایی دیگر به علت انتساب همان جرم محکوم شده باشد به طوری که از تعارض و تضاد مفاد دو حکم صادره بی‌گناهی یکی از آن دو نفر محکوم احراز شود.

۴- جعلی بودن اسناد یا خلاف واقع بودن شهادت گواهان که مبنای حکم صادر شده بوده است ثابت گردد.

۵- در صورتی که پس از صدور حکم قطعی، واقعه جدیدی حادث و یا ظاهر شود یا دلایل جدیدی ارائه شود که موجب اثبات بی‌گناهی محکوم علیه باشد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۶۰۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۲/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۹۲۱- ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۵۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۲/۵: (۱) «لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب» مصوب جلسه بیست و دوم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نهایتاً نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به اینکه جرم در نظام اسلامی عبارت از تخلفی است که موجب حد یا تعزیر شود و کلاً جرایم جنبه الهی دارند اختصاص جنبه الهی به بند اول ماده ۲ خلاف موازین شرعی است و ماده مذکور باید با رعایت این جهت اصلاح گردد.

۲- اطلاق فوت متهم یا محکوم علیه در بند اول ماده ۶ چون شامل مواردی که حکم آن محکومیت مالی مانند دیه است نیز می‌شود خلاف موازین شرعی است و باید به امور مجازات شخصی مقید شود.

۳- در ماده ۹ تعریف مدعی خصوصی به آنچه که در این ماده آمده چون موجب می‌شود که مدعی قصاص و مدعی قذف و نظایر آنها را شامل نشود مستلزم تضييع حقوق مدعی است و

(۱) استمهال براساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه صفحه ۲).

خلاف شرع می‌باشد، باید اصلاح شود. و بند ب تبصره ماده ۲ نیز باید با توجه به ایراد فوق اصلاح گردد.

۴- بند ۲ ماده ۹ (ضرر و زیان معنوی) که ایهام مطالبه وجه در قبال آن وجود دارد خلاف شرع است و اطلاق بند ۳ ماده مذکور نیز خلاف شرع می‌باشد.

۵- اطلاق ماده ۱۰ که شامل غیر از امور مالی نیز می‌شود خلاف شرع است.

۶- در ماده ۱۵ چون اطلاق افراد مذکور با توجه به وظایفشان شامل اشخاص غیر موثق و غیرمتدین نیز می‌شود و در موردی که ۲ نفر عادل نباشند و همچنین از قولشان برای قاضی اطمینان حاصل نشود خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۷- در ماده ۲۳ دادن اجازه بازداشت متهم تا ۲۴ ساعت چون مقید به قیود مذکور در اصل ۳۲ قانون اساسی^(۱) نشده است خلاف اصل مذکور می‌باشد.

۸- مفهوم ذیل ماده ۲۳ که تفتیش اماکن و اشیاء دیگر غیر از منازل را بدون اجازه مرجع قضایی جایز دانسته خلاف شرع تشخیص داده شد.

۹- با توجه به اینکه مواد ۱۵ تا ۲۳ قواعد و ترتیبات تحقیقات مقدماتی را روشن کرده ماده ۲۴ مبهم است باید رفع ایهام گردد.

۱۰- در ماده ۲۷ چون ضابطه مواردی که به قاضی تحقیق و یا ضابطین دادگستری قابل تفویض است مشخص نگردیده خلاف موازین شرعی است.

۱۱- اطلاق ماده ۲۸ چون شامل مواردی که تحقیقات باید بوسیله خود قاضی انجام گیرد نیز می‌شود خلاف شرع است باید ضابطه مشخص گردد.

۱۲- در مواد ۲۳ و ۳۳ و ۳۴ باید تکلیف متهم از جهت آزادی روشن شود.

۱۳- اطلاق بندهای (الف) و (ب) و (ج) ماده ۳۲ که شرایط مقرر در بند (د) در آنها نباشد و یا موجب افساد نگردد خلاف موازین شرع است.

۱۴- در بندهای (الف) و (د) ماده ۳۲ در صورتی که جرایم از قبیل حقوق الناس باشد بازداشت متهم بدون درخواست مدعی خلاف شرع است.

(۱) اصل سی و دوم: هیچکس را نمی‌توان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیبی که قانون تعیین می‌کند. در صورت بازداشت، موضوع اتهام باید با ذکر دلایل بلافاصله کتباً به متهم ابلاغ و تفهیم شود و حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت پرونده مقدماتی به مراجع صالحه قضایی ارسال و مقدمات محاکمه در اسرع وقت فراهم گردد. متخلف از این اصل طبق قانون مجازات می‌شود.

- ۱۵- در بندهای (الف) و (د) ماده ۳۲ در صورتی که اتهام متهم مربوط به جرایم منافیات عفت باشد و جنبه شخصی نداشته باشد بازداشت متهم خلاف شرع می‌باشد.
- ۱۶- در ماده ۳۲ در موردی که آزاد شدن متهم موجب فساد باشد آزاد نمودن او جایز نیست.
- ۱۷- در تبصره ماده ۳۲ اطلاق منع بازداشت نسبت به موردی که مجازات جرم شلاق و از حقوق الناس باشد خلاف شرع است.
- ۱۸- در ماده ۳۵ اطلاق بندهای (الف) و (ب) و (ج) خلاف موازین شرعی است و باید به همان قیودی که اشکالات مربوط به ماده ۳۲ آمده مقید شود.
- ۱۹- تخلف مذکور در تبصره ماده ۳۹ و تبصره یک (۱) ماده ۱۲۶ و تبصره ماد ۱۳۱ و تبصره ماده ۱۴۴ چون شامل تخلفات عمدی قضات نیز می‌شود موجب زوال شرایط قضاء و سبب جرح قاضی و انزال او تا حصول عدالت از مقام قضاء است.
- اطلاق موارد مذکور خلاف موازین شرعی است.
- ۲۰- اطلاق ماده ۴۲ چون شامل مواردی می‌شود که از قبیل منافیات عفت باشد و یا آنکه قاضی بخواهد به همین تحقیق اکتفا نماید خلاف شرع است و همین اشکال در ماده ۵۸ در خصوص استماع شهادت شهود نیز وجود دارد.
- ۲۱- در بند (ج) ماده ۶۸ باید قید شود در صورتی که مدعی ضرر و زیان مالی باشد و الا در مثل قذف تعزیر است. شخص می‌تواند بدون داشتن ادعای ضرر و زیان مالی مدعی خصوصی نیز باشد.
- ۲۲- در ماده ۷۱ اگر مراد تضرر مالی است باید تصریح گردد والا اطلاق آن نسبت به غیررشدید خلاف شرع است.
- ۲۳- اطلاق ماده ۷۵ در موردی که شاکی در عرضحال خلاف واقع تعمد نداشته باشد شرعی نیست.
- ۲۴- اطلاق ماده ۷۷ لازم است اهل خبره هم مانند ضابطین مورد اعتماد قاضی باشند.
- ۲۵- در مواد ۸۰ و ۸۱ اگر رسیدگی براساس شکایت شاکی باشد و شاهدی را معرفی نماید که دادگاه علم به شاهد گرفتن او در هنگام وقوع جرم داشته باشد و یا احقاق حق متوقف به شهادت شاهدی باشد که دادگاه علم به شهود وی دارد و یا تحقیق بر اساس ارتباط جرم با امنیت عامه و نظم عمومی باشد احضار شاهد جایز است و دو ماده مذکور باید به همین نحو اصلاح شوند.

- ۲۶- اطلاق ذیل ماده ۸۲ و ۸۴ در غیر حقوق الناس در جایی که ارتباط جرم با امنیت عامه و نظم عمومی نباشد اشکال شرعی دارد.
- ۲۷- در ماده ۸۶ پزشک قانونی و پزشک مورد مراجعه باید مورد اعتماد قاضی باشند.
- ۲۸- اطلاق ماده ۹۱ در موردی که متخصص مذکور اعلم نباشد خلاف شرع است.
- ۲۹- در ماده ۹۳ اطلاق عبارت (شخص مجنون به مراکز مخصوص نگهداری و درمان منتقل خواهد شد) نسبت به مورد مخالفت ولی و عدم تشخیص ضرورت از طرف قاضی اشکال شرعی دارد.
- ۳۰- در فصل سوم (تفتیش و بازرسی منازل و اماکن و کشف آلات و ادوات جرم) مانند مواد ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۹ و ۱۰۱ با توجه به اینکه به طور اطلاق کشف جرایم با تجسس و بازرسیهای مذکور با ضوابط و حقوق مشروع متهم مزاحمت پیدا می نماید باید موارد اهمی که هر یک از این بازرسیها مشروع می شود به طور تفصیل معلوم گردد.
- ۳۱- در ماده ۹۴ به ملاحظه اینکه هم در عنوان فصل و هم در بعضی از مواد بعدی عبارت (اماکن و اشیاء) آمده باید این عبارت در ماده مذکور اضافه شود و مواد ۹۵ و ۹۶ و ۹۹ نیز به همین ترتیب اصلاح گردد و پس از اصلاح این مواد لازم است به جای کلمه (صاحبخانه) کلمه مناسب دیگری انتخاب شود.
- ۳۲- در تبصره ماده ۱۰۱ اطلاق ممنوعیت نسبت به مواردی که شرعاً جایز و به نظر قاضی ضروری باشد خلاف موازین شرعی است و نیز نفی ارزش قضایی از اطلاعات به دست آمده خلاف شرع می باشد.
- ۳۳- در ماده ۱۱۲ چون عبارت (اظهار عقیده) که ممکن است که شامل حکم هم بشود و در اینصورت اطلاق آن شامل حقوق ... نیز می گردد خلاف موازین شرع است.
- ۳۴- از مجموع مواد مربوط به فصل چهارم مبحث اول مانند مواد ۱۲۰ و ۱۲۴ استفاده می شود که در موارد غیر ضرور که بیم تبانی و خوف فرار و امحاء آثار جرم نباشد می توان متهم را کمتر از ۲۴ ساعت بازداشت نمود این نوع بازداشت خلاف موازین شرعی است.
- ۳۵- اطلاق ماده ۱۲۵ نسبت به مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد یا حضور غیر متهم به تشخیص قاضی موجب فساد شود در مرحله تحقیق خلاف شرع است.
- ۳۶- در تبصره یک (۱) ماده ۱۲۹ اگر منظور از کفالت، کفالت شرعی است عدم جواز آن مربوط به بعد از اثبات حداست و اگر منظور کفالت، اصطلاحی حقوقی است عدم جواز آن وجهی ندارد.

- ۳۷- در ماده ۱۴۶ همان اشکال معموله در مورد مواد ۸۱ و ۸۲ وجود دارد باید اصلاح گردد.
- ۳۸- اطلاق ماده ۱۵۰ نسبت به مواردی که احقاق حق متوقف به شهادت شهود باشد و شاهد عادل حاضر به اتیان سوگند نباشد خلاف موازین شرع است.
- ۳۹- اطلاق شرط ۷ مذکور در ماده ۱۵۲ در موردی که عداوت دینی باشد و یا در عداوت دنیوی به نفع دشمن باشد خلاف شرع است.
- ۴۰- اختصاص به (اشتهار به فساد) در تبصره ۲ ماده ۱۵۲ صحیح نیست در صورت داشتن سابقه فسق شهادت وی مسموع نمی باشد تا عدالت وی احراز گردد.
- ۴۱- در ماده ۱۵۶ همان اشکال معموله در مورد مواد ۸۱ و ۸۲ وجود دارد باید اصلاح شود.
- ۴۲- اطلاق بند ب ماده ۱۷۴ در مورد رد درخواست مدعی در حقوق الناس مبنی بر ترک محاکمه در حال حاضر خلاف موازین شرعی است.
- ۴۳- در ماده ۱۷۷ اطلاق (در صورت مصلحت) چون شامل مواردی که شرعاً اعلام آن ممنوع است نیز می گردد. خلاف شرع تشخیص داده شد.
- ۴۴- در ماده ۱۸۰ در صورتی که رسیدگی به تمام اتهامات متهم موجب تعویق گردد و پرونده برای رسیدگی و صدور حکم به بعضی از اتهامات مهیا باشد از این جهت که از تصمیم گیری قاضی جلوگیری به عمل می آید خلاف موازین شرعی است.
- ۴۵- در ماده ۱۸۳ از جهت اینکه متهم را در مواردی از داشتن وکیل محروم می کند مغایر اصل ۳۵^(۱) تشخیص داده شد. و نیز اطلاق تبصره (یک) ۱ ماده مذکور مغایر شرع شناخته شد.
- ۴۶- اطلاق تبصره یک (۱) ماده ۱۸۳ در خصوص منافیات عفت که شرعاً افشای آن جایز نیست و متهم حاضر به معرفی وکیل نباشد خلاف موازین شرعی است.
- ۴۷- اطلاق تبصره ۲ ماده ۱۸۳ در مواردی که حکم بر غایب جایز نیست خلاف موازین شرعی است.
- ۴۸- بند ۲ و ۴ ماده ۱۸۵ مغایر با اصل ۱۶۵ قانون اساسی^(۲) تشخیص داده شد.

(۱) اصل سی و پنجم: در همه دادگاهها طرفین دعوی حق دارند برای خود وکیل انتخاب نمایند و اگر توانایی انتخاب وکیل را نداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم گردد.

(۲) اصل یکصد و شصت و پنجم: محاکمات علنی انجام می شود و حضور افراد بلامانع است مگر آنکه به تشخیص دادگاه علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد یا در دعاوی خصوصی طرفین دعوا تقاضا کنند که محاکمه علنی نباشد.

۴۹- در ماده ۲۰۰ دو نفر مترجم شرعاً باید موقت باشند و در خصوص الزام آنان به قسم نیز همان اشکال معموله در خصوص ماده ۱۵۰ وجود دارد.

۵۰- در ماده ۲۱۰ با توجه به اینکه قاضی باید به مجرد پایان رسیدگی حکم لازم را صادر نماید و ضرب الاجل مذکور در ماده ۲۴۵ و تبصره آن موهم جواز تأخیر صدور حکم تا مدت یک هفته است به نحوی اصلاح شود تا توهم مذکور مرتفع شود.

۵۱- ماده ۲۱۵ و تبصره آن از نظر نوع ابلاغ و مهلت اعتراض مبهم است پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۵۲- عبارت (در صورت تشخیص ضرورت) مذکور در ذیل ماده ۲۱۸ خلاف اصل ۳۵ قانون اساسی تشخیص داده شد.

۵۳- در کلیه جرایم منافی عفت چه در مورد اطفال و غیر آن بررسی غیر دادرس از قبیل قاضی تحقیق و ضابطین در اینگونه موارد که موجب اطلاع غیر دادرس بر عمل می شود خلاف موازین شرعی است لازم است این امر طی ماده ای گنجانده شود.

۵۴- با توجه به اشکالاتی که در باب تأمین از متهم معمول گردیده ماده ۲۲۲ نیز باید اصلاح و به همان نحو مقید گردد.

۵۵- شمول ماده ۲۳۴ نسبت به سه (۳) مورد مذکور در بندهای سه گانه ماده ۲۳۳ از جهت تعیین مدت برای تجدیدنظرخواهی اطلاق دارد و این اطلاق خلاف موازین شرع است و باید اصلاح شود.

۵۶- اطلاق ماده ۲۳۴ نسبت به مورد بند (د) ماده ۲۳۸ خلاف شرع می باشد.

۵۷- اطلاق ماده ۲۴۶ چون شامل موردی که ادعای عدم صلاحیت قاضی صادرکننده رأی شود نیز می گردد خلاف موازین شرع است.

۵۸- در ماده ۲۵۲ همان ایراداتی که در باب نیابت قضایی در ماده ۵۸ به عمل آمده وجود دارد.

۵۹- در ماده ۲۵۶ در صورتی که رأی دادگاه بدوی طبق مقررات صادر شده باشد تخفیف مجازات یا تبدیل آن، خلاف موازین شرعی است.

۶۰- ماده ۲۵۸ باید همانند ماده ۲۱۰ اصلاح گردد.

۶۱- اطلاق ذیل ماده ۲۶۹ در صورتی که رأی اکثریت مطابق موازین شرعی نباشد خلاف شرع است.

تذکرات:

- ۱- بند سوم ماده ۲ کلمه (شخص) موهم اختصاص به شخص حقیقی است شایسته است شخص حقوقی هم ذکر شود.
- ۲- در تبصره یک (۱) ماده ۲ شایسته است ترک فعل واجب نیز اضافه شود.
- ۳- با توجه به اصلاحی که در ماده ۹ به عمل می‌آید لازم است در ماده ۱۱ کلمه متضرر از جرم به شاکی خصوصی اصلاح شود.
- ۴- در ماده ۱۵۳ اگر منظور از درجه (خلاف، جنحه و جنایت) باشد این درجه‌بندی نسخ شده و اگر چیز دیگری است باید روشن شود.
- ۵- در ماده ۷۳ مقصود از (دلیل) روشن شود.
- ۶- عبارت موقوفی تعقیب در ماده ۹۳ خلاف اصطلاح است.
- ۷- در ماده ۱۳۰ در صورتی که قبل از انقضای مدت شش ماه تکلیف متهم روشن شود شایسته است دادگاه مکلف شود مراتب را به مرجع مربوط اعلام نماید.
- ۸- در ماده ۱۳۷ سطر سوم کلمه (را) اضافه است.
- ۹- ماده ۱۴۳ با تبصره ماده ۱۳۶ به ظاهر تعارض دارد. و اگر این ماده مربوط به موردی است که مجرم شخصاً وثیقه‌گذار باشد عبارت باید به نحو روشن تنظیم گردد.
- ۱۰- ماده ۱۵۷ اشکال عبارتی دارد شایسته است اصلاح گردد.
- ۱۱- در موضوع بند (الف) ماده (۱۷۴) قرار مقتضی مفهومی ندارد.
- ۱۲- ماده ۱۷۷ با ماده ۱۱۲ تعارض دارد به نحو شایسته اصلاح گردد.
- ۱۳- در ماده ۱۷۸ در حقوقا.. ولو اینکه متهم وکیل هم بفرستد حکم بر غایب جایز نیست.
- ۱۴- با توجه به ماده ۶۸ ماده ۱۸۹ به نحو شایسته اصلاح گردد.
- ۱۵- ماده ۱۹۲ فعلاً موضوعی ندارد زیرا در جرایمی که نیاز به بیش از یکبار اقرار دارد این اقرارها می‌تواند در جلسه واحد باشد.
- ۱۶- در ماده ۱۹۴ ظاهراً ماده ۱۵۰ بجای ۱۵۱ صحیح است.
- ۱۷- کلمه (و) در ماده ۲۰۷ بعد از کلمه (غائبین) زائد است.
- ۱۸- مفاد تبصره یک (۱) ماده ۲۱۵ با مقررات ذیل ماده مغایرت دارد شایسته است اصلاح گردد.
- ۱۹- در ذیل ماده ۲۲۷ ظاهراً تا به یک چهارم صحیح می‌باشد.

۲۰- در ماده ۲۵۷ ظاهراً در عبارت (مجازات مقرر در حکم بدوی کمتر از میزانی باشد که قانون مقرر کرده) منظور آن است که میزان مجازات کمتر از حداقل مجازاتی باشد که قاضی باید مورد حکم قرار دهد. و عبارت مذکور این مطلب را نمی‌رساند. شایسته است اصلاح گردد.

۲۱- در تبصره ماده ۲۶۲ کلمه (تعیین) تبدیل به کلمه (تهیه یا تنظیم) شود.

۲۲- نظر به اینکه ماده ۲۸۷ تکلیف مجازات شلاق تعزیری را مشخص نموده بهتر است تکلیف مجازات راجع به شلاق حدی نیز روشن شود.

۲۳- شمول ماده ۲۸۹ نسبت به مواردی که حکم شرعاً و قانوناً باید در محل مخصوص اجرا شود و نیز در مواردی که اجرای حکم در محلی که توسط دادگاه تعیین می‌شود مخل نظم عمومی و موجب مفسده یا کسر حیثیت محکوم‌علیه باشد ظاهراً منظور نظر نبوده و عبارت ماده مذکور این مطلب را نمی‌رساند شایسته است این ماده به نحو مقتضی اصلاح گردد.

۲۴- نظر به اینکه بعضی از مراجع قضایی قانوناً باید به بعضی از قوانین مغایر با این قانون عمل نمایند بهتر است عبارت ماده ۳۰۷ به نحوی تنظیم شود که مشکلی برای مراجع مذکور ایجاد نگردد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۱۸۹-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۷۷۸ مورخ ۱۳۷۴/۴/۱۹ دولت در خصوص آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور کیفری) که بنا به تصمیم مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۸ تصویب آن طبق اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی به کمیسیون امور قضایی و حقوقی تفویض شد در جلسه روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۷ به تصویب کمیسیون مذکور رسید و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۲ با سه سال مدت اجرای آزمایشی آن موافقت گردید و به شورای

نگهبان تقدیم گردید. نظر و ایرادات شورای محترم نگهبان، مذکور در نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۶۰۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۱۸ در جلسات متعدد کمیسیون مطرح گردید و نهایتاً در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۱ با تصویب اصلاحات لازم در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

کتاب دوم - در امور کیفری

کلیات

۱- ماده (۲) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۲- کلیه جرایم دارای جنبه الهی است و به شرح ذیل تقسیم می گردد:

اول - جرایمی که مجازات آن در شرع معین شده مانند موارد حدود و تعزیرات شرعی.

دوم - جرایمی که تعدی به حقوق جامعه و یا مخل نظم همگانی می باشد.

سوم - جرایمی که تعدی به حقوق شخص یا اشخاص معین است.

۲- در سطر دوم تبصره (۱) ماده (۲) پس از عبارت «فعل حرام» عبارت «یا ترک واجب» اضافه گردید.

۳- در بند (ب) تبصره (۲) ماده (۲) عبارت «حق از قبیل قصاص و قذف یا» قبل از عبارت «ضرر و زیان» اضافه گردید.

۴- به انتهای بند (اول) ماده (۶) عبارت «در مجازاتهای شخصی» اضافه گردید.

۵- ماده (۹) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۹- شخصی که از وقوع جرمی متحمل ضرر و زیان شده و یا حقی از قبیل قصاص و قذف پیدا کرده و آن را مطالبه می کند مدعی خصوصی و شاکی نامیده می شود.

ضرر و زیان قابل مطالبه به شرح ذیل می باشد:

۱- ضرر و زیانهای مادی که در نتیجه ارتکاب جرم حاصل شده است.

۲- منافعی که ممکن الحصول بوده و در اثر ارتکاب جرم، مدعی خصوصی از آن محروم و متضرر می شود.

- ۶- به ابتدای ماده (۱۰) عبارت «در امور مالی» اضافه گردید.
- ۷- در ماده (۱۱) عبارت «مدعی یا شاکی» جایگزین عبارت «متضرر از جرم» گردید.
- ۸- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۱۵) اضافه گردید:
- تبصره - گزارش ضابطین در صورتی معتبر است که موثق و مورد اعتماد قاضی باشند.
- ۹- متن زیر به عنوان ماده (۱۹) اضافه گردید:
- ماده ۱۹- تحقیقات مقدماتی مجموعه اقداماتی است که برای کشف جرم و حفظ آثار و ادله وقوع آن و تعقیب متهم از بدو پیگرد قانونی تا تسلیم به مرجع قضایی صورت می‌گیرد. ضابطین دادگستری حق اخذ تأمین از متهم را ندارند.
- ۱۰- در سطر پنجم ماده (۲۳) قبل از کلمه «حداکثر» عبارت «موضوع اتهام باید با ذکر دلایل بلافاصله کتباً به متهم ابلاغ شود و» در سطر هفتم پس از عبارت «تفتیش منازل» عبارت «اماکن و اشیاء» اضافه گردید.
- ۱۱- ماده (۲۴) حذف گردید.
- ۱۲- ماده (۲۷) به شرح ذیل اصلاح گردید:
- ماده ۲۷- رئیس یا دادرس هر شعبه مکلف است تحقیقات لازم را شخصاً انجام دهد. این امر مانع از آن نیست که با لحاظ موازین شرعی و مقررات قانونی پاره‌ای از تحقیقات و تصمیمات به دستور و زیر نظر قاضی دادگاه وسیله قضات تحقیق یا ضابطین دادگستری به عمل آید.
- تعیین قاضی تحقیق با رئیس حوزه قضایی یا معاون وی خواهد بود.
- ۱۳- در سطر دوم ماده (۲۸) پس از عبارت «تحقیقات را» عبارت «مطابق مقررات ماده قبل» اضافه گردید.
- ۱۴- در سطر اول بند (د) ماده (۳۲) پس از عبارت «متهم موجب» عبارت «افساد یا» اضافه گردید و تبصره (۱) ماده (۳۲) به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۲) الحاق گردید:
- تبصره ۱- در جرایم منافعی عفت چنانچه شاکی وجود نداشته باشد در صورتی بازداشت متهم جایز است که آزاد بودن وی موجب افساد شود.
- تبصره ۲- رعایت مقررات بند (د) در بندهای (الف)، (ب) و (ج) نیز الزامی است.
- ۱۵- پاراگراف دوم ماده (۳۳) حذف گردید.

۱۶- در سطر اول ماده (۳۵) پس از عبارت «در موارد زیر» عبارت «با رعایت قیود ماده (۳۲) این قانون و تبصره‌های آن» اضافه گردید.

۱۷- متن زیر به عنوان ماده (۳۶) الحاق گردید:

ماده ۳۶- در حقوق الناس بازداشت متهم منوط به تقاضای شاکی است.

۱۸- به انتهای ماده (۳۶)، (۳۷ جدید) متن زیر اضافه گردید:

همچنین قاضی مکلف است در کلیه موارد پس از مهلت یک ماه در صورت ضرورت با ذکر دلایل و مستندات، قرار بازداشت موقت را تجدید و در غیر این صورت با قرار تأمین مناسب متهم را آزاد نماید.

۱۹- تبصره ماده (۳۹) حذف گردید.

۲۰- به ابتدای ماده (۴۲) عبارت «در غیر موارد منافی عفت» و به انتهای ماده فوق عبارت «این اقدامات ارزش اماره قضایی دارد.» اضافه و متن زیر به عنوان تبصره الحاق گردید:

تبصره - تحقیق در جرایم منافی عفت ممنوع است مگر در مواردی که جرم مشهود باشد و یا دارای شاکی خصوصی بوده که در مورد اخیر توسط قاضی دادگاه انجام می‌گیرد.

۲۱- در سطر سوم ماده (۵۳) پس از عبارت «جرایم ارتكابی از» عبارت «حیث مجازات در» اضافه گردید.

۲۲- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۵۸) الحاق گردید:

تبصره - در مواردی که افراد متهم و یا شهادت شاهد و یا شهادت بر شهادت شاهد، مستند رأی دادگاه می‌باشد، استماع آن توسط قاضی صادرکننده رأی الزامی است.

۲۳- در بند (ج) ماده (۶۸) کلمه «زیانی» به «زیان مالی» اصلاح گردید.

۲۴- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۷۱) الحاق گردید:

تبصره - در خصوص غیررشد فقط در دعاوی غیرمالی ترتیب مذکور در این ماده لازم‌الرعايه می‌باشد.

۲۵- کلمه «دلیل» در سطر دوم ماده (۷۳) به «دلایل قابل قبول» اصلاح گردید.

۲۶- ماده (۷۵) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۷۵- در صورتی که ثابت شود شاکی تعمداً اقدام به طرح شکایت خلاف واقع نموده، به پرداخت خسارات طرف شکایت طبق نظر دادگاه محکوم خواهد شد.

۲۷- در سطر دوم ماده (۷۷) پس از عبارت «اهل خبره» عبارت «مورد وثوق قاضی» اضافه گردید.

۲۸- ماده (۸۳) حذف گردید.

۲۹- دو ماده به عنوان ماده (۸۵) و (۸۶) اضافه گردید:

ماده ۸۵- هنگام تحقیق توسط اهل خبره، چنانچه قاضی لازم بدانند می‌تواند حضور یابد.
ماده ۸۶- اگر رسیدگی براساس شکایت شاکی باشد و شاهی را معرفی نماید که دادگاه علم به شاهد گرفتن او در هنگام وقوع جرم داشته باشد و یا احقاق حق متوقف به شهادت شاهی باشد که دادگاه علم به شاهد بودن وی دارد و یا تحقیق به جهت ارتباط جرم با امنیت و نظم عمومی باشد، احضار شاهد جایز است.

۳۰- در سطر دوم ماده (۸۶) (ماده ۸۸ جدید) قبل از عبارت «دعوت» و در انتهای سطر سوم پس از عبارت «پزشک قانونی» کلمه «معمد» اضافه گردید.

۳۱- در سطر دوم ماده (۹۱) عبارت «پزشکانی که تخصص بیشتری دارند» جایگزین عبارت «متخصصان» گردید.

۳۲- در سطر هشتم ماده (۹۳) پس از عبارت «شخص مجنون» عبارت «با اذن ولی و یا در صورت ضرورت» اضافه گردید.

۳۳- در سطر اول ماده (۹۴) پس از کلمه «منازل» عبارت «اماکن و اشیاء» اضافه گردید.

۳۴- متن ذیل به عنوان ماده (۹۷) الحاق گردید:

ماه ۹۷- چنانچه تفتیش و بازرسی با حقوق اشخاص مزاحمت نماید، در صورتی مجاز است که از حقوق آنان مهمتر باشد.

۳۵- ماده (۹۵) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۹۸- تفتیش و بازرسی در حضور متصرف قانونی و شهود تحقیق و در غیاب وی در حضور ارشد حاضرین به عمل می‌آید. تفتیش و بازرسی اماکن نیز حتی المقدور با حضور صاحبان یا متصدیان آنها انجام می‌شود.

تبصره - ...

۳۶- ماده (۹۹) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۱۰۲- در صورتی که متصرفین قانونی اماکن یا متصدیان آنها دستور قاضی را در بازکردن محلها و اشیای بسته اجرا نمایند، قاضی می‌تواند دستور بازکردن را بدهد ولی مکلف است حتی المقدور از اقداماتی که باعث ورود خسارت می‌شود احتراز نماید.

۳۷- تبصره ماه (۱۰۱) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره - کنترل تلفن افراد جز در مواردی که به امنیت کشور مربوط است و یا برای احقاق حقوق اشخاص به نظر قاضی ضروری تشخیص داده شود، ممنوع است و اطلاعات به دست آمده غیر از موارد فوق فاقد ارزش قضایی خواهد بود.

۳۸- در سطر چهارم ماده (۱۱۲) پس از کلمه «رسیدگی» عبارت «و با لحاظ مواد (۲۱۷) و (۲۱۸) این قانون» اضافه گردید.

۳۹- تبصره ماده (۱۲۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره - مأمورین مکلفند متهم جلب شده را بلافاصله تحویل مقام قضایی دهند و در صورتی می‌توانند وی را بازداشت نمایند که بیم تبانی و خوف فرار و امحاء آثار جرم باشد و در هر صورت حق نگهداری وی را بیش از (۲۴) ساعت بدون اجازه مقام قضایی ندارند.

۴۰- به ابتدای تبصره ماده (۱۲۸) متن زیر اضافه گردید:

در مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد یا حضور غیر متهم به تشخیص قاضی موجب فساد گردد و همچنین...

۴۱- عبارت «تخلف از مقررات این ماده موجب تعقیب انتظامی و محکومیت از درجه (۴) به بالا می‌باشد.» از انتهای تبصره (۱) ماده (۱۲۶) حذف گردید.

۴۲- بند (۳) ماده (۱۲۹) به شرح ذیل اصلاح و تبصره (۱) ماده مذکور حذف گردید:

۳- اخذ کفیل با وجه الکفاله.

۴۳- یک تبصره به ماده (۱۳۰) به شرح ذیل الحاق گردید:

تبصره - مرجع صادرکننده قرار مکلف است در صورت نقض، مراتب را بلافاصله به مراجع ذی‌ربط اطلاع دهد.

۴۴- تبصره ماده (۱۳۱) حذف گردید.

۴۵- در سطر سوم ماده (۱۳۷) قبل از عبارت «در موقعی که» کلمه «را» حذف گردید.

۴۶- عبارت «عدم رعایت نکات یاد شده موجب تعقیب انتظامی و محکومیت از درجه (۴) به بالا خواهد بود.» در انتهای تبصره ماده (۱۴۴) حذف گردید.

۴۷- به سطر دوم ماده (۱۴۶) پس از عبارت «مقتضی بداند» عبارت «با رعایت مفاد ماده (۸۶) این قانون» اضافه گردید.

- ۴۸- یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۴۹) الحاق گردید:
- تبصره - در مواردی که احقاق حق متوقف بر شهادت شاهد عادل باشد و شاهد از اتیان سوگند استتکاف نماید بدون سوگند شهادت وی استماع خواهد شد.
- ۴۹- متن ذیل به عنوان تبصره (۱) به ماده (۱۵۲) الحاق گردید:
- تبصره ۱- در مورد عداوت دینی یا دنیوی چنانچه شهادت شاهد به نفع طرف باشد پذیرفته می شود.
- ۵۰- در سطر اول تبصره (۲) ماده ۱۵۲ پس از عبارت «کسی که» عبارت «سابق فسق یا» اضافه گردید.
- ۵۱- عبارت ذیل به انتهای ماده (۱۵۶) اضافه گردید:
- رعایت مفاد ماده (۸۶) الزامی است.
- ۵۲- ماده (۱۵۷) به شرح ذیل اصلاح گردید:
- ماده ۱۶۰- در صورتی که شهود یا مطلعین برای حضور در دادگاه مدعی ضرر و زیانی از حیث شغل و کار خود شوند و یا درخواست هزینه ایاب و ذهاب نمایند، دادگاه پس از تشخیص ورود ضرر، میزان آن را تعیین می نماید و متقاضی احضار مکلف به تودیع آن در صندوق دادگستری می باشد.
- ۵۳- در سطر دوم بند (الف) ماده (۱۷۴) عبارت «منع تعقیب» جایگزین کلمه «مقتضی» گردید.
- ۵۴- در سطر دوم بند (ب) ماده (۱۷۴) پس از عبارت «تشخیص ندهد» عبارت «و یا در خصوص حقوق الناس، مدعی، در خواست ترک محاکمه را ننماید» اضافه گردید.
- ۵۵- متن زیر به عنوان تبصره (۱) به ماده (۱۷۴) الحاق گردید:
- تبصره ۱- در صورت در خواست مدعی مبنی بر ترک محاکمه، دادگاه قرار ترک تعقیب صادر خواهد کرد. این امر مانع از طرح شکایت مجدد نمی باشد.
- ۵۶- عبارت «و عدم وجود منع شرعی» به عبارت داخل پرازنز انتهای سطر دوم ماده (۱۷۷) اضافه گردید.
- ۵۷- در سطر دوم ماده (۱۸۰) کلمه «می تواند» حذف و در انتهای ماده مذکور کلمه «بگیرد» به «می گیرد» اصلاح گردید.

۵۸- ماده (۱۸۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۱۸۶- متهم می‌تواند از دادگاه تقاضا کند وکیل برای او تعیین نماید، چنانچه دادگاه تشخیص دهد متهم توان دفاع از خود را نداشته باشد و انتخاب وکیل برای او مقدور نباشد، دادگاه از بین وکلای حوزه قضایی و در صورت عدم امکان از نزدیکترین حوزه مجاور وکیل برای متهم تعیین خواهد نمود و در غیر این صورت درخواست متهم را رد می‌کند. در صورتی که وکیل درخواست حق‌الوکاله نماید دادگاه حق‌الزحمه را متناسب با کار تعیین خواهد کرد و در هر حال حق‌الوکاله تعیینی نباید از تعرفه قانونی تجاوز کند حق‌الوکاله یاد شده از ردیف مربوط به بودجه دادگستری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱- در جرایمی که مجازات آن به حسب قانون، قصاص نفس، اعدام، رجم و حبس ابد می‌باشد چنانچه متهم شخصاً وکیل معرفی ننماید تعیین وکیل تسخیری برای او الزامی است مگر در خصوص جرایم منافی عفت که متهم از حضور یا معرفی وکیل امتناع ورزد.

تبصره ۲- در کلیه امور جزایی به استثناء جرایم مذکور در تبصره (۱) این ماده و یا مواردی که حکم غیابی جایز نیست، هرگاه متهم وکیل داشته باشد ابلاغ وقت دادرسی به وکیل کافی است، مگر اینکه دادگاه حضور متهم را لازم بداند.

۵۹- عبارت «هر یک از» در بند (۲) ماده (۱۸۵) حذف و بند (۴) ماده مذکور نیز حذف گردید.

۶۰- کلمه «مالی» در سطر سوم ماده (۱۸۹) پس از عبارت «ضرر و زیان» اضافه گردید.

۶۱- ماده (۱۹۲) حذف گردید.

۶۲- شماره ماده در سطر آخر ماده (۱۹۴) به (۱۵۳) تغییر یافت.

۶۳- عبارت «مورد وثوق دادگاه باشد و متعهد شود» در سطر دوم ماده (۲۰۰) جایگزین عبارت «متعهد شود و قسم یاد کند» شد.

۶۴- حرف «و» در سطر سوم ماده (۲۰۷) پس از کلمه «غائبین» حذف گردید.

۶۵- ماده (۲۱۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۲۱۰- دادگاه پس از ختم رسیدگی با استعانت از خداوند متعال و تکیه بر شرف و وجدان و با توجه به محتویات پرونده و ادله موجود در همان جلسه مبادرت به صدور رأی می‌نماید مگر این که انشاء رأی متوقف به تمهید مقدماتی باشد که در این صورت در اولین فرصت حداکثر ظرف مدت یک هفته مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

- ۶۶- در سطر سوم ماده (۲۱۵) بعد از کلمه «ابلاغ» کلمه «واقعی» اضافه گردید.
- ۶۷- تبصره (۱) ماده (۲۱۵) به شرح ذیل اصلاح شد:
- تبصره ۱- آرای غیابی که ظرف مهلت مقرر از آن واخواهی نشده باشد، پس از انقضای مدت واخواهی و تجدیدنظر به اجرا گذارده خواهد شد. هرگاه رأی صادره ابلاغ قانونی شده باشد در هر حال محکوم علیه می تواند ظرف ده روز از تاریخ اطلاع از دادگاه صادرکننده رأی تقاضای واخواهی نماید. در این صورت دادگاه اجرای رأی را به صورت موقت متوقف و در صورت اقتضاء نسبت به اخذ تأمین یا تجدیدنظر در تأمین قبلی اقدام می نماید.
- ۶۸- عبارت «در صورت تشخیص ضرورت» از ابتدای سطر سوم ماده (۲۱۸) حذف گردید.
- ۶۹- عبارت «با رعایت مفاد تبصره ماده (۴۳)» بعد از کلمه «تحقیق» در ماده (۲۲۱) اضافه گردید.
- ۷۰- در سطر سوم ماده (۲۲۲) بعد از کلمه «مورد» عبارت «با رعایت مقررات مذکور در میبحث دوم از فصل چهارم باب اول این قانون» اضافه گردید.
- ۷۱- در انتهای سطر آخر ماده (۲۲۸) بعد از عبارت «نگهداری را» کلمه «به» حذف و کلمه «تا» اضافه گردید.
- ۷۲- عبارت ذیل به انتهای ماده (۲۳۴)، (۲۳۶) جدید) اضافه گردید:
- مگر در موارد مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲۳۵) و بند (د) ماده (۲۴۰) این قانون باشد.
- ۷۳- تبصره ذیل به ماده (۲۴۶)، (۲۴۸) جدید) اضافه گردید:
- تبصره - چنانچه ادعای عدم صلاحیت قاضی صادرکننده رأی شده باشد که در این صورت این ادعا طبق مقررات مربوط قابل رسیدگی در دیوانعالی کشور خواهد بود.
- ۷۴- عبارت ذیل به انتهای ماده (۲۵۲) اضافه گردید:
- رعایت مفاد تبصره ماده (۵۹) این قانون لازم الرعایه می باشد.
- ۷۵- ماده (۲۵۶) حذف گردید.
- ۷۶- در سطر دوم ماده (۲۵۷) بعد از عبارت «کمتر از» کلمه «حداقل» اضافه گردید.

۷۷- ماده (۲۵۸)، (۲۵۹) جدید) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۲۵۸- دادگاه تجدیدنظر پس از ختم رسیدگی مکلف است مبادرت به صدور رأی نماید مگر اینکه انشاء رأی متوقف برای تمهید مقدماتی باشد که در این صورت در این فرصت حداکثر ظرف یک هفته انشاء رأی نماید.

۷۸- در سطر اول تبصره ماده (۲۶۲) کلمه «در» حذف و کلمه «تنظیم» جایگزین کلمه «تعیین» گردید.

۷۹- در سطر دهم ماده (۲۶۹) بعد از کلمه «اکثریت» عبارت «که مطابق موازین شرعی باشد» اضافه گردید.

۸۰- ماده (۲۸۹)، (۲۹۰) جدید) به شرح ذیل اصلاح شد:

ماده ۲۸۹- محل و چگونگی اجرای حکم شلاق به تشخیص دادگاه با رعایت موازین شرعی و حفظ نظم عمومی و سایر مقررات مربوط در حکم تعیین می شود.

ماده ۳۰۸- از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون دادگاههای عمومی و انقلاب فقط براساس این قانون عمل نموده و قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۲۹۰ و اصلاحات بعدی آن و همچنین کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون نسبت به دادگاههای عمومی و انقلاب لغو می گردد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۰۲۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۳۱۸۹- ق مورخ ۱۳۷۸/۴/۹ و شماره ۲۹۲۱- ق مورخ ۷۸/۱/۲۵ و پیرو نامه های شماره ۷۸/۲۱/۴۵۴۸ مورخ ۷۸/۲/۵ و شماره ۷۸/۲۱/۴۶۰۱ مورخ ۷۸/۲/۱۸ و شماره ۷۸/۲۱/۴۹۶۷ مورخ ۷۸/۴/۱۹، «لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور کیفری)»، که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ۷۸/۳/۱۱ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد؛

(۱) استمهال براساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

ایرادات

- ۱- ایراد «بند ۱۲» نامه سابق شورا در خصوص مواد ۲۴ و ۳۳ و ۳۴ فعلی رفع نشده و اشکال سابق همچنان باقی است. همچنین جمله ذیل ماده ۳۳ سابق «چنانچه قاضی مربوط ادامه بازداشت موقت متهم را لازم بدانند به ترتیب یاد شده اقدام خواهد نمود.» با اینکه مورد ایراد این شورا نبوده حذف گردیده است.
- ۲- «بند ۱۴» ایراد سابق شورا در خصوص ماده ۳۲ مرتفع نشده و اشکال مذکور همچنان به قوت خود باقی است.
- ۳- در تبصره یک ماده ۳۲ عبارت «چنانچه شاکی خصوصی وجود نداشته باشد» باید به عبارت «چنانچه جنبه شخصی نداشته باشد» تبدیل گردد تا ایراد به عمل آمده در «بند ۱۵» نامه سابق شورا مرتفع شود.
- ۴- در ماده ۳۲ و تبصره یک آن ایراد معمول در «بند ۱۶» نامه قبلی شورا همچنان به قوت خود باقی است.
- ضمناً مناسب است ماده ۳۲ و تبصره‌های آن و ماده ۳۵ با توجه به اختلاف کثیر موارد به صورت چند ماده به طور تفکیک با موضوعات مشخص و احکام مربوطه آورده شود.
- ۵- اطلاق تبصره ۲ ماده ۳۲ از این جهت که مقررات بند «د» راحتی با وجود شاکی خصوص در قصاص در صورت درخواست وی بازداشت متهم را تا اقامه بینه به مدت مقرر در شرع در حدود موازین شرعی مانع می‌شود (مسأله نهم احکام قسامه مذکور در تحریرالوسیله) خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۶- «بند ۲۶» ایراد سابق شورا در ماده ۸۳ و ۸۴ فعلی رفع نگردیده و اشکال معمول به وقت خود باقی است.
- ۷- ایراد ذیل «بند ۳۱» نامه سابق شورا در خصوص ماده ۹۶ سابق که فعلاً به ماده ۹۹ تبدیل شده رفع نشده و اشکال معمول کماکان به قوت خود باقی است.
- ۸- قسمت دوم مذکور در «بند ۳۲» ایراد سابق شورا در خصوص تبصره ماده ۱۰۴ فعلی رفع نشده و اشکال معمول همچنان به قوت خود باقی است.
- ۹- «بند ۳۹» ایراد سابق شورا در مورد بند ۷ ماده ۱۵۵ در مورد عداوت دینی به قوت خود باقی است و تبصره یک این ماده نیز رافع اشکال نمی‌باشد.
- ۱۰- ایراد معمول در صدر «بند ۴۵» نامه سابق شورا در خصوص ماده ۱۸۶ فعلی رفع نشده و اشکال مذکور همچنان به قوت خود باقی است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۲۲۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۶۹۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۳ و شماره ۳۵۷۳- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۳۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵: «طرح اجازه تأسیس بانکهای غیردولتی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

تذکر اصلاحی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۳۰۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۶۹۶- ق مورخ ۷۹/۱/۲۳ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۲۲ مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۹؛ «طرح تأسیس بانکهای غیردولتی» نظر به اینکه در ماده ۱۰۰ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۲) با تذکر شورای نگهبان کلمه «داخلی» بعد از غیر دولتی اضافه شد. و نظر به اینکه در بند «ج»

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۷۲ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۳.

(۲) منظور شورای نگهبان از ماده ۱۰۰، قبل از اصلاح نهایی بوده که پس از تأیید نهایی شماره آن به ماده ۹۸ تغییر یافته است.

ماده ۹۸ قانون برنامه سوم توسعه: به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس انداز و سرمایه گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴۹) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیردولتی و اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی داده می شود:

متن لایحه

- ۱- بند سوم ماده (۲) به شرح زیر اصلاح گردید:
سوم - جرایمی که تعدی به حقوق شخص یا اشخاص معین حقیقی یا حقوقی است.
- ۲- ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح گردید:
ماده ۲۴- ضابطین دادگستری نتیجه اقدامات خود را به اطلاع مرجع قضایی صالح می‌رسانند، در صورتی که مرجع مذکور اقدامات انجام شده را کافی نیافت می‌تواند تکمیل آن را بخواهد، در این مورد ضابطین مکلفند به دستور مقام قضایی تحقیقات و اقدامات قانونی را برای کشف جرم به عمل آورند، لیکن نمی‌توانند متهم را در بازداشت نگهدارند و چنانچه در جرایم مشهود بازداشت متهم برای تکمیل تحقیقات ضروری باشد موضوع اتهام باید با ذکر دلایل بلافاصله کتباً به متهم ابلاغ شود و حداکثر تا مدت (۲۴) ساعت می‌توانند متهم را تحت نظر نگهداری نموده و در اولین فرصت باید مراتب را جهت اتخاذ تصمیم قانونی به اطلاع مقام قضایی برسانند مقام قضایی در خصوص ادامه بازداشت و یا آزادی متهم تعیین تکلیف می‌نماید. همچنین تفتیش منازل، اماکن و اشیاء و جلب اشخاص در جرایم غیر مشهود باید با اجازه مخصوص مقام قضایی باشد هرچند اجرای تحقیقات به طور کلی از طرف مقام قضایی به ضابط ارجاع شده باشد.
- ۳- در سطر اول بند (د) ماده (۳۲) عبارت «افساد یا» حذف گردیده و بند (ه) به شرح زیر به ماده مزبور اضافه و در سطر اول تبصره (۱) ماده فوق عبارت «جنبه شخصی» جایگزین عبارت «شاکی وجود» گردید:
- ه- در قتل عمد با تقاضای اولیای دم برای اقامه بینه.
- ۴- متن زیر به عنوان پاراگراف جدید به ماده (۳۳) اضافه گردید:
در صورتی که دادگاه تجدیدنظر اعتراض متهم را وارد تشخیص دهد قرار بازداشت موقت را فسخ و پرونده به منظور اخذ تأمین مناسب دیگر به دادگاه صادرکننده قرار اعاده می‌گردد. چنانچه قاضی مربوطه ادامه بازداشت موقت متهم را لازم بداند به ترتیب یاد شده اقدام خواهد نمود.
- ۵- متن زیر به انتهای ماده (۳۴) اضافه گردید:
، در صورت موافقت دادگاه با قرار بازداشت موقت و اعتراض متهم، برابر ماده (۳۳) اقدام می‌شود. در مورد سایر قرارها در صورتی که قاضی دادگاه با آن موافق نباشد، رأساً مبادرت به صدور قرار متناسب می‌نماید.

۶- یک بند به عنوان بند (د) به ماده (۳۵) اضافه و بند (د) موجود به بند (ه) تغییر می‌یابد:

د- در مواردی که آزادی متهم موجب فساد باشد.

۷- در ماده (۳۶) پس از عبارت «حقوق الناس» کلمه «جواز» اضافه گردید.

۸- در سطر دوم ماده (۸۲) پس از کلمه «چنانچه» عبارت «در جرایم مخل امنیت و خلاف نظم عمومی بوده و» اضافه گردید.

۹- در سطر سوم ماده (۸۳) پس از کلمه «چنانچه» عبارت «در جرایم مخل امنیت و یا خلاف نظم عمومی» اضافه گردید.

۱۰- در انتهای ماده (۹۹) عبارت «متصرف قانونی» جایگزین عبارت «صاحبخانه» گردید.

۱۱- عبارت «و اطلاعات به دست آمده غیر از موارد فوق فاقد ارزش قضایی خواهد بود.» در انتهای تبصره ماده (۱۰۴) حذف گردید.

۱۲- در سطر آخر ماده (۱۱۵) عبارت «دو ماه» به «یک ماه» تغییر یافت.

۱۳- تبصره ماده (۱۳۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

تبصره - در صورت فسخ قرار توسط مرجع صادرکننده، یا نقض آن توسط مرجع تجدیدنظر و یا صدور قرار منع پیگرد یا موقوفی تعقیب یا براءة متهم، دادگاه بدوی مکلف است مراتب را بلافاصله به مراجع ذی ربط اطلاع دهد.

۱۴- در بند (۷) ماده (۱۵۵) پس از کلمه «دشمنی» کلمه «دنیوی» اضافه و عبارت «دینی یا» در تبصره (۱) ماده فوق حذف گردید.

۱۵- ماده (۱۸۶) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۸۶- متهم می‌تواند از دادگاه تقاضا کند وکیل برای او تعیین نماید، چنانچه دادگاه تشخیص دهد متهم توانایی انتخاب وکیل را ندارد از بین وکلای حوزه قضایی و در صورت عدم امکان از نزدیکترین حوزه مجاور وکیل برای متهم تعیین خواهد نمود و در صورتی که وکیل درخواست حق الوکاله نماید دادگاه حق الزحمه را متناسب با کار تعیین خواهد کرد و در هر حال حق الوکاله تعیینی نباید از تعرفه قانونی تجاوز کند حق الوکاله یاد شده از ردیف مربوط به بودجه دادگستری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱-....

نماید، طرف‌های متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره مستقیم حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه طرفهای متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکرات مستقیم حل و فصل نمایند، می‌توانند موضوع را جهت تصمیم‌گیری به هر شخص یا هیأت صلاحیتداری از یک کشور ثالث ارجاع کنند.

۳- چنانچه حل و فصل اختلافات از طریق روشهای مذکور به نتیجه نرسد، اختلافات، با درخواست هر طرف متعاقد براساس قوانین و مقررات مربوطه آنها، برای تصمیم‌گیری به یک دیوان (از این به بعد دیوان داوری نامیده می‌شود) شامل سه نفر داور که یک نفر از طرف هر کدام از طرفهای متعاقد و نفر سوم با توافق آن دو انتخاب می‌شود، تسلیم خواهد شد.

۴- هر طرف متعاقد ظرف (۶۰) روز پس از وصول تقاضای طرف متعاقد دیگر در مورد ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجاری سیاسی به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا داور سوم ظرف مدت مقرر تعیین نشود، بنا به تقاضای هر یک از طرفهای متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری برحسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود.

۵- داور سوم طبق بند (۳) تعیین شده از اتباع یک کشور ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

۶- دیوان داوری آیین کار خود را تعیین خواهد نمود.

۷- با رعایت تصمیم قطعی دیوان داوری، طرفهای متعاقد هزینه اولیه داوری را به طور متساوی متحمل خواهند شد.

۸- طرفهای متعاقد هر تصمیم قطعی یا رأی موقتی دیوان داوری را رعایت خواهند کرد.

۹- چنانچه و مادامی که هر طرف متعاقد طبق این ماده تصمیمات متخذ دیوان داوری را رعایت نکند، طرف متعاقد دیگر می‌تواند حقوق یا امتیازات اعطا شده به موجب این موافقتنامه را محدود، ملغی یا از اعطای آن خودداری کند.

ماده ۲۰- فسخ موافقتنامه

هر طرف متعاقد می‌تواند در هر زمان قصد خود را مبنی بر فسخ این موافقتنامه به طور

تصویب‌نامه‌های هیأت وزیران و کمیسیون‌های مربوط می‌تواند از وجود کارشناسان خبره در رشته‌های مختلف حقوقی، مالی، اداری و غیره (بدون ایجاد ردیف سازمانی) به عنوان عضو هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین استفاده کند. نظرات و آراء هیأت مزبور جنبه مشورتی دارد و اتخاذ تصمیم نهایی با رئیس مجلس است. تبصره ۶-...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۲۲

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۹۴- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و شماره ۳۵۴۴- ق مورخ ۷۸/۱۱/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۶۱۳۸ مورخ ۷۸/۱۱/۱۳ و شماره ۷۸/۲۱/۶۱۸۶ مورخ ۷۸/۱۱/۲۰؛ «طرح الحاق پنج تبصره به قانون نحوه اجرای اصل (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیت‌های رئیس مجلس شورای اسلامی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هشتم اسفند ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۹ شورای نگهبان مطرح و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۴۶ مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۱.

متن لایحه

۱- بند (ه) الحاقی به ماده (۳۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

ه- در قتل عمد با تقاضای اولیای دم برای اقامه یننه حداکثر به مدت شش روز.

۲- ماده (۳۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۳۳- قرار بازداشت موقت توسط قاضی دادگاه صادر و به تأیید رئیس حوزه قضایی محل یا معاون وی می‌رسد و قابل تجدیدنظرخواهی در دادگاه تجدیدنظر استان ظرف مدت ده روز می‌باشد. رسیدگی دادگاه تجدیدنظر خارج از نوبت خواهد بود. در هر صورت ظرف مدت یک ماه باید وضعیت متهم روشن شود و چنانچه قاضی مربوطه ادامه بازداشت موقت متهم را لازم بداند به ترتیب یاد شده اقدام خواهد نمود.

تبصره - در صورتی که قرار بازداشت توسط رئیس حوزه قضایی صادر شود و یا محل فاقد رئیس حوزه قضایی و معاون باشد با اعتراض متهم پرونده به دادگاه تجدیدنظر ارسال خواهد شد.

در صورتی که دادگاه تجدیدنظر اعتراض متهم را وارد تشخیص دهد قرار بازداشت موقت را فسخ و پرونده به منظور اخذ تأمین مناسب دیگر به دادگاه صادرکننده قرار اعاده می‌گردد.

اصلاحات فوق طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی در جلسه روز یکشنبه مورخ بیست و هشتم شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۳۱۸

تاریخ: ۱۳۷۸/۶/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۳۳۴- ق مورخ ۱۳۷۸/۶/۳۱ و شماره ۳۲۹۲- ق مورخ ۷۸/۵/۲۴ و شماره ۳۱۸۹- ق مورخ ۷۸/۴/۹ و شماره ۲۹۲۱- ق مورخ ۷۸/۱/۲۵ و پرونده‌های شماره ۷۸/۲۱/۴۵۴۸ مورخ ۷۸/۲/۵ و شماره ۷۸/۲۱/۴۶۰۱ مورخ ۷۸/۲/۱۸ و شماره ۷۸/۲۱/۵۰۲۵ مورخ ۷۸/۴/۲۸ و شماره ۷۸/۲۱/۵۱۸۹ مورخ

۷۸/۶/۳؛ «لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (امور کیفری)»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه ۷۸/۶/۲۸ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۶/۳۱ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۳۵۷۳-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷، طرح اجازه تأسیس بانک تعاون که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز و سرمایه‌گذار و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیر دولتی داده می‌شود:

الف - سیاست‌گذاری پولی، اعتباری، ارزی، چاپ اسکناس، ضرب سکه، حفظ ذخایر ارزی، نظارت بر بانکها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو و وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همچنان در اختیار دولت باقی می‌ماند.

ب - ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانکها از قبیل رعایت نسبت‌های مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادها و عقود و فعالیتهای بانکها طبق قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱^(۱) و قانون عملیات بانکی بدون ربا^(۲) خواهد بود.

ج - دولت می‌تواند به افراد حقیقی و حقوقی داخلی به شرط داشتن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطاء نماید:

۱- داشتن تجربه و دانش لازم در این کار.

۲- از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد.

۳- عدم داشتن هرگونه سوءپیشینه اعم از مالی و اخلاقی.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۸۰۲۸ مورخ ۱۳۵۱/۵/۲۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۱۲۴۸ مورخ ۱۳۶۲/۷/۱۶.

مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۳۶۵۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۱۱۶۷ مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۴ دولت در مورد بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور که در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده -

تبصره ۱-

تبصره ۲-

الف -

ط - هدایای نقدی که برای مصارف خاص به وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی اهدا می شود باید تنها به حساب بانکی مجاز که توسط خزانه داری کل کشور برای دستگاههای مذکور افتتاح شده یا می شود واریز گردد. مصرف وجوه مذکور با رعایت هدفهای اهداکننده، برابر آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد. هدایایی که به طور غیر نقدی به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی اهدا می گردد مشمول مقررات اموال دولتی خواهد بود و شرکتهای دولتی اینگونه موارد را باید طبق اصول حسابداری در دفاتر خود عمل نمایند. هدایای اهدا شده به سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) هدایای خاص

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) به منظور رعایت اختصار فقط به تبصره ها و بندهای مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۴۰ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۶.

استفاده از روشهای گوناگون و با در نظر گرفتن طرحها و برنامه‌های مصوب و در دست اجرا در هر سال برای سال بعد.

۶- تعیین سیاستهای اشتغال‌آفرین در روستاها و شهرهای کوچک و راهکارهای لازم برای جذب سرمایه و تسهیلات در مناطق مذکور.

۷- تعیین هدفها و سیاستها و خط‌مشی‌های سالانه اشتغال و تصویب حدود و میزان ایجاد اشتغال در صنعت، کشاورزی، خدمات و...

۸- اتخاذ تدابیر و سیاستهای حمایتی از سرمایه‌گذاری مولد در کشور.

۹- نظارت و تصمیم‌گیری در مورد نوع فن‌آوری وارداتی و جلوگیری از ورود فن‌آوری نامناسب با توسعه اشتغال.

۱۰- فراهم نمودن تمهیداتی به منظور اعمال سیاستهای کارگماری از طریق مراکز کاربایی و اشتغال به منظور ایجاد تمرکز در عرضه و تقاضای بازار کار.

ماده ۴- به منظور اجرای مصوبات شورای عالی اشتغال کمیته هماهنگی اشتغال استانها به شرح ذیل تشکیل می‌گردد. اعضای کمیته هماهنگی استان مرکب خواهند بود از:

۱- استاندار- رئیس شورا

۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه - دبیر شورا

۳- مدیر کل کار و امور اجتماعی

۴- مدیر کل آموزش و پرورش

۵- مدیر کل صنایع

۶- رئیس سازمان جهاد سازندگی

۷- مدیر کل تعاون

۸- مدیر کل امور اقتصادی و دارایی

۹- رئیس سازمان کشاورزی

۱۰- مدیر کل معاون و فلزات

۱۱- مدیر کل بازرگانی

۱۲- دو نفر از نمایندگان کارفرمایان به معرفی کانون هماهنگی انجمنهای صنفی کارفرمایان.

۱۳- دو نفر از نمایندگان کارگران به معرفی کانون شوراهای اسلامی استان.

۱۴- یکنفر از کمیسیون امور بانوان استان.

۱۵- یکنفر از نمایندگان استان با انتخاب نمایندگان استان به عنوان ناظر.

تبصره - شورایعالی اشتغال و کمیته هماهنگی استان می‌توانند موضوعات تخصصی خود را به کمیته‌ها و کمیسیونهای فنی ارجاع کنند و در خصوص نظریات کارشناسی ارائه شده از سوی کمیته‌ها و کمیسیونهای مربوط، با اکثریت اعضا تصمیمات لازم را اتخاذ نمایند.

ماده ۵- دبیرخانه شورایعالی اشتغال در سازمان برنامه و بودجه مستقر خواهد بود.

ماده ۶- شورایعالی اشتغال حداقل هر شش ماه یکبار تشکیل جلسه خواهد داد و جلسات آن با حضور دو سوم اعضا رسمیت یافته و تصمیمات شورا با اکثریت آراء اعضای حاضر معتبر خواهد بود.

طرح فوق مشتمل بر شش ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۸۵۴

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۶۶- ق مورخ ۱۳۷۷/۳/۳: «طرح تشکیل شورایعالی اشتغال» که در جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- بخشی از هدف و وظایف مذکور در مواد ۱ و ۳ و ۴ طرح تشکیل شورایعالی اشتغال از مقوله تقنین است که مربوط به مجلس شورای اسلامی است، بخشی دیگر از آنها نیز یا از وظایف و اختیارات هیأت وزیران و یا از جمله وظایف و اختیارات وزیر و وزارت کار و امور اجتماعی است، از این رو تفویض تعیین اهداف و اجرای وظایفی که بر عهده قوه مقننه و هیأت وزیران و یا وزیر کار و امور اجتماعی است به شورایی مرکب از تعدادی از وزیران و

و کاغذ معاف و در مورد سایر کالاها مبلغ دویست و هفتاد و پنج (۲۷۵) ریال تعیین می شود.

طرحهای بیع متقابل و سرمایه گذاری خارجی و بخش های فرهنگی از جمله صدا و سیما از شمول این تبصره مستثنی می باشند.

ب - به منظور توسعه صادرات، به دولت اجازه داده می شود معادل مالیات بر مصرف داخلی کالاهای مجاز را که توسط مسافرین خارجی خارج می شوند در پایانه های خروجی به صورت ارزی به خریداران عودت دهد.

ج - ارز حاصل از صادرات می تواند صرف ورود کالاهای مجاز به ماشین آلات و لوازم یدکی ماشین آلات صنعتی و لوازم و قطعات یدکی خودرو و CKD (قطعات منفصله) گردد.

د - ورود خودرو در سال ۱۳۷۹ با ثبت سفارش کالا مجاز می باشد.

تبصره ۱۵ - ...

تبصره ۳۲ - ...

الف - ...

۱ - ...

۵- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است تقاضای اشتغال به شغل مشاور املاک و خودرو را بررسی و نسبت به تطبیق وضع مشاورین املاکی که تا تاریخ تصویب این تبصره به شغل مذکور اشتغال دارند اقدام و در قبال صدور یا تمدید پروانه اشتغال با توجه به شرایط و وضعیت محل از دویست هزار (۲۰۰/۰۰۰) ریال تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال وصول و به حساب خزانه داری کل واریز نماید.

تبصره ۳۳ - ...

تبصره ۳۴ - ...

الف - ...

ب - به سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور اجازه داده می شود در سال ۱۳۷۹ درآمدهای حاصل از حرفه آموزی و اشتغال زایی زندانیان را دریافت و براساس آیین نامه ای که به تصویب ریاست قوه قضائیه می رسد در جهت اهداف و برنامه های سازمان و اشتغال زایی و گسترش حرفه آموزی زندانیان هزینه نماید.

تبصره ۳۵ - ...

کتبی به طرف متعاهد دیگر اعلام نماید. این اعلام همان زمان به اطلاع سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری خواهد رسید.

در این صورت موافقتنامه دوازده (۱۲) ماه پس از دریافت اعلام فسخ توسط طرف متعاهد دیگر فسخ خواهد شد، مگر آنکه اعلام فسخ قبل از انقضای این مدت با تراضی طرفین پس گرفته شود. در صورت عدم اعلام وصول از سوی طرف متعاهد دیگر، اعلام فسخ (۱۴) روز پس از وصول آن به سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده ۲۱- ثبت موافقتنامه و اصلاحات

این موافقتنامه و هر اصلاحیه بعد از آن توسط طرفهای متعاهد نزد سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده ۲۲- لازم‌الاجرا شدن

این موافقتنامه به طور موقت از تاریخ امضای آن، اجرا خواهد شد و همین که دو طرف متعاهد انجام مراحل قانون اساسی مربوطه خود را به وسیله تبادل یادداشت سیاسی به یکدیگر اطلاع دهند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

در تأیید مراتب بالا، نمایندگان امضاکننده زیر که از طرف دولتهای متبوع خود مجاز می‌باشند این موافقتنامه را امضا نمودند.

این موافقتنامه در تاریخ نهم اسفند ماه سال ۱۳۷۵ هجری شمسی برابر با بیست و هفتم فوریه سال ۱۹۹۷ میلادی در ریاط در دو نسخه به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی که تمام متن‌ها دارای اعتبار یکسان می‌باشند، تنظیم گردید. در صورت بروز اختلاف، متن انگلیسی ملاک عمل خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۱۷

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۷۷- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷؛ «لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب» مصوب جلسه

۱۹- رئیس کمیسیون کار و امور اجتماعی مجلس شورای اسلامی بدون حق رأی به عنوان ناظر.

دبیرخانه شورا می‌تواند با امکانات موجود به منظور هماهنگی برحسب مورد از سایر وزراء برای شرکت در جلسات تصمیم‌گیری دعوت به عمل آورد.

ماده ۳- شورایعالی اشتغال انجام وظایف زیر را عهده‌دار خواهد بود.

۱- ایجاد هماهنگی بین دستگاهها و سازمانهای مختلف در زمینه عرضه و تقاضای بازار کار و نظارت بر عملکرد این دستگاهها در زمینه اشتغال.

۲- تعیین سهمیه فرصتهای شغلی در بخشهای مختلف اقتصادی با رعایت مقررات مربوطه.

۳- برنامه‌ریزی و تعیین راهکارهای عملی برای رشد و توسعه اشتغال در روستاها، شهرهای کوچک و برای گروههای خاص (معلولین - زنان و جوانان) با رعایت مقررات مربوطه.

۴- ایجاد فضا و مقررات حمایتی از کارآفرینان و سرمایه‌گذاران به منظور ایجاد اشتغال مولد با رعایت مقررات مربوطه.

۵- اتخاذ تدابیر لازم برای برقراری نظم بیشتر در بازار کار.

ماده ۴- به منظور اجرای مصوبات شورایعالی اشتغال کمیته هماهنگی اشتغال استانها به شرح ذیل تشکیل می‌گردد. اعضای کمیته هماهنگی استان مرکب خواهند بود از:

۱- استاندار - رئیس شورا

۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه - دبیر شورا

۳- مدیر کل کار و امور اجتماعی

۴- مدیر کل آموزش و پرورش

۵- مدیر کل صنایع

۶- رئیس سازمان جهاد سازندگی

۷- مدیر کل تعاون

۸- مدیر کل امور اقتصادی و دارایی

۹- رئیس سازمان کشاورزی

۱۰- مدیر کل معادن و فلزات

۱۱- مدیر کل بازرگانی

۱۲- دو نفر از نمایندگان کارفرمایان به معرفی کانون هماهنگی انجمنهای صنفی کارفرمایان.

۱۳- دو نفر از نمایندگان کارگران به معرفی کانون شوراهای اسلامی استان.

۱۴- یک نفر از کمیسیون امور بانوان استان.

۱۵- یک نفر از نمایندگان استان با انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.

تبصره - شورایعالی اشتغال و کمیته هماهنگی استان می توانند موضوعات تخصصی خود را به کمیته ها و کمیسیونهای فنی ارجاع کنند و در خصوص نظریات کارشناسی ارائه شده از سوی کمیته ها و کمیسیونهای مربوط، با اکثریت اعضا تصمیمات لازم را اتخاذ نمایند.

ماده ۵- دبیرخانه شورایعالی اشتغال با امکانات موجود در سازمان برنامه و بودجه مستقر خواهد بود.

ماده ۶- شورایعالی اشتغال حداقل هر شش ماه یکبار تشکیل جلسه خواهد داد و جلسات آن با حضور دو سوم اعضا رسمیت یافته و تصمیمات شورا با اکثریت آراء اعضای حاضر معتبر خواهد بود.

طرح فوق مشتمل بر شش ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ اول شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۳۵۵

تاریخ: ۱۳۷۷/۶/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۲۳۱۷ - ق مورخ ۷۷/۶/۴ و شماره ۲۰۶۶ - ق مورخ ۷۷/۳/۳ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۸۵۴ مورخ ۷۷/۳/۱۰: «طرح تشکیل شورایعالی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۸ - ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۰ و شماره ۳۵۷۷ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹؛ «لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۶۱۵۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۸.

مغایرت لایحه اصلاح قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۰ با قانون اساسی و وجود اشکال عبارتی در آن

شماره: ۲۱۱۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۲۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۱۱۶/۶۳۱۳۰ مورخ ۱۳۷۵/۵/۳۰ دولت در مورد اصلاح قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران^(۱) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۳/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- اصلاحات زیر در ماده (۸)^(۳) به عمل آمد:

۱- در متن ماده بعد از عبارت «حقیقی» عبارت «یا حقوقی غیردولتی» اضافه شد.

۲- تبصره (۱) حذف و عبارت زیر جایگزین آن شد:

تبصره ۱- در تعاونیهای اشتغالزای کمکهای دولتی به نسبت اعضای شاغل در آن تعاونی واگذار می شود.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۳۵۷۲ مورخ ۱۳۷۰/۷/۲۲.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۳) ماده ۸ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): عضو در شرکت های تعاونی شخصی است حقیقی که واجد شرایط مندرج در این قانون بوده و ملتزم به اهداف بخش تعاونی و اساسنامه قانونی آن تعاونی باشد.

تبصره ۱- در تعاونی های تولید، عضو باید در تعاونی به کار اشتغال داشته باشد.

تبصره ۲- در تعاونی های چند منظوره ای در صورتی که عضویت برای همه آزاد باشد، داشتن عضو غیرشاغل مجاز است، اما هیأت مدیره و مدیرعامل باید از میان اعضای شاغل انتخاب گردد.

ماده ۲- اصلاحات زیر در ماده (۹)^(۱) به عمل آمد:

یک- بند (۲) به شرح زیر اصلاح شد:

۲- عدم ممنوعیت قانون و حجر.

دو- عبارت زیر جایگزین بند (۳) شد:

۳- خرید حداقل سهام مقرر در اساسنامه.

ماده ۳- اصلاحات زیر در ماده (۱۳)^(۲) به عمل آمد:

۱- در بند دوم عبارت «مجمع عمومی فوق العاده» به عبارت «مجمع عمومی عادی» تغییر یافت.

۲- عبارت «مدیران» در تبصره این ماده به عبارت «هیأت مدیره یا بازرسان» تغییر یافت.

ماده ۴- ماده (۱۵)^(۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۵- در صورت لغو عضویت به سبب فوت، استعفاء، انحلال و اخراج، سهم و کلیه حقوق و مطالبات عضو برابر مقررات اساسنامه و قرارداد منعقدۀ محاسبه و به دیون تعاونی تبدیل می شود و پس از کسر بدهی وی به تعاونی به او و یا ورثه اش حداکثر ظرف

(۱) ماده ۹ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): شرایط عضویت در تعاونی ها عبارت است از: ۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران. ۲- عدم ممنوعیت قانونی و حجر و ورشکستگی به تقصیر. ۳- عدم سابقه ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری. ۴- درخواست کتبی عضویت و تعهد رعایت مقررات اساسنامه تعاونی. ۵- عدم عضویت در تعاونی مشابه.

(۲) ماده ۱۳ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): در موارد زیر عضو از تعاونی اخراج می شود:

۱- از دست دادن هر یک از شرایط عضویت مقرر در این قانون.

۲- عدم رعایت مقررات اساسنامه و سایر تعهدات قانونی پس از دو اخطار کتبی توسط هیأت مدیره به فاصله ۱۵ روز و گذشتن ۱۵ روز از تاریخ اخطار دوم با تصویب مجمع عمومی فوق العاده.

۳- ارتکاب اعمالی که موجب زیان مادی تعاونی شود و وی نتواند ظرف مدت یک سال آن را جبران نماید یا اعمالی که به حیثیت و اعتبار تعاونی لطمه وارد کند یا تعاونی رقابتی ناسالم بنماید.

تبصره - تشخیص موارد فوق بنا به پیشنهاد هر یک از مدیران و تصویب مجمع عمومی خواهد بود.

(۳) ماده ۱۵ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): در صورت لغو عضویت به سبب فوت، استعفاء، انحلال، اخراج، طبق اساسنامه و قرارداد منعقدۀ سهم و کلیه حقوق و مطالبات عضو به قیمت روز تقویم و به دیون تعاونی تبدیل می شود که پس از کسر دیون وی به تعاونی، به او یا ورثه اش پرداخت خواهد شد.

تبصره - در صورتی که ورثه تقاضا نماید که سهم عضو متوفی از عین اموال تعاونی پرداخت شود و تراضی یا مصالحه ممکن نباشد چنانچه عین قابل واگذاری بوده و به موجب اخلال و ضرر فاحشی به اعضا و تعاونی نگردد آن قسمت از مطالبات تسلیم ورثه می گردد.

مدت سه ماه پرداخت خواهد شد.

ماده ۵- اصلاح زیر در ماده (۱۷)^(۱) به عمل آمد:

عبارت «بدون آنکه عضو باشند» از انتهای ماده (قبل از تبصره) حذف شد.

ماده ۶- اصلاحات زیر در ماده (۲۴)^(۲) به عمل آمد:

۱- متن ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۲۴- دولت موظف است جهت تحقق اهداف مندرج در اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی^(۳) و افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی با رعایت ضرورتها و در قالب برنامه رشد و توسعه اقتصادی اجتماعی کشور شرایط و امکانات لازم را برای گسترش کمی و کیفی تعاونیها به گونه‌ای که این بخش، نقش مؤثر در رشد و توسعه اقتصادی ایفاء نماید، فراهم آورد.

۲- در تبصره (۱) ماده ۲۴ سطر اول عبارت «دولت می‌تواند» به عبارت «دولت موظف است» اصلاح گردید.

۱) ماده ۱۷ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): شرکت‌های تعاونی شرکت‌هایی است که تمام یا حداقل ۵۱٪ سرمایه به وسیله اعضا در اختیار شرکت تعاونی قرار می‌گیرد و وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت و تحت پوشش دولت، بانک‌ها، شهرداری‌ها، شوراهای اسلامی کشوری، بنیاد مستضعفان و سایر نهادهای عمومی می‌توانند جهت اجرای بند ۲ اصل ۴۳ از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر از قبیل مشارکت، مضاربه، مزارعه، مساقات، اجاره، اجاره به شرط تملیک، بیع شرط، فروش اقساطی، صلح، اقدام به کمک در تأمین و یا افزایش سرمایه شرکت‌های تعاونی نمایند بدون آنکه عضو باشند.

۲) ماده ۲۴ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): دولت موظف است جهت اجرای بند ۲ اصل ۴۳ شرایط و امکانات لازم را برای تشکیل و تقویت تعاونی‌ها در جهت تأمین مقاصد مذکور در این بند فراهم آورد.

تبصره ۱- به منظور فوق دولت می‌تواند با استفاده از منابع بودجه‌ای یا منابع بانکی با تضمین دولت، وام بدون بهره در اختیار تعاونی قرار دهد و اموال منقول و یا غیرمنقول و وسایل و امکانات لازم را به قیمت عادلانه به طور نقد و یا اقساط برای تشکیل و تقویت تعاونی‌ها با آنها بفروشد و یا به آنها اجاره دهد و یا اقدام به عقد اجاره به شرط تملیک بنماید و یا سهام شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته دولت و بانک‌ها و مصادره و ملی شده را به تعاونی‌ها منتقل نماید.

تبصره ۲- بانک‌ها موظفند جهت سرمایه‌گذاری و یا افزایش سرمایه تعاونی‌ها و یا تقویت آنها وام و سایر تسهیلات اعطایی را در اختیار آنان قرار دهند و می‌توانند قرارداد نمایند که سرمایه‌هایی که از محل وام و سایر تسهیلات اعطایی تأمین می‌شود به عنوان ضمانت و یا وثیقه و یا رهن در نزد بانک باشد و یا در صورتی که تعاونی قادر به بازپرداخت وام نباشد بانک مطالبات خود را از طریق فروش اموال تعاونی تسویه نماید که در خرید آن گونه اموال تعاونی‌های دیگر اولویت دارند.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۵۱۴.

- ماده ۷- در ماده (۲۵)^(۱) اصلاحات زیر به عمل آمد:
- در بندهای (۱)، (۲) و (۴) عبارت «مجمع عمومی» به عبارت «مجمع عمومی عادی» اصلاح گردید.
- ماده ۸- اصلاح زیر در ماده (۲۹)^(۲) به عمل آمد:
- در بند سوم ماده عبارت «بازرسی» به عبارت «بازرس یا بازرسان» اصلاح گردید.
- ماده ۹- اصلاح زیر در ماده (۳۱)^(۳) به عمل آمد:
- عبارت «مجمع مؤسس» به عبارت «هیأت مؤسس» تغییر یافت.
- ماده ۱۰- اصلاحات زیر در ماده (۳۲)^(۴) به عمل آمد:

- (۱) ماده ۲۵ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): سود خالص شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی در هر سال مالی به ترتیب زیر تقسیم می‌شود:
- ۱- از حداقل پنج درصد به بالا با تصویب مجمع عمومی به عنوان ذخیره تعاونی به حساب ذخیره قانونی منظور می‌شود. تبصره ۱- ذخیره قانونی تا زمانی که مبلغ کل ذخیره حاصل از درآمدهای مذکور به میزان یک چهارم معادل سرمایه سه سال اخیر شرکت نرسیده باشد الزامی است.
 - تبصره ۲- تعاونی‌ها می‌توانند تا حداکثر یک دوم ذخیره قانونی را جهت افزایش سرمایه خود به کار ببرند.
 - ۲- حداکثر پنج درصد از سود خالص به عنوان اندوخته احتیاطی به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب مجمع عمومی به حساب مربوط منظور می‌گردد و نحوه مصرف آن با تصویب مجمع عمومی است.
 - ۳- چهار درصد از سود خالص به عنوان حق تعاون و آموزش به صندوق تعاون واریز می‌گردد.
 - ۴- درصدی از سود جهت پاداش به اعضا، کارکنان، مدیران و بازرسان به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب مجمع عمومی تخصیص داده می‌شود.
 - ۵- پس از کسر وجوه فوق بقیه سود خالص به ترتیبی که در اساسنامه و شرایط ضمن عقد پذیرفته می‌شود تقسیم می‌گردد.
- (۲) ماده ۲۹ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): شرکت‌های تعاونی برای اداره امور خود دارای ارکان زیر می‌باشند:
- ۱- مجمع عمومی. ۲- هیأت مدیره. ۳- بازرسی.
- (۳) ماده ۳۱ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): مجمع مؤسس عبارت است از عده‌ای از افراد واجد شرایط عضویت در تعاونی مربوط که اقدام به تأسیس تعاونی می‌نمایند.
- (۴) ماده ۳۲ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): وظایف مجمع مؤسس عبارت است از:
- ۱- تهیه و پیشنهاد اساسنامه طبق قانون و مقررات.
 - ۲- دعوت به عضویت افراد واجد شرایط.
 - ۳- تشکیل اولین مجمع عمومی جهت تصویب و ثبت اساسنامه و تعیین هیأت مدیره و سایر وظایف مجمع عمومی.
- تبصره ۱- پس از تشکیل اولین جلسه رسمی مجمع عمومی و تعیین هیأت مدیره وظایف هیأت مؤسس خاتمه می‌یابد.
- تبصره ۲- اعضای که با مصوبه اولین جلسه مجمع عمومی عادی در مورد اساسنامه موافقت نداشته باشند می‌توانند در همان جلسه تقاضای عضویت خود را پس بگیرند.
- تبصره ۳- تصویب اساسنامه تعاونی با حداقل دوسوم اعضا اولین مجمع عمومی عادی می‌باشد.

۱- در متن ماده و تبصره‌های آن عبارت «مجمع مؤسس» به عبارت «هیأت مؤسس» تغییر یافت.

۲- در متن ماده و تبصره‌های آن عبارت «مجمع عمومی» به عبارت «مجمع عمومی عادی» تغییر یافت.

ماده ۱۱- ماده (۳۳)^(۱) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۳۳- مجمع عمومی عادی حداقل سالی یک بار پس از پایان سال مالی جهت انجام وظیفه قانونی خود تشکیل می‌شود.

در موارد ضروری در هر موقع سال می‌توان مجمع عمومی عادی را به صورت فوق‌العاده تشکیل داد.

تبصره ۱- جلسات مجمع عمومی عادی در نوبت اول با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و در صورت عدم حصول حد نصاب مزبور، در نوبت دوم با حضور هر تعداد از اعضا رسمی خواهد بود.

تبصره ۲- مجامع عمومی شرکتهای تعاونی فرااستانی و یا شرکتهایی که تعداد اعضای آنها افزون بر پانصد عضو بوده و در مناطق مختلف کشور پراکنده می‌باشند، می‌توانند به صورت دو مرحله‌ای برگزار گردد.

در مرحله اول نماینده یا نمایندگان اعضای تعاونی در حوزه‌های مختلف فعالیت شرکت تعیین و در مرحله دوم مجمع عمومی با حضور نمایندگان منتخب اعضا تشکیل خواهد شد.

چگونگی انتخاب نماینده یا نمایندگان در مرحله اول و حدود اختیارات و نحوه اعمال رأی آنها در مرحله دوم مجمع عمومی براساس دستورالعملی خواهد بود که از سوی وزارت تعاون ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۳- نحوه تشکیل مجمع عمومی مطابق به آیین نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت تعاون تهیه می‌شود. در صورتی که هیأت مدیره‌ای در موعد مقرر به تشکیل مجمع عمومی عادی یا فوق‌العاده مبادرت نکند وزارت تعاون رأساً نسبت به برگزاری مجمع عمومی اقدام خواهد نمود.

(۱) ماده ۳۳ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): مجمع عمومی عادی حداقل سالی یک بار پس از پایان سال مالی جهت انجام وظایف قانونی خود تشکیل می‌شود.

تبصره ۴- تشکیل جلسات و تصمیمات مجامع عمومی تعاونیهایی که دارای بیش از یکصد نفر عضو می باشد الزاماً از طریق روزنامه های کثیرالانتشاری که در مجمع عمومی تعیین گردیده است به اطلاع اعضا خواهد رسید.

ماده ۱۲- اصلاحات زیر در ماده (۳۴)^(۱) به عمل آمد:

۱- در بند (۱) عبارت «برای مدت دو سال» حذف شد.

۲- به انتهای بند دوم عبارت زیر اضافه شد:

«پس از قرائت گزارش بازررس یا بازرسان»

۳- دو بند به شرح زیر به انتهای ماده اضافه گردید:

بند ۸- تعیین روزنامه کثیرالانتشار برای درج آگهی های شرکت

بند ۹- اتخاذ تصمیم در مورد عضویت شرکت تعاونی در شرکتها و اتحادیه ها و اتاقهای

تعاون و میزان سهام و یا حق عضویت سالانه پرداختی براساس موازن مقرر در این قانون.

ماده ۱۳- اصلاحات زیر در ماده (۳۵)^(۲) به عمل آمد:

۱- عبارت «در تعاونیهای دارای بیش از پانصد نفر عضو» از متن تبصره (۱) ماده حذف گردید.

(۱) ماده ۳۴ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی به شرح زیر است:

۱- انتخاب هیأت مدیره و بازررس یا بازرسان برای مدت دو سال.

۲- رسیدگی و اتخاذ تصمیمی درباره ترازنامه و حساب سود و زیان و سایر گزارش های مالی هیأت مدیره.

۳- تعیین خط مشی و برنامه تعاونی و تصویب بودجه جاری و سرمایه گذاری و اعتبارات و وام های درخواستی و سایر عملیات مالی به پیشنهاد هیأت مدیره.

۴- اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش و یا کاهش سرمایه در حدود قوانین و مقررات.

۵- اخذ تصمیم نسبت به ذخایر و پرداخت سود و مازاد درآمد و تقسیم آن طبق اساسنامه.

۶- تصویب مقررات و دستورالعمل های داخلی تعاونی.

۷- سایر وظایفی که قوانین و مقررات بر عهده مجمع عمومی قرار می دهد.

(۲) ماده ۳۵ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): مجمع عمومی فوق العاده به منظور تغییر مواد در اساسنامه (در حدود این قانون)، تصمیم گیری نسبت به عزل یا قبول استعفای هیأت مدیره و انحلال یا ادغام تعاونی تشکیل می گردد.

تبصره ۱- مجمع عمومی فوق العاده بنا به تقاضای کتبی حداقل یک سوم اعضای تعاونی و یا اکثریت مطلق اعضای هیأت مدیره و یا بازررس یا بازرسان با حضور حداقل دو سوم اعضای کل مجمع تشکیل می شود. در تعاونی های دارای بیش از پانصد نفر عضو در صورتی که بار اول با دو سوم اعضا تشکیل نشود، بار دوم با نصف به علاوه یک رسمیت خواهد داشت.

تبصره ۲- در صورتی که هیأت مدیره ظرف مدت حداکثر یک ماه نسبت به تشکیل مجمع عمومی فوق العاده اقدام ننماید، وزارت تعاون نسبت به تشکیل مجمع عمومی اقدام می نماید.

۲- به انتهای تبصره (۱) ماده عبارت زیر الصاق گردید:

«و در نوبت سوم با هر تعداد شرکت کننده رسمیت خواهد یافت»

ماده ۱۴- ماده (۳۶)^(۱) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۳۶- اداره امور تعاونی طبق اساسنامه بر عهده هیأت مدیره‌ای مرکب از حداقل سه نفر و حداکثر هفت نفر عضو اصلی و تا یک سوم اعضای اصلی علی‌البدل می‌باشند که از بین اعضا برای مدت سه سال و با رأی مخفی انتخاب می‌گردند. اخذ رأی برای انتخاب اعضای اصلی در یک نوبت به عمل می‌آید حائزین اکثریت بعد از اعضای اصلی به ترتیب اعضای علی‌البدل شناخته می‌شوند و انتخاب مجدد هر یک از اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت مدیره حداکثر برای دو نوبت متوالی بلامانع است.

تبصره ۱- افرادی که موفق به کسب دو سوم آراء کل اعضای شرکت تعاونی مزبور شوند از مقررات ممنوعیت بیش از دو نوبت مندرج در ماده مستثنی خواهند بود.

تبصره ۲- انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت مدیره با اکثریت نسبی مجمع عمومی می‌باشد.

(۱) ماده ۳۶ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): اداره امور تعاونی طبق اساسنامه بر عهده هیأت مدیره‌ای مرکب از حداقل ۳ نفر و حداکثر ۷ نفر عضو اصلی و تا یک سوم اعضای اصلی، اعضای علی‌البدل می‌باشند، ولی برای تعاونی‌های بزرگ در مقابل افزایش هر چهارصد نفر یک نفر می‌تواند به اعضای اصلی هیأت مدیره و یک نفر به اعضای علی‌البدل پیفزاید مشروط بر آنکه تعداد از پانزده نفر بیشتر نشود که برای مدت دو سال و با رأی مخفی انتخاب می‌شوند. اخذ رأی برای انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل در یک نوبت به عمل می‌آید و حائزین اکثریت بعد از اعضای اصلی به ترتیب اعضای علی‌البدل شناخته می‌شوند و انتخاب مجدد هر یک از اعضای اصلی و علی‌البدل بلامانع است.

تبصره ۱- انتخاب اعضای هیأت مدیره و علی‌البدل با اکثریت مطلق آرای مجمع عمومی بوده و در صورتی که در دوره اول رأی‌گیری تمام یا بعضی از داوطلبان حائز اکثریت مطلق نگردند بلافاصله از بین دارندگان بیشترین آرا به تعداد دو برابر مورد نیاز برای تکمیل هیأت مدیره و علی‌البدل با اکثریت نسبی رأی‌گیری به عمل می‌آید.

تبصره ۲- هیأت مدیره در اولین جلسه از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره و یک نفر را به عنوان نایب رئیس و یک یا دو نفر را به عنوان منشی انتخاب می‌کند.

تبصره ۳- در صورت استعفا، فوت، ممنوعیت قانونی و یا غیبت غیرموجه مکرر (به نحوی که در اساسنامه تعیین می‌شود) اعضای هیأت مدیره، یکی از اعضای علی‌البدل به ترتیب آرای بیشتر برای بقیه مدت مقرر به جانشینی وی در جلسات هیأت مدیره شرکت می‌نماید.

تبصره ۴- خدمات اعضای هیأت مدیره در ازای عضویت در هیأت مدیره شرکت‌های تعاونی بلاعوض است ولی هزینه اجرای مأموریت‌هایی که از طرف تعاونی در حدود بودجه مصوب مجمع عمومی به آنان ارجاع می‌شود قابل پرداخت است و مجمع می‌تواند مبلغی از سود خالص را به عنوان پاداش به آنان بپردازد.

تبصره ۳- هیأت مدیره در اولین جلسه از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره، یک نفر را به عنوان نایب رئیس و یک یا دو نفر را به عنوان منشی انتخاب می‌کند. تبصره ۴- در صورت استعفاء، فوت، ممنوعیت قانونی و یا غیبت غیر موجه مکرر (به نحوی که در اساسنامه تعیین می‌شود) اعضای هیأت مدیره یکی از اعضای علی‌البدل به ترتیب آراء بیشتر برای بقیه مدت مقرر به جانشینی وی در جلسات هیأت مدیره شرکت می‌نماید.

تبصره ۵- اعضای هیأت مدیره می‌توانند با تصویب مجمع عمومی حقوق و مزایا دریافت نمایند. در صورتی که عضو هیأت مدیره از محل دیگری حقوق می‌گیرد در تعاونی مربوط صرفاً پاداش دریافت خواهد کرد. حداقل و حداکثر حقوق و مزایای هیأت مدیره و پاداش آنان و موارد استثناء به موجب آیین‌نامه‌ای است که به تأیید وزارت تعاون خواهد رسید.

ماده ۱۵- ماده (۳۸)^(۱) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۳۸- اعضای هیأت مدیره، مدیر عامل و بازرسان باید واجد شرایط زیر باشند:

- ۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران
- ۲- ایمان و تعهد عملی به اسلام (در تعاونیهای متشکل از اقلیت دینی شناخته شده در قانون اساسی تعهد عملی به دین خود).
- ۳- دارا بودن اطلاعات یا تجربه لازم برای انجام وظایف متناسب با آن تعاونی.
- ۴- عدم ممنوعیت قانونی و حجر.
- ۵- عدم عضویت در گروههای محارب و عدم ارتکاب جرایم بر ضد امنیت و جعل اسناد.
- ۶- عدم سابقه محکومیت ارتشاء، اختلاس، کلاهبرداری، خیانت در امانت، تدلیس،

(۱) ماده ۳۸ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): هیأت مدیره و مدیرعامل و بازرسان علاوه بر داشتن شرایط عضو باید واجد شرایط زیر باشند:

- ۱- اطلاعات یا تجربه برای انجام وظایف متناسب با آن تعاونی.
- ۲- ایمان و تعهد و التزام عملی به اسلام (در تعاونیهای متشکل از اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی تعهد عملی به دین خود).

۳- عدم سوء سابق مالی و یا محکومیت در دادگاههای اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی.

۴- عدم عضویت در گروههای محارب و عدم ارتکاب جرایم بر ضد امنیت و جعل اسناد.

۵- عدم اشتغال به فساد اخلاقی و مالی.

تبصره - در مواردی که مدیرعامل از خارج از انتخاب می‌شود داشتن شرایط بندهای ۴ و ۵ ماده ۹ الزامی نیست.

تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و ورشکستگی به تقصیر.

ماده ۱۶- تبصره ماده (۳۸) حذف شد.

ماده ۱۷- ماده (۴۰)^(۱) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۴۰- مجمع عمومی، بازرس یا بازرسانی را اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی و برای مدت یک سال مالی انتخاب می‌کند، انتخاب مجدد آنان بلامانع است.
(تبصره‌ها به قوت خود باقی است)

ماده ۱۸- متن زیر به عنوان بند (۵) به ماده (۴۱)^(۲) الحاق گردید:

۵- نظارت بر انجام حسابرسی و رسیدگی به گزارشهای حسابرسی و گزارش نتیجه رسیدگی به مجمع عمومی شرکت و مراجع ذیربط.

ماده ۱۹- متن ماده (۴۲)^(۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۴۲- در صورتی که هر یک از بازرسان تشخیص دهند که هیأت مدیره و یا مدیر عامل در انجام وظایف محوله مرتکب تخلفی شده و به تذکرات آنان ترتیب اثر نمی‌دهند مکلفند از هیأت مدیره تقاضای برگزاری مجمع جهت رسیدگی به گزارش خود را بنمایند.

(۱) ماده ۴۰ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): مجمع عمومی عادی بازرس یا بازرسانی را برای مدت دو سال مالی انتخاب می‌کند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.
تبصره ۱- در صورت فوت یا ممنوعیت قانونی و یا استعفا یا بازرس یا بازرسان اصلی، هیأت مدیره مکلف است ظرف ده روز بازرس یا بازرسان علی‌البدل را به ترتیب اولویت آرا برای بقیه مدت دعوت نماید.
تبصره ۲- حق الزحمه و پاداش بازرس یا بازرسان با تصویب مجمع عمومی تعیین می‌گردد.
(۲) ماده ۴۱ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): وظایف بازرس یا بازرسان تعاونی به شرح زیر است:

۱- نظارت مستمر بر انطباق نحوه اداره امور تعاونی و عملیات و معاملات انجام شده با اساسنامه و قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های مربوطه.

۲- رسیدگی به حساب‌ها، دفاتر، اسناد، صورت‌های مالی از قبیل ترازنامه و حساب‌های عملکرد و سود و زیان، بودجه پیشنهادی و گزارشات هیأت مدیره به مجمع عمومی.

۳- رسیدگی به شکایات اعضا و ارائه گزارش به مجمع عمومی و مراجع ذیربط.

۴- تذکر کتبی تخلفات موجود در نحوه اداره امور تعاونی به هیأت مدیره و مدیرعامل و تقاضای رفع تقصیر.

تبصره - بازرس یا بازرسان حق دخالت مستقیم در اداره امور تعاونی را نداشته ولی می‌توانند بدون حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت کنند و نظرات خود را نسبت به مسائل جاری تعاونی اظهار دارند.

(۳) ماده ۴۲ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): در صورتی که بازرس یا بازرسان تشخیص دهند که هیأت مدیره و یا مدیرعامل در انجام وظایف محوله مرتکب تخلفاتی گردیده است و به تذکرات آنان ترتیب اثر نمی‌دهند، باید موضوع را به مجمع عمومی برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم لازم گزارش دهند.

تصویب نهایی وزیر تعاون.

ب- تعیین هیأت مدیره اتاق تعاون.

ج- تعیین دو نفر بازرس جهت عضویت در هیأت بازرسی.

د- تصویب برنامه و بودجه سالانه به پیشنهاد هیأت مدیره

ه- رسیدگی و اتخاذ تصمیم در مورد ترازنامه و سایر گزارشهای هیأت مدیره پس از اظهار نظر هیأت بازرسی.

و- رسیدگی به گزارشهای هیأت بازرسی.

تبصره ۲- تعداد آرای نمایندگان عضو در مجامع نمایندگان اتاق تعاون شهرستان، اتاق تعاون استان و اتاق تعاون مرکزی متناسب با تعداد اعضای تعاونیها و تعاونیهای عضو اتحادیه‌ها و اتاقهای تعاون وزارت تعاون تعیین می‌گردد.

ماده ۲۶- ماده (۶۰)^(۱) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۶۰- هیأت مدیره اتاقهای تعاون متشکل از (۳) تا (۷) نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی‌البدل از میان اعضای تعاونی‌ها می‌باشند که حتی‌الامکان از تعاونیهای کشاورزی و روستایی و عشایری، صنعتی، معدنی، عمران شهری و روستایی و توزیع خواهند بود و برای مدت سه سال از طرف مجمع نمایندگان انتخاب می‌شوند.

ماده ۲۷- بندها و تبصره زیر به انتهای ماده (۶۱)^(۲) اضافه می‌شود:

۵- انتخاب رئیس هیأت مدیره از بین خود.

۶- انتخاب دبیر در اتاقهای استان و شهرستان و دبیرکل در اتاق مرکزی به منظور انجام امور اجرایی.

تبصره- هیأت مدیره می‌تواند بخشی از اختیارات خود را به دبیر یا دبیرکل تفویض نماید.

(۱) ماده ۶۰ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): هیأت مدیره اتاق‌های تعاون متشکل از ۵ نفر از میان اعضای تعاونی‌ها می‌باشند که حتی‌الامکان از مدیران تعاونی‌های کشاورزی و روستایی و عشایری، صنعتی، معدنی، عمران شهری و روستایی، توزیع خواهند بود و برای مدت سه سال از طرف مجمع عمومی نمایندگان انتخاب می‌شوند.

(۲) ماده ۶۱ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): وظایف هیأت مدیره عبارت است از:

۱- فعالیت لازم جهت تأمین مقاصد اتاق تعاون بر طبق اساسنامه و آیین‌نامه‌های مربوط.

۲- اداره کلیه امور مربوط به اتاق تعاون و انجام کلیه مکاتبات و ارتباطات و عملیات مالی مورد نیاز اتاق طبق آیین‌نامه‌های داخلی آن.

ماده ۲۸- بند (۱۷) ماده (۶۶)^(۱) به شرح زیر اصلاح و یک بند به عنوان بند (۳۰) به این ماده الحاق گردید:

۱۷- در صورت احراز تخلف، وزارت تعاون می تواند ضمن برکناری مدیران متخلف افرادی را برای مدت سه ماه به جای آنها منصوب و بلافاصله نسبت به تشکیل مجمع عمومی برای انتخاب هیأت مدیره جدید اقدام کند.

۳۰- تشکیل تعاونی در بخش کشاورزی.

ماده ۲۹- اصلاح زیر در ماده (۶۹)^(۲) به عمل آمد:

عبارت «حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون» از سطر اول ماده (۶۹) حذف شد.

لایحه فوق مشتمل بر بیست و نه ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۲۹۵۱

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۱۱۱- ق مورخ ۷۷/۳/۲۳: «لایحه اصلاح قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰» مصوب جلسه مورخ هفدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح گردید که نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

۱- در ماده ۵ اصلاحی حذف عبارت (بدون آنکه عضو باشند) از انتهای ماده ۱۷ قانون، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

(۱) بند ۱۷ ماده ۶۶ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): وظایف و اختیارات وزارت تعاون عبارت است از: ۱- ... ۱۷- حسابرسی از تعاونی ها در صورت تقاضا و شکایت های اعضا در حدود امکانات. ۱۸- ...

(۲) ماده ۶۹ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳): کلیه شرکت ها و اتحادیه های تعاونی موظفند حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون اسانامه خود را با این قانون تطبیق دهند و پس از تأیید وزارت تعاون تغییرات اسانامه خود را به عنوان تعاونی به ثبت برسانند در غیر این صورت از مزایای مربوط به بخش تعاونی و این قانون برخوردار نمی باشند.

- ۲- در بند ۲ ماده ۶ اصلاح عبارت (دولت می تواند) به عبارت (دولت موظف است) در تبصره ۱ ماده ۲۴ با عنایت به اینکه در لایحه دولت نبوده و موجب افزایش هزینه عمومی می گردد خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.
- ۳- در ماده ۲۸ (اصلاح بند ۱۷ ماده ۶۶) که موجب دخالت دولت در امور تعاونی ها می گردد خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته گردید.
- ۴- در ماده ۱۳ کلمه (الصاق) باید به کلمه (الحاق) و در ماده ۱۴ عبارت (دریافت نماید) به عبارت (دریافت نمایند) اصلاح گردد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۸۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۹۵۱ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۷ و پیرو نامه شماره ۲۱۱۱-ق مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳ لایحه شماره ۱۵۱۱۶/۶۳۱۳۰ مورخ ۱۳۷۵/۵/۳۰ دولت در مورد اصلاح قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۷/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- اصلاحات زیر در ماده (۸) به عمل آمد:

۱- در متن ماده بعد از عبارت «حقیقی» عبارت «یا حقوقی غیردولتی» اضافه شد.

۲- تبصره (۱) حذف و عبارت زیر جایگزین آن شد:

تبصره ۱- در تعاونیهای اشتغالزا کمکهای دولتی به نسبت اعضای شاغل در آن تعاونی واگذار می شود.

ماده ۲- اصلاحات زیر در ماده (۹) به عمل آمد:

یک- بند (۲) به شرح زیر اصلاح شد:

۲- عدم ممنوعیت قانونی و حجر.

دو- عبارت زیر جایگزین بند (۳) شد:

۳- خرید حداقل سهام مقرر در اساسنامه.

ماده ۳- اصلاحات زیر در ماده (۱۳) به عمل آمد:

۱- در بند دوم عبارت «مجمع عمومی فوق العاده» به عبارت «مجمع عمومی عادی» تغییر یافت.

۲- عبارت «مدیران» در تبصره این ماده به عبارت «هیأت مدیره یا بازرسان» تغییر یافت.

ماده ۴- ماده (۱۵) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۵- در صورت لغو عضویت به سبب فوت، استعفاء، انحلال و اخراج، سهم و کلیه حقوق و مطالبات عضو برابر مقررات اساسنامه و قرارداد منعقدہ محاسبه و به دیون تعاونی تبدیل می شود و پس از کسر بدهی وی به تعاونی به او یا ورثه اش حداکثر ظرف مدت سه ماه پرداخت خواهد شد.

ماده ۵- اصلاحات زیر در ماده (۲۴) به عمل آمد:

متن ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۲۴- دولت موظف است جهت تحقق اهداف مندرج در اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی و افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی با رعایت ضرورتها در قالب برنامه رشد و توسعه اقتصادی اجتماعی کشور شرایط و امکانات لازم را برای گسترش کمی و کیفی تعاونیها به گونه ای که این بخش، نقش مؤثر در رشد و توسعه اقتصادی ایفاء نماید، فراهم آورد.

ماده ۶- در ماده (۲۵) اصلاحات زیر به عمل آمد:

در بندهای (۱)، (۲) و (۴) عبارت «مجمع عمومی» به عبارت «مجمع عمومی عادی» اصلاح گردید.

- ماده ۷- اصلاح زیر در ماده (۲۹) به عمل آمد:
- در بند سوم ماده عبارت «بازرسی» به عبارت «بازرس یا بازرسان» اصلاح گردید.
- ماده ۸- اصلاح زیر در ماده (۳۱) به عمل آمد:
- عبارت «مجمع مؤسس» به عبارت «هیأت مؤسس» تغییر یافت.
- ماده ۹- اصلاحات زیر در ماده (۳۲) به عمل آمد.
- ۱- در متن ماده و تبصره‌های آن عبارت «مجمع مؤسس» به عبارت «هیأت مؤسس» تغییر یافت.
- ۲- در متن ماده و تبصره‌های آن عبارت «مجمع عمومی» به عبارت «مجمع عمومی عادی» تغییر یافت.
- ماده ۱۰- ماده (۳۳) به شرح زیر اصلاح گردید:
- ماده ۳۳- مجمع عمومی عادی حداقل سالی یک بار پس از پایان سال مالی جهت انجام وظیفه قانونی خود تشکیل می‌شود.
- در موارد ضروری در هر موقع سال می‌توان مجمع عمومی عادی را به صورت فوق‌العاده تشکیل داد.
- تبصره ۱- جلسات مجمع عمومی عادی در نوبت اول با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و در صورت عدم حصول حد نصاب مزبور، در نوبت دوم با حضور هر تعداد از اعضا رسمی خواهد بود.
- تبصره ۲- مجامع عمومی شرکتهای تعاونی فرااستانی و یا شرکتهای که تعداد اعضای آنها افزون بر پانصد عضو بوده و در مناطق مختلف کشور پراکنده می‌باشند می‌توانند به صورت دو مرحله‌ای برگزار گردد.
- در مرحله اول نماینده یا نمایندگان اعضای تعاونی در حوزه‌های مختلف فعالیت شرکت تعیین و در مرحله دوم، مجمع عمومی با حضور نمایندگان منتخب اعضا تشکیل خواهد شد.
- چگونگی انتخاب نماینده یا نمایندگان در مرحله اول و حدود اختیارات و نحوه اعمال رأی آنها در مرحله دوم مجمع عمومی براساس دستورالعملی خواهد بود که از سوی وزارت تعاون ابلاغ می‌گردد.
- تبصره ۳- نحوه تشکیل مجمع عمومی مطابق با آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت

تعاون تهیه می شود. در صورتی که هیأت مدیره ای در موعد مقرر به تشکیل مجمع عمومی عادی یا فوق العاده مبادرت نکند وزارت تعاون رأساً نسبت به برگزاری مجمع عمومی اقدام خواهد نمود.

تبصره ۴- تشکیل جلسات و تصمیمات مجامع عمومی تعاونیهایی که دارای بیش از یکصد نفر عضو می باشد الزاماً از طریق روزنامه های کثیرالتشاری که در مجمع عمومی تعیین گردیده است به اطلاع اعضا خواهد رسید.

ماده ۱۱- اصلاحات زیر در ماده (۳۴) به عمل آمد:

۱- در بند (۱) عبارت «برای مدت دو سال» حذف شد.

۲- به انتهای بند دوم عبارت زیر اضافه شد:

«پس از قرائت گزارش بازرسی یا بازرسان»

۳- دو بند به شرح زیر به انتهای ماده اضافه گردید:

بند ۸- تعیین روزنامه کثیرالتشعار برای درج آگهی های شرکت

بند ۹- اتخاذ تصمیم در مورد عضویت شرکت تعاونی در شرکتها و اتحادیه ها و اتاقهای تعاون و میزان سهام و یا حق عضویت سالانه پرداختی براساس موازین مقرر در این قانون.

ماده ۱۲- اصلاحات زیر در ماده (۳۵) به عمل آمد:

۱- عبارت «در تعاونیهای دارای بیش از پانصد نفر عضو» از متن تبصره (۱) ماده حذف گردید.

۲- به انتهای تبصره (۱) ماده عبارت زیر الحاق گردید:

«و در نوبت سوم با هر تعداد شرکت کننده رسمیت خواهد یافت»

ماده ۱۳- ماده (۳۶) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۳۶- اداره امور تعاونی طبق اساسنامه بر عهده هیأت مدیره ای مرکب از حداقل سه نفر و حداکثر هفت نفر عضو اصلی و تا یک سوم اعضای اصلی علی البدل می باشند که از بین اعضای اصلی در یک نوبت به عمل می آید حائزین اکثریت بعد از اعضای اصلی به ترتیب اعضای علی البدل شناخته می شوند و انتخاب مجدد هر یک از اعضای اصلی و علی البدل هیأت مدیره حداکثر برای دو نوبت متوالی بلامانع است.

تبصره ۱- افرادی که موفق به کسب دو سوم آراء کل اعضای شرکت تعاونی مزبور شوند از مقررات ممنوعیت بیش از دو نوبت مندرج در ماده مستثنی خواهند بود.

تبصره ۲- انتخاب اعضای اصلی و علی البدل هیأت مدیره با اکثریت نسبی مجمع عمومی می باشد.

تبصره ۳- هیأت مدیره در اولین جلسه از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره، یک نفر را به عنوان نایب رئیس و یک یا دو نفر را به عنوان منشی انتخاب می کند. تبصره ۴- در صورت استعفاء، فوت، ممنوعیت قانونی و یا غیبت غیر موجه مکرر (به نحوی که در اساسنامه تعیین می شود) هر یک از اعضای هیأت مدیره یکی از اعضای علی البدل به ترتیب آراء بیشتر، برای بقیه مدت مقرر به جانشینی وی در جلسات هیأت مدیره شرکت می نماید.

تبصره ۵- اعضای هیأت مدیره می توانند با تصویب مجمع عمومی حقوق و مزایا دریافت نمایند. در صورتی که عضو هیأت مدیره از محل دیگری حقوق می گیرد در تعاونی مربوط صرفاً پاداش دریافت خواهد کرد. حداقل و حداکثر حقوق و مزایای هیأت مدیره و پاداش آنان و موارد استثناء به موجب آیین نامه ای است که به تأیید وزارت تعاون خواهد رسید.

ماده ۱۴- ماده (۳۸) به شرح ذیل اصلاح می شود:

ماده ۳۸- اعضای هیأت مدیره، مدیر عامل و بازرسان باید واجد شرایط زیر باشند:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

۲- ایمان و تعهد عملی به اسلام (در تعاونیهای متشکل از اقلیت دینی شناخته شده در قانون اساسی تعهد عملی به دین خود)

۳- دارا بودن اطلاعات یا تجربه لازم برای انجام وظایف متناسب با آن تعاونی.

۴- عدم ممنوعیت قانونی و حجر

۵- عدم عضویت در گروههای محارب و عدم ارتکاب جرایم بر ضد امنیت و جعل اسناد.

۶- عدم سابقه محکومیت ارتشاء، اختلاس، کلاهبرداری، خیانت در امانت، تدلیس، تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و ورشکستگی به تقصیر.

ماده ۱۵- تبصره ماده (۳۸) حذف شد.

ماده ۱۶- ماده (۴۰) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۴۰- مجمع عمومی، بازرس یا بازرسانی را اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی و برای مدت یک سال مالی انتخاب می کند، انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

(تبصره ها به قوت خود باقی است.)

ماده ۱۷- متن زیر به عنوان بند (۵) به ماده (۴۱) الحاق گردید:

۵- نظارت بر انجام حسابرسی و رسیدگی به گزارشهای حسابرسی و گزارش نتیجه رسیدگی به مجمع عمومی شرکت و مراجع ذیربط.

ماده ۱۸- متن ماده (۴۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۴۲- در صورتی که هر یک از بازرسان تشخیص دهند که هیأت مدیره و یا مدیر عامل در انجام وظایف محوله مرتکب تخلفی شده و به تذکرات آنان ترتیب اثر نمی دهند مکلفند از هیأت مدیره تقاضای برگزاری مجمع جهت رسیدگی به گزارش خود را بنمایند. تبصره - اگر هیأت مدیره ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت درخواست تشکیل مجمع عمومی فوق العاده توسط بازرس اقدام به دعوت و برگزاری آن ننماید بازرس می تواند با اطلاع وزارت تعاون نسبت به انتشار آگهی و تشکیل مجمع عمومی فوق العاده اقدام نماید. ماده ۱۹- تبصره زیر به ماده (۴۶) اضافه گردید:

تبصره - در مواردی که تعداد اعضای تعاونی عضو اتحادیه و حجم معاملات آنها با اتحادیه نزدیک به هم نباشد تعداد نمایندگان هر تعاونی به نسبت تعداد اعضای آنها و با ترکیبی از اعضا و حجم معاملاتی که با اتحادیه داشته اند مطابق دستورالعملی که توسط وزارت تعاون ابلاغ می گردد خواهد بود.

ماده ۲۰- متن ماده (۴۸) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۴۸- اعضای هیأت مدیره برای مدت سه سال انتخاب می شوند و انتخاب مجدد آنان به صورت متوالی تنها برای یک دوره بلامانع است. سایر وظایف و اختیارات مربوط به هیأت مدیره مذکور در فصل ششم در مورد هیأت مدیره اتحادیه نیز مجری خواهد بود.

ماده ۲۱- اصلاحات زیر در ماده (۴۹) به عمل آمد:

۱- عبارت «برای مدت یک سال» به عبارت «برای مدت سه سال» تغییر می یابد.

۲- عبارت «و انتخاب مجدد وی بلامانع است» به عبارت «انتخاب مجدد وی تا دو دوره متوالی بلامانع است» تغییر می یابد.

ماده ۲۲-

در سطر دوم ماده (۵۰) عبارت «تعاونیهای عضو» به عبارت «مجمع عمومی اتحادیه» تغییر یابد.

ماده ۲۳-

تبصره (۴) ماده (۵۴) به شرح زیر اصلاح شد:

تبصره ۴- کلیه اموالی که از منابع عمومی دولتی در اختیار تعاونی قرار گرفته، با انحلال آن باید مسترد شود.

ماده ۲۴- ماده (۵۹) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۵۹- مجمع نمایندگان اتاق تعاون شهرستان متشکل از نمایندگان اتحادیه‌ها و نیز نمایندگان تعاونیهای با فعالیت مشابه فاقد اتحادیه با حوزه عمل آن شهرستان و مجمع نمایندگان اتاق استان متشکل از رؤسای هیأت مدیره اتاقهای تعاونی شهرستانهای استان و نمایندگان اتحادیه‌های شهرستانهای فاقد اتاق تعاون و نمایندگان اتحادیه‌های با حوزه عمل استان و مجمع نمایندگان اتاق تعاون مرکزی متشکل از رؤسای اتاقهای تعاون استانها و نمایندگان اتحادیه‌های استانی فاقد اتاق تعاون استان و نمایندگان اتحادیه‌های سراسری می‌باشد که برای مدت سه سال انتخاب می‌گردند.

تبصره ۱- وظایف مجمع نمایندگان عبارت است از:

الف - بررسی پیشنهادهاى مربوط به اساسنامه و آیین‌نامه‌های اتاق و تأیید آن جهت تصویب نهایی وزیر تعاون.

ب - تعیین هیأت مدیره اتاق تعاون.

ج - تعیین دو نفر بازرس جهت عضویت در هیأت بازرسی.

د - تصویب برنامه و بودجه سالانه به پیشنهاد هیأت مدیره.

ه - رسیدگی و اتخاذ در مورد ترازنامه و سایر گزارشهای هیأت مدیره پس از اظهارنظر هیأت بازرسی.

و - رسیدگی به گزارشهای هیأت بازرسی.

تبصره ۲- تعداد آرای نمایندگان عضو در مجامع نمایندگان اتاق تعاون شهرستان، اتاق تعاون استان و اتاق تعاون مرکزی متناسب با تعداد اعضای تعاونیها و تعاونیهای عضو اتحادیه‌ها و اتاقهای تعاون توسط وزارت تعاون تعیین می‌گردد.

ماده ۲۵- ماده (۶۰) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۶۰- هیأت مدیره اتاقهای تعاون متشکل از (۳) تا (۷) نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی‌البدل از میان اعضای تعاونی‌ها می‌باشند که حتی‌الامکان از تعاونیهای کشاورزی و

روستایی و عشایری، صنعتی، معدنی، عمران شهری و روستایی و توزیع خواهند بود و برای مدت سه سال از طرف مجمع نمایندگان انتخاب می‌شوند.

ماده ۲۶- بندها و تبصره زیر به انتهای ماده (۶۱) اضافه می‌شود:

۵- انتخاب رئیس هیأت مدیره از بین خود.

۶- انتخاب دبیر در اتاقهای استان و شهرستان و دبیر کل در اتاق مرکزی به منظور انجام امور اجرایی.

تبصره- هیأت مدیره می‌تواند بخشی از اختیارات خود را به دبیرکل تفویض نماید.

ماده ۲۷- بند (۱۷) ماده (۶۶) به شرح زیر اصلاح و یک بند به عنوان بند (۳۰) به این ماده الحاق گردید:

۱۷- وزارت تعاون می‌تواند در صورت احراز تخلف در اداره امور شرکتها یا اتحادیه‌های تعاونی مراتب را به دادگاه صالح اعلام و دادگاه موظف است خارج از نوبت در رسیدگی مقدماتی در صورت احراز تخلف حکم تعلیق مدیران شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی یاد شده را صادر نماید. در اینصورت وزارت تعاون موظف است به طور موقت افرادی را برای تشکیل مجمع عمومی و انتخاب هیأت مدیره جدید منصوب نماید.

۳۰- تشکیل تعاونی در بخش کشاورزی.

ماده ۲۸- اصلاح زیر در ماده (۶۹) به عمل آمد:

عبارت «حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون» از سطر اول ماده (۶۹) حذف شد.

لایحه فوق مشتمل بر بیست و هشت ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پنجم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۳۴۹۴

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

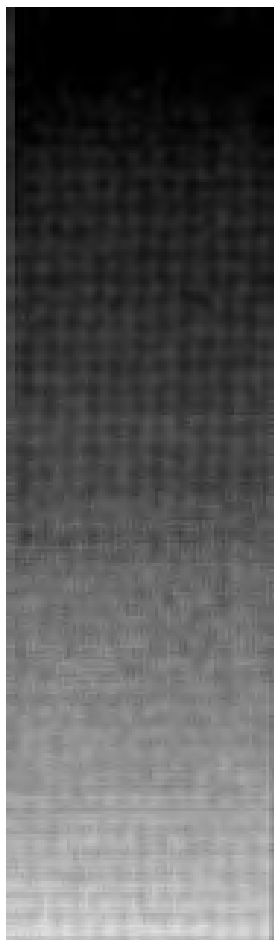
عطف به نامه‌های شماره ۲۱۱۱- ق مورخ ۷۷/۳/۲۳ و ۲۳۸۸- ق مورخ ۷۷/۷/۸ و
پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۲۹۵۱ مورخ ۷۷/۳/۲۷: «لایحه اصلاح قانون بخش تعاونی

اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پنجم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۶۳۹ مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۱.

فصل سیم

مصوبات لازم الاجرا شده
به دلیل عدم اظهار نظر
شورای نگهبان در
موعد مقرر

طرح اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان

شماره: ۳۷۴۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۱۷

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- بندهای ماده (۸۸) قانون استخدام کشوری^(۲) حذف و عبارت زیر جایگزین آن می‌شود:

ماده ۸۸- دریافت بیش از یک حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه یا مستمری یا بازخرید خدمت برای ایام واحد خدمت از سازمان‌ها و صندوق‌های مربوط به وزارتخانه‌ها،

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۸۸ قانون استخدام کشوری (اصلاحی ۱۳۵۳/۱۲/۲۸): الف - در صورت دریافت هرگونه وجه در قبال خدمت مستمر از وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و مؤسسات تابعه و یا وابسته به آنها همچنین مؤسسات غیردولتی که بیش از ۲۵ درصد سرمایه یا بودجه سالانه آنها به تشخیص هیأت وزیران از محل درآمد عمومی تأمین می‌شود اخذ حقوق بازنشستگی یا وظیفه یا مستمری و امثال آن از صندوق بازنشستگی کشوری یا صندوق بازنشستگی یا اعتبار سازمان‌های مذکور ممنوع است.

ب - دریافت بیش از یک حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه یا مستمری یا بازخرید خدمت برای ایام واحد خدمت از سازمان‌ها و صندوق‌های مذکور در بند الف ممنوع است ولی در صورتی که شخصی مستحق دریافت بیش از یک حقوق وظیفه یا یک حقوق وظیفه و حقوق بازنشستگی باشد منحصراً می‌تواند از یکی از آنها استفاده نماید.

پ - حکم این ماده شامل مؤسسات و شرکت‌های دولتی که شمول این قانون درباره آنها مستلزم ذکر نام آنها است نیز خواهد بود.

مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح کماکان تابع قوانین و مقررات خاص خود خواهند بود.

مؤسسات، شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و مؤسسات تابعه و یا وابسته به آنها و همچنین مؤسسات غیردولتی که بیش از بیست و پنج درصد (۲۵٪) سرمایه یا بودجه سالانه آنها به تشخیص هیأت وزیران از محل درآمد عمومی تأمین می‌شود ممنوع است. ماده ۲- در ماده (۸۱)^(۱) و (۸۲)^(۲) و تبصره (۱) ماده (۸۷) قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱^(۳) و بند (پ) ماده واحده قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۴/۱۱/۲۵^(۴) جز در مورد حقوق وظیفه که به علت انفصال یا محرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار می‌شود، میزان چهارپنجم به تمام حقوق وظیفه یا حقوق بازنشستگی اصلاح می‌گردد.

ماده ۳- دولت موظف است کمک هزینه عائله‌مندی کارکنان شاغل، از کارافتاده و یا بازنشسته را در صورت فوت، به همسر دائم آنها، مادامی که در قید حیات باشند بپردازد. ماده ۴- در بند (ت) ماده (۸۶) قانون استخدام کشوری^(۵) عبارت بعد از «عیال دائمی متوفی» حذف می‌گردد.

(۱) ماده ۸۱ قانون استخدام کشوری (مصوب ۱۳۴۵): هرگاه مستخدم رسمی فوت شود خواه به حد بازنشستگی رسیده یا نرسیده باشد در تاریخ فوت بازنشسته محسوب و نصف حقوق بازنشستگی او به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

(۲) ماده ۸۲ قانون استخدام کشوری (مصوب ۱۳۴۵): هرگاه مستخدم بازنشسته فوت شود نصف حقوق بازنشستگی او به عنوان حقوق وظیفه طبق مقررات این قانون به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

(۳) تبصره ۱ ماده ۸۷ قانون استخدام کشوری (الحاقی ۱۳۵۳): از اول سال ۱۳۵۴ حقوق وظیفه وراث مستخدمین رسمی در هر موردی که در مواد مختلف قانون استخدام کشوری نصف حقوق وظیفه یا حقوق بازنشستگی تعیین شده است جز در مورد حقوق وظیفه که به علت انفصال یا محرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار می‌شود به $\frac{۴}{۵}$ حقوق وظیفه یا حقوق بازنشستگی اصلاح می‌شود. این حکم شامل وراث وظیفه‌بگیر فعلی جز در مواردی که حقوق وظیفه به علت انفصال یا محرومیت از حقوق اجتماعی مستخدم برقرار شده است نیز خواهد بود.

(۴) بند پ ماده واحده قانون اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی و وظیفه (مصوب ۱۳۷۴/۱۱/۲۵): ماده ۶ قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- بند زیر جایگزین بندهای الف و ب ماده ۶ می‌شود و بند ج ماده یادشده به بند ب تغییر می‌یابد.
الف- در مواردی که تعداد ورثه کمتر از پنج نفر باشد، چهار پنجم حقوق بازنشستگی به تساوی به عنوان حقوق وظیفه به وراث پرداخت می‌شود.

۲- مفاد تبصره ۲ ماده ۶ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۲- هرگاه سهم یکی از وراث قطع شود با توجه به تعداد ورثه و با رعایت نسبت‌های مقرر در بند الف سهم مذکور به تساوی به سهام بقیه وراث اضافه می‌شود.

۳- تبصره ۳ حذف می‌شود.

(۵) بند ت ماده ۸۶ قانون استخدام کشوری (مصوب ۱۳۴۵): عیال دائمی متوفی تازمانی که شوهر اختیار نکرده باشد.

ماده ۵- قانون اصلاح تبصره (۲) ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراثت کارمندان مصوب ۲۸ آذرماه ۱۳۲۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲^(۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- در بند (ب) قانون مذکور^(۲) پس از کلمه «شوهر» کلمه «حرفه» حذف می گردد.

۲- تبصره (۲) قانون مذکور^(۳) حذف می گردد و تبصره (۳) به تبصره (۲) تبدیل می یابد.
ماده ۶- عبارت دو سوم مندرج در ماده (۱) و بند (ج) و تبصره (۲) ماده (۲) قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۳^(۴) و محدودیت حداکثر

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۱۶۲۷ مورخ ۱۳۶۳/۱۱/۳.

(۲) بند ب ماده واحده قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراثت کارمندان مصوب ۲۸ آذرماه ۱۳۳۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث (مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲): حقوق وظیفه سهم فرزندان و نوادگان اناث کلیه مستخدمین وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی و شهرداری ها و همچنین سازمان های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و قانون تأمین اجتماعی که طبق قوانین و مقررات مربوطه برقرار شده یا بشود یا رعایت کلیه قوانین و مقررات مورد عمل به شرط نداشتن شوهر و حرفه و شغل قابل پرداخت می باشد.

(۳) تبصره ۲ قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراثت کارمندان مصوب ۲۸ آذرماه ۱۳۳۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث (مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲): حقوق وظیفه و مستمری موضوع این قانون و سایر قوانین و مقررات استخدامی اعم از قانون استخدام کشوری و قانون استخدام نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و قانون تأمین اجتماعی (در خصوص کارمندان دولت) و مقررات استخدامی خاص سازمان های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، در مورد کسانی که شخصاً دارای تمکن مالی در اموار معاش مناسب می باشند و یا آنکه افراد دیگر شرعاً مکلف به اداء نفقه آنها می باشند و همچنین دانشجویانی که شخصاً تمکن مالی جهت مخارج ادامه تحصیل داشته باشند، قابل پرداخت نخواهد بود، احراز عدم تمکن مالی و عدم تأمین نفقه موکول به ادعای ذینفع خواهد بود، مگر در مواردی که خلاف آن ثابت شود.

(۴) ماده ۱ قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه (مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۳): در صورتی که حقوق بازنشستگی و وظیفه از کارافتادگی و وظیفه وراثت (مجموع پرداختی به وراثت) در نیروهای مسلح و کلیه و دستگاه های مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و مشمولان قانون تأمین اجتماعی از حداکثر مقرر در ماده ۱۶ قانون یادشده تجاوز کند، دو سوم مبلغ مزاد علاوه بر حداکثر علاوه بر حداکثر مزبور به عنوان حقوق بازنشستگی و وظیفه قابل پرداخت است.

تبصره ۱- در محاسبه حقوق بازنشستگی و وظیفه اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی، معدل خالص حقوق و فوق العاده شغل سه سال آخر خدمت آنان و سنوات خدمت مربوط ملاک عمل قرار می گیرد.

تبصره ۲- مفاد این ماده در مورد اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی نیز لازم الاجراست و عبارت و در هیچ مورد از بالاترین حقوق بازنشستگی مستخدمین مشمول قانون استخدام کشور کمتر نخواهد بود از قسمت اخیر ماده ۴ قانون اصلاح پاره ای از مقررات مربوط به پایه حقوق اعضای رسمی هیأت علمی (آموزشی و پژوهشی) شاغل و بازنشسته دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی - مصوب ۱۳۶۸/۱۲/۱۶ - حذف می شود.

پرداخت در حقوق بازنشستگی و وظیفه حذف می‌گردند و در هر حالت معدل تمامی حقوق و مزایای دریافتی که ملاک کسور بازنشستگی است در دو سال آخر خدمت با اعمال آخرین ضریب حقوق سال بازنشستگی مبنای تعیین حقوق بازنشستگی یا وظیفه خواهد بود.

ماده ۷- ماده (۱) و بند (۱) ماده (۳) قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶^(۱) و اصلاحیه آن مصوب ۱۳۷۶/۸/۱۶^(۲) به ترتیب زیر اصلاح می‌گردد:

- به کارکنان شاغل مذکور در قوانین فوق الاشاره هنگام بازنشستگی، از کارافتادگی یا فوت در مقابل کلیه سوابق خدمت دولتی به ازای هر سال خدمت معادل یک ماه آخرین حقوق و فوق العاده‌های دریافتی که ملاک کسور بازنشستگی است به عنوان پاداش پایان خدمت پرداخت می‌شود.

- کمک هزینه ازدواج در مورد ازدواج دائم خود و فرزندان مستخدمین شاغل، بازنشسته از کار افتاده و متوفی فقط یک بار حسب مورد.

ماده ۸- تبصره (۳) ماده (۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳^(۳) موضوع اعطاء دو گروه بالاتر در مورد مستخدمینی که به سبب انجام وظیفه فوت و یا از کار افتاده شده و یا بشوند نیز لازم الاجراء است.

۴- بند ج ماده ۲ قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه (مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۳): معدل مجموع حقوق و فوق العاده شغل سه سال آخر خدمت که در اجرای بندهای الف و ب بالا تعیین می‌شود، با رعایت قوانین و مقررات مربوط، مبنای محاسبه حقوق بازنشستگی، و وظیفه قرار می‌گیرد و چنانچه حقوق بازنشستگی، وظیفه از کارافتادگی و وظیفه وراثت (مجموع پرداختی به وراثت) از حداکثر مقرر در ماده ۱۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت تجاوز کند، دو سوم مبلغ مازاد علاوه بر حداکثر مزبور قابل پرداخت است.

- تبصره ۲ ماده ۲ قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه (مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۳): حقوق بازنشستگی، و وظیفه و مستمری کارکنان نیروهای مسلح که تا تاریخ اجرای این قانون بازنشسته، از کار افتاده یا فوت شده‌اند مطابق با بندهای ۱، ۲ و ۵ ماده ۱۳ اصلاحی قانون اصلاح قانون نظام هماهنگی پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۱ - و ضریب افزایش سنوات خدمتی سالانه سه درصد محاسبه و پرداخت می‌شود و در صورتی که حقوق آنان از حداکثر مقرر در ماده ۱۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت تجاوز کند، دو سوم مبلغ مازاد علاوه بر حداکثر تعیین شده قابل پرداخت است.

(۱) همین مجموعه، صفحات ۳۴۹ و ۳۵۰.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۰۳ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۸.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۳۳۴.

ماده ۹- مستخدمین موضوع مواد (۱۴۳) و (۱۴۴) قانون استخدام کشوری^(۱) که در یکی از مؤسسات دولتی مستثنی شده از قانون استخدام کشوری خدمت می نمایند تابع قانون نظام هماهنگ پرداخت و قوانین اصلاحی آن باشند، هنگام بازنشستگی یا فوت و یا از کار افتادگی، معدل تمامی حقوق و مزایای دریافتی آنان که ملاک کسور بازنشستگی است در دو سال آخر مدت مبنای حقوق بازنشستگی یا وظیفه خواهد بود.

ماده ۱۰- این قانون در مورد کلیه مشمولین مندرج در ماده (۱) قانون نظام هماهنگ بازنشستگی و وظیفه و تبصره های آن مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۳ که بازنشسته، فوت و یا از کار افتاده شده و یا می شوند از تاریخ ۱۳۷۹/۱/۱ لازم الاجرا می باشد و هرگونه قوانین و مقررات مغایر از تاریخ تصویب این قانون لغو می گردد.

تبصره - قسمت اول ماده (۷) موضوع پاداش پایان خدمت در مورد کارکنانی که از ۱۳۷۹/۱/۱ بازنشسته، فوت و یا از کار افتاده شده و یا می شوند لازم الاجرا می باشد. ماده ۱۱- بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل کسور بازنشستگی مربوطه و سرمایه گذاری و سودسپرده گذاری های کسور بازنشستگی مشترکین (اعم از موجودی های صندوق، بدهی های دولت و مازاد طراز مثبت صندوق) از سوی صندوق های ذی ربط و سایر منابع زیر تأمین خواهد شد:

۱) ماده ۱۴۳ قانون استخدام کشوری (اصلاحی ۱۳۵۳): مستخدمین رسمی مشمول این قانون که به یکی از مؤسسات موضوع بند ب ماده ۱۱ مأمور شده یا بشوند تا وقتی که از طرف وزارتخانه و مؤسسه دولتی مربوط خود احضار و دعوت به کار نشده و یا از طرف مؤسسه ای که در آن مشغول خدمت هستند عدم احتیاج به وجود آنان اعلام نشده است به خدمت خود در آن مؤسسات ادامه خواهند داد و تازمانی که خدمت ایشان در آن مؤسسات ادامه دارد اشتغال آنان در مؤسسات مذکور در حکم خدمت رسمی تلقی شده و جزء سابقه خدمت رسمی آنان محسوب خواهد شد. در صورت اعلام عدم احتیاج به وجود این قبیل مأمورین و نبودن پست ثابت سازمانی در وزارتخانه یا مؤسسه دولتی متبوع، مستخدم به حال آماده به خدمت درخواهد آمد.

- ماده ۱۴۴ قانون استخدام کشوری (اصلاحی ۱۳۵۳): مستخدمین رسمی مشمول این قانون که در یکی از شرکت ها و مؤسسات دولتی مستثنی شده یا مؤسسات مذکور در بند ت ماده ۲ این قانون به صورت رسمی استخدام شده و یا طبق مقررات قانونی مربوط به آن مؤسسات منتقل شده یا بشوند به خدمت در آن مؤسسات ادامه خواهند داد و مدت خدمت اینگونه مستخدمین جزو سابقه خدمت رسمی آنان محسوب خواهد شد. گروه و پایه این مستخدمین فقط در مرحله اول اجرای قانون استخدام کشوری تعیین می شود و تعیین گروه قطعی آنان موکول به اشتغال در یکی از وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی مشمول قانون خواهد بود.

- بندهای (د) و (ه) ماده (۳) قانون برنامه سوم توسعه.^(۱)
- بند (ه) تبصره (۴) و قسمت دو بند (ی) تبصره (۱۰) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور.^(۲)
- قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت و اصلاحیه آن مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶^(۳) و ۱۳۷۶/۹/۱۶^(۴).
- ردیف‌های حقوقی به جای مانده کارکنانی که بازنشسته، فوت و یا از کار افتاده می‌شوند، در سال مربوطه از طریق برگشت به خزانه دولت.
- کسور بازنشستگی مربوطه (مواد «۱»، «۲»، «۴»، «۵» و «۶» این قانون که از آن کسور بازنشستگی دریافت می‌شود).

۱) بند د ماده ۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷): دولت موظف است از ابتدای برنامه سوم توسعه، مقررات مربوط را در جهت برقراری کامل حقوق و مزایایی که ملاک کسور بازنشستگی است با احتساب معدل دو سال آخر خدمت برای کلیه کارکنانی که طبق قانون بازنشسته می‌شوند اصلاح نماید.

- بند ه ماده ۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷): دولت موظف است از ابتدای برنامه سوم توسعه به کارکنان رسمی و ثابت مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در هنگام بازنشستگی به ازای هر سال خدمت یک ماه آخرین حقوق و فوق‌العاده‌ها یا مزایای مستمر به عنوان پاداش پایان خدمت پرداخت نماید.

۲) بند ه تبصره ۴ قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور (مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۲۴): با استناد به بند ه ماده ۳ قانون برنامه پنج‌ساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دولت موظف است از ابتدای سال ۱۳۷۹ به کارکنان رسمی و ثابت مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی هنگام بازنشستگی، از کارافتادگی و فوت به ازای هر سال خدمت و حداکثر ۳۰ سال یک ماه آخرین حقوق و مزایای وی را که مبنای پرداخت کسور بازنشستگی قرار گرفته است به عنوان پاداش پایان خدمت از محل اعتبار موضوع بند ب تبصره ۲۹ این قانون با اولیت اول و حداکثر تا مبلغ یک هزار و پانصد و چهل و شش میلیارد (۱/۵۴۶/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تأمین و پرداخت نماید.

- بند ی تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور (مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۲۴): ... سازمان بازنشستگی کشوری مکلف است در اجرای بند د ماده ۳ قانون برنامه پنج‌ساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از ابتدای سال ۱۳۷۹ تمام معدل ۲۴ ماه حقوق و مزایای آخر خدمت مستخدم را با اعمال آخرین ضریب حقوقی سال بازنشستگی وی که مبنای پرداخت کسور بازنشستگی قرار گرفته است بدون رعایت حداکثر موضوع ماده ۱۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و بدون حذف یک سوم موضوع قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۳ هنگام برقراری حقوق بازنشستگی و وظیفه از کارافتادگی و وظیفه وراثت پرداخت نماید.

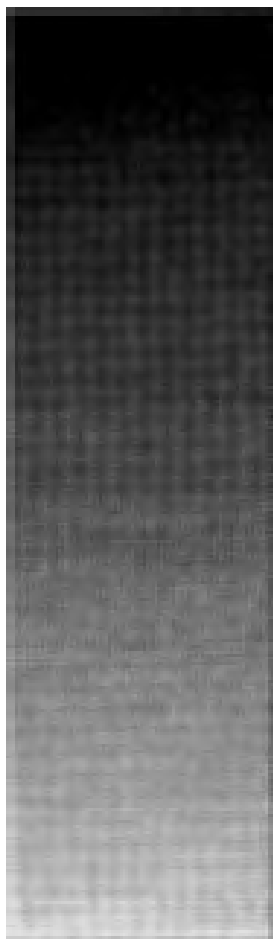
(۳) روزنامه رسمی شماره ۱۴۹۲۸ مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۷.

(۴) روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۰۳ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۸.

ماده ۱۲- به دولت اجازه داده می شود نرخ کسور بازنشستگی کلیه کارکنان بخش دولتی اعم از کشوری و لشکری را به صورت یکسان و حداکثر تا نه درصد (۹٪) سهم کارکنان و یک و نیم برابر آن سهم دولت تصویب و اجرا نماید و عدم تصویب آن مانع اجرای این قانون نخواهد بود.

ماده ۱۳- در صورت نیاز به دستورالعمل های اجرایی حسب مورد، توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (برای نیروهای مسلح) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (برای مشمولین تأمین اجتماعی) و سازمان امور اداری و استخدامی کشور برای سایر مشمولین این قانون تهیه و ابلاغ خواهد گردید.^(۱)

(۱) به دلیل عدم اظهار نظر شورای نگهبان در مهلت مقرر (بر اساس اصل نود و چهارم قانون اساسی) لازم الاجرا گردیده است (ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۹۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۲).

فصل چهارم
مصوبات اعاده شده به
مجلس شورای اسلامی

۱

مغایرت لایحه اصلاح آیین نامه ترکیب شورایعالی هماهنگی ترابری کشور و وظایف و اختیارات شورا با قانون اساسی

شماره: ۱۲۳۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۰/۵/۱۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۷۱۶/۱۲۷۷۴۸ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱ دولت در مورد اصلاح آیین نامه ترکیب شورایعالی هماهنگی ترابری کشور و وظایف و اختیارات شورا که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - آیین نامه ترکیب شورایعالی هماهنگی ترابری کشور و وظایف و اختیارات شورا - مصوب ۱۳۵۳ -^(۲) به شرح زیر اصلاح می گردد.
ترکیب شورا:

ماده ۱ - شورایعالی هماهنگی ترابری کشور مرکب است از:

- وزیر امور خارجه

- وزیر بازرگانی

- وزیر تعاون

- وزیر راه و ترابری

- وزیر صنایع

- وزیر کشور

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۸۷۶۱ مورخ ۱۳۵۳/۱۱/۱۴.

- وزیر معادن و فلزات

- وزیر نفت

- دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور

- رئیس سازمان برنامه و بودجه

- مدیر عامل سازمان بنادر و کشتیرانی

- معاون وزیر و رئیس سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور

- رئیس سازمان هواپیمایی کشوری

- مدیر عامل شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

- یک نفر عضو کمیسیون راه و ترابری مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر

- رئیس اتاق تعاون

- رئیس اتاق صنایع و معادن و بازرگانی

- رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران

تبصره - ریاست شورا با وزیر راه و ترابری است و رئیس سازمان حمل و نقل و پایانه‌های

کشور سمت دبیری شورا را عهده دار خواهد بود.

وظایف و اختیارات شورا:

ماده ۲- وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:

الف - تصویب برنامه‌ها و خط مشی‌های اجرای ترابری کشور.

ب - بررسی و تصویب ضوابط پیشنهادی وزارت راه و ترابری در مورد روابط بین

مؤسسات ترابری و کامیون‌داران و اتوبوس‌داران.

ج - تصویب آیین‌نامه مربوط به صدور اجازه تأسیس مؤسسات، دفاتر، شعبه‌ها و

نمایندگی‌های ترابری خارجی که می‌خواهند در کشور فعالیت کنند.

د - بررسی و اظهار نظر درباره پیشنهاد پیوستن به موافقتنامه‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و

قراردادهای دو جانبه یا چند جانبه با دولتها و مؤسسات خارجی.

هـ - بررسی و اظهار نظر در مورد پیشنهادهاى مربوط به سیاست نرخ‌گذاری و خدمات ترابری.

و - تعیین ضابطه و معیارهای لازم با همکاری دستگاههای مربوط برای ایجاد و اداره و

توسعه مؤسسات ترابری اعم از اینکه در داخل و یا در خطوط بین‌المللی فعالیت داشته

باشند.

ز - تصویب ضوابط و معیارهای پیشنهادی در مورد امور مربوط به ترابری سازمانهای دولتی (به استثنای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران).

ح - اتخاذ سیاستهای لازم برای تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در امور مربوط به ترابری.

ط - بررسی و اظهارنظر نسبت به طرح لوایح قانونی و مقررات لازم در مورد رسیدگی به موارد تخلف از مقررات ترابری کشور.

ی - بررسی و اظهارنظر در مورد طرحهای مربوط به تشکیل شرکتهای دولتی در زمینه امور ترابری و خدمات جنبی آن با رعایت ماده (۱۱) قانون تغییر نام وزارت راه به وزارت راه و ترابری.^(۱)

ک - ایجاد هماهنگی در امور ترانزیت داخلی و خارجی کشور.

ماده ۳ - شورا هر سال چهار بار تشکیل جلسه خواهد داد.

تبصره - جلسات شورا با حضور لااقل دو سوم اعضا تشکیل خواهد یافت و تصمیمات با اکثریت اعضا معتبر خواهد بود.

ماده ۴ - دبیر شورایعالی هماهنگی ترابری کشور در سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور با تشکیلات مورد تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور ایجاد می‌شود. دبیرخانه موظف به تنظیم برنامه کار شورا و ابلاغ نظرات و مصوبات شورا به واحدهای ذیربط و پیگیری آنها می‌باشد.

ماده ۵ حذف شد.

ماده ۶ حذف شد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هشتم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) ماده ۱۱ قانون تغییر نام «وزارت راه» به «وزارت راه و ترابری»: وزارت راه و ترابری برای اجرای قسمتی از وظایف خود و سازمانهای وابسته می‌تواند با موافقت شورایعالی هماهنگی ترابری کشور و با رعایت شرایطی که شورایعالی مذکور تعیین خواهد کرد شرکت تشکیل دهد و یا با بخش خصوصی اعم از داخلی و خارجی همچنین وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ایرانی مشارکت نماید. اسانامه‌های شرکتهای مزبور که به موجب این قانون تأسیس خواهد شد بر طبق مقررات مربوط به شرکتهای دولتی تهیه و با تأیید شورایعالی هماهنگی ترابری کشور و تصویب کمیسیونهای راه و دارایی و استخدام مجلسین به موقع اجرا گذارده می‌شود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۱۸۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۳۴ - ق مورخ ۷۶/۵/۱۳: «لایحه اصلاح آیین نامه ترکیب شورایعالی هماهنگی ترابری کشور و وظایف و اختیارات شورا» که در جلسه مورخ هشتم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۹ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه شورایعالی هماهنگی ترابری کشور مرکب از تعدادی از وزیران و تعدادی از مسؤولان سازمانهای دولتی و تعدادی دیگر از مسؤولان تعاونی و بخش خصوصی است، و نظر به اینکه بندهای الف و ب و ج و ز جزء وظایف وزارت راه و ترابری است و بندهای ج و ک از وظایف هیأت دولت است، و نظر به اینکه این وظایف و اختیارات چنانچه متعلق به هر یک از وزراء است باید تصمیم به تصویب وزیر مربوط برسد و در مواردی که متعلق به هیأت وزیران باشد تصمیم مذکور باید به تصویب هیأت وزیران برسد و یا جمعی از وزراء با تصویب هیأت وزیران مطابق اصل ۱۳۸ قانون اساسی آن را به تصمیم برسانند، بنابراین ماده ۲ مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی^(۱) است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۱۰۷.

مغایرت طرح اصلاح بند ۲ ماده (۸۲) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق سه تبصره به آن با قانون اساسی

شماره: ۱۰۷۸-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۲۶

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح بند ۲ ماده (۸۲) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی که در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - بند (۲) ماده (۸۲) قانون تأمین اجتماعی^(۲) به صورت زیر اصلاح و سه تبصره به شرح ذیل به ماده فوق الحاق می گردد:

۲-

الف - فرزندان ذکور متوفی در صورتی که سن آنان کمتر از ۱۸ سال تمام باشد و یا منحصرأ به تحصیل اشتغال داشته باشند یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده (۹۱) این قانون^(۳) قادر بکار نباشند.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) بند ۲ ماده ۸۲ قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۴/۴/۳): فرزندان [بیمه شده زن] در صورت حائز بودن شرایط زیر [از مستمری استفاده خواهند کرد]:

الف - پدر آنها در قید حیات نبوده یا واجد شرایط مذکور در بند اول این ماده باشد و از مستمری دیگری استفاده نکند.
ب - سن آنها کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصرأ به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل و یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند.

(۳) ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی (۱۳۵۴/۴/۳): برای تعیین میزان از کارافتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیون های بدوی و تجدیدنظر پزشکی تشکیل خواهد شد. ترتیب تشکیل و تعیین اعضا و ترتیب رسیدگی و صدور رأی بر اساس جدول میزان از کارافتادگی طبق آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد این سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی به تصویب شورای عالی می رسد.

ب- فرزندان اناث متوفی در صورتی که شوهر نداشته و دارای شغل و حرفه نباشد.

ج- در صورتی که به هر علتی طبق آرا محاکم قضایی تحت سرپرستی زن قرار بگیرند.

تبصره ۱- مستمری که براساس بندهای (الف) و (ب) برقرار می‌گردد در صورتی که پدر در قید حیات باشد مشمول ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی^(۱) نمی‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که به تبع فوت بیمه شده پدر، مستمری دیگری به فرزندان تعلق گیرد، براساس ماده (۹۴) قانون تأمین اجتماعی^(۲) بیشترین مستمری قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ۳- کلیه مزایای نقدی که علاوه بر حقوق مستمری به مستمری‌بگیران مرد یا زن بازنشسته و از کار افتاده کلی تعلق می‌گیرد، عیناً به مستمری‌بگیران بازمانده نیز به نسبت‌های مقرر در ماده (۸۳) قانون^(۳) قابل پرداخت است.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیستم خرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۸۵۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۴/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۷۸-ق مورخ ۷۶/۳/۲۶: «طرح اصلاح ماده (۸۲) قانون تأمین اجتماعی و الحاق سه تبصره به آن» که در جلسه مورخ بیستم خرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۴/۴ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

- (۱) ماده ۱۱۱ قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۴/۴/۳): مستمری از کارافتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازماندگان در هر حال نباید از حداقل مزد کارگر عادی کمتر باشد.
- (۲) ماده ۹۴ قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۴/۴/۳): هرگاه برای یک مدت دو یا چند کمک نقدی موضوع این قانون به بیمه شده تعلق گیرد فقط کمک نقدی که میزان آن بیشتر است پرداخت خواهد شد به استثنای کمک ازدواج و عایله‌مندی و نوزاد که دریافت آنها مانع استفاده از سایر کمک‌های مقرر نخواهد بود.
- افراد تحت تکفل بیمه‌شدگان در ایام خدمت سربازی بیمه شده از مزایای قانونی بیمه‌های اجتماعی برخوردار خواهند بود. سازمان موظف است حق بیمه این افراد را طبق نرخ سازمان تأمین خدمات درمانی به سازمان مزبور پرداخت نماید.
- (۳) همین مجموعه، صفحه ۲۰۲.

بندهای الف، ب، ج و تبصره‌های ۲ و ۳ ماده واحده چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۵۵-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۶/۲۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۸۵۵ مورخ ۱۳۷۶/۴/۴ و پیرو نامه شماره ۱۰۷۸-ق مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۶ طرح اصلاح ماده (۸۲) قانون تأمین اجتماعی و الحاق سه تبصره به آن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۶/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - بند (۲) ماده (۸۲) قانون تأمین اجتماعی به صورت زیر اصلاح و سه تبصره به شرح ذیل به ماده فوق الحاق می‌گردد:

۲ -

الف - فرزندان ذکور متوفی در صورتی که من آنان کمتر از ۱۸ سال تمام باشد و یا منحصرأ به تحصیل اشتغال داشته باشند یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده (۹۱) این قانون قادر بکار نباشند.

ب - فرزندان اناث متوفاه در صورتی که شوهر نداشته و دارای شغل و حرفه نباشند.

ج - در صورتی که به هر علتی طبق آرا محاکم قضایی تحت سرپرستی زن قرار بگیرند.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

تبصره ۱- مستمری که براساس بندهای (الف) و (ب) برقرار می‌گردد در صورتی که پدر در قید حیات باشد مشمول ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی نمی‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که به تبع فوت بیمه شده پدر، مستمری دیگری به فرزندان تعلق گیرد، براساس ماده (۹۴) قانون تأمین اجتماعی بیشترین مستمری قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ۳- کلیه مزایای نقدی که علاوه بر حقوق مستمری به مستمری‌بگیران مرد یا زن بازنشسته و از کارافتاده کلی تعلق می‌گیرد، عیناً به مستمری‌بگیران بازمانده نیز به نسبت‌های مقرر در ماده (۸۳) قانون قابل پرداخت است.

بار مالی ناشی از اجرای این ماده واحده از محل ایجاد درآمد که به تصویب شورایعالی تأمین اجتماعی می‌رسد تأمین می‌گردد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و سوم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۴۴۷

تاریخ: ۱۳۷۶/۶/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۵۵- ق مورخ ۱۳۷۶/۶/۲۵ و ۱۰۷۸- ق مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۸۵۵ مورخ ۱۳۷۶/۴/۴: «طرح اصلاح ماده (۸۲) قانون تأمین اجتماعی و الحاق سه تبصره به آن» که در جلسه مورخ بیست و سوم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۶/۲۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

بار مالی ناشی از اجرای طرح به کیفیتی که در ذیل تبصره ۳ مقرر گردید تأمین نشده است و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح تکمیل، تجهیز و بهره‌برداری از بیمارستانهای مصوب مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی

شماره: ۱۸۳۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۱۰

شورای محترم نگهبان

طرح تکمیل، تجهیز و بهره‌برداری از بیمارستانهای مصوب مجلس شورای اسلامی که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به موجب این قانون وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند بیمارستانهای مصوب مجلس شورای اسلامی را براساس اولویت‌بندی و نیازمندی هر منطقه پس از تکمیل و تجهیز به بهره‌برداری برسانند.

تبصره ۱- تشخیص نیاز و اولویت‌بندی بر عهده کمیسیونی متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مسکن و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه می‌باشد. دو نفر از اعضای کمیسیون‌های بهداشتی و بهزیستی و مسکن و شهرسازی و راه و ترابری به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر در این کمیسیون حضور خواهند داشت.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارتخانه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مسکن و شهرسازی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ششم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۴۷

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۸۳۱ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۰: «طرح تکمیل، تجهیز و بهره‌برداری از بیمارستانهای مصوب مجلس شورای اسلامی» که در جلسه مورخ ششم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه محل تأمین اعتبارات تکمیل و تجهیز بیمارستانها معین نشده است، ماده واحده مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

مغایرت لایحه واگذاری اجازه تعیین ظرفیت پذیرش دانشجویان گروه پزشکی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با قانون اساسی

شماره: ۳۱۷۲-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۹۳۹۸/۵۳۸۱ مورخ ۱۳۷۷/۵/۲۷ دولت در مورد واگذاری اجازه تعیین ظرفیت پذیرش دانشجویان گروه پزشکی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می شود که ظرفیت پذیرش دانشجویان رشته های مختلف گروه پزشکی در بخش های دولتی و غیر دولتی را از تاریخ تصویب این قانون با برنامه ریزی های اصولی و رعایت استانداردها و با اولویت نیروهای بومی مناطق محروم به گونه ای تعیین نماید که متناسب با رشد جمعیت، احتياجات و امکانات کشوری باشد.

تبصره ۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است هر ساله به میزان مورد نیاز مراکز آموزشی بهداشتی، درمانی و تحقیقاتی واجد شرایط در سراسر کشور با اولویت مناطق محروم متخصص و فوق تخصص را در رشته های مختلف گروه پزشکی تربیت نماید.

تبصره ۲- هرگونه تغییر در ظرفیت پذیرش دانشجویان رشته های گروه پزشکی

دانشگاههای غیر دولتی بر مبنای برنامه‌های پنج ساله تعیین و تنظیم خواهد شد. تبصره ۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف مدت سه ماه آیین‌نامه اجرایی این قانون را تهیه و به هیأت وزیران جهت تصویب نهایی تقدیم نماید. لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دوم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۹۳۲

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۱۷۲- ق مورخ ۱۳۷۸/۴/۸، «لایحه واگذاری اجازه تعیین ظرفیت پذیرش دانشجویان گروه پزشکی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» مصوب جلسه دوم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد؛

اصل ماده واحده و تبصره ۲ از این نظر که آموزش پزشکی در بخشهای غیردولتی را محدود می‌سازد خلاف ذیل بند سوم اصل سوم قانون اساسی^(۱) می‌باشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۲۲۷.

مغایرت طرح برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی در تیره‌ها، طوایف و ایلات عشایر کوچ‌رو کشور با قانون اساسی

شماره: ۳۱۷۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۸

شورای محترم نگهبان

طرح برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی در تیره‌ها، طوایف و ایلات عشایر کوچ‌رو کشور که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۲ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - انتخابات شوراهای اسلامی در تیره‌های عشایر کوچ‌رو کل کشور در این دوره، همزمان با انتخابات میان دوره‌ای شوراهای اسلامی شهر و روستا با همان شرایط عمومی و به تعداد سه نفر در هر تیره که جمعیت آن برابر آخرین سرشماری و آمار رسمی دارای بیست خانوار یا یکصد نفر جمعیت باشند برگزار می‌گردد.

تبصره ۱- مسؤولین اجرایی هر استان با همان اعتبارات مصوب مسؤول اجرای انتخابات عشایر سیار مستقر در همان استان می‌باشند.

تبصره ۲- بند (ج) ماده (۲۶) از فصل شرایط انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان در قانون تشکیلات و وظایف شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۷۵/۳/۱^(۲) در انتخابات شوراهای عشایری نافذ نخواهد بود.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) بند (ج) ماده ۲۶ قانون تشکیلات و وظایف شوراهای اسلامی کشور: ماده ۲۶- انتخاب‌شوندگان هنگام ثبت‌نام باید دارای شرایط زیر باشند:

الف - ... ب - ... ج - سکونت حداقل یک سال متصل به زمان اخذ رأی در محل د - ...

تبصره ۳- وظایف و مسؤولیت شوراهای عشایری، از جمله پیگیری نیازمندیهای عمرانی و خدماتی - برنامه‌ریزی و نظارت بر کوچ و ایل راهها و امنیت - همکاری، هماهنگی و نظارت بر اجرای طرحهای ساماندهی عشایر - مسائل مرتع و دامداری و دیگر موارد مربوطه طی دستورالعمل اجرایی توسط وزارت کشور با همکاری سازمان امور عشایر کشور (وزارت جهاد سازندگی) تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴-

- ۱- تیره‌هایی که جمعیت آنها حداقل یکهزار و پانصد نفر در محدوده یک بخش باشند، تعداد اعضای شورا (مشابه روستا با جمعیت یکسان) پنج نفر خواهد بود.
- ۲- در صورتی که خانوارهای یک تیره در محدوده جغرافیایی بیش از یک بخش پراکنده باشند و تعداد خانوارهای آن تیره در هر بخش بیش از بیست خانوار و یا یکصد نفر باشد در هر تیره شورای عشایر تیره در محدوده همان بخش متبوع تشکیل می‌گردد.
- منتخبین شوراهای تیره‌ها در تشکیل شورای بخش شرکت خواهد داشت.
- ۳- در ایلاتی که به جای تیره عبارت و اصطلاح دیگری به کار می‌رود رده‌بندی معادل تیره طبق تعاریف رسمی در دستورالعمل اجرایی منظور خواهد شد.
- تبصره ۵- شورای طایفه از بین نمایندگان شوراهای تیره‌های زیر مجموعه خود به تعداد پنج نفر تشکیل شده و نماینده آنها در شورای شهرستان حضور خواهند داشت.
- طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ اول تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۹۳۵

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۱۷۳- ق مورخ ۱۳۷۸/۴/۸، «طرح برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی در تیره‌ها، طوایف و ایلات عشایر کوچ‌رو کشور» مصوب جلسه یکم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۴/۱۳ شورای نگهبان

مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد؛
«اصل ماده واحده که شورایی را علاوه بر آنچه در اصل یکصدم قانون اساسی^(۱) آمده است
تصویب می‌کند خلاف اصل مذکور شناخته شد و بنائاً علیه محلی برای طرح تبصره‌ها باقی
نمی‌ماند».

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۴۱۸.

مغایرت لایحه اصلاح قانون مجازات اسلامی با موازین شرع

شماره: ۳۵۹۲-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۸۶۲/۲۸۸۸ مورخ ۱۳۷۷/۱/۳۰ دولت در مورد اصلاح قانون مجازات اسلامی^(۱) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۲) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - تبصره زیر به ماده (۷۱۴) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵^(۳) الحاق می‌گردد:

تبصره - اظهارنظر کارشناسی در خصوص تشخیص بی‌احتیاطی یا بی‌مبالاتی یا عدم رعایت نظامات دولتی یا عدم مهارت در مورد سوانح و حوادث مربوط به وسایل نقلیه زمینی - آبی و هوایی حسب مورد اداره راهنمایی و رانندگی، شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی و سازمان هواپیمایی کشوری می‌باشد. لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هشتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۴۹۴۳ مورخ ۱۳۷۵/۴/۴.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۳) ماده ۷۱۴ قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۷۵): هرگاه بی‌احتیاطی یا بی‌مبالاتی یا عدم رعایت نظامات دولتی یا عدم مهارت راننده (اعم از وسایل نقلیه زمینی یا آبی یا هوایی) یا متصدی وسیله موتوری منتهی به قتل غیرعمدی شود مرتکب به شش ماه تا سه سال حبس و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم می‌شود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۳۳۶

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۹۲-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹؛ «لایحه الحاق یک تبصره به قانون مجازات اسلامی» مصوب جلسه مورخ هشتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

اولاً - نظر به اینکه اطلاق تبصره شامل مواردی که دستگاههای مذکور یا بعضی اعضای آن خود طرف دعوی هستند نیز می‌شود خلاف موازین شرعی است.

ثانیاً - منحصر نمودن کارشناسی به افراد مذکور و الزام قاضی بر اخذ نظر خصوصی آنان خلاف موازین شرعی است.

ثالثاً - اطلاق تبصره در صورتی که کارشناسی مورد وثوق نباشد را نیز شامل می‌شود خلاف موازین شرعی است.

رابعاً - چون تبصره اظهار نظر کارشناسی را به دستگاههای مذکور محول نموده از این حیث نیز خلاف موازین شرعی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه اطلاق آزاده به آن دسته از کارکنان دولت که تا قبل از پیروزی

انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند با قانون اساسی

شماره: ۷۵۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۲۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۳۹۸۰/۶۳۳۷۸ مورخ ۱۳۷۵/۶/۲۰ دولت در مورد احتساب دوران بازداشت یا حبس آن دسته از کارکنان دولت که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند، به عنوان سابقه خدمت دولتی که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است. در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به کلیه افرادی که از تاریخ ۱۳۳۲/۵/۲۸ تا ۱۳۵۷/۱۱/۱۶ با الهام از مبارزات و مجاهدات امام راحل (ره) به دلایل امنیتی، مذهبی و یا اتهامات سیاسی دیگر حداقل سه ماه متوالی و یا شش ماه متناوب در بازداشت یا حبس قطعی بوده‌اند «آزاده» اطلاق و کلیه ضوابط، مقررات و قوانین مربوط به آزادگان در مورد آنها ساری و جاری و تحت پوشش ستاد آزادگان کشور قرار خواهند گرفت.

تبصره - مفاد این قانون با رعایت تبصره (۴) قانون تعیین تکلیف لوایح قانونی مربوط به رفع آثار محکومیت‌های سیاسی مصوب ۱۳۶۶^(۲) قابل اجراست.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) تبصره (۴) قانون تعیین تکلیف لوایح قانونی مربوط به رفع آثار محکومیت‌های سیاسی: اعاده به خدمت، بازنشستگی یا بازخریدی موضوع این قانون و صرفاً درباره مستخدمین مؤمن و معتقد به اصول و مبانی اسلام قابل اجرا است و شامل عناصر با تفکر و مشی الحادی - التقاطی و مانند آن نمی‌شود. تشخیص این امر با دادگاههای انقلاب اسلامی است و تشخیص اینکه مستخدم به علل امنیتی، سیاسی یا مذهبی از خدمت اخراج شده است براساس مدارک مربوط حسب مورد با وزارت اطلاعات یا سازمان قضایی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، اداره دوم ستاد مشترک و سازمان حفاظت اطلاعات ارتش جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و یکم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۵۸۰

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۷ - ق مورخ ۷۵/۱۲/۲۵؛ «لایحه اطلاق آزاده به آن دسته از کارکنان دولت که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند» که در جلسه مورخ بیست و یکم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ماده واحده چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

مغایرت طرح حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری اسلامی در شعب اخذ رأی با قانون اساسی

شماره: ۸۷۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱/۳۰

شورای محترم نگهبان

طرح لزوم حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۴ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به موجب این قانون، هر یک از نامزدهای ریاست جمهوری به تنهایی و یا چند نامزد مشترکاً می‌توانند در هر یک از شعب اخذ رأی، اماکن استقرار دستگاه شمارشگر رایانه‌ای آراء و هیأت‌های اجرایی شهرستانها و بخشها یک نفر نماینده داشته باشند. نمایندگان نامزدها می‌توانند در شعب اخذ رأی (ثابت و سیار) و اماکن استقرار دستگاه شمارشگر آراء بدون دخالت در انجام وظایف آنها به عنوان ناظر حضور داشته باشند و در صورت مشاهده تخلف، مراتب را کتباً به ناظرین شورای نگهبان و هیأت نظارت شهرستان و استان مربوطه و ستاد انتخابات وزارت کشور اعلام نمایند. حضور نمایندگان هر یک از نامزدها تا پایان اخذ رأی و شمارش و تنظیم صورت جلسات بلامانع است و ممانعت از حضور نمایندگان نامزدها در شعب اخذ رأی، اماکن استقرار دستگاه شمارشگر ممنوع بوده و جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

شده در تبصره ماه (۹۳) قانون انتخابات ریاست جمهوری^(۱) محکوم خواهد شد. مسئولین شعب اخذ رأی موظفند از حضور افراد غیر مسؤول در شعب اخذ رأی (افرادى که در این قانون و قانون انتخابات ریاست جمهوری حضور آنها در شعب اخذ رأی پیش‌بینی نگردیده است) جلوگیری به عمل آورند، تخلف از این موضوع جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر شده در ماده (۸۸) قانون انتخابات ریاست جمهوری^(۲) محکوم خواهد شد.

تبصره ۱- در صورتی که تعداد نامزدهای ریاست جمهوری بیش از (۶) نفر باشد، هریک از نامزدها می‌توانند فقط به ازای هر دو شعبه اخذ رأی یک نفر نماینده معرفی کنند. تبصره ۲- نمایندگان نامزدها باید از میان افراد داوطلب و با معرفی نامزد و یا مسؤول ستاد تبلیغات هریک از نامزدها در شهرستان مربوطه به عنوان نماینده تام‌الاختیار نامزد حداقل ۵ روز قبل از شروع اخذ رأی به فرماندار همان شهرستان معرفی گردند. فرمانداران موظفند کارت یا معرفی‌نامه نمایندگان مذکور را حداقل ۴۸ ساعت قبل از روز اخذ رأی تحویل مسؤول ستاد تبلیغات نامزد مربوطه در آن شهرستان دهند، تخلف از این تبصره توسط فرمانداران جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر شده در ماده (۸۸) قانون انتخابات ریاست جمهوری محکوم خواهد شد.

تبصره ۳- مسؤول ستاد تبلیغات هریک از نامزدها در شهرستان فردی است که یک هفته قبل از شروع رأی‌گیری کتباً از طرف نامزد مربوط به فرمانداری همان شهرستان معرفی می‌شود.

تبصره ۴- پرسنل نیروهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی نمی‌توانند از طرف هیچ نامزدی، نمایندگی یا نظارت داشته باشند.

(۱) ماده ۹۳ قانون انتخابات ریاست جمهوری: در اجرای صحیح اصل ۹۹ قانون اساسی و حفظ بی‌طرفی کامل، ناظرین شورای نگهبان موظفند در طول مدت مسؤولیت خود، بی‌طرفی کامل را حفظ نمایند و ابراز جانبداری ناظرین به هر طریقی از یکی از کاندیداها جرم محسوب می‌شود. تبصره: مجازات تخلف از ماده فوق انفصال شش ماه تا یک سال از خدمات دولتی یا شش ماه تا یک سال زندان خواهد بود.

(۲) ماده ۸۸ قانون انتخابات ریاست جمهوری: متخلفان از موارد مندرج در ماده ۶۸ و کسانی که از طریق رادیو و تلویزیون یا برنامه زنده و مستقیم تبلیغ انتخاباتی له یا علیه یکی از نامزدهای انتخاباتی نمایند و متصدیان برنامه در پخش غیرمستقیم به مجازات از یک تا شش ماه حبس محکوم خواهند شد.

تبصره ۵- نمایندگان نامزدها حق تبلیغ له یا علیه هیچیک از نامزدها و یا دخالت در کار هیأت‌های اخذ رأی، بازرسان و ناظران شورای نگهبان را ندارند و در صورت تخلف از حوزه اخذ رأی اخراج و برابر ماده (۸۸) قانون انتخابات ریاست جمهوری با آنان عمل خواهد شد.

تبصره ۶- هیأت‌های نظارت شورای نگهبان در هر یک از شهرستانها و استانهای مربوطه موظفند به فوریت بازرسانی را جهت رسیدگی به تخلفات اعضای شعب اخذ رأی به آن شعبه اعزام نمایند.

تبصره ۷- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست و آن قسمت از قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو و بلااثر می‌گردد.

آیین نامه اجرایی این قانون توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و هفت تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و ششم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۰۲۹۳

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۷۴-ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۳۰: «طرح حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی» که در جلسه مورخ بیست و ششم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- در ماده واحده به لحاظ اینکه نمایندگان نامزدها را به عنوان ناظر معرفی نموده است، مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- تبصره ۲ ماده واحده به لحاظ بار مالی مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی^(۲) شناخته شد که در

(۱) همین مجموعه، صفحه ۴۹۱.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

صورت تهیه و صدور کارت توسط کاندیدا یا از طرف وی تأیید آن وسیله مقامی رسمی رفع اشکال خواهد شد.

۳- موظف نمودن هیأت‌های نظارت شورای نگهبان در تبصره ۶ به اعزام بازرس مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۵۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۹۳ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۰ و پیرو نامه شماره ۸۷۴-ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۳۰ طرح حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به موجب این قانون، هر یک از نامزدهای ریاست جمهوری به تنهایی و یا چند نامزد مشترکاً می‌توانند در هر یک از شعب اخذ رأی، اماکن استقرار دستگاه شمارشگر رایانه‌ای آراء و هیأت‌های اجرایی شهرستانها و بخشها یک نفر نماینده داشته باشند. نمایندگان نامزدها می‌توانند در شعب اخذ رأی (ثابت و سیار) و اماکن استقرار دستگاه شمارشگر آرا بدون دخالت در انجام وظایف آنها حضور داشته باشند و در صورت مشاهده تخلف، مراتب را کتباً به ناظرین شورای نگهبان و هیأت نظارت شهرستان و استان مربوطه و ستاد انتخابات وزارت کشور اعلام نمایند. حضور نمایندگان

هر یک از نامزدها تا پایان اخذ رأی و شمارش و تنظیم صورت جلسات بلامانع است و ممانعت از حضور نمایندگان نامزدها در شعب اخذ رأی، اماکن استقرار دستگاه شمارشگر ممنوع بوده و جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر شده در تبصره ماده (۹۳) قانون انتخابات ریاست جمهوری محکوم خواهد شد.

مسئولین شعب اخذ رأی موظفند از حضور افراد غیر مسؤول در شعب اخذ رأی (افرادی که در این قانون و قانون انتخابات ریاست جمهوری حضور آنها در شعب اخذ رأی پیش‌بینی نگردیده است) جلوگیری به عمل آورند، تخلف از این موضوع جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر شده در ماده (۸۸) قانون انتخابات ریاست جمهوری محکوم خواهد شد.

تبصره ۱- در صورتی که تعداد نامزدهای ریاست جمهوری بیش از (۶) نفر باشد، هر یک از نامزدها می‌توانند فقط به ازای هر دو شعبه اخذ رأی یک نفر نماینده معرفی کنند.

تبصره ۲- نمایندگان نامزدها باید از میان افراد داوطلب و با معرفی نامزد و یا مسؤول ستاد تبلیغات هر یک از نامزدها در شهرستان مربوطه به عنوان نماینده تام‌الاختیار نامزد حداقل ۵ روز قبل از شروع اخذ رأی به فرماندار همان شهرستان معرفی گردند. فرمانداران موظفند کارت یا معرفی‌نامه نمایندگان مذکور را حداقل ۴۸ ساعت قبل از روز اخذ رأی تحویل مسؤول ستاد تبلیغات نامزد مربوطه در آن شهرستان دهند، تخلف از این تبصره توسط فرمانداران جرم محسوب می‌گردد و متخلف به مجازات مقرر شده در ماده (۸۸) قانون انتخابات ریاست جمهوری محکوم خواهد شد. کلیه هزینه‌های اجرای این تبصره توسط وزارت کشور محاسبه و نامزدها قبل از معرفی نمایندگان به تناسب تعداد نمایندگانشان پرداخت خواهند کرد.

تبصره ۳- مسؤول ستاد تبلیغات هر یک از نامزدها در شهرستان فردی است که یک هفته قبل از شروع رأی‌گیری کتباً از طرف نامزد مربوط به فرمانداری همان شهرستان معرفی می‌شود.

تبصره ۴- پرسنل نیروهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی نمی‌توانند از طرف هیچ نامزدی، نمایندگی یا نظارت داشته باشند.

تبصره ۵- نمایندگان نامزدها حق تبلیغ له یا علیه هیچیک از نامزدها و یا دخالت در کار هیأت‌های اخذ رأی، بازرسان و ناظران شورای نگهبان را ندارند و در صورت تخلف از

حوزه اخذ رأی اخراج و برابر ماده (۸۸) قانون انتخابات ریاست جمهوری با آنان عمل خواهد شد.

تبصره ۶- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست و آن قسمت از قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو و بلااثر می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و شش تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۴۳۸

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۲۴

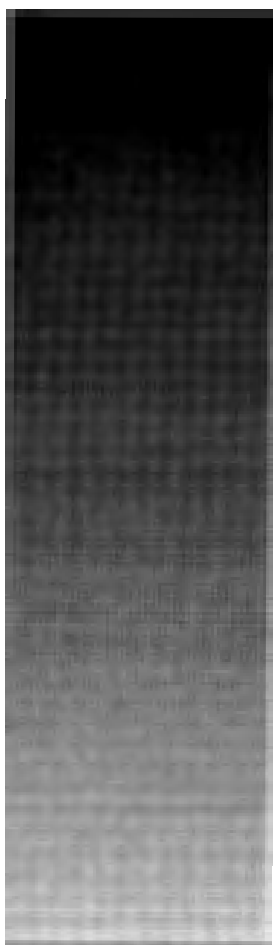
ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۵۶- ق مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۷ و ۸۷۴- ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۳۰ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۹۳ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۰: «طرح حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری در شعب اخذ رأی» که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۲/۲۴ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ایراد شورای نگهبان در بند ۲ نامه ارسالی نسبت به تبصره ۲ ماده واحده رفع نشده است و اصلاح به عمل آمده رافع اشکال نمی‌باشد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

فصل پنجم

مصوبات مجمع

تشخیص مصلحت نظام

در خصوص طرحها و لوایح

ارسال شده از سوی

مجلس شورای اسلامی

۱

مصبوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۴۷۹۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۶۶۹/۴۹۳۲۳ مورخ ۱۳۷۴/۸/۲ دولت در خصوص اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۴/۸/۱۴ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۵/۱/۱۴ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲^(۲) در موارد زیر اصلاح می شود:

۱- در ماده (۶)^(۳) عبارت «در زمینه های اقتصادی و زیربنایی» حذف می شود.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۲۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۴۱۵۰ مورخ ۱۳۷۲/۷/۱۵.

(۳) ماده ۶ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (مصوب ۱۳۷۲/۶/۷): سازمان توسط هیأت مدیره متشکل از سه یا پنج نفر اداره خواهد شد. اعضای هیأت مدیره توسط هیأت وزیران انتخاب خواهند شد. مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت مدیره را به عهده خواهد داشت به موجب حکم ریاست جمهوری و از میان اعضای هیأت مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی در زمینه های اقتصادی و زیربنایی منطقه می باشد. انتخاب مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره برای مدت سه سال بوده و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. عزل مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره با همان مراجع انتخاب کننده می باشد. هیأت وزیران مسؤولیت و اختیار مجامع عمومی سازمان هر منطقه را به عهده دارد.

۲- در ماده (۱۰)^(۱) عبارت «ساکن» حذف می‌شود.

۳- سه تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸)^(۲) الحاق می‌شود:

تبصره ۱- نظام ارزی مناطق آزاد شناور است و برابری ریال ایران با اسعار مختلف، طبق شرایط بازار آزاد و براساس عرضه و تقاضا تعیین می‌شود. ورود ارز از منطقه به سرزمین اصلی، آزاد و خروج ارز به هر شکل از سرزمین اصلی به منطقه تابع مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است، لیکن نقل و انتقال ارز بین مناطق آزاد و سایر کشورها، آزاد می‌باشد.

تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی و افتتاح بانک خارجی در مناطق آزاد و مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از ایرانی یا خارجی و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان و تصویب بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام خواهد شد.

تبصره ۳- شعب بانکهای خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانکهای ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون مرزی دارند می‌توانند با مقررات بانکداری بین‌المللی فعالیت نمایند.

۴- متن زیر به عنوان ماده (۲۷) به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۲۷- به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیتهای مناطق آزاد، در صورت لزوم حسب تشخیص و تصویب هیأت وزیران به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد:

الف - دستگاههای اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمانهای مناطق آزاد تفویض نمایند.

ب - مدیران، رؤسا و سرپرستان دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می‌شوند.

(۱) ماده ۱۰ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (مصوب ۱۳۷۲/۶/۷): سازمان هر منطقه می‌تواند با تصویب هیأت وزیران در مقابل انجام خدمات شهری و فراهم نمودن تسهیلات مواصلاتی، بهداشت، امور فرهنگی، آموزشی و رفاهی از اشخاص حقیقی و حقوقی ساکن منطقه عوارض اخذ نماید.

(۲) ماده ۱۸ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (مصوب ۱۳۷۲/۶/۷): آیین‌نامه اجرایی عملیات و معاملات پولی و بانکی در مناطق توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با هدف حفظ امکانات رفاهی منطقه در مقابل مناطق آزاد سایر کشورها تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ چهاردهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۲۸۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۱/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۷۹۸ - ق مورخ ۷۵/۱/۱۸: «لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران» که در جلسه مورخ چهاردهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۶ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

- ۱- بند ۱ ماده واحده مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.
- ۲- تبصره ۱ ماده واحده از این جهت که نظام ارزی مناطق آزاد را طبق شرایط بازار آزاد تعیین نموده و این مغایر با مصوبه تشخیص مصلحت نظام است، لذا مغایر تفسیر شورای نگهبان و اصل ۱۱۲ قانون اساسی^(۲) شناخته شد، همچنین عبارت «سرزمین اصلی» نیز مغایر اصل ۹ قانون اساسی^(۳) شناخته شد، لازم به ذکر است که تبصره مذکور از جهات دیگری نیز اشکال دارد که با توجه به ایرادات فوق ذکر نگردید.
- ۳- تبصره ۲ ماده واحده مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی^(۴) شناخته شد.
- ۴- تبصره ۳ ماده واحده مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی و اطلاق آن از نظر مقررات بانکداری بین‌المللی که موجب ربا می‌شود نیز مغایر موازین شرع شناخته شد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۱۸.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

(۳) اصل نهم: در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند.

(۴) همین مجموعه، صفحه ۵۱۴.

۵- بندهای الف و ب ماده ۲۷ مغایر اصول ۶۰، ۱۲۷ و ۱۳۸ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۹۵۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۳/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۲۸۵ مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۸ و پیرو نامه شماره ۴۷۹۸-ق مورخ ۱۳۷۵/۱/۱۸ لایحه شماره ۱۵۶۶۹/۴۹۳۲۳ مورخ ۱۳۷۴/۸/۲ دولت در خصوص اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده- قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ در موارد زیر اصلاح می شود:

۱- در ماده (۱۰) عبارت «ساکن» حذف می شود.

۲- سه تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸) الحاق می شود:

تبصره ۱- نظام ارزی مناطق آزاد و برابری ریال ایران با اسعار مختلف با رعایت ماده ۶ قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز^(۲) توسط هیأت وزیران تعیین می شود.

(۱) همین مجموعه، صفحات ۳۱۸، ۶۳۱ و ۱۰۷.

(۲) ماده ۶ قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز: حدود و مقررات استفاده از ارز را دولت تعیین می کند. خرید و فروش، حمل یا حواله ارز غیرمجاز برای خروج از کشور ممنوع و در حکم قاچاق می باشد. عین ارز مکشوفه از متخلف یا متخلفین اخذ و به بانک مرکزی یا شعباتی که آن بانک تعیین خواهد کرد به نرخ مصوب دولت فروخته شده و وجه ریالی به حساب موضوع ماده ۷ همین قانون واریز می شود. و با متخلف یا متخلفین براساس مفاد این قانون و قوانین موضوعه رفتار خواهد شد.

تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی با حداقل ۵۱٪ سهام دولتی و افتتاح شعب بانک خارجی (با توجه به ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی) و تأسیس مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از ایرانی یا خارجی و افتتاح شعب آنها در مناطق آزاد و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان، تأیید بانک مرکزی و تصویب هیأت وزیران انجام خواهد شد.

تبصره ۳- شعب بانکهای خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانکهای ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون مرزی دارند می‌توانند طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران و با رعایت مقررات بانکداری اسلامی به فعالیت بانکداری برون مرزی اقدام نمایند.

۳- متن زیر به عنوان ماده (۲۷) به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۲۷- به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیتهای مناطق آزاد، حسب مورد با تأیید وزیر ذیربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد:

الف - دستگاههای اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمانهای مناطق آزاد تفویض نمایند.

ب - مدیران، رؤسا و سرپرستان دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می‌شوند.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۵۴۹

تاریخ: ۱۳۷۵/۳/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۴۹۷۵- ق مورخ ۷۵/۳/۲ و ۴۷۹۸- ق مورخ ۱۳۷۵/۱/۱۸ و پیرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۲۸۵ مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۸: «لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران» که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و

هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- صدر تبصره ۲ ماده واحده در خصوص افتتاح شعب بانک خارجی اشکال همچنان باقی است و مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

۲- تأسیس مؤسسات اعتباری غیربانکی نسبت به طرف خارجی در تبصره ۲ ماده واحده مغایر اصل ۸۱ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۳- اطلاق افتتاح شعب نسبت به مؤسسات اعتباری خارجی در تبصره ۲ ماده واحده مغایر اصل ۸۱ قانون اساسی شناخته شد.

۴- صدر تبصره ۳ ماده واحده در خصوص «شعب بانکهای خارجی» اشکال رفع نشده و مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۴/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۰۵۴۹ مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۹ و ۷۵/۲۱/۰۲۸۵ مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۸ و پیرو نامه‌های شماره ۴۹۵۷-ق مورخ ۱۳۷۵/۳/۲ و ۴۷۹۸-ق مورخ ۱۳۷۵/۱/۱۸. لایحه شماره ۱۵۶۶۹/۴۹۳۲۳ مورخ ۱۳۷۴/۸/۲ دولت در خصوص اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۴/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) اصل هشتاد و یکم: دادن امتیاز تشکیل شرکتها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است.

متن لایحه

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ در موارد زیر اصلاح می شود:

۱- در ماده (۱۰) عبارت «ساکن» حذف می شود.

۲- سه تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸) الحاق می شود:

تبصره ۱- نظام ارزی مناطق آزاد شناور است و برابری ریال ایران با اسعار مختلف با رعایت ماده (۶) قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز توسط هیأت وزیران تعیین می شود.

تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی با حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام دولتی و افتتاح شعب بانک خارجی (با توجه به اینکه عدم افتتاح شعب بانکهای خارجی در مناطق آزاد مانع رشد و توسعه اقتصادی کشور در این مناطق می گردد) و تأسیس مؤسسات اعتباری غیربانکی ایرانی و افتتاح شعب مؤسسات غیربانکی خارجی مشروط بر اینکه تسهیلات متقابلی قانوناً توسط کشور متبوع مؤسسه متقاضی در این خصوص در نظر گرفته شده باشد، در مناطق آزاد مجاز و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان، تأیید بانک مرکزی و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره ۳- نظر به اینکه عدم افتتاح شعب بانکهای خارجی در مناطق آزاد مانع رشد و توسعه اقتصادی کشور در این مناطق می گردد شعب بانکهای خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانکهای ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون مرزی دارند می توانند طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران و با رعایت مقررات بانکداری اسلامی به فعالیت بانکداری برون مرزی اقدام نمایند.

۳- متن زیر به عنوان ماده (۲۷) به قانون الحاق می شود:

ماده ۲۷- به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیتهای مناطق آزاد، حسب مورد با تأیید وزیر ذیربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد:

الف - دستگاههای اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمانهای مناطق آزاد تفویض نمایند.

ب - مدیران، رؤسا و سرپرستان دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان و با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می شوند.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و چهارم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۰۶۶۳

تاریخ: ۱۳۷۵/۵/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۴۹۵۷ - ق مورخ ۱۳۷۵/۳/۲ و ۴۷۹۸ - ق مورخ ۱۳۷۵/۱/۱۸ و شماره ۷۷ - ق مورخ ۷۵/۴/۲۶ و پیرو نامه‌های شماره ۷۵/۲۱/۰۵۴۹ مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۹ و ۷۵/۲۱/۰۲۸۵ مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۸: «لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران» که پس از ایرادات شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۵/۳ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اشکال افتتاح شعب بانک خارجی در تبصره‌های ۲ و ۳ ماده واحده همچنان باقی است و مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد، و عبارت «بانکداری برون مرزی» در ذیل تبصره ۳ باید اصلاح شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۲ در موارد زیر اصلاح می‌شود:

۱- در ماده (۱۰) عبارت «ساکن» حذف می‌شود.

۲- سه تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸) الحاق می‌شود:

تبصره ۱- نظام ارزی مناطق آزاد و برابری ریال ایران با اسعار مختلف با رعایت ماده (۶)

قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز توسط هیأت وزیران

تعیین می‌شود.

تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی با حداقل ۵۱٪ سهام دولتی و افتتاح شعب بانک خارجی و تأسیس مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از ایرانی یا خارجی و نیز افتتاح شعب آنها در مناطق آزاد و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان، تأیید بانک مرکزی و تصویب هیأت وزیران انجام خواهد شد.

تبصره ۳- شعب بانکهای خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانکهای ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون مرزی دارند، می توانند طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران و با رعایت مقررات بانکداری اسلامی به فعالیت بانکداری برون مرزی اقدام نمایند.

۳- متن زیر به عنوان ماده (۲۷) به قانون الحاق می شود:

ماده ۲۷- به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیتهای مناطق آزاد، حسب مورد با تأیید وزیر ذیربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد:

الف - دستگاههای اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل سازمانهای مناطق آزاد تفویض نمایند.

ب - مدیران، رؤسا و سرپرستان دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل سازمان و با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می شوند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده مصوب مورخ ۱۳۷۵/۴/۲۴ مجلس شورای اسلامی که تبصره های (۲) و (۳) بند (۲) آن مورد اختلاف مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان قرار گرفته، در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی در جلسه روز سه شنبه مورخ بیست و دوم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و پنجم مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و تبصره های (۲) و (۳) بند (۲) آن با اصلاحاتی به تصویب رسیده است. (۱)

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق یک تبصره
به ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک

شماره: ۴۱۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۲۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۱۰۸/۶۲۱۷۲ مورخ ۱۳۷۵/۴/۲۴ دولت در خصوص الحاق یک
تبصره به ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک که در جلسه علنی روز
چهارشنبه مورخ ۱۳۷۵/۸/۲۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در
اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم
به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون صدور
چک - مصوب ۱۳۷۲^(۲) - اضافه می شود:
تبصره - دارنده چک می تواند علاوه بر مطالبه وجه چک و هزینه دادرسی و مجازات
مذکور در این ماده، محکومیت صادرکننده را نیز نسبت به پرداخت کلیه خسارات و

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۲ قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک: چکهای صادر عهده بانکهایی که طبق قوانین ایران در
داخل کشور دایر شده یا می شوند همچنین شعب آنها در خارج از کشور در حکم اسناد لازم الاجرا است و دارنده چک
در صورت مراجعه به بانک و عدم دریافت تمام یا قسمتی از وجه آن به علت نبودن محل و یا به هر علت دیگری که
منتهی به برگشت چک و عدم پرداخت گردد می تواند طبق قوانین و آیین نامه های مربوط به اجرای اسناد رسمی وجه
چک یا باقیمانده آن را از صادرکننده وصول نماید. برای صدور اجراییه دارنده چک باید عین چک و گواهی نامه
مذکور در ماده ۳ و یا گواهی نامه مندرج در ماده ۴ را به اجرای ثبت اسناد محل تسلیم نماید. اجرای ثبت در صورتی
دستور اجرا صادر می کند که مطابقت امضای چک با نمونه امضای صادرکننده در بانک از طرف بانک گواهی شده
باشد. دارنده چک اعم است از کسی که چک در وجه او صادر گردیده یا به نام او پشت نویسی شده یا حامل چک (در
مورد چکهای در وجه حامل) یا قائم مقام قانونی آنان.

هزینه‌های وارد شده که در جهت وصول طلب خود از ناحیه وی متحمل شده است اعم از آنکه قبل از صدور حکم یا پس از آن باشد از دادگاه تقاضا نماید.

در صورتی که دارنده چک جبران خسارت و هزینه‌های مزبور را پس از صدور حکم درخواست کند - باید درخواست خود را به همان دادگاه صادرکننده حکم - تقدیم نماید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و سوم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۰۸۱

تاریخ: ۱۳۷۵/۹/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۱۸ - ق مورخ ۷۵/۸/۲۹: «لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک» که در جلسه مورخ بیست و سوم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۸/۳۰ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق تبصره ماده واحده نسبت به کسانی که با عذر موجه از پرداخت خودداری کرده‌اند، خلاف موازین شرع است.

۲- عبارت «پرداخت کلیه خسارات و هزینه‌های وارد شده» ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۲۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۰۸۱ مورخ ۷۵/۹/۴ و پیرو نامه شماره ۴۱۸ - ق

مورخ ۱۳۷۵/۸/۲۹ لایحه شماره ۱۵۱۰۸/۶۲۱۷۲ مورخ ۱۳۷۵/۴/۲۴ در خصوص الحاق یک تبصره به ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک - مصوب ۱۳۷۲ - اضافه می‌شود:

تبصره - دارنده چک می‌تواند محکومیت صادرکننده را نسبت به پرداخت کلیه خسارات و هزینه‌های وارد شده که مستقیماً و به طور متعارف در جهت وصول طلب خود از ناحیه وی متحمل شده است اعم از آنکه قبل از صدور حکم یا پس از آن باشد از دادگاه تقاضا نماید. در صورتی که دارنده چک جبران خسارت و هزینه‌های مزبور را پس از صدور حکم درخواست کند - باید درخواست خود را به همان دادگاه صادرکننده حکم - تقدیم نماید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۵/۲۱/۱۴۱۴

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۱/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۲۲-ق مورخ ۷۵/۱۱/۱۳ و ۴۱۸-ق مورخ ۱۳۷۵/۸/۲۹ و پرو نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۰۸۱ مورخ ۱۳۷۵/۹/۴: «لایحه الحاق یک تبصره به

ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک» که پس از ایراد شورای نگهبان مجدداً و با اصلاحی در جلسه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ایراد بند یک در نامه شماره ۷۵/۲۱/۱۰۸۱ مورخ ۷۵/۹/۴ همچنان باقی است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

شماره: ۸۱۰۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۴/۸

شورای محترم نگهبان

با سلام

در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۱)، «قانون الحاق یک تبصره به ماده ۲ قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک مصوب ۱۳۷۵/۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی» که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود. در جلسه روز شنبه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح شد و عیناً به تصویب رسید و متن آن طی نامه شماره ۸۱۰۷ - ق مورخ ۱۳۷۶/۴/۸ برای اجرا به ریاست جمهوری ابلاغ گردید. قانون مذکور به پیوست جهت اطلاع ایفاد می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

ماده واحده - متن زیر به عنوان تبصره به ماده ۲ قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک مصوب ۱۳۷۵/۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی الحاق می‌گردد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

تبصره - دارنده چک می تواند محکومیت صادرکننده را نسبت به پرداخت کلیه خسارات و هزینه های وارد شده که مستقیماً و به طور متعارف در جهت وصول طلب خود از ناحیه وی متحمل شده است، اعم از آن که قبل از صدور حکم یا پس از آن باشد، از دادگاه تقاضا نماید، در صورتی که دارنده چک جبران خسارت و هزینه های مزبور را پس از صدور حکم درخواست کند، باید درخواست خود را به همان دادگاه صادرکننده حکم تقدیم نماید.

مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود، در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی در جلسه روز شنبه مورخ دهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش مجمع تشخیص مصلحت نظام، مطرح شد و عیناً به تصویب رسید. (۱)

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق دولت
جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل
بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن

شماره: ۸۲۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۲۷۹۸/۶۴۷۰۸ مورخ ۱۳۷۵/۸/۱۶ دولت در مورد الحاق دولت
جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده و
پروتکل اصلاحی آن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۷ مجلس شورای
اسلامی با اصلاحی عبارتی در مواد (۳۰) و (۳۷) به تصویب رسیده است، در اجرای
اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به
پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده ۱-...

ماده ۲۷-

۱- مدعی حق مطالبه بهره بر غرامت قابل پرداخت را خواهد داشت. چنین بهره‌ای به
میزان سالیانه (۵) درصد از تاریخ ارسال ادعای کتبی به حمل‌کننده یا در صورتی که چنین
ادعایی صورت نگرفته باشد از تاریخی که اقدامات قانونی انجام شده تعلق خواهد
گرفت.

۲- وقتی مبالغی که مبنای محاسبه غرامت قرار می‌گیرد به پول رایج کشوری که در آن

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور
پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۵۴۷۱ مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۲.

ادعای غرامت می شود اظهار نشده باشد، تبدیل براساس نرخ روز ارز در محل پرداخت غرامت به عمل خواهد آمد.

ماده ۲۸-...

ماده ۳۳- قرارداد حمل ممکن است دارای شرطی باشد که رسیدگی به اختلافات ناشی از قرارداد را در صلاحیت دیوان داوری قرار دهد مشروط بر این که اعمال مقررات این کنوانسیون از طرف دیوان داوری در شرط یاد شده پیش بینی شده باشد.

ماده ۳۴-...

ماده ۳۷- حمل کننده ای که براساس مقررات این کنوانسیون غرامتی پرداخت نموده است می تواند چنین غرامتی و جریمه دیرکرد آن و تمام هزینه های ناشی از دعوا را از حمل کنندگان دیگر که سهمی در کار حمل داشته اند با رعایت مقررات زیر دریافت کند: الف - حمل کننده مسؤول فقدان یا خسارت، به تنهایی عهده دار پرداخت غرامت خواهد بود اعم از اینکه غرامت توسط او یا حمل کننده دیگری پرداخت شده باشد.

ب - وقتی فقدان یا خسارت در نتیجه عمل دو حمل کننده یا بیشتر حادث شده باشد هر یک از حمل کنندگان غرامتی به نسبت سهمی که در مسؤولیت داشته اند خواهند پرداخت. در صورتی که تقسیم مسؤولیت ممکن نباشد هر حمل کننده به نسبت سهمی که از هزینه حمل برده است در پرداخت غرامت سهمین خواهد بود.

ج - چنانچه تعیین حمل کننده مسؤول فقدان یا خسارت میسر نباشد، مبلغ غرامت بین تمام حمل کنندگان به قراری که در بند (ب) فوق مقرر است تقسیم خواهد شد.

ماده ۳۸-...

ماده ۴۸-

۱- هر عضو کنوانسیون می تواند در موقع امضاء، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون اعلام نماید که خود را ملزم به رعایت ماده (۴۷) کنوانسیون نمی داند. سایر اعضای کنوانسیون در مورد چنین عضوی که این حق شرط را اعلام نموده است الزامی به رعایت ماده (۴۷) نخواهند داشت.

۲- هر عضو کنوانسیون که حق شرط اعلام شده در بند (۱) را اظهار نموده باشد هر زمان می تواند طی اعلامیه ای به دبیرکل سازمان ملل متحد حق شرط مزبور را پس بگیرد.

۳- هیچ حق شرط دیگری نسبت به مقررات این کنوانسیون مجاز نخواهد بود.

ماده ۴۹-....

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و پنجاه و یک ماده و پروتکل اصلاحی آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۷ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۵۲

تاریخ: ۱۳۷۶/۱/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۲۱- ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۸: «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن» که در جلسه مورخ هفدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- الحاق به کنوانسیون یاد شده با توجه به پیش‌بینی بهره‌غرامت در مواد ۲۷ و ۳۷ و با ملاحظه منع حق شرط قید در بند ۳ ماده ۴۸ خلاف شرع تشخیص داده شد.

۲- در خصوص ماده ۳۳ کنوانسیون، الزام دولت به رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۱) ضروری است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

نامه مجلس شورای اسلامی در خصوص تأکید بر مصوبه قبلی

شماره: ۱۰۰۰- ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۳/۷

شورای محترم نگهبان

بازگشت به نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۵۲ مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۹ و پیرو نامه شماره ۸۲۱- ق مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۸، لایحه شماره ۱۲۷۹۸/۶۴۷۰۸ مورخ ۱۳۷۵/۸/۱۶ دولت در

مورد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحی عبارتی در مواد (۳۰) و (۳۷) به تصویب رسیده بود، پس از ایراد آن شورای محترم در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۴ مجلس شورای اسلامی مطرح و چون مجلس تأمین نظر شورای محترم نگهبان را ضروری ندانست، لذا مصوبه قبلی مجدداً در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۶۸۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۲/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۰۰ - ق مورخ ۷۶/۳/۷ و ۸۲۱ - ق مورخ ۷۶/۱/۱۸ و پیرو نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۶۵۰ مورخ ۷۶/۳/۱۷ و ۷۶/۲۱/۱۵۲ مورخ ۷۶/۱/۱۹: «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی» آن که پس از ایرادات شورای نگهبان بدون هیچ‌گونه اصلاحی در جلسه مورخ چهارم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۳/۱۸ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

- ۱- چون در خصوص اشکال الحاق به کنوانسیون یاد شده با توجه به پیش‌بینی بهره‌گراست در مواد ۲۷ و ۳۷ تغییر و اصلاحی به عمل نیامده است، لذا اشکال شورای نگهبان باقی است.
- ۲- در خصوص ماده ۳۳ کنوانسیون چون با توجه به اختیار در قبول داوری و این که دولت به حکم قانون اساسی و قوانین ناشی از آن به هر حال ملزم به رعایت اصل ۱۳۹ می‌باشد و مقید نشدن به رعایت اصل مزبور به معنی لغو قید الزام نیست اشکال شورای نگهبان مرتفع است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

متن مصوبه

شماره: ۸۵۵۷ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۶

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری
ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
با سلام

عطف به نامه شماره ۱۲۰۹ - ق مورخ ۱۳۷۶/۵/۷ در مورد «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن»^(۱) که در مورد اختلاف میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان قرار گرفته بود، موضوع در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام، مطرح و پس از بحث و بررسی نظر مجلس شورای اسلامی مورد تأیید قرار گرفت. مراتب جهت طی تشریفات قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح تخصیص مازاد درآمد سال ۱۳۷۵ کل کشور به شرکت ملی گاز ایران و وزارت جهادسازندگی

شماره: ۱۳۰۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۵/۲۷

شورای محترم نگهبان

طرح تخصیص مازاد درآمد سال ۱۳۷۵ کل کشور به شرکت ملی گاز ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور انجام پروژه‌های ذیل مازاد درآمد ریالی از سقف بودجه سال ۱۳۷۵ و اصلاحیه آن تا سقف یک هزار میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تخصیص می‌یابد. این تخصیص علاوه بر بودجه سال ۱۳۷۶ می‌باشد:

الف - مبلغ پانصد میلیارد (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال جهت انجام طرحهای جدید گازرسانی به شهرها در اختیار شرکت ملی گاز ایران قرار می‌گیرد.

ب - مبلغ پانصد میلیارد (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال جهت تأمین واحداث برق، آب و راه روستایی در اختیار وزارت جهادسازندگی قرار می‌گیرد.

شرکت ملی گاز ایران و وزارت جهادسازندگی ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه نسبت به هزینه نمودن مبلغ فوق در پروژه‌ها اقدام خواهند نمود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و دوم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۱۳۶۲

تاریخ: ۱۳۷۶/۶/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۰۰ - ق مورخ ۷۶/۵/۲۷ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۱۳۲۸ مورخ ۱۳۷۶/۶/۳: «طرح تخصیص مازاد درآمد سال ۱۳۷۵ کل کشور به شرکت ملی گاز ایران و وزارت جهادسازندگی» که در جلسه مورخ بیست و دوم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۶/۱۲ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به این که مبلغ تخصیص یافته به پروژه‌های مذکور در ماده واحده همان طور که در ماده واحده اشاره شده است، علاوه بر ارقام بودجه سال ۱۳۷۶ می‌باشد و نظر به این که این مبلغ موجب تغییر در ارقام بودجه می‌شود و نظر به این که اجازه تغییر در ارقام بودجه مستلزم تصویب متمم بودجه است و با توجه به این که بودجه و متمم آن باید به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم گردد، بنابراین طرح تصویب شده مغایر اصل پنجاه و دوم قانون اساسی^(۱) است.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

شماره: ۱۷۶۶/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۷۶/۸/۴

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام

بازگشت به نامه شمار ۱۳۹۶ - ق مورخ ۱۳۷۶/۷/۵ «طرح تخصیص مازاد درآمد

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

سال ۱۳۷۵ بودجه کل کشور به شرکت ملی گاز ایران و وزارت جهادسازندگی^(۱) که در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۲) به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۷/۱۹ مجمع مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورای نگهبان تأیید گردید.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

(۱) بررسی سوابق نشان می‌دهد که مصوبه مذکور در روزنامه رسمی چاپ و منتشر نشده است.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه اصلاح قانون راجع
به بیمه افراد کادر ثابت ارتش و ژاندارمری در مقابل
حوادث ناشیه که به مناسبت انجام وظیفه رخ می دهد

شماره: ۱۱۶۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۴/۱۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۰۳۴/۱۰۹۳۱۹ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۲ دولت در مورد اصلاح قانون
راجع به بیمه افراد کادر ثابت ارتش و ژاندارمری در مقابل حوادث ناشیه که به مناسبت
انجام وظیفه رخ می دهد که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۱ مجلس
شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم
قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.
علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - اصلاحات زیر در قانون راجع به بیمه افراد کادر ثابت ارتش و ژاندارمری در مقابل
حوادث ناشیه که به مناسبت انجام وظیفه رخ می دهد - مصوب ۱۳۳۵ -^(۲) به عمل می آید:

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) قانون راجع به بیمه افراد کادر ثابت ارتش و ژاندارمری در مقابل حوادث ناشیه که به مناسبت انجام
وظیفه رخ می دهد (مصوب ۱۳۳۵/۸/۲۷): ماده ۱ - وزارت جنگ مکلف است کلیه افراد ارتش اعم از افسران و
درجه داران و سربازان وظیفه و داوطلب و ژاندارمها و دانش آموزان و دانشجویان آموزشگاهها و دانشکدههای نظامی
و کلیه همردیفان آنان و سایر کارمندان را که جزء کادر ارتش و ژاندارمری هستند در قبال کلیه حوادث که در حین
انجام وظیفه و یا به سبب آن در زمان صلح یا عملیات داخلی منجر به شهادت یا قتل یا فوت یا بیماری یا نقص اعضای
بدن یا از کارافتادگی کلی و جزئی و دائمی و غیردائمی بشود به وسیله بانک سپه بیمه نماید.
تبصره ۱ - هزینه بیمه اشخاص مزبور از حقوق و مزایای آنان معادل یک درصد و معادل سه درصد از محل بودجه
وزارت جنگ و ژاندارمری تأمین خواهد شد.

تبصره ۲ - حساب صندوق بیمه در بانک سپه به کلی مستقل و مجزا و پرداختهایی که از آن محل انجام می شود در
حدود اعتبار صندوق مزبور خواهد بود و به هیچوجه با صندوق بانک ارتباطی نخواهد داشت.

تبصره ۳ - آیین نامه طرز اجرای این قانون به وسیله وزارتین جنگ و دارایی تنظیم و پس از تصویب کمیسیونهای
مربوطه مجلسین به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۲ - وزارتین جنگ و دارایی مأمور اجرای این قانون می باشند.

۱- عنوان قانون یاد شده به «قانون بیمه عمر و حوادث پرسنل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای تابعه یا وابسته به آنها» تغییر می‌یابد.

۲- ماده (۱) قانون یاد شده، به شرح زیر تغییر می‌یابد:

ماده ۱- وزارتین دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کشور مکلفند از طریق تشکیل صندوقهای بیمه در نیروهای مسلح مربوطه کلیه پرسنل نیروهای نظامی و انتظامی و سازمانهای تابعه یا وابسته به آنها را - اعم از کادر ثابت، وظیفه، پیمانی و بسیجی ویژه را در قبال شهادت، فوت، بیماری صعب‌العلاج، نقص عضو و از کارافتادگی - اعم از آنکه در زمان صلح یا بحرانها و عملیات داخلی و دفاع از مرزها یا سایر موارد در ارتباط با مأموریتها و وظایف سازمانی یا غیر از آن در تمام ساعات شبانه روز اتفاق بیافتد، بر اساس مقررات این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن بیمه کند.

۳- در تبصره (۱) ماده (۱) قانون یاد شده عبارت «وزارت جنگ و ژاندارمری» به عبارت «نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» تغییر می‌یابد.

- تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۱) و ماده (۲) قانون مزبور حذف و متون زیر به عنوان مواد (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) به آن اضافه می‌شود:

ماده ۲- پرسنل وظیفه و پیمانی در مدت خدمت یا انجام مدت قرارداد با نیروهای مسلح مشمول این ماده هستند.

ماده ۳- صندوقهای بیمه نیروهای مسلح مجازند برای حفظ بنیه مالی خود و جبران خسارات موضوع این قانون با سایر شرکتهای بیمه کشور انواع قراردادهای بیمه منعقد کنند.

ماده ۴- چنانچه در زمان جنگ و بحران یا تشخیص شورایعالی امنیت ملی موجودی هر یک از صندوقهای بیمه نیروهای مسلح در پایان هر سال از مجموع هزینه‌های سه سال آخر آن کمتر باشد، مابه‌التفاوت با پیشنهاد کمیسیون مرکب از وزیر کشور، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، رئیس سازمان برنامه و بودجه و رئیس شورایعالی بیمه موضوع قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، مصوب ۱۳۵۰^(۱) که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد در بودجه سال بعد نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح منظور و به حساب صندوقهای بیمه واریز می‌شود.

ماده ۵- صندوقهای بیمه نیروهای مسلح می‌توانند در مورد پرسنل و خانواده آنان و سازمانهای مشمول این قانون بنا به ضرورت انواع بیمه‌های متداول دیگر را در قبال دریافت حق بیمه مربوط برقرار نمایند، همچنین با پیش‌بینی لازم و اطمینان از اجرای تعهدات مندرج در این قانون به منظور تحصیل سود بیشتر در امور تولیدی، بازرگانی و خدماتی سرمایه‌گذاری کنند.

ماده ۶- آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به وسیله وزارتین کشور و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر، همچنین آیین‌نامه بیمه افسران و کارمندان نیروهای مسلح ... و ژاندارمری - مصوب ۱۳۳۷ - (۱) لغو می‌شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۹۷۵

تاریخ: ۱۳۷۶/۴/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۶۶ - ق مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۵: «لایحه اصلاح قانون راجع به بیمه افراد کادر ثابت ارتش و ژاندارمری در مقابل حوادث ناشیه که به مناسبت انجام وظیفه رخ می‌دهد» که در جلسه مورخ یازدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۴/۱۸ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

ماده ۱ ماده واحده چون نیروهای انتظامی وزارت کشور به لایحه دولت اضافه گردیده موجب بار مالی و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی (۲) شناخته شد.

و لازم است عبارت «هر یک» در سطر دوم ماده ۴ و عبارت «وزیر کشور» در سطر سوم ماده ۴

(۱) روزنامه رسمی شماره ۴۰۹۸ مورخ ۱۳۳۷/۱۲/۱۳.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

و عبارت «وزارتین کشور» در سطر دوم ماده ۶ چون مبتنی بر ایراد ماده ۱ است اصلاح شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - اصلاحات زیر در قانون راجع به بیمه افراد کادر ثابت ارتش و ژاندارمری در مقابل حوادث ناشیه که به مناسبت انجام وظیفه رخ می دهد - مصوب ۱۳۳۵ - به عمل می آید:

۱- عنوان قانون یاد شده به «قانون بیمه عمر و حوادث پرسنل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای تابعه یا وابسته به آنها» تغییر می یابد.

۲- ماده (۱) قانون یاد شده، به شرح زیر تغییر می یابد:

ماده ۱- وزارتین دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کشور مکلفند از طریق تشکیل صندوقهای بیمه در نیروهای مسلح مربوطه کلیه پرسنل نیروهای نظامی و انتظامی و سازمانهای تابعه یا وابسته به آنها را - اعم از کادر ثابت، وظیفه، پیمانی و بسیجی ویژه را در قبال شهادت، فوت، بیماری صعبالعلاج، نقص عضو و از کارافتادگی - اعم از آنکه در زمان صلح یا بحرانها و عملیات داخلی و دفاع از مرزها یا سایر موارد در ارتباط با مأموریتها و وظایف سازمانی یا غیر از آن در تمام ساعات شبانه روز اتفاق بیافتد، بر اساس مقررات این قانون و آیین نامه اجرایی آن بیمه کند.

۳- در تبصره (۱) ماده (۱) قانون یاد شده عبارت «وزارت جنگ و ژاندارمری» به عبارت «نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» تغییر می یابد.

- تبصره های (۲) و (۳) ماده (۱) و ماده (۲) قانون مزبور حذف و متون زیر به عنوان مواد (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) به آن اضافه می شود:

ماده ۲- پرسنل وظیفه و پیمانی در مدت خدمت یا انجام مدت قرارداد با نیروهای مسلح مشمول این ماده هستند.

ماده ۳- صندوقهای بیمه نیروهای مسلح مجازند برای حفظ بنیه مالی خود و جبران خسارات موضوع این قانون با سایر شرکتهای بیمه کشور انواع قراردادهای بیمه منعقد کنند.

ماده ۴- چنانچه در زمان جنگ و بحران با تشخیص شورایعالی امنیت ملی موجودی هر یک از صندوقهای بیمه نیروهای مسلح در پایان هر سال از مجموع هزینههای سه سال آخر آن کمتر باشد، مابهالتفاوت با پیشنهاد کمیسیون مرکب از وزیر کشور، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، رئیس سازمان برنامه و بودجه و رئیس شورایعالی بیمه موضوع قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، مصوب ۱۳۵۰- که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد- در بودجه سال بعد نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح منظور و به حساب صندوقهای بیمه واریز می‌شود.

ماده ۵- صندوقهای بیمه نیروهای مسلح می‌توانند در مورد پرسنل و خانواده آنان و سازمانهای مشمول این قانون بنا به ضرورت انواع بیمه‌های متداول دیگر را در قبال دریافت حق بیمه مربوط برقرار نمایند، همچنین با پیش‌بینی لازم و اطمینان از اجرای تعهدات مندرج در این قانون به منظور تحصیل سود بیشتر در امور تولیدی، بازرگانی و خدماتی سرمایه‌گذاری کنند.

ماده ۶- آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به وسیله وزارتین کشور و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر، همچنین آیین‌نامه بیمه افسران و کارمندان نیروهای مسلح ... و ژاندارمری - مصوب ۱۳۳۷- لغو می‌شود.

مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۱) در جلسه مورخ هجدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و به تصویب رسید.^(۲)

(۱) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۶۵ مورخ ۱۳۷۶/۹/۳.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اصلاح قانون تحويل خودرو به جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی

شماره: ۳۴۹۴-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۳

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح قانون تحويل خودرو به جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۶/۶/۲۳ مجلس شورای اسلامی^(۱) که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۵ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۲) برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دولت موظف است حداقل سالیانه چهار هزار (۴۰۰۰) دستگاه خودروی سواری پیکان به صورت خارج از نوبت به جانبازان متقاضی پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا که به خاطر جانبازی برای تردد احتیاج به خودروی شخصی دارند واگذار نماید.

تبصره ۱ - نظام بانکی موظف است شصت درصد (۶۰٪) بهای هر خودرو را با تقاضای جانباز و اخذ سفته به عنوان وثیقه و با تعهد بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی مبنی بر کسر اقساط بدهی از مستمری جانباز به صورت تسهیلات پرداخت نماید و معادل آن را در اقساط متناسب با حقوق آنان دریافت نماید. بنیاد مذکور مجاز است اقساط بدهی را از مستمری جانباز کسر نماید.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۸۴ مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

تبصره ۲- چهل درصد (۴۰٪) بهای مانده هر خودروی واگذار شده و سود تسهیلات پرداختی توسط نظام بانکی در هر سال به تساوی از محل ردیف‌های ۱۰۱۰۱۲ و ۵۰۳۳۰۸ بودجه عمومی دولت تأمین می‌گردد.

تبصره ۳- آیین‌نامه اجرایی این قانون شامل نحوه تشخیص جانبازان مشمول، تعیین اولویت‌ها، نحوه بازپرداخت اقساط، نحوه تحویل، بهای خودرو و سایر ملاحظات ذی‌ارتباط توسط بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی با هماهنگی وزارت صنایع و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ظرف یک ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ سیزدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۹۵۲

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۴۹۴- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۳؛ «طرح دو فوریتی اصلاح قانون تحویل خودرو به جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۷۶/۶/۲۳ مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه دوشنبه مورخ سیزدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۰/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

تبصره دو ماده واحده خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۲۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۰/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۹۵۲ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۴ و پیرو نامه شماره ۳۴۹۴-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۳، طرح اصلاح قانون تحویل خودرو به جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۶/۶/۲۳ مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دولت موظف است حداقل سالیانه چهار هزار (۴۰۰۰) دستگاه خودروی سواری پیکان به صورت خارج از نوبت به جانبازان متقاضی پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا که به خاطر جانبازی برای تردد احتیاج به خودروی شخصی دارند واگذار نماید.

تبصره ۱- نظام بانکی موظف است شصت درصد (۶۰٪) بهای هر خودرو را با تقاضای جانباز و اخذ سفته به عنوان وثیقه و با تعهد بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی مبنی بر کسر اقساط بدهی از مستمری جانباز به صورت تسهیلات پرداخت نماید و معادل آن را در اقساط متناسب با حقوق آنان دریافت نماید. بنیاد مذکور مجاز است اقساط بدهی را از مستمری جانباز کسر نماید.

تبصره ۲- چهل درصد (۴۰٪) سهم دولت از محل ردیف ۱۰۲۲۰۴ قسمت چهارم قانون بودجه سالهای ۱۳۷۹ به بعد تحت عنوان بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی پرداخت سود تسهیلات و کمک به خرید خودرو برای جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا پرداخت می‌شود.

تبصره ۳- آیین‌نامه اجرایی این قانون شامل نحوه تشخیص جانبازان مشمول، تعیین

اولویت‌ها، نحوه بازپرداخت اقساط، نحوه تحویل، بهای خودرو و سایر ملاحظات ذی‌ارتباط توسط بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی با هماهنگی وزارت صنایع و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ظرف یک ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و ششم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۶۱۵۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۱/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۲۰ - ق مورخ ۷۸/۱۰/۲۷ و شماره ۳۴۹۴ - ق مورخ ۷۸/۱۰/۱۳ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۶۱۱۳ مورخ ۷۸/۱۱/۷ و شماره ۷۸/۲۱/۵۹۵۲ مورخ ۷۸/۱۰/۱۴: «طرح اصلاح قانون تحویل خودرو به جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۷۶/۶/۲۳ مجلس شورای اسلامی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و ششم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۱۱/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و اشکال شورا کماکان به قوت خود باقی است و رفع نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - وزارت صنایع موظف است به منظور تسهیل در امر تردد جانبازان دارای پنجاه درصد (۵۰٪) جانبازی و بالاتر، یک دستگاه خودروی سواری پیکان بدون اخذ مابه‌التفاوت به صورت اقساط متناسب با مستمری جانبازان به بنیاد جانبازان تحویل نماید.

تبصره ۱- سیستم بانکی مکلف است سالانه تسهیلات بانکی تا سقف دو هزار (۲۰۰۰) خودرو در سال در اختیار بنیاد جانبازان قرار دهد.

پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) کارمزد تسهیلات یاد شده به عهده بنیاد و پنجاه درصد (۵۰٪) باقیمانده به عهده جانبازان (استفاده کننده از خودرو) خواهد بود.

تبصره ۲- با توجه به استهلاک خودروها و بجا ماندن ضرورت نیاز جانبازان مشمول دولت مکلف است در هر ده سال یکبار نسبت به تعویض دستگاه خودروی سواری طبق شرایط مقرر در این قانون عمل نماید.

تبصره ۳- تشخیص جانبازان مشمول، تعیین اولویت‌ها، نحوه تحویل و بهای خودرو براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و وزارت صنایع به تصویب هیأت وزیران ظرف مدت یک ماه خواهد رسید.

مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۱) در جلسه مورخ نوزدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید.^(۲)

(۱) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۵۳۸۴ مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه معادن

شماره: ۱۵۸۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۱۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۲۴۲/۵۱۲۹۹ مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۴ دولت در مورد معادن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- تعریف واژه های بکار رفته در این قانون به شرح زیر است:

الف - ماده معدنی (کانی): هر ماده یا ترکیب طبیعی که به صورت جامد یا گاز یا مایع و یا محلول در آب در اثر تحولات زمین شناسی به وجود آمده است.

ب - کانه: مواد معدنی یا کانیهای موجود در کانسار که دارای ارزش اقتصادی است.

پ - ذخیره معدنی (کانسار): تمرکز و یا انباشت طبیعی یک یا چند ماده معدنی در زیر یا روی زمین و یا محلول در آب می باشد.

ت - معدن: ذخیره معدنی است که بهره برداری از آن مقرون به صرفه باشد.

ث - اکتشاف: تجسس ارادی به منظور یافتن کانسار است که شامل عملیاتی از جمله موارد زیر می باشد:

۱- آثاریابی و نمونه برداری و آزمایشات کمی و کیفی.

۲- بررسیهای زمین شناسی، ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی و مانند آنها و انجام اموری که

برای این گونه بررسیها لازم باشد.

۳- حفاری روباز و زیرزمینی.

۴- تعیین شکل و کیفیت و کمیت ذخیره معدنی و تهیه نقشه‌های مربوطه.

ج - پروانه اکتشاف: مجوزی است که برای انجام عملیات اکتشافی مواد معدنی در محدوده مشخص از طرف وزارت معادن و فلزات صادر می‌شود.

چ - گواهی کشف: تأییدیه‌ای است که توسط وزارت معادن و فلزات پس از اتمام عملیات اکتشافی و کشف کانه بنام دارنده پروانه اکتشاف صادر می‌شود.

ح - بهره‌برداری: مجموعه عملیاتی است که به منظور استخراج و کانه‌آرایی و به دست آوردن مواد معدنی قابل فروش انجام می‌گیرد.

خ - بهره‌بردار: شخص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی است که دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت معادن و فلزات باشد.

د - استخراج: مجموعه عملیاتی است که به منظور جدا کردن کانه از کانسار و انتقال آن به محل انباشت مواد انجام می‌گیرد.

ذ - اجازه برداشت: مجوزی است که از طرف وزارت معادن و فلزات برای تأمین مصالح ساختمانی مورد نیاز طرحهای عمرانی و برداشت واریزه‌ها و ذخایر محدود و جزئی و نیز عملیات آزمایشگاهی صادر می‌شود.

ر - حقوق دولتی: عبارت است از درآمد دولت ناشی از استخراج بهره‌برداری و برداشت هر واحد از ماده یا مواد معدنی.

ز - کانه‌آرایی، عبارت است از کلیه عملیات فیزیکی، شیمیایی و یا فیزیکوشیمیایی که به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله از کانه و یا تفکیک کانه‌ها از یکدیگر انجام می‌گیرد.

ژ - فرآوری: شامل کلیه عملیاتی است که بر روی مواد خام معدنی یا کانه‌آرایی شده آنها انجام و در نتیجه موجب تولید مواد اولیه صنعتی می‌شود.

س - محل انباشت مواد: محلی خارج از کارگاههای استخراج و تونلها و چاهها که مواد مستخرجه در آنجا انباشته می‌شود.

ش - مواد باطله: عبارت است از موادی که در نتیجه استخراج یا کانه‌آرایی از کانه جدا می‌گردد.

ص - شن و ماسه معمولی: شن و ماسه‌ای است که حاوی کانیهای با ارزش نبوده و یا تفکیک آنها مقرون به صرفه نباشد و عمدتاً در کارهای ساختمانی، راه‌سازی، بتن‌ریزی و نظایر آن استفاده می‌گردد.

ض - خاک رس معمولی: خاکی است که برای ساختن خشت و آجر معمولی (غیرنسوز) به کار می‌رود و نیز در عملیات ساختمانی و راه‌سازی و کشاورزی از آن استفاده می‌شود.
ط - خاک صنعتی: خاکی است که به علت داشتن خواص فیزیکی و یا شیمیایی خاص مصارف صنعتی مختلف دارند.

ظ - سنگ لاشه و ساختمانی: سنگهای مختلف موجود در طبیعت که حاوی کانه قابل تفکیک در شرایط کنونی نبوده و عمل‌آوری آن رایج و معمول و یا مقرون به صرفه نباشد و بنا به تشخیص وزارت معادن و فلزات سنگ تزینی نیست و عموماً در پی یا دیوارچینی ساختمانها، راه‌سازی و دیواره‌سازی و امور نظیر آن بکار می‌رود.

ع - سنگ تزینی: سنگهای متبلور و غیرمتبلور رسوبی، آذرین و دگرگونی که حاوی کانه قابل تفکیک در شرایط کنونی نبوده و عمل‌آوری آنها نظیر برش و صیقل رایج و مقرون به صرفه باشد از قبیل مرمر، شبه مرمر (مرمریت) تراورتن، گرانیت و امثالهم.

غ - پروانه بهره‌برداری: مجوزی است که توسط وزارت معادن و فلزات برای بهره‌برداری از معادن در محدوده‌ای که مشخص شده است صادر می‌گردد.

ف - طرح بهره‌برداری: طرحی است که در آن جزئیات برنامه‌های اجرایی برای بهره‌برداری از معدن و زمان‌بندی اجرای عملیات و سایر اطلاعات براساس شناسنامه معدن در نمونه فرمهای ویژه وزارت معادن و فلزات، توسط عاملین بهره‌برداری درج می‌گردد.

ق - معادن بلامعارض: به معادنی اطلاق می‌شود که فاقد بهره‌بردار بوده و یا واگذاری آن از نظر این قانون منعی نداشته باشد.

ماده ۲- در اجرای اصول چهل و چهارم و چهل و پنجم قانون اساسی^(۱) مسئولیت اعمال حاکمیت دولت بر معادن کشور و حفظ ذخایر معدنی و نیز صدور اجازه انجام فعالیتهای معدنی مقرر در این قانون و نظارت بر امور مزبور و فراهم آوردن موجبات توسعه فعالیتهای معدنی، دستیابی به ارزش افزوده مواد خام معدنی، توسعه صادرات مواد

معدنی با ارزش افزوده، ایجاد اشتغال در این بخش و نیز افزایش سهم بخش معدن در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور به عهده وزارت معادن و فلزات می‌باشد.
ماده ۳-...

لایحه فوق مشتمل بر سی و شش ماده و هفده تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۰۲۹

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۸۵-ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۱۷ مورخ ۷۶/۹/۱۲: (۱) «لایحه معادن» که در جلسه مورخ بیست و پنجم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شوراه به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- شمول ماده ۲ قانون نسبت به شن و ماسه و خاک رس که در زمین ملکی یا موقوفه باشد و همچنین نسبت به آبهای معدنی ملکی یا موقوفه خلاف موازین شرع می‌باشد.

۲- در بند ۱ ماده ۱ لازم است کلمه «است» بعد از «محلی» یا «چاهها» اضافه شود و در بند ط کلمه «دارند» به «دارد» تغییر یابد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۹۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۲۹ مورخ ۱۳۷۶/۹/۱۷ و پیرو نامه شماره

(۱) تقاضای استمهال براساس اصل ۹۵ قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

۱۵۸۵-ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲، لایحه شماره ۱۷۲۴۲/۵۱۲۹۹ مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۴ دولت در مورد معادن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- تعریف واژه های بکار رفته در این قانون به شرح زیر است:

الف - ماده معدنی (کانی): هر ماده یا ترکیب طبیعی که به صورت جامد یا گاز یا مایع و یا محلول در آب در اثر تحولات زمین شناسی به وجود آمده است.

ب - کانه: مواد معدنی یا کانیهای موجود در کانسار که دارای ارزش اقتصادی است.

پ - ذخیره معدنی (کانسار): تمرکز و یا انباشت طبیعی یک یا چند ماده معدنی در زیر یا روی زمین و یا محلول در آب می باشد.

ت - معدن: ذخیره معدنی است که بهره برداری از آن مقرون به صرفه باشد.

ث - اکتشاف: تجسس ارادی به منظور یافتن کانسار است که شامل عملیاتی از جمله موارد زیر می باشد:

۱- آثاریابی و نمونه برداری و آزمایشات کمی و کیفی.

۲- بررسیهای زمین شناسی، ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی و مانند آنها و انجام اموری که برای این گونه بررسیها لازم باشد.

۳- حفاری روباز و زیرزمینی.

۴- تعیین شکل و کیفیت و کمیت ذخیره معدنی و تهیه نقشه های مربوطه.

ج - پروانه اکتشاف: مجوزی است که برای انجام عملیات اکتشافی مواد معدنی در محدوده مشخص از طرف وزارت معادن و فلزات صادر می شود.

چ - گواهی کشف: تأییدیه ای است که توسط وزارت معادن و فلزات پس از اتمام عملیات اکتشافی و کشف کانه بنام دارنده پروانه اکتشاف صادر می شود.

ح - بهره‌برداری: مجموعه عملیاتی است که به منظور استخراج و کانه‌آرایی و به دست آوردن مواد معدنی قابل فروش انجام می‌گیرد.

خ - بهره‌بردار: شخص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی است که دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت معادن و فلزات باشد.

د - استخراج: مجموعه عملیاتی است که به منظور جداکردن کانه از کانسار و انتقال آن به محل انباشت مواد انجام می‌گیرد.

ذ - اجازه برداشت: مجوزی است که از طرف وزارت معادن و فلزات برای تأمین مصالح ساختمانی مورد نیاز طرحهای عمرانی و برداشت واریزه‌ها و ذخایر محدود و جزئی و نیز عملیات آزمایشگاهی صادر می‌شود.

ر - حقوق دولتی: عبارت است از درآمد دولت ناشی از استخراج بهره‌برداری و برداشت هر واحد از ماده یا مواد معدنی.

ز - کانه‌آرایی، عبارت است از کلیه عملیات فیزیکی، شیمیایی و یا فیزیکو شیمیایی که به منظور جداکردن قسمتی از مواد باطله از کانه و یا تفکیک کانه‌ها از یکدیگر انجام می‌گیرد.

ژ - فرآوری: شامل کلیه عملیاتی است که بر روی مواد خام معدنی یا کانه‌آرایی شده آنها انجام و در نتیجه موجب تولید مواد اولیه صنعتی می‌شود.

س - محل انباشت مواد: محلی خارج از کارگاههای استخراج و تونلها و چاهها که مواد مستخرجه در آنجا انباشته می‌شود.

ش - مواد باطله: عبارت است از موادی که در نتیجه استخراج یا کانه‌آرایی از کانه جدا می‌گردد.

ص - شن و ماسه معمولی: شن و ماسه‌ای است که حاوی کانیهای با ارزش نبوده و یا تفکیک آنها مقرون به صرفه نباشد و عمدتاً در کارهای ساختمانی، راه‌سازی، بتن‌ریزی و نظایر آن استفاده می‌گردد.

ض - خاک رس معمولی: خاکی است که برای ساختن خشت و آجر معمولی (غیرنسوز) بکار می‌رود و نیز در عملیات ساختمانی و راه‌سازی و کشاورزی از آن استفاده می‌شود.

ط - خاک صنعتی: خاکی است که به علت داشتن خواص فیزیکی و یا شیمیایی خاص مصارف صنعتی مختلف دارند.

ظ - سنگ لاشه و ساختمانی: سنگهای مختلف موجود در طبیعت که حاوی کانه قابل تفکیک در شرایط کنونی نبوده و عمل آوری آن رایج و معمول و یا مقرون به صرفه نباشد و بنا به تشخیص وزارت معادن و فلزات سنگ تزئینی نیست و عموماً در پی یا دیوارچینی ساختمانها، راه سازی و دیواره سازی و امور نظیر آن بکار می رود.

ع - سنگ تزئینی: سنگهای متبلور و غیرمتبلور رسوبی، آذرین و دگرگونی که حاوی کانه قابل تفکیک در شرایط کنونی نبوده و عمل آوری آنها نظیر برش و صیقل رایج و مقرون به صرفه باشد از قبیل مرمر، شبه مرمر (مرمریت) تراورتن، گرانیت و امثالهم.

غ - پروانه بهره برداری: مجوزی است که توسط وزارت معادن و فلزات برای بهره برداری از معادن در محدوده ای که مشخص شده است صادر می گردد.

ف - طرح بهره برداری: طرحی است که در آن جزئیات برنامه های اجرایی برای بهره برداری از معدن و زمان بندی اجرای عملیات و سایر اطلاعات براساس شناسنامه معدن در نمونه فرمهای ویژه وزارت معادن و فلزات، توسط عاملین بهره برداری درج می گردد.

ق - معادن بلامعارض: به معادنی اطلاق می شود که فاقد بهره بردار بوده و یا واگذاری آن از نظر این قانون منعی نداشته باشد.

ماده ۲- در اجرای اصول چهل و چهارم و چهل و پنجم قانون اساسی مسئولیت اعمال حاکمیت دولت بر معادن کشور و حفظ ذخایر معدنی و نیز صدور اجازه انجام فعالیتهای معدنی مقرر در این قانون و نظارت بر امور مزبور و فراهم آوردن موجبات توسعه فعالیتهای معدنی، دستیابی به ارزش افزوده مواد خام معدنی، توسعه صادرات مواد معدنی با ارزش افزوده، ایجاد اشتغال در این بخش و نیز افزایش سهم بخش معدن در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور به عهده وزارت معادن و فلزات می باشد.

شمول این ماده نسبت به شن و ماسه و خاک رس واقع در ملک اشخاص یا قائم مقام قانونی آنها و نیز آبهای معدنی ملکی یا موقوفه نافذ نیست.

ماده ۳- ...

لایحه فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۴۲۷

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۵۸۵ - ق مورخ ۷۶/۹/۲ و ۱۷۹۶ - ق مورخ ۷۶/۱۲/۴ و پیرو نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۰۲۹ مورخ ۷۶/۹/۱۷: «لایحه معادن» که در جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

اشکال ماده ۲ نسبت به شن، ماسه و خاک رس در اراضی موقوفات به حال خود باقی است و اگر به «شمول این ماده نسبت به شن، ماسه و خاک رس و آبهای معدنی در ملک اشخاص یا در موقوفات نافذ نیست» اصلاح شود اشکال رفع می‌شود.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۸۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۶/۲۱/۲۴۱۷ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۶ و پیرو نامه‌های شماره ۱۷۹۶ - ق مورخ ۷۶/۱۲/۴ و ۱۵۸۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲، لایحه شماره ۱۷۲۴۲/۵۱۲۹۹ مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۴ دولت در مورد معادن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱-....

ماده ۲- در اجرای اصول چهل و چهارم و چهل و پنجم قانون اساسی مسئولیت اعمال حاکمیت دولت بر معادن کشور و حفظ ذخایر معدنی و نیز صدور اجازه انجام فعالیت‌های معدنی مقرر در این قانون و نظارت بر امور مزبور و فراهم آوردن موجبات توسعه فعالیت‌های معدنی، دستیابی به ارزش افزوده مواد خام معدنی، توسعه صادرات مواد معدنی با ارزش افزوده، ایجاد اشتغال در این بخش و نیز افزایش سهم بخش معدن در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور به عهده وزارت معادن و فلزات می‌باشد. شمول این ماده نسبت به شن، ماسه و خاک رس و آب‌های معدنی در ملک اشخاص یا در موقوفات نافذ نیست.

ماده ۳-....

اصلاحیه فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۵۴۲

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۲/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۵۸۵ - ق مورخ ۷۶/۹/۲ و ۱۷۹۶ - ق مورخ ۷۶/۱۲/۴ و ۱۸۸۸ - ق مورخ ۷۶/۱۲/۲۶ و پیرو نامه‌های شماره ۷۶/۲۱/۲۰۲۹ مورخ ۷۶/۹/۱۷ و ۷۶/۲۱/۲۴۱۷ مورخ ۷۶/۱۲/۶: «لایحه معادن» که در جلسه مورخ بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا با توجه به اصل ۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی^(۱) به شرح زیر اعلام می‌گردد:

(۱) اصل چهارم: کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید براساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر برعهده فقهای شورای نگهبان است.

«شمول ماده ۲ نسبت به مواد معدنی ظاهر واقع در زمینهای ملکی و یا موقوفه و یا در زمینهای مواتی که حریم عرفی زمینهای ملکی یا موقوفه باشد خلاف موازین شرع است».

و اگر به این صورت اصلاح شود که: «این ماده نسبت به شن و ماسه و خاک رس و آبهای معدنی و سایر مواد معدنی ظاهر از قبیل سنگهای تزئینی و نما و سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی که در ملک اشخاص یا موقوفه و یا در مواتی که حریم عرفی زمینهای ملکی یا موقوفه باشد شامل نیست» رفع این اشکال و اشکال مذکور در نامه‌های قبلی خواهد شد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- تعریف واژه‌های به کار رفته در این قانون به شرح زیر است:

الف - ماده معدنی (کانی): هر ماده یا ترکیب طبیعی که به صورت جامد یا گاز یا مایع و یا محلول در آب در اثر تحولات زمین‌شناسی به وجود آمده است.

ب - کانه: مواد معدنی یا کانیهای موجود در کانسار که دارای ارزش اقتصادی است.

پ - ذخیره معدنی (کانسار): تمرکز و یا انباشت طبیعی یک یا چند ماده معدنی در زیر یا روی زمین و یا محلول در آب می‌باشد.

ت - معدن: ذخیره معدنی است که بهره‌برداری از آن مقرون به صرفه باشد.

ث - اکتشاف: تجسس ارادی به منظور یافتن کانسار است که شامل عملیاتی از جمله موارد زیر می‌باشد:

۱- آثاریابی و نمونه‌برداری و آزمایشات کمی و کیفی.

۲- بررسمیهای زمین‌شناسی، ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی و مانند آنها و انجام اموری که برای اینگونه بررسیها لازم باشد.

۳- حفاری روباز و زیرزمینی.

۴- تعیین شکل و کیفیت و کمیت ذخیره معدنی و تهیه نقشه‌های مربوطه.

ج - پروانه اکتشاف: مجوزی است که برای انجام عملیات اکتشافی مواد معدنی در محدوده مشخص از طرف وزارت معدن و فلزات صادر می‌شود.

چ - گواهی کشف: تأییدیه‌ای است که توسط وزارت معدن و فلزات پس از اتمام عملیات اکتشافی و کشف کانه به نام دارنده پروانه اکتشاف صادر می‌شود.

ح - بهره‌برداری: مجموعه عملیاتی است که به منظور استخراج و کانه‌آرایی و به دست آوردن مواد معدنی قابل فروش انجام می‌گیرد.

خ - بهره‌بردار: شخص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی است که دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت معدن و فلزات باشد.

د - استخراج: مجموعه عملیاتی است که به منظور جدا کردن کانه از کانسار و انتقال آن به محل انباشت مواد انجام می‌گیرد.

ذ - اجازه برداشت: مجوزی است که از طرف وزارت معدن و فلزات برای تأمین مصالح ساختمانی مورد نیاز طرح‌های عمرانی و برداشت واریزه‌ها و ذخایر محدود و جزئی و نیز عملیات آزمایشگاهی صادر می‌شود.

ر - حقوق دولتی: عبارت است از درآمد دولت ناشی از استخراج، بهره‌برداری و برداشت هر واحد از ماده یا مواد معدنی.

ز - کانه آرایی: عبارت است از کلیه عملیات فیزیکی، شیمیایی و یا فیزیکوشیمیایی که به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله از کانه و یا تفکیک کانه‌ها از یکدیگر انجام می‌گیرد.

ژ - فرآوری: شامل کلیه عملیاتی است که بر روی مواد خام معدنی یا کانه‌آرایی شده آنها انجام و در نتیجه موجب تولید مواد اولیه صنعتی می‌شود.

س - محل انباشت مواد: محلی است خارج از کارگاه‌های استخراج و تونل‌ها و چاه‌ها که مواد مستخرجه در آنجا انباشته می‌شود.

ش - مواد باطله: عبارت است از موادی که در نتیجه استخراج یا کانه‌آرایی از کانه جدا می‌گردد.

ص - شن و ماسه معمولی: شن و ماسه‌ای است که حاوی کانیهای با ارزش نبوده و یا تفکیک آنها مقرون به صرفه نباشد و عمدتاً در کارهای ساختمانی، راه‌سازی، بتن‌ریزی و نظایر آن استفاده می‌گردد.

ض - خاک رس معمولی: خاکی است که برای ساختن خشت و آجر معمولی (غیرنسوز) به کار می‌رود و نیز در عملیات ساختمانی و راه‌سازی و کشاورزی از آن استفاده می‌شود.

ط - خاک صنعتی: خاکی است که به علت داشتن خواص فیزیکی و یا شیمیایی خاص مصارف صنعتی مختلف دارد.

ظ - سنگ لاشه و ساختمانی: سنگهای مختلف موجود در طبیعت که حاوی کانه قابل تفکیک در شرایط کنونی نبوده و عمل آوری آن رایج و معمول و یا مقرون به صرفه نباشد و بنا به تشخیص وزارت معادن و فلزات سنگ تزئینی نیست و عموماً در پی یا دیوار چینی ساختمانه‌ها، راه سازی و دیواره سازی و امور نظیر آن به کار می‌رود.

ع - سنگ تزئینی: سنگهای متبلور و غیرمتبلور رسوبی، آذرین و دگرگونی که حاوی کانه قابل تفکیک در شرایط کنونی نبوده و عمل آوری آنها نظیر برش و صیقل رایج و مقرون به صرفه باشد از قبیل مرمر، شبه مرمر (مرمریت) تراورتن، گرانیت و امثالهم.

غ - پروانه بهره‌برداری: مجوزی است که توسط وزارت معادن و فلزات برای بهره‌برداری از معادن در محدوده‌ای که مشخص شده است صادر می‌گردد.

ف - طرح بهره‌برداری: طرحی است که در آن جزئیات برنامه‌های اجرایی برای بهره‌برداری از معدن و زمان‌بندی اجرای عملیات و سایر اطلاعات براساس شناسنامه معدن در نمونه فرمهای ویژه وزارت معادن و فلزات، توسط عاملین بهره‌برداری درج می‌گردد.

ق - معدن بلامعارض: به معدنی اطلاق می‌شود که فاقد بهره‌بردار بوده و یا واگذاری آن از نظر این قانون منعی نداشته باشد.

ماده ۲- در اجرای اصول چهل و چهارم و چهل و پنجم قانون اساسی مسئولیت اعمال حاکمیت دولت بر معادن کشور و حفظ ذخایر معدنی و نیز صدور اجازه انجام فعالیتهای معدنی مقرر در این قانون و نظارت بر امور مزبور و فراهم آوردن موجبات توسعه فعالیتهای معدنی، دستیابی به ارزش افزوده مواد خام معدنی، توسعه صادرات مواد معدنی با ارزش افزوده، ایجاد اشتغال در این بخش و نیز افزایش سهم بخش معدن در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور به عهده وزارت معادن و فلزات می‌باشد.

اعمال حاکمیت مذکور در این ماده نمی‌تواند مانع اعمال مالکیت اشخاص حقیقی و حقوقی در محدوده مقررات باشد.

ماده ۳-

ماده ۳۱- به منظور تحقق توسعه پایدار در بخش معدن، دولت موظف است صندوق بیمه

سرمایه‌گذاری فعالیتهای معدنی را جهت تأمین تمام یا قسمتی از خسارات احتمالی ناشی از عدم کشف کانه و سرمایه‌گذاریهای موجود، طبق اساسنامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید در وزارت معادن و فلزات تأسیس نماید و همه ساله در صورت لزوم اعتبار مورد نیاز سهم دولت را با توجه به سیاستهای تولیدی در لوایح بودجه سالانه پیشنهاد نماید.

ماده ۳۲- وزارت معادن و فلزات مجاز است در اجرای بند (۱۴) ماده (۱) قانون تأسیس وزارت مزبور مصوب سال ۱۳۶۳ مجلس شورای اسلامی^(۱) به منظور تسریع در تحقق امر اکتشاف و شناسایی کانسارها و ضرورتاً سایر عملیات معدنی، شرکتهای عملیاتی که اساسنامه آنها به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، تأسیس نماید.

ماده ۳۳- کارکنان رسمی دولت در وزارت معادن و فلزات و شرکتها و سازمانهای تابعه دولتی در زمان اشتغال و تا یکسال بعد از قطع اشتغال نمی‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم در معاملات و امتیازات موضوع این قانون ذی‌سهم و یا ذی‌نفع باشند. در صورت تخلف به انفصال ابد از خدمات دولتی و محرومیت از ۵ تا ۱۰ سال از هرگونه عقد قرارداد معدنی و اخذ هرگونه مجوز عملیات معدنی محکوم می‌گردند.

ماده ۳۴- وزارت معادن و فلزات مکلف است در کلیه معادن کشور برای جلوگیری از تخریب و تضییع ذخایر معدنی و اجرای تعهدات اکتشاف کنندگان و بهره‌برداران و رعایت اصول ایمنی و حفاظتی کارکنان معادن طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون نظارت کامل بنماید.

ماده ۳۵- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت معادن و فلزات با هماهنگی سایر وزارتخانه‌ها، سازمانها و ارگانهای ذیربط در مدت سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

(۱) ماده ۱ قانون تأسیس وزارت معادن و فلزات (مصوب ۱۳۶۳/۳/۵): وزارت معادن و فلزات عهده‌دار استقرار حاکمیت دولت بر معادن کشور در چارچوب قانون معادن و فراهم آوردن موجبات توسعه فعالیت‌های زمین‌شناسی، اکتشاف، تجهیز و بهره‌برداری از معادن و تولید مواد اولیه صنعتی اعم از فلزی و غیرفلزی مورد نیاز و شکل دادن به فلزات تا مرحله استاندارد (مقاطع هندسی) قابل استفاده در صنعت و ایجاد زمینه توسعه و بهره‌برداری از صنایع متالورژی در جهت رسیدن به خودکفایی و استقلال صنعتی کشور می‌باشد و برای نیل به اهداف پیش‌بینی شده فوق‌الذکر وظایف اساسی به شرح زیر خواهد داشت:

ماده ۳۶- از تاریخ تصویب این قانون، قانون معادن^(۱) و اصلاحات بعدی^(۲) آن و نیز سایر قوانین و مقررات مربوط در قسمت مغایر لغو می‌گردد.

مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۳) در جلسه مورخ بیست و سوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و به تصویب رسید.^(۴)

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۱۱۷۴ مورخ ۱۳۶۲/۴/۱۸.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۱۷۵۰ مورخ ۱۳۶۴/۴/۱۱.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

(۴) روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۵۸ مورخ ۱۳۷۷/۵/۸.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۲۷۹۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۰/۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۸۹۸۹/۲۰۲۶۰ مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۸ دولت در خصوص اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۸/۶ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲^(۲) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- تبصره (۱) ماده (۱) قانون مذکور^(۳) به شرح زیر اصلاح می گردد:

تبصره ۱- مناطق آزاد و آبهای ساحلی آنها، از تسهیلات و امتیازات موضوع این قانون برخوردار خواهند بود.

۲- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۱۰)^(۴) اضافه می شود:

تبصره - اشخاص حقیقی و حقوقی از پرداخت هرگونه عوارض دیگر به استثنای عوارض

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۴۱۵۰ مورخ ۱۳۷۲/۷/۱۵.

(۳) تبصره ۱ ماده ۱ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (مصوب ۱۳۷۲/۶/۷): مناطق آزاد از تسهیلات و امتیازات موضوع این قانون برخوردار خواهند بود.

(۴) همین مجموعه، صفحه ۷۸۷.

موضوع این ماده در محدوده منطقه معاف می‌باشند.

۳- متن زیر جایگزین ماده (۱۸) قانون مذکور^(۱) می‌شود:

ماده ۱۸- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید و دستورالعمل‌های مربوط، انجام می‌شود.
تبصره ۱- تعیین انواع عملیات بانکی در مناطق و تعریف هر یک از آنها با شورای پول و اعتبار بانک مرکزی است.

تبصره ۲- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی و خارجی در مناطق موکول به پیشنهاد سازمان، تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

تبصره ۳- افتتاح شعبه توسط بانکها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره ۴- نرخ ریال ایران در مقابل ارزها در مناطق آزاد براساس عرضه و تقاضا تعیین می‌گردد و معاملات ارزی بین اشخاص حقیقی و حقوقی آزاد است.

تبصره ۵- معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود ولی این واحدها در معاملات خود به پولهای خارجی مجاز به رعایت رویه‌های بین‌المللی بانکی می‌باشند.

واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون مرزی اخذ نموده‌اند از انجام معاملات به ریال ایران ممنوع هستند.

۴- متن زیر جایگزین ماده (۲۱) قانون مذکور^(۲) می‌شود:

ماده ۲۱- حقوق قانونی سرمایه‌گذاران خارجی مورد تضمین و حمایت است، سرمایه سرمایه‌گذاران خارجی در مناطق چنانچه در مواردی به نفع عموم ملی شود یا این که از

(۱) همین مجموعه، صفحه ۷۸۷.

(۲) ماده ۲۱ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (مصوب ۱۳۷۲/۶/۷): سازمان هر منطقه می‌تواند با تصویب هیأت وزیران و از محل داری‌های خود یا از طریق عقد قرارداد با بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه نسبت به تضمین سرمایه‌های خارجی در مقابل خسارات ناشی از سلب مالکیت و ملی شدن تا حد تعهدات مندرج در قراردادهای مربوطه اقدام نماید.

صاحب سرمایه سلب مالکیت شود، جبران خسارت به میزان ارزش جایگزینی به عهده دولت می باشد. آیین نامه مربوط به نحوه تضمین و جبران خسارت سرمایه های مذکور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۵- متن زیر جایگزین ماده (۲۲)^(۱) می شود:

ثبت شرکتها و مالکیت های صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه و همچنین ثبت کشتی ها، شناورها و هواپیماها در مناطق با رعایت اصل هشتاد و یکم قانون اساسی^(۲) طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام می شود.

۶- متن زیر به عنوان ماده (۲۸) به قانون مذکور الحاق می شود:

ماده ۲۸- تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - مؤسسه بیمه ای که براساس مقررات موضوع این ماده از بیمه مرکزی ایران اجازه فعالیت دریافت می نمایند از شمول مقررات قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری - مصوب ۱۳۵۰ -^(۳) مستثنی بوده و مجاز به صدور بیمه های موضوع ماده (۷۰) قانون مزبور^(۴) در محدوده منطقه آزاد می باشند.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دوم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

(۱) ماده ۲۲ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (مصوب ۱۳۷۲/۶/۷): ثبت شرکتها و مالکیت های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی ها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه، توسط سازمان آن منطقه با رعایت اصل هشتاد و یکم قانون اساسی طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام می شود.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۷۹۱.

(۳) روزنامه رسمی شماره ۷۷۲۳ مورخ ۱۳۵۰/۵/۱۳.

(۴) ماده ۷۰ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری (مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰): بیمه های زیر باید منحصرأ به وسیله مؤسسات بیمه ای که بر اساس این قانون اجازه فعالیت دارند انجام گیرد:

الف - بیمه اموال منقول و یا غیرمنقول موجود در ایران.

ب - بیمه حمل و نقل کالای وارداتی که قرارداد خرید آن در ایران منعقد می شود یا اعتبار اسنادی آن در ایران باز شده است.

ج - بیمه مربوط به کارگران و مستخدمین خارجی به استثنای بیمه عمر و حوادث شخصی در مدت اقامت در ایران.

د - بیمه مربوط به ایرانیان مقیم ایران.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۷/۲۱/۴۰۲۶

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۰/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۹۳- ق مورخ ۷۷/۱۰/۷: «لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ دوم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت در جلسه مورخ ۷۷/۱۰/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

۱- در بند ۱ ماده واحده «اصلاح تبصره یک ماده یک» چون اضافه شدن عبارت «آبهای ساحلی» به کاهش درآمد عمومی می‌انجامد و طریق جبران کاهش آن نیز معلوم نشده خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- در بند ۲ ماده واحده «اضافه شدن یک تبصره به ماده ۱۰ قانون» چون اضافه نمودن تبصره مذکور به ماده ۱۰ قانون به کاهش درآمد عمومی می‌انجامد و طریق جبران کاهش آن نیز معلوم نشده خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی است.

۳- در بند ۳ ماده واحده اصل ماده ۱۸ از جهت این که اطلاق آن شامل تأسیس بانک توسط غیردولت می‌شود خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی^(۲) است و اطلاق تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری که شامل خارجیان نیز می‌گردد، خلاف اصل ۸۱ قانون اساسی شناخته گردید.

۴- تبصره ۱ ماده ۱۸ از این جهت که تعیین انواع عملیات بانکی و تعریف هر یک از آنها را به شورای پول و اعتبار بانک مرکزی واگذار نموده خلاف ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۵- تبصره ۲ ماده ۱۸ نیز همان دو اشکال مذکور در مورد اصل ماده را دارد.

۶- صدر تبصره ۴ ماده ۱۸ که نرخ ریال ایران در مقابل ارزها در مناطق آزاد را براساس عرضه و تقاضا قرار داده خلاف ماده ۶ قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام^(۳) است و با توجه به نامه شماره ۷۵/۲۱/۰۲۸۵ مورخ ۷۵/۱/۲۸ شورای نگهبان^(۴) خلاف قانون اساسی است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۵۱۴.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۷۸۹.

(۴) همین مجموعه، صفحه ۷۸۸.

۷- اطلاق ذیل تبصره ۵ ماده ۱۸ که بانکها را در معاملات خود به پولهای خارجی به رعایت رویه‌های بین‌المللی مجاز نموده، چون تجویز را می‌انجامد، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۸- در بند ۴ (ماده ۲۱ جایگزین) الغاء قید «که پذیرش سرمایه آنان به تصویب هیأت وزیران رسیده است» از لایحه دولت که به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز پیش‌بینی نشده، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته گردید.

۹- در بند ۵ ماده واحده (ماده ۲۲ جایگزین) از این جهت که رعایت اصل ۸۱ در ثبت شرکتها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی نیز لازم است مبهم می‌باشد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۰- در بند ۶ (ماده ۲۸) اصل ماده و تبصره آن از این جهت که اجازه تأسیس بیمه را به خارجیان می‌دهد، خلاف اصل ۴۴ و ۸۱ قانون اساسی است و از این جهت که عموم آن در مورد داخلی شامل تأسیس بیمه توسط غیردولت نیز می‌شود خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۸۸۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۷/۱۲/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۷/۲۱/۴۰۲۶ مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۶ و پیرو نامه شماره ۱۳۷۷/۷/۲۸ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۷، لایحه شماره ۴۸۹۸۹/۲۰۲۶۰ مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۸ دولت در مورد اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی‌اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- تبصره (۱) ماده (۱) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به آن الحاق گردیده و تبصره (۲) به تبصره (۳) تغییر می یابد:

تبصره ۱- مناطق آزاد و آبهای ساحلی آنها، از تسهیلات و امتیازات موضوع این قانون برخوردار خواهند بود.

تبصره ۲- محدوده آبی مجاور مناطق آزاد که قلمرو آن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، منحصرأ در خصوص فعالیت های مربوط به سوخت رسانی کشتیها از امتیازات این قانون برخوردار خواهد بود.»

۲- متن زیر جایگزین ماده (۱۸) قانون مذکور می شود:

ماده ۱۸- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید و دستورالعملهای مربوط، انجام می شود.

تبصره ۱- تعیین انواع عملیات بانکی در مناطق و تعریف هر یک از آنها با شورای پول و اعتبار بانک مرکزی است.

تبصره ۲- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی و خارجی در مناطق موکول به پیشنهاد سازمان، تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

تبصره ۳- افتتاح شعبه توسط بانکها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره ۴- نرخ ریال ایران در مقابل ارزها در مناطق آزاد براساس عرضه و تقاضا تعیین می گردد و معاملات ارزی بین اشخاص حقیقی و حقوقی آزاد است.

تبصره ۵- معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود ولی این واحدها در معاملات خود به پولهای خارجی مجاز به رعایت رویه های بین المللی بانکی می باشند.

واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون مرزی اخذ نموده‌اند از انجام معاملات به ریال ایران ممنوع هستند.

۳- متن زیر جایگزین ماده (۲۱) قانون مذکور می‌شود:

ماده ۲۱- حقوق قانونی سرمایه‌گذاران خارجی که پذیرش سرمایه آنها به تصویب هیأت وزیران رسیده است، مورد تضمین و حمایت است. سرمایه سرمایه‌گذاران مزبور چنانچه در مواردی به وسیله قانون به نفع عموم ملی شود یا اینکه از سرمایه‌گذاران یاد شده سلب مالکیت شود، جبران عادلانه خسارت به عهده دولت می‌باشد. مقررات مربوط به نحوه پذیرش سرمایه‌های مذکور و طریق جبران خسارت به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۴- متن زیر جایگزین ماده (۲۲) می‌شود:

ماده ۲۲- ثبت شرکتها و مالکیت‌ها صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه با رعایت اصل ۸۱ قانون اساسی طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام می‌شود.

تبصره - ثبت شرکتها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه انجام می‌شود.

۵- متن زیر به عنوان ماده (۲۸) به قانون مذکور الحاق می‌شود:

ماده ۲۸- تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - مؤسسات بیمه‌ای که براساس مقررات موضوع این ماده از بیمه مرکزی ایران اجازه فعالیت دریافت می‌نمایند از شمول مقررات قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری - مصوب ۱۳۵۰ - مستثنی بوده و مجاز به صدور بیمه‌های موضوع ماده (۷۰) قانون مزبور در محدوده منطقه آزاد می‌باشند.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و پنجم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۵۱۳

تاریخ: ۱۳۷۸/۱/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۹۱۱ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۱^(۱) و شماره ۲۷۹۳ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۷ و پیرو نامه شماره ۷۷/۲۱/۴۰۲۶ مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۶: «لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و پنجم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

اشکالات شورا در مورد ماده ۱۸ و تبصره‌های آن و نیز ماده ۲۸ و تبصره‌های آن به قوت خود باقی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به ماده (۱) قانون مذکور الحاق می‌گردد و عنوان تبصره (۲) آن به تبصره (۳) تغییر می‌یابد.

تبصره ۲- محدوده آبی مجاور مناطق آزاد که قلمرو آن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، منحصرراً در خصوص فعالیت‌های مربوط به سوخت رسانی کشتیها از امتیازات این قانون برخوردار خواهد بود.

۲- متن زیر جایگزین ماده (۱۸) قانون مذکور می‌شود:

ماده ۱۸- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام

(۱) مقصود نامه شماره ۲۸۸۴ - ق مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۶ می‌باشد که اشتباهاً نامه شماره ۲۹۱۱ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۱ درج گردیده است.

با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصرأ طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید انجام می‌شود.

تبصره ۱- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق موکول به پیشنهاد سازمان و تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

تبصره ۲- افتتاح شعبه توسط بانکها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره ۳- نظام حاکم بر برابری ریال ایران با اسعار مختلف در مناطق آزاد توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود.

تبصره ۴- معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود.

واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون مرزی اخذ نموده‌اند از انجام معاملات به ریال ایران ممنوع هستند.

۳- متن زیر جایگزین ماده (۲۱) قانون مذکور می‌شود:

ماده ۲۱- حقوق قانونی سرمایه‌گذاران خارجی که پذیرش سرمایه آنها به تصویب هیأت وزیران رسیده است، مورد تضمین و حمایت است. سرمایه سرمایه‌گذاران مزبور چنانچه در مواردی به وسیله قانون به نفع عموم ملی شود یا اینکه از سرمایه‌گذاران یاد شده سلب مالکیت شود، جبران عادلانه خسارت به عهده دولت می‌باشد. مقررات مربوط به نحوه پذیرش سرمایه‌های مذکور و طریق جبران خسارت به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۴- متن زیر جایگزین ماده (۲۲) می‌شود.

ماده ۲۲- ثبت شرکتها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه با رعایت اصل هشتاد و یکم (۸۱) قانون اساسی طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام می‌شود.

تبصره - ثبت شرکتها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه انجام می‌شود.

۵- متن زیر به عنوان ماده (۲۸) به قانون مذکور الحاق می شود:

ماده ۲۸- تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۱) در جلسه مورخ سی ام تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و به تصویب رسید.^(۲)

(۱) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۵۸۷۲ مورخ ۱۳۷۸/۶/۲.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه شمول ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور به مجمع تشخیص مصلحت نظام و مقررات مالی آن
شماره: ۱۶۶۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۶/۹/۲۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۶۱۵۱۴ مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ دولت در مورد شمول ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور به مجمع تشخیص مصلحت نظام که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- مجمع تشخیص مصلحت نظام مشمول ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱^(۲) خواهد بود و عبارت «مجمع تشخیص مصلحت نظام» پس از عبارت «مجلس شورای اسلامی» در سطر اول ماده مذکور و عبارت «رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام» پس از عبارت «رئیس مجلس شورای اسلامی» در قسمت اخیر ماده مذکور اضافه می گردد.

تبصره - در این قانون هر جا مجمع ذکر شود منظور «مجمع تشخیص مصلحت نظام» می باشد.

ماده ۲- بودجه مجمع به تفکیک برنامه و مواد هزینه و وسیله امور مالی مجمع تهیه و پس

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) ماده ۶۶ قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۶۶/۶/۱): در مورد بودجه شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی رعایت مقررات این قانون الزامی نیست و مصرف اعتبارات هر یک از آنها تابع آیین نامه داخلی خاص هر کدام خواهد بود و اعتبارات مزبور براساس درخواست وجه از طرف دبیر شورای نگهبان و رئیس مجلس شورای اسلامی و یا مقاماتی که از طرف ایشان مجاز هستند توسط خزانه قابل پرداخت می باشد.

از تأیید مجمع به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد می‌گردد تا عیناً در لایحه بودجه کل کشور منظور گردد و مصرف آن تابع مقررات این قانون می‌باشد.

تبصره - هرگونه تغییر در برنامه‌ها و یا مواد هزینه در قالب اعتبارات مصوب با تصویب مجمع مقدور می‌باشد و مراتب به اطلاع سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

ماده ۳- مسئولیت تشخیص و تعهد و تسجیل و صدور حواله به عهده رئیس و در صورت تفویض به عهده دبیر مجمع می‌باشد.

ماده ۴- ...

لایحه فوق مشتمل بر نه ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و سوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۶/۲۱/۲۱۰۹

تاریخ: ۱۳۷۶/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۶۵ - ق مورخ ۱۳۷۶/۹/۲۶: «لایحه شمول ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور به مجمع تشخیص مصلحت نظام و مقررات مالی آن» که در جلسه مورخ بیست و سوم آذر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

نظر به این که طبق ماده ۲ بودجه مجمع پس از تأیید مجمع به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد می‌گردد تا عیناً در لایحه بودجه کل کشور منظور گردد و نظر به این که این امر سالب اختیار دولت مقرر در اصل ۵۲ می‌باشد، ماده مذکور خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی^(۱) تشخیص داده شد.

محمد امامی کاشانی

عضو فقها و سخنگوی شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

شماره: ۴۹۴۹/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۷۷/۳/۳

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم

بازگشت به نامه شماره ۱۸۵۹ - ق مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ موضوع «لایحه شمول ماده ۶۶ قانون محاسبات عمومی کشور به مجمع تشخیص مصلحت نظام و مقررات مالی آن»^(۱) که در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۲) به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال گردیده بود، در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱/۲۲ مجمع مورد بحث و بررسی قرار گرفت، و نظر شورای نگهبان مبنی بر حذف کلمه «عیناً» از متن ماده ۲ لایحه مذکور تأیید گردید. مراتب جهت طی تشریفات قانون ابلاغ می شود.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

ماده ۱- مجمع تشخیص مصلحت نظام مشمول ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ خواهد بود و عبارت «مجمع تشخیص مصلحت نظام» پس از عبارت «مجلس شورای اسلامی» در سطر اول ماده مذکور و عبارت «رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام» پس از عبارت «رئیس مجلس شورای اسلامی» در قسمت اخیر ماده مذکور اضافه می گردد.

تبصره - در این قانون هر جا مجمع ذکر شود منظور «مجمع تشخیص مصلحت نظام» می باشد.

ماده ۲- بودجه مجمع به تفکیک برنامه و مواد هزینه به وسیله امور مالی مجمع تهیه و پس از تأیید مجمع به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد می گردد.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۵۳۲ مورخ ۱۳۷۷/۴/۸.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

تبصره - هرگونه تغییر در برنامه‌ها و یا مواد هزینه در قالب اعتبارات مصوب با تصویب مجمع مقدور می‌باشد و مراتب به اطلاع سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

ماده ۳- مسئولیت تشخیص و تعهد و تسجیل و صدور حواله به عهده رئیس و در صورت تفویض به عهده دبیر مجمع می‌باشد.

ماده ۴- مدیر مالی مجمع به وسیله رئیس مجمع به این سمت منصوب می‌شود و مسئولیت درخواست وجه و پرداخت هزینه‌ها و نگهداری حسابها و حفظ اسناد و مدارک مالی و وجوه نقدینه و اوراق بهادار و نیز نگهداری حساب اموال مجمع را به عهده دارد.

تبصره - نگهداری حسابهای مجمع طبق اصول متداول حسابداری دولتی خواهد بود.

ماده ۵- وجوه لازم برای انجام هزینه‌ها در حدود اعتبارات تخصیص یافته براساس دستور رئیس مجمع و درخواست وجه، مدیر مالی مجمع توسط خزانه به حساب مربوط که از طریق خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح شده یا می‌شود منتقل خواهد شد. استفاده از حساب مذکور با امضای مشترک رئیس مجمع و مدیر مالی مجمع مجاز می‌باشد.

ماده ۶- کلیه اسناد هزینه‌های انجام شده با امضای مشترک رئیس مجمع و مدیر مالی مجمع قابل احتساب به هزینه قطعی می‌باشد.

ماده ۷- حقوق رئیس و اعضای مجمع مذکور به ترتیب معادل حقوق رئیس و نمایندگان مجلس شورای اسلامی و حقوق و مزایای کارکنان رسمی (ثابت) و موقت مجمع مذکور براساس جدول منضم به آیین‌نامه استخدامی کارکنان مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

تبصره - هرگونه تغییری که در حقوق و مزایای رئیس و نمایندگان مجلس شورای اسلامی و حقوق و مزایای کارکنان مجلس شورای اسلامی صورت گیرد در مورد رئیس و اعضای مجمع و کارکنان آن نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۸- امور مالی مجمع می‌تواند چنانچه برای کار (یا فعالیت معین) احتیاج به افرادی خارج از کارکنان مجمع باشد موقتاً با تصویب رئیس مجمع و پرداخت حق‌الزحمه از افراد مورد نیاز استفاده نماید.

ماده ۹- کلیه اموال و تأسیساتی که از محل اعتبارات موضوع این قانون خریداری و یا ایجاد می‌شود جزء اموال مجمع محسوب می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر نه ماده و چهار تبصره در جلسه روز شنبه مورخ بیست و دوم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید.^(۱)

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح لزوم رسیدگی دقیق
به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف

شماره: ۳۲۸۰ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۱۹

شورای محترم نگهبان

طرح لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات
مختلف که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۲۸ تصویب
شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی با
اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) برای
رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به موجب این قانون کلیه مراجع بررسی کننده صلاحیت داوطلبان در
انتخابات مختلف موظف هستند صرفاً براساس شرایط قانونی و مستند به دلایل و
مدارک معتبر، به بررسی صلاحیت داوطلبان پردازند و چنانچه صلاحیت داوطلبی را رد
کردند باید علت رد صلاحیت را با ذکر موارد مستند به قانون و مدارک مربوطه، کتباً به
داوطلب اعلام نمایند.

تبصره ۱- علت رد صلاحیت و موارد آن باید به صورت کتبی به داوطلب ابلاغ گردد و
در صورت درخواست داوطلب، باید مستندات رد صلاحیت نیز توسط مرجع
رسیدگی کننده کتباً یا حضوراً به اطلاع او رسانده شود. ذکر منبع مستندات به تشخیص
مرجع رسیدگی کننده خواهد بود.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

تبصره ۲- مراجع رسیدگی کننده به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده مکلفند به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده دقیقاً رسیدگی نموده و نتیجه را به داوطلب و مجریان انتخابات اعلام نمایند. در صورت تقاضای داوطلبان رد صلاحیت شده اولین مرجع رسیدگی کننده به شکایت، حسب مورد موظف است توضیحات و دفاعیات آنان را استماع نمایند.

تبصره ۳- چنانچه شورای نگهبان صلاحیت داوطلبی را که در مراحل قبلی مورد تأیید قرار گرفته است رد نماید، داوطلب می تواند حداکثر ظرف مدت سه روز از تاریخ ابلاغ شورای نگهبان درخواست رسیدگی مجدد نماید. شورای نگهبان باید ظرف هفت روز رسیدگی و اعلام نتیجه نماید.

تبصره ۴- رأی گیری در شورای نگهبان نسبت به داوطلبانی که صلاحیت آنان در مراحل قبلی به تصویب رسیده، در مورد عدم صلاحیت خواهد بود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و چهار تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ سیزدهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۱۷۳

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۲۸۰- ق مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۹: «طرح لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف» که در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۷ شورای نگهبان مطرح و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می گردد:

۱- نظر به این که عموم ماده واحده شامل انتخابات خبرگان رهبری هم می شود خلاف اصل

۱۰۸ قانون اساسی^(۱) شناخته گردید.

۲- اطلاق ماده واحده و تبصره ۱ آن نسبت به شرایط اثباتی داوطلبان که لامحاله احراز آن لازم است و الزام مراجع رسیدگی کننده به ارائه مستند و دلیل رد صلاحیت خلاف قانون اساسی به خصوص اصل ۱۱۵ و مدلول التزامی اصل ۶۲^(۲) شناخته شد.

علاوه بر این، تبصره یک از جهت عبارتی نیز در بعضی موارد با اصل ماده واحده تناقض دارد که باید اصلاح شود.

۳- اطلاق ماده واحده و تبصره‌های یک و دو و سه آن در مورد اعلام کتبی رد صلاحیت به داوطلب به نحوی که در ماده و تبصره‌های مذکور آمده در مواردی که موجب اشاعه فحشاء یا هتک حیثیت اشخاص و یا خلاف مصالح عمومی و نظام باشد مخالف موازین شرع شناخته گردید.

۴- اطلاق ماده واحده و تبصره‌های یک و دو و سه آن نسبت به اعلام نتیجه توسط مراجع نظارتی به شخص داوطلب چون از امور اجرایی بوده و خارج از حیطه نظارت است خلاف قانون اساسی می‌باشد. بدیهی است نتیجه امر از طریق مراجع اجرایی حسب مورد به اطلاع داوطلب خواهد رسید.

۵- تبصره ۴ ماده واحده مربوط به آیین‌نامه داخلی شورای نگهبان است که پیوسته مورد عمل بوده بدین لحاظ مورد تأیید قرار گرفت.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

(۱) اصل یکصد و هشتم: قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت انتخاب آنها و آیین‌نامه داخلی جلسات آنان برای نخستین دوره باید به وسیله فقهای اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آرای آنان تصویب شود و به تصویب نهایی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هرگونه تغییر و تجدیدنظر در این قانون و تصویب سایر مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود آنان است.

(۲) اصل یکصد و پانزدهم: رئیس جمهور باید از میان رجال مذهبی و سیاسی که واجد شرایط زیر باشند انتخاب گردد: ایرانی الاصل، تابع ایران، مدیر و مدبر، دارای حسن سابقه و امانت و تقوی، مومن و معتقد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور.

- اصل شصت و دوم: مجلس شورای اسلامی از نمایندگان ملت که به طور مستقیم و با رأی مخفی انتخاب می‌شوند تشکیل می‌گردد. شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان و کیفیت انتخابات را قانون معین خواهد کرد.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

شماره: ۱۲۰۳۰/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۲۵

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم

بازگشت به نامه شماره ۳۳۶۳- ق مورخ ۷۸/۷/۲۱ موضوع «طرح لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف»^(۱) مصوب مورخ ۱۳۷۸/۷/۲۰ مجلس شورای اسلامی که در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۲) به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال گردیده بود، مراتب در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۲ مجمع مورد بحث و بررسی قرار گرفت که طرح مذکور با اصلاحاتی به تصویب رسید، به پیوست جهت طی مراحل قانونی ارسال می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

ماده واحده: به موجب این قانون کلیه مراجع رسیدگی کننده صلاحیت داوطلبان در انتخابات مختلف (به استثناء انتخابات خبرگان رهبری که مطابق اصل ۱۰۸ قانون اساسی خواهد بود) موظفند صرفاً براساس مواد قانونی و براساس دلایل و مدارک معتبر که توسط مراکز مسئول قانونی به مراجع اجرایی و نظارتی ارسال شده است، به بررسی صلاحیت داوطلبان بپردازند و چنانچه صلاحیت داوطلبی را رد کردند باید علت رد صلاحیت را به شرح زیر با ذکر مواد قانونی مورد استناد و دلایل مربوط، به داوطلب ابلاغ نمایند:

- ۱- مستندات قانونی باید به صورت کتبی به داوطلب اعلام گردد.
- ۲- در صورت درخواست داوطلب باید دلایل و مدارک رد صلاحیت نیز توسط مرجع رسیدگی کننده به ترتیب زیر به اطلاع وی رسانده شود.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۵۹۷۰ مورخ ۱۳۷۸/۹/۳۰

(۲) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

الف - در کلیه موارد به استثناء بندهای «ب، ج و د» دلایل و مدارک کتباً به اطلاع وی می‌رسد.
 ب - در موردی که دلایل و مدارک، با عفت عمومی و یا هتک حیثیت اشخاص مرتبط می‌شود، چنانچه شخص داوطلب در معرض هتک باشد دلایل و مدارک حضوراً به اطلاع وی می‌رسد و در صورتی که پس از اطلاع حضوری، فی‌المجلس به طور کتبی تقاضا کند دلایل و مدارک مربوط، کتباً به وی ابلاغ می‌شود.

ج - چنانچه ذکر دلایل و مدارک علاوه بر هتک حیثیت داوطلب متضمن هتک فرد یا افراد دیگر باشد. دلایل و مدارک فقط حضوری به اطلاع داوطلب می‌رسد.

د - در مورد مربوط به امنیت ملی اعلام دلایل و مدارک و نحوه اعلام آنها به داوطلب به تشخیص کمیسیون با عضویت رئیس ستاد فرماندهی کل قوا و وزیر اطلاعات و وزیر ۸ کشور خواهد بود.

تبصره ۱ - ذکر منابع ارائه دهنده اطلاعات مذکور، به تشخیص مرجع رسیدگی کننده خواهد بود.

تبصره ۲ - مراجع رسیدگی کننده به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده مکلفند به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده دقیقاً رسیدگی نموده و نتیجه را به داوطلب و مجریان انتخابات اعلام نمایند. در صورت تقاضای داوطلبان رد صلاحیت شده اولین مرجع رسیدگی کننده به شکایات، حبس مورد موظف است، توضیحات و دفاعیات آنان را استماع نمایند.

تبصره ۳ - چنانچه شورای نگهبان صلاحیت داوطلبی را که در مراحل قبلی مورد تأیید قرار گرفته است رد نماید، داوطلب می‌تواند حداکثر ظرف سه روز از تاریخ ابلاغ شورای نگهبان، درخواست رسیدگی مجدد نماید. شورای نگهبان باید ظرف هفت روز رسیدگی و اعلام نتیجه نماید.

تبصره ۴ - رأی‌گیری در شورای نگهبان نسبت به داوطلبانی که صلاحیت آنان در مراحل قبلی به تصویب رسیده، در مورد عدم صلاحیت خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و ۴ تبصره در جلسه مورخ بیست و دوم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجمع تشخیص مصلحت نظام با اصلاحاتی به تصویب رسیده است. (۱)

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه موافقتنامه معاضدت

قضایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان

شماره: ۲۹۴۵ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۹۹۹۷/۳۹۹۴۵ مورخ ۱۳۷۷/۸/۲۰ دولت در مورد موافقتنامه معاضدت قضایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده -

ماده ۱ -

ماده ۱۲ - دعوت شاهد یا کارشناس به خارج از کشور

۱- اگر در جریان تحقیق مقدماتی یا دادرسی در خاک یکی از طرفین، نیاز به حضور شاهد یا کارشناس مقیم خاک طرف دیگر باشد، احضارنامه از طریق مقام صالح طرف تقاضا شونده ارسال می‌شود.

۲- احضارنامه نباید متضمن هیچگونه ضمانت اجرایی برای احضار شده، در صورت عدم حضور در دادگاه باشد.

۳- کارشناس یا شاهی که بدون دعوتنامه و به میل خود در قلمرو مرجع تقاضاکننده حاضر شود، قطع نظر از تابعیت او نمی‌توان وی را از این حیث و یا جرایم و یا محکومیت‌های قبلی او مورد پیگرد جزایی یا اداری قرار داد.

۴- شاهد یا کارشناس ظرف پانزده روز پس از انجام تحقیقات، باید قلمرو طرف متعاقد را ترک کند در غیر این صورت از امتیاز فوق‌الذکر برخوردار نخواهد بود. مدتی که طی آن شاهد یا کارشناس نتواند به علل موجه خاک متعاقد را ترک کند، جزء این مهلت محسوب نمی‌شود.

۵- شهود و کارشناسانی که براساس احضار در قلمرو طرف متعاقد دیگر حضور یافتند، حق دارند مخارج سفر و اقامت در خارج و جبران عدم دریافت دستمزد در محل کار در روزهای سفر را از مرجع درخواست‌کننده مطالبه نمایند. کارشناسان هم می‌توانند حق الزحمه دریافت کنند. در احضارنامه باید پرداخت این هزینه‌ها قید شود.

ماده ۱۳-....

بخش دوم - مواد ویژه

ماده ۱۹- صلاحیت دادگاهها

۱- دادگاههای هر یک از طرفین، در صورتی حق دارند به امور مدنی و خانوادگی رسیدگی کنند که خوانده در حوزه آن اقامت داشته باشد، مگر آنکه در این موافقتنامه خلاف آن مقرر شده باشد و در مورد اشخاص حقوقی، دادگاه وقتی رسیدگی خواهد کرد که شخص حقوقی در حوزه آن، دارای مرکز اصلی، نمایندگی یا شعبه باشد.

۲- دادگاههای طرفین می‌توانند به امور دیگری نیز با توافق کتبی اصحاب دعوی رسیدگی کنند، مشروط بر اینکه موضوع توافق راجع به صلاحیتهای خاص هر یک از دادگاههای طرفین نبوده و قوانین داخلی آنها نیز آن را مجاز بشناسند و همچنین دادگاه وقتی می‌تواند رسیدگی را در این مورد متوقف کند که وارد ماهیت نشده و خوانده نیز توافق کتبی را قبل از ورود در ماهیت به دادگاه تسلیم کرده باشد.

۳- در صورت آغاز رسیدگی به امری به شرط وحدت اصحابه دعوی و موضوع، در دادگاههای هر یک از طرفین که مطابق این موافقتنامه، صلاحیت رسیدگی به آن موضوع را داشته باشد، دادگاهی که موضوع دیرتر در آن مطرح شده، رسیدگی را قطع می‌کند.

ماده ۲۰- اهلیت قانونی

۱- اهلیت قانونی شخص حقیقی را قوانین دولت متبوع او تعیین می‌کند.

۲- اهلیت قانونی شخص حقوقی را قانون طرف متعاهدی که در خاک آن تأسیس شده است، تعیین می‌کند.

ماده ۲۱- فقدان و نقص اهلیت قانونی

۱- هرگاه شخص، فاقد اهلیت و یا دارای اهلیت ناقص باشد، در این صورت قوانین طرف متعاهدی اعمال خواهد شد که آن شخص تابعیت آن را داراست و مراجع متعاهد مذکور صلاحیت رسیدگی به امور این شخص را خواهند داشت.

۲- در مواردی که شخص فاقد اهلیت یا دارای اهلیت ناقص هر یک از طرفین مقیم یا ساکن در خاک طرف دیگر باشد مرجع صالح، مرجع صلاحیتدار طرف دیگر را از این امر مطلع می‌سازد. چنانچه آن مرجع حق اقدامات لازم را به مرجع اطلاع دهنده واگذار نموده و یا طی سه ماه از تاریخ اطلاع نظری اعلام نکرد، مرجع اطلاع دهنده می‌تواند مطابق با قوانین دولت متبوع او راجع به اهلیت یا عدم اهلیت قانونی وی اتخاذ تصمیم نماید.

۳- مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده در مورد لغو تصمیم راجع به عدم اهلیت قانونی نیز اعمال می‌شود.

ماده ۲۲-

در موارد فوری مرجع صالح محل سکونت یا اقامت شخص دارای اهلیت ناقص یا فاقد اهلیت که تبعه طرف متعاهد دیگر می‌باشد، رأساً می‌تواند اقدامات لازم را جهت حمایت از وی و دارایی او به عمل آورد. دستوراتی که در این باره صادر می‌شود باید به مرجع مربوط طرف متعاهدی که شخص تابعیت آن را دارد اعلام شود. چنانچه آن مرجع قبلاً تصمیم‌گیری در این باره اتخاذ کرده باشد، از این اقدامها رفع اثر خواهد شد.

ماده ۲۳- احراز مفقودالاثر شدن یا فوت افراد و صدور گواهی فوت

۱- مراجع صلاحیتدار برای اعلام مفقودالاثر شدن یا فوت هر یک از اتباع طرفین و صدور گواهی فوت آنان، مرجعی است که غایب یا متوفی در آخرین خبر از حیات یا لحظه فوت، تابعیت آن کشور را داشته است.

۲- مراجع صالح هر یک از طرفین وقتی می‌توانند در مورد مفقودالاثر بودن یا فوت اتباع طرف دیگر اتخاذ تصمیم نمایند یا گواهی فوت صادر کنند که از طرف افراد مقیم یا ساکن در آن کشور به ادعای حقی نسبت به آن شخص چنین تقاضایی از آنان شده باشد.

ماده ۲۴- عقد نکاح

۱- هر یک از اتباع طرفین از حیث شرایط عقد نکاح، تابع قانون دولت متبوع خود خواهند بود.

۲- تشریفات قانونی راجع به ثبت واقعه ازدواج تابع قانون محلی است که در آنجا تنظیم می شود.

ماده ۲۵- قیمومت و سرپرستی

در امور راجع به قیمومت و سرپرستی اتباع محجور طرفین و نحوه رسیدگی به امور محجور چنانچه در این موافقتنامه ترتیب دیگری پیش بینی نشده باشد، قوانین و مقررات طرف متعاهدی که شخص محجور تابعیت آن را دارد اعمال می شود.

ماده ۲۶-

ادارات قیمومت و سرپرستی طرفین موضوع ماده (۲۵) در صورت وقوع اموال و داراییهای شخص محجور در قلمرو طرف متعاهد دیگر اقدامات لازم را به منظور حفظ منافع شخص محجور به عمل آورده و بدون تأخیر مرجع صالح طرف متعاهد دیگر را که محجور تبعه آن است مطلع می سازد.

ماده ۲۷-

۱- مرجع صلاحیتدار طرفین موضوع ماده (۲۵) می تواند امور راجع به قیمومت و سرپرستی محجور را که در قلمرو یکدیگر اقامت یا سکونت دارد و یا اموال وی در آنجا واقع است در صورت قبول به مرجع صالح آن طرف متعاهد واگذار نماید. طرف پذیرنده قبولی خود را به طرف دیگر اطلاع می دهد.

۲- در مورد بند (۱) طرف پذیرنده مطابق با قوانین راجع به دولت متبوع خود امور راجع به قیمومت و سرپرستی را برعهده خواهد داشت.

ماده ۲۸- حق مالکیت

۱- اعمال حق مالکیت و سایر حقوق راجع به اموال غیر منقول تابع قانون کشور متعاهدی که مال غیر منقول در خاک آن کشور واقع است، می باشد.

۲- اعمال حق مال مالکیت راجع به وسایل نقلیه به ثبت رسیده تابع قانون کشوری است که در آنجا به ثبت رسیده است.

۳- ایجاد و زوال حق مالکیت یا هر حق دیگری راجع به اموال و داراییها، مطابق قوانین و مقررات طرف متعاهدی تعیین می شود که اموال و داراییها در زمان پیدایش یا زوال حق در خاک آن طرف بوده است.

۴- ایجاد و زوال حق مالکیت یا هر حق دیگری که مربوط به مورد معامله باشد، توسط قانون محل انعقاد آن معین می‌شود مگر این که طرفین خلاف آن را شرط کرده باشند.

ماده ۲۹- نوع قرارداد

تعیین نوع معامله با قوانین محل انعقاد آنهاست، مگر این که راجع به اموال غیرمنقول و حقوق مربوط به آن باشد که تابع قانون محل وقوع مال غیرمنقول خواهد بود.

ماده ۳۰- جبران خسارت

۱- مسئولیت جبران خسارات و سایر حقوق راجع به آن به استثنای تعهدات ناشی از عقود و قراردادهای را قوانین آن طرف متعاهدی که فعل یا ترک فعل یا دیگر اسباب مسئولیت در قلمرو آن وقوع یافته، تعیین می‌کند.

۲- اگر مسئول جبران خسارت یا زیان دیده، تبعه یکی از طرفین باشد، قوانین آن طرفی اعمال می‌شود که خواهان به دادگاه آن مراجعه می‌نماید.

۳- در خصوص بندهای (۱) و (۲) دادگاه طرف متعاهدی که حادثه موجب ورود زیان در آن وقوع یافته است صالح به رسیدگی می‌باشد. زیان دیده می‌تواند دعوای جبران خسارت را در دادگاه محل اقامت خوانده نیز مطرح نماید.

ماده ۳۱- حقوق وراثت

۱- اموال منقول اتباع هر یک از طرفین از حیث قوانین مربوط به تعیین وراثت و مقدار سهم الارث آنها تابع قانون طرف متعاهدی است که متوفی تابعیت آن را داشته است.

۲- اموال غیرمنقول از حیث حقوق وراثت تابع قانون محل وقوع مال غیرمنقول است.

ماده ۳۲- اموال بلاوارث

در مواردی که ترکه متوفی مطابق قوانین به دولت متعلق می‌باشد، اموال منقول و حقوق راجع به آن به طرف متعاهدی که متوفی تابعیت آن را داشته، متعلق خواهد بود و در مورد اموال غیرمنقول متوفی به مالکیت طرف متعاهدی که مال غیرمنقول در خاک او واقع است درخواهد آمد.

ماده ۳۳- شکل وصیتنامه

شکل وصیتنامه مطابق قوانین طرف متعاهدی تنظیم می‌شود که موصی در قلمرو آن طرف وصیت می‌کند. همین مقررات نسبت به رجوع از وصیت نیز نافذ است.

ماده ۳۴- صلاحیت در امور راجع به توارث

۱- مراجع طرف متعهده‌ی که متوفی در قلمرو آن اقامت دائمی داشته به امر ترکه منقول به استثنای موارد قید شده در بند (۲) این ماده رسیدگی می‌کنند.

۲- مراجع صالح طرف متعهده‌ی که متوفی در خاک آن اقامت دائمی نداشته در صورتی می‌تواند به امور راجع به ترکه منقول رسیدگی کند که اولاً کلیه ترکه منقول در خاک آن واقع بوده، و ثانیاً یکی از وراث با موافقت بقیه، رسیدگی را درخواست کند.

۳- امور راجع به ترکه غیر منقول، توسط مراجع طرف متعهده‌ی که ترکه در قلمرو آن واقع شده رسیدگی خواهد شد.

۴- مراجع مذکور در این ماده می‌توانند به سایر اختلافات ورثه در حدود این ماده نیز رسیدگی کنند.

ماده ۳۵- اقدامات راجع به حفظ ترکه

مراجع صلاحیت‌دار هر یک از طرفین، مطابق قوانین و مقررات کشور خود، اقدامات ضروری را برای حفاظت از ترکه تبعه دیگر که در قلمرو آن کشور واقع است به عمل می‌آورند.

ماده ۳۶-

اگر تبعه هر یک از طرفین در قلمرو طرف متعاقد دیگر اقامت دائمی نداشته و در حین مسافرت فوت نماید، اموال وی با تنظیم صورتجلسه به نماینده سیاسی یا کنسولی دولت متبوع او سپرده می‌شود.

احراز اعتبار و اجرای تصمیمات قضایی

ماده ۳۷- احراز اعتبار و اجرای تصمیمات در امور مدنی، خانوادگی و جزایی از نظر جبران ضرر و زیان

۱- طرفین تصمیمات قطعی و لازم‌الاجرای مراجع قضایی طرف دیگر در امور مدنی و خانوادگی و جبران ضرر و زیان ناشی از جرم را متقابلاً معتبر دانسته و اجرا می‌کنند.

۲- طرفین در قلمرو خود تصمیمات ادارات قیمومت و سرپرستی، ثبت احوال و سایر مراجع غیرقضایی را در امور مدنی و خانوادگی که بدون احتیاج حکمی از مراجع قضایی لازم‌الاجرا باشد، معتبر دانسته و اجرا می‌نمایند.

ماده ۳۸- رسیدگی به درخواست اجرای تصمیمات قضایی

۱- رسیدگی به درخواست اجرای تصمیمات قضایی در حدود صلاحیت دادگاههای طرف متاعهدی که تصمیم باید در قلمرو آن اجرا شود، خواهد بود.

۲- درخواست اجرای تصمیم قضایی به دادگاه نخستین تسلیم می شود تا به مراجع صلاحیتدار ارجاع گردد.

۳- مشخصات تقاضانامه مذکور توسط طرف متاعهدی که تصمیم باید در قلمرو آن اجرا شود تعیین می گردد.

ماده ۳۹-

درخواست اجرای تصمیم قضایی باید دارای پیوستهای ذیل باشد:

۱- رونوشت مصدق تصمیم قضایی و دستور اجرای آن.

۲- ارائه گواهی حداقل یک بار ابلاغ اخطاریه به خواننده در صورتی که نامبرده در هیچ یک از جلسات دادرسی شرکت نکرده باشد.

ماده ۴۰- نحوه اجرای تصمیمات قضایی

نحوه اجرای تصمیمات قضایی را قوانین و مقررات طرفی که اجرا در قلمرو آن صورت می گیرد، تعیین می کند.

ماده ۴۱- هزینه های اجرایی

در مورد هزینه های مربوط به اجرا، قوانین طرفی که تصمیم باید در قلمرو آن اجرا شود، اعمال می گردد.

ماده ۴۲- موارد عدم پذیرش درخواست اجرای تصمیمات قضایی

در موارد زیر درخواست اجرای تصمیمات قضایی پذیرفته نخواهد شد:

۱- شرکت ننمودن خواننده دعوی یا نماینده او در جلسه دادرسی به علت عدم ابلاغ اخطاریه طبق مقررات.

۲- قبلاً در خصوص موضوع مورد تقاضا تصمیم قضایی صادر یا اجرا شده باشد.

۳- رسیدگی به موضوع مطابق قانون کشور تقاضاشونده اختصاص به دادگاههای آن کشور داشته باشد.

بخش سوم - مواد پایانی

ماده ۴۳- ...

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و چهل و پنج

ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۵۸۲

تاریخ: ۱۳۷۸/۲/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۹۴۵ - ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۹ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۵۴۹ مورخ ۱۳۷۸/۲/۵؛ «لایحه موافقتنامه معاضدت قضایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان»، مصوب جلسه مورخ بیست و پنجم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی، در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد و نظر نهایی شورا در جلسه مورخ ۷۸/۲/۱۳ بدین شرح اعلام می‌گردد؛

ماده ۱۲ از بخش اول (بند ۳ و ۴) و تمام مواد بخش دوم چون اجازه و یا الزام به اعمال قوانین دولت آذربایجان را داده است که احیاناً خلاف موازین شرع است اطلاق این مواد خلاف موازین اسلام شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - موافقتنامه معاضدت قضایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان مشتمل بر یک مقدمه و (۴۵) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه معاضدت قضایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان که از این پس طرفین نامیده

می‌شوند، با مهم شمردن توسعه همکاری در امور قضایی در موارد ذیل به توافق رسیدند:

بخش اول - مواد عمومی

ماده ۱- حمایت قضایی

۱- اتباع هر یک از طرفین در قلمرو طرف دیگر از نظر حقوق شخصی و مالی خود از همان حمایتی برخوردارند که برای اتباع طرف دیگر مقرر گردیده است. این امر شامل اشخاص حقوقی که مطابق با قوانین هر یک از طرفین تأسیس شده‌اند نیاز می‌شود.

۲- اتباع هر یک از طرفین آزادانه حق دارند به دادگاهها، دادرها، دفاتر ثبت اسناد که از این پس «مراجع قضایی» نامیده می‌شوند و سایر مراجع صلاحیتدار طرف متعاقد دیگر بدین منظور مراجعه و اقامه دعوی نمایند.

ماده ۲- معاضدت قضایی

۱- مراجع قضایی طرفین معاضدتهای متقابل قضایی را در پرونده‌های مدنی و جزایی مطابق با مفاد این موافقتنامه انجام می‌دهند.

۲- مقامات قضایی هر یک از طرفین معاضدتهای لازم قضایی در مورد پرونده‌های ذکر شده در بند (۱) این ماده را که به مراجع غیرقضایی دولت متبوع خود مربوط می‌شود، انجام خواهند داد.

۳- مراجع دیگری که پرونده‌های ذکر شده در بند (۱) این ماده نزد آنان مطرح است، تقاضای معاضدت قضایی را از طریق مراجع قضایی ارسال می‌کنند.

ماده ۳- محدوده معاضدت قضایی

معاضدت قضایی شامل نحوه اعمال مقررات دادرسی مطابق با قوانین طرف تقاضا شونده می‌باشد، از جمله تحقیق از طرفین، متهمین، متضررین، محکومین، شهود اجرای تحقیق و معاینه محلی، کارشناسی، رسیدگی در دادگاه، ارائه اسباب و آلات جرم، پیگرد جزایی، شناسایی تصمیمات قضایی در پرونده‌های مدنی و اجرای آنها، تسلیم و ارسال اسناد و مدارک و ارائه اطلاعات به طرف دیگر.

ماده ۴- چگونگی برقراری ارتباط

ارتباط بین مراجع برای انجام معاضدهای قضایی از طریق وزیر دادگستری و دادستان کل جمهوری اسلامی ایران و وزیر دادگستری و دادستان کل جمهوری آذربایجان برقرار خواهد شد.

ماده ۵- زبان

درخواست معاضدت قضایی به زبان طرف درخواست شونده تنظیم می‌شود، مگر این که در این موافقتنامه زبان دیگری پیش‌بینی شده باشد.

ماده ۶- تنظیم اسناد

اسنادی که توسط مراجع قضایی و سایر مراجع در جهت انجام معاضدهای قضایی ارسال می‌شوند، باید دارای مهر مراجع مربوط باشد.

ماده ۷- فرم درخواست معاضدت قضایی

درخواست معاضدت قضایی باید نکات ذیل را دارا باشد:

۱- عنوان مرجع تقاضاکننده.

۲- عنوان مرجع تقاضاشونده.

۳- تصریح موضوع پرونده‌ای که معاضدت قضایی درباره آن درخواست می‌شود.

۴- نام، نام‌خانوادگی، نام پدر طرفین، متضررین، متهمین، افراد تحت محاکمه و محکومین، تابعیت، شغل و محل سکونت دائمی یا محل اقامت آنها.

۵- اسامی و نشانی نمایندگان قانونی آنها.

۶- محتوای درخواست در پرونده‌های جزایی (توصیف شرایط واقعی ارتکاب جرم و وضعیت قانونی آن).

ماده ۸- روش جزایی

۱- مرجع قضایی تقاضاشونده در اجرای درخواست معاضدت قضایی، قوانین کشور خود را اعمال می‌کند، اما می‌تواند به درخواست مرجع تقاضاکننده، موازین دادرسی آن کشور را در صورت عدم مغایرت آنها با قوانین دولت متبوع خود مورد استفاده قرار دهد.

۲- چنانچه مرجع قضایی تقاضاشونده صلاحیت اجرای درخواست را نداشته باشد تقاضانامه را به مرجع صلاحیتدار ارسال کرده و مرجع تقاضاکننده را از این امر آگاه می‌سازد.

۳- به محض وصول تقاضانامه، مرجع قضایی که درخواست به آن فرستاده شده است مرجع تقاضاکننده را از موعد و محل اجرای این درخواست آگاه می‌سازد.

۴- بعد از اجرای درخواست، مرجع قضایی تقاضاشونده اسناد را به مرجع تقاضاکننده ارسال می‌کند. اگر انجام معاضدت قضایی میسر نشد، تقاضانامه با ذکر علل عدم اجرا اعاده خواهد شد.

ماده ۹- روش تسلیم اسناد

۱- در صورتی مرجع تقاضاشونده مطابق با مقررات لازم‌الاجرا در کشور خود اسناد را تحویل می‌گیرد که به زبان آن کشور بوده و یا همراه با ترجمه مصدق باشد و چنانچه اسناد به زبان طرف درخواست شونده نبوده و یا ترجمه مصدق نداشته باشد، این اسناد به شرط قبول، تسلیم می‌شود.

۲- در درخواست تسلیم اسناد، نشانی دقیق گیرنده و عنوان سند باید ذکر شود. اگر نشانی ذکر شده در درخواست تحویل، کامل یا دقیق نباشد، مرجع تقاضاشونده مطابق با قوانین خود جهت تعیین نشانی دقیق اقدام می‌کند.

ماده ۱۰- رسید تحویل اسناد

رسید تحویل اسناد مطابق با قواعد لازم‌الاجرا در خاک طرف تقاضاشونده تنظیم می‌شود. زمان و محل تحویل و شخصی که سند به او تسلیم می‌شود، باید ذکر گردد.

ماده ۱۱- تحویل اسناد و تحقیق از اتباع از طریق نمایندگی‌های سیاسی و کنسولی
هر یک از طرفین حق دارند اوراق را از طریق نمایندگی‌های سیاسی یا کنسولی خود ابلاغ نموده و از اتباع خویش بدون توسل به هرگونه اجبار و الزامی تحقیق به عمل آورند.

ماده ۱۲- دعوت شاهد یا کارشناس به خارج از کشور

۱- اگر در جریان تحقیق مقدماتی یا دادرسی در خاک یکی از طرفین، نیاز به حضور شاهد یا کارشناس مقیم خاک طرف دیگر باشد، احضارنامه از طریق مقام صالح طرف تقاضاشونده ارسال می‌شود.

۲- احضارنامه نباید متضمن هیچ‌گونه ضمانت اجرایی برای احضار شده، در صورت عدم حضور در دادگاه باشد.

۳- کارشناس یا شاهدی که بدون دعوتنامه و به میل خود در قلمرو مرجع تقاضاکننده

حاضر شود قطع نظر از تابعیت او نمی‌توان وی را از این حیث و یا جرایم و یا محکومیت‌های قبلی او مورد پیگرد جزایی یا اداری قرارداد.

۴- شاهد یا کارشناس ظرف پانزده روز پس از انجام تحقیقات، باید قلمرو طرف متعاقد را ترک کند در غیر این صورت از امتیاز فوق‌الذکر برخوردار نخواهد بود. مدتی که طی آن شاهد یا کارشناس بتواند به علل موجه خاک طرف متعاقد را ترک کند، جزء این مهلت محسوب نمی‌شود.

۵- شهود و کارشناسانی که براساس احضار در قلمرو طرف متعاقد دیگر حضور یافتند، حق دارند مخارج سفر و اقامت در خارج و جبران عدم دریافت دستمزد در محل کار در روزهای سفر را از مرجع درخواست کننده مطالبه نمایند. کارشناسان هم می‌توانند حق‌الزحمه دریافت کنند. در احضارنامه باید پرداخت این هزینه‌ها قید شود. در صورت تقاضای آنها طرف متعاهدی که حضور این افراد را تقاضا کرده است پیش پرداخت هزینه‌ها را خواهد پرداخت.

ماده ۱۳- اعتبار اسناد

۱- اسناد تنظیم شده در قلمرو یکی از طرفین توسط دادگاه یا کارشناسان و مترجمان رسمی که در حدود صلاحیت آنها بوده و مطابق با مقررات تدوین و یا تأیید شده و دارای مهر رسمی باشد در قلمرو طرف متعاقد دیگر پذیرفته می‌شود.

۲- اسناد رسمی هر یک از طرفین در قلمرو طرف متعاقد دیگر رسمی بوده و از اعتبار سند رسمی برخوردار است.

ماده ۱۴- هزینه‌های مربوط به معاضدتهای قضایی

طرفی که درخواست معاضدت قضایی برای او ارسال می‌شود هزینه‌های مربوط به انجام معاضدتهای قضایی را خود برعهده دارد و از این حیث وجهی از طرف دیگر مطالبه نمی‌کند.

ماده ۱۵- تبادل اطلاعات

وزارتخانه‌های دادگستری طرفین متقابلاً، در صورت تقاضا، یکدیگر را از قوانین جاری و قوانین سابق کشور خود و روشهای کاربرد آنها توسط مراجع قضایی مطلع می‌سازند.

ماده ۱۶- معاضدت قضایی رایگان

اتباع هر طرف در دادگاهها و مراجع طرف متعاقد دیگر از همان امتیازاتی که اتباع خود این کشور در مورد معاضدت‌های قضایی و دادرسی رایگان دارند، برخوردار خواهند بود.

ماده ۱۷- صدور مدارک راجع به احوال شخصی، خانوادگی و مالی

۱- مدارک حاکی از وضعیت شخصی، خانوادگی و مالی ضروری برای استفاده از معافیت از هزینه‌های دادرسی باید توسط مرجع صلاحیتدار طرف متعاقدی که متقاضی در خاک آن سکونت یا اقامت دارد، صادر شود.

۲- چنانچه متقاضی در خاک طرفین سکونت یا اقامت نداشته باشد، مدرک صادر شده یا تأیید شده توسط نمایندگی سیاسی یا کنسولی دولت متبوع وی کافی است.

۳- دادگاهی که درباره تقاضای معافیت از پرداخت هزینه‌های دادرسی اتخاذ تصمیم می‌کند، می‌تواند از مرجع صادرکننده مدرک، توضیحات لازم را بخواهد.

ماده ۱۸- امتناع از انجام معاضدت قضایی

در مواردی که اجرای معاضدت قضایی به حق حاکمیت یا امنیت ملی لطمه بزند و یا با اصول و مبانی قوانین طرف تقاضا شونده مغایرت داشته باشد پذیرفته نخواهد شد.

بخش دوم - مواد ویژه

ماده ۱۹- صلاحیت دادگاهها

۱- دادگاههای هر یک از طرفین، در صورتی حق دارند به امور مدنی و خانوادگی رسیدگی کنند که خوانده در حوزه آن اقامت داشته باشد، مگر آن که در این موافقتنامه خلاف آن مقرر شده باشد و در مورد اشخاص حقوقی، دادگاه وقتی رسیدگی خواهد کرد که شخص حقوقی در حوزه آن دارای مرکز اصلی، نمایندگی یا شعبه باشد.

۲- دادگاههای طرفین می‌توانند به امور دیگری نیز با توافق کتبی اصحاب دعوی رسیدگی کنند، مشروط بر این که موضوع توافق راجع به صلاحیتهای خاص هر یک از دادگاههای طرفین نبوده و قوانین داخلی آنها نیز آن را مجاز بشناسند و همچنین دادگاه وقتی می‌تواند رسیدگی را در این مورد متوقف کند که وارد ماهیت نشده و خوانده نیز توافق کتبی را قبل از ورود در ماهیت به دادگاه تسلیم کرده باشد.

۳- در صورت آغاز رسیدگی به امری به شرط وحدت اصحاب دعوی و موضوع، در

دادگاههای هر یک از طرفین که مطابق این موافقتنامه، صلاحیت رسیدگی به آن موضوع را داشته باشد، دادگاهی که موضوع، دیرتر در آن مطرح شده، رسیدگی را قطع می‌کند.

ماده ۲۰- اهلیت قانونی

۱- اهلیت قانونی شخص حقیقی را قوانین دولت متبوع او تعیین می‌کند.

۲- اهلیت قانونی شخص حقوقی را قانون طرف متعاهدی که در خاک آن تأسیس شده است، تعیین می‌کند.

ماده ۲۱- فقدان و نقص اهلیت قانونی

۱- هرگاه شخص، فاقد اهلیت و یا دارای اهلیت ناقص باشد، در این صورت قوانین طرف متعاهدی اعمال خواهد شد که آن شخص تابعیت آن را داراست و مراجع متعاهد مذکور صلاحیت رسیدگی به امور این شخص را خواهند داشت.

۲- در مواردی که شخص فاقد اهلیت یا دارای اهلیت ناقص هر یک از طرفین مقیم یا ساکن در خاک طرف دیگر باشد مرجع صالح، مرجع صلاحیتدار طرف دیگر را از این امر مطلع می‌سازد. چنانچه آن مرجع حق اقدامات لازم را به مرجع اطلاع دهنده واگذار نموده و یا طی سه ماه از تاریخ اطلاع نظری اعلام نکرد، مرجع اطلاع دهنده می‌تواند مطابق با قوانین دولت متبوع او راجع به اهلیت یا عدم اهلیت قانونی وی اتخاذ تصمیم نماید.

۳- مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده در مورد لغو تصمیم راجع به عدم اهلیت قانونی نیز اعمال می‌شود.

ماده ۲۲-

در موارد فوری مرجع صالح محل سکونت یا اقامت شخص دارای اهلیت ناقص یا فاقد اهلیت که تبعه طرف متعاهد دیگر می‌باشد، رأساً می‌تواند اقدامات لازم را جهت حمایت از وی و دارایی او به عمل آورد. دستوراتی که در این باره صادر می‌شود باید به مرجع مربوط طرف متعاهدی که شخص، تابعیت آن را دارد اعلام شود. چنانچه آن مرجع قبلاً تصمیم‌گیری در این باره اتخاذ کرده باشد، از این اقدامها رفع اثر خواهد شد.

ماده ۲۳- احراز مفقودالاثر شدن یا فوت افراد و صدور گواهی فوت

۱- مراجع صلاحیتدار برای اعلام مفقودالاثر شدن یا فوت هر یک از اتباع طرفین و

صدور گواهی فوت آنان، مرجعی است که غایب یا متوفی در آخرین خبر از حیات یا لحظه فوت، تابعیت آن کشور را داشته است.

۲- مراجع صالح هر یک از طرفین وقتی می‌توانند در مورد مفقودالاثر بودن یا فوت اتباع طرف دیگر اتخاذ تصمیم نمایند یا گواهی فوت صادر کنند که از طرف افراد مقیم یا ساکن در آن کشور به ادعای حقی نسبت به آن شخص چنین تقاضایی از آنان شده باشد.

ماده ۲۴- عقد نکاح

۱- هر یک از اتباع طرفین از حیث شرایط عقد نکاح، تابع قانون دولت متبوع خود خواهند بود.

۲- تشریفات قانونی راجع به ثبت واقعه ازدواج تابع قانون محلی است که در آنجا تنظیم می‌شود.

ماده ۲۵- قیمومت و سرپرستی

در امور راجع به قیمومت و سرپرستی اتباع محجور طرفین و نحوه رسیدگی به امور محجور چنانچه در این موافقتنامه ترتیب دیگری پیش‌بینی نشده باشد، قوانین و مقررات طرف متاعهدی که شخص محجور تابعیت آن را دارد اعمال می‌شود.

ماده ۲۶-

ادارات قیمومت و سرپرستی طرفین موضوع ماده (۲۵) در صورت وقوع اموال و دارائیهای شخص محجور در قلمرو طرف متعاهد دیگر اقدامات لازم را به منظور حفظ منافع شخص محجور به عمل آورده و بدون تأخیر مرجع صالح طرف متعاهد دیگر را که محجور، تبعه آن است مطلع می‌سازد.

ماده ۲۷-

۱- مرجع صلاحیتدار طرفین موضوع ماده (۲۵) می‌تواند امور راجع به قیمومت و سرپرستی محجور را که در قلمرو یکدیگر اقامت یا سکونت دارد و یا اموال وی در آنجا واقع است در صورت قبول به مرجع صالح آن طرف متعاهد واگذار نماید. طرف پذیرنده، قبولی خود را به طرف دیگر اطلاع می‌دهد.

۲- در مورد بند (۱) طرف پذیرنده مطابق با قوانین راجع به دولت متبوع خود امور راجع به قیمومت و سرپرستی را برعهده خواهد داشت.

ماده ۲۸- حق مالکیت

۱- اعمال حق مالکیت و سایر حقوق راجع به اموال غیرمنقول تابع قانون کشور متعاهدی که مال غیرمنقول در خاک آن کشور واقع است، می باشد.

۲- اعمال حق مالکیت راجع به وسایل نقلیه به ثبت رسیده تابع قانون کشوری است که در آنجا به ثبت رسیده است.

۳- ایجاد و زوال حق مالکیت یا هر حق دیگری راجع به اموال و داراییها، مطابق قوانین و مقررات طرف متعاهدی تعیین می شود که اموال و داراییها در زمان پیدایش یا زوال حق در خاک آن طرف بوده است.

۴- ایجاد زوال حق مالکیت یا هر حق دیگری که مربوط به مورد معامله باشد، توسط قانون محل انعقاد آن معین می شود مگر این که طرفین خلاف آن را شرط کرده باشند.

ماده ۲۹- نوع قرارداد

تعیین نوع معامله با قوانین محل انعقاد آنهاست، مگر این که راجع به اموال غیرمنقول و حقوق مربوط به آن باشد که تابع قانون محل وقوع مال غیرمنقول خواهد بود.

ماده ۳۰- جبران خسارت

۱- مسئولیت جبران خسارات و سایر حقوق راجع به آن به استثنای تعهدات ناشی از عقود و قراردادهای آن قوانین آن طرف متعاهدی که فعل یا ترک فعل یا دیگر اسباب مسئولیت در قلمرو آن وقوع یافته، تعیین می کند.

۲- اگر مسئول جبران خسارت یا زیان دیده، تبعه یکی از طرفین باشد، قوانین آن طرفی اعمال می شود که خواهان به دادگاه آن مراجعه می نماید.

۳- در خصوص بندهای (۱) و (۲) دادگاه طرف متعاهدی که حادثه موجب ورود زیان در آن وقوع یافته است صالح به رسیدگی می باشد. زیان دیده می تواند دعوای جبران خسارت را در دادگاه محل اقامت خوانده نیز مطرح نماید.

ماده ۳۱- حقوق وراثت

۱- اموال منقول اتباع هر یک از طرفین از حیث قوانین مربوط به تعیین وراثت و مقدار سهم الارث آنها تابع قانون طرف متعاهدی است که متوفی تابعیت آن را داشته است.

۲- اموال غیرمنقول از حیث حقوق وراثت تابع قانون محل وقوع مال غیرمنقول است.

ماده ۳۲- اموال بلاوارث

در مواردی که ترکه متوفی مطابق قوانین به دولت متعلق می‌باشد، اموال منقول و حقوق راجع به آن به طرف متعاهدی که متوفی تابعیت آن را داشته، متعلق خواهد بود و در مورد اموال غیرمنقول متوفی به مالکیت طرف متعاهدی که مال غیرمنقول در خاک او واقع است در خواهد آمد.

ماده ۳۳- شکل وصیت نامه

شکل وصیت نامه مطابق قوانین طرف متعاهدی تنظیم می‌شود که موصی در قلمرو آن طرف وصیت می‌کند. همین مقررات نسبت به رجوع از وصیت نیز نافذ است.

ماده ۳۴- صلاحیت در امور راجع به توارث

۱- مراجع طرف متعاهدی که متوفی در قلمرو آن اقامت دائمی داشته به امر ترکه منقول به استثنای موارد قید شده در بند (۲) این ماده رسیدگی می‌کنند.

۲- مراجع صالح طرف متعاهدی که متوفی در خاک آن اقامت دائمی نداشته در صورتی می‌تواند به امور راجع به ترکه منقول رسیدگی کند که اولاً کلیه ترکه منقول در خاک آن واقع بوده، و ثانیاً یکی از وراث با موافقت بقیه، رسیدگی را درخواست کند.

۳- امور راجع به ترکه غیرمنقول، توسط مراجع طرف متعاهدی که ترکه در قلمرو آن واقع شده رسیدگی خواهد شد.

۴- مراجع مذکور در این ماده می‌توانند به سایر اختلافات ورثه در حدود این ماده نیز رسیدگی کنند.

ماده ۳۵- اقدامات راجع به حفظ ترکه

مراجع صلاحیتدار هر یک از طرفین، مطابق قوانین و مقررات کشور خود، اقدامات ضروری را برای حفاظت از ترکه تبعه دیگر که در قلمرو آن کشور واقع است به عمل می‌آورند.

ماده ۳۶-

اگر تبعه هر یک از طرفین در قلمرو طرف متعاهد دیگر اقامت دائمی نداشته و در حین مسافرت فوت نماید، اموال وی با تنظیم صورتجلسه به نماینده سیاسی یا کنسولی دولت متبوع او سپرده می‌شود.

احراز اعتبار و اجرای تصمیمات قضایی

ماده ۳۷- احراز اعتبار و اجرای تصمیمات در امور مدنی، خانوادگی و جزایی از نظر جبران ضرر و زیان

- ۱- طرفین تصمیمات قطعی و لازم‌الاجرای مراجع قضایی طرف دیگر در امور مدنی و خانوادگی و جبران ضرر و زیان ناشی از جرم را متقابلاً معتبر دانسته و اجرا می‌کنند.
- ۲- طرفین در قلمرو خود تصمیمات ادارات قیمومت و سرپرستی، ثبت احوال و سایر مراجع غیرقضایی را در امور مدنی و خانوادگی که بدون احتیاج حکمی از مراجع قضایی لازم‌الاجرا باشد، معتبر دانسته و اجرا می‌نمایند.

ماده ۳۸- رسیدگی به درخواست اجرای تصمیمات قضایی

- ۱- رسیدگی به درخواست اجرای تصمیمات قضایی در حدود صلاحیت دادگاههای طرف متعهدي که تصمیم باید در قلمرو آن اجرا شود، خواهد بود.
 - ۲- درخواست اجرای تصمیم قضایی به دادگاه نخستین تسلیم می‌شود تا به مراجع صلاحیتدار ارجاع گردد.
 - ۳- مشخصات تقاضانامه مذکور توسط طرف متعهدي که تصمیم باید در قلمرو آن اجرا شود تعیین می‌گردد.
- ماده ۳۹-

درخواست اجرای تصمیم قضایی باید دارای پیوستهای ذیل باشد:

- ۱- رونوشت مصدق تصمیم قضایی و دستور اجرای آن.
 - ۲- ارائه گواهی حداقل یک بار ابلاغ اخطاریه به خواننده در صورتی که نامبرده در هیچ یک از جلسات دادرسی شرکت نکرده باشد.
- ماده ۴۰- نحوه اجرای تصمیمات قضایی

نحوه اجرای تصمیمات قضایی را قوانین و مقررات طرفی که اجرا در قلمرو آن صورت می‌گیرد، تعیین می‌کند.

ماده ۴۱- هزینه‌های اجرایی

در مورد هزینه‌های مربوط به اجرا، قوانین طرفی که تصمیم باید در قلمرو آن اجرا شود، اعمال می‌گردد.

ماده ۴۲- موارد عدم پذیرش درخواست اجرای تصمیمات قضایی

در موارد زیر درخواست اجرای تصمیمات قضایی پذیرفته نخواهد شد:

۱- شرکت ننمودن خواننده دعوی یا نماینده او در جلسه دادرسی به علت عدم ابلاغ اخطاریه طبق مقررات.

۲- قبلاً در خصوص موضوع مورد تقاضا تصمیم قضایی صادر یا اجرا شده باشد.

۳- رسیدگی به موضوع مطابق قانون کشور تقاضا شونده اختصاص به دادگاههای آن کشور داشته باشد.

ماده ۴۳- ...

مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۱) در جلسه مورخ بیستم آذر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و عیناً به تصویب رسید.^(۲)

(۱) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۰۳ مورخ ۱۳/۱۱/۱۳۷۸.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه موافقتنامه بین
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه جهت
معاضدت در پرونده‌های مدنی و جزایی

شماره: ۳۱۸۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۷۷۶/۱۱۵۱ مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۸ دولت در مورد موافقتنامه بین
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه جهت معاضدت در پرونده‌های
مدنی و جزایی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۲ مجلس شورای
اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱)
جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۲)

ماده واحده - ...

ماده ۱ - ...

ماده ۱۲ - احضار شاهد یا کارشناس به خارج از کشور

۱ - اگر در جریان تحقیقات مقدماتی با رسیدگی دادگاهی در خاک یکی از طرفین متعاقد
نیاز به حضور شاهد یا کارشناس مقیم خاک طرف متعاقد دیگر باشد، درخواست ارسال
احضارنامه باید به مرجع مربوطه طرف دیگر تسلیم گردد.

۲ - احضارنامه نمی‌تواند شامل ذکر مجازات در صورت عدم حضور فرد مورد احضار در
دادگاه باشد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور
پس از تأیید نهایی ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۰۳ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۱۳.

۳- کارشناس یا شاهد صرفنظر از تابعیت وی، بعد از حضور داوطلبانه در مرجع مربوطه طرف متعاقد دیگر نمی‌تواند در خاک این طرف متعاقد مورد پیگرد جزایی یا اداری قرار بگیرد و یا در رابطه با عمل انجام گرفته از عبور از مرز دولتی بازداشت یا مجازات شود. چنین افرادی نمی‌توانند در رابطه با عمل مورد دادرسی مورد پیگرد جزایی یا اداری قرار گرفته و یا بازداشت یا مجازات شوند.

۴- اگر شاهد یا کارشناس در ظرف ۱۵ روز بعد از کسب اطلاع از اینکه حضور وی دیگر ضروری نیست کشور را ترک نکند، از این امتیاز برخوردار نخواهد بود. مدتی که در طی آن شاهد یا کارشناس به دلایل موجه نتواند خاک طرف متعاقد را ترک کند، جزو این مهلت محسوب نمی‌شود.

۵- ...

ماده ۱۳- ...

ماده ۲۱- صلاحیت دادگاهها

۱- اگر این قرارداد شیوه دیگری مقرر نکند، دادگاههای هر کدام از طرفین متعاقد حق دارند در صورتی به پرونده‌های مدنی رسیدگی کنند که مدعی علیه در آن کشور سکونت داشته باشد و در مورد دعاوی علیه اشخاص حقوقی دادگاه وقتی رسیدگی خواهد کرد که شخص حقوقی در آن کشور سازمان اداری، نمایندگی یا شعبه داشته باشد.

۲- دادگاههای طرفین متعاقد به موارد دیگری هم به شرط وجود توافق کتبی طرفین اختلاف رسیدگی می‌کنند. در صورتی که مدعی علیه قبل از دفاع در ماهیت دعوی وجود توافق کتبی را اعلام نماید دادگاه بنا به درخواست وی محاکمه را قطع می‌نماید. صلاحیت استثنایی دادگاهها نمی‌تواند بنا به توافق طرفین تغییر یابد.

۳- در صورت آغاز رسیدگی به یک پرونده با همان طرفین و بر یک سبنای حقوقی در دادگاههای طرفین متعاقد که مطابق با این قرارداد صلاحیت رسیدگی به این پرونده را دارند، دادگاهی که دادرسی را دیرتر شروع کرده است آن را قطع می‌کند. در صورت اثبات عدم صلاحیت دادگاهی که رسیدگی به پرونده را آغاز نموده است، دادگاه طرف متعاقد دیگر می‌تواند رسیدگی به پرونده را شروع کند.

ماده ۲۲- قابلیت حقوقی و اهلیت حقوقی

۱- اهلیت حقوقی شخص حقیقی توسط قوانین طرف متعاهدی که او تبعه آن می‌باشد، تعیین می‌شود.

۲- قابلیت حقوقی شخص حقوقی براساس قانون طرف متعاهدی که در خاک آن تأسیس شده است، تعیین می‌گردد.

ماده ۲۳- سلب اهلیت و قابلیت حقوقی

۱- هرگاه شخص فاقد اهلیت و یا دارای اهلیت محدود شناخته شود در این صورت قوانین طرف متعاهدی اعمال خواهد شد که آن شخص تابعیت آن را داراست و مراجع طرف متعاهد مذکور صلاحیت رسیدگی به امور این شخص را دارد.

۲- اگر مراجع صالحه یکی از طرفین متعاهد تشخیص بدهند که موجبات قانونی برای سلب قابلیت حقوقی از تبعه طرف متعاهد دیگری که محل سکونت یا محل اقامت وی در خاک این طرف متعاهد است، وجود دارد، مرجع مربوط طرف متعاهد دیگر را از این موضوع مطلع می‌سازد. اگر آن مرجع که به این ترتیب مطلع شده است اظهار دارد که حق اتخاذ اقدامات بعدی را به مرجع واقع در محل سکونت یا محل اقامت شخص مذکور واگذار می‌کند، و یا در طی ۳ ماه نظر خود را ابراز نکند مرجع واقع در محل سکونت یا اقامت این شخص می‌تواند مطابق با قوانین دولت خود ترتیبات سلب قابلیت حقوقی را به عمل آورد، به شرطی که علت سلب قابلیت حقوقی در قوانین طرف متعاهدی که این فرد تبعه آن می‌باشد، پیش‌بینی شده باشد. تصمیم درباره سلب قابلیت حقوقی باید به مرجع مربوط طرف متعاهد دیگر ارسال شود.

۳- مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده در مورد لغو سلب قابلیت حقوقی نیز بکار می‌روند. ماده ۲۴- در موارد فوری مرجع صالحه (واقع در محل سکونت یا اقامت شخص مشمول سلب قابلیت حقوقی که تبعه طرف متعاهد دیگر می‌باشد)، رأساً می‌تواند اقداماتی جهت دفاع از این شخص و دارایی او اتخاذ کند. دستوراتی که در رابطه با این اقدامات صادر می‌شوند، باید به مرجع مربوط طرف متعاهدی که این شخص تبعه آن می‌باشد، ارسال شوند، چنانچه مرجع مربوط این طرف متعاهد حکم دیگری صادر کند این دستورات لغو خواهد شد.

ماده ۲۵- شناسایی افراد به عنوان مفقودالاثر یا متوفی و صدور گواهی مرگ

۱- در زمینه شناسایی افراد به عنوان مفقودالاثر یا متوفی و صدور گواهی مرگ، مراجع آن طرف متعاهدی صلاحیت دارند که شخصیت مورد نظر براساس آخرین اطلاعات در زمان حیات خود تبعه آن طرف متعاهد بوده است.

۲- مراجع یک طرف متعاقد می‌توانند اتباع طرف متعاقد دیگر را مفقودالاثر یا متوفی بشناسند و یا مرگ او را تصدیق کنند مشروط بر این که طبق قوانین این طرف متعاقد افراد مقیم آن کشور به ادعای حقی بر آن شخص چنین تقاضایی را بکنند.

۳- در موارد ذکر شده در بندهای (۱) و (۲) این ماده، مراجع طرفین متعاقد از قوانین دولت خود استفاده می‌کنند.

ماده ۲۶- عقد نکاح

۱- شرایط عقد نکاح برای هر کدام از اشخاصی که ازدواج می‌کنند، توسط قوانین کشور متبوع خود تعیین می‌شود. به علاوه، شرایط قوانین طرف متعاهدی که نکاح در خاک آن ثبت می‌شود، از نظر موانع آن باید رعایت شود.

۲- تشریفات قانونی عقد نکاح توسط قوانین طرف متعاهدی که این تشریفات در خاک آن صورت می‌گیرد، تعیین می‌شود.

ماده ۲۷- به فرزندى گرفتن

۱- برای به فرزندى گرفتن قوانین آن طرف متعاهدی به کار می‌رود که فرد علاقه‌مند به فرزندى گرفتن کودک تبعه آن می‌باشد.

۲- اگر بچه توسط زوجینی به فرزندى گرفته می‌شود که یکی از آنها تبعه یک طرف متعاقد و دیگری تبعه طرف متعاقد دیگر می‌باشد در این امر باید مقتضیات قوانین هر دو طرف رعایت گردد.

۳- اگر بچه تبعه یک طرف متعاقد است و فردی که او را به فرزندى می‌گیرد، تبعه طرف متعاقد دیگر است، برای به فرزندى گرفتن یا لغو آن باید توافق کودک، نماینده قانونی وی و سازمان صلاحیتدار دولتی این طرف متعاقد را با رعایت قوانین کشور متبوع کودک کسب گردد.

ماده ۲۸-

۱- مرجع صالحه طرف متعاهدی که تبعه آن می‌خواهد کودک را به فرزندى بگیرد، حق دارد درباره این مسأله حکم صادر کند.

۲- در موارد پیش‌بینی شده در بند (۲) ماده (۲۷) مرجع آن طرف متعاهدی که در خاک آن زوجین آخرین محل سکونت یا محل اقامت داشتند، صلاحیت دارد.

ماده ۲۹- قیومت و سرپرستی

۱- در زمینه پرونده‌های قیومت و سرپرستی بر اتباع طرفین متعاقد چنانچه این قرارداد اصل دیگری پیش‌بینی نکند، سازمان قیومت تبعه آن است، صلاحیت دارد و قوانین همین طرف متعاقد بکار گرفته خواهد شد.

۲- روابط حقوقی بین قیم و شخص تحت سرپرستی توسط قوانین طرف متعاهدی که سازمان قیومت آن قیم را منصوب کرده است تعیین می‌شود.

ماده ۳۰-

۱- اگر اقداماتی در زمینه قیومت یا سرپرستی برای رعایت منافع شخص تحت قیومت یا تحت سرپرستی لازم باشد که در خاک طرف متعاقد دیگر سکونت یا اقامت دارد، سازمان قیومت و سرپرستی این طرف متعاقد باید فوراً سازمان قیومت طرف متعاهدی را که مطابق با بند (۱) ماده (۲۹) صلاحیت دارد، مطلع سازد.

۲- در موارد فوری سازمان قیومت و سرپرستی طرف متعاقد دیگر می‌تواند رأساً اقدامات لازم را اتخاذ کند اما باید بلافاصله سازمان قیومت و سرپرستی را که مطابق با بند (۱) ماده (۲۹) صلاحیت دارد، از اقدامات خود مطلع سازد. اقدامات اتخاذ شده تا زمانی اعتبار دارند که این سازمان تصمیم دیگری نگرفته باشد.

ماده ۳۱-

۱- سازمان قیومت و سرپرستی صالحه براساس بند (۱) ماده (۲۹) می‌تواند در صورت وقوع محل سکونت یا اقامت یا وقوع محل دارایی تحت سرپرستی و قیومت در کشور متعاقد دیگر امور قیومت و سرپرستی را به سازمانهای مربوط آن بسپارد و انتقال قیومت تنها در صورتی اعتبار دارد که سازمانی که از آن تقاضا می‌شود برای پذیرش قیومت و سرپرستی ابراز آمادگی کند و سازمان طرف دیگر را مطلع سازد.

۲- سازمانی که مطابق با بند (۱) این ماده قیومت و سرپرستی پذیرفته است، این کار را مطابق با قوانین دولت خود انجام می‌دهد. ولی این سازمان حق ندارد درباره وضع حقوقی شخصی افراد تحت قیومت یا سرپرستی رأی صادر کند لکن می‌تواند اجازه عقد نکاح را صادر کند که مطابق با قوانین متعاهدی که این شخص تبعه آن می‌باشد، لازم است.

روابط حقوقی در زمینه دارایی

ماده ۳۲- حق مالکیت

۱- حق مالکیت دارایی غیرمنقول مطابق با قوانین طرف متعاهدی که دارایی غیرمنقول در خاک آن واقع شده است، تعیین می شود.

۲- حق مالکیت وسایل حمل و نقل که مشمول تسجیل در اسناد دولتی هستند، مطابق با قوانین طرف متعاهدی که سازمان ثبت کننده وسیله نقلیه مربوطه در آن قرار دارد، تنظیم می شود.

۳- ایجاد و زوال حق مالکیت یا حق دیگر مربوط به دارایی به وسیله قوانین آن طرفی تعیین می شود که دارایی در موقع پیدایش شرایط مربوط به ایجاد یا زوال این حق در خاک آن بود. ایجاد و زوال حق مالکیت و یا حق دیگر مربوط به دارایی که موضوع معامله می شود، توسط قوانین محل انعقاد معامله تعیین می شود مگر به موجب توافق طرفین شیوه دیگری پیش بینی گردد.

ماده ۳۳- نوع معامله

۱- نوع معامله مطابق با قوانین محل انعقاد آن تعیین می شود.

۲- نوع معامله در زمینه دارایی غیرمنقول و حقوق مربوط به آن، توسط قوانین طرف متعاهدی که این دارایی در خاک آن واقع شده است، تعیین می شود.

ماده ۳۴- جبران خسارات

۱- مسئولیت جبران خسارات به استثنای تعهدات ناشی از قراردادهای و سایر اقدامات حقوقی، توسط قوانین آن طرف متعاهدی که عمل یا شرایطی که موجب مسئولیت جبران خسارات شده است در خاک آن به وقوع پیوسته تعیین می شود.

۲- اگر مسئول خسارات یا طرف زیان دیده تبعه یک طرف متعاهد باشد قوانین آن طرف متعاهدی به کار می رود که مدعی به دادگاه آن مراجعه نموده است.

در زمینه امور ذکر شده در بندهای (۱) و (۲) این ماده، دادگاه طرف متعاهدی که در خاک آن عمل یا شرایطی که موجب دعوی جبران خسارات شده واقع شود صالح می باشد. طرف زیان دیده می تواند همچنین به دادگاه واقع در خاک طرفی که مدعی علیه در آنجا اقامت دارد، شکایت کند.

مسائل ارث

ماده ۳۵- اصل برابری حقوق

اتباع یک طرف متعاهد در زمینه تدوین یا لغو وصیت نامه دارایی واقع در خاک طرف متعاهد دیگر و یا حقوقی که باید آنجا عملی شوند و نیز در زمینه دریافت ارث با اتباع طرف متعاهد دیگر که در خاک آن زندگی می کنند دارای حقوق برابر می باشند، دارایی یا حقوق با همان شرایط به آنها می رسد که برای خود اتباع آن طرف متعاهد که در خاک آن زندگی می کنند مقرر شده است.

ماده ۳۶- حق ارث

۱- حق به ارث بردن دارایی منقول توسط قوانین طرف متعاهدی که متوفی آخرین محل سکونت دائمی خود را داشت، تنظیم می شود.

۲- حق به ارث بردن دارایی غیر منقول توسط قوانین طرف متعاهدی که این دارایی در خاک آن واقع شده است، تنظیم می شود.

۳- تعیین منقول یا غیر منقول بودن اموال بر اساس قوانین کشور طرف متعاهدی که این اموال در خاک آن قرار گرفته اند صورت می گیرد.

ماده ۳۷- ترکه ای که به دولت می رسد

اگر مطابق با قانون، ترکه ای به دولت برسد، دارایی منقول به دولتی متوفی تا موقع مرگ تبعه آن بوده می رسد و دارایی غیر منقول به مالکیت دولتی که در خاک آن واقع شده است، در می آید.

ماده ۳۸- فرم وصیت نامه

فرم وصیت نامه توسط قوانین طرف متعاهدی که متوفی در موقع تدوین وصیت نامه تبعه آن بوده تعیین می شود. اما کافی است که قوانین طرف متعاهدی که وصیت نامه در خاک آن تدوین شده رعایت شوند. این اصل در مورد لغو وصیت نامه هم رعایت خواهد شد.

ماده ۳۹- صلاحیت در زمینه ارث

۱- مراجع طرف متعاهدی که متوفی در خاک آن سکونت دائمی داشته به پرونده های ترکه منقول، به استثنای موارد قید شده در بند (۲) این ماده، رسیدگی می کنند.

۲- اگر تمام ترکه منقول در خاک آن طرف متعاهدی باشد که متوفی در آنجا آخرین محل سکونت دائمی نداشت، بنا به تقاضای ورثه و یا یک وارث با موافقت ورثه دیگر مراجع همین طرف به پرونده ارث رسیدگی می کنند.

۳- مسائل به ارث بردن ترکه غیر منقول توسط مراجع طرف متعاهدی که ترکه در خاک آن واقع شده است، حل می‌شوند.

۴- اصول این ماده در مورد دعاوی مربوط به ارث نیز رعایت می‌شود.

ماده ۴۰- اقدامات حفاظت از ارث

۱- سازمانهای یک طرف متعاهد مطابق با قوانین خود اقدامات ضروری را برای حفاظت از ترکه تبعه طرف دیگر در خاک خود به عمل می‌آورند.

۲- سازمانهای مسئول اقدامات، در جهت حفاظت از میراث بعد از مرگ تبعه طرف متعاهد دیگر موظفند کنسول کشور متبوعه متوفی را از مرگ او و اشخاصی که مدعی ارث هستند، شرایط مقرر درباره اشخاصی که حق ارث را دارند، محل اقامات آنها، وجود وصیت‌نامه میزان و بهای میراث و اقدامات به عمل آمده جهت حفاظت از ارث مطلع سازند.

۳- بنا به درخواست نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی ترکه منقول و مدارک شخص متوفی به آن واگذار می‌شوند.

ماده ۴۱- چنانچه اتباع یک طرف متعاهد به علت عدم حضور یا دلایل موجه دیگر نتوانند به موقع شخصاً از حقوق خود دفاع کنند و یا نماینده تام‌الاختیار تعیین نمایند نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی کشور متبوع وی حق دارد بدون تنظیم وکالت‌نامه برای حفظ منافع آنها در زمینه ارث نمایندگی آنها را برعهده بگیرد.

ماده ۴۲- اگر تبعه یک طرف متعاهد به موقع سفر در خاک طرف متعاهد دیگری که در آنجا سکونت دائمی ندارد، فوت نماید، اشیای وی بدون هیچ‌گونه ترتیبات حقوقی به نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی طرف متعاهد متبوع وی سپرده می‌شود.

ماده ۴۳- انتقال ارث

۱- ترکه منقول یا مبلغ پولی که از فروش ترکه منقول یا غیر منقول به دست می‌آید، بعد از پایان رسیدگی به پرونده ارث جهت پرداخت به ورثه‌ای که محل سکونت یا اقامتشان در خاک طرف متعاهد دیگر است به نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی طرف متعاهد سپرده می‌شود.

۲- مرجعی که در زمینه امور ارث صلاحیت دارد، دستور تسلیم ترکه را به نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی می‌دهد.

۳- ترکه می‌تواند در موارد ذیل به ورثه تحویل گردد:

- ۱- همه مطالبات طلبکاران متوفی در طی مدتی که توسط قانون طرف متعه‌دی که ترکه در خاک آن واقع و اعلام شده است پرداخت یا تأمین شوند.
- ۲- همه عوارض مربوط به ارث پرداخت یا تأمین شوند.
- ۳- چنانچه لازم باشد، مراجع صلاحیتدار اجازه خروج ترکه از کشور را بدهند.
- ۴- انتقال مبالغ پول مطابق با قوانین جاری در کشور طرفین متعاقد صورت می‌گیرد.

شناسایی و اجرای تصمیمات و احکام

ماده ۴۴- شناسایی و اجرای تصمیمات در زمینه پرونده‌های مدنی، خانوادگی و جزایی از نظر جبران ضرر و زیان.

طرفین متعاقد، احکام بموقع اجرا گذاشته شده مراجع دادگستری را در زمینه پرونده‌های مدنی و خانوادگی و احکام مربوط به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم متقابلاً شناسایی و اجرا می‌کنند.

در خاک طرفین متعاقد بدون دادرسی مکمل تصمیمات مراجع قیمومت و سرپرستی، ثبت احوال و سایر مراجع در زمینه امور مدنی و خانوادگی که اجرای خاصی را نمی‌طلبند، شناخته می‌شوند.

ماده ۴۵- رسیدگی به درخواستهای اجازه اجرای تصمیمات و احکام

۱- رسیدگی به درخواستهای اجازه اجرای تصمیمات و احکام در حدود صلاحیت دادگاههای طرف متعه‌دی که حکم باید در خاک آن اجرا شود خواهد بود.

۲- تقاضای صدور اجازه حکم به دادگاهی که در مرحله حکم صادر می‌کند، تسلیم می‌شود. این تقاضانامه که به دادگاه مرحله اول تسلیم شد، به دادگاهی که حق دارد درباره تقاضانامه حکمی صادر کند، منتقل می‌شود.

۳- مشخصات تقاضانامه مذکور توسط طرف متعه‌دی که حکم باید در خاک آن اجرا شود، تعیین می‌گردند.

۴- ترجمه مسجل به زبان طرف متعه‌دی که تقاضانامه به آن ارائه می‌شود، به متن تقاضانامه ضمیمه می‌شود.

ماده ۴۶- پیوستهای الزامی برای تقاضانامه اجازه اجرای حکم به قرار ذیل است:

- ۱- رونوشت حکم مسجل در دادگاه، سند رسمی درباره بموقع اجرا گذاشته شدن حکم

(اگر این امر در خود متن حکم ذکر نشود) و نیز تأییدیه اجرای آن، در صورتی که حکم قبلاً در خاک طرف متعاقد اجرا شده باشد.

۲- سندی که حاکی از آن باشد که مدعی علیه که در محاکمه شرکت نکرد، حداقل یکبار احضارنامه دادگاه به موقع و به طور مناسب تسلیم وی شده باشد.

۳- ترجمه‌های مسجل اسناد مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده.

ماده ۴۷- اگر دادگاه ضمن صدور اجازه اجرای حکم شک و شبهه داشته باشد، حق دارد از شخصی که تقاضای اجرای حکم را کرده است، توضیحات بخواهد و نیز بدهکار را در مورد محتوای تقاضانامه مورد تحقیق قرار بدهد و در صورت لزوم از دادگاهی که حکم صادر کرده است توضیحات بطلبد.

ماده ۴۸- شیوه اجرای تصمیمات

شیوه اجرای تصمیمات و احکام توسط قوانین طرف متعاهدی که اجرای آنها باید در خاک آن صورت بگیرد، تعیین می‌گردد.

ماده ۴۹- در مورد هزینه‌های دادرسی مربوط به اجرای احکام، قوانین طرف متعاهدی که حکم باید در خاک آن اجرا شود، بکار گرفته می‌شود.

ماده ۵۰- امتناع از شناسایی و اجرای حکم دادگاه

امتناع از شناسایی حکم دادگاه یا صدور اجازه اجرای حکم در موارد ذیل امکانپذیر است:

۱- اگر شخصی متقاضی و یا مدعی علیه به دلیل عدم تحویل به موقع یا به طور مناسب احضارنامه دادگاه به وی یا نماینده تام‌الاختیار وی در محاکمه شرکت نکرده باشد.

۲- اگر در زمینه همان دعوای حقوقی بین همان طرفین در خاک طرف متعاهدی که حکم باید شناخته و اجرا شود، قبلاً هم حکمی که به موقع اجرا گذارده شده است و یا اگر مرجع مربوطه این طرف متعاقد قبلاً در این مورد پرونده تشکیل داده باشد.

۳- ...

ماده ۵۱- ...

ماده ۵۶- امتناع از استرداد

استرداد در موارد ذیل صورت نمی‌گیرد:

۱- شخصی که درخواست استرداد وی شده است تبعه طرف متعاقد مورد تقاضا بوده و

یا در این کشور پناهنده شده باشد.

۲- پیگرد جزایی مطابق با قوانین طرفین متعاقد فقط براساس شکایت خصوصی شخص زیان دیده شروع می شود.

۳- در موقع دریافت درخواست، پیگرد جزایی مطابق با قوانین طرف متعاقد مورد تقاضا نمی تواند شروع شود و یا حکم نمی تواند در نتیجه مرور زمان یا دلیل قانونی دیگر اجرا شود.

۴- در خاک طرف متعاقد مورد تقاضا حکم دادگاه یا حکم ختم رسیدگی به پرونده همان جرم فرد مورد نظر که این حکم به موقع اجرا گذاشته شده، صادر گردیده باشد. اگر جرمی که درخواست استرداد در رابطه با آن به عمل آمده است، در خاک طرف متعاقد مورد تقاضا واقع شده باشد، ممکن است جواب رد به درخواست استرداد داده شود.

طرف مورد تقاضا ضمن رد درخواست استرداد دلایل این تصمیم را به اطلاع طرف تقاضاکننده می رساند.

ماده ۵۷- تعویق استرداد

اگر شخصی که در مورد وی درخواست استرداد شده است، تحت پیگرد جزایی قرار گرفته و در ازای جرم دیگری در خاک طرف متعاقد مورد تقاضا مدت مجازات خود را طی می کند، استرداد می تواند به پایان پیگرد جزایی، پایان مدت حبس یا به موقع رهایی از زندان به هر دلیل قانونی، موکول شود.

ماده ۵۸- ...

ماده ۶۶- استرداد مجدد

اگر شخص مسترد شده از پیگرد جزایی طفره رفته و تا موقع پایان مدت مجازات به خاک طرف دیگر برگردد، او می تواند براساس درخواست طرف تقاضاکننده مجدداً مسترد شود. در این صورت تسلیم اسنادی که در ماده (۶۱) ذکر شده اند، لازم نیست.

ماده ۶۷- انتقال اشیاء

۱- طرف متعاهدی که از آن درخواست استرداد به عمل آمده، اشیایی که آلت جرم بوده و مطابق با ماده (۵۵) این قرارداد باید استرداد شود و نیز اشیای حامل آثار جرم که از طریق جرم به دست آمده است را به طرف تقاضاکننده تحویل دهد. این اشیا براساس

درخواست و در صورتی که شخص را به دلیل فوت وی یا دلایل دیگر نتوان مسترد نمود، به طرف متعاقد دیگر تحویل می‌گردد.

۲- طرف متعاقدی که به اشیای مذکور در بند (۱) این ماده برای تحقیق در پرونده جزایی دیگر نیاز داشته باشد می‌تواند تحویل آنها را موقتاً به تأخیر بیندازد.

۳- حقوق اشخاص ثالث به اشیای مذکور اعتبار خود را حفظ می‌کند. بعد از پایان رسیدگی به پرونده، این اشیا باید به طرفی که آنها را تحویل داده، اعاده شود.

ماده ۶۸- ترانزیت

۱- هر یک از طرفین متعاقد ترانزیت افرادی را که توسط دولت ثالث به طرف متعاقد دیگر مسترد شده‌اند، مجاز می‌کند طرفین متعاقد موظف نیستند ترانزیت افرادی را مجاز کنند که استرداد آنان براساس این قرارداد مجاز نیست.

۲- درخواست اجازه ترانزیت به ترتیبی که برای درخواست استرداد مقرر شده، تنظیم و ارسال می‌شود.

۳- مراجع صلاحیت‌دار طرفین متعاقد در هر مورد مشخص، شیوه ترانزیت، مسیر و شرایط دیگر را هماهنگ می‌کنند.

۴- هزینه‌های مربوط به ترانزیت، توسط طرف تقاضاکننده تأمین می‌شود.

ماده ۶۹- حضور نمایندگان طرفین برای ارائه معاضدت در زمینه پرونده‌های جزایی نمایندگان یکی از طرفین متعاقد می‌توانند با موافقت طرف دیگر ضمن اجرای درخواست معاضدت قضایی در زمینه پرونده‌های جزایی توسط طرف دیگر حضور داشته باشند.

ماده ۷۰- اطلاعات سابقه محکومیت

در صورتی که افراد مورد نظر در خاک طرف متعاقد تقاضاکننده مورد پیگرد جزایی قرار گیرند، طرفین متعاقد بنا به درخواست مربوطه، اطلاعات مربوط به سابقه محکومیت افرادی که قبلاً توسط دادگاههای آنان محکوم شده‌اند، را ارائه می‌کنند.

ماده ۷۱- اطلاعات درباره نتایج پیگرد جزایی

طرفین متعاقد همدیگر را از نتایج پیگرد جزایی شخصی که درباره او درخواست پیگرد جزایی شده است و نیز شخص مسترد شده مطلع می‌سازند. براساس این درخواست رونوشت حکمی که اعتبار حقوقی کسب کرده و یا تصمیم نهایی دیگر ارسال می‌شود.

ماده ۷۲- اطلاعات درباره احکام دادگاهی

طرفین متعاقد هر سال همدیگر را از احکام مربوط به یکی از طرفین متعاقد در حق اتباع طرف متعاقد دیگر که به اعتبار حقوقی درآمده‌اند، مطلع خواهند ساخت.

بخش ۳- مواد پایانی

ماده ۷۳- به موقع اجرا گذاشتن قرارداد

این قرارداد پس از تصویب مراجع قانونی معتبر خواهد بود و اسناد مصوب در شهر مبادله می‌شود و پس از ۳۰ روز از تاریخ مبادله به موقع اجرا درمی‌آید.

ماده ۷۴- مدت اعتبار قرارداد

۱- این قرارداد در طی (۵) سال از روز به موقع اجرا درآمدن اعتبار خواهد داشت.

۲- اگر یکی از طرفین متعاقد این قرارداد را لغو نکند که این امر باید از طریق یادداشت (۶) ماه قبل از تاریخ پایان مهلت اعتبار آن به اطلاع طرف دیگر برسد، قرارداد در مواعد پنج ساله بعدی هم اعتبار خود را حفظ خواهد کرد.

این قرارداد در تاریخ ۱۳۷۴/۱۲/۱۵ هجری شمسی برابر با ۱۹۹۶/۳/۵ میلادی در شهر تهران در دو نسخه به زبانهای فارسی و روسی که هر دو متن از اعتبار برابر برخوردارند امضا گردید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقت‌نامه شامل مقدمه و هفتاد و چهار ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دوم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۰۳۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۱۸۴- ق مورخ ۱۳۷۸/۴/۹ و پرونامه شماره ۷۸/۲۱/۴۹۶۶ مورخ ۷۸/۴/۱۹ «لایحه موافقت‌نامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه جهت معاضدت در پرونده‌های مدنی و جزایی» مصوب جلسه دوم تیر ماه یکهزار و

سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

- ۱- اطلاق بند ۳ و ۴ ماده ۱۲ خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۲- اطلاق مواد ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۸ و بند ۳ ماده ۴۰ و مواد ۴۱ و ۴۲ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۴۳ و ماده ۴۴ و بند یک ماده ۴۵ و بند ۲ ماده ۴۶ و بند یک ماده ۵۰ چون اجازه و یا الزام به اعمال قوانین دولت فدراسیون روسیه را داده است که احیاناً خلاف موازین شرع است اطلاق این موارد خلاف موازین اسلام شناخته شد.
- ۳- علاوه بر این بند ۲ ماده ۴۶ و بند یک ماده ۵۰ چون مانع اجرای حکم بر غایب نیز می‌شوند اشکال دارند.

تذکرات

- ۱- در بند ۳ ماده ۲۰ کلمه «می» در «به عمل می‌آید» زائد است.
- ۲- در بند ۲ ماده ۵۰ کلمه «که» بعد از عبارت «قبلاً هم حکمی» زائد است.
- ۳- در بند ۴ ماده ۵۴ قبل از عبارت «براساس» کلمه «که» اضافه شود.
- ۴- بند ۲ ماده ۵۶ اشکال عبارتی دارد. بعد از رفع اشکال اظهارنظر خواهد شد.
- ۵- ماده ۶۷ اشکال عبارتی دارد. بعد از رفع اشکال اظهارنظر خواهد شد.
- ۶- ماده ۶۹ عبارت نامفهوم است. بعد از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۷- ماده ۷۳ نامفهوم می‌باشد، بعد از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه جهت معاضدت قضایی در پرونده‌های مدنی و جزایی مشتمل بر یک مقدمه و (۷۴) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن به دولت جمهوری اسلامی ایران داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

قرارداد دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه

جهت معاضدت در پرونده‌های مدنی و جزایی

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه با مهم شمردن توسعه همکاری در زمینه معاضدت حقوقی در پرونده‌های مدنی و جزایی درباره موارد ذیل به توافق رسیدند:

بخش اول - مواد عمومی:

ماده ۱- حمایت حقوقی

۱- اتباع هر یک از طرفین متعاقد در خاک طرف متعاقد دیگر از نظر حقوقی، شخصی و دارایی خود از همان حمایت برخوردارند که اتباع این طرف متعاقد دارند. این امر در مورد شخصیت‌های حقوقی که مطابق با قوانین یکی از طرفین متعاقد تأسیس شده‌اند نیز صحت دارد.

۲- اتباع هر یک از طرفین متعاقد حق دارند به طور آزاد و بلا مانع به دادگاهها، دادسراها، دفاتر ثبت اسناد (که در ذیل «مراجع دادگستری» نامیده می‌شوند) و سایر مراجع طرف متعاقد دیگر که پرونده‌های مدنی و جزایی در حدود صلاحیت آنها هستند، مراجعه کنند، درخواست کنند و اقامه دعوی نمایند و همانند اتباع خود طرف متعاقد از مقررات دیگر دادگستری استفاده کنند.

ماده ۲- معاضدت حقوقی

۱- مراجع دادگستری طرفین متعاقد معاضدت‌های متقابل حقوقی در پرونده‌های مدنی و جزایی مطابق با مفاد این قرارداد ارائه می‌کنند.

۲- مراجع دادگستری به مراجع دیگری هم معاضدت حقوقی ارائه می‌کنند که پرونده‌های ذکر شده در بند (۱) این ماده در حدود صلاحیت آنان می‌باشند.

۳- مراجع دیگری که پرونده‌های ذکر شده در بند (۱) این ماده در حدود صلاحیت آنها قرار دارند، تقاضای معاضدت حقوقی را از طریق مراجع دادگستری ارسال می‌کنند.

ماده ۳- دامنه معاضدت حقوقی

معاضدت حقوقی شامل نحوه اجرای اعمال دادرسی مطابق با قوانین طرف متعاقد مورد تقاضا، از جمله تحقیق از طرفین، متهمین و محکومین، شهود، کارشناسان، اجرای

تحقیق و معاینه محلی و رسیدگی در دادگاه، ارائه آلات مادی جرم، تشکیل پرونده، پیگرد جزایی و استرداد مجرمین، شناسایی و اجرای تصمیمات قضایی در پرونده‌های مدنی، تسلیم و ارسال اسناد و مدارک و ارائه اطلاعات به طرف دیگر درباره سابقه جزایی متهمین می‌باشد.

ماده ۴- شیوه روابط

مراجع طرفین متعاهد ضمن ارائه معاضدتهای حقوقی از طریق وزارت دادگستری و دادستانی کل جمهوری اسلامی ایران و وزارت دادگستری و دادستانی کل فدراسیون روسیه با هم روابط برقرار می‌کنند.

ماده ۵- زبان

درخواست معاضدت حقوقی به زبان طرف درخواست کننده تدوین می‌شود، مگر این که در این قرارداد شیوه دیگری پیش‌بینی شده باشد.

ماده ۶- تنظیم اسناد

اسنادی که توسط مراجع دادگستری و سایر مراجع در جهت ارائه معاضدتهای حقوقی ارسال می‌شوند، باید ممهور باشند.

ماده ۷- فرم درخواست معاضدت حقوقی

در فرم درخواست معاضدت حقوقی نکات ذیل باید قید شوند:

۱- اسم مرجع متقاضی،

۲- اسم مرجع مورد تقاضا،

۳- عنوان پرونده‌ای که معاضدت حقوقی در رابطه با آن درخواست شود،

۴- اسامی کامل طرفین، متهمین، افراد تحت محاکمه و محکومین، تابعیت آنان، شغل و محل سکونت دائمی یا محل اقامت،

۵- اسامی و نشانی وکلای مختار آنها،

۶- محتوای درخواست در پرونده‌های جزایی، توصیف شرایط واقعی ارتکاب جرم و توصیف حقوقی آن.

ماده ۸- شیوه اجرایی

۱- مرجع دادگستری مورد تقاضا ضمن اجرای درخواست معاضدت حقوقی از قوانین کشور خود استفاده می‌کند. اما بنا به درخواست مرجعی که درخواست از طرف آن ارائه

شده است.

موازن دادرسی طرف متعاقد متقاضی در صورت عدم مغایرت آنها با قوانین دولت متبوع آن، می‌توانند مورد استفاده قرار بگیرند.

۲- چنانچه مرجع دادگستری مورد درخواست، صلاحیت اجرای درخواست را نداشته باشد، این سند را به مرجع صلاحیتدار دادگستری ارسال کرده و مرجع متقاضی را از این امر مطلع می‌سازد.

۳- در صورت دریافت تقاضای مربوطه، مرجع دادگستری که درخواست به آن فرستاده شده است مرجع متقاضی را از موعد و محل اجرای این درخواست آگاه می‌سازد.

۴- بعد از اجرای درخواست، مرجع دادگستری مورد تقاضا، اسناد را به مرجع متقاضی ارسال می‌کند. اگر ارائه معاضدت حقوقی میسر نشد، درخواست‌نامه هم اعاده می‌شود و علل عدم اجرای درخواست مذکور تشریح می‌شود.

ماده ۹- شیوه تسلیم اسناد

۱- در صورتی مرجع مورد درخواست مطابق با قواعد معتبر در کشور خود اسناد را تحویل می‌دهد که اسناد به زبان آن کشور تدوین و یا همراه با ترجمه تأیید شده باشد و چنانچه اسناد به زبان طرف متعاقد مورد درخواست تدوین نشده باشد و یا ترجمه نداشته باشد، این اسناد به شرط پذیرش داوطلبانه گیرنده آن به وی تسلیم می‌شود، در غیر این صورت مدارک فاقد اعتبار خواهد بود.

۲- در درخواست تسلیم اسناد، نشانی دقیق گیرنده و عنوان سند مورد تحویل باید ذکر شود. اگر نشانی ذکر شده درخواست تحویل، کامل یا دقیق نباشد مرجع مورد تقاضا مطابق با قوانین خود جهت تعیین آدرس دقیق اقدام می‌کند.

ماده ۱۰- تأییدیه تحویل اسناد

تأییدیه تحویل اسناد مطابق با قواعد معتبر در خاک طرف متعاقد مورد تقاضا تنظیم می‌شود. زمان و محل تحویل و شخصی که سند به او تحویل می‌شود، باید ذکر گردد.

ماده ۱۱- تحویل اسناد و تحقیق از اتباع از طریق نمایندگیهای دیپلماتیک و کنسولی

طرفین متعاقد حق دارند از طریق نمایندگیهای دیپلماتیک و مراجع کنسولی خود اسناد را تحویل داده و اتباع خود را مورد تحقیق قرار دهند. در این اثنا، اعمال اجبار روا نیست.

ماده ۱۲- احضار شاهد یا کارشناس به خارج از کشور

۱- اگر در جریان تحقیقات مقدماتی با رسیدگی دادگاهی در خاک یکی از طرفین متعاقد نیاز به حضور شاهد یا کارشناس مقیم خاک طرف متعاقد دیگر باشد، درخواست ارسال احضارنامه باید به مرجع مربوطه طرف دیگر تسلیم گردد.

۲- احضارنامه نمی‌تواند شامل ذکر مجازات در صورت عدم حضور فرد مورد احضار در دادگاه باشد.

۳- کارشناس یا شاهد صرفنظر از تابعیت وی، بعد از حضور داوطلبانه در مرجع مربوطه طرف متعاقد دیگر نمی‌تواند در خاک این طرف متعاقد مورد پیگرد جزایی یا اداری قرار بگیرد و یا در رابطه با عمل انجام گرفته از عبور از مرز دولتی بازداشت یا مجازات شود. چنین افرادی نمی‌توانند در رابطه با عمل مورد دادرسی مورد پیگرد جزایی یا اداری قرار گرفته و یا بازداشت یا مجازات شوند.

۴- اگر شاهد یا کارشناس در ظرف ۱۵ روز بعد از کسب اطلاع از اینکه حضور وی دیگر ضروری نیست کشور را ترک نکند، از این امتیاز برخوردار نخواهد بود. مدتی که در طی آن شاهد یا کارشناس به دلایل موجه نتواند خاک طرف متعاقد را ترک کند، جزو این مهلت محسوب نمی‌شود.

۵- شهود و کارشناسانی که براساس احضار در خاک طرف متعاقد دیگر حضور یافته‌اند، حق مطالبه مخارج سفر و اقامت در خارج و جبران عدم دریافت دستمزد در محل کار در روزهای سفر را از سوی مرجع درخواست کننده دارند. کارشناسان هم می‌توانند حق الزحمه دریافت کنند. در احضارنامه این پرداختها باید ذکر شوند. براساس تقاضای آنها طرف متعاقدی که تقاضای حضور این افراد را فرستاده است پیش پرداخت هزینه‌ها را می‌پردازد.

۶- شخصی که برای معاضدت حقوقی یا کارشناسی به مراجع دادگستری طرف متعاقد متقاضی احضار می‌گردد، در صورتی که حقوق و وظیفه خودداری از اظهار نظر و گواهی در قوانین طرفین متعاقد پیش‌بینی شده باشد، می‌تواند از هرگونه اظهار نظر و اعمال مشابه خودداری نماید. مراجع دادگستری طرف متعاقد مورد تقاضا، در صورت لزوم، باید الحاقیه‌ای جهت خاطر نشان کردن حقوق و وظایف فوق‌الذکر به درخواست رسیده ضمیمه نماید.

ماده ۱۳- اعتبار اسناد

۱- اسنادی که در خاک یکی از طرفین متعاهد توسط دادگاه یا شخصیت رسمی (مترجم دائمی، کارشناس و غیره) در حدود صلاحیت آنها و مطابق با فرم مقرر تدوین و یا تأیید شدند و مهر رسمی خوردند، بدون تأییدیه دیگر در خاک طرف متعاهد دیگر پذیرفته می‌شوند.

۲- اسنادی که در خاک یکی از طرفین متعاهد رسمی محسوب می‌شوند، در خاک طرف متعاهد دیگر نیز از اعتبار سند رسمی برخوردارند.

ماده ۱۴- هزینه‌های مربوط به ارائه معاضدتهای حقوقی

۱- طرف متعاهد که درخواست معاضدت حقوقی به آن ارسال می‌شود، جبران هزینه‌های ارائه معاضدتهای حقوقی را نمی‌طلبد. طرفین متعاهد خودشان عهده‌دار همه هزینه‌های مربوط به ارائه معاضدتهای حقوقی در خاک خود می‌شوند.

۲- مرجع دادگستری که درخواست نامه به آن ارسال می‌شود، مبالغ مأخوذه به بودجه طرف متعاهدی که آنها را اخذ نموده است، واریز می‌شوند.

ماده ۱۵- ارائه اطلاعات

وزارت‌های دادگستری طرفین متعاهد بنا به درخواست متقابل، همدیگر را از قوانین جاری و قوانین سابق کشورهای خود و شیوه‌های کاربرد آنها توسط مراجع دادگستری مطلع می‌سازند.

ماده ۱۶- حمایت رایگان حقوقی

اتباع یکی از طرفین متعاهد در دادگاه‌ها و مراجع طرف متعاهد دیگر از معاضدتهای رایگان حقوقی و دادرسی رایگان بر همان اساس و با همان امتیازاتی که اتباع خود این کشور دارند، تأمین می‌شوند.

ماده ۱۷- ارسال اسناد ثبت احوال و اسناد دیگر

طرفین متعاهد موظف می‌شوند، بنا به درخواست متقابل، اسناد ثبت احوال و سایر اسناد (مربوط به تحصیل، کار و غیره) در رابطه با حقوق شخصی و منافع دارایی اتباع طرف متعاهد دیگر را به طور دیپلماتیک، بدون ترجمه و رایگان ارسال کنند.

ماده ۱۸- امتناع از معاضدت حقوقی

معاضدت حقوقی در مواردی که به حق حاکمیت یا امنیت ملی لطمه بزند و یا با اصول اساسی قوانین طرف متعاهد مغایرت داشته باشد، ارائه نمی‌شود.

بخش دوم - مواد ویژه

فصل اول - معاضدت حقوقی و روابط حقوقی مدنی

ماده ۱۹ - معافیت از هزینه‌های دادرسی

اتباع یکی از طرفین متعاقد در خاک طرف متعاقد دیگر از پرداخت هزینه‌های دادرسی مطابق با قواعد معتبر برای اتباع این کشور، معاف می‌شوند.

ماده ۲۰ - صدور اسناد مربوط به وضعیت شخصی خانوادگی و دارایی

۱- سند مربوط به وضعیت شخصی، خانوادگی و دارایی که برای دریافت اجازه معافیت از هزینه‌های دادرسی ضروری است، توسط مرجع صلاحیتدار طرف متعاهدی که متقاضی در خاک آن سکونت دائمی یا اقامت دائمی دارد، صادر می‌شود.

۲- چنانچه متقاضی در خاک طرفین متعاقد محل سکونت یا محل اقامت نداشته باشد، سند صادر شده یا تسجیل شده توسط نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی دولت متبوع وی کافی است.

۳- تقاضای معافیت از پرداخت هزینه دادرسی ممکن است مستقیماً یا از طریق دادگاه صالحه طرف متعاقد که متقاضی تبعه آن می‌باشد به عمل آید این دادگاه تقاضا را همراه با سایر اسناد ارائه شده از طرف متقاضی به دادگاه طرف دیگر متعاقد به ترتیبی که در این قرارداد پیش‌بینی شده است ارسال می‌دارد.

۴- دادگاهی که درباره تقاضای معافیت از پرداخت هزینه‌های دادرسی حکم صادر می‌کند، می‌تواند از مرجع صادرکننده این سند توضیحات بیشتری درخواست کند.

ماده ۲۱ - صلاحیت دادگاهها

۱- اگر این قرارداد شیوه دیگری مقرر نکند، دادگاههای هر کدام از طرفین متعاقد حق دارند در صورتی به پرونده‌های مدنی رسیدگی کنند که مدعی علیه در آن کشور سکونت داشته باشد و در مورد دعاوی علیه اشخاص حقوقی دادگاه وقتی رسیدگی خواهد کرد که شخص حقوقی در آن کشور، سازمان اداری، نمایندگی یا شعبه داشته باشد.

۲- دادگاههای طرفین متعاقد به موارد دیگری هم به شرط وجود توافق کتبی طرفین اختلاف، رسیدگی می‌کنند در صورتی که مدعی علیه، قبل از دفاع در ماهیت دعوی وجود توافق کتبی را اعلام نماید دادگاه بنا به درخواست وی محاکمه را قطع می‌نماید. صلاحیت استثنایی دادگاهها نمی‌تواند بنا به توافق طرفین تغییر یابد.

۳- در صورت آغاز رسیدگی به یک پرونده با همان طرفین و بر یک مبنای حقوقی در دادگاههای طرفین متعاقد که مطابق با این قرارداد صلاحیت رسیدگی به این پرونده را دارند، دادگاهی که دادرسی را دیرتر شروع کرده است آن را قطع می‌کند.

در صورت اثبات عدم صلاحیت دادگاهی که رسیدگی به پرونده را آغاز نموده است، دادگاه طرف متعاقد دیگر می‌تواند رسیدگی به پرونده را شروع کند.

ماده ۲۲- قابلیت حقوقی و اهلیت حقوقی

۱- اهلیت حقوقی شخص حقیقی توسط قوانین طرف متعاهدی که او تبعه آن می‌باشد، تعیین می‌شود.

۲- قابلیت حقوقی شخص حقوقی براساس قانون طرف متعاهدی که در خاک آن تأسیس شده است، تعیین می‌گردد.

ماده ۲۳- سلب اهلیت و قابلیت حقوقی

۱- هرگاه شخص فاقد اهلیت و یا دارای اهلیت محدود شناخته شود در این صورت قوانین طرف متعاهدی اعمال خواهد شد که آن شخص تابعیت آن را داراست و مراجع طرف متعاقد مذکور صلاحیت رسیدگی به امور این شخص را دارد.

۲- اگر مراجع صالحه یکی از طرفین متعاقد تشخیص بدهند که موجبات قانونی برای سلب قابلیت حقوقی از تبعه طرف متعاقد دیگری که محل سکونت یا محل اقامت وی در خاک این طرف متعاقد است وجود دارد، مرجع مربوط طرف متعاقد دیگر را از این موضوع مطلع می‌سازد. اگر آن مرجع که به این ترتیب مطلع شده است اظهار دارد که حق اتخاذ اقدامات بعدی را به مرجع واقع در محل سکونت یا محل اقامت شخص مذکور واگذار می‌کند، و یا در طی ۳ ماه نظر خود را ابراز نکند مرجع واقع در محل سکونت یا اقامت این شخص می‌تواند مطابق با قوانین دولت خود ترتیبات سلب قابلیت حقوقی را به عمل آورد، به شرطی که علت سلب قابلیت حقوقی در قوانین متعاهدی که این فرد تبعه آن می‌باشد، پیش‌بینی شده باشد. تصمیم درباره سلب قابلیت حقوقی باید به مرجع مربوط طرف متعاقد دیگر ارسال شود.

۳- مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده در مورد لغو سلب قابلیت حقوقی نیز بکار می‌روند.

ماده ۲۴- در موارد فوری مرجع صالحه (واقع در محل سکونت یا اقامت شخص مشمول سلب قابلیت حقوقی که تبعه طرف متعاقد دیگر می‌باشد)، رأساً می‌تواند اقداماتی

جهت دفاع از این شخص و دارایی او اتخاذ کند. دستوراتی که در رابطه با این اقدامات صادر می‌شوند، باید به مرجع مربوط طرف متعاهدی که این شخص تبعه آن می‌باشد، ارسال شوند، چنانچه مرجع مربوط این طرف متعاهد حکم دیگری صادر کند این دستورات لغو خواهد شد.

ماده ۲۵- شناسایی افراد به عنوان مفقودالاثر شدن یا متوفی و صدور گواهی مرگ

۱- در زمینه شناسایی افراد به عنوان مفقودالاثر یا متوفی و صدور گواهی مرگ، مراجع آن طرف متعاهدی صلاحیت دارند که شخصیت مورد نظر براساس آخرین اطلاعات در زمان حیات خود تبعه آن طرف متعاهد بوده است.

۲- مراجع یک طرف متعاهد می‌توانند اتباع طرف متعاهد دیگر را مفقودالاثر یا متوفی بشناسند و یا مرگ او را تصدیق کنند، مشروط بر این که طبق قوانین این طرف متعاهد افراد مقیم آن کشور به ادعای حقی بر آن شخص چنین تقاضایی را بکنند.

۳- در موارد ذکر شده در بندهای (۱) و (۲) این ماده، مراجع طرفین متعاهد از قوانین دولت خود استفاده می‌کنند.

ماده ۲۶- عقد نکاح

۱- شرایط عقد نکاح برای هر کدام از اشخاصی که ازدواج می‌کنند، توسط قوانین کشور متبوع خود تعیین می‌شود. به علاوه، شرایط قوانین طرف متعاهدی که نکاح در خاک آن ثبت می‌شود، از نظر موانع آن باید رعایت شود.

۲- تشریفات قانونی عقد نکاح توسط قوانین طرف متعاهدی که این تشریفات در خاک آن صورت می‌گیرد، تعیین می‌شود.

ماده ۲۷- به فرزندی گرفتن

۱- برای به فرزندی گرفتن قوانین آن طرف متعاهدی به کار می‌رود که فرد علاقه‌مند به فرزندی گرفتن کودک تبعه آن می‌باشد.

۲- اگر بچه توسط زوجینی به فرزندی گرفته می‌شود که یکی از آنها تبعه یک طرف متعاهد و دیگری تبعه طرف متعاهد دیگر می‌باشد در این امر باید مقتضیات قوانین هر دو طرف رعایت گردد.

۳- اگر بچه تبعه یک طرف متعاهد است و فردی که او را به فرزندی می‌گیرد، تبعه طرف متعاهد دیگر است، برای به فرزندی گرفتن یا لغو آن باید توافق کودک، نماینده قانونی

وی و سازمان صلاحیتدار دولتی این طرف متعاهد را با رعایت قوانین کشور متبوع کودک کسب گردد.

ماده ۲۸-

۱- مرجع صالحه طرف متعاهدی که تبعه آن می خواهد کودک را به فرزندی بگیرد، حق دارد درباره این مسأله حکم صادر کند.

۲- در موارد پیش بینی شده در بند (۲) ماده (۲۷) مرجع آن طرف متعاهدی که در خاک آن زوجین آخرین محل سکونت یا محل اقامت داشتند، صلاحیت دارد.

ماده ۲۹- قیمومت و سرپرستی

۱- در زمینه پرونده های قیمومت و سرپرستی بر اتباع طرفین متعاهد چنانچه این قرارداد اصل دیگری پیش بینی نکند، سازمان قیمومت تبعه آن است، صلاحیت دارد و قوانین همین طرف متعاهد بکار گرفته خواهد شد.

۲- روابط حقوقی بین قیم و شخص تحت سرپرستی توسط قوانین طرف متعاهدی که سازمان قیمومت آن قیم را منصوب کرده است تعیین می شود.

ماده ۳۰-

۱- اگر اقداماتی در زمینه قیمومت یا سرپرستی برای رعایت منافع شخص تحت قیمومت یا تحت سرپرستی لازم باشد که در خاک طرف متعاهد دیگر سکونت یا اقامت دارد، سازمان قیمومت و سرپرستی این طرف متعاهد باید فوراً سازمان قیمومت طرف متعاهدی را که مطابق با بند (۱) ماده (۲۹) صلاحیت دارد، مطلع سازد.

۲- در موارد فوری سازمان قیمومت و سرپرستی طرف متعاهد دیگر می تواند رأساً اقدامات لازم را اتخاذ کند اما باید بلافاصله سازمان قیمومت و سرپرستی را که مطابق با بند (۱) ماده (۲۹) صلاحیت دارد، از اقدامات خود مطلع سازد. اقدامات اتخاذ شده تا زمانی اعتبار دارند که این سازمان تصمیم دیگری نگرفته باشد.

ماده ۳۱-

۱- سازمان قیمومت و سرپرستی صالحه براساس بند (۱) ماده (۲۹) می تواند در صورت وقوع محل سکونت یا اقامت یا وقوع محل دارایی شخص تحت سرپرستی و قیمومت در کشور متعاهد دیگر امور قیمومت و سرپرستی را به سازمانهای مربوط آن بسپارد و انتقال قیمومت تنها در صورتی اعتبار دارد که سازمانی که از آن تقاضا می شود برای پذیرش قیمومت و سرپرستی، ابراز آمادگی کند و سازمان طرف دیگر را مطلع سازد.

۲- سازمانی که مطابق با بند (۱) این ماده قیومت و سرپرستی پذیرفته است، این کار را مطابق با قوانین دولت خود انجام می‌دهد. ولی این سازمان حق ندارد درباره وضع حقوقی شخصی افراد تحت قیومت یا سرپرستی رأی صادر کند لکن می‌تواند اجازه عقد نکاح را صادر کند که مطابق با قوانین متعاهدی که این شخص تبعه آن می‌باشد، لازم است.

روابط حقوقی در زمینه دارایی

ماده ۳۲- حق مالکیت

۱- حق مالکیت دارایی غیرمنقول مطابق با قوانین طرف متعاهدی که دارایی غیرمنقول در خاک آن واقع شده است، تعیین می‌شود.

۲- حق مالکیت وسایل حمل و نقل که مشمول تسجیل در اسناد دولتی هستند، مطابق با قوانین طرف متعاهدی که سازمان ثبت‌کننده وسیله نقلیه مربوطه در آن قرار دارد، تنظیم می‌شود.

۳- ایجاد و زوال حق مالکیت یا حق دیگر مربوط به دارایی به وسیله قوانین آن طرفی تعیین می‌شود که دارایی در موقع پیدایش شرایط مربوط به ایجاد یا زوال این حق در خاک آن بود. ایجاد و زوال حق مالکیت و یا حق دیگر مربوط به دارایی که موضوع معامله می‌شود، توسط قوانین محل انعقاد معامله تعیین می‌شود مگر به موجب توافق طرفین شیوه دیگری پیش‌بینی گردد.

ماده ۳۳- نوع معامله

۱- نوع معامله مطابق با قوانین محل انعقاد آن تعیین می‌شود.

۲- نوع معامله در زمینه دارایی غیرمنقول و حقوق مربوط به آن، توسط قوانین طرف متعاهدی که این دارایی در خاک آن واقع شده است، تعیین می‌شود.

ماده ۳۴- جبران خسارات

۱- مسئولیت جبران خسارات به استثنای تعهدات ناشی از قراردادها و سایر اقدامات حقوقی، توسط قوانین آن طرف متعاهدی که عمل یا شرایطی که موجب مسئولیت جبران خسارات شده است در خاک آن به وقوع پیوسته تعیین می‌شود.

۲- اگر مسئول خسارات یا طرف زیان دیده تبعه یک طرف متعاهد باشد قوانین آن طرف متعاهدی به کار می‌رود که مدعی به دادگاه آن مراجعه نموده است.

در زمینه امور ذکر شده در بندهای (۱) و (۲) این ماده، دادگاه طرف متعهده که در خاک آن عمل یا شرایطی که موجب دعوی جبران خسارات شده واقع شود صالح می‌باشد. طرف زبان دیده می‌تواند همچنین به دادگاه واقع در خاک طرفی که مدعی علیه در آنجا اقامت دارد، شکایت کند.

مسائل ارث

ماده ۳۵- اصل برابری حقوق

اتباع یک طرف متعاقد در زمینه تدوین یا لغو وصیت‌نامه دارایی واقع در خاک طرف متعاقد دیگر و یا حقوقی که باید آنجا عملی شوند و نیز در زمینه دریافت ارث با اتباع طرف متعاقد دیگر که در خاک آن زندگی می‌کنند دارای حقوق برابر می‌باشند، دارایی یا حقوق با همان شرایط به آنها می‌رسد که برای خود اتباع آن طرف متعاقد که در خاک آن زندگی می‌کنند مقرر شده است.

ماده ۳۶- حق ارث

۱- حق به ارث بردن دارایی منقول توسط قوانین طرف متعهده که متوفی آخرین محل سکونت دائمی خود را داشت، تنظیم می‌شود.

۲- حق به ارث بردن دارایی غیرمنقول توسط قوانین طرف متعهده که این دارایی در خاک آن واقع شده است، تنظیم می‌شود.

۳- تعیین منقول یا غیرمنقول بودن اموال براساس قوانین کشور طرف متعهده که این اموال در خاک آن قرار گرفته‌اند صورت می‌گیرد.

ماده ۳۷- ترکه‌ای که به دولت می‌رسد

اگر مطابق با قانون، ترکه‌ای به دولت برسد، دارایی منقول به دولتی متوفی تا موقع مرگ تبعه آن بوده می‌رسد و دارایی غیرمنقول به مالکیت دولتی که در خاک آن واقع شده است، در می‌آید.

ماده ۳۸- فرم وصیت‌نامه

فرم وصیت‌نامه توسط قوانین طرف متعهده که متوفی در موقع تدوین وصیت‌نامه تبعه آن بوده تعیین می‌شود. اما کافی است که قوانین طرف متعهده که وصیت‌نامه در خاک آن تدوین شده رعایت شوند. این اصل در مورد لغو وصیت‌نامه هم رعایت خواهد شد.

ماده ۳۹- صلاحیت در زمینه ارث

۱- مراجع طرف متعاهدی که متوفی در خاک آن سکونت دائمی داشته به پرونده‌های ترکه منقول، به استثنای موارد قید شده در بند (۲) این ماده، رسیدگی می‌کنند.

۲- اگر تمام ترکه منقول در خاک آن طرف متعاهدی باشد که متوفی در آنجا آخرین محل سکونت دائمی نداشت، بنا به تقاضای ورثه و یا یک وارث با موافقت ورثه دیگر مراجع همین طرف به پرونده ارث رسیدگی می‌کنند.

۳- مسائل به ارث بردن ترکه غیر منقول توسط مراجع طرف متعاهدی که ترکه در خاک آن واقع شده است، حل می‌شوند.

۴- اصول این ماده در مورد دعاوی مربوط به ارث نیز رعایت می‌شود.

ماده ۴۰- اقدامات حفاظت از ارث

۱- سازمانهای یک طرف متعاهد مطابق با قوانین خود اقدامات ضروری را برای حفاظت از ترکه تبعه طرف دیگر در خاک خود به عمل می‌آورند.

۲- سازمانهای مسؤول اقدامات، در جهت حفاظت از میراث بعد از مرگ تبعه طرف متعاهد دیگر موظفند کنسول کشور متبوعه متوفی را از مرگ او و اشخاصی که مدعی ارث هستند، شرایط مقرر درباره اشخاصی که حق ارث را دارند، محل اقامات آنها، وجود وصیت‌نامه میزان و بهای میراث و اقدامات به عمل آمده جهت حفاظت از ارث مطلع سازند.

۳- بنا به درخواست نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی ترکه منقول و مدارک شخص متوفی به آن واگذار می‌شوند.

ماده ۴۱- چنانچه اتباع یک طرف متعاهد به علت عدم حضور یا دلایل موجه دیگر نتوانند به موقع شخصاً از حقوق خود دفاع کنند و یا نماینده تام‌الاختیار تعیین نمایند نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی کشور متبوع وی حق دارد بدون تنظیم وکالت‌نامه برای حفظ منافع آنها در زمینه ارث نمایندگی آنها را برعهده بگیرد.

ماده ۴۲- اگر تبعه یک طرف متعاهد به موقع سفر در خاک طرف متعاهد دیگری که در آنجا سکونت دائمی ندارد، فوت نماید، اشیای وی بدون هیچ‌گونه ترتیبات حقوقی به نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی طرف متعاهد متبوع وی سپرده می‌شود.

ماده ۴۳- انتقال ارث

۱- ترکه منقول یا مبلغ پولی که از فروش ترکه منقول یا غیر منقول به دست می آید، بعد از پایان رسیدگی به پرونده ارث جهت پرداخت به ورثه ای که محل سکونت یا اقامتشان در خاک طرف متعاهد دیگر است به نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی طرف متعاهد سپرده می شود.

۲- مرجعی که در زمینه امور ارث صلاحیت دارد، دستور تسلیم ترکه را به نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی می دهد.

۳- ترکه می تواند در موارد ذیل به ورثه تحویل گردد:

۱- همه مطالبات طلبکاران متوفی در طی مدتی که توسط قانون طرف متعاهدی که ترکه در خاک آن واقع و اعلام شده است پرداخت یا تأمین شوند.

۲- همه عوارض مربوط به ارث پرداخت یا تأمین شوند.

۳- چنانچه لازم باشد، مراجع صلاحیتدار اجازه خروج ترکه از کشور را بدهند.

۴- انتقال مبالغ پول مطابق با قوانین جاری در کشور طرفین متعاهد صورت می گیرد.

شناسایی و اجرای تصمیمات و احکام

ماده ۴۴- شناسایی و اجرای تصمیمات در زمینه پرونده های مدنی، خانوادگی و جزایی از نظر جبران ضرر و زیان

طرفین متعاهد، احکام به موقع اجرا گذاشته شده مراجع دادگستری را در زمینه پرونده های مدنی و خانوادگی و احکام مربوط به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم متقابلاً شناسایی و اجرا می کنند.

در خاک طرفین متعاهد بدون دادرسی مکمل تصمیمات مراجع قیمومت و سرپرستی، ثبت احوال و سایر مراجع در زمینه امور مدنی و خانوادگی که اجرای خاصی را نمی طلبند، شناخته می شوند.

ماده ۴۵- رسیدگی به درخواستهای اجازه اجرای تصمیمات و احکام

۱- رسیدگی به درخواستهای اجازه اجرای تصمیمات و احکام در حدود صلاحیت دادگاههای طرف متعاهدی که حکم باید در خاک آن اجرا شود خواهد بود.

۲- تقاضای صدور اجازه حکم به دادگاهی که در مرحله اول، حکم صادر می کند، تسلیم می شود. این تقاضانامه که به دادگاه مرحله اول تسلیم شد، به دادگاهی که حق دارد درباره تقاضانامه حکمی صادر کند، منتقل می شود.

۳- مشخصات تقاضانامه مذکور توسط طرف متعاهدی که حکم باید در خاک آن اجرا شود، تعیین می‌گردند.

۴- ترجمه مسجل به زبان طرف متعاهدی که تقاضانامه به آن ارائه می‌شود، به متن تقاضانامه ضمیمه می‌شود.

ماده ۴۶- پیوستهای الزامی برای تقاضانامه اجازه اجرای حکم به قرار ذیل است:

۱- رونوشت حکم مسجل در دادگاه، سند رسمی درباره به موقع اجرا گذاشته شدن حکم (اگر این امر در خود متن حکم ذکر نشود) و نیز تأییدیه اجرای آن، در صورتی که حکم قبلاً در خاک طرف متعاقد اجرا شده باشد.

۲- سندی که حاکی از آن باشد که مدعی علیه که در محاکمه شرکت نکرد، حداقل یکبار احضارنامه دادگاه به موقع و به طور مناسب تسلیم وی شده باشد.

۳- ترجمه‌های مسجل اسناد مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده.

ماده ۴۷- اگر دادگاه ضمن صدور اجازه اجرای حکم، شک و شبهه داشته باشد، حق دارد از شخصی که تقاضای اجرای حکم را کرده است، توضیحات بخواهد و نیز بدهکار را در مورد محتوای تقاضانامه مورد تحقیق قرار بدهد و در صورت لزوم از دادگاهی که حکم صادر کرده است توضیحات بطلبد.

ماده ۴۸- شیوه اجرای تصمیمات

شیوه اجرای تصمیمات و احکام توسط قوانین طرف متعاهدی که اجرای آنها باید در خاک آن صورت بگیرد، تعیین می‌گردد.

ماده ۴۹- در مورد هزینه‌های دادرسی مربوط به اجرای احکام، قوانین طرف متعاهدی که حکم باید در خاک آن اجرا شود، بکار گرفته می‌شود.

ماده ۵۰- امتناع از شناسایی و اجرای حکم دادگاه

امتناع از شناسایی حکم دادگاه یا صدور اجازه اجرای حکم در موارد ذیل امکانپذیر است:

۱- اگر شخصی متقاضی و یا مدعی علیه به دلیل عدم تحویل به موقع یا به طور مناسب احضارنامه دادگاه به وی یا نماینده تام‌الاختیار وی در محاکمه شرکت نکرده باشد.

۲- اگر در زمینه همان دعوای حقوقی بین همان طرفین در خاک طرف متعاهدی که حکم باید شناخته و اجرا شود، قبلاً هم حکمی که به موقع اجرا گذارده شده است و یا اگر مرجع مربوطه این طرف متعاقد قبلاً در این مورد پرونده تشکیل داده باشد.

۳- اگر مطابق با مفاد این قرارداد و در شرایط پیش‌بینی نشده در این قرارداد، توسط قوانین طرف متعهدی که حکم در خاک آن باید شناخته و اجرا شود، این‌گونه پرونده‌ها در حدود اختیارات استثنایی مراجع این طرف متعهد قرار داشته باشند.

ماده ۵۱- مقررات مواد (۴۴) تا (۵۰) این قرارداد درباره اموری که مورد توافق طرفین بوده و توسط دادگاه تأیید شده است نیز اجرا می‌شود.

ماده ۵۲- خروج اشیاء و انتقال پول

مفاد این قرارداد درباره اجرای احکام دادگاه قوانین طرفین متعهد را درباره انتقال پول و خروج اشیایی که در نتیجه اجرای حکم به دست می‌آید تحت تأثیر قرار نمی‌دهد.

فصل دوم - معاضدت حقوقی در زمینه پرونده‌های جزایی، اجرای پیگرد جزایی

ماده ۵۳- وظیفه شروع پیگرد جزایی

۱- هر طرف متعهدی براساس درخواست طرف متعهد دیگر بر مبنای قوانین خود پیگرد جزایی اتباع خود را که به ارتکاب جرایم در خاک طرف متعهد دیگر مظنون می‌شوند، شروع می‌کند.

۲- درخواست مربوط به پیگرد جزایی که توسط زیان‌دیدگان مطابق با قوانین یکی از طرفین متعهدین به مراجع صلاحیت‌دار و در مواعد مقرر تسلیم شده است در خاک طرف متعهد دیگر نیز اعتبار دارد.

ماده ۵۴- درخواست شروع پیگرد جزایی

۱- درخواست شروع پیگرد جزایی باید به طور کتبی تدوین و شامل مشخصات ذیل باشد:

۱- عنوان مرجعی که تقاضا می‌کند،

۲- توصیف اعمالی که در رابطه با آنها درخواست پیگرد جزایی ارسال شده است،

۳- زمان و مکان دقیق (در حد امکان) ارتکاب جرم،

۴- متن قانون طرف تقاضاکننده که براساس آن این عمل جرم شناخته می‌شود،

۵- اسم و اسم خانوادگی شخص مظنون، مشخصات مربوط به تابعیت، محل سکونت یا اقامت و مشخصات دیگر و نیز در صورت امکان، توصیف ظاهر، عکس و اثر انگشت وی،

۶- درخواست فرد زیان‌دیده مطابق با پرونده جزایی و تقاضای جبران ضرر و زیان در صورتی که چنین درخواستی وجود داشته باشد،

۷- اطلاعات موجود درباره میزان خسارات وارده.

طرف متعاقد تقاضاکننده ضمن ارسال هرگونه اطلاعات موجود اشیاء آلات جرم و یا اموالی که در نتیجه ارتکاب جرم به دست می‌آید را با رعایت بند (۳) ماده (۶۷) این قرارداد تحویل نماید.

۲- اگر شخص متهم در موقع درخواست شروع پیگرد جزایی طبق بند (۱) ماده (۵۳) در کشور مورد درخواست در بازداشت باشد به کشور متقاضی اعاده می‌شود. اجازه انتقال تحت الحفظ وی به کشور متقاضی توسط مقام مسئول تعقیب و تحقیق صالحه صادر می‌شود و تحویل شخص مذکور براساس بند (۱) ماده (۶۵) این قرارداد صورت می‌گیرد.

استرداد

ماده ۵۵- جرایمی که موجب استرداد می‌شوند

۱- طرفین متعاقد موظف می‌شوند مطابق با مفاد این قرارداد اشخاص را برای پیگرد جزایی یا اجرای حکم دادگاه از خاک خود مسترد کنند.

۲- استرداد برای رسیدگی به اعمالی صورت می‌گیرد که مطابق با قوانین طرفین متعاقد جرم محسوب شده و ارتکاب آنها مجازات حبس بیش از یک ساله و یا مجازات سنگین‌تری دارد. استرداد برای اجرای حکم در صورت محکومیت فرد به حبس بیش از شش ماه یا مجازات سنگین‌تر دیگر صورت می‌گیرد.

ماده ۵۶- امتناع از استرداد

استرداد در موارد ذیل صورت نمی‌گیرد:

۱- شخصی که درخواست استرداد وی شده است تبعه طرف متعاقد مورد تقاضا بوده و یا در این کشور پناهنده شده باشد،

۲- پیگرد جزایی مطابق با قوانین طرفین متعاقد فقط براساس شکایت خصوصی شخص زیان دیده شروع می‌شود.

۳- در موقع دریافت درخواست، پیگرد جزایی مطابق با قوانین طرف متعاقد مورد تقاضا نمی‌تواند شروع شود و یا حکم نمی‌تواند در نتیجه مرور زمان یا دلیل قانونی دیگر اجرا شود.

۴- در خاک طرف متعاقد مورد تقاضا حکم دادگاه یا حکم ختم رسیدگی به پرونده همان جرم فرد مورد نظر که این حکم به موقع اجرا گذاشته شده، صادر گردیده باشد.

اگر جرمی که درخواست استرداد در رابطه با آن به عمل آمده است، در خاک طرف متعاقد مورد تقاضا واقع شده باشد، ممکن است جواب رد به درخواست استرداد داده شود.

طرف مورد تقاضا ضمن رد درخواست استرداد دلایل این تصمیم را به اطلاع طرف تقاضاکننده می‌رساند.

ماده ۵۷- تعویق استرداد

اگر شخصی که در مورد وی درخواست استرداد شده است، تحت پیگرد جزایی قرار گرفته و در ازای جرم دیگری در خاک طرف متعاقد مورد تقاضا مدت مجازات خود را طی می‌کند، استرداد می‌تواند به پایان پیگرد جزایی، پایان مدت حبس یا به موقع رهایی از زندان به هر دلیل قانونی، موکول شود.

ماده ۵۸- استرداد موقت

اگر تعویق استرداد پیش‌بینی شده در ماده (۵۷) موجب سپری شدن زمان پیگرد جزایی یا مشکلات جدی در تحقیق جزایی شود، شخص مورد نظر می‌تواند مطابق با درخواست مستدل موقتاً مسترد شود، مشروط بر این که بلافاصله پس از پایان دادرسی و حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ استرداد اعاده شود.

ماده ۵۹- استرداد به درخواست چند دولت

اگر درخواست استرداد یک فرد از سوی چند دولت دریافت شود، طرف مورد تقاضا تصمیم می‌گیرد، به کدام درخواست جواب مثبت بدهد.

ماده ۶۰- حدود پیگرد جزایی شخص مسترد شده

۱- بدون موافقت طرف متعاقد مورد تقاضا شخص مسترد شده نمی‌تواند در رابطه با جرمی غیر از آنچه که دلیلی برای استرداد وی شده بود، مورد پیگرد جزایی یا مجازات قرار بگیرد.

۲- شخص مورد نظر نمی‌تواند بدون موافقت طرف تقاضا به دولت ثالث مسترد شود.

۳- اگر شخص مسترد شده در طی مدت (۱۵) روز بعد از پایان پیگرد جزایی، یا خاتمه مدت حبس و رهایی به هر دلیل قانونی، خاک طرف متعاقد درخواست‌کننده را ترک نکرده و یا بعد از ترک آن داوطلبانه به آنجا بازگردد، دیگر موافقت طرف متعاقد مورد تقاضا لازم نیست. مدتی که در طی آن شخص مذکور به دلایل موجه نمی‌توانست خاک طرف متعاقد را ترک کند، در این مدت محسوب نمی‌شود.

ماده ۶۱- درخواست استرداد

(۱) درخواست استرداد باید به صورت کتبی تدوین و شامل ذکر مشخصات ذیل باشد:
 ۱- عنوان مرجعی که تقاضا می‌کند.

۲- متن قانون طرف تقاضا کننده که براساس آن این عمل، جرم شناخته می‌شود.

۳- اسم و اسم خانوادگی شخص مظنون، مشخصات مربوط به تابعیت، محل سکونت یا اقامت و مشخصات دیگر و نیز حتی الامکان، توصیف ظاهری، عکس و اثر انگشت وی.
 ۴- اطلاعات موجود درباره میزان خسارت وارده.

(۲) رونوشت مسجل حکم بازداشت، همراه با توصیف شرایط عملی پرونده به پیوست درخواست استرداد جهت اجرای پیگرد ارسال می‌شود.

رونوشت مسجل حکم دادگاه همراه با گواهی نامه اعتبار حقوقی آن و متن قانون جزایی که فرد براساس آن محکوم شده است، به پیوست درخواست استرداد جهت اجرای حکم ارسال می‌گردد، اگر فرد محکوم بخشی از مدت مجازات خود را طی کرده باشد، این اطلاعات نیز اعلام می‌شود.

ماده ۶۲- بازداشت جهت استرداد

بعد از دریافت درخواست استرداد، طرف متعاقد فوراً اقدام می‌کند تا شخصی که در مورد وی درخواست استرداد به عمل آمده است، بازداشت شود، مگر آن که مطابق این قرارداد استرداد مجاز نباشد.

ماده ۶۳- اطلاعات مکمل

۱- در صورتی که متن درخواست استرداد، اطلاعات ضروری را که در ماده (۶۱) ذکر شد، نداشته باشد، طرف متعاقدی که از آن درخواست استرداد می‌شود، می‌تواند اطلاعات مکمل بطلبد. طرف متعاقد دیگر باید ظرف مدت یک ماه پاسخ مقتضی را بدهد. این مدت می‌تواند با توجه به دلایل موجه تا (۱۵) روز دیگر تمدید شود.

۲- اگر طرف متعاقد تقاضاکننده در مدت مقرر اطلاعات ارائه نکند، طرفی که از آن تقاضای استرداد می‌شود، می‌تواند شخص بازداشت شده را مطابق با ماده (۶۲) آزاد کند.

ماده ۶۴- بازداشت تا موقع دریافت درخواستهای استرداد

۱- در موارد ضروری، طرف متعاقد مورد تقاضا می‌تواند براساس درخواست طرف درخواست‌کننده شخص مورد نظر را قبل از دریافت درخواست استرداد که در ماده

(۶۱) ذکر شده است، بازداشت کند. در تقاضانامه مذکور باید استناد به حکم بازداشت یا حکم دارای اعتبار حقوقی در مورد این شخص و اشاره به این که درخواست کامل استرداد فوراً ارسال خواهد شد، وجود داشته باشد. تقاضانامه می‌تواند از طریق پست، تلگراف یا هر وسیله دیگر به صورت کتبی مخابره شود.

۲- در صورتی که دلایل کافی برای این نتیجه‌گیری وجود داشته باشد، این شخص در خاک طرف متعاقد دیگر جرمی را که موجب استرداد می‌شود مرتکب شده است می‌توان بدون دریافت درخواست ذکر شده در بند (۱) این ماده آن شخص را بازداشت نمود.

۳- طرف متعاقد دیگر باید فوراً از بازداشت مطابق با بندهای (۱) و (۲) این ماده یا علل عدم امکان انجام تقاضای ذکر شده در بند (۱) همین ماده مطلع شود.

۴- در صورتی که طی یک ماه از موقع دریافت اطلاعیه بازداشت، از طرف متعاقد دیگر درخواست استرداد واصل نشود شخصی که مطابق بندهای (۱) و (۲) این ماده بازداشت شده است باید آزاد شود. بنا به تقاضای طرف درخواست کننده این مدت می‌تواند تا (۱۵) روز تمدید شود.

ماده ۶۵- اجرای استرداد

۱- طرف متعاقد به طرف متعاقد تقاضاکننده تصمیم خود را درباره استرداد با ذکر زمان و مکان استرداد ابلاغ می‌کند.

۲- اگر طرف تقاضاکننده در طی (۱۵) روز بعد از تاریخ مقرر استرداد شخص مورد نظر را نپذیرد، این شخص آزاد می‌شود، بنا به درخواست طرف تقاضاکننده این مدت می‌تواند تا (۱۵) روز تمدید شود.

ماده ۶۶- استرداد مجدد

اگر شخص مسترد شده از پیگرد جزایی طفره رفته و تا موقع پایان مدت مجازات به خاک طرف دیگر برگردد، او می‌تواند براساس درخواست طرف تقاضاکننده مجدداً مسترد شود. در این صورت تسلیم اسنادی که در ماده (۶۱) ذکر شده‌اند، لازم نیست.

ماده ۶۷- انتقال اشیاء

۱- طرف متعاهدی که از آن درخواست استرداد به عمل آمده، اشیایی که آلت جرم بوده و مطابق با ماده (۵۵) این قرارداد باید استرداد شود و نیز اشیای حامل آثار جرم که از

طریق جرم به دست آمده است را به طرف تقاضاکننده تحویل دهد. این اشیا براساس درخواست و در صورتی که شخص را به دلیل فوت وی یا دلایل دیگر نتوان مسترد نمود، به طرف متعاقد دیگر تحویل می‌گردد.

۲- طرف متعاهدی که به اشیای مذکور در بند (۱) این ماده برای تحقیق در پرونده جزایی دیگر نیاز داشته باشد می‌تواند تحویل آنها را موقتاً به تأخیر بیندازد.

۳- حقوق اشخاص ثالث به اشیای مذکور اعتبار خود را حفظ می‌کند. بعد از پایان رسیدگی به پرونده، این اشیا باید به طرفی که آنها را تحویل داده، اعاده شود.

ماده ۶۸- ترانزیت

۱- هر یک از طرفین متعاقد ترانزیت افرادی را که توسط دولت ثالث به طرف متعاقد دیگر مسترد شده‌اند، مجاز می‌کند طرفین متعاقد موظف نیستند ترانزیت افرادی را مجاز کنند که استرداد آنان براساس این قرارداد مجاز نیست.

۲- درخواست اجازه ترانزیت به ترتیبی که برای درخواست استرداد مقرر شده، تنظیم و ارسال می‌شود.

۳- مراجع صلاحیت‌دار طرفین متعاقد در هر مورد مشخص، شیوه ترانزیت، مسیر و شرایط دیگر را هماهنگ می‌کنند.

۴- هزینه‌های مربوط به ترانزیت، توسط طرف تقاضاکننده تأمین می‌شود.

ماده ۶۹- حضور نمایندگان طرفین برای ارائه معاضدت در زمینه پرونده‌های جزایی نمایندگان یکی از طرفین متعاقد می‌توانند با موافقت طرف دیگر ضمن اجرای درخواست معاضدت قضایی در زمینه پرونده‌های جزایی توسط طرف دیگر حضور داشته باشند.

ماده ۷۰- اطلاعات سابقه محکومیت

در صورتی که افراد مورد نظر در خاک طرف متعاقد تقاضاکننده مورد پیگرد جزایی قرار گیرند، طرفین متعاقد بنا به درخواست مربوطه، اطلاعات مربوط به سابقه محکومیت افرادی که قبلاً توسط دادگاههای آنان محکوم شده‌اند، را ارائه می‌کنند.

ماده ۷۱- اطلاعات درباره نتایج پیگرد جزایی

طرفین متعاقد همدیگر را از نتایج پیگرد جزایی شخصی که درباره او درخواست پیگرد جزایی شده است و نیز شخص مسترد شده مطلع می‌سازند. براساس این درخواست رونوشت حکمی که اعتبار حقوقی کسب کرده و یا تصمیم نهایی دیگر ارسال می‌شود.

ماده ۷۲- اطلاعات درباره احکام دادگاهی

طرفین متعاقد هر سال همدیگر را از احکام مربوط به یکی از طرفین متعاقد در حق اتباع طرف متعاقد دیگر که به اعتبار حقوقی درآمده‌اند، مطلع خواهند ساخت.

بخش ۳- مواد پایانی

ماده ۷۳- به موقع اجرا گذاشتن قرارداد

این قرارداد پس از تصویب مراجع قانونی معتبر خواهد بود و اسناد مصوب در شهر..... مبادله می‌شود و پس از ۳۰ روز از تاریخ مبادله به موقع اجرا درمی‌آید.

ماده ۷۴- ...

مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی^(۱) در جلسه مورخ بیستم آذر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و به تصویب رسید.^(۲)

(۱) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

(۲) روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۰۳ مورخ ۱۳/۱۱/۱۳۷۸.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۹۲۲ - ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۱/۲۵

شورای محترم نگهبان

طرح آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۸/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۲)

ماده ۱- ...

ماده ۵- خبرنگاران و تماشاچیان با داشتن کارت مخصوص همان جلسه و نیز مأمورین انتظامات مجلس در محلهای مخصوص، حق حضور خواهند داشت و باید در تمام مدت جلسه ساکت باشند و از هرگونه بی نظمی خودداری کنند. در غیر این صورت با دستور رئیس، تالار جلسه را ترک می نمایند. در صورتی که عمل آنان مستوجب تعقیبات کی ۲ فری بشود فرد خاطی توسط مأمورین انتظامات مجلس توقیف و به مراجع صالحه تسلیم خواهد شد.

تبصره ۱- هر یک از نمایندگان می تواند در هر جلسه برای حداکثر سه نفر که به آنها اعتماد دارد، درخواست صدور کارت ورود به محل تماشاچیان را بنماید. انتظامات مجلس موظف به صدور کارت برای آنان می باشد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۳۴.

(۲) برای رعایت اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می شود. برای آگاهی از متن کامل لایحه مزبور پس از تأیید نهایی، ر.ک: روزنامه رسمی شماره ۱۶۰۸۶ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۹.

تبصره ۲- سازمان اداری مجلس، با رعایت موازین تعیین شده از طرف هیأت رئیسه، برای خبرنگاران جرائد داخلی که طبق قانون مطبوعات^(۱) اجازه انتشار دارند و برای خبرنگاران خارجی با معرفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کارت موقت غیرقابل انتقال صادر می نماید.

ماده ۶-...

ماده ۷- به غیر از رئیس جمهور و معاونان و مشاوران او و وزراء و اعضای شورای نگهبان و رئیس و دادستان دیوان محاسبات و معاونان امور مجلس سازمان برنامه و بودجه و وزراء و آن عده از کارکنان و مستخدمین مجلس که از طرف هیأت رئیسه اجازه ورود به جلسه را دارند هیچ کس حق ورود به تالار جلسه را موقع تشکیل جلسه نخواهد داشت مگر از اعضای اداری مجلس که رئیس مجلس او را احضار کرده باشد.

تبصره - در صورتی که مسؤولین اجرایی یا قضایی از طرف رئیس برای دفاع و توضیح طرح و یا لایحه دعوت شده باشند، شرکت آنان در جلسات مربوط به آن طرح و لایحه بلامانع است.

ماده ۸-...

ماده ۲۰- هیچ یک از اعضای هیأت رئیسه مجلس نمی تواند به عضویت کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس انتخاب شود و در صورتی که هر یک از اعضای این کمیسیون به عضویت هیأت رئیسه انتخاب گردند از کمیسیون مستعفی شناخته شده و مطابق مراتب منظور در این آیین نامه نسبت به تعیین کمیسیون جدید اقدام خواهند نمود و همچنین نمی توانند به عنوان رئیس یا مخبر کمیسیونهای مجلس انتخاب گردند و در صورتی که رئیس یا مخبر کمیسیونها به عضویت هیأت رئیسه انتخاب گردند از سمت خود در کمیسیون مستعفی شناخته می شوند.

تبصره - چنانچه اعضای کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس به عضویت هیأت رئیسه انتخاب شوند از آن کمیسیون مستعفی شناخته شده طبق مواد این آیین نامه نسبت به تعیین کمیسیون جدید آنها اقدام خواهد شد.

ماده ۲۱- وظایف و اختیارات رئیس مجلس عبارتند از:

۱- اداره جلسات مجلس به شرح مواد این آیین نامه.

- ۲- نظارت بر کلیه امور اداری، مالی، استخدامی و سازمانی مجلس.
 - ۳- امضای کلیه احکام استخدامی براساس آیین‌نامه استخدامی کارکنان مجلس و سایر قوانین و مقررات.
 - ۴- امضای کلیه نامه‌های مربوط به امور قانونگذاری و پارلمانی مجلس.
 - ۵- حضور در نهادهای قانونی که رئیس مجلس عضو آنها است.
 - ۶- ارائه گزارش کامل از تصمیمات و اقدامات هیأت رئیسه در رابطه با مسائل مختلف مربوط به مجلس و واحدهای تابعه آن هر سه ماه یک بار به نمایندگان.
- ماده ۲۲- ...
- ماده ۲۳- وظایف و اختیارات هیأت رئیسه عبارتند از:
- ۱- مسؤلیت کلیه امور اداری، مالی، استخدامی و سازمانی مجلس.
 - ۲- تصویب بودجه پیشنهادی سالیانه مجلس و ارجاع آن به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس با طی مراحل قانونی.
 - ۳- مشارکت در تصویب حقوق مالی نمایندگان طبق این آیین‌نامه.
 - ۴- انتظام و حفظ انضباط جلسات مجلس.
 - ۵- نظارت بر انجام امور مربوط به گزارشها و چاپ و توزیع آنها.
 - ۶- تهیه و تنظیم برنامه هفتگی مجلس.
 - ۷- مسؤلیت و نظارت بر رعایت اوقات و مهلت‌های قانونی مذکور در این آیین‌نامه.
 - ۸- دعوت از وزیران و مسئولان اجرایی و قضایی به مجلس.
 - ۹- اعلام مراتب رد اعتبارنامه یا استعفای نمایندگان به وزارت کشور.
 - ۱۰- بررسی و حل و فصل مسائل و مشکلات کمیسیونها و شعب.
 - ۱۱- حفظ شأن و منزلت و اقتدار مجلس و دفاع از حقوق و جایگاه قانونی نمایندگان.
 - ۱۲- نظارت بر عملکرد نمایندگان منتخب مجلس در هیأتها و مجامع و شوراها و دریافت گزارش آنان.
- تبصره - جلسات هیأت رئیسه با حضور حداقل دو سوم اعضا که رئیس یا یکی از نواب رئیس جزء آنان باشد رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با رأی اکثریت مطلق عده حاضر معتبر خواهد بود.
- ماده ۲۴- ...

ماده ۳۳- هر یک از کمیسیونهای تخصصی مجلس که مطابق این آیین‌نامه تشکیل می‌گردند در محدوده تخصصی خود دارای وظایف و اختیاراتی به شرح زیر می‌باشند:

۱- بررسی، اصلاح و تکمیل طرحها و لوایح قانونی و ارائه گزارش به مجلس شورای اسلامی.

۲- رسیدگی به طرحهای تحقیق و تفحص و انجام آن پس از تصویب مجلس شورای اسلامی.

۳- رسیدگی به لوایح بودجه سالیانه کل کشور.

۴- بررسی و اظهارنظر در مورد لوایح برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.

۵- بررسی چگونگی اجرا و نتایج حاصله از اجرای قوانین مصوب و تبصره‌ها در ردیف‌های برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و بودجه‌های سالیانه کل کشور و تهیه گزارش و تقدیم آن به مجلس شورای اسلامی.

۶- کسب اطلاع از کم و کیف اداره امور کشور، دریافت و بررسی گزارشهای عملکردی و نظارتی از دستگاههای مختلف ذی‌ربط به نمایندگی از سوی مجلس شورای اسلامی و تهیه گزارش جامع سالیانه که در برگیرنده مسیر تحولات و پیشرفت‌ها و عملکرد بخش‌های تخصصی کشور و گویای وضع اعمال حاکمیت و مدیریت در هر بخش باشد و ارائه آن‌ها به مجلس شورای اسلامی این گزارش‌ها در دستور کار مجلس قرار گرفته و قرائت می‌گردد.

۷- بررسی و تصویب آزمایشی طرح‌ها و لوایح و همچنین تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت که طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی^(۱) به آنها محول می‌گردد.

ماده ۳۴- ...

ماده ۳۹- کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات برای انجام وظایف محوله در محدوده برنامه، بودجه، نظارت برنامه و بودجه و دیوان محاسبات و امور مالی مجلس و آمار و خدمات عمومی فنی مطابق ضوابط این آیین‌نامه تشکیل می‌شود.

تبصره - کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات علاوه بر انجام وظایف تخصصی در ماده (۳۱) و ماده (۳۸) موظف است نسبت به امور زیر اقدام نماید:

- ۱- نظارت و مراقبت بر اجرای مقررات بودجه و امور مالی مجلس و نحوه هزینه کردن آن.
 - ۲- رسیدگی به عملکرد بودجه سالیانه مجلس و ارائه گزارش آن حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد. این گزارش جهت اطلاع نمایندگان چاپ می‌گردد.
 - ۳- بازرسی و رسیدگی دقیق و نظارت در مورد کلیه اموال و اشیاء منقول و غیر منقول مجلس شورای اسلامی و ارائه گزارش سالیانه جهت چاپ و توزیع بین نمایندگان.
 - ۴- رسیدگی و مذاقه در لایحه تفریغ بودجه مجلس و ارائه گزارش نهایی آن تا چهار ماه پس از خاتمه دوره عملکرد هر سال مالی به مجلس شورای اسلامی.
- ماده ۴۰-....

ماده ۵۳- گزارش عملکرد کمیسیونها بایستی هر ماه یک بار به هیأت رئیسه مجلس داده می‌شود تا به نحو مقتضی به اطلاع نمایندگان برسد.

ماده ۵۴-....

ماده ۶۱- وظایف کارپردازان عبارتند از:

- ۱- تنظیم برنامه‌ها و سیاستهای مالی، استخدامی، خدماتی، تبلیغی و انتظامات مجلس و ارائه آن به رئیس مجلس جهت طی مراحل بعدی.
- ۲- نظارت بر عملکرد رئیس سازمان و نحوه اجرای مصوبات هیأت رئیسه.
- ۳- نظارت بر روند تهیه و پیشنهاد بودجه سالیانه مجلس و پیگیری مراحل بعدی آن.
- ۴- نظارت بر حفظ اداره و ثبت ابنیه و اموال و مؤسسات مجلس.
- ۵- نظارت بر عملکرد مرکز پژوهشها، مرکز اسناد، کتابخانه و موزه مجلس که طبق قوانین مربوط به خود تشکیل گردیده‌اند.
- ۶- پیگیری مشکلات نمایندگان و ارائه راه حل مناسب به هیأت رئیسه.
- ۷- نظارت بر سایر امور مجلس.

ماده ۶۲- سازمان اداری مجلس همه ساله بودجه سال بعد مجلس را در مهلت قانونی تهیه و پس از طی مراحل اظهار نظر و تصویب هیأت رئیسه و کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی از طریق رئیس مجلس برای دولت ارسال می‌دارد تا عیناً در لایحه دولت درج و به مجلس تقدیم گردد.

ماده ۶۳- به منظور برقراری ارتباط مستمر بین مردم و نمایندگان، دفاتر ارتباط مردمی نمایندگان در سطح ملی (مستقر در تهران) و محلی (یک دفتر در هر حوزه انتخابیه برای هر نماینده) تشکیل می‌شود تا با حضور و استقرار نمایندگان در محل‌های تعیین شده و براساس برنامه‌های زمان‌بندی شده امکان ملاقات مردم و نمایندگان فراهم شود. چگونگی سازماندهی و اداره آن به موجب دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد کارپردازان و تأیید هیأت رئیسه و تصویب کمیسیون مشترک اجتماعی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس برسد.

مبحث چهارم - حضور اعضای قوه مجریه و شورای نگهبان در مجلس
ماده ۶۴- طبق اصل هفتم (۷۰) قانون اساسی^(۱) رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور و وزراء و مشاوران به همراهی آنها حق حضور در جلسات علنی مجلس را دارند و در صورتی که مجلس لازم بداند مکلف به حضورند. دعوت رئیس جمهور به مجلس با پیشنهاد پانزده نفر از نمایندگان باید به تصویب اکثریت مطلق نمایندگان حاضر برسد.
ماده ۶۵- اعضای شورای نگهبان طبق اصل نود و هفتم (۹۷) قانون اساسی^(۲) می‌توانند در کلیه جلسات مجلس شرکت کنند، ولی هنگامی که طرح یا لایحه‌ای با قید فوریت در دستور کار مجلس قرار بگیرد قبلاً از طرف رئیس مجلس مراتب به اطلاع شورای مذکور خواهد رسید. شورای نگهبان باید در این جلسات حضور یابد و نظر خود را حداکثر تا بیست و چهار ساعت اظهار نماید.

ماده ۶۶- شعب به موجب جدول حوزه‌های انتخابی مجلس شورای اسلامی که بر اساس حروف الفبا از طرف اداره کل قوانین مجلس با نظارت هیأت رئیسه تنظیم و توزیع می‌شود، رسیدگی به اعتبارنامه‌ها و تشخیص صحت و سقم انتخابات و صلاحیت متخین را بر طبق شرایط مندرج در قانون انتخابات^(۳) شروع و گزارش آن را از طریق هیأت رئیسه به مجلس تقدیم می‌دارند. هر شعبه برای تسریع در کار می‌تواند یک یا چند

(۱) اصل هفتم: رئیس جمهور و معاونان او و وزیران به اجتماع یا به انفراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می‌توانند مشاوران خود را همراه داشته باشند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند وزرا مکلف به حضورند و هرگاه تقاضا کنند مطالبشان استماع می‌شود.

(۲) اصل نود و هفتم: اعضای شورای نگهبان به منظور تسریع در کار می‌توانند هنگام مذاکره درباره لایحه یا طرح قانونی در مجلس حاضر شوند و مذاکرات را استماع کنند، اما وقتی طرح یا لایحه‌ای فوری در دستور کار مجلس قرار گیرد، اعضای شورای نگهبان باید در مجلس حاضر شوند و نظر خود را اظهار نمایند.

(۳) روزنامه رسمی شماره ۱۵۹۶۰ مورخ ۱۳۷۸/۹/۱۸.

شعبه فرعی تعیین کند که اعضای آن با قید قرعه از بین منتخبین آن شعبه تعیین می شوند، ولی رسیدگی نهایی در شعبه اصلی به عمل می آید و گزارش آن توسط مخبر شعبه طبق دستور جلسه به مجلس داده خواهد شد و در صورت غیبت مخبر و همچنین در صورتی که مخبر شعبه در جلسه باشد، لیکن نخواهد درباره اعتبار نامه صحبت کند به ترتیب یکی از دو نایب رئیس یا متشیان وظیفه او را انجام خواهد داد.

ماده ۶۷-...

ماده ۷۶- بر طبق اصل هشتاد و ششم (۸۶) قانون اساسی^(۱) نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهارنظر خود کاملاً آزادند و نمی توان آنها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده اند یا آرای که در مقام ایفای وظایف خود داده اند تعقیب یا توقیف کرد و یا از حقوق اجتماعی محروم نمود.

تبصره ۱- وظایف نمایندگی شامل نطق قبل از دستور، بحثهای داخل دستور، بحثهای جلسات کمیسیونها، اظهار نظرات و رفتارهایی که برای اعمال اصل هشتاد و چهارم (۸۴) قانون اساسی^(۲) انجام می شود و سایر موارد نظارتی و قانونی است.

تبصره ۲- چنانچه به تشخیص هیأت رئیسه نماینده ای در سخنان خود در جلسه علنی به کسی نسبت ناروا داده و یا هتک حرمت نماید فرد مزبور می تواند در دفاع از خود، به صورت مکتوب به اتهام وارده پاسخ گوید. پاسخ ارسالی در صورتی که بیش از دو برابر اصل مطلب اظهار شده نبوده و متضمن توهین و افترا نباشد، در اولین فرصت در جلسه علنی قرائت خواهد شد.

ماده ۷۷- اگر در ضمن مذاکره صریحاً یا تلویحاً نسبت سویی به یکی از نمایندگان داده شود یا عقیده و اظهار او را برخلاف جلوه دهند و نماینده مذکور برای رد آن نسبت به رفع اشتباه در همان جلسه یا در جلسه بعد اجازه نطق بخواهد بدون رعایت نوبت تا ده دقیقه اجازه نطق داده می شود.

ماده ۷۸-...

(۱) اصل هشتاد و ششم: نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهارنظر و رأی خود کاملاً آزادند و نمی توان آنها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده اند یا آرائی که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده اند تعقیب یا توقیف کرد.

(۲) اصل هشتاد و چهارم: هر نماینده در برابر تمام ملت مسؤول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهارنظر نماید.

ماده ۸۲- مقررری نمایندگان براساس قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت^(۱) و مخارج سمت نمایندگی با پیشنهاد هیأت رئیسه و تصویب جلسه مشترک هیأت رئیسه و کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس برای هر سال تعیین و در بودجه سالیانه مجلس گنجانده می شود. قبل از تصمیم مجدد در هر دوره مطابق مصوبه دوره قبل عمل خواهد شد.

ماده ۸۳- ...

ماده ۱۱۶- گزارش نهایی کمیسیون اصل نودم (۹۰) قانون اساسی^(۲) پس از ارائه به هیأت رئیسه مجلس، بدون رعایت نوبت در دستور کار قرار می گیرد و در اولین جلسه علنی قرائت خواهد شد.

ماده ۱۱۷- ...

ماده ۱۲۰- رأی گیری نسبت به موارد مهم با اکثریت خاص و به ترتیب ذیل خواهد بود:
الف- اکثریت دو سوم حاضران:

۱- تصویب آیین نامه داخلی مجلس و تفسیر آن.

۲- تصویب تشکیل جلسه غیر علنی مجلس.

۳- تصویب تقاضای دو و سه فوریت طرحها و لوایح.

ب- اکثریت دو سوم مجموع نمایندگان:

۱- تصویب درخواست مراجعه به آراء عمومی.

۲- تصویب عدم کفایت سیاسی رئیس جمهور.

ماده ۱۲۱- ...

ماده ۱۲۵- در موارد ذیل اخذ رأی مخفی با ورقه الزامی است:

۱- انتخاب اعضای هیأت رئیسه، حقوقدانان شورای نگهبان، نمایندگان مجلس در نهادها و هیأتها، مجامع و شوراها و سایر انتخابات راجع به اشخاص.

۲- انتخابات داخلی شعب و کمیسیونها.

۳- رأی اعتماد و عدم اعتماد به وزیران و هیأت وزیران و رأی عدم کفایت سیاسی به رئیس جمهور.

(۱) روزنامه رسمی شماره ۱۳۵۶۳ مورخ ۱۳۷۰/۷/۱۱.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۱۰۴.

۴- رأی نسبت به اعتبارنامه نمایندگان.

تبصره - هیأت رئیسه موظف است کارتهای مخصوصی برای رأیگیری مخفی تهیه و در اختیار نمایندگان قرار دهد. رأیگیری به وسیله هرگونه ورقه و کارتی غیر از این اوراق معتبر نخواهد بود.

ماده ۱۲۶-...

ماده ۱۳۵- کلیه لوایح تقدیمی به مجلس باید به امضای رئیس جمهور و وزیر یا وزرای مسئول رسیده باشد. در صورت نداشتن وزیر مسئول، امضای رئیس جمهور کافی است. ماده ۱۳۶- لوایح قانونی با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی^(۱) باید در جلسه علنی مجلس توسط وزیر مربوط و یا نماینده دولت تقدیم گردد و در موقع طرح آن نیز باید وزیر مربوط یا یکی از وزراء به تناسب موضوع حاضر باشد.

معاونان امور مجلس رئیس جمهور و وزراء و سازمان برنامه و بودجه، رئیس یا رابط امور مجلس شورایی عالی استانها که رسماً به مجلس معرفی شده باشند، می توانند به جای رئیس جمهور و وزراء در جلسات مجلس و کمیسیونها برای توضیح و دفاع لازم حضور یابند.

ماده ۱۳۷- استرداد لوایح با تصویب هیأت وزیران به ترتیب ذیل امکانپذیر خواهد بود: ۱- در صورتی که استرداد پیش از تصویب کلیات لایحه در شور اول مجلس باشد رئیس جمهور یا وزیر مربوط کتباً با ذکر دلیل آن را مسترد می نماید و گزارش آن در جلسه علنی اعلام می شود.

۲- در صورتی که استرداد پس از تصویب کلیات لایحه و در هر مرحله تا پیش از تصویب نهایی باشد، وزیر مربوط یا نماینده امور مجلس دولت می تواند با ذکر دلیل در جلسه علنی مجلس و صحبت یک نفر مخالف هر یک به مدت ده دقیقه و تصویب مجلس آن را مسترد نماید.

ماده ۱۳۸-....

ماده ۱۸۴- کلیه مصوبات مجلس رسماً به شورای نگهبان فرستاده می شود. در صورتی که شورا ظرف ده روز پس از وصول یا پس از انقضای ده روز تمدید مذکور در اصل نود و پنجم (۹۵) قانون اساسی^(۲)، مخالفت خود را اعلام نکرد، طبق اصل نود و چهارم (۹۴)

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۴۴.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۲.

قانون اساسی، مصوبات از طرف مجلس جهت امضا و ابلاغ به ریاست جمهوری ارسال می شود.

ماده ۱۸۵- مصوبات مجلس تا زمان اعلام نظر نهایی شورای نگهبان از دستور خارج نمی شود. شورای نگهبان، در صورت رد مصوبات مجلس، موظف است دلیل رد را صریحاً به مجلس گزارش نماید تا بلافاصله تکثیر و توزیع شود.

ماده ۱۸۶- مصوبات عادی و یک فوریتی مجلس که از طرف شورای نگهبان رد شده به کمیسیون مربوطه ارسال می شود و با اعلام وقت قبلی با حضور نماینده شورای نگهبان، موارد اعتراض برای اصلاح مورد بحث قرار می گیرد. در صورت عدم حضور نماینده شورای نگهبان در موعد اعلام شده، کمیسیون با ملحوظ نمودن نظر شورای نگهبان کار خود را انجام می دهد.

نمایندگانی که پیشنهاد اصلاحی داده اند، در این مرحله می توانند در کمیسیون شرکت نمایند. نظر کمیسیون همراه پیشنهادهای پذیرفته نشده نمایندگان در مجلس مطرح می شود و طبق معمول شور دوم مورد بحث و رأی قرار می گیرد.

چنانچه در مورد ماده ای، کمیسیون نیز همراه پیشنهادهای دیگر پیشنهاد داده باشد، اول پیشنهاد کمیسیون به رأی گذاشته می شود و در صورت عدم تصویب، پیشنهادهای دیگر مطرح می شود.

در صورت عدم تصویب پیشنهاد کمیسیون و یا پیشنهادهای قبلی نمایندگان در مجلس، پیشنهادهای جدید پذیرفته می شود و درباره آنها بحث و رأی گیری به عمل می آید.

تبصره ۱- پس از ایراد شورای نگهبان، دولت حق پیشنهاد اصلاح لایحه را ندارد مگر در موارد ایراد شورای نگهبان.

تبصره ۲- شورای نگهبان نمی تواند پس از رفع ایراد در نوبت اول، مجدداً موارد دیگری را مغایر اعلام نماید.

تبصره ۳- اگر با اصلاح ماده مورد ایراد شورای نگهبان، ماده به کلی خاصیتش را از دست بدهد، می توان آن را حذف کرد.

ماده ۱۸۷- پس از بررسی گزارش کمیسیون که در آن نظر شورای نگهبان ملحوظ شده است و رأی گیری نسبت به آن، مصوبه مجدداً به شورای نگهبان ارسال می شود. اگر این مصوبه هنوز وافی به نظرات شورای نگهبان نباشد، مجدداً در مجلس مطرح می گردد،

در صورت عدم توافق و یا عدم تأمین مجدد نظر شورای نگهبان، رئیس مجلس مصوبه مذکور را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال می‌دارد. مجمع موظف است تنها در موارد اختلاف، اظهار نظر قطعی نموده و گزارش آن را جهت طی مراحل بعدی به رئیس مجلس اعلام نماید.

ماده ۱۸۸-...

ماده ۱۹۲- در صورتی که نماینده‌ای صلاح‌اندیشی‌هایی داشته باشد و یا در یکی از سازمانهای دولتی یا وابسته به دولت و یا مؤسساتی که با سرمایه یا کمک مالی دولت اداره می‌شود یا هر نوع سازمان و مؤسسه که بعضاً و کلاً از وجوه عمومی اداره می‌شود، عملیات مخالف اصول یا برخلاف قانون و مقررات قانونی مشاهده نماید یا از سوء جریان اداره‌ای اطلاع پیدا کند، حق دارد راجع به آن موضوع توسط رئیس مجلس، به وزیر مسئول و یا رئیس جمهور کتباً تذکر دهد. رئیس مجلس در اولین جلسه علنی آتی مجلس، تذکر او را به دولت یا مسئول مربوط ابلاغ و خلاصه آن را در مجلس عنوان می‌نماید. رئیس جمهور یا معاون وی یا وزیر مسئول، حسب مورد، باید پاسخ کتبی خود را مستقیماً به نماینده ابلاغ نماید. این پاسخ نباید در مورد رئیس جمهور بیش از یک ماه و در سایر موارد بیش از ده روز به تأخیر افتد، مگر با عذر موجه با تشخیص مجلس شورای اسلامی.

تبصره - آن دسته از دستگاههای موضوع این ماده که وابسته به ریاست جمهوری و یا وزارتخانه خاصی نیستند، تذکر مستقیماً به بالاترین مسئول اجرایی همان دستگاه خواهد رسید.

ماده ۱۹۳-...

ماده ۱۹۶- براساس اصل هشتاد و هشتم (۸۸) قانون اساسی^(۱)، در صورتی که حداقل یک چهارم کل نمایندگان بخواهند درباره یکی از وظایف خاص رئیس جمهور سؤال کنند، باید سؤال خود را به طور صریح و روشن و مختصر همگی امضا و به رئیس مجلس تسلیم نمایند. رئیس مجلس موضوع را در اسرع وقت به کمیسیون تخصصی ارجاع می‌نماید. کمیسیون موظف است حداکثر ظرف یک هفته با حضور نماینده معرفی شده رئیس جمهور و نماینده منتخب سؤال‌کنندگان تشکیل جلسه دهد. در این جلسه، نماینده

(۱) همین مجموعه، صفحه ۱۰۴.

رئیس جمهور پاسخ مقتضی را از طرف رئیس جمهور ارائه خواهد نمود تا به نمایندگان سؤال کننده گزارش شود.

پس از یک هفته چنانچه هنوز حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس (که سؤال را امضا نموده اند) از سؤال خود منصرف نشده باشند رئیس مجلس موظف است در اولین جلسه سؤال آنان را قرائت و فوراً برای رئیس جمهور ارسال کند. این سؤال ظرف چهل و هشت ساعت تکثیر و در دسترس نمایندگان قرار می گیرد.

ماده ۱۹۷- رئیس جمهور موظف است ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت سؤال در جلسه علنی مجلس حضور یابد و به سؤال مطروحه نمایندگان پاسخ گوید. مدت طرح سؤال از طرف نماینده منتخب سؤال کنندگان حداکثر پانزده دقیقه و مدت پاسخ رئیس جمهور حداکثر یک ساعت خواهد بود.

دوم - تحقیق و تفحص:

ماده ۱۹۸- در اجرای اصل هفتاد و ششم (۷۶) قانون اساسی^(۱)، هرگاه نماینده ای تحقیق و تفحص در هر یک از امور کشور را لازم بداند، درخواست خود را کتباً از طریق هیأت رئیسه مجلس به کمیسیون که امر مزبور در تخصص آن است تقدیم می نماید و کمیسیون اطلاعاتی را که در آن زمینه دارد در اختیار وی قرار می دهد. در صورتی که نماینده مزبور اطلاعات موجود در کمیسیون را کافی تشخیص ندهد، کمیسیون از نماینده مزبور در اولین فرصت دعوت به عمل می آورد و دلایل ضرورت تحقیق و تفحص در زمینه مورد نظر استماع می نماید و پس از بررسی، نظر خود را مبنی بر تصویب یا رد درخواست نماینده به مجلس گزارش می دهد. این گزارش خارج از نوبت در دستور مجلس قرار می گیرد. در صورتی که گزارش کمیسیون به مجلس مبنی بر تصویب درخواست تحقیق و تفحص باشد، پس از استماع آن، بدون بحث رأی گیری به عمل می آید و در صورتی که مبنی بر رد آن باشد، نماینده درخواست کننده می تواند حداکثر به مدت ده دقیقه از درخواست خود دفاع نماید. در صورت تصویب مجلس، انجام تحقیق و تفحص به همان کمیسیون محول می گردد. کمیسیون، ضمن دعوت از نماینده درخواست کننده تفحص، تحقیق و تفحص لازم را به عمل آورده و نتیجه آن را که

(۱) اصل هفتاد و ششم: مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

طی گزارشی در جلسه مشترک هیأت تحقیق و تفحص و کمیسیون به تصویب می‌رسد به مجلس تقدیم می‌نماید.

تبصره ۱- سازمان یا نهاد مورد تحقیق و تفحص موظف است کلیه مدارک و اطلاعات مورد نیاز کمیسیون را برای بررسی در اختیار قرار دهد.

تبصره ۲- عضویت اعضای دیگر کمیسیونها در هیأت تحقیق و تفحص با تشخیص کمیسیون ذی‌ربط بلامانع است.

ماده ۱۹۹-...

ماده ۲۰۱- تحقیق و تفحص در مورد آن دسته از نهادهایی که تحت امر مستقیم مقام معظم رهبری است، با اطلاع معظم له انجام خواهد شد.

ماده ۲۰۲- مسئولان دستگاه مورد تحقیق و تفحص و کلیه دستگاههای اجرایی، قضایی و نهادهای انقلاب اسلامی موظف به فراهم نمودن امکانات و تسهیلات مورد نیاز هیأت و در اختیار گذاردن اطلاعات و مدارک درخواستی هیأت می‌باشند و در صورت عدم همکاری، مسئولان دستگاه ذی‌ربط متخلف و مجرم محسوب می‌گردند و با شکایت هیأت تحقیق و تفحص، مورد تعقیب قضایی قرار خواهند گرفت.

ماده ۲۰۳-...

ماده ۲۰۸- در لایحه تقدیمی مربوط به تغییر خطوط مرزی، متن کامل عهدنامه بین‌المللی آن، که براساس اصل هفتاد و هشتم (۷۸) قانون اساسی^(۱) تنظیم شده باشد، جهت بررسی باید ضمیمه گردد. متن این عهدنامه پس از اعلام وصول، بلافاصله چاپ و بین نمایندگان توزیع و همزمان به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی ارجاع می‌شود.

ماده ۲۰۹- کمیسیون مذکور در ماده قبل، پس از کسب نظر مشورتی کمیسیون قضایی و حقوقی و با دعوت از نماینده شورای عالی امنیت ملی و نمایندگان پیشنهاددهنده، به بررسی همه جانبه موضوع می‌پردازد و ظرف یک ماه گزارش تفصیلی خود را مبنی بر قبول یا رد عهدنامه به ضمیمه پیشنهادهای اساسی به هیأت رئیسه ارسال می‌دارد.

ماده ۲۱۰- لوایح مربوط به عهدنامه‌های تغییر خطوط مرزی همانند سایر عهدنامه‌های بین‌المللی مهم دو شوری خواهد بود و به همان ترتیب نیز مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

(۱) اصل هفتاد و هشتم: هرگونه تغییر در خطوط مرزی ممنوع است مگر اصلاحات جزئی با رعایت مصالح کشور، به شرط اینکه یک طرفه نباشد و به استقلال و تمامیت ارضی کشور لطمه نزند و به تصویب چهارپنجم مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی برسد.

این نوع عهدنامه‌ها، در صورتی که صرفاً برای اصلاحات جزئی، با رعایت مصالح کشور و دو طرفه باشد و به استقلال و تمامیت ارضی کشور لطمه نزنند، با تصویب چهارپنجم مجموع نمایندگان مجلس معتبر خواهد بود.

ماده ۲۱۱- براساس اصل هفتاد و نهم (۷۹) قانون اساسی^(۱)، در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آنکه دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی محدودیتهای ضروری برقرار نماید، قبل از اعمال محدودیت، متن کامل و دقیق محدودیتهای ضروری با دلائل توجیهی لازم، همراه با لایحه قانونی جهت بررسی تقدیم مجلس می‌شود.

تبصره - چنانچه دولت بدون کسب مجوز مبادرت به اعمال محدودیت نماید، رئیس مجلس موظف است تقدیم لایحه محدودیت را از رئیس جمهور مطالبه کند. در این خصوص، حق سؤال یا استیضاح رئیس جمهور و وزیران برای نمایندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲۱۲- رسیدگی به لایحه محدودیتهای ضروری یک شوری است و در صورت تصویب مجلس، مدت اعمال آن به هر حال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد. در صورتی که پس از انقضای این مدت ضرورت همچنان باقی باشد دولت موظف است مجدداً از مجلس کسب مجوز کند.

چهارم - سایر موارد

ماده ۲۱۳- براساس اصول هشتاد (۸۰)،^(۲) هشتاد و دو (۸۲)،^(۳) هشتاد و سه (۸۳)^(۴) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹)^(۵) قانون اساسی، اقدامات دولت در موارد ذیل قبلاً باید به تصویب مجلس برسد:

۱- قرض و استقراض و کمک بلاعوض.

۲- استخدام کارشناسان خارجی.

(۱) اصل هفتاد و نهم: برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیتهای ضروری را برقرار نماید، ولی مدت آن به هر حال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد و در صورتی که ضرورت همچنان باقی باشد دولت موظف است مجدداً از مجلس کسب مجوز کند.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۶۵۰.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۱۰۷.

(۴) اصل هشتاد و سوم: بناها و اموال دولتی که از نقایس ملی باشد قابل انتقال به غیر نیست مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی، آن هم در صورتی که از نقایس منحصر به فرد نباشد.

(۵) همین مجموعه، صفحه ۳۵.

۳- فروش بناها و اموال دولتی و نقایس ملی منحصر به فرد.

۴- صلح دعاوی خارجی و موارد مهم داخلی.

در تمام موارد مذکور، دولت موظف است متن تفصیلی آنها را همراه با لایحه قانونی تقدیم مجلس نماید تا به صورت یک شوری مورد رسیدگی قرار گیرد، بدین ترتیب که پس از گزارش کمیسیون مربوط و صحبت دو مخالف و دو موافق در کلیات و جزئیات (هر کدام به مدت پانزده دقیقه) برای تصویب به رأی گذاشته می شود.

مبحث چهارم - نحوه بررسی برنامه و بودجه سالیانه کل کشور

اول - تصویب برنامه توسعه

ماده ۲۱۴- به منظور تنظیم اصول و مفاد برنامه های توسعه و لوایح بودجه کل کشور و ایجاد هماهنگی بین کمیسیون های تخصصی مجلس شورای اسلامی، پس از تقدیم لایحه مربوط توسط دولت به مجلس، کمیسیون تلفیق مرکب از اعضای ذیل تشکیل می گردد:

۱- کلیه اعضای کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات.

۲- یک نفر از هر یک از کمیسیون های دیگر (غیر از کمیسیون های تحقیق و تدوین آیین نامه داخلی مجلس).

اعضای مذکور در بند (۲) توسط کمیسیون های مربوطه انتخاب و به هیأت رئیسه مجلس معرفی می شوند.

مأموریت این کمیسیون تا تصویب نهایی قانون برنامه توسعه ادامه می یابد.

ماده ۲۱۵- ...

ماده ۲۳۰- چنانچه استیضاح نمایندگان مرتبط به حوزه فعالیت نهادهای انقلابی باشد که از بودجه دولت استفاده می نمایند و قانوناً وابسته به قوه مجریه می باشند، آن استیضاح خطاب به رئیس جمهور یا وزیری که نهاد مورد بحث در حوزه مسئولیت او قرار گرفته است، خواهد بود.

ماده ۲۳۱- ...

ماده ۲۳۴- پس از انجام استیضاح وزیر یا وزیران مورد نظر، رئیس مجلس عدم اعتماد به آنها مورد استیضاح را به رأی می گذارد.

ماده ۲۳۵- در صورتی که وزیر یا هیأت وزیران مورد استیضاح در مجلس حاضر نشوند، استیضاح کنندگان مطالب خود را بیان می کنند و رئیس اعلام رأی عدم اعتماد می کند.

ماده ۲۳۶- هنگامی که استیضاح در دستور مجلس است به هیچ وجه نمی توان دستور را تغییر داد مگر در موارد طرحها و لوایح سه فوریتی.
ماده ۲۳۷- ...

طرح فوق مشتمل بر دویست و چهل و دو ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۴۵۵۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۲/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۹۲۲- ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵: «طرح آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بدین شرح اعلام می گردد:

۱- اطلاق ذیل ماده ۵ آیین نامه از این جهت که رعایت قیود مذکور در اصل ۳۲ قانون اساسی^(۱) را لازم ندانسته خلاف اصل مذکور شناخته شد.

۲- مفهوم ماده ۷ که به غیر از مقامات مقرر در قانون اساسی به مقامات دیگری ولو بدون اجازه حق ورود به مجلس را می دهد خلاف اصل ۷۰ قانون اساسی است و چون نافی حق حضور رئیس قوه قضائیه در مراسم تحلیف رئیس جمهور می باشد خلاف اصل ۱۲۱ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۳- ماده ۲۱ از این جهت که اختیارات رئیس مجلس شورای اسلامی را منحصر به موارد مذکور نموده و حال آنکه در قانون اساسی اختیارات و وظایف دیگری برای ایشان پیش بینی شده خلاف اصل ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی^(۳) است.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۶۹۶.

(۲) اصل یکصد و بیست و یکم: رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی در جلسه ای که با حضور رئیس قوه قضائیه و اعضای شورای نگهبان تشکیل می شود به ترتیب زیر سوگند یاد می کند و سوگندنامه را امضا می نماید....

(۳) همین مجموعه، صفحات ۱۹۸ و ۱۰۷.

- ۴- بند ۲ ماده ۲۳ از این نظر که بودجه باید از طریق دولت تهیه شود، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.
- ۵- در تبصره ماده ۳۹ ذکر ماده ۳۱ و ماده ۳۸ که ارتباطی به کمیسیونهای تخصصی ندارد مبنی بر اشتباه است باید اصلاح شود پس از اصلاح اظهار نظر خواهد شد.
- ۶- در بند ۴ تبصره ماده ۳۹ کلمه لایحه مبهم است، علاوه بر آن ظاهر این بند نافی حقی است که اصل ۵۵ قانون اساسی^(۲) برای دیوان محاسبات مقرر کرده فلذا باید رفع ابهام گردد.
- ۷- بند ۷ ماده ۶۱ عموم دارد باید به امور اداری و مالی و خدماتی مجلس تخصیص داده شود.
- ۸- ذیل ماده ۶۲ که دولت را موظف کرده است عین بودجه پیشنهادی مجلس را در لایحه بودجه درج نماید، خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته گردید.
- ۹- ماده ۶۳ که به ازدیاد هزینه عمومی می انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نشده خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی^(۳) است.
- ۱۰- ماده ۶۴ که غیر از وزراء مقامات دیگری را نیز مکلف به حضور در مجلس نموده خلاف اصل ۷۰ قانون اساسی است و دعوت رئیس جمهور به نحوی که در ذیل ماده آمده خلاف اصل مذکور می باشد.
- ۱۱- در ماده ۶۵ اطلاق فوریت مذکور در این ماده چون شامل یک فوریتی و دو فوریتی به معنایی که در مواد ۱۵۹ و ۱۶۰ و ۱۶۵ آیین نامه آمده نیز می شود، با توجه به تفسیر شماره ۱۲۵۸ مورخ ۶۸/۸/۱۵ شورای نگهبان^(۴) از مفهوم فوریت مذکور در اصل ۹۷ قانون اساسی

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۲) اصل پنجاه و پنجم: دیوان محاسبات به کلیه حسابهای وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی و سایر دستگاههایی که به نحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می کنند به ترتیبی که قانون مقرر می دارد رسیدگی یا حسابرسی می نماید که هیچ هزینه ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات، حسابها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع آوری و گزارش تفریق بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می نماید. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۵۰.

(۴) نظریه تفسیری شماره ۱۲۵۸ مورخ ۱۳۶۸/۸/۱۵ شورای نگهبان:

شماره: ۱۲۵۸

تاریخ: ۱۳۶۸/۸/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

به پیوست نظر تفسیری شورای نگهبان در خصوص اصل نود و هفتم قانون اساسی در رابطه با مفهوم فوری بودن لوایح و طرحها ارسال می گردد، عنایت می فرمائید که با توجه به تفسیر مزبور طرحها و لوایح فوریتی که صرفاً رسیدگی

الزام شورای نگهبان به حضور در مجلس در غیر موارد سه فوریت خلاف این اصل می باشد.
۱۲- اطلاق ماده ۶۶ نسبت به غیر از مواردی که مطلب جدیدی بعد از رسیدگی شورا حادث شده یا سند جدیدی به دست آمده باشد خلاف اصل ۹۹ قانون اساسی^(۱) است.

۱۳- ذکر کلمه «رفتارها» در تبصره یک ماده ۷۶ خلاف اصول ۸۴ و ۸۶ قانون اساسی است.
۱۴- در تبصره ۲ ماده ۷۶ اصل مفاد تبصره صحیح است لکن تبصره قرار دادن آن موهم این است که ایفای وظایف نمایندگی مذکور در اصل ۸۶ تجویز نسبت ناروا دادن و هتک حرمت اشخاص و ارتکاب اعمال مجرمانه را می کند، خلاف اصل مزبور و علاوه بر آن خلاف شرع نیز می باید جهت رفع توهم به صورت ماده مستقلی آورده شود.

اضافه بر این تبصره مذکور موهم عدم قابلیت توقیف و تعقیب اقترازننده است، لازم است به صورت صحیحی اصلاح گردد.

۱۵- اشکال مذکور در تبصره ۲ ماده ۷۶ در ماده ۷۷ نیز وجود دارد لازم است این ماده نیز اصلاح شود.

۱۶- اشکال مذکور در ماده ۲۳ در ماده ۸۲ نیز وجود دارد.

۱۷- تنقید عدم کفایت به سیاسی در شق ۲ بند ب ماده ۱۲۰ خلاف اطلاق بند ۲ اصل ۸۹ قانون اساسی است^(۲) و بند ۳ ماده ۱۲۵ چون موهم تنقید عدم کفایت به سیاسی می باشد لازم

خارج از نوبت و یک شوری بودن را طبق تعریف ماده ۱۱۶ و ۱۱۹ آیین نامه داخلی مجلس اقتضاء دارد از شمول فوری بودن مذکور در اصل ۹۷ خارج است، بنابراین پیشنهاد می شود ماده ۸۶ آیین نامه داخلی مجلس اصلاح یا به شمول حکم آن نسبت به لوایح و طرحهای یک فوریتی تفسیر گردد.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

حسین مهرپور

تفسیر اصل نود و هفتم قانون اساسی:

«مقصود از طرح یا لایحه فوری مذکور در اصل نود و هفتم قانون اساسی، طرح یا لایحه ای است که تأخیر در رسیدگی به آن مستلزم وقوع خسارت یا فوت فرصت باشد و لوایح و طرحهایی را که رسیدگی به آن در این حد از لزوم سرعت نیست شامل نمی شود.»

تفسیر فوق در جلسه مورخ ۱۳۶۸/۸/۱۴ شورای نگهبان با اکثریت ۱۱ رأی به عمل آمد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۴۹۱.

(۲) اصل هشتاد و نهم: ۱- نمایندگان مجلس شورای اسلامی می توانند در مواردی که لازم می دانند هیأت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند، استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود.

هیأت وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف مدت ده روز پس از طرف آن در مجلس حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیأت وزیران یا وزیر برای پاسخ، نمایندگان مزبور درباره

است کلمه سیاسی حذف شود.

۱۸- عموم ماده ۱۳۵ که شامل لوایح قضایی نیز می‌شود، خلاف بند ۲ اصل ۱۵۸ قانون اساسی^(۱) شناخته شد پس از رفع این اشکال کلیه مواردی که مربوط به تعیین وضعیت لوایح قضایی می‌شود نیز باید به نحو مناسب اصلاح شود.

۱۹- عموم ماده ۱۳۷ نسبت به لوایح قضایی خلاف بند ۲ اصل ۱۵۸ قانون اساسی است.

۲۰- ماده ۱۸۴ از جهت الزام شورای نگهبان به اعلام مخالفت ظرف ده روز به مجلس شورای اسلامی با توجه به این که اصل ۹۴ مدت ده روز را برای بررسی قراردادده خلاف اصل مذکور شناخته شد.

۲۱- در ماده ۱۸۵ لفظ دلیل مبهم است در صورت تبدیل به علت ابهام رفع می‌گردد.

۲۲- نظر به این که اطلاق تبصره ۲ ماده ۱۸۶ شامل موارد جدید قانون اساسی قبل از انقضای مهلت مقرر در قانون اساسی می‌شود خلاف اصول ۹۴ و ۹۵ است و نیز چون شامل اظهارنظر جدید در موارد فقهی هم می‌گردد، خلاف اصل ۴ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۲۳- در ماده ۱۸۷ عبارت «تنها در مورد اختلاف» خلاف آیین‌نامه مجمع تشخیص مصلحت نظام که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده می‌باشد و خلاف اطلاق ذیل اصل ۱۱۲ قانون اساسی^(۳) است.

۲۴- ماده ۱۸۷ از این نظر که در صورت عدم توافق و یا عدم تأمین مجدد نظر شورای نگهبان، رئیس مجلس مصوبه را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال می‌دارد خلاف اصل ۱۱۲ قانون اساسی است و باید مطابق این اصل در صورتی که در نهایت مجلس رأی دهد که با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نمی‌کند مصوبه به مجمع تشخیص

استیضاح خود توضیحات لازم را می‌دهند و در صورتی که مجلس مقتضی بداند اعلام رأی عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رأی اعتماد نداد هیأت وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می‌شود. در هر دو صورت وزرای مورد استیضاح نمی‌توانند در هیأت وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل می‌شود عضویت پیدا کنند.

۲- در صورتی که حداقل یک سوم از نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند، رئیس جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و در خصوص مسائل مطرح شده توضیحات کافی بدهد. در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

(۱) همین مجموعه، صفحه ۵۴۴.

(۲) همین مجموعه، صفحه ۸۲۶.

(۳) همین مجموعه، صفحه ۶۴.

مصلحت نظام فرستاده شود.

۲۵- اطلاق ماده ۱۹۲ و تبصره از آن جهت که شامل تذکر به دستگاههایی که زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری هستند و یا دستگاههایی که نمایندگان حق سؤال از آنان را ندارند نیز می شود خلاف اصل ۵۷ قانون اساسی^(۱) است.

۲۶- در ماده ۱۹۲ الزام وزیر و رئیس جمهور به جواب دادن به تذکر نمایندگان خلاف اصل ۵۷ قانون اساسی است.

۲۷- در ماده ۱۹۶ تقیید وظائف رئیس جمهور به خاص چون ظهور در حصر دارد خلاف اطلاق اصل ۸۸ قانون اساسی است.

۲۸- در ماده ۱۹۷ اطلاق الزام رئیس جمهور به حضور در مجلس ظرف یک ماه نسبت به موردی که عذر موجه داشته باشد خلاف اصل ۸۸ قانون اساسی است.

۲۹- عموم امور مذکور در ماده ۱۹۸ چون شامل دستگاههایی که زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری هستند و یا خبرگان رهبری و شورای نگهبان نیز می شود با توجه به تفسیر معموله توسط شورای نگهبان خلاف اصل ۷۶ قانون اساسی است.

۳۰- ماده ۲۰۱ که مجرد اطلاع مقام معظم رهبری را کافی دانسته خلاف اصل ۵۷ قانون اساسی است.

۳۱- در بند یک ماده ۲۱۳ عبارت مبهم است با آوردن عین عبارت اصل ۸۰ رفع ابهام خواهد شد و در بند ۲ اطلاق استخدام کارشناسان خارجی که شامل غیر موارد ضرورت هم می شود خلاف اصل ۸۲ قانون اساسی است و در بند ۳ چون استناد به اصل ۸۳ قانون اساسی شده باید این بند همانند اصل مذکور اصلاح گردد. بند ۴ نیز چون مستند به اصل ۱۳۹ می باشد باید مطابق اصل مزبور اصلاح شود.

۳۲- ماده ۲۳۴ اشکال عبارتی دارد. پس از اصلاح اظهار نظر خواهد شد.

تذکر ۱- تبصره ماده ۲۰ تکرار بخشی از متن ماده است.

تذکر ۲- با توجه به اینکه طبق اصل ۸۵ مجلس شورای اسلامی می تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به کمیسیونهای ذیربط واگذار کند شایسته است در ماده ۳۳ این مورد نیز ذکر شود.

تذکر ۳- ماده ۵۳ اشکال عبارتی دارد در عبارت «داده می شود» کلمه «می» اضافه است.

تذکر ۴- تذکر داده می شود در ماده ۷۶ عبارت «و یا از حقوق اجتماعی محروم نمود» توسعه

اصل ۸۶ قانون اساسی می‌باشد.

چنانچه نظر مجلس محترم به بقاء این عبارت باشد بهتر است به طور مستقل گنجانده شود. تذکر ۵- طبق اصل ۹۰ قانون اساسی گزارش نهایی کمیسیون اصل ۹۰ در صورتی باید به اطلاع عموم برسد که مربوط به عموم باشد در سایر موارد الزامی وجود ندارد. شایسته است در ماده ۱۱۶ به این امر توجه شود.

تذکر ۶- شایسته است در ماده ۱۲۰ با توجه به اصول ۶۸ و ۶۹ و ۷۸ قانون اساسی^(۱) کلمه «مهم» به کلمه «زیر» تبدیل گردد.

تذکر ۷- در ماده ۱۳۲ کلمه «اگر» اضافه است.

تذکر ۸- مواردی که در عنوان مبحث دوم آمده ارتباطی به اصل ۸۷ ندارد باید به اصل ۸۸ اصلاح شود.

تذکر ۹- با توجه به اینکه اصل ۷۸ هرگونه تغییر در خطوط مرزی را ممنوع دانسته و تنها اصلاحات جزئی را با رعایت شرایط مذکور در آن اصل اجازه داده است مقتضی است عنوان تغییر خطوط مرزی و ترتیب مواد ۲۰۸ و ۲۰۹ و ۲۱۰ و متن آنها به ترتیب مذکور در اصل اصلاح شود.

تذکر ۱۰- لازم به یادآوری است در ماده ۱۶۸ پس از عبارت «اساسنامه دائمی سازمانهای دولتی» ذکر عبارت (شرکتهای، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت) ضروری می‌باشد.

تذکر ۱۱- در ماده ۲۱۱ باید کلمه «آنکه» به صورت «آن، که» نوشته شود.

تذکر ۱۲- سطر آخر ماده ۲۱۴ که مأموریت این کمیسیون را تا تصویب نهایی قانون برنامه توسعه دانسته با صدر ماده تعارض دارد. علاوه بر این ماده مذکور تنها مربوط به برنامه توسعه نیست بلکه با لایحه بودجه مرتبط است. بر این اساس لازم است عنوان اول تصویب برنامه توسعه قبل از ماده ۲۶۵ بیاید.

(۱) اصل شصت و هشتم: در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور به پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب سه‌چهارم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان انتخابات نقاط اشغال شده یا تمامی مملکت برای مدت معینی متوقف می‌شود و در صورت عدم تشکیل مجلس جدید، مجلس سابق همچنان به کار خود ادامه خواهد داد.

- اصل شصت نهم: مذاکرات مجلس شورای اسلامی باید علنی باشد و گزارش کامل آن از طریق رادیو و روزنامه رسمی برای اطلاع عموم منتشر شود. در شرایط اضطراری در صورتی که رعایت امنیت کشور ایجاب کند، به تقاضای رئیس‌جمهور یا یکی از وزراء یا ده نفر از نمایندگان، جلسه غیرعلنی تشکیل می‌شود. مصوبات جلسه غیرعلنی در صورتی معتبر است که با حضور شورای نگهبان به تصویب سه‌چهارم مجموع نمایندگان برسد. گزارش و مصوبات این جلسات باید پس از برطرف شدن شرایط اضطراری برای اطلاع عموم منتشر گردد.

- اصل هفتاد و هشتم: همین مجموعه، صفحه ۹۱۸.

- تذکر ۱۳- در مبحث چهارم در عنوان «نظارت بر اجرای بودجه» اضافه شود.
- تذکر ۱۴- بهتر است ماده ۲۳۰ به استیضاح وزراء اختصاص یابد و مسائل مربوط به رئیس جمهور در مبحث دوم آورده شود.
- تذکر ۱۵- در ماده ۲۳۵ بعد از کلمه (رئیس) بهتر است کلمه (اخذ) اضافه شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۲۰۲-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۱۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸ و پیرو نامه شماره ۲۹۲۲-ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵، طرح آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

باب اول - کلیات

فصل اول - تشکیل و افتتاح مجلس

مبحث اول - تشکیل و افتتاح مجلس

اول - تشکیل مجلس

ماده ۱- ...

ماده ۵- خبرنگاران و تماشاچیان با داشتن کارت مخصوصی همان جلسه و نیز مأمورین انتظامات مجلس در محلهای مخصوص، حق حضور خواهند داشت و باید در تمام مدت

جلسه ساکت باشند و از هر گونه بی‌نظمی خودداری کنند. در غیر این صورت با دستور رئیس، تالار جلسه را ترک می‌نمایند. در صورتی که عمل آنان مستوجب تعقیبات کیفری بشود فرد خاطی توسط مأمورین انتظامات مجلس توقیف و به مراجع صالحه تسلیم خواهد شد.

در سطر بالا بعد از عبارت «فرد خاطی» عبارت «با رعایت مقررات» اضافه گردید.

تبصره ۱-....

پنجم - انتظام مجلس

ماده ۶-....

ماده ۷- به غیر از رئیس جمهور و معاونان و مشاوران او و وزراء و اعضای شورای نگهبان و رئیس و دادستان دیوان محاسبات و معاونان امور مجلس سازمان برنامه و بودجه و وزراء و آن عده از کارکنان و مستخدمین مجلس که از طرف هیأت رئیسه اجازه ورود به جلسه را دارند هیچ کس حق ورود به تالار جلسه را موقع تشکیل جلسه نخواهد داشت مگر از اعضای اداری مجلس که رئیس مجلس او را احضار کرده باشد.

تبصره - در صورتی که مسئولین اجرایی یا قضایی از طرف رئیس برای دفاع و توضیح طرح و یا لایحه دعوت شده باشند، شرکت آنان در جلسات مربوط به آن طرح و لایحه بلامانع است.

ماده (۷) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۷- رئیس جمهور و معاونان او، وزیران به اجتماع یا به افراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می‌توانند مشاوران خود را نیز همراه داشته باشند و رئیس قوه قضائیه برای شرکت در مراسم تحلیف رئیس جمهور در مجلس شرکت می‌کند و همچنین اعضای شورای نگهبان حق حضور در کلیه جلسات رسمی مجلس را دارند و چنانچه طرح یا لایحه‌ای با قید دو یا سه فوریت در دستور مجلس قرار گیرد اعضای شورای نگهبان باید در آن جلسه شرکت نمایند.

تبصره ۱- در صورتی که مسئولین اجرایی یا قضایی از طرف رئیس برای دفاع و توضیح طرح و یا لایحه دعوت شده باشند، شرکت آنان در جلسات مربوط به آن طرح و لایحه بلامانع است.

تبصره ۲- رئیس و دادستان دیوان محاسبات و معاونان امور مجلس وزراء و سازمان

برنامه و بودجه و آن عده از کارکنان و مستخدمین مجلس که حضور آنان در تالار جلسه ضروری باشد با اجازه هیأت رئیسه حق حضور در جلسات را دارند.

ماده ۸- ...

ماده ۲۰- هیچ یک از اعضای هیأت رئیسه مجلس نمی تواند به عضویت کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس انتخاب شود و در صورتی که هر یک از اعضای این کمیسیون به عضویت هیأت رئیسه انتخاب گردند از کمیسیون مستعفی شناخته شده و مطابق مراتب منظور در این آیین نامه نسبت به تعیین کمیسیون جدید اقدام خواهند نمود و همچنین نمی توانند به عنوان رئیس یا مخبر کمیسیون های مجلس انتخاب گردند و در صورتی که رئیس یا مخبر کمیسیون ها به عضویت هیأت رئیسه انتخاب گردند از سمت خود در کمیسیون مستعفی شناخته می شوند.

تبصره - چنانچه اعضای کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس به عضویت هیأت رئیسه انتخاب شوند از آن کمیسیون مستعفی شناخته شده طبق مواد این آیین نامه نسبت به تعیین کمیسیون جدید آنها اقدام خواهد شد.

تبصره ماده ۲۰ حذف گردید.

ماده ۲۱- وظایف و اختیارات رئیس مجلس عبارتند از:

- ۱- اداره جلسات مجلس به شرح مواد این آیین نامه.
- ۲- نظارت بر کلیه امور اداری، مالی، استخدامی و سازمانی مجلس.
- ۳- امضای کلیه احکام استخدامی بر اساس آیین نامه استخدامی کارکنان مجلس و سایر قوانین و مقررات.

۴- امضای کلیه نامه های مربوط به امور قانون گذاری و پارلمانی مجلس.

۵- حضور در نهادهای قانونی که رئیس مجلس عضو آنها است.

۶- ارائه گزارش کامل از تصمیمات و اقدامات هیأت رئیسه در رابطه با مسائل مختلف مربوط به مجلس و واحدهای تابعه آن هر سه ماه یک بار به نمایندگان.

بند زیر به عنوان بند (۷) اضافه گردید:

۷- سایر موارد مذکور در قانون اساسی و دیگر مقررات.

ماده ۲۲- ...

ماده ۲۳- وظایف و اختیارات هیأت رئیسه عبارتند از:

- ۱- مسؤولیت کلیه امور اداری، مالی، استخدامی و سازمانی مجلس.
- ۲- تصویب بودجه پیشنهادی سالیانه مجلس و ارجاع آن به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس با طی مراحل قانونی.

در سطر بالا به جای کلمه «با» کلمه «جهت» جایگزین شود.

۳-...

ماده ۳۲-...

۴- کمیسیونهای تخصصی

ماده ۳۳- هر یک از کمیسیونهای تخصصی مجلس که مطابق این آیین نامه تشکیل می گردند در محدوده تخصصی خود دارای وظایف و اختیاراتی به شرح زیر می باشند:

۱- بررسی، اصلاح و تکمیل طرح ها و لوایح قانونی و ارائه گزارش به مجلس شورای اسلامی.

۲- رسیدگی به طرحهای تحقیق و تفحص و انجام آن پس از تصویب مجلس شورای اسلامی.

۳- رسیدگی به لوایح بودجه سالیانه کل کشور.

۴- بررسی و اظهار نظر در مورد لوایح برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.

۵- بررسی چگونگی اجرا و نتایج حاصله از اجرای قوانین مصوب و تبصره ها در ردیف های برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و بودجه های سالیانه کل کشور و تهیه گزارش و تقدیم آن به مجلس شورای اسلامی.

۶- کسب اطلاع از کم و کیف اداره امور کشور، دریافت و بررسی گزارشهای عملکردی و نظارتی از دستگاه های مختلف ذی ربط به نمایندگی از سوی مجلس شورای اسلامی و تهیه گزارش جامع سالیانه که در برگیرنده مسیر تحولات و پیشرفت ها و عملکرد بخش های تخصصی کشور و گویای وضع اعمال حاکمیت و مدیریت در هر بخش باشد و ارائه آنها به مجلس شورای اسلامی.

این گزارش ها در دستور کار مجلس قرار گرفته و قرائت می گردد.

۷- بررسی و تصویب آزمایشی طرح ها و لوایحی که طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی به آنها محول می گردد.

بند (۷) به شرح زیر اصلاح گردید:

۷- بررسی و تصویب آزمایشی طرحها و لوایح و همچنین تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت که طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی به آنها محول می‌گردد.

تبصره ۱- پاسخ دولت راجع به گزارش‌های کمیسیون‌های تخصصی در دستور کار مجلس قرار گرفته و قرائت خواهد شد. پس از آن حسب درخواست کمیسیون‌های تخصصی، موضوع گزارش‌های یاد شده جهت بررسی به کمیسیون اصل نودم (۹۰) ارسال و کمیسیون مذکور نتایج بررسی خود را به مجلس ارائه خواهد کرد.

تبصره ۲- کمیسیون‌های تخصصی مجلس می‌توانند به تعداد کافی مشاور ذیصلاح از طریق هیأت رئیسه به خدمت بگیرند.

ماده ۳۴-...

ماده ۳۹- کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات برای انجام وظایف محوله در محدوده برنامه، بودجه، نظارت برنامه و بودجه و دیوان محاسبات و امور مالی مجلس و آمار و خدمات عمومی فنی مطابق ضوابط این آیین‌نامه تشکیل می‌شود.

تبصره- کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات علاوه بر انجام وظایف تخصصی در ماده (۳۱) و ماده (۳۸) موظف است نسبت به امور زیر اقدام نماید:

۱- نظارت و مراقبت بر اجرای مقررات بودجه و امور مالی مجلس و نحوه هزینه کردن آن.

۲- رسیدگی به عملکرد بودجه سالیانه مجلس و ارائه گزارش آن حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد. این گزارش جهت اطلاع نمایندگان چاپ می‌گردد.

۳- بازرسی و رسیدگی دقیق و نظارت در مورد کلیه اموال و اشیاء منقول و غیرمنقول مجلس شورای اسلامی و ارائه گزارش سالیانه جهت چاپ و توزیع بین نمایندگان.

۴- رسیدگی و مذاقه در لایحه تفریغ بودجه مجلس و ارائه گزارش نهایی آن تا چهار ماه پس از خاتمه دوره عملکرد هر سال مالی به مجلس شورای اسلامی.

بند (۴) ماده (۳۹) حذف گردید.

ماده ۴۰-...

ماده ۵۳- گزارش عملکرد کمیسیونها بایستی هر ماه یک بار به هیأت رئیسه مجلس داده می‌شود تا به نحو مقتضی به اطلاع نمایندگان برسد.

در سطر بالا کلمه «می‌شود» به کلمه «شود» تبدیل شود.

ماده ۵۴-...

ماده ۶۱-وظایف کارپردازان عبارتند از:

- ۱-تنظیم برنامه‌ها و سیاستهای مالی، استخدامی، خدماتی، تبلیغی و انتظامات مجلس و ارائه آن به رئیس مجلس جهت طی مراحل بعدی.
- ۲-نظارت بر عملکرد رئیس سازمان و نحوه اجرای مصوبات هیأت رئیسه.
- ۳-نظارت بر روند تهیه و پیشنهاد بودجه سالیانه مجلس و پیگیری مراحل بعدی آن.
- ۴-نظارت بر حفظ اداره و ثبت ابنیه و اموال و مؤسسات مجلس.
- ۵-نظارت بر عملکرد مرکز پژوهشها، مرکز اسناد، کتابخانه و موزه مجلس که طبق قوانین مربوط به خود تشکیل گردیده‌اند.
- ۶-پیگیری مشکلات نمایندگان و ارائه راه حل مناسب به هیأت رئیسه.
- ۷-نظارت بر سایر امور مجلس.

بند (۷) به صورت زیر اصلاح گردید:

۷-نظارت بر سایر امور اداری و مالی و خدماتی مجلس.

ماده ۶۲-سازمان اداری مجلس همه ساله بودجه سال بعد مجلس را در مهلت قانونی تهیه و پس از طی مراحل اظهارنظر و تصویب هیأت رئیسه و کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی از طریق رئیس مجلس برای دولت ارسال می‌دارد تا عیناً در لایحه دولت درج و به مجلس تقدیم گردد.

در سطر سوم بعد از عبارت «رئیس مجلس» عبارت «جهت طی مراحل قانون» اضافه شود و جمله «تا عیناً در لایحه دولت درج و به مجلس تقدیم گردد»، حذف گردد.

ماده ۶۳-به منظور برقراری ارتباط مستمر بین مردم و نمایندگان، دفاتر ارتباط مردمی نمایندگان در سطح ملی (مستقر در تهران) و محلی (یک دفتر در هر حوزه انتخابیه برای هر نماینده) تشکیل می‌شود تا با حضور و استقرار نمایندگان در محلهای تعیین شده و براساس برنامه‌های زمان‌بندی شده امکان ملاقات مردم و نمایندگان فراهم شود. چگونگی سازماندهی و اداره آن به موجب دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد کارپردازان و تأیید هیأت رئیسه و تصویب کمیسیون مشترک اجتماعی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس برسد.

مبحث چهارم - حضور اعضای قوه مجریه و شورای نگهبان در مجلس

ماده ۶۴- طبق اصل هفتادم (۷۰) قانون اساسی رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور و وزراء و مشاوران به همراهی آنها حق حضور در جلسات علنی مجلس را دارند و در صورتی که مجلس لازم بداند مکلف به حضورند. دعوت رئیس جمهور به مجلس با پیشنهاد پانزده نفر از نمایندگان باید به تصویب اکثریت مطلق نمایندگان حاضر برسد.

ماده ۶۵- اعضای شورای نگهبان طبق اصل نود و هفتم (۹۷) قانون اساسی می توانند در کلیه جلسات مجلس شرکت کنند، ولی هنگامی که طرح یا لایحه ای با قید فوریت در دستور کار مجلس قرار بگیرد قبلاً از طرف رئیس مجلس مراتب به اطلاع شورای مذکور خواهد رسید. شورای نگهبان باید در این جلسات حضور یابد و نظر خود را حداکثر تا بیست و چهار ساعت اظهار نماید.

مواد (۶۳)، (۶۴) و (۶۵) حذف گردید.

فصل دوم - نمایندگان

مبحث اول - رسیدگی به اعتبارنامه نمایندگان

ماده ۶۶- شعب به موجب جدول حوزه های انتخابی مجلس شورای اسلامی که بر اساس حروف الفبا از طرف اداره کل قوانین مجلس با نظارت هیأت رئیسه تنظیم و توزیع می شود، رسیدگی به اعتبارنامه و تشخیص صحت و سقم انتخابات و صلاحیت منتخبین

در سطر بالا جمله «و تشخیص صحت و سقم انتخابات و صلاحیت منتخبین» حذف گردید.

را بر طبق شرایط مندرج در قانون انتخابات شروع و گزارش آن را از طریق هیأت رئیسه به مجلس تقدیم می دارند. هر شعبه برای تسریع در کار می تواند یک یا چند شعبه فرعی تعیین کند که اعضای آن با قید قرعه از بین منتخبین آن شعبه تعیین می شوند، ولی رسیدگی نهایی در شعبه اصلی به عمل می آید و گزارش آن توسط مخبر شعبه طبق دستور جلسه به مجلس داده خواهد شد و در صورت غیبت مخبر و همچنین در صورتی که مخبر شعبه در جلسه باشد، لیکن نخواهد درباره اعتبارنامه صحبت کند به ترتیب یکی از دو نایب رئیس یا منشیان وظیفه او را انجام خواهد داد.

ماده ۶۷-....

مبحث دوم - حقوق و تعهدات نمایندگان

اول - مصونیت نمایندگان

ماده ۷۶- بر طبق اصل هشتاد و ششم (۸۶) قانون اساسی نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهار نظر خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آنها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرایی که در مقام ایفای وظایف خود داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد و یا از حقوق اجتماعی محروم نمود.

تبصره ۱- وظایف نمایندگی شامل نطق قبل از دستور، بحثهای داخل دستور، بحثهای جلسات کمیسیونها، اظهار نظرات و رفتارهایی که برای اعمال اصل هشتاد و چهارم (۸۴)

در سطر بالا کلمه «رفتارهایی» حذف گردید.

قانون اساسی انجام می‌شود و سایر موارد نظارتی و قانونی است.

تبصره ۲- چنانچه به تشخیص هیأت رئیسه نماینده‌ای در سخنان خود در جلسه علنی به کسی نسبت ناروا داده و یا هتک حرمت نماید فرد مزبور می‌تواند در دفاع از خود، به صورت مکتوب به اتهام وارده پاسخ گوید. پاسخ ارسالی در صورتی که بیش از دو برابر اصل مطلب اظهار شده نبوده و متضمن توهین و افترا نباشد، در اولین فرصت در جلسه علنی قرائت خواهد شد.

تبصره (۲) ماده (۷۶) به عنوان یک ماده مستقل آورده شد.

ماده ۷۷-...

سوم - حقوق نمایندگان

ماده ۸۲- مقرری نمایندگان براساس قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و مخارج سمت نمایندگی با پیشنهاد هیأت رئیسه و تصویب جلسه مشترک هیأت رئیسه و کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس برای هر سال تعیین و در بودجه سالیانه مجلس گنجانده می‌شود. قبل از تصمیم مجدد در هر دوره مطابق مصوبه دوره قبل عمل خواهد شد.

ماده (۸۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۸۲- مقرری نمایندگان براساس قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و مخارج سمت نمایندگی با پیشنهاد هیأت رئیسه و تصویب جلسه مشترک هیأت رئیسه و کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس برای هر سال تعیین و برای طی مراحل قانونی به دولت ابلاغ می‌گردد و قبل از تصمیم مجدد در هر دوره مطابق مصوبه دوره قبل

عمل خواهد شد.

چهارم - مأموریتها

ماده ۸۳-...

ماده ۱۱۶- گزارش نهایی کمیسیون اصل نودم (۹۰) قانون اساسی پس از ارائه به هیأت رئیسه مجلس، بدون رعایت نوبت در دستور کار قرار می‌گیرد و در اولین جلسه علنی

در سطر بالا بعد از عبارت «هیأت رئیسه مجلس» جمله «در صورتی که مربوط به عموم باشد» اضافه گردید.

قرائت خواهد شد.

ماده ۱۱۷-...

ماده ۱۲۰- رأی‌گیری نسبت به موارد مهم با اکثریت خاص و به ترتیب ذیل خواهد بود:

در سطر بالا به جای کلمه «مهم» کلمه «زیر» آورده شد.

الف - اکثریت دو سوم حاضران:

۱- تصویب آیین‌نامه داخلی مجلس و تفسیر آن.

۲- تصویب تشکیل جلسه غیرعلنی مجلس.

۳- تصویب تقاضای دو و سه فوریت طرحها و لوایح.

ب - اکثریت دو سوم مجموع نمایندگان:

۱- تصویب درخواست مراجعه به آراء عمومی.

۲- تصویب عدم کفایت سیاسی رئیس جمهور.

در بند (۲) کلمه «سیاسی» حذف گردید.

دوم - کیفیت آراء

ماده ۱۲۱-...

ماده ۱۲۵- در موارد ذیل اخذ رأی مخفی با ورقه الزامی است:

۱- انتخاب اعضای هیأت رئیسه، حقوقدانان شورای نگهبان، نمایندگان مجلس در نهادها

و هیأتها، مجامع و شوراها و سایر انتخابات راجع به اشخاص.

۲- انتخابات داخلی شعب و کمیسیونها.

۳- رأی اعتماد و عدم اعتماد به وزیران و هیأت وزیران و رأی عدم کفایت سیاسی به

در سطر بالا کلمه «سیاسی» حذف گردید.

رئیس جمهور.

۴- رأی نسبت به اعتبارنامه نمایندگان.

تبصره - هیأت رئیسه موظف است کارتهای مخصوصی برای رأی گیری مخفی تهیه و در اختیار نمایندگان قرار دهد. رأی گیری به وسیله هرگونه ورقه و کارتی غیر از این اوراق معتبر نخواهد بود.

ماده ۱۲۶-....

ماده ۱۳۲- پس از اعلام وصول طرح قانونی، اگر چنانچه جمعی از امضاکنندگان

در سطر بالا کلمه «اگر» حذف گردید.

تقاضای کتبی استرداد آن را بنمایند به طوری که امضاکنندگان باقیمانده کمتر از پانزده نفر گردند، در صورتی که تقاضای استرداد قبل از تصویب طرح در شور اول باشد طرح مسترد و گزارش آن به مجلس داده خواهد شد و در صورتی که طرح در شور اول به تصویب رسیده باشد پس از توضیح یک نفر از تقاضاکنندگان و صحبت یک نفر مخالف، با رأی مجلس، طرح قابل استرداد می باشد.

ماده ۱۳۳-....

ماده ۱۳۵- کلیه لوایح تقدیمی به مجلس باید به امضای رئیس جمهور و وزیر یا وزرای مسؤول رسیده باشد. در صورت نداشتن وزیر مسؤول، امضای رئیس جمهور کافی است.

ماده (۱۳۵) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۳۵- طبق اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی کلیه لوایح قانونی تقدیمی به مجلس باید به امضای رئیس جمهور و وزیر یا وزرای مسؤول رسیده باشد. در صورت نداشتن وزیر مسؤول، امضای رئیس جمهور کافی است.

ماده ۱۳۶-....

ماده ۳۱۷- استرداد لوایح با تصویب هیأت وزیران به ترتیب ذیل امکان پذیر خواهد بود:

در سطر بالا بعد از عبارت «استرداد لوایح» کلمه «قانونی» اضافه گردید.

۱- در صورتی که استرداد پیش از تصویب کلیات لایحه در شور اول مجلس باشد رئیس جمهور یا وزیر مربوط کتباً با ذکر دلیل آن را مسترد می نماید و گزارش آن در جلسه علنی اعلام می شود.

۲- در صورتی که استرداد پس از تصویب کلیات لایحه و در هر مرحله تا پیش از تصویب

نهایی باشد، وزیر مربوط یا نماینده امور مجلس دولت می تواند با ذکر دلیل در جلسه علنی مجلس و صحبت یک نفر مخالف هر یک به مدت ده دقیقه و تصویب مجلس آن را مسترد نماید.

ماده ۱۳۸-...

مبحث چهارم - بررسی طرحها و لوایح طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵)

ماده ۱۶۸- در مواردی که مجلس ضروری تشخیص دهد، طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی اختیار تصویب آزمایشی بعضی از قوانین را که جنبه دائمی دارند به کمیسیونهای خود و تصویب دائمی اساسنامه سازمانهای دولتی را به کمیسیونهای خود

در سطر بالا بعد از عبارت «اساسنامه سازمانها» حرف «ی» حذف و جمله «شرکتها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت» اضافه گردید.

یا به دولت تفویض می کند.

تبصره ۱- دولت و یا نمایندگان باید قبل از انقضای مدت آزمایشی قانون مذکور جهت تعیین تکلیف دائمی آن، طرح یا لایحه لازم را تهیه و به مجلس ارائه نماید.
تبصره ۲- پس از انقضای زمان آزمایشی، اینگونه قوانین اعتبار قانونی نخواهند داشت.
ماده ۱۶۹-...

مبحث هفتم - ارجاع مصوبات مجلس به شورای نگهبان و مراحل رسیدگی آنها

ماده ۱۸۴- کلیه مصوبات مجلس رسماً به شورای نگهبان فرستاده می شود. در صورتی که شورا ظرف ده روز پس از وصول یا پس از انقضای ده روز تمدید مذکور در اصل نود و پنجم (۹۵) قانون اساسی، مخالفت خود را اعلام نکرد، طبق اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی، مصوبات از طرف مجلس جهت امضا و ابلاغ به ریاست جمهوری ارسال می شود.

تبصره زیر به ماده (۱۸۴) اضافه گردید:

تبصره - روز وصول و روز اعلام به مجلس جزء مهلت های مقرر محسوب نمی گردد.

ماده ۱۸۵-...

ماده ۱۸۶- مصوبات عادی و یک فوریتی مجلس که از طرف شورای نگهبان رد شده به کمیسیون مربوطه ارسال می شود و با اعلام وقت قبلی با حضور نماینده شورای نگهبان، موارد اعتراض برای اصلاح مورد بحث قرار می گیرد. در صورت عدم حضور نماینده

شورای نگهبان در موعد اعلام شده، کمیسیون با ملحوظ نمودن نظر شورای نگهبان کار خود را انجام می دهد.

نمایندگانی که پیشنهاد اصلاحی داده اند، در این مرحله می توانند در کمیسیون شرکت نمایند. نظر کمیسیون همراه پیشنهادهای پذیرفته نشده نمایندگان در مجلس مطرح می شود و طبق معمول شور دوم مورد بحث و رأی قرار می گیرد.

چنانچه در مورد ماده ای، کمیسیون نیز همراه پیشنهادهای دیگر پیشنهاد داده باشد، اول پیشنهاد کمیسیون به رأی گذاشته می شود و در صورت عدم تصویب، پیشنهادهای دیگر مطرح می شود.

در صورت عدم تصویب پیشنهاد کمیسیون و یا پیشنهادهای قبلی نمایندگان در مجلس، پیشنهادهای جدید پذیرفته می شود و درباره آنها بحث و رأی گیری به عمل می آید. تبصره ۱- پس از ایراد شورای نگهبان، دولت حق پیشنهاد اصلاح لایحه را ندارد مگر در موارد ایراد شورای نگهبان.

تبصره ۲- شورای نگهبان نمی تواند پس از رفع ایراد در نوبت اول، مجدداً موارد دیگری را مغایر اعلام نماید.

تبصره (۲) ماده (۱۸۶) به شرح زیر اصلاح گردید:
تبصره ۲- شورای نگهبان نمی تواند پس از گذشت مهلت های مقرر و رفع ایراد در نوبت اول، مجدداً مغایرت موارد دیگری را به مجلس اعلام نماید.

تبصره ۳- اگر با اصلاح ماده مورد ایراد شورای نگهبان، ماده به کلی خاصیتش را از دست بدهد، می توان آن را حذف کرد.

ماده ۱۸۷- پس از بررسی گزارش کمیسیون که در آن نظر شورای نگهبان ملحوظ شده است و رأی گیری نسبت به آن، مصوبه مجدداً به شورای نگهبان ارسال می شود. اگر این مصوبه هنوز وافی به نظرات شورای نگهبان نباشد، مجدداً در مجلس مطرح می گردد، در صورت عدم توافق و یا عدم تأمین مجدد نظر شورای نگهبان، رئیس مجلس مصوبه مذکور را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال می دارد.

مجمع موظف است تنها در موارد اختلاف، اظهار نظر قطعی نموده و گزارش آن را جهت طی مراحل بعدی به رئیس مجلس اعلام نماید.

ماده (۱۸۷) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۸۷- پس از بررسی گزارش کمیسیون که در آن نظر شورای نگهبان ملحوظ شده است و رأی‌گیری نسبت به آن مصوبه مجدداً به شورای نگهبان ارسال می‌شود اگر این مصوبه هنوز وافی به نظرات شورای نگهبان نباشد، مجدداً در مجلس مطرح می‌گردد، در صورتی که مجلس با در نظر گرفتن حفظ مصلحت نظام همچنان بر رأی خود باقی باشد رئیس مجلس مصوبه مذکور را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال می‌دارد. مجمع موظف است تنها در موارد اختلاف و دیگر موارد مربوط به آن اظهار نظر قطعی نموده و گزارش آن را جهت طی مراحل بعدی به رئیس مجلس اعلام نماید.

فصل دوم - نظارت

مبحث اول - نحوه بررسی و رأی اعتماد به هیأت وزیران

ماده ۱۸۸- ...

مبحث دوم - نحوه بررسی اصول هشتاد و هفت (۸۷)^(۱) و هفتاد و شش (۷۶) قانون اساسی

عنوان مبحث دوم به شرح زیر اصلاح گردید:

مبحث دوم - نحوه بررسی اصول هشتاد و هشت (۸۸) و هفتاد و شش (۷۶) قانون اساسی.

اول - تذکر و سؤال:

الف - تذکر:

ماده ۱۹۲- در صورتی که نماینده‌ای صلاح‌اندیشی‌هایی داشته باشد و یا در یکی از سازمانهای دولتی یا وابسته به دولت و یا مؤسساتی که با سرمایه یا کمک مالی دولت اداره می‌شود یا هر نوع سازمان و مؤسسه که بعضاً و کلاً از وجوه عمومی اداره می‌شود، عملیات مخالف اصول یا برخلاف قانون و مقررات قانونی مشاهده نماید یا از سوء جریان اداره‌ای اطلاع پیدا کند، حق دارد راجع به آن موضوع توسط رئیس مجلس، به وزیر مسئول و یا رئیس جمهور کتباً تذکر دهد. رئیس مجلس در اولین جلسه علنی آتی مجلس، تذکر او را به دولت یا مسئول مربوط ابلاغ و خلاصه آن را در مجلس عنوان می‌نماید. رئیس جمهور یا معاون وی یا وزیر مسئول حسب مورد، باید پاسخ کتبی خود

(۱) اصل هشتاد و هفتم: رئیس جمهور برای هیأت وزیران پس از تشکیل و پیش از هر اقدام دیگر باید از مجلس رأی اعتماد بگیرد. در دوران تصدی نیز در مورد مسائل مهم و مورد اختلاف می‌تواند از مجلس برای هیأت وزیران تقاضای رأی اعتماد کند.

را مستقیماً به نماینده ابلاغ نماید. این پاسخ نباید در مورد رئیس جمهور بیش از یک ماه و در سایر موارد بیش از ده روز به تأخیر افتد، مگر با عذر موجه با تشخیص مجلس شورای اسلامی.

در سطر هشتم عبارت «حسب مورد باید» به عبارت «حسب مورد می تواند» اصلاح و در سطر نهم جمله «این پاسخ نباید در مورد رئیس جمهور... تا آخر جمله» حذف گردید.

تبصره - آن دسته از دستگاههای موضوع این ماده که وابسته به ریاست جمهوری و یا وزارتخانه خاصی نیستند، تذکر مستقیماً به بالاترین مسؤول اجرایی همان دستگاه خواهد رسید.

تبصره ماده (۱۹۲) حذف گردید.

ب - سؤال:

ماده ۱۹۳-...

ماده ۱۹۶- براساس اصل هشتاد و هشتم (۸۸) قانون اساسی، در صورتی که حداقل یک چهارم کل نمایندگان بخواهند درباره یکی از وظایف خاص رئیس جمهور سؤال

در سطر بالا کلمه «خاص» حذف گردید.

کنند، باید سؤال خود را به طور صریح و روشن و مختصر همگی امضا و به رئیس مجلس تسلیم نمایند. رئیس مجلس موضوع را در اسرع وقت به کمیسیون تخصصی ارجاع می نماید. کمیسیون موظف است حداکثر ظرف یک هفته با حضور نماینده معرفی شده رئیس جمهور و نماینده منتخب سؤال کنندگان تشکیل جلسه دهد. در این جلسه، نماینده رئیس جمهور پاسخ مقتضی را از طرف رئیس جمهور ارائه خواهد نمود تا به نمایندگان سؤال کننده گزارش شود.

پس از یک هفته چنانچه هنوز حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس (که سؤال را امضا نموده اند) از سؤال خود منصرف نشده باشند رئیس مجلس موظف است در اولین جلسه سؤال آنان را قرائت و فوراً برای رئیس جمهور ارسال کند. این سؤال ظرف چهل و هشت ساعت تکثیر و در دسترس نمایندگان قرار می گیرد.

ماده ۱۹۷- رئیس جمهور موظف است ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت سؤال در جلسه علنی مجلس حضور یابد و به سؤال مطروحه نمایندگان پاسخ گوید. مدت طرح

در سطر بالا بعد از عبارت «سؤال مطروحه» جمله «مگر با عذر موجه با تشخیص مجلس

شورای اسلامی» اضافه گردید.

سؤال از طرف نماینده منتخب سؤال‌کنندگان حداکثر پانزده دقیقه و مدت پاسخ رئیس جمهور حداکثر یک ساعت خواهد بود.

دوم - تحقیق و تفحص:

ماده ۱۹۸- در اجرای اصل هفتاد و ششم (۷۶) قانون اساسی، هرگاه نماینده‌ای تحقیق و تفحص در هر یک از امور کشور را لازم بداند، درخواست خود را کتباً از طریق هیأت رئیسه مجلس به کمیسیونی که امر مزبور در تخصص آن است تقدیم می‌نماید و کمیسیون اطلاعاتی را که در آن زمینه دارد در اختیار وی قرار می‌دهد. در صورتی که نماینده مزبور اطلاعات موجود در کمیسیون را کافی تشخیص ندهد، کمیسیون از نماینده مزبور در اولین فرصت دعوت به عمل می‌آورد و دلایل ضرورت تحقیق و تفحص در زمینه مورد نظر را استماع می‌نماید و پس از بررسی، نظر خود را مبنی بر تصویب یا رد درخواست نماینده به مجلس گزارش می‌دهد. این گزارش خارج از نوبت در دستور مجلس قرار می‌گیرد. در صورتی که گزارش کمیسیون به مجلس مبنی بر تصویب درخواست تحقیق و تفحص باشد، پس از استماع آن، بدون بحث رأی‌گیری به عمل می‌آید و در صورتی که مبنی بر رد آن باشد، نماینده درخواست‌کننده می‌تواند حداکثر به مدت ده دقیقه از درخواست خود دفاع نماید. در صورت تصویب مجلس، انجام تحقیق و تفحص به همان کمیسیون محول می‌گردد. کمیسیون، ضمن دعوت از نماینده درخواست‌کننده تفحص، تحقیق و تفحص لازم را به عمل آورده و نتیجه آن را که طی گزارشی در جلسه مشترک هیأت تحقیق و تفحص و کمیسیون به تصویب می‌رسد به مجلس تقدیم می‌نماید.

تبصره ۱- سازمان یا نهاد مورد تحقیق و تفحص، موظف است کلیه مدارک و اطلاعات مورد نیاز کمیسیون را برای بررسی در اختیار قرار دهد.

تبصره ۲- عضویت اعضای دیگر کمیسیونها در هیأت تحقیق و تفحص با تشخیص کمیسیون ذی‌ربط بلامانع است.

تبصره زیر به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۹۸) اضافه گردید:

تبصره ۳- تحقیق و تفحص در مورد آن دسته از نهادهایی که تحت امر مستقیم مقام معظم رهبری است، با اطلاع معظم‌له انجام خواهد شد.

ماده ۱۹۹- ...

ماده ۲۰۱- تحقیق و تفحص در مورد آن دسته از نهادهایی که تحت امر مستقیم مقام معظم رهبری است، با اطلاع معظم له انجام خواهد شد.

ماده (۲۰۱) حذف گردید.

ماده ۲۰۲-...

دوم - تغییر خطوط مرزها

در سطر بالا کلمه «تغییر» به عبارت «اصلاح جزئی در» اصلاح گردید.

ماده ۲۰۸- در لایحه تقدیمی مربوط به تغییر خطوط مرزی، متن کامل عهدنامه

در سطر بالا کلمه «تغییر» به عبارت «اصلاح جزئی در» اصلاح گردید.

بین‌المللی آن، که براساس اصل هفتاد و هشتم (۷۸) قانون اساسی تنظیم شده باشد، جهت بررسی باید ضمیمه گردد. متن این عهدنامه پس از اعلام وصول، بلافاصله چاپ و بین نمایندگان توزیع و همزمان به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی ارجاع می‌شود.

ماده ۲۰۹-...

ماده ۲۱۰- لوایح مربوط به عهدنامه‌های تغییر خطوط مرزی همانند سایر عهدنامه‌های بین‌المللی مهم دو شوری خواهد بود و به همان ترتیب نیز مورد بررسی قرار خواهد گرفت. این نوع عهدنامه‌ها، در صورتی که صرفاً برای اصلاحات جزئی، با رعایت مصالح کشور و دو طرفه باشد و به استقلال و تمامیت ارضی کشور لطمه نزنند، با تصویب چهارپنجم مجموع نمایندگان مجلس معتبر خواهد بود.

ماده (۲۱۰) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۲۱۰- لوایح مربوط به عهدنامه‌های اصلاح جزئی در خطوط مرزی همانند سایر عهدنامه‌های بین‌المللی مهم دو شوری خواهد بود و به همان ترتیب نیز مورد بررسی قرار خواهد گرفت. این نوع عهدنامه‌ها، در صورتی که صرفاً برای اصلاحات جزئی با در نظر گرفتن مصالح کشور و رعایت اصل هفتاد و هشتم (۷۸) قانون اساسی دو طرفه باشد و به استقلال و تمامیت ارضی کشور لطمه نزنند، با تصویب چهارپنجم مجموع نمایندگان مجلس معتبر خواهد بود.

سوم - محدودیتهای ضروری

ماده ۲۱۱- براساس اصل هفتاد و نهم (۷۹) قانون اساسی، در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آنکه دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی محدودیتهای

در سطر بالا کلمه «آنکه» به کلمه «آن، که» اصلاح شد.

ضروری برقرار نماید، قبل از اعمال محدودیت، متن کامل و دقیق محدودیتهای ضروری با دلائل توجیهی لازم، همراه با لایحه قانونی جهت بررسی تقدیم مجلس می شود. تبصره - چنانچه دولت بدون کسب مجوز مبادرت به اعمال محدودیت نماید، رئیس مجلس موظف است تقدیم لایحه محدودیت را از رئیس جمهوری مطالبه کند. در این خصوص، حق سؤال یا استیضاح رئیس جمهور و وزیران برای نمایندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲۱۲- ...

چهارم - سایر موارد

ماده ۲۱۳- براساس اصول هشتادم (۸۰)، هشتاد و دوم (۸۲)، هشتاد و سوم (۸۳) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی، اقدامات دولت در موارد ذیل قبلاً باید به تصویب مجلس برسد:

۱- قرض و استقراض و کمک بلاعوض.

۲- استخدام کارشناسان خارجی.

۳- فروش بناها و اموال دولتی و نفایس ملی منحصر به فرد.

۴- صلح دعاوی خارجی و مواد مهم داخلی.

بندهای ماده (۲۱۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

۱- گرفتن و دادن وام یا کمکهای بلاعوض داخلی و خارجی.

۲- استخدام کارشناسان خارجی در موارد ضروری.

۳- فروش بناها و اموال دولتی و نفایس ملی به استثناء نفایس ملی منحصر به فرد که در هر صورت قابل فروش نخواهد بود.

۴- صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری که طرف دعوا خارجی باشد و همچنین در موارد مهم داخلی.

در تمام موارد مذکور، دولت موظف است متن تفصیلی آنها را همراه با لایحه قانونی

تقدیم مجلس نماید تا به صورت یک شوری مورد رسیدگی قرار گیرد، بدین ترتیب که پس از گزارش کمیسیون مربوط و صحبت دو مخالف و دو موافق در کلیات و جزئیات (هر کدام به مدت پانزده دقیقه) برای تصویب به رأی گذاشته می شود.

مبحث چهارم - نحوه بررسی برنامه و بودجه سالیانه کل کشور

به انتهای مبحث چهارم جمله «و نظارت بر اجرای بودجه» اضافه گردید.

اول - تصویب برنامه توسعه

سطر بالا حذف گردید.

ماده ۲۱۴ - به منظور تنظیم اصول و مفاد برنامه های توسعه و لوایح بودجه کل کشور و ایجاد هماهنگی بین کمیسیون های تخصصی مجلس شورای اسلامی، پس از تقدیم لایحه مربوط توسط دولت به مجلس، کمیسیون تلفیق مرکب از اعضای ذیل تشکیل می گردد:

- ۱- کلیه اعضای کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات.
- ۲- یک نفر از هر یک از کمیسیون های دیگر (غیر از کمیسیون های تحقیق و تدوین آیین نامه داخلی مجلس).

اعضای مذکور در بند (۲) توسط کمیسیون های مربوطه انتخاب و به هیأت رئیسه مجلس معرفی می شوند.

مأموریت این کمیسیون تا تصویب نهایی قانونی برنامه توسعه ادامه می یابد.

در سطر بالا بعد از عبارت «قانون برنامه توسعه» جمله «و یا لایحه بودجه سالانه کل کشور» اضافه گردید.

ماده ۲۱۵ - ...

سوم - نحوه رسیدگی دیوان محاسبات به اجرای بودجه سالیانه کل کشور

در سطر بالا کلمه «سوم» حذف گردید.

ماده ۲۲۷ - ...

ماده ۲۳۴ - پس از انجام استيضاح وزیر یا وزیران مورد نظر، رئیس مجلس عدم اعتماد به آنها مورد استيضاح را به رأی می گذارد.

ماده (۲۳۴) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۲۳۴ - پس از انجام استيضاح، رئیس عدم اعتماد وزیر یا وزیران را به رأی می گذارد.

ماده ۲۳۵ - ...

ماده ۲۴۲- زمان اجرای این آیین نامه از هفتم خرداد ماه ۱۳۷۸ همزمان با انتخابات هیأت رئیسه مجلس و هیأت رئیسه کمیسیونها خواهد بود.

ماده (۲۴۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۲۴۲- زمان اجرای این آیین نامه از تاریخ تصویب لازم الاجراء می باشد.

ماده ۲۴۳- ...

اصلاحیه فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سیزدهم تیرماه هزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۰۰۴

تاریخ: ۱۳۷۸/۴/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۳۲۰۲- ق مورخ ۷۸/۴/۱۵ و شماره ۲۹۲۲- ق مورخ ۷۸/۱/۲۵ و پیرو نامه های شماره ۷۸/۲۱/۴۵۴۲ مورخ ۷۸/۲/۲ و شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۷۸/۲/۸: «طرح آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سیزدهم تیرماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

۱- ایراد بند ۱۲ مذکور در نامه قبلی شورا در خصوص ماده ۶۶ به قوت خود باقی است و اصلاح به عمل آمده رافع اشکال نمی باشد.

۲- ایراد به عمل آمده در بند ۲۲ نامه سابق شورا در مورد تبصره ۲ ماده ۱۸۶ مبنی بر انطباق مصوبات مجلس شورای اسلامی با موازین شرعی رفع نشده و اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

علاوه بر این تبصره ۲ اصلاحی موهم آن است که چنانچه مصوبه جدید مجلس شورای اسلامی در مقام تأمین نظر شورای نگهبان خلاف شرع یا قانون اساسی باشد شورا نتواند مخالفت این مصوبه را با موازین شرع یا قانون اساسی اعلام کند. بنابراین لازم است مصوبه به نحوی اصلاح گردد که توهم مزبور رفع شود والا خلاف اصول ۹۴ و ۹۵ قانون اساسی است.

- ۳- ایرادات به عمل آمده در بندهای ۲۵ و ۲۶ نامه سابق شورا در خصوص ماده ۱۹۲ و تبصره آن رفع نگردیده و اشکالات مذکور همچنان به قوت خود باقی هستند.
- ۴- با توجه به نظریه تفسیری شورا در خصوص اصل ۷۶ قانون اساسی ایراد به عمل آمده در نامه قبلی شورا در مورد ماده ۱۹۸ مبنی بر تحقیق و تفحص از دستگاههایی مانند مجمع تشخیص مصلحت نظام و خبرگان رهبری و شورای نگهبان رفع نشده و اشکال مذکور همچنان به قوت خود باقی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۲۸۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۰۰۴ مورخ ۱۳۷۸/۴/۲۴ و شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸ و پیرو نامه شماره ۳۲۰۲-ق مورخ ۱۳۷۸/۴/۱۵ و شماره ۲۹۲۲-ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵، طرح آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱-....

ماده ۶۶- شعب به موجب جدول حوزه های انتخابی مجلس شورای اسلامی که بر اساس حروف الفبا از طرف اداره کل قوانین مجلس با نظارت هیأت رئیسه تنظیم و توزیع می شود، رسیدگی به اعتبارنامه ها را شروع و گزارش تصویب یا رد آن را از طریق هیأت

سطر بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

تنظیم و توزیع می شود رسیدگی به اعتبارنامه ها را شروع و نسبت به مدارکی که در شورای نگهبان مورد رسیدگی قرار نگرفته و یا پس از رسیدگی شورای نگهبان به دست آمده است اتخاذ تصمیم خواهد شد و گزارش تصویب یا رد آن ...

رئیس به مجلس تقدیم می دارند. هر شعبه برای تسریع در کار می تواند یک یا چند شعبه فرعی تعیین کند که اعضای آن با قید قرعه از بین منتخبین آن شعبه تعیین می شوند، ولی رسیدگی نهایی در شعبه اصلی به عمل می آید و گزارش آن توسط مخبر شعبه طبق دستور جلسه به مجلس داده خواهد شد و در صورت غیبت مخبر و همچنین در صورتی که مخبر شعبه در جلسه باشد، لیکن نخواهد درباره اعتبارنامه صحبت کند به ترتیب یکی از دو نایب رئیس یا منشیان وظیفه او را انجام خواهد داد.

...

ماده ۱۸۶- مصوبات عادی و یک فوریتی مجلس که از طرف شورای نگهبان رد شده به کمیسیون مربوطه ارسال می شود و با اعلام وقت قبلی با حضور نماینده شورای نگهبان، موارد اعتراض برای اصلاح مورد بحث قرار می گیرد. در صورت عدم حضور نماینده شورای نگهبان در موعد اعلام شده، کمیسیون با ملحوظ نمودن نظر شورای نگهبان کار خود را انجام می دهد.

نمایندگانی که پیشنهاد اصلاحی داده اند، در این مرحله می توانند در کمیسیون شرکت نمایند. نظر کمیسیون همراه پیشنهادهای پذیرفته نشده نمایندگان در مجلس مطرح می شود و طبق معمول شور دوم مورد بحث و رأی قرار می گیرد.

چنانچه در مورد ماده ای، کمیسیون نیز همراه پیشنهادهای دیگر پیشنهاد داده باشد، اول پیشنهاد کمیسیون به رأی گذاشته می شود و در صورت عدم تصویب، پیشنهادهای دیگر مطرح می شود.

در صورت عدم تصویب پیشنهاد کمیسیون و یا پیشنهادهای قبلی نمایندگان در مجلس، پیشنهادهای جدید پذیرفته می شود و درباره آنها بحث و رأی گیری به عمل می آید.

تبصره ۱- پس از ایراد شورای نگهبان، دولت حق پیشنهاد اصلاح لایحه را ندارد مگر در موارد ایراد شورای نگهبان.

تبصره ۲- شورای نگهبان نمی تواند پس از گذشت مهلت های مقرر و رفع ایراد در نوبت

اول، مجدداً مغایرت موارد دیگری را به مجلس اعلام نماید.

تبصره (۲) ماده (۱۸۶) به شرح زیر اصلاح گردید:
تبصره ۲- شورای نگهبان نمی‌تواند پس از گذشت مهلت‌های مقرر و رفع ایراد در نوبت اول، مجدداً مغایرت موارد دیگری را که مربوط به صلاحیه نمی‌باشد به مجلس اعلام نماید مگر در رابطه با انطباق با موازین شرعی.

تبصره ۳- اگر با اصلاح ماده مورد ایراد شورای نگهبان، ماده به کلی خاصیتش را از دست بدهد، می‌توان آن را حذف کرد.

...

اول - تذکر و سؤال

الف - تذکر:

ماده ۱۹۲- در صورتی که نماینده‌ای صلاح‌اندیشی‌هایی داشته باشد و یا در یکی از سازمانهای دولتی یا وابسته به دولت و یا مؤسساتی که با سرمایه یا کمک مالی دولت اداره می‌شود یا هر نوع سازمان و مؤسسه که بعضاً و کلاً از وجوه عمومی اداره می‌شود، عملیات مخالف اصول یا برخلاف قانون و مقررات قانونی مشاهده نماید یا از سوء جریان اداره‌ای اطلاع پیدا کند، حق دارد راجع به آن موضوع توسط رئیس مجلس، به وزیر مسئول و یا رئیس جمهور کتباً تذکر دهد. رئیس مجلس در اولین جلسه علنی آتی مجلس، تذکر او را به دولت یا مسئول مربوط ابلاغ و خلاصه آن را در مجلس عنوان می‌نماید.

رئیس جمهور یا معاون وی یا وزیر مسئول، حسب مورد، باید پاسخ کتبی خود را مستقیماً به نماینده ابلاغ نماید. این پاسخ باید در مورد رئیس جمهور بیش از یک ماه و در سایر موارد بیش از ده روز به تأخیر افتد، مگر با عذر موجه با تشخیص مجلس شورای اسلامی.

چهار سطر بالا حذف گردید.

تبصره - آن دسته از دستگاههای موضوع این ماده که وابسته به ریاست جمهوری و یا وزارتخانه خاصی نیستند، تذکر مستقیماً به بالاترین مسئول اجرایی همان دستگاه خواهد رسید.

...

دوم - تحقیق و تفحص:

ماده ۱۹۸- در اجرای اصل هفتاد و ششم (۷۶) قانون اساسی، هرگاه نماینده‌ای تحقیق و تفحص در هر یک از امور کشور را لازم بداند، درخواست خود را کتباً از طریق هیأت رئیسه مجلس به کمیسیونی که امر مزبور در تخصص آن است تقدیم

سه سطر اول ماده (۱۹۸) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۱۹۸- هرگاه نماینده‌ای تحقیق و تفحص در هر یک از امور کشور را لازم بداند با رعایت اصل هفتاد و ششم (۷۶) و در حدود آن اصل درخواست خود را کتباً از طریق هیأت رئیسه به کمیسیونی که امر مزبور در تخصص آن است تقدیم

می‌نماید و کمیسیون اطلاعاتی را که در آن زمینه دارد در اختیار وی قرار می‌دهد. در صورتی که نماینده مزبور اطلاعات موجود در کمیسیون را کافی تشخیص ندهد، کمیسیون از نماینده مزبور در اولین فرصت دعوت به عمل می‌آورد و دلائل ضرورت تحقیق و تفحص در زمینه مورد نظر را استماع می‌نماید و پس از بررسی، نظر خود را مبنی بر تصویب یا رد درخواست نماینده به مجلس گزارش می‌دهد. این گزارش خارج از نوبت در دستور مجلس قرار می‌گیرد. در صورتی که گزارش کمیسیون به مجلس مبنی بر تصویب درخواست تحقیق و تفحص باشد، پس از استماع آن، بدون بحث رأی‌گیری به عمل می‌آید و در صورتی که مبنی بر رد آن باشد، نماینده درخواست کننده می‌تواند حداکثر به مدت ده دقیقه از درخواست خود دفاع نماید. در صورت تصویب مجلس، انجام تحقیق و تفحص به همان کمیسیون محول می‌گردد. کمیسیون، ضمن دعوت از نماینده درخواست کننده تفحص، تحقیق و تفحص لازم را به عمل آورده و نتیجه آن را که طی گزارشی در جلسه مشترک هیأت تحقیق و تفحص و کمیسیون به تصویب می‌رسد به مجلس تقدیم می‌نماید.

تبصره ۱- سازمان یا نهاد مورد تحقیق و تفحص، موظف است کلیه مدارک و اطلاعات مورد نیاز کمیسیون را برای بررسی در اختیار قرار دهد.

تبصره ۲- عضویت اعضای دیگر کمیسیونها در هیأت تحقیق و تفحص با تشخیص کمیسیون ذی‌ربط بلامانع است.

...

اصلاحیه فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفدهم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۱۷۱

تاریخ: ۱۳۷۸/۵/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۲۸۳- ق مورخ ۷۸/۵/۲۰ و شماره ۳۲۰۲- ق مورخ ۷۸/۴/۱۵ و شماره ۲۹۲۲- ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ و پیرو نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۴۵۴۲ مورخ ۷۸/۲/۲ و شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸ و شماره ۷۸/۲۱/۵۰۰۴ مورخ ۱۳۷۸/۴/۲۴؛ «طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۵/۱۷ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد؛

- ایراد بند ۲ و ۳ به قوت خود باقی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله سوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۳۶۲- ق

تاریخ: ۱۳۷۸/۷/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۷۸/۲۱/۵۱۷۱ مورخ ۷۸/۵/۲۸ و ۷۸/۲۱/۵۰۰۴ مورخ ۷۸/۴/۲۴ و ۱۳۷۸/۲/۸ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۳۲۸۳- ق مورخ ۷۸/۵/۲۰ و ۳۲۰۲- ق مورخ ۱۳۷۸/۴/۱۵ و ۲۹۲۲- ق مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵، طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

فصل اول - تشکیل و افتتاح مجلس

مبحث اول - تشکیل و افتتاح مجلس

اول - تشکیل مجلس

ماده ۱-...

ماده ۱۸۶-...

تبصره ۱-...

تبصره ۲- شورای نگهبان نمی تواند پس از گذشت مهلت های مقرر و رفع ایراد در نوبت اول، مجدداً مغایرت موارد دیگری را که مربوط به اصلاحیه نمی باشد بعد از گذشت مدت قانونی به مجلس اعلام نماید مگر در رابطه با انطباق با موازین شرعی.

تبصره ۳-...

دوم - تحقیق و تفحص:

ماده ۱۹۸- در اجرای اصل هفتاد و ششم (۷۶) قانون اساسی، هرگاه نماینده ای تحقیق و تفحص در هر یک از امور کشور را لازم بداند، درخواست خود را کتباً از طریق هیأت رئیسه مجلس به کمیسیونی که امر مزبور در تخصص آن است تقدیم می نماید و کمیسیون اطلاعاتی را که در آن زمینه دارد در اختیار وی قرار می دهد. در صورتی که نماینده مزبور اطلاعات موجود در کمیسیون را کافی تشخیص ندهد، کمیسیون از نماینده مزبور در اولین فرصت دعوت به عمل می آورد و دلائل ضرورت تحقیق و تفحص در زمینه مورد نظر را استماع می نماید و پس از بررسی، نظر خود را مبنی بر تصویب یا رد درخواست نماینده به مجلس گزارش می دهد. این گزارش خارج از نوبت در دستور مجلس قرار می گیرد. در صورتی که گزارش کمیسیون به مجلس مبنی بر تصویب درخواست تحقیق و تفحص باشد، پس از استماع آن، بدون بحث رأی گیری به عمل می آید و در صورتی که مبنی بر رد آن باشد، نماینده درخواست کننده می تواند حداکثر به مدت ده دقیقه از درخواست خود دفاع نماید. در صورت تصویب مجلس، انجام تحقیق و تفحص به همان کمیسیون محول می گردد. کمیسیون، ضمن دعوت از نماینده درخواست کننده تفحص، تحقیق و تفحص لازم را به عمل آورده و نتیجه آن را طی گزارشی در جلسه مشترک هیأت تحقیق و تفحص و کمیسیون به تصویب می رسد به مجلس تقدیم می نماید.

تبصره ۱- سازمان یا نهاد مورد تحقیق و تفحص موظف است کلیه مدارک و اطلاعات

مورد نیاز کمیسیون را برای بررسی در اختیار قرار دهد.

تبصره ۲- عضویت اعضای دیگر کمیسیون‌ها در هیأت تحقیق و تفحص با تشخیص کمیسیون ذی‌ربط بلامانع است.

تبصره ۳- تحقیق و تفحص در مورد آن دسته از نهادهایی که تحت امر مستقیم مقام معظم رهبری است، با اذن معظم‌له انجام خواهد شد.

مصوبه فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله چهارم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۵۰۶

تاریخ: ۱۳۷۸/۷/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۳۶۲- ق مورخ ۷۸/۷/۲۱ و شماره ۳۲۳۸- ق مورخ ۷۸/۵/۲۰ و شماره ۳۲۰۲- ق مورخ ۷۸/۴/۱۵ و شماره ۲۹۲۲- ق مورخ ۷۸/۱/۲۵ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۱۷۱ مورخ ۷۸/۵/۲۸ و شماره ۷۸/۲۱/۵۰۰۴ مورخ ۷۸/۴/۲۴ و شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۷۸/۲/۸ و شماره ۷۸/۲۱/۴۵۴۲ مورخ ۷۸/۲/۲: «طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ۷۸/۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۸/۷/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- ایراد بند ۲ نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۰۰۴ مورخ ۷۸/۴/۲۴ شورای نگهبان رفع نشده است.

۲- ایراد بند ۴ نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۰۰۴ مورخ ۷۸/۴/۲۴ شورای نگهبان به طور کلی رفع نشده است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

نظریه تکمیلی (مرحله چهارم) شورای نگهبان

شماره: ۷۸/۲۱/۵۵۵۲

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۵۵۰۶ مورخ ۷۸/۷/۲۹: توضیحاً مستحضر می‌دارد که در اظهار نظر شماره ۷۸/۲۱/۵۱۷۱ مورخ ۷۸/۵/۲۸ بر اثر سهواً قلم پیش آمده بند ۴ نظریه (که اشکال آن رفع نشده بود) از قلم افتاده است ضمن اصلاح، مراتب اعلام می‌گردد.

احمد علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام

باب اول: کلیات

فصل اول: تشکیل و افتتاح مجلس

ماده ۱-...

مبحث دوم - نحوه بررسی اصول هشتاد و هشتم (۸۸) و هفتاد و ششم (۷۶) قانون اساسی

اول - تذکر و سؤال:

الف - تذکر:

ماده ۱۹۲- در کلیه مواردی که نماینده یا نمایندگان مطابق اصل هشتاد و هشتم (۸۸) قانون اساسی، از رئیس جمهور یا وزیر درباره یکی از وظایف آنان حق سؤال دارند، می‌توانند در خصوص موضوع مورد نظر به رئیس جمهور و وزیر مسؤول کتباً تذکر دهند. رئیس مجلس تذکر را به رئیس جمهور یا وزیر مربوط ابلاغ و خلاصه آن را در اولین جلسه علنی آتی مجلس عنوان می‌نماید.

ماده ۱۹۳-...

دوم - تحقیق و تفحص:

ماده ۱۹۸- در اجرای اصل هفتاد و ششم (۷۶) قانون اساسی به استثنای دستگاههایی که زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری هستند و مجلس خبرگان رهبری و شورای نگهبان، هرگاه نماینده‌ای تحقیق و تفحص در هر یک از امور کشور را لازم بداند، درخواست خود را کتباً از طریق هیأت رئیسه مجلس به کمیسیونی که امر مزبور در تخصص آن است

تقديم می نماید و کمیسیون اطلاعاتی را که در آن زمینه دارد در اختیار وی قرار می دهد. در صورتی که نماینده مزبور اطلاعات موجود در کمیسیون را کافی تشخیص ندهد، کمیسیون از نماینده مزبور در اولین فرصت دعوت به عمل می آورد و دلایل ضرورت تحقیق و تفحص در زمینه مورد نظر را استماع می نماید و پس از بررسی، نظر خود را مبنی بر تصویب یا رد درخواست نماینده به مجلس گزارش می دهد. این گزارش خارج از نوبت در دستور مجلس قرار می گیرد. در صورتی که گزارش کمیسیون به مجلس مبنی بر تصویب درخواست تحقیق و تفحص باشد، پس از استماع آن، بدون بحث رأی گیری به عمل می آید و در صورتی که مبنی بر رد آن باشد، نماینده درخواست کننده می تواند حداکثر به مدت ده دقیقه از درخواست خود دفاع نماید. در صورت تصویب مجلس، انجام تحقیق و تفحص به همان کمیسیون محول می گردد. کمیسیون، ضمن دعوت از نماینده درخواست کننده تفحص، تحقیق و تفحص لازم را به عمل آورده و نتیجه آن را که طی گزارشی در جلسه مشترک هیأت تحقیق و تفحص و کمیسیون به تصویب می رسد به مجلس تقديم می نماید.

تبصره ۱- سازمان یا نهاد مورد تحقیق و تفحص موظف است کلیه مدارک و اطلاعات مورد نیاز کمیسیون را برای بررسی در اختیار قرار دهد.

تبصره ۲- عضویت اعضای دیگر کمیسیون ها در هیأت تحقیق و تفحص با تشخیص کمیسیون ذی ربط بلامانع است.

ماده ۱۹۹-....

ماده ۲۴۲- کلیه قوانین و مقررات دیگر در خصوص آیین نامه داخلی مجلس لغو می گردد. مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی در جلسه مورخ بیستم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و با اصلاحاتی به تصویب رسید. (۱)

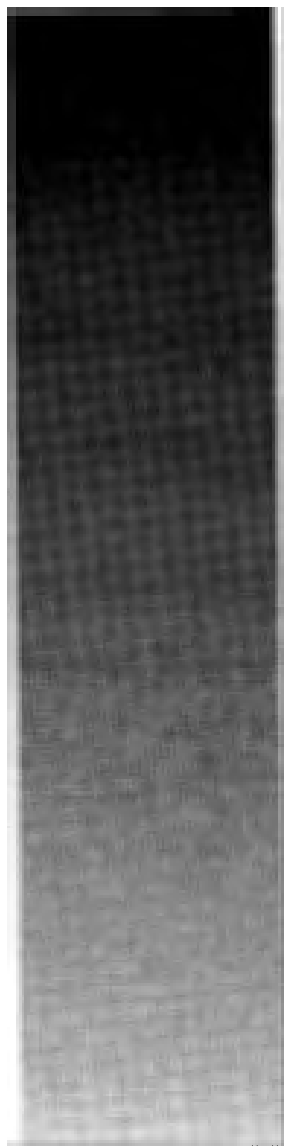
فهرست اصول
اصول مورد اشاره
از قانون اساسی

اصولی از قانون اساسی که در این مجموعه به آن‌ها اشاره شده است

صفحه	اصل
۷۷۱، ۶۵۰، ۶۲۰، ۵۵۴، ۵۰۱، ۴۹۲، ۲۲۷	۳
۹۲۴، ۸۲۶	۴
۴۷۴	۵
۷۸۸	۹
۵۰۶	۱۷
۱۶۸، ۷۷	۲۲
۲۰۸	۲۶
۱۶۸، ۷۷	۲۸
۹۲۱، ۶۹۶	۳۲
۵۵۷	۳۴
۶۹۹	۳۵
۲۲۰	۳۶
۷۳۱، ۵۱۴	۴۳
۸۳۵، ۸۲۰، ۷۸۸، ۷۳۱، ۶۳۵، ۵۱۴	۴۴
۸۲۰، ۵۱۵	۴۵
۵۴۵	۵۱
۹۲۲، ۸۴۳، ۸۰۶، ۶۵۰، ۶۱۵، ۳۷۳، ۳۱۷، ۲۴۹، ۱۰۷، ۵۰	۵۲
۵۴۶، ۳۱۷، ۳۰۶، ۲۴۹، ۲۱۱، ۱۸۸، ۱۵۰	۵۳
۵۴۴	۵۴
۹۲۲	۵۵
۹۲۵، ۵۴۴، ۴۷۴	۵۷
۷۲۴	۵۸
۷۸۹، ۷۸۸، ۷۲۴، ۵۴۴، ۳۱۸	۶۰
۸۴۹	۶۲
۹۲۶	۶۸

۹۲۶	۶۹
۹۱۱	۷۰
۹۱۴، ۵۴۴	۷۴
۳۵۵، ۳۵۰، ۳۴۶، ۳۴۳، ۳۳۹، ۳۳۵، ۳۳۰، ۳۲۵، ۱۶۰، ۱۵۷، ۱۵۰، ۷۲، ۶۴، ۵۰	۷۵
۶۰۴، ۴۹۱، ۴۱۴، ۴۱۰، ۴۰۵، ۳۹۷، ۳۹۴، ۳۸۶، ۳۸۱، ۳۷۳، ۳۶۹، ۳۶۵، ۳۵۹	
۹۲۲، ۸۳۵، ۸۱۴، ۸۱۰، ۷۸۱، ۷۷۸، ۷۶۹، ۷۶۶، ۷۴۲، ۷۲۴، ۶۱۱	
۹۱۷	۷۶
۶۶۳، ۴۷	۷۷
۹۲۶، ۹۱۸	۷۸
۹۱۹	۷۹
۹۱۹، ۶۵۰	۸۰
۸۳۴، ۷۹۱	۸۱
۹۱۹، ۱۰۷	۸۲
۹۱۹	۸۳
۹۱۲	۸۴
۹۲۱، ۹۰۹، ۷۲۴، ۶۷۶، ۶۳۰، ۵۴۶، ۲۶۹، ۲۲۰، ۱۹۸	۸۵
۹۱۲	۸۶
۹۳۹	۸۷
۹۱۶، ۳۱۶، ۱۰۴	۸۸
۹۲۳	۸۹
۹۱۳، ۳۱۶، ۱۰۴	۹۰
۱۳۸، ۱۳۳، ۱۲۹، ۸۶، ۸۲، ۷۵، ۷۱، ۶۷، ۶۱، ۵۷، ۵۳، ۴۹، ۴۶، ۴۲، ۳۸، ۳۴	۹۴
۲۱۰، ۲۰۶، ۲۰۱، ۱۹۷، ۱۹۱، ۱۸۶، ۱۸۱، ۱۷۳، ۱۶۶، ۱۶۳، ۱۵۹، ۱۵۴، ۱۴۸، ۱۴۴	
۳۰۸، ۳۰۵، ۲۹۹، ۲۹۵، ۲۸۹، ۲۸۵، ۲۷۸، ۲۷۴، ۲۶۴، ۲۵۵، ۲۳۵، ۲۲۳، ۲۱۹، ۲۱۴	
۳۸۰، ۳۷۶، ۳۷۲، ۳۶۸، ۳۶۲، ۳۵۸، ۳۵۳، ۳۴۹، ۳۴۵، ۳۴۲، ۳۳۸، ۳۳۳، ۳۲۸، ۳۲۴	
۶۰۲، ۵۱۱، ۵۰۳، ۴۹۹، ۴۸۶، ۴۲۳، ۴۲۰، ۴۱۷، ۴۱۲، ۴۰۷، ۴۰۳، ۳۹۶، ۳۹۳، ۳۸۴	
۶۷۶، ۶۶۹، ۶۶۶، ۶۶۲، ۶۵۷، ۶۵۳، ۶۴۵، ۶۳۹، ۶۳۴، ۶۳۰، ۶۲۴، ۶۱۸، ۶۱۳، ۶۱۰	
۸۰۰، ۷۹۵، ۷۸۶، ۷۷۹، ۷۷۷، ۷۷۵، ۷۷۲، ۷۷۰، ۷۶۸، ۷۶۴، ۷۶۰، ۷۵۲، ۷۲۹، ۷۲۰	
۹۰۶، ۸۷۱، ۸۵۲، ۸۴۷، ۸۴۲، ۸۳۲، ۸۱۸، ۸۱۳، ۸۰۸، ۸۰۵	

۹۱۴، ۸۲۱، ۷۱۱، ۶۹۵، ۶۱۴، ۵۵۱، ۴۴۳، ۱۸۸، ۱۶۴، ۱۵۷، ۱۴۵، ۸۳، ۶۴، ۲	۹۵
۹۱۱	۹۷
۹۲۳، ۷۸۱، ۶۲۰، ۴۹۱	۹۹
۷۷۴، ۴۱۸	۱۰۰
۸۴۹	۱۰۸
۶۵۴، ۱۷۸	۱۱۰
۹۲۴، ۹۰۵، ۸۷۰، ۸۵۰، ۸۴۴، ۸۴۱، ۸۳۱، ۸۱۷، ۸۱۲، ۸۰۷، ۷۹۸، ۷۸۸، ۵۴۹، ۶۴	۱۱۲
۸۴۹	۱۱۵
۹۲۱	۱۲۱
۶۴۲	۱۲۵
۷۲۴، ۶۵۰، ۲۶۹	۱۲۶
۷۸۹، ۶۳۱	۱۲۷
۵۴۸	۱۳۴
۹۲۱، ۷۸۹، ۷۶۳، ۷۲۴، ۶۳۰، ۵۴۴، ۱۰۷	۱۳۸
۹۱۹، ۸۰۲، ۶۷۰، ۶۶۷، ۶۵۸، ۶۴۲، ۴۴۷، ۲۹۱، ۲۸۶، ۲۷۵، ۲۶۹، ۲۵۹، ۴۳، ۳۵	۱۳۹
۳۹	۱۴۷
۶۱۴	۱۵۶
۲۴۹	۱۵۷
۹۲۴، ۶۱۵، ۵۴۴	۱۵۸
۵۵۸	۱۶۰
۱۳۱	۱۶۴
۶۹۹	۱۶۵
۵۴۴	۱۷۴
۵۴۹	۱۷۶

فهرست تفصیلی

عنوان

صفحه

فصل اول - مصوبات تأیید شده در مرحله اول

۱

فصل دوم - مصوبات تأیید شده پس از رفع ابهام و ایراد

۳۳

۱- مغایرت لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی

۳۴

ایران و دولت جمهوری فیلیپین با قانون اساسی

۲- مغایرت لایحه نحوه تشکیل پیام آوران بهداشت با

۳۸

قانون اساسی

۳- مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون

بین‌المللی مداخله در دریاهاى آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی

نفتى و پروتکل مداخله در دریاهاى آزاد در صورت بروز آلودگی

۴۲

غیرنفتى با قانون اساسی

۴- مغایرت لایحه موافقتنامه تسهیل صدور روادید برای بازرگانان

۴۶

کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اكو) با قانون اساسی

۴۹

۵- مغایرت طرح افزایش مستمری والدین شهدا با قانون اساسی

۶- مغایرت لایحه موافقتنامه فرهنگی، علمى و آموزشى بین دولتهای

۵۳

جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی با موازین شرع

۷- مغایرت لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی

۵۷

ایران و دولت جمهوری فیلیپین با موازین شرع

۸- مغایرت طرح حداکثر استفاده از توان فنى و مهندسى تولیدى و

۶۱

صنعتى و اجرایی کشور با قانون اساسی

۹- وجود ابهام در طرح چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف

۶۷

شهر و روستا

۱۰- مغایرت لایحه نقل و انتقال قضات با قانون اساسی

۷۱

۱۱- مغایرت طرح کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری با

۷۵

قانون اساسی

۱۲- مغایرت لایحه الحاق یک بند و یک تبصره به ماده (۱) قانون

تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه (مصوب

۸۲

۱۳۶۳) با موازین شرع

- ۱۳- مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۸۶
- ۱۴- مغایرت طرح رسیدگی به صلاحیت قضات با قانون اساسی ۱۲۹
- ۱۵- مغایرت لایحه واگذاری قیومت محجوران تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور به سازمان مذکور تا زمان تعیین قیم توسط دادگاه صالح با موازین شرع ۱۳۳
- ۱۶- مغایرت لایحه اصلاح قانون تملک آپارتمانها با موازین شرع ۱۳۸
- ۱۷- مغایرت لایحه اجازه وصول جریمه تأخیر تأدیه صورتحساب هزینه حمل کالا به وسیله شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران با موازین شرع ۱۴۲
- ۱۸- مغایرت لایحه الحاق بندهای (۱۱) و (۱۲) به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن ۱۴۸
- ۱۹- مغایرت طرح الزام فراگیری آموزشهای فنی و حرفه‌ای برای اشتغال به کار با قانون اساسی ۱۵۲
- ۲۰- مغایرت لایحه اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران با قانون اساسی ۱۵۹
- ۲۱- مغایرت طرح الحاق دو تبصره به ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی در خصوص مهریه با موازین شرع ۱۶۳
- ۲۲- مغایرت لایحه اصلاح ماده (۳) قانون راجع به ترجمه اظهارات و اسناد در محاکم و دفاتر رسمی (مصوب ۱۳۱۶) و الحاق چند ماده به آن با موازین شرع و قانون اساسی و وجود ابهام در آن ۱۶۶
- ۲۳- مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به کارگیری سلاحهای شیمیایی و انهدام آنها با قانون اساسی و وجود اشکالات عبارتی در آن ۱۷۳
- ۲۴- مغایرت لایحه روابط موجر و مستأجر با موازین شرع ۱۸۱
- ۲۵- مغایرت لایحه نحوه انتشار اوراق مشارکت با قانون اساسی ۱۸۶
- ۲۶- مغایرت لایحه تصویب احکام و مصوبات بیستمین کنگره پست جهانی منعقد شده در واشنگتن - ۱۹۸۹ با موازین شرع ۱۹۱

- ۲۷- مغایرت لایحه چگونگی تعیین وظایف و صلاحیت شاغلان
حرفه‌های پزشکی و وابسته به آن با قانون اساسی
۱۹۷
- ۲۸- وجود ابهام در لایحه اصلاح مواد (۴۳)، (۴۴) و (۸۰) قانون
تأمین اجتماعی
۲۰۱
- ۲۹- مغایرت لایحه تأسیس سازمان نظام دامپزشکی جمهوری
اسلامی ایران با قانون اساسی
۲۰۶
- ۳۰- مغایرت لایحه چگونگی تأدیه مطالبات صندوق معذوریت از کار
و از کارافتادگی جهادسازندگی از دولت با قانون اساسی
۲۱۰
- ۳۱- مغایرت لایحه تشکیل حساب پس‌انداز کارکنان دولت با
موازین شرع
۲۱۴
- ۳۲- مغایرت لایحه استفاده اجباری از کمر بند ایمنی با قانون اساسی
۲۱۹
- ۳۳- مغایرت لایحه اصلاح قانون اصلاح فصل سوم قانون گذرنامه با
قانون اساسی
۲۲۳
- ۳۴- مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور با موازین شرع و
قانون اساسی
۲۳۵
- ۳۵- مغایرت لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری
اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا با قانون اساسی
۲۵۵
- ۳۶- مغایرت لایحه اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی با موازین
شرع و قانون اساسی
۲۶۴
- ۳۷- مغایرت لایحه موافقتنامه تحدید حدود مرز دریایی بین جمهوری
اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان با قانون اساسی
۲۷۴
- ۳۸- وجود ابهام در لایحه الحاق دو ماده و یک تبصره به قانون
مجازات اسلامی
۲۷۸
- ۳۹- مغایرت لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی
ایران و دولت جمهوری کلمبیا با قانون اساسی
۲۸۵
- ۴۰- مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون
مواد روانگردان با قانون اساسی
۲۸۹
- ۴۱- ابهام در لایحه دو فوریتی تمدید مدت ممنوعیت مقرر در قانون
ممنوعیت تخلیه اماکن و واحدهای آموزشی و پرورشی در اختیار
آموزش و پرورش
۲۹۵

۲۹۹

۴۲- مغایرت طرح نحوه اجرای محکومیت‌های مالی با موازین شرع و وجود ابهام در آن

۳۰۵

۴۳- مغایرت لایحه اجازه اختصاص سود ویژه عملکرد شرکت‌های برق منطقه‌ای تابعه وزارت نیرو، سازمان برق ایران، سازمان آب و برق خوزستان و توانیر برای انجام هزینه‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۷۳ با قانون اساسی

۳۰۸

۴۴- مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور با موازین شرع و قانون اساسی و وجود اشکالات عبارتی در آن

۳۲۴

۴۵- مغایرت لایحه ایجاد صندوق ذخیره بسیجیان با قانون اساسی

۳۲۸

۴۶- مغایرت لایحه بیمه بازنشستگی، فوت و از کار افتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو با قانون اساسی

۳۳۳

۴۷- مغایرت لایحه اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگزده به کارگران مشمول قانون کار شاغل در کارگاه‌های دولتی و وابسته به دولت و نهادهای انقلاب اسلامی و وابسته به آنها با قانون اساسی

۳۳۸

۴۸- مغایرت لایحه اصلاح قانون استفاده بعضی از دستگاه‌ها از نماینده حقوقی در مراجع قضایی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی با قانون اساسی

۳۴۲

۴۹- مغایرت طرح الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ با قانون اساسی

۳۴۵

۵۰- مغایرت لایحه اصلاح تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین با قانون اساسی

۳۴۹

۵۱- مغایرت لایحه اصلاح قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت با قانون اساسی

۳۵۳

۵۲- مغایرت لایحه اصلاح برخی از مواد قانون نحوه واگذاری سهام دولتی و متعلق به دولت به ایثارگران و کارگران با قانون اساسی

۳۵۸

۵۳- مغایرت لایحه اصلاح مواد (۱۸۹) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، (۱۷۲) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و (۱۸۳) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی

۳۶۲

۵۴- مغایرت لایحه اصلاح قوانین ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و اساسنامه سازمان تأمین خدمات درمانی پرستل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی
۵۵- مغایرت لایحه اصلاح قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم و تسری معافیت مالیاتی موضوع قانون الحاق یک بند به ماده (۲۲) قانون مذکور به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه با قانون اساسی

۳۶۸

۵۶- مغایرت طرح تمدید مهلت پرداخت دیون کشاورزان و دامداران خسارت دیده با موازین شرع و قانون اساسی

۳۷۲

۳۷۶

۵۷- مغایرت لایحه تأسیس استان گلستان با قانون اساسی
۵۸- مغایرت لایحه تسری امتیازهای اعطا شده به اיתارگران مشمول قانون استخدام کشوری به کارمندان ایتارگر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته، همچنین کارمندان ایتارگر تابع مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی

۳۸۰

۵۹- مغایرت لایحه تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

۳۸۴

۳۹۳

۶۰- مغایرت طرح محل دفاتر روزنامه و مجله با قانون اساسی
۶۱- مغایرت لایحه اجازه واگذاری امتیاز سرقتی و مشارکت غرف و فروشگاههای پایانه‌های عمومی بار و مسافر و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

۳۹۶

۴۰۳

۶۲- مغایرت طرح الحاق بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳ با قانون اساسی

۴۰۷

۶۳- مغایرت طرح انطباق امور اداری و فنی مؤسسات پزشکی با موازین شرع مقدس با قانون اساسی

۴۱۲	۶۴- مغایرت طرح آموزش و گسترش بسیج دانشجویی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن
۴۱۷	۶۵- مغایرت طرح تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستاهایی که به شهر تبدیل شده‌اند با قانون اساسی
۴۲۰	۶۶- وجود ابهام در طرح تأمین داروهای خاص
۴۲۳	۶۷- مغایرت لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی با موازین شرع و قانون اساسی و وجود ابهام و اشکالات عبارتی در آن
۴۸۶	۶۸- مغایرت طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی و وجود ابهام و اشکالات عبارتی در آن
۴۹۹	۶۹- مغایرت لایحه ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور با قانون اساسی و وجود اشکال عبارتی در آن
۵۰۳	۷۰- مغایرت لایحه موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه با قانون اساسی
۵۱۱	۷۱- مغایرت لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با موازین شرع و قانون اساسی و وجود ابهام و اشکالات عبارتی در آن
۶۰۲	۷۲- مغایرت لایحه هیأت امنای صرافه‌جویی ارزی در معالجه بیماران با قانون اساسی
۶۱۰	۷۳- مغایرت طرح تعمیم قوانین مربوط به همسران و فرزندان آزادگان با قانون اساسی
۶۱۳	۷۴- مغایرت طرح وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه با قانون اساسی و وجود ابهام در آن
۶۱۸	۷۵- مغایرت طرح الحاق چند ماده به قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۶۵/۹/۵) و الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۷۸/۹/۷) با موازین شرع و قانون اساسی
۶۲۲	۷۶- وجود ابهام در لایحه اصلاح قانون ایمنی راهها و راه‌آهن

- ۶۳۰ ۷۷- مغایرت طرح الحاق پنج تبصره به قانون نحوه اجرای اصل (۸۵) و (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسؤولیتهای رئیس مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی
- ۶۳۴ ۷۸- مغایرت طرح اجازه تأسیس بانک تعاون با قانون اساسی
- ۶۳۹ ۷۹- مغایرت لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب با قانون اساسی
- ۶۴۵ ۸۰- مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور با قانون اساسی و وجود ابهام در آن
- ۶۵۳ ۸۱- مغایرت لایحه الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹ با قانون اساسی
- ۶۵۷ ۸۲- مغایرت لایحه دو فوریتی الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه شرکت اسلامی توسعه بخش خصوصی وابسته به بانک توسعه اسلامی با قانون اساسی
- ۶۶۲ ۸۳- مغایرت لایحه اجازه به شرکت ملی نفت ایران جهت اجرای طرحهای اکتشاف، توسعه و بهره‌برداری از میدانهای نفت و گاز دریای خزر با قانون اساسی
- ۶۶۶ ۸۴- مغایرت لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه با قانون اساسی
- ۶۶۹ ۸۵- مغایرت لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند با قانون اساسی
- ۶۷۶ ۸۶- مغایرت لایحه آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری با موازین شرعی و قانون اساسی و وجود ابهام و اشکالات عبارتی در آن
- ۷۲۰ ۸۷- مغایرت طرح شورایعالی اشتغال با قانون اساسی
- ۷۲۹ ۸۸- مغایرت لایحه اصلاح قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰ با قانون اساسی و وجود اشکال عبارتی در آن

فصل سوم - مصوبات لازم‌الاجرا شده به دلیل عدم اظهار نظر شورای نگهبان

۷۵۱

در موعد مقرر

طرح اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی،

۷۵۲

بانوان شاغل خانواده‌ها و سایر کارکنان

۷۵۹

فصل چهارم - مصوبات اعاده شده به مجلس شورای اسلامی

۱- مغایرت لایحه اصلاح آیین‌نامه ترکیب شورای عالی هماهنگی

۷۶۰

ترابری کشور و وظایف و اختیارات شورا با قانون اساسی

۲- مغایرت طرح اصلاح بند ۲ ماده (۸۲) قانون تأمین اجتماعی

۷۶۴

مصوب ۱۳۵۴ و الحاق سه تبصره به آن با قانون اساسی

۳- مغایرت طرح تکمیل، تجهیز و بهره‌برداری از بیمارستانهای

۷۶۸

مصوب مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی

۴- مغایرت لایحه واگذاری اجازه تعیین ظرفیت پذیرش دانشجویان

۷۷۰

گروه پزشکی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با قانون اساسی

۵- مغایرت طرح برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی در تیره‌ها،

۷۷۲

طوایف و ایلات عشایر کوچ‌رو کشور با قانون اساسی

۷۷۵

۶- مغایرت لایحه اصلاح قانون مجازات اسلامی با موازین شرع

۷- مغایرت لایحه اطلاق آزاده به آن دسته از کارکنان دولت که تا قبل از

۷۷۷

پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند با قانون اساسی

۸- مغایرت طرح حضور نمایندگان نامزدهای ریاست جمهوری

۷۷۹

اسلامی در شعب اخذ رأی با قانون اساسی

فصل پنجم - مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص

۷۸۵

طرحها و لوایح ارسال شده از سوی مجلس شورای اسلامی

۱- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه اصلاح

۷۸۶

قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

۲- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق

۷۹۵

یک تبصره به ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون صدور چک

۳- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق

دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون قرارداد حمل و نقل

۸۰۰

بین‌المللی کالا از طریق جاده و پروتکل اصلاحی آن

- ۴- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح تخصیص مازاد درآمد سال ۱۳۷۵ کل کشور به شرکت ملی گاز ایران و وزارت جهادسازندگی
- ۸۰۵
- ۵- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه اصلاح قانون راجع به بیمه افراد کادر ثابت ارتش و ژاندارمری در مقابل حوادث ناشیه که به مناسبت انجام وظیفه رخ می دهد
- ۸۰۸
- ۶- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اصلاح قانون تحویل خودرو به جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی
- ۸۱۳
- ۷- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه معادن
- ۸۱۸
- ۸- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران
- ۸۳۲
- ۹- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه شمول ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور به مجمع تشخیص مصلحت نظام و مقررات مالی آن
- ۸۴۲
- ۱۰- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف
- ۸۴۷
- ۱۱- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه موافقتنامه معاضدت قضایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان
- ۸۵۲
- ۱۲- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه جهت معاضدت در پرونده های مدنی و جزایی
- ۸۷۱
- ۱۳- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
- ۹۰۶

